

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA

ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA

MUZIKOLOŠKI INŠTITUT

INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPIISJE

INŠTITUT ZA SLOVENSKO IZSELJENSTVO IN MIGRACIJE

GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA

PALEONTOLOŠKI INŠTITUT IVANA RAKOVCA

DRUŽBENOMEDICINSKI INŠTITUT

ZNANSTVENORAZISKOVALNI CENTER

SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

POROČILO O DELU 2023

INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJO

UMETNOSTNOZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA

INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE

GLASBENONARODOPIISNI INŠTITUT

FILOZOFSKI INŠTITUT

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA

INŠTITUT ZA KULTURNO ZGODOVINO

INŠTITUT ZA ANTROPOLOŠKE IN PROSTORSKE ŠTUDIJE

INŠTITUT ZA KULTURNE IN SPOMINSKE ŠTUDIJE

ZALOŽBA ZRC

POROČILO O DELU 2023

© ZRC SAZU, 2024

Odgovorna urednica
Anja Serec Hodžar

Lektorski pregled
Anja Mugerli

Urednica za bibliografijo
Alenka Porenta

Za vsebino poročil odgovarjajo vodje inštitutov in enot ZRC SAZU.

Bibliografije, ki so objavljene na spletnih straneh inštitutov ZRC SAZU, so del Poročila o delu ZRC SAZU za leto 2023.

Oblikovanje
Tanja Radež

Prelom in priprava za tisk
Biro11

Fotografije
Igor Lapajne, Marko Zaplatil in sodelavci inštitutov

Založila
Založba ZRC
Novi trg 2, 1000 Ljubljana
www.zrc-sazu.si

Za založnika
Oto Luthar

Tisk
Cicero Begunje, d. o. o.

Naklada
200 izvodov

ISSN 1408-2349

ZNANSTVENORAZISKOVALNI CENTER

SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

**POROČILO O DELU
2023**

LJUBLJANA 2024

KAZALO

OTO LUTHAR: HIC SUNT FUTURA	7
HIC SUNT FUTURA	9
GENERACIJE ZNANOSTI	10
NOVI DOKTORJI ZNANOSTI	14
SPLOŠNA ORGANIZIRANOST ZRC SAZU	17
Uprava	22
Projektna, poslovna in kadrovska analiza	24
Pregled projektov na ZRC SAZU	24
Poslovno poročilo	26
Kadrovska analiza	27
Raziskovalne postaje	28
PREDSTAVITEV RAZISKOVALNIH REZULTATOV IN PRENOS ZNANJA	30
Pedagoška dejavnost	31
Založba ZRC in Atrij ZRC	36
Koncertni cikel v Atriju	47
Historični seminar ZRC SAZU	48
INFRASTRUKTURNA DEJAVNOST ZRC SAZU	50

INŠTITUTI	59
Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša	60
Inštitut za arheologijo	86
Zgodovinski inštitut Milka Kosa	102
Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta	116
Muzikološki inštitut	130
Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede	140
Inštitut za slovensko narodopisje	148
Glasbenonarodopisni inštitut	168
Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije	184
Filozofski inštitut	202
Geografski inštitut Antona Melika	212
Inštitut za raziskovanje krasa	244
Paleontološki inštitut Ivana Rakovca	270
Biološki inštitut Jovana Hadžija	278
Družbenomedicinski inštitut	292
Inštitut za kulturno zgodovino	300
Inštitut za antropološke in prostorske študije	310
Inštitut za kulturne in spominske študije	324

HIC SUNT FUTURA

Leto 2023 je bilo (znova) nadvse zanimivo. Namesto rahlega postkovidnega optimizma ga je zaznamoval precejšen nemir. Namesto diskretnega zadovoljstva zaradi rasti programskega financiranja so nas doletele odločitve, ki vzbujajo nove skrbi: enkrat v obliki napovedi nepremišljenih amandmajev zakona o raziskovalni dejavnosti, ki težko pričakovan odstotek proračunskih sredstev za znanost odmikajo dlje v prihodnost, drugič pa zaradi radikalnega zmanjšanja sredstev za raziskovanje, ki jih dobivamo preko SAZU. Govorim o zmanjšanju, ki je ogrozilo predvsem delo Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša, in to prav v letu, ko so kolegice in kolegi poskrbeli za pomembno nadgradnjo portala Fran, izdali dve pomembni poglavji novega *pravopisa*, oz. v trenutku, ko se je inštitut dokončno utrdil na mestu referenčnega državnega središča za jezikovno svetovanje.

Podobni dinamiki je bilo mogoče slediti na nekaterih drugih inštitutih, tudi takih, ki so ZRC SAZU postavili na evropski raziskovalni zemljevid. Mednarodno priznane inštitutske raziskovalne skupine so tudi v minulem letu na nacionalnem razpisu za temeljne raziskovalne projekte ostale brez dela tega pomembnega financiranja.

Po drugi strani je bilo tudi v tem letu mogoče slediti znani dinamiki in našem samorazumevanju. Kot da bi nas priznanje nacionalne, regionalne in širše evropske raziskovalne javnosti kar malo uspavalo. Namesto da bi priznanje razumele kot spodbudo, so nekatere raziskovalne skupine obtičale v blišču trenutne referenčnosti, ki naj bi jih odvezala prizadevanja za nove projekte.

Kot da bi pri tem pozabile na obvezo dobrih rezultatov raziskav in na to, da se referenčni projekti zelo hitro starajo.

Kot da bi pozabile, da gre pri raziskovanju za prihodnost in ne za preteklost.

Kot da v njih združeni raziskovalke in raziskovalci ne bi vedeli, da je samovšečna zagledanost v preteklost, neredko pospremljena tudi s samovšečno protokolarnostjo, v popolnem nasprotju z nekompromisnim iskanjem novih spoznanj.

Kot da bi spregledali, da je raziskovanje v popolnem nasprotju s tarnanjem, posmehom in sodbami samooklicanih veličin. In to kljub temu, da vsaj od Spinoze naprej vemo, da gre pri znanosti predvsem in samo za razumevanje. Razumevanje vsega, kar nas obdaja – narave, preteklosti, sodobnosti ..., zaradi česar je znanost prva med sopomenkami za prihodnost.

Na srečo veliko raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU tega ni pozabilo. Večina ni pozabila, da znanosti ni mogoče skržiti na enoznačne sodbe in mnenja, s katerimi častitljivi modreci nagovarjajo večna vprašanja. Na srečo se večina raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU zaveda, da so prelomne, na prvi pogled nemogoče spremembe in spoznanja videti prelomne in nemogoče le do takrat, ko se zgodijo. In na srečo se tu in tam »zgodijo« tudi nam. In zato ima vse skupaj tudi smisel.

Tudi zato sestavljamo vsakoletno poročilo, ki je – v nasprotju z nekaterimi letopisi – poročilo o živi znanosti. Znanosti, ki ne prenese nagobčnika in ki je usmerjena v prihodnost.

Letopis ZRC SAZU, ki ga držite v rokah, priča predvsem o tem, zato ga je vredno pregledati. Ne nazadnje tudi zato, ker prinaša bistvo našega letnega delovanja na enem mestu, listanje po njem pa je (za zdaj) še vedno hitrejše kot klikanje po naši spletni strani ali brskanje po Cobissu.

prof. dr. Oto Luthar,
direktor ZRC SAZU

HIC SUNT FUTURA

2023 was, yet again, a very interesting year. Instead of tentative post-covid optimism, it was marked by turmoil. Instead of descreet satisfaction due to an increase in programme funding, we were confronted with decisions that are a cause for concern. First, they came in the form of announcement of ill-considered amendments to the Research and Development Act that postpone the much-anticipated percentage of the science budget further into the future. Secondly, there was a radical cut of research funding we receive through the Slovenian Academy of Science and Arts, a cut that threatened mostly the work of the Fran Ramovš Institute of the Slovenian Language in the very year when our colleagues delivered significant upgrades of the Fran portal, published two important chapters of the new *orthography*, i.e. all at the time that the institute finally established itself as the national linguistic reference centre.

Similar dynamics could be observed in other institutes. Even those that put the Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts on the map of European research. In the past year, our institute's internationally renowned research groups entering the national call for fundamental research projects were left without a part of this critical funding.

On the other hand, the year 2023 allowed us to observe the familiar dynamics of our self-understanding. It was as if we were lulled by the recognition of the national, regional and wider European research community. Rather than being motivated by the recognition, some research groups got stuck in the splendour of transient reference, which seemingly relieved them of the pursuit of new research.

It is as if the commitment to good research results and the fact that reference projects age rapidly were forgotten, as if the fact that research is about the future and not the past was forgotten, too.

As if the researchers joined in the groups did not know that conceited preoccupation with the past, often accompanied with self-important protocol, is the polar opposite to the relentless search for new knowledge.

As if they missed that lamenting, derision and judgment of the selfproclaimed greats are counterproductive to research. This despite the fact that, at least since Spinoza, we have known that science is first and foremost about understanding. Understanding of everything that surrounds us – nature, the past, the present... which is why science is the first in the synonyms for the future.

Fortunately, the vast majority of researchers at the Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts have not forgotten this. They have not forgotten that science cannot be reduced to unambiguous judgments and opinions with which venerable sages address immemorial questions. Fortunately, the vast majority of researchers at the Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts understand that groundbreaking, seemingly impossible changes and findings sieze to be groundbreaking and impossible only when they happen; and fortunately, now and then they "happen" to us, too. That is why it is all worth it.

That is also why we make our annual report, which is, in contrast to some Yearbooks, a report on living science. Science, which cannot be muzzled. Science, which looks towards the future. The Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts Yearbook you are holding in your hands is a testimony to this, which in itself makes it worth a look. Not least because it provides the essence of our annual activities in one place and flicking through its pages is (for now) still faster than clicking through our web pages or browsing Cobiss.

Oto Luthar, PhD,
director of ZRC SAZU

GENERACIJE ZNANOSTI

ZRC SAZU prireja Generacije znanosti od leta 1995. Na njih vsako leto podeli nagrade za znanstvene dosežke v preteklem letu. Ta javna prireditve je posvečena raziskovalkam in raziskovalcem s področja humanistike – ne le z ZRC SAZU, temveč tudi z drugih raziskovalnih ustanov doma in po svetu.

Namen prireditve je ustvarjalno izraziti zavest ZRC SAZU, da je za raziskovalno delo treba spodbuditi interes najširše javnosti. Projekt torej ustreza trajni programski usmeritvi ZRC SAZU v okviru njegovih prizadevanj za promocijo znanstvenega dela in aktivno vlogo v družbi.

Generacije znanosti ustvarjajo vrhunski režiserji, glasbeniki, igralci in drugi umetniki. Kombiniramo izvirne predstavitvene prijeme s področja dramatike, ustvarjalnosti in literature s sodobnimi načini predstavitve raziskovalnih rezultatov. Pri tem izkoriščamo vse mogoče tehnične možnosti, da bi čim bolj nazorno ter predvsem kratkočasno predstavili svoje delo.

Cilj prireditve je torej znanstvene dosežke s področja humanistike, družboslovja, pa tudi naravoslovja, predstaviti najširši slovenski javnosti. Ta koncept je bil uspešno predstavljen tudi na Unescovi konferenci v Pragi, spomladi leta 1999.

ZLATI ZNAK ZRC SAZU

Izredna članica SAZU dr. Jana Horvat, Inštitut za arheologijo ZRC SAZU

Jana Horvat je že z magistrsko študijo o antičnemu Navportumu dokazala, da se zaveda izzivov slovenske antične arheologije. S tem je nadaljevala v doktorski disertaciji z analizo ostankov zgodnjerskega naselja na Serminu pri Koprju, s katero je osvetlila procese romanizacije v severozahodni Istri. V naslednjih letih je svoj raziskovalni interes razširila na romanizacijo v jugovzhodnih Alpah in značilnosti poselitve ter urbanizacije v rimski dobi na prostoru med severnim Jadranom in Panonijo. Poleg naštetega velja izpostaviti tudi njeno dolgoletno ukvarjanje z antično Poetoviono, pri čemer je v poglobljene študije arheološke materialne kulture in tudi v terensko delo pogosto vključevala strokovnjake drugih strok.

Tudi sicer se je Jana Horvat z leti uveljavila kot ena osrednjih strokovnjakinj slovenske antične arheologije v domačih in tujih strokovnih krogih. Njeni znanstveni dosežki so prispevali k večji prepoznavnosti matičnega Inštituta za arheologijo ter celotnega Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU kot osrednje slovenske humanistične ustanove.

SREBRNI ZNAK ZRC SAZU

Dr. Katarina Bačnik, Nacionalni inštitut za biologijo

Že kot študentka je med raziskovalnim delom na Univerzi v Freiburgu s skupino kolegov odkrila nov mehanizem delovanja encima in odkritje objavila v reviji *Science*. Leta 2017 je začela delati kot mlada raziskovalka na Nacionalnem inštitutu za biologijo. Med doktorskim študijem je poglobljala svoja znanja s področja virologije, molekularnih metod za zaznavanje virusov in bioinformatike. V doktorski disertaciji se je posvetila zaznavanju virusnih genomov v kompleksnih vzorcih, kot so odpadne vode, hepatopankreas nevretenčarjev in celične linije za proizvodnjo bioloških zdravil v biofarmaceutski industriji. Sodelovala je tudi pri raziskavi uporabe pajkovih mrež za zaznavanje okoljske DNA, ki je potekala z Biološkim inštitutom Jovana Hadžija ZRC SAZU. Izsledke svojih raziskav je uporabila za vzpostavljanje pilotnega monitoringa virusa SARS-CV-2 v slovenskih odpadnih vodah. Bila je tudi članica Znanstvene redakcije Radia Študent, kjer je pripravila več kot 50 radijskih prispevkov in tako izdatno prispevala h komuniciranju znanosti.

MODRI ZNAK ZRC SAZU

Franjo Drole, Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU

Na Inštitutu za raziskovanje krasa ZRC SAZU je zaposlen od leta 1986. Po izobrazbi je geodetski tehnik, njegova raziskovalna strast pa so kraške jame. Glavno področje njegovega dela je izmera jam, s katero se povezujejo tudi druge dejavnosti, povezane s kartografijo in speleologijo. Skrbi tudi za urejanje in posodabljanje Katastra jam. Je izjemen organizator, ob tem pa ga odlikuje tudi tehnična spretnost in iznajdljivost. Skrbi tudi za vzdrževanje stavbe Inštituta za raziskovanje krasa s pripadajočimi objekti. S svojimi veščinami pomaga pri raziskovalnem delu drugim inštitutom, že dolga leta pa sodeluje pri geodetskem merjenju površine Triglavskega ledenika, ki ga izvaja Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU. Spretno tke družabne vezi s sodelavci, službena družabna srečanja pa so zaradi njegovega smisla za humor in pozitivne energije prijetnejša.

MODRI ZNAK ZRC SAZU

Tanja Valte, Pomočnica direktorja ZRC SAZU

S svojimi organizacijskimi sposobnostmi se je izkazala že kot strokovna sodelavka na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. To je bil razlog, da je v okviru Uprave ZRC prevzela skrb za administrativno spremljanje nacionalnih raziskovalnih projektov. Sodelavci – za nagrado modri znak so jo predlagali prav vsi inštituti in Založba ZRC – so prepričani, da bodo prav zaradi njenega skrbnega in predanega dela vsi projektni predlogi tehnično brezhibni ter zgledni, poročanje o rezultatih raziskav pa v skladu s predpisanimi zahtevami. Pri nagrajenki velja posebej poudariti njeno dosegljivost in odzivnost. Tudi v najbolj napetih trenutkih svoje delo opravlja potrpežljivo, umirjeno, spodbudno in z veliko mero dobronamernosti ter sodelovalnosti. Z vsem naštetim Tanja Valte prispeva k stabilnosti in organiziranosti, pa tudi k notranji fleksibilnosti in sproščenosti naše raziskovalne ustanove.

**NOVI DOKTORJI
ZNANOSTI**

V LETU 2023 SO DOKTORIRALI:

Maja Gostič, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije:

Konceptualizacija intimnosti v zvezah na daljavo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 18. 1.

Manca Černivec, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša:

Normativnost v enojezičnih splošnih razlagalnih slovarjih, Podiplomska šola ZRC SAZU, 2. 2.

Nik Lupše, Biološki inštitut Jovana Hadžija:

Transcriptomics and developmental plasticity of sensory systems in fishes, Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Praga, 31. 3.

Erik Logar, Geografski inštitut Antona Melika:

Znamčenje območij kot pristop k razvoju podeželja v Sloveniji, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 10. 5.

Nina Caf, Inštitut za arheologijo:

Paleoekološka rekonstrukcija vpliva človeka na holocenske spremembe okolja na območju Julijskih Alp, Slovenija, Podiplomska šola ZRC SAZU, 19. 5.

Marisa Žele, Filozofski inštitut:

Genealogija ideje konca sveta med eshatologijo in antropocentričnim pričakovanjem, Podiplomska šola ZRC SAZU, 15. 6.

Lara Valentič, Inštitut za raziskovanje krasa:

Microplastic in Karst Ecosystems and their impact on drinking water quality, Fakulteta za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici, 28. 8.

Jaka Banfi, Zgodovinski inštitut Milka Kosa:

Klientela celjskih grofov, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 4. 9.

Dejan Gabrovšek, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša:

Slovenska zložena poved z vidika stopenj odvisnosti, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 24. 10.

Astrid Švara, Inštitut za raziskovanje krasa:

Morphogenesis of the Postojna Basin Karst Periphery, Fakulteta za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici, 30. 11.

**SPLOŠNA
ORGANIZIRANOST
ZRC SAZU**

ORGANIZACIJSKA SHEMA ZRC SAZU

UPRAVNI ODBOR

DIREKTOR

ZNANSTVENI SVET

INŠTITUTI

Inštitut za slovenski jezik
Frana Ramovša ZRC SAZU

Geografski inštitut
Antona Melika ZRC SAZU

Inštitut za
arheologijo ZRC SAZU

Inštitut za
raziskovanje krasa ZRC SAZU

Zgodovinski inštitut
Milka Kosa ZRC SAZU

Paleontološki inštitut
Ivana Rakovca ZRC SAZU

Umetnostnozgodovinski inštitut
Franceta Steleta ZRC SAZU

Biološki inštitut
Jovana Hadžija ZRC SAZU

Muzikološki
inštitut ZRC SAZU

Glasbenonarodopisni
inštitut ZRC SAZU

Inštitut za slovensko literaturo
in literarne vede ZRC SAZU

Družbenomedicinski
inštitut ZRC SAZU

Inštitut za slovensko
narodopisje ZRC SAZU

Inštitut za
kulturno zgodovino ZRC SAZU

Inštitut za slovensko izseljenstvo
in migracije ZRC SAZU

Inštitut za antropološke
in prostorske študije ZRC SAZU

Filozofski
inštitut ZRC SAZU

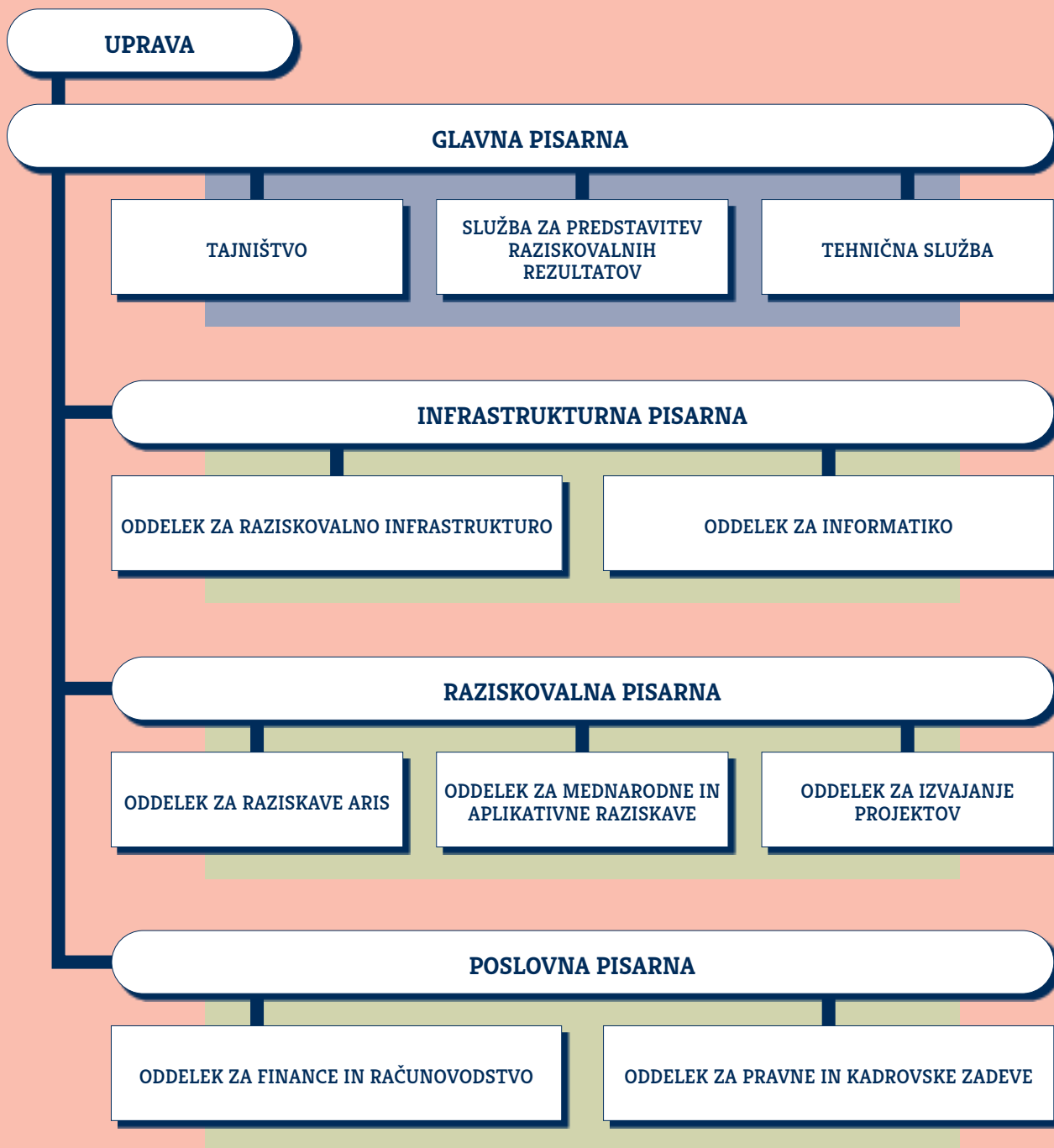
Inštitut za kulturne
in spominske študije ZRC SAZU

ZALOŽBA

UPRAVA

NAMESTNIK DIREKTORJA

POMOČNIK DIREKTORJA

VODSTVO ZRC SAZU

Direktor

Prof. dr. Oto Luthar.

Namestnici direktorja

Vanda Baloh, dr. Mimi Urbanc.

Pomočnici direktorja

Dr. Jerneja Fridl, Tanja Valte.

UPRAVNI ODBOR ZRC SAZU (DO 18. 11. 2023)

Člani: dr. Drago Perko (predsednik), dr. Peter Klepec, akad. dr. Milček Komelj, akad. dr. Andrej Kranjc (do 7. 1. 2023), akad. dddd. Jože Krašovec, Viljem Leban, Zoran Mezeg, izr. članica SAZU dr. Mirjana Nastran Ule (od 20. 2. 2023), dr. Petra Svoljšak (namestnica predsednika) in izr. članica SAZU dr. Jožica Škofic.

UPRAVNI ODBOR ZRC SAZU (OD 27. 11. 2023)

Člani: izr. član SAZU dr. Janez Kranjc (predsednik), dr. Helena Dobrovoljc, akad. dr. Franc Forstnerič, dr. Boštjan Golob, dr. Peter Klepec (namestnik predsednika), Zoran Mezeg, dr. Janez Nared, dr. Petra Svoljšak, izr. članica SAZU dr. Jožica Škofic.

ZNANSTVENI SVET ZRC SAZU

Člani: dr. Mija Oter Gorenčič (predsednica), akad. dr. Tatjana Avšič-Županc, dr. Matej Gabrovec, akad. dr. Matija Gogala, dr. Boris Golec, izr. članica SAZU dr. Špela Goričan, izr. članica SAZU dr. Jana Horvat, izr. član SAZU dr. Marko Juvan, akad. dddd. Jože Krašovec, dr. Oto Luthar, dr. Ingrid Slavec Gradišnik, izr. članica SAZU dr. Jožica Škofic (podpredsednica), izr. član SAZU dr. Peter Vodopivec.

KOLEGIJ ZRC SAZU

Člani: dr. Kozma Ahačič, dr. Saša Babič (od 1. 11.), Vanda Baloh, dr. Jerneja Fridl, dr. Aleksander Horvat, dr. Matija Ogrin, dr. Mojca Kovačič, dr. Marina Lukšič Hacin, dr. Oto Luthar, dr. Mija Oter Gorenčič, dr. Tanja Petrovič, dr. Gregor Pobežin, mag. Aleš Pogačnik, dr. Tadej Troha, dr. Tadej Slabe, dr. Ingrid Slavec Gradišnik (do 31. 10.), dr. Petra Svolfjšak, dr. Urban Šilc, dr. Lilijana Šprah, dr. Ivan Šprajc, dr. Katarina Šter, dr. Mimi Urbanc, Tanja Valte, dr. Anton Velušček, dr. Matija Zorn.

UPRAVA

DIREKTOR

dr. Oto Luthar

GLAVNA PISARNA

Tajništvo ZRC SAZU

Rajka Bračun Sova (od 2. 8.), Nastja Hegediš, Diana Lavrič (od 1. 6.), Jana Mancevič (do 31. 5.), Marija Maja Stipar

Služba za predstavitev raziskovalnih rezultatov

Anja Skapin, Agata Tadeja Tomažič

Tehnična služba

Marko Jevnikar, *vodja*

Barbara Ajdarpašič, Nasiha Brakić, Naida Ferizi, Ivanka Gerlica, Matic Jevnikar, Alma Nasufović (od 15. 12.), Bernarda Rogić, Slavica Rogić, Amra Šabotić, Melita Škrabl, Liljana Višić, Slobodanka Višić, Manca Vollmayer

INFRASTRUKTURNA PISARNA

dr. Jerneja Fridl, *pomočnica direktorja*

Oddelek za informatiko

Matija Likar, Primož Mesner, Lovro Strmčnik

RAZISKOVALNA PISARNA

dr. Mimi Urbanc, *namestnica direktorja*

Oddelek za raziskave ARRS

Tanja Valte, *pomočnica direktorja*

Oddelek za mednarodne in aplikativne raziskave

Jana Bales (od 1. 3.), Tinka Mihelič, Nika Senica (od 1. 3.)

Oddelek za izvajanje projektov

Neva Stepic, *vodja* (do 31. 8.), Vladimir Milovanović (od 1. 9.)

Janja Juretič (do 23. 7.), Nina Juvan Mastnak, Olga Kardoš, Tanja Pavčič, Neva Stepic (od 1. 9.)

POSLOVNA PISARNA

Vanda Baloh, *namestnica direktorja*

Oddelek za finance in računovodstvo

Anja Mikolaj, *vodja*

Matevž Baloh, Sara Miklavec Močnik, Aleksandar Paunović (od 22. 5.), Urša Učakar Eftimov, Kristina Žnidaršič

Oddelek za pravne in kadrovske zadeve

Martina Jug, *vodja*

dr. Breda Čebulj Sajko, Ivan Gale, Maja Sara Gržan, Anita Janžekovič, Diana Lavrič (do 31. 5.), Lucija Liška, Katja Novak, mag. Jelka Pekolj

PROJEKTNA, POSLOVNA IN KADROVSKA ANALIZA

PREGLED PROJEKTOV NA ZRC SAZU

VRSTA PROJEKTA	NOSILEC/KOORDINATOR		SODELUJOČI/PARTNER		SKUPAJ	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
ARIS – raziskovalni programi	18	20	2	2	20	22
ARIS – infrastrukturni program	1	1	0	0	1	1
ARIS – temeljni projekti (podaljšani) ¹	43 + (10)	44 + (8)	25 + (3)	31 + (1)	68 + (13)	75 + (9)
ARIS – aplikativni projekti (podaljšani)	8 + (3)	8 + (1)	2	2	10 + (3)	10 + (1)
ARIS – ciljni raziskovalni projekti	13	12 + (1)	5	6 + (1)	18	18 + (2)
ARIS – bilateralni raziskovalni projekti ²	12	6 + (2)	2	2	14	8 + (2)
ARIS – podporni mehanizmi ERC in era net	1	6	2	2		8
ARIS – podoktorski projekti (podaljšani)	8 + (4)	8 + (3)	/	/	8 + (4)	8 + (3)
ARIS – mladi raziskovalci	36	38	0	/	36	38
SKUPAJ ARIS	157	158	41	47	198	205
Mednarodni centralizirani projekti – Okvirni programi (H2020, HE) ³	2	2	14	13	16	15
Drugi mednarodni centralizirani projekti ⁴	0	0	16	11	16	11
Mednarodni decentralizirani projekti ⁵	2	2	13	3	15	5
Mednarodni decentralizirani projekti iz naslova kohezijske politike ⁶	1	0	5	3	6	3
Drugi mednarodni projekti ⁷	0	0	6	6	6	6
SKUPAJ MEDNARODNI PROJEKTI	5	4	54	36	59	40
Nacionalni projekti (brez ARIS)	6	2	3	2	9	4
Projekti N00 ⁸	/	1	/	2	/	3
SKUPAJ PROJEKTI NACIONALNIH USTANOV⁹	6	3	3	4	9	7
Naročila na trgu ¹⁰	18	17	8	12	24	29
SKUPAJ NAROČILA NA TRGU	18	17	8	12	24	29

1 Vanje so vključeni tudi projekti ERA (oznaka H).

2 Sporazumi med agencijami: z avstrijsko, madžarsko in s flamsko, ESF in ERC komplementarne sheme ter bilateralni raziskovalni projekti (oznaka N).

3 Obzorje 2020, Obzorje Evropa; projekti, ki uresničujejo 80. člen ZZrID.

4 Centralizirani programi (razen Okvirnih programov): ERASMUS+, *Ustvarjalna Evropa, Evropa za državljane*, drugi projekti Generalnih direktorátov (EaSI, AMIF, COSME, EU Civil Protection).

5 Evropsko teritorialno sodelovanje (interregionalno, transnacionalno, čezmejno).

6 ESRR –Evropski sklad za regionalni razvoj, ESS – Evropski socialni sklad, KS – Kohezijski sklad.

7 Norveški in EGP-mehanizem, SCOPES, COST akcije.

8 Načrt za odpornost in okrevanje (Next generation)

9 Projekti iz razpisov nacionalnih inštitucij (ministrstva, agencije (razen ARIS), uradi, DARS, ZRSZ, ZZZS, občine, muzeji ipd.).

10 Domači in tuji naročniki storitev: gospodarske družbe, samostojni podjetniki, državne inštitucije, javni zavodi, društva ipd.

RAZISKOVALNI PROJEKTI

Konzorcij projektnih pisarn za krepitev odličnosti, interdisciplinarnosti in mednarodne vpetosti slovenskega raziskovalnega prostora – 5xPRO

Oznaka: 5xPRO.

Vrsta projekta: načrt za okrevanje in odpornost - N00.

Sofinancer: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije.

Vodja: Barbara Tišler (Kemijski inštitut).

Vodji na ZRC SAZU: J. Bales, M. Urbanc.

Sodelavka: N. Senica.

Obdobje trajanja: 1. 3. 2023 – 30. 6. 2026.

Spletna stran projekta:

<https://www.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/konzorcij-projekt-nih-pisarn-za-krepitev-odlicnosti-interdisciplinarnosti-in>

V okviru projekta sta se v Raziskovalni pisarni zaposlili dve novi sodelavki, ki sodelujeta pri vzpostavljanju kakovostnega podpornega okolja za dvig znanstvene odličnosti, mednarodne vpetosti in uspešnosti naših raziskovalcev na centraliziranih programih EU. Udeležili sta se mednarodnega izobraževanja z naslovom Projektno vodenje in poročanje v programu Obzorje Evropa na Dunaju. Konzorcij je vzpostavil prenos znanja in izkušenj preko osmih rednih izobraževalnih dogodkov, namenjenih tako raziskovalcem kot podpornemu osebju. Pretok informacij in znanj med Projektnimi pisarnami partnerskih organizacij se je okreplil tudi na neformalni ravni.

Podpora pri uvajanju načel odprte znanosti v Sloveniji

Oznaka: SPOZNAJ.

Vrsta projekta: načrt za okrevanje in odpornost - N00.

Sofinancer: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije.

Vodja: Tea Romih (Univerza v Ljubljani, Centralna tehniška knjižnica).

Vodja na ZRC SAZU: Jerneja Fridl.

Sodelavca: M. Peče (Uprava); M. Seručnik (Zgodovinski inštitut Milka Kosa).

Obdobje trajanja: 1. 5. 2023 – 30. 6. 2026.

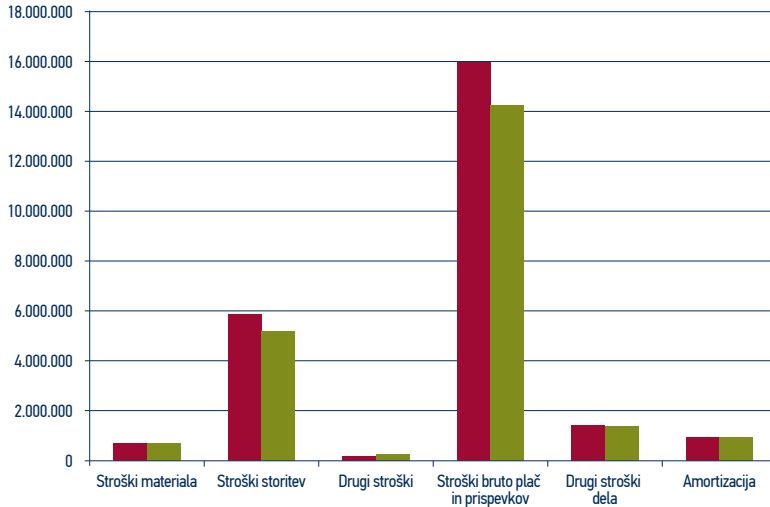
Spletna stran projekta: <https://projekt-spoznaj.si>

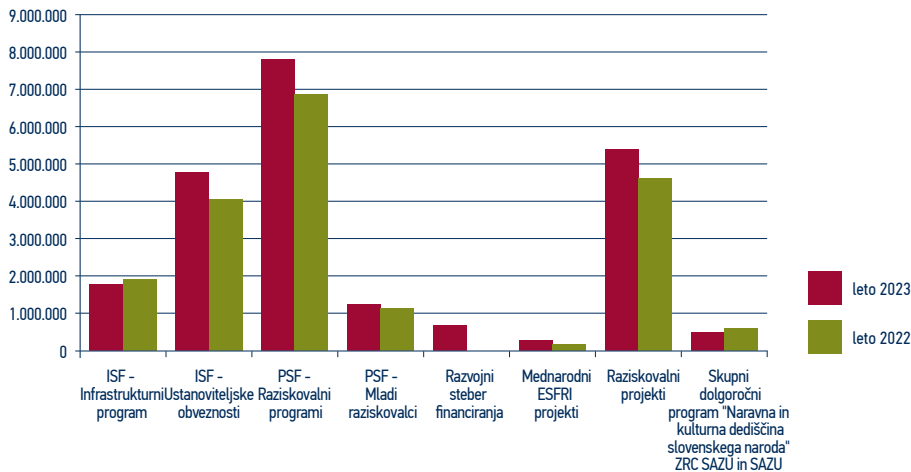
Sodelovali smo pri pripravi spletne strani projekta in organizaciji nacionalnega dogodka. Partnerji smo pripravili celovit pregled dosedanjih praks odprte znanosti. Za strokovno javnost je bilo izvedenih več kot 21 izobraževanj, tik pred izidom pa je bil prvi slovenski priročnik o odprti znanosti.

POSLOVNO POROČILO

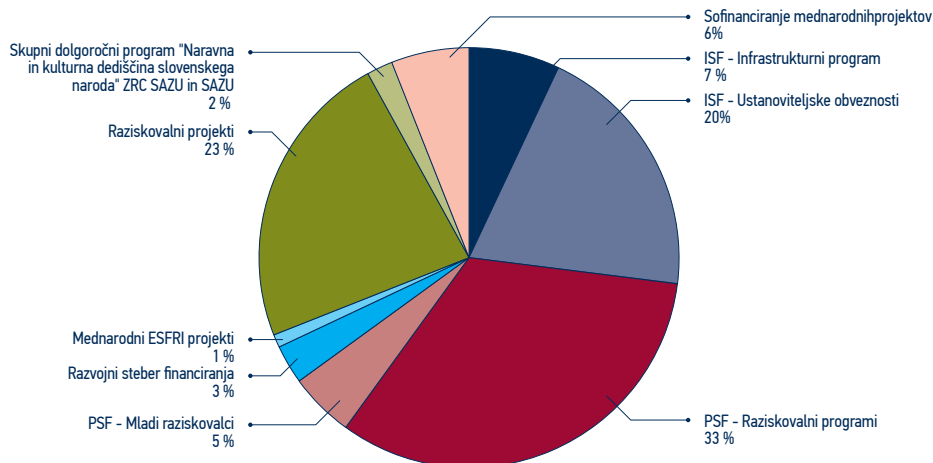
Primerjava celotnih nastalih stroškov v letih 2023 in 2022

Primerjava realiziranih prihodkov med leti 2023 in 2022

Struktura prihodkov 2023

RAZISKOVALNE POSTAJE

RAZISKOVALNA POSTAJA NOVA GORICA

Sodelavke na Raziskovalni postaji Nova Gorica so najtesneje povezane z delom sedmih inštitutov ZRC SAZU. Raziskovalna postaja je edina znanstvenoraziskovalna ustanova na Goriškem. Njen cilj je poglobljeno raziskovanje zgodovine, jezika, etnologije, bibliografije in umetnostne zgodovine prostora, ki vključuje tudi slovensko skupnost v Goriški in Videmski pokrajini.

Sodelavke postaje družijo skupni raziskovalni projekt *Zahodna slovenska narodnostna meja v luči sprememb časa* v okviru katerega vsako leto izidejo *Izvestja Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*.

Raziskovalno delo je tesno povezano z lokalnim okoljem in vpeto v sodelovanje z novogoriškimi izobraževalnimi ustanovami (Univerza v Novi Gorici), javnimi zavodi (Goriški muzej), kulturnimi ustanovami in društvi, usmerjeno je tudi v aplikativne projekte in sodelovanje s čezmejnimi ustanovami na tem območju ter Mestno občino Nova Gorica in Občino Brda in programske podpore prihajajoči Evropski prestolnici kulture Go 2025!

Preko različnih diseminacijskih aktivnosti (konference, strokovne srečanja, okrogle mize, razstave) so sodelavke svoja raziskovalna spoznanja predstavila širši javnosti.

Izvedene dejavnosti:

- Izdana je bila redna letna strokovna revija *Izvestje* št. 20 (2023) (Založba ZRC 2023), ki je bila posvečena Ravnikarjevemu letu v Ravnikarjevemu mestu. Članki so se nanašali na (novo)goriško predzgodovino (dr. Branko Marušič), ugodno goriško klimo, ki je botrovala priseljevanju v regijo sredi 19. stoletja (dr. Neva Makuc) in na kateri je bila utemeljena tudi pozicija po vojni nastale Nove Gorice (Dr. Branko Marušič). Problematisiran je bil odnos oblasti do Edvarda Ravnikarja (dr. Petra Kolenc, dr. Petra Testen Koren), orisana rubrika Prepih, ki je na hudomušen način poročala o nastajajočem mestu (študent Urban Makorič), spraševali smo se tudi o novogoriških disonancah in čez/brezmejnosti (dr. Špela Ledinek Lozej) in pogledali v povojne zabave mladih (dr. Katarina Šrimpf Vendramin). Spomnili smo na stara obrtniška znanja in njihovo vnovično uporabo (dr. Jasna Fakin Bajec), ter preučili lokvarski govor in ga umestili med kraško-rovtarsko narečje (dr. Danila Zuljan Kumar). Izvestje je bilo predstavljeno na novinarski konferenci, 22. 12. v prostorih tedaj nastajajoče Knjigarne/Kavarne Maks.
- Izdana je bila znanstvena monografija *Srednjeveška cerkev sv. Mihaela s Šmihelu in vpliv gotskih tokov na Goriškem* (Založba ZRC, 2023), ki jo je uredila dr. Petra Kolenc. Monografija je bila predstavljena v Šmihelu, 29. 9. skupaj z avtorji.
- Izdana je bila znanstvena monografija avtorice dr. Lidije Tavčar *Poskus rekonstrukcije neuresničenega slovenskega Narodnega muzeja v Gorici 1910–1914* (Založba ZRC, 2023), ki jo je uredila dr. Petra Kolenc. Monografija je bila predstavljena na torkovem večeru v Goriškem muzeju 5. 12.
- Pripravljeni so bili raziskovalnih in aplikativnih projekti, ki obravnavajo tudi novogoriško območje (ARIS, Interreg, Creative Europe).
- Dograjevala in urejala se je specializirana domoznanska knjižnica Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici, ki vključuje tudi knjižnico dr. Henrika Tume. Delo je vključevalo katalogiziranje novih enot, ki sta jih v večini podarila dr. Branko Marušič in Alessio Stasi (okrog 900 enot) ter izposojajo gradiva in nadaljevanje metapodatkovnega popisa in digitalizacija pisemske zapuščine dr. Henrika Tume. Digitaliziranih je bilo skupaj 1.207 digitaliziranih pisem, od tega je bilo metapodatkovno opremljenih 1.300 korespondenčnih enot.

RAZISKOVALNA POSTAJA MARIBOR

Raziskovalno delo sodelavcev Raziskovalne postaje Maribor sega od humanizma in družboslovja vse do molekularne ter vedenjske biologije. Obsega tako področja, ki so tesno povezana z lokalnim okoljem Raziskovalne postaje, kakor tudi tista, ki so umeščena v kontekst svetovne znanosti. Obenem pripravljajo javne dogodke v sodelovanju z mariborskimi javnimi zavodi s področja kulture in znanosti. Raziskovalci so v svojem delu povezani s številnimi lokalnimi raziskovalnimi, izobraževalnimi in kulturnimi ustanovami ter društvi. Med drugim so to: Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru, Teološka knjižnica, Pokrajinski arhiv Maribor, Pokrajinski muzej Maribor, Nadškofijski arhiv Maribor, Univerzitetna knjižnica Maribor, Mariborska knjižnica, Miklošičeva knjižnica, Konservatorij za glasbo in balet Maribor, Zavod za zaposlovanje – Območna služba Maribor, Mladinski kulturni center Maribor, Regionalna razvojna agencija za Podravje, Slovenska filantropija – dnevni center za migrante, Andragoški zavod Maribor, Zavod Dress for Success Maribor, Kulturno društvo Pekre-Limbuš, GT22, Društvo Odnos, izpostava Maribor, Društvo za popularizacijo znanosti Metamorfoza.

10. 5. smo soorganizirali delavnice za državljane Ukrajine, ki živijo v Sloveniji, na temo *Motivacija in notranja podpora*. Delavnico je izvedla žena Veleposlanka Slovenije v Ukrajini, Darja Zorko Mencin.

RAZISKOVALNA POSTAJA BARJE

Na Raziskovalni postaji Barje delujejo Biološki inštitut Jovana Hadžija, ki se je tja preselil v celoti, ter laboratoriji Paleontološkega inštituta Ivana Rakovca in Geografskega inštituta Antona Melika. V Raziskovalni postaji Barje je tudi prostor za hrambo manj izposojanih, a vseeno dragocenih knjig inštitutskih knjižnic in prostor za skladiščenje publikacij Založbe ZRC. Raziskovalna postaja je povezana z Občino Ig, kjer so sodelavci BIJH in IZA pomagali pri postavitvi stalne razstave v interpretacijskem centru ter vzpostavitvi koliščarske naselbine. Sodelavci BIJH tudi intenzivno sodelujejo s Krajskim parkom Ljubljansko barje v različnih naravovarstvenih projektih (ponovna naselitev barjanskega okarčka, renaturacija barja Mali plac).

Organizirali smo *Wraberjev dan 2023*, letno srečanje članov Botaničnega društva Slovenije z znanstvenimi in strokovnimi predavanji, Ig, 11. 11.

RAZISKOVALNA POSTAJA PETANJCI

Raziskovalna postaja v Prekmurju je namenjena bivanju raziskovalcev in sodelavcev ZRC SAZU, ko potrebujejo odmik od ustaljenih prostorov in v primerih raziskovalnega dela v okolici. Poleg bivalnih kapacitet sta na voljo tudi pisarna in večji prostor, ki gosti razstave, večje sestanke in druge dogodke.

**PREDSTAVITEV
RAZISKOVALNIH
REZULTATOV IN PRENOS
ZNANJA**

PEDAGOŠKA DEJAVNOST

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA:

- **Izr. prof. dr. Kozma Ahačič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Helena Dobrovoljc**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Prof. dr. Metka Furlan**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Nataša Gliha Komac**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Januška Gostenčnik**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Izr. prof. dr. Nataša Jakop**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Mateja Jemec Tomazin**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Oddelek za pravne vede, jezik, prevajanje in tolmačenje, Univerza v Trstu, Italija.
- **Doc. dr. Boris Kern**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Asist. dr. Simona Klemenčič**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Andreja Legan Ravnikar**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Tina Lengar Verovnik**, Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani; Akademija za glasbo, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani; Inštitut za slavistiko Univerze v Celovcu, Avstrija.
- **Asist. Nina Pahor**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Prof. dr. Marko Snoj**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Izr. prof. dr. Matej Šekli**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Prof. dr. Jožica Škofic**, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Dr. Mitja Trojar**, Univerza Sigmunda Freuda Dunaj, podružnica Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Mladen Uhlík**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Izr. prof. dr. Jernej Vičič**, Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem, Koper.
- **Izr. prof. dr. Danila Zuljan Kumar**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici; Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper.
- **Doc. dr. Mojca Žagar Karer**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Andreja Žele**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJO:

- **Doc. dr. Maja Andrič**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Jana Horvat**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Edisa Lozić**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Benjamin Štular**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Tjaša Tolar**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Borut Toškan**, Fakulteta za naravoslovje, matematiko in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem, Koper; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Anton Velušček**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA:

- **Doc. dr. Gregor Antoličič**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru; Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Doc. dr. Miha Kosi**, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper.
- **Pridr. prof. dr. Neva Makuc**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Prof. dr. Andrej Rahten**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru; Diplomatska akademija Ministrstva za zunanje zadeve, Ljubljana; Univerza v Zadru, Hrvaška.
- **Izr. prof. dr. Petra Svolfjšak**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.

UMETNOSTNOZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA:

- **Dr. Gorazd Bence**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Andrej Furlan**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Dr. Anja Milič Iskra**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Doc. dr. Tina Košak**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Izr. prof. dr. Franci Lazarini**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Doc. dr. Katarina Mohar**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Izr. prof. dr. Mija Oter Gorenčič**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Red. prof. dr. Polonca Vidmar**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE:

- **Doc. dr. Monika Deželak Trojar**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Marijan Dovič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Jernej Habjan**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Andraž Jež**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Marko Juvan**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Matija Ogrin**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Luka Vidmar**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Andrejka Žejn**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE:

- **Doc. dr. Saša Babič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Tatiana Bajuk Senčar**, Nova Univerza, Ljubljana; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Prof. dr. Maja Godina Golija**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Barbara Ivančič Kutin**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Izr. prof. dr. Miha Kozorog**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Daša Ličen**, Fakulteta za turizem Univerze v Mariboru, Brežice.
- **Doc. dr. Špela Ledinek Lozej**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Izr. prof. dr. Dan Podjed**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Saša Poljak Istenič**, Fakulteta za turizem Univerze v Mariboru, Brežice; Inštitut/Oddelek za kulturno analizo, Univerza v Celovcu, Avstrija.

GLASBENONARODOPISNI INŠTITUT:

- **Prof. dr. Marjetka Golež Kaučič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Marija Klobčar**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Dr. Mojca Kovačič**, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani.
- **Izr. prof. dr. Drago Kunej**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani; Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Rebeka Kunej**, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Anja Moric**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO IZSELJENSTVO IN MIGRACIJE:

- **Izr. prof. dr. Jure Gombač**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Prof. dr. Aleksej Kalc**, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper.
- **Manca Koren**, Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici.
- **Doc. dr. Klara Kožar Rosulnik**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Prof. dr. Marina Lukšič Hacin**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Mirjam Milharčič Hladnik**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Jernej Mlekuž**, Visoka šola za turizem Izobraževalnega centra ERUDIO, Ljubljana.
- **Doc. dr. Kristina Toplak**, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.
- **Doc. dr. Mojca Vah Jevšnik**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Pridr. prof. dr. Marijanca Ajša Vižintin**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Doc. dr. Miha Zobec**, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper.

FILOZOFSKI INŠTITUT:

- **Doc. dr. Rok Benčin**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Aleš Bunta**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Marina Gržinič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Universität für angewandte Kunst, Dunaj, Avstrija.
- **Izr. prof. dr. Peter Klepec**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; European Graduate School, Saas Fee Švica in Valetta Malta.
- **Doc. dr. Boštjan Nedoh**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Univerza v Mariboru.
- **Prof. dr. Jelica Šumič Riha**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Tadej Troha**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Izr. prof. dr. Matjaž Vesel**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Alenka Zupančič Žerđin**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; European Graduate School, Saas Fee Švica in Valetta Malta.

GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA:

- **Doc. dr. David Bole**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Mateja Breg Valjavec**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana; Fakulteta za poslovne in upravne vede Univerze v Novem mestu.
- **Doc. dr. Rok Ciglič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Mateja Ferik**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Matej Gabrovec**, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Dr. Matjaž Geršič**, Univerza za tretje življenjsko obdobje, Ljubljana.
- **Doc. dr. Jani Kozina**, Fakulteta za turizem Univerze v Mariboru, Brežice; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Matej Lipar**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Dr. Erik Logar**, Univerza za tretje življenjsko obdobje, Ljubljana.
- **Doc. dr. Janez Nared**, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Mag. Miha Pavšek**, Izobraževalni center za zaščito in reševanje Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ig; Fakulteta za šport Univerze v Ljubljani; Univerza za tretje življenjsko obdobje, Ljubljana.
- **Doc. dr. Katarina Polajnar Horvat**, Fakulteta za poslovne in upravne vede Univerze v Novem mestu; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Aleš Smrekar**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Mateja Šmid Hribar**, Fakulteta za slovenske in mednarodne študije, Nova univerza, Ljubljana; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. Matija Zorn**, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA:

- **Doc. dr. Magdalena Aljančič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Dr. Matej Blatnik**, Univerza v Mariboru.
- **Prof. dr. Franci Gabrovšek**, Univerza v Novi Gorici; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Martin Knez**, Fakulteta za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici; Fakulteta za znanosti o okolju Univerze v Novi Gorici; Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Peter Kozel**, Univerza v Novi Gorici; Univerza v Mariboru.
- **Izr. prof. dr. Janez Mulec**, Univerza v Novi Gorici; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Uroš Novak, asistent**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Dr. Bojan Otoničar**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Pridr. prof. dr. Metka Petrič**, Univerza v Novi Gorici; Univerza na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Tanja Pipan**, Univerza v Novi Gorici; Univerza v Mariboru; Univerza na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Dr. Mitja Prelovšek**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Nataša Ravbar**, Univerza v Novi Gorici; Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Tadej Slabe**, Univerza v Novi Gorici; Univerza na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Stanka Šebela**, Fakulteta za podiplomski študij, Univerza v Novi Gorici; Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Dr. Astrid Švara**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Nadja Zupan Hajna**, Univerza v Novi Gorici, Podiplomska šola ZRC SAZU.

PALEONTOLOŠKI INŠTITUT IVANA RAKOVCA:

- **Prof. dr. Aleksander Horvat**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Nina Zupančič**, Naravoslovnotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Doc. dr. Špela Goričan**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Andrea Martín Pérez**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Asist. dr. Tim Cifer**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Asist. Urša Kovačič Kastelic**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Asist. Anja Kocjančič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA:

- **Prof. dr. Andraž Čarni**, Fakulteta za vinogradništvo in vinarstvo Univerze v Novi Gorici; Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani; Fakulteta za naravoslovje in matematiko Univerze v Mariboru; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Matjaž Gregorič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Simona Kralj – Fišer**, Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Matjaž Kuntner**, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Dr. Filip Kūzmič**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Urban Šilc**, Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem, Koper; Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

DRUŽBENOMEDICINSKI INŠTITUT:

- **Doc. dr. Nataša Dernovšček Hafner**, Univerza Sigmunda Freuda, Dunaj, podružnica Ljubljana; Fakulteta za uporabne družbene študije, Nova Gorica.
- **Izr. prof. dr. Duška Knežević Hočevar**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Izr. prof. dr. Majda Černič Istenič**, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Dr. Sanja Cukut Krilić**, Univerza v Novi Gorici.
- **Dr. Lilijana Šprah**, Univerza Sigmunda Freuda, Dunaj, podružnica Ljubljana.

INŠTITUT ZA KULTURNO ZGODOVINO:

- **Prof. ddr. Irena Avsenik Nabergoj**, Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Prof. ddr. Igor Grdina**, Alma Mater Europeae, Ljubljana.
- **Prof. dr. Urška Perenič**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- **Izr. prof. dr. Gregor Pobežin**, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

INŠTITUT ZA ANTROPOLOŠKE IN PROSTORSKE ŠTUDIJE:

- **Prof. dr. Borut Telban**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

INŠTITUT ZA KULTURNE IN SPOMINSKE ŠTUDIJE:

- **Doc. dr. Jasna Fakin Bajec**, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici.
- **Izr. prof. dr. Ana Hofman**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Doc. dr. Katja Kobolt**, Akademija umetnosti Univerze v Novi Gorici.
- **Prof. dr. Oto Luthar**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Prof. dr. Tanja Petrović**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.
- **Dr. Martin Pogačar**, Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana.

ZALOŽBA ZRC

Poslanstvo Založbe ZRC, ki v okviru ZRC SAZU deluje kot enota za založniško in izdajateljsko dejavnost, je opravljanje treh med seboj tesno prepletenih dejavnosti: produkcije in založništva znanstvene literature, prodaje knjig ter promocije znanstvenih dosežkov.

Založba ZRC je hišna akademska založba, ki je bila ustanovljena leta 1993 in v prvi vrsti skrbi za objavlanje del, ki nastajajo v okviru inštitutov ZRC SAZU. Zalaga 17 strokovnih oziroma znanstvenih revij in izdaja – večinoma v eni izmed 70 knjižnih (pod)zbirk – izvorne znanstvene monografije, vključno s prevodi, leksikografskimi deli, kritičnimi izdajami virov in zemljevidi. Dejavnost založbe zajema tudi elektronske medije (CD-je, spletne publikacije) in avdiovizualno produkcijo. Od leta 2011 sodita pod organizacijsko enoto Založbe ZRC še knjigarna Azil, specializirana za humanistično in družboslovno literaturo, in Atrij ZRC, javni prostor za promocijo znanstvenoraziskovalnega dela ZRC SAZU, ki se z več prireditvami tedensko dejavno vključuje v kulturno in družabno življenje mesta.

PERSONALNA SESTAVA

Vodja in glavni urednik: mag. Aleš Pogačnik.

Likovno-grafična urednika: Branko Vidmar (do marca 2023), Nina Semolič.

Prodaja knjig Založbe ZRC: mag. Anita Abram.

Nabava knjig: Barbara Filipič.

Vodenje Knjigarne Azil: Tamara Mateša.

Nabava revij in organizacija prireditev: mag. Ciril Oberstar.

Vodja prireditev (Atrij ZRC): Irena Naglič.

Samostojna tehnika: Igor Lapajne, Marko Zaplatil.

Tajnica: Barbara Šuštar.

Tehnik: Gašper Gabrijelčič.

Sodelavci knjigarne Azil: Manca Arnuš, Luka Oprešnik, Polona Rodič, Hana Bujanović Kokot.

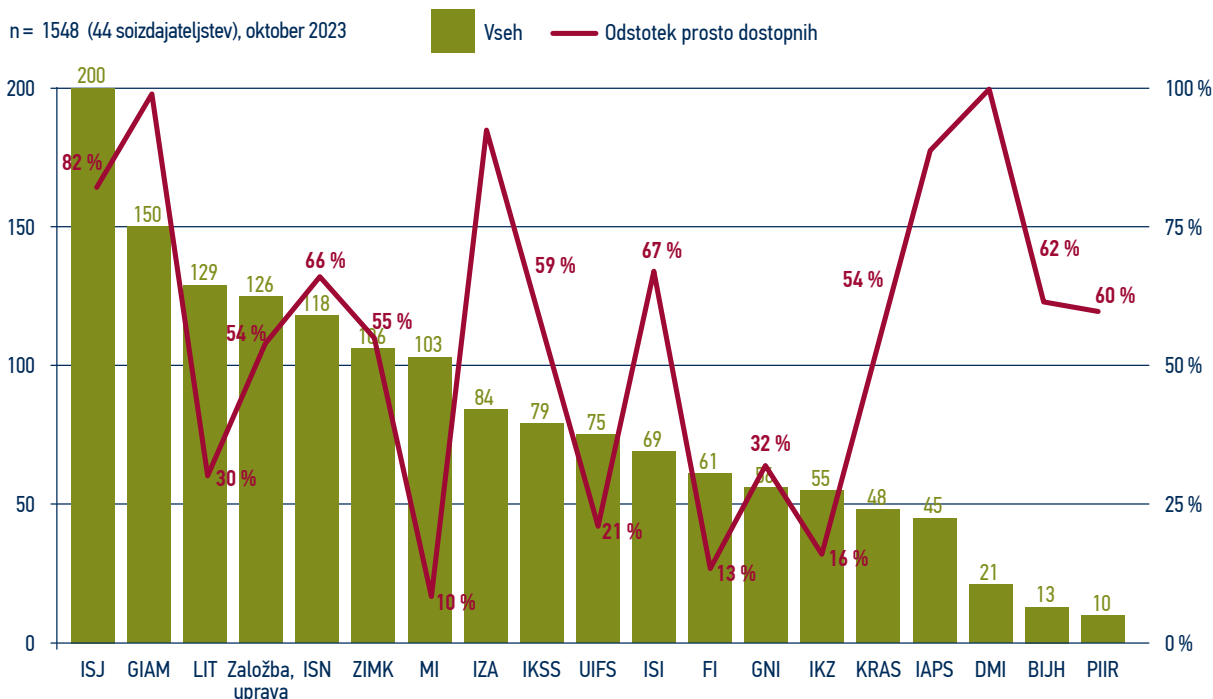
ZALOŽNIŠKI SVET ZALOŽBE ZRC

Člani: **doc. dr. Saša Babič**, **dr. Matjaž Bizjak**, **dr. Klemen Grabnar**, **dr. Matjaž Geršič**, **doc. dr. Rebeka Kunej**, **doc. dr. Jernej Mlekuž**, **dr. Zvezdana Modrijan**, **dr. Mija Michelizza**, **mag. Aleš Pogačnik (po funkciji)**, **doc. dr. Nataša Viršek Ravbar**.

PRODUKCIJA

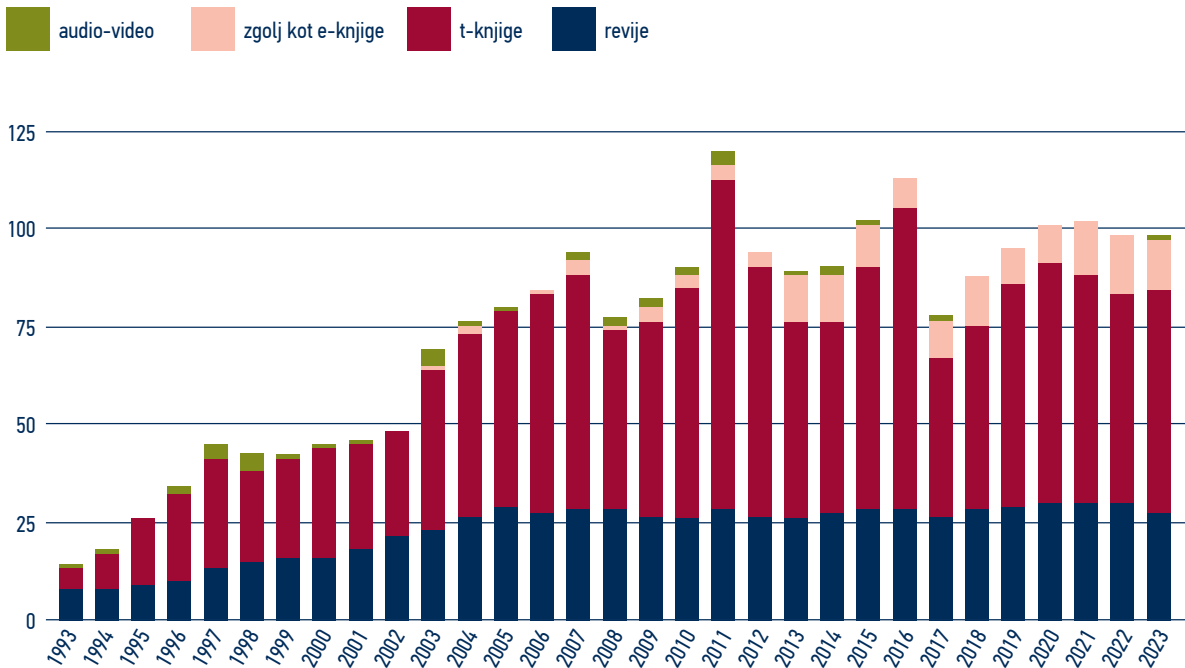
Založba ZRC že nekaj časa letno objavi okoli sto publikacij. Z letnico 2023 je izšlo 71 monografskih publikacij (vključno s kar 9 ponatise, družabno igro in zvočno publikacijo), 13 pa jih je bilo le v e-formatu (pdf ali html). Več kot polovica tiskanih knjig (36) je sočasno izšla v prostem dostopu na našem OMP repozitoriju (<https://omp.zrc-sazu.si/>). Decembra 2023 je bilo v njem 812 monografij ali 57 % vseh publikacij Založbe ZRC. Na Google Books, kjer so si tudi letos uporabniki prelistali skoraj milijon strani iz naših knjig, je bilo 1172 monografij Založbe ZRC. Z DOI je bilo opremljenih 838 knjig in 468 poglavij (<https://www.crossref.org/members/prep/2363>).

Publikacije po inštitutih ZRC SAZU in odstotek prosto dostopnih

Številka DOI za članke se je v letu 2023 povzpela na 4263. Izšlo je 27 revijalnih številčk, vse so prosto dostopne na spletišču <https://ojs.zrc-sazu.si>. Prosto dostopni sta tudi reviji *Heriskop* in *Alternator*, ki je spletna revija in je leto končala s 36 članki. Z letom 2023 je spletna revija postala tudi *Umetnostna kronika* (<https://umetnostna-kronika.si/>). Podobno kot obe omenjeni reviji se tudi *Umetnostna kronika* sproti polni z različnimi, tudi poljudnimi vsebinami. Revija je od leta 2003 izhajala večinoma štirikrat na leto, z letnico 2023 je izšla ena številka zgolj znanstvenih prispevkov.

Produkcija Založbe ZRC (1993–2023)

Leto 2023 so začele odmevne publikacije Inštituta za kulturne in spominske študije, ki je založniško najbolj zaznamoval leto 2023; njihove knjige so bile prispevale skoraj tretjino prihodkov iz naslova prodaje knjig Založbe ZRC. *Molitev za Jasenovac* Branka Šomna je pretresljiva zbirka na resničnih dejstvih osnovanih zgodb iz druge svetovne vojne. Druga svetovna vojna je tudi tematike knjige *Užaljeno maščevanje* Ota Lutharja, Marte Verginelle in Urške Strle. V njej so zbrana pričevanja internirancev v italijanskih koncentracijskih taboriščih. Prevod drobne knjižice Benjamina Abelowa *Kako je Zahod pripeljal vojno v Ukrajino* je postal najbolj brana prosto dostopna publikacija Založbe ZRC; na svoje računalnike si jo je preneslo skoraj 4000 uporabnikov. Nova izdaja provokativnega Tavčarjevega romana *4000* je izšla na dan stote obletnice pisateljve smrti in prva obeležila začetek Tavčarjevega leta. Monografiji Inštituta za slovensko narodopisje, *Hodopisi* (Nataša Rogelja, Špela Ledinek Lozej) in *Materialni svet otroštva* (Vanja Huzjan), se ukvarjata z na videz samoumevnimi temami: hojo in otroškimi življenjem. Maj je bil mesec fotografsko razkošnih knjig. Inštitut za raziskovanje krasa je ob 75-letnici delovanja v knjigi zbral najpomembnejše dosežke inštituta, Inštitut za kulturne in spominske študije pa je objavil kronologijo kolesarskih protestov (*105 petkov*, uredili Sanja Fidler, Jaša Jenull, Janez Zalaznik) in knjigo fotografij *Istanbula* (Manca Juvan) z nekaterimi esejmi. Monografija *Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju* Marijana Doviča je poleti pospremila odmevno razstavo v NUK-u, korespondenca Jožeta Plečnika in frančiškana Josipa Markušiča, pri kateri je sodeloval Damjan Prelovšek (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta), pa je plod mednarodnega sodelovanja. Pozabljjenih tem so se jeseni lotile tri izvirne monografije z zgovornimi naslovi: *Umetnostna dediščina plemstva v času njegovega zatona* (Tina Košak, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta), *Naše znanstvenice* (Jovana Mihajlovič Trbovc, Inštitut za kulturne in spominske študije) in *Poskus rekonstrukcije neuresničenega Narodnega muzeja v Gorici* (Lidija Tavčar, Raziskovalna postaja v Novi Gorici). Jeseni pa je najbolj odmeval slovar *Imena slovenskih psov* Marka Snoja, ki je izšel prav na svetovni dan živali. V knjigi je tudi prispevek Marjetke Golež Kaučič, avtorice monografije *Človek je najhujša zver*. Knjiga je povzetek njenega večletnega preučevanja živali v folkloristiki. Na začetku novembra je Glasbenonarodopisni inštitut objavil prvo publikacijo v novi spletni zbirki Etnofon. V njej bodo odslej objavljali svoje bogato zvočno arhivsko gradivo. Knjižni sejem smo dočakali s tretjo knjigo monumentalnega *Slovenskega lingvističnega atlasa* (uredila Jožica Škofic s sodelavci, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša), *Pospeševanjem skozi zgodovino* (Marko Kovač, Inštitut za antropološke in prostorske študije), za ta čas zelo aktualno spletno publikacijo *Geografski atlas naravnih nesreč* (Blaž Komac, Lenart Štaut, Rok Ciglič, Geografski inštitut Antona Melika) ter še dvema knjigama Inštituta za kulturne in spominske študije: prevodom knjige *Trsta ne damo!* tržaškega zgodovinarja Federica Tence Montinija ter poljudnim zbornikom *Bela krajina za radovedneže in ljubitelje* (uredila Tanja Petrovič in Andrej Črnič). Leto smo zaključili s spomini na 80. leta, s katalogom *Slovenski punk in fotografija*, ki sta ga ob razstavi v Cankarjevem domu uredili Marina Gržinič in Jovita Pristovšek, in knjigo *Civilna družba* Tomaža Mastnaka, s katero se začenja niz pojmovnikov iz tega desetletja, kot tudi še z nekaterimi dolgo pričakovanimi knjigami: izčrpano *Bibliografijo Franceta Balantiča* (Mateja Švajncer, Mojca Mlinar Strgar, Mojca Uran, Simona Frankl, Marijana Benčina; Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede) in prvo knjigo *Rokopisne zbirke slovenskih krajevni imen iz Metelkove zapuščine* (Silvo Torkar, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede).

Založba ZRC je v letu 2023 več knjig objavila v sodelovanju z drugimi založniki oziroma ustanovami, kot so (po abecednem vrstnem redu): Franjevački samostan sv. Ante (Beograd, Srbija), Franjevački samostan sv. Luke (Jajce, Bosna in Hercegovina), Institut Jožef Stefan, KUD Logos, Kulturni center SALT (Istanbul, Turčija), Muzej norosti, Slovenska matica, Studia humanitatis, Synopsis (Zagreb, Hrvaška/Sarajevo, Bosna in Hercegovina). Izid večine naših revij ter več knjig je podprla Javna agencija za raziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS), nekatere tudi Slovenska akademija znanosti in umetnosti, zbirko Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev podpira Javna agencija za knjigo.

Zbirke:

(po abecedi)

Ethnologica – Dissertationes

Vanja Huzjan: *Materialni svet otroštva*.

Etnofon

*Urša Šivic, Marija Klobčar: *Kdo, kdo, kdo so pa to?. Pesemsko izročilo z Domžalskega*.

Folkloristika

Marjetka Golež Kaučič: *Človek je najhujša zver. Živali v folklori, literaturi in kulturi*.

Ana Vrtovec Beno: *Od ljudskega gledališča do uprizarjanja dediščine*.

Fran

*Jože Stabej: *Hieronymus Megiser: Slovensko-latinsko-nemški slovar po Thesaurus polyglottus (1603). Dopolnjena in popravljena izdaja*.

Geografija Slovenije

Janez Nared, Peter Repolusk, Alma Zavodnik Lamovšek, Mojca Foški, Gašper Mrak: *Demografska analiza in projekcije za podeželska in urbana območja v Sloveniji*.

Historica Scientia

René Descartes: *Principi filozofije. Prvi in drugi del*.

Jezikovni atlasi

Jožica Škofic (ur.): *Slovenski lingvistični atlas 3. Kmečka orodja in opravila*.

Kulturni spomin

Jovana Mihajlovič Trbovc (ur.): *Naše znanstvenice*.

Oto Luthar, Marta Verginella, Urška Strle: *Užaljeno maščevanje. Spomin Slovenk in Slovencev na italijanska fašistična taborišča*.

Linguistica et philologica

Silvo Torkar: *Rokopisna zbirka slovenskih krajevnih imen iz Metelkove zapuščine. Prva knjiga*.

Opera Instituti Archaeologici Sloveniae

Slavko Ciglenečki: *Between Ravenna and Constantinople = Med Raveno in Konstantinoplom. Transformation of Settlement Patterns in Late Antiquity = Transformacija poselitvenih vzorcev v pozni antiki*.

Jana Horvat, Federico Bernardini, Mateja Belak (ur.): *The Roman conquest beyond Aquileia (II-I centuries BC)*.

Primož Pavlin: *Tipologija, kronologija in razprostranjenost bronastodobnih jezičastoročajnih srpov v jugovzhodni Evropi = Typology, chronology, and distribution of Bronze Age tanged sickles in South-Eastern Europe*.

Opera instituti artis historiae

Tina Košak (ur.): *Umetnostna dediščina plemstva v času njegovega zatona: transformacije, prenosi, reinterpretacije*.

* = zgolj kot elektronska publikacija

Pamflet

Slovenija: *Ustava Republike Slovenije = Constitution of the Republic of Slovenia [drugi natis].*

Benjamin Abelow: *Kako je Zahod pripeljal vojno v Ukrajino. Kako je politika ZDA in NATA pripeljala do krize, vojne in do tveganja jedrske katastrofe.*

Prostor, kraj, čas

Marko Kovač: *Pospeševanje skozi zgodovino. Avtomobili med stereotipi in statistiko.*

Nataša Rogelja Caf, Špela Ledinek Lozej: *Hodopisi. Zbirka etnografskih esejev z metodološkimi premisleki o hoji in pisanju.*

*Nejc Čož: *Hydrodynamic modelling of tidal range energy. Severn Estuary barrage and Swansea Bay lagoon.*

Regionalni razvoj

Janez Nared (ur.): *Zeleni prehod na regionalni ravni.*

Slovarji

Marko Snoj: *Imena slovenskih psov.*

Vilko Novak: *Slovar stare knjižne prekmurščine [tretji natis].*

Slovarji in Rastoči slovarji

*Manca Černivec, Helena Dobrovoljc, Matej Meterc, Tina Lengar Verovnik, Urška Ošlak Vranjek, Peter Weiss (ur.): *ePravopis 2022.*

*Nataša Gliha Komac, Nataša Jakop, Janoš Ježovnik, Boris Kern, Simona Klemenčič, Domen Krvina, Nina Ledinek, Matej Meterc, Mija Michelizza, Tanja Mirtič, Matic Pavlič, Andrej Perdih, Špela Petric, Marko Snoj, Andreja Žele (ur.): *Slovar slovenskega knjižnega jezika 2022.*

*Marko Snoj: *Šolski etimološki slovar slovenskega jezika 2022.*

*Špela Petric Žižić: *Šolski slovar slovenskega jezika 2022.*

*Domen Krvina: *Sprotni slovar slovenskega jezika 2022.*

Studia litteraria

Marijan Dović (ur.): *Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju.*

Studia Mythologica Slavica Supplementa

Pavel Medvešček - Klančar: *Iz nevidne strani neba [peti natis].*

Terminologiče (in Fran)

*Maja Košmrlj Levačič (ur.): *Botanični terminološki slovar. Druga izdaja.*

Thesaurus memoriae Opuscula

Boris Golec: *Družinsko in gensko ozadje škofa Slomška.*

Umetnine v žepu

Andreja Rakovec: *Cerkev svetega Jožefa v Soči.*

Igor Sapač: *Grad Cmurek.*

Jana Horvat: *Ptujska Panorama. Legijski tabor in antično mesto.*

Vodniki LGD – Evropa

Drago Kladnik: *Zamejska Štajerska in Porabje.*

Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev

Miran Jarc: *Zbrano delo, 7. knjiga.*

Življenja in dela

Urška Perenič (ur.): *Josip Jurčič (1844–1881). Literarno- in kulturnozgodovinski portret.*

Mateja Ratej (ur.): *Osebnosti druge svetovne vojne.*

Peter Pavel Vergerij: *Osem obramb Vergerija, koprskega škofa; O nesreči in preganjanju, ki so ju utrpeli tisti iz Kopra v letu 1548.*

Samostojne publikacije (po datumu izida, od novejših do starejših):

- *Erik Logar, Simina Manea, Juan Antonio Orgaz García, Anna Saarela: *Triple Transition for Tourism Playbook. Guidelines and Best Practices for SMEs in Tourism: Implementing Sustainability, Resilience, and Digitalization Principles.*
- *Mateja Šmid Hribar, Anže Japelj, Ilona Rac, Suzana Vurunič: *Priročnik za identifikacijo, ocenjevanje in kartiranje ekosistemskih storitev.*
- Lilijana Žnidaršič Golec, Metoda Kokole (ur.): *Jurij Slatkonja (1456–1522). Od Kranjske do Dunaja.*
- Kristina Toplak, Mojca Vah Jevšnik (ur.): *Further Discussions on Labour Mobility in the EU.*
- Tomaž Mastnak: *Civilna družba. Osemdeseta. Pojmovnik novega kulturnega polja, 1.*
- Mateja Švajncer, Mojca Mlinar Strgar, Mojca Uran, Simona Frankl, Marjana Benčina: *Bibliografija Franceta Balantiča.*
- Marina Gržinič, Jovita Pristovšek: *Slovenski punk in fotografija, pregledna razstava = Slovenian punk & photography, overview exhibition. Vidiki slovenskega punk gibanja v fotografiji v obdobju od leta 1977 do sredine osemdesetih ter v obdobju pred punkom in po njem = Aspects of the Slovenian punk movement in photography from 1977 to the mid-1980s, as well as the period before and after pun.*
- Federico Tenca Montini: *Trsta ne damo! Jugoslavija in tržaško vprašanje 1945–1954.*
- *Blaž Komac, Lenart Štaut, Rok Ciglič: *Geografski atlas naravnih nesreč v Sloveniji.*
- Carlo M. Cipolla: *Allegro ma non troppo [šesti natis].*
- Marija Stanonik: *Poetika slovenske slovstvene folklore. Besedna umetnost v koreninah.*
- Tanja Petrovič, Andrej Črnič (ur.): *Bela krajina. Za radovedneže in ljubitelje.*
- Lidija Tavčar: *Poskus rekonstrukcije neuresničenega Narodnega muzeja v Gorici 1910–1914.*
- Mojca Zvezdana Dernovšek: *Priročnik o izkušnji osebnostne motnje [drugi natis].*
- Daša Ličen: *Meščanstvo v zalivu. Društveno življenje v habsburškem Trstu.*
- Art Spiegelman: *Maus [četrty natis]. Zgodba o preživetju (druga, popravljena izdaja v eni knjigi).*
- Neža Zajc (ur.): *Svetloba tudi v temi. Dante Alighieri (1265–1321), pesnik in vizionar: (ob 700 letnici pesnikove smrti).*
- Jozo Džambo, Damjan Prelovšek (ur.): *Fra Josip Markušič, Josip (Jože) Plečnik: Korespondencija 1932–1956.*
- Mojca Zvezdana Dernovšek, Lilijana Šprah, Duška Knežević Hočevar: *Depresija in bipolarna motnja razpoloženja [tretji natis]. Priročnik za vse, ki si želijo vedeti več o duševnih motnjah in bolje poskrbeti za svoje duševno zdravje.*
- Mojca Zvezdana Dernovšek, Lilijana Šprah, Duška Knežević Hočevar: *Stres in anksioznost [tretji natis]. Priročnik za vse, ki si želijo vedeti več o duševnih motnjah in bolje poskrbeti za svoje duševno zdravje.*
- Mojca Zvezdana Dernovšek, Lilijana Šprah, Duška Knežević Hočevar: *Vodič po motnjah razpoloženja [tretji natis]. Poti iz labirintov: rešitev vedno obstaja.*
- Manca Juvan: *Istanbul. Faces of Freedom.*
- Sanja Fidler, Jaša Jenull, Janez Zalaznik (ur.): *105 petkov. Kolesarski protesti 2020–2022.*
- Janez Mulec, Tadej Slabe, Stanka Šebela, Nadja Zupan Hajna, Jasmina Čeligoj Biščak (ur.): *75 let Inštituta za raziskovanje krasa = 75 years of Karst Research Institute.*
- Ana Hofman, Tanja Petrovič (ur.): *Affect's Social Lives. The Post-Yugoslav Reflections.*
- Petra Kolenc (ur.): *Srednjeveška cerkev sv. Mihaela v Šmihelu in vpliv gotskih tokov na Goriškem. Ob 550-letnici prve omembe cerkve sv. Mihaela v Šmihelu.*
- Miha Kozorog (ur.): *Mladi podjetniki. Etnografije političnega, ekonomskega in moralnega subjekta.*
- *Tomaž Simetinger: *Star Paths and Traces of Dance. From Plato to the Pilgrim Swirl.*
- Ivan Tavčar: *4000.*
- Saša Babič, Matej Meterc: *Pregovorni spomin 2.*
- Branko Šömen: *Molitev za Jasenovac.*

* = zgolj kot elektronska publikacija

PRODAJA

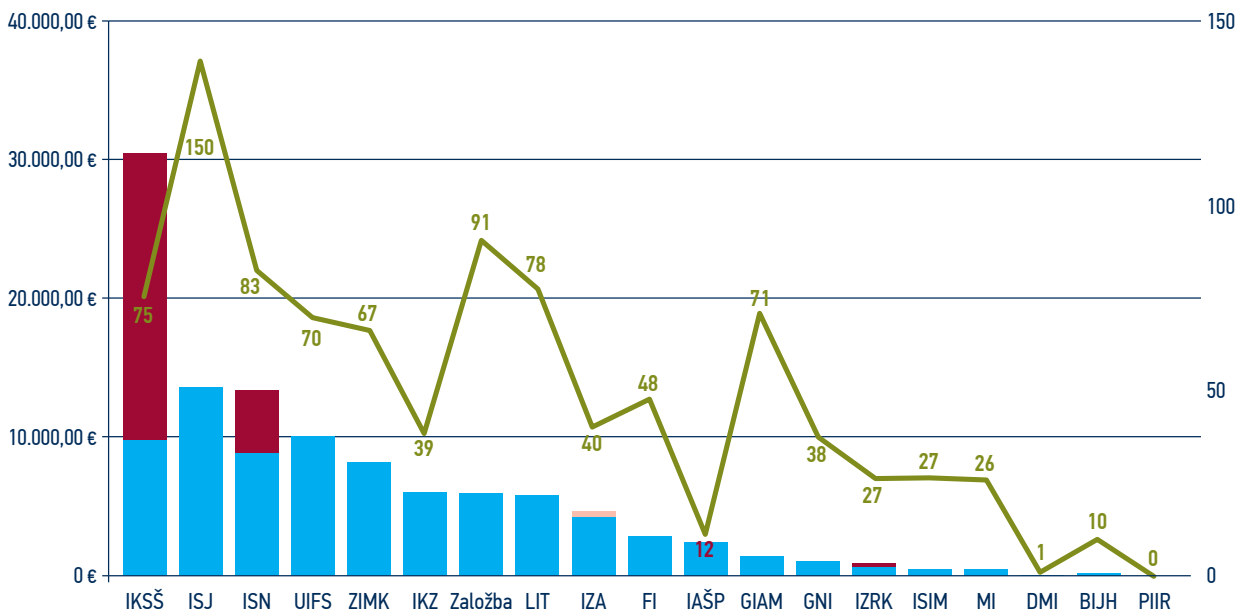
Založba ZRC si s svojimi tiskanimi izdajami prizadeva za stalno prisotnost v slovenskem knjigotrškem prostoru. To aktivno počne zlasti z udeležbo na knjižnih sejmih. V letu 2023 je založba s svojo sejmsko ponudbo sodelovala na sedmih knjižnih sejmih po Sloveniji: Sejmu na zraku na Kongresnem trgu, Sejmu akademske knjige Liber.ac, Slovenskih dnevih knjige v Mariboru, Sejmu na zraku na vrtu Društva slovenskih pisateljev, Knjižnem festivalu Mesto knjige, Stripovskem festivalu Tinta in 39. Slovenskem knjižnem sejmu (SKS). S svojimi publikacijami na stojnici Javne agencije za knjigo RS je bila Založba ZRC prisotna tudi na dveh mednarodnih sejmih, v Leipzigu in Frankfurtu.

Založba ZRC je vse leto s pisano paleto dogodkov pomembno prispevala k živahnemu knjižnemu dogajanju v mestu. V letu 2023 smo posebej ponosni na organizacijo ter izvedbo sejma družboslovja in humanistike *Azil s prijatelji*, nekakšnega nadaljevanja spletnega knjižnega sejma, ki smo ga zagnali med pandemijo, letos pomladi pa je končno zaživel v polnokrvni sejmski obliki. Založba ZRC je v letu 2023 proslavila 30. obletnico delovanja, ki so jo obeležili s celodnevno prireditvijo z naslovom »... in že spet se zavem, da sanjam že trideset let«.

Prihodek od prodaje monografij in revij po inštitutih

Prodajni podatki od 1. 1. 2023 do 30. 11. 2023

■ Prihodek monografij
 ■ SM založba
 ■ Prihodek revij
 — Število enot v prodaji

Nadaljevali smo s knjižnimi bazarji na Novem trgu, organizirali smo štiri: pomladni bazar, majski stripovski bazar, roza bazar in založbin rojstnodnevni bazar. Nekateri med njimi so imeli spremljevalni program (stripovski bazar je pospremila debata o slovenski stripovski terminologiji), drugi so bili del širšega programa (roza bazar kot del programa Roza_ZRC+, založbin rojstnodnevni bazar kot del programa ob 30-letnici Založbe ZRC). Po večletnih prizadevanjih je v letu 2023 začela delovati spletna prodaja; 464 individualnih naročil smo dobili po spletu.

Pri Založbi ZRC smo tudi v letu 2023 skrbeli za stalno navzočnost na družbenih omrežjih Facebook in Instagram (objave o knjižnih novostih, sejmskih in ostalih posebnih ponudbah). Poleg rednih objav recenzij in oglasov v reviji Bukla smo za dodatno promocijo poskrbeli s sodelovanjem z Radiem Študent (nagradne igre, pasice, brana obvestila). Leta 2023 smo zagnali tudi prodajno akcijo *Knjiga meseca*, s katero kupce spodbujamo k nakupu starejših publikacij, in objavili dva prodajna kataloga publikacij, enega v slovenskem in drugega v angleškem jeziku.

Knjigarna Azil, hišna knjigarna Založbe ZRC, se je poleti 2021 preselila v prenovljene prostore, kjer se je zdaj že popolnoma udomačila. Selitev na novo lokacijo vsakič znova pozdravljajo tudi obiskovalci, ki lahko do novih, svetlih prostorov z razširjeno knjižno ponudbo dostopajo z ulice. Poleg skrbno izbrane in vselej aktualne ponudbe domačih in tujih naslovov z najrazličnejših področij humanistike ter družboslovja je v Azilu na voljo tudi sodobno domače in tuje leposlovje. Spodbuden obisk potrjuje, da Azil sodi med najpomembnejše ljubljanske knjigarne.

Zaradi povečanega obiska knjigarne se je povečalo tudi povpraševanje po tuji knjigi. Knjigarna s svojim uvoznim servisom kupcem že nekaj časa omogoča individualno nabavo tuje literature, ne samo novih knjižnih izdaj, tudi antikvarnih. Z uvozom tuje knjige oskrbuje kar nekaj zunanjih institucij, v celoti pa vse inštitutske knjižnice na ZRC SAZU in Biblioteko SAZU. V letu 2023 je bilo vzpostavljenih več kot sto novih kontaktov z dobavitelji iz Velike Britanije, Nemčije, Nizozemske, Francije, Italije, Romunije itd.

Najbolje prodajane knjige Založbe ZRC v letu 2023:

Benjamin Abelow: <i>Kako je Zahod pripeljal vojno v Ukrajino</i>	602
Marko Snoj: <i>Imena slovenskih psov</i>	255
<i>Ustava Republike Slovenije</i> [drugi natis]	254
Oto Luthar, Urška Strle, Marta Verginella: <i>Užaljeno maščevanje</i>	250
Sanja Fidler, Jaša Jenull, Janez Zalaznik (ur.): <i>105 petkov. Kolesarski protesti 2020–2022</i>	221
Petra Kolenc (ur.): <i>Srednjeveška cerkev sv. Mihaela v Šmihelu in vpliv gotskih tokov na Goriškem</i>	190
Tanja Petrović, Andrej Črnič (ur.): <i>Bela krajina za radovedneže in ljubitelje</i>	178
Pavel Medvešček - Klančar: <i>Iz nevidne strani neba</i> [peti natis]	174
Branko Šömen: <i>Molitev za Jasenovac</i>	157
Katarina Šmid: <i>Rimska nekropola Šempeter v Savinjski dolini</i>	155
Ivan Tavčar: <i>4000</i>	150

Največkrat prenesene knjige Založbe ZRC v letu 2023:

Abelow: <i>Kako je Zahod pripeljal vojno v Ukrajino. Kako je politika ZDA in NATA pripeljala do krize, vojne in do tveganja jedrske katastrofe</i>	3720
Dobrovoljc et al.: <i>Pravopisna razpotja. Razprave o pravopisnih vprašanjih</i>	3625
Kokole et al.: <i>Mediteranski miti od antike do 18. stoletja = Mediterranean Myths from Classical Antiquity to the Eighteenth Century</i>	2925
Jakop et al.: <i>Pravopisna stikanja. Razprave o pravopisnih vprašanjih</i>	2127
Groot et al.: <i>MOMOWO: Women Designers, Craftswomen, Architects and Engineers between 1918 and 1945</i>	1965
Nared et al.: <i>Razvoj zavarovanih območij v Sloveniji</i>	2011
Čelik et al.: <i>Natura 2000 v Sloveniji, metulji (Lepidoptera)</i>	1907
Pavšič: <i>Geološki terminološki slovar</i>	1712
Mihajlović Trbovc: <i>Naše znanstvenice. Kako so ženske soustvarjale znanost v Jugoslaviji</i>	547
Kozorog et al.: <i>Mladi podjetniki. Etnografije političnega, ekonomskega in moralnega subjekta</i>	389

PROMOCIJA

V letu 2023 sta Založba ZRC in Knjigarna Azil promocijsko ter prodajno sodelovali na 64 prireditvah, od tega sta jih 31 organizirali sami. Devetnajst prireditev je knjigarna Azil izvedla v sodelovanju z Založbo ZRC in drugimi slovenskimi založbami ter ob podpori Javne agencije za knjigo Republike Slovenije. YouTube kanal ZRC SAZU je letos pridobil 398 novih naročnikov, skupaj jih je že 1379. Na njem je objavljenih 978 posnetkov, tudi z novinarskih konferenc Založbe ZRC (posnetke posameznih predstavitev knjig, teh je 357, poobjavimo še na spletnih straneh publikacij) ter predstavitev v knjigarni Azil in Atriju ZRC. Na celotnem kanalu smo v letu 2023 zabeležili 69.301 ogledov posameznih posnetkov. Med njimi izrazito izstopa posnetek dogodka ob izidu knjižice *Kako je Zahod pripeljal vojno v Ukrajino* z več kot 20.000 ogledi.

V **Atriju ZRC** se je leta 2023 odvijalo 153 prireditev. Med njimi so v letu 2023 prednjačili predvsem simpoziji in konference. Kot vedno pa so velik del programa v Atriju sestavljale predstavitve knjig, redne novinarske konference Založbe ZRC, okrogle mize, predavanja in razstave. Še naprej smo negovali uspešna sodelovanja in tako gostili prireditve projektov *Stara glasba na Novem trgu*, *Teden možganov*, *Znanost na cesti*. V primerjavi s prejšnjim letom se je povečalo sodelovanje z glasbeniki in plesalci (kot so Bratko Bibič, Vasko Atanasovski, Jani Kovačič, Bojan Cvetrežnik, Urška Centa ...). Atrij postaja torej tudi eno izmed zanimivejših manjših koncertnih in plesnih prizorišč.

Med prireditvami, ki so potekale v Atriju, velja izpostaviti *Generacije znanosti*, tradicionalno prireditev ZRC SAZU, kjer se poklonimo raziskovalkam in raziskovalcem. Leta 2023 pa je v Atriju potekalo tudi praznovanje 30. obletnice Založbe ZRC, ki smo jo obeležili s sejmom, pogovorom in glasbo.

Prireditve v organizaciji Založbe ZRC in knjigarne Azil:

- Knjiga meseca januarja, prodajna akcija (Isaac Newton: *Izbrani spisi I*, 15. 1. – 15. 2., knjigarna Azil in spletna knjigarna Založbe ZRC)
- Zgodovinsko spominjanje skozi medij stripa. Pogovor ob izidu stripa *Peršmanova domačija* (24. 1., Atrij ZRC)
- Večerni sprehod po Plečnikovi Narodni in univerzitetni knjižnici. Predstavitve monografije *Narodna in univerzitetna knjižnica* (14. 2., Atrij ZRC in NUK)
- Knjiga meseca februarja, prodajna akcija (Jernej Mlekuž: *ABCČČ migracij*, 15. 2. – 15. 3., knjigarna Azil in spletna knjigarna Založbe ZRC)
- Prva redna novinarska konferenca Založbe ZRC (20. 2., Atrij ZRC)
- Razpad Jugoslavije v stripu. Pogovor o *Vojni Gorana Duplančiča* (22. 2., Atrij ZRC)
- Pogovor ob izidu *Kamnarskega terminološkega slovarja* (10. 3., Atrij ZRC)
- Knjiga meseca marca, prodajna akcija (*Sinonimni slovar SJ*, 15. 3. – 15. 4., knjigarna Azil in spletna knjigarna Založbe ZRC)
- Azilov pomladni bazar (24. 3., knjigarna Azil in stojnica pred njo)
- Pogovor o knjigi *Kako je Zahod pripeljal vojno v Ukrajino* (29. 3., Atrij ZRC)
- Lastna soba in druge malenkosti za pisanje. Pogovor o knjigi Virginie Woolf *Lastna soba* Založbe *cf. (7. 4., knjigarna Azil)
- Azil s prijatelji, knjižni sejem družboslovja in humanistike (7. 4., Novi trg)
- Azil s prijatelji, spletni knjižni sejem družboslovja in humanistike (7.–14. 4., <https://knjizni-sejem.zrc-sazu.si/>)
- Druga redna novinarska konferenca Založbe ZRC (13. 4., Atrij ZRC)
- Knjiga meseca aprila, prodajna akcija (Jack Gilbert: *Prevod v izvornik*, 15. 4. – 15. 5., knjigarna Azil in spletna knjigarna Založbe ZRC)
- Pogovor ob predstavitvi knjige *No, kaj pa fojbe?* Založbe Sophia (15. 5., Atrij ZRC)
- Knjiga meseca maja, prodajna akcija (Tomaž Vuga: *Projekt: Nova Gorica*, 15. 5. – 15. 6., knjigarna Azil in spletna knjigarna Založbe ZRC)
- Pogovor ob izidu knjige *Iz socializma v periferni kapitalizem* Založbe *cf. (23. 5., Atrij ZRC)
- Debata o slovenski stripovski terminologiji (26. 5., Atrij ZRC)
- Azilov stripovski bazar (26. 5., knjigarna Azil in stojnica pred njo)
- Predstavitve znanstvene monografije *Osebnosti druge svetovne vojne* (1. 6., Atrij ZRC)
- Roza bazar (9. 6., knjigarna Azil in stojnica pred njo, del prireditve Roza_ZRC+)
- Knjiga meseca junija, prodajna akcija (Oto Luthar, ur.: *Prekmurje za radovedneže in ljubitelje*, 15. 6. – 15. 7., knjigarna Azil in spletna knjigarna Založbe ZRC)
- Tretja redna novinarska konferenca Založbe ZRC (3. 7., Atrij ZRC)
- Knjiga meseca julija, prodajna akcija (Damjan Prelovšek: *Arhitektura večnosti*, 15. 7. – 15. 8., knjigarna Azil in spletna knjigarna Založbe ZRC)
- Knjiga meseca avgusta, prodajna akcija (Plinij: *Naravoslovje 1*, 20. 8. – 30. 9., knjigarna Azil in spletna knjigarna Založbe ZRC)
- Predstavitve knjige Nikola Tesla: *Korespondenca z J. P. Morganom & Co.* Založbe Litera (18. 9., Atrij ZRC)
- »... in že spet se zavem, da sanjam že trideset let«: prireditve ob 30-letnici Založbe ZRC (21. 9., Atrij ZRC)
- Rojstnodnevni bazar Založbe ZRC (21. 9., knjigarna Azil in stojnica pred njo, del prireditve »... in že spet se zavem, da sanjam že trideset let«)
- Knjiga meseca oktobra, prodajna akcija (*Pravni terminološki slovar*, 1.–30. 10., knjigarna Azil in spletna knjigarna Založbe ZRC)
- Predstavitve knjige *Imena slovenskih psov* (4. 10., Atrij ZRC)
- Vpliv avtomobilov na naše vsakdanje življenje in možne alternative (16. 10., Atrij ZRC)

- Paul Gravett: Stripovski medij je sporočilo, predavanje (Remix Comix, Forum Ljubljana, 5. 10., Atrij ZRC)
- Konferenca: Strip in skupnost (Remix Comix, Forum Ljubljana, 6. 10., Atrij ZRC)
- Slovar – čuvar, krmar, šušmar ali ... car? Okrogla miza ob mednarodnem dnevu slovarjev (Slavistično društvo Slovenije, 18. 10., Atrij ZRC)
- Knjiga meseca novembra, prodajna akcija (Mija Oter Gorenčič, ur.: *Profano v sakralnem*, 1.–30. 11., knjigarna Azil in spletna knjigarna Založbe ZRC)
- *Hodopisi*, pogovor z avtoricama ob izidu knjige (7. 11., Atrij ZRC)
- Adamičeva Amerika in naš svet. Predstavitel 2. zvezka knjige *Moja Amerika* Louisa Adamiča, ki je izšla pri Založbi Sophia (19. 11., Atrij ZRC)
- Četrta redna novinarska konferenca Založbe ZRC (25. 10., Atrij ZRC)
- *Nevidna življenja delavcev* v stripu Ivana Mitrevskega (9. 11., Atrij ZRC)
- Predstavitel knjige *Bela krajina za radovedneže in ljubitelje* (13. 11., Atrij ZRC)
- Knjiga meseca decembra, prodajna akcija (Alenka Jelovšek, ur.: *Gorske bukve*, 1.–30. 12., knjigarna Azil in spletna knjigarna Založbe ZRC)
- Peta redna novinarska konferenca Založbe ZRC (7. 12., Atrij ZRC)

Druge prireditve, na katerih se je predstavila Založba ZRC:

- Predstavitel knjige *Skladnja nadiškega in briškega narečja* (10. 1., Goriški muzej, Nova Gorica)
- Prodajna akcija ob svetovnem dnevu spomina na žrtve holokavsta (27. 1., spletna knjigarna Buča)
- Prodajna akcija ob dnevu žena (8. 3., spletna knjigarna Buča)
- 8. dan odprtih vrat v ateljejih arhitektk, krajskih arhitektk, gradbenic in oblikovalk (8. 3., v sodelovanju s Centrom arhitekture Slovenije, posebna ponudba v knjigarni Azil)
- V ospredje VI: pionirke slovenske arhitekture, gradbeništva in oblikovanja (6. 3. – 13. 4., v sodelovanju z Galerijo DESSA, posebna ponudba v knjigarni Azil)
- Predstavitel knjige *Rimska nekropola Šempeter v Savinjski dolini* (10. 3., Pokrajinski muzej Celje)
- Predstavitel knjige *Ravnikarjevi bloki* (11. 3., Triestebookfest, Trst)
- Predstavitel knjige *Užaljeno maščevanje* (14. 3., Goriški muzej, Nova Gorica)
- Predstavitel knjige *Užaljeno maščevanje* (16. 3., Zemljepisni muzej ZRC SAZU, posebna ponudba v knjigarni Azil)
- Predstavitel knjige *Skladnja nadiškega in briškega narečja* (30. 3., Vipolže)
- Predstavitel knjige *Užaljeno maščevanje* (1. 4., Boljunec)
- Predstavitel knjige *Ptujska panorama* (5. 4., Ptuj)
- **Sejem na zraku** (knjižni sejem, Kongresni trg, 22. 4., organizira Ljubljana, Unescovo mesto literature)
- Predstavitel knjige *Skladnja nadiškega in briškega narečja* (22. 4., Števerjan)
- Predstavitel knjige *Skladnja nadiškega in briškega narečja* (28. 4., Špeter Slovenov)
- **Leipzig 2023** (knjižni sejem, 27.–30. 4. 2023, stojnica JAK, Leipzig, Nemčija)
- Predstavitel knjige *Zakaj ZDA nimajo ministrstva za kulturo* (4. 5., Celje)
- **Sejem akademske knjige Liber.ac 2023** (knjižni sejem, 23.–25. 5., organizira Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani)
- 14. Grošljev simpozij: Otroštvo v antiki (5.–8. 6., Atrij ZRC, organizirata Inštitut za arheologijo ZRC SAZU ter Društvo za antične in humanistične študije, posebna ponudba v knjigarni Azil)
- **26. Slovenski dnevi knjige v Mariboru** (knjižni sejem, 30. 5. – 3. 6., Grajski trg, organizira Zavod za turizem Maribor)
- Predstavitel knjige *Užaljeno maščevanje* (16. 6., Čigjinj)
- **Sejem na zraku** (knjižni sejem, 16.–18. 6., vrt Društva slovenskih pisateljev, organizira Društvo slovenskih pisateljev v sklopu 28. Slovenskih dnevov knjige)
- **Knjižni festival Mesto knjige** (knjižni sejem, 5.–8. 6., Delpinova ulica, Nova Gorica, organizira Festival Mesto knjige)
- **Tinta** (knjižni sejem v sklopu stripovskega festivala, 7. 10., Kino Šiška, Ljubljana)
- **Frankfurt 2023** (knjižni sejem, 18.–22. 10., stojnica JAK)
- Predstavitel knjige *Imena slovenskih psov* (26. 10., Konzorcij, Ljubljana)
- Predstavitel knjige *Molitev za Jasenovac* (8. 11., Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota)
- Predstavitel knjige *Užaljeno maščevanje* (10. 11., Kobarid)
- **39. Slovenski knjižni sejem** (knjižni sejem, 20.–26. 11., Gospodarsko razstavišče)
- Predstavitel knjige *Trsta ne damo* (4. 12., FDV, Ljubljana)
- Predstavitel knjige *Poskus rekonstrukcije neuresničenega Narodnega muzeja v Gorici* (5. 12., Grad Kromberk, Nova Gorica)
- Praznična akcija regijskega TIC-a Expanso Murska Sobota (1.–31. 12., Expanso, Murska Sobota)

RAZISKOVALNI PROJEKTI

On the road to sustainability: paving the way for OPERAS as an efficient open Social Sciences and Humanities scholarly communication Research Infrastructure [Na poti k trajnosti: utiranje poti za OPERAS kot učinkovite odprte znanstveno-komunikacijske raziskovalne infrastrukture za družboslovje in humanistiko]

Oznaka: OPERAS-PLUS.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje Evropa.

Sofinancerja: European Union, European commission, Research Executive Agency (REA), Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Aleš Pogačnik.

Sodelavci: A. Pogačnik, N. Semolič, B. Šuštar.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2022 – 31. 8. 2025.

Spletna stran projekta: <https://operas-eu.org/projects/operas-plus/>.

Projekt je namenjen vzpostavitvi OPERAS kot trajne infrastrukture (ERIC). V sklopu teh prizadevanj smo leta 2023 sodelovali pri pripravi osnovnih dokumentov. ZRC SAZU je poskrbel za oblikovno prenovo celostne podobe združenja, sodeloval pri diseminaciji dejavnosti združenja in načrtoval vzpostavitev nacionalnega središča OPERAS.SI.

Creating a Robust Accessible Federated Technology for Open Access [Ustvarjanje zanesljive, dostopne in združljive tehnologije za odprti dostop]

Oznaka: CRAFT-OA.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje Evropa.

Sofinancer: European Union, European commission, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Aleš Pogačnik.

Sodelavci: A. Pogačnik; M. Urbanc (Uprava); B. Šterbenc Svetina (Zgodovinski inštitut Milka Kosa).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2025.

Spletna stran projekta: <https://craft-oa.eu/>.

Projekt je namenjen tehničnim izboljšavam in standardom objav v spletnih znanstvenih revijah. ZRC SAZU je sodeloval pri oblikovanju in širjenju ankete med uporabniki (v sklopu sodobnega projekta DIAMAS), izdelavi dokumenta o uredniško-tehničnih standardih revij in pripravil poročilo o naši revijalni dejavnosti (ena od študij primerov).

PALOMERA – Policy Alignment of Open access Monographs in the European Research Area [Usklajevanje politike odprtega dostopa do monografij v evropskem raziskovalnem prostoru]

Oznaka: PALOMERA.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje Evropa.

Sofinancer: European Union, European commission, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Aleš Pogačnik.

Sodelavci: A. Pogačnik.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2024.

Spletna stran projekta: <https://operas-eu.org/projects/palomera/>.

Projekt raziskuje proste spletne objave znanstvenih monografij v posameznih državah. ZRC SAZU pokriva države nekdanje SFRJ in Albanijo. V sklopu projekta smo leta 2023 iskali dokumente, ki so v teh državah povezani s politiko odprtega dostopa, posebej do monografij, opravili več intervjujev in kvantitativnih pregledov.

KONCERTNI CIKEL V ATRIJU

ZRC SAZU je podprl izvajanje koncertnega cikla *Harmonia concertans – Stara glasba na Novem trgu*. V letu 2023 je Muzikološki inštitut v sodelovanju z ansamblom za staro glasbo *Musica cubicularis* ter zavodom *Harmonia Antiqua Labacensis* pripravil trinajsto sezono tega cikla v obliki šestih koncertov (27. 2., 27. 3., 8. 5., 4. 9., 6. 11. in 11. 12.) za manjše in večje sestave. Koncerti so bili tematski in vsak izmed njih je bil skrbno zasnovan kot slogovno zaokrožena celota. Na prvem koncertu, **Lachrimae ali sedem solz (1604): pavane, galiarde in almande Johna Dowlanda**, so v izvedbi ansambla viol da gamba in lutnje zazvenele skladbe iz ene najpomembnejših ter hkrati najskrivnostnejših zbirk zgodnje instrumentalne glasbe. Na drugem koncertu, **Angleški virginalisti: virtuozne fantazije, variacije in plesi**, je čembalist Pierre Hantaï izvajal glasbo angleških mojstrov 16. in zgodnjega 17. stoletja. Ansambel *Musica cubicularis* je na naslednjem koncertu pustvaril **Sonate, duete in trie ob 300. obletnici rojstva Carla Friedricha Abela (1737–1787)**. Vsi trije koncerti v drugi polovici leta so bili posvečeni glasbeni dediščini slovenskega prostora in so jih spremljale dodatne predkoncertne predstavitve programskih vsebin. Na koncertu **Motecta bona & favorabilia: priljubljeni moteti iz ljubljanske stolnice** je prvič po več kot tristo letih v Ljubljani zopet zazvenela glasba, ki jo danes v zapuščini ljubljanskega knezoškofa Hrena hrani NUK. Peti koncert, **Zgovoren in ganljiv govor: violinski zvok Giuseppa Tartinija**, je bil v celoti posvečen glasbi našega slavnega Pirančana. Na zaključnem koncertu sezone, **Solistični moteti iz koprške stolnice: glasba 17. stoletja za sopran, dve violini in continuo**, so zazvenele nekatere vrhunske skladbe iz zbirke Škofijskega arhiva v Kopru, katerih avtorji so bili šele nedavno identificirani. Koncertni cikel sta podprla tudi Mestna občina Ljubljana in Ministrstvo za kulturo. Koncertni cikel ima svojo spletno stran: <http://hc.zrc-sazu.si>.

HISTORIČNI SEMINAR ZRC SAZU

KOORDINACIJSKI ODBOR

Do 1. 10.:

Vodji: dr. Katarina Keber (ZIMK), dr. Luka Vidmar (ISLLV).

Člani: dr. Katarina Šter (MI), dr. Mojca Žagar Karer (ISJFR), dr. Matjaž Geršič (GIAM).

Člani svetovalci: dr. Maja Godina Golija, dr. Metoda Kokole, dr. Marina Lukšič Hacin, mag. Aleš Pogačnik, dr. Petra Svoltjšak.

Od 1. 10.:

Vodji: dr. Monika Deželak Trojar (ISLLV), dr. Daša Ličen (ISN).

Člani: dr. Matjaž Geršič (GIAM), dr. Klemen Grabnar (MI), Jera Sitar (ISJFR).

Člani svetovalci: dr. Katarina Keber (ZIMK), dr. Luka Vidmar (ISLLV), dr. Katarina Šter (MI), dr. Mojca Žagar Karer (ISJFR).

UREDNIŠKI ODBOR PUBLIKACIJE HISTORIČNI SEMINAR

Člani:

Do 1. 10.: dr. Katarina Keber, dr. Katarina Šter, dr. Luka Vidmar, dr. Mojca Žagar Karer.

Leta 2023 je bilo v okviru Historičnega seminarja izvedenih osem samostojnih predavanj, tri predavanja tujih predavateljic in predavateljev ter štiri predavanja domačih predavateljic in predavateljev v Atriju ZRC in Mali dvorani oz. Dvorani štirih letnih časov ZRC SAZU.

- **Stefan Gasch:** *Zvočna kroženja – (ne)cesarska korna knjiga in njen repertoar* (9. 3.).
- **Gašper Oitzl:** *Srednjeveško železarstvo na Slovenskem* (13. 4.).
- **Anna Horolets:** *Sledi preteklosti v turističnih imaginarijih: primer nišnega turizma na Poljskem* (11. 5.).
- **Robert Devetak:** *Vpliv dobrotelčnosti na emancipacijo žensk pred prvo svetovno vojno: Delovanje ženskih podružnic organizacije Rdečega križa na Goriškem in Gradiškem* (28. 9.).

- **Luka Vidmar:** *Od blatne ceste v Burgundiji do kraljevega stanovanja v Versaillesu: pater Žiga Škerpin v Franciji leta 1740* (18. 10.).
- **Peter Mikša:** *(Ne)vidni markerji prostora: nekaj primerov »fantomskih« meja, njih ostankov in zapuščine* (9. 11.).
- **Maruška Svašek:** *Utrinki: ujeti preteklost s pisanjem in ustvarjalnimi metodami* (1. 12.).
- **Miloš Vojnović:** *Streli in posnetki: vizualna zgodovina sarajevskega atentata* (8. 12.).

V letu 2023 se je pripravljala publikacija *Historični seminar* v uredništvu dr. Mojce Žagar Karer in dr. Katarine Šter. Z oktobrom 2023 je bila prenovljena grafična podoba plakatov in vabil za predavanja Historičnega seminarja, ki jo je na pobudo novega Koordinatorskega odbora Historičnega seminarja oblikovala Nina Semolič.

INFRASTRUKTURNA
DEJAVNOST
ZRC SAZU

INFRASTRUKTURNI PROGRAM

Naravna in kulturna dediščina

Vrsta projekta: infrastrukturni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: dr. Jerneja Fridl.

Čas trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Infrastrukturna dejavnost javnih raziskovalnih zavodov je z Načrtom razvoja raziskovalne infrastrukture 2030 (NRRI 2030), sprejetim maja 2022, ter Uredbo o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti in Akcijskim načrtom za odprto znanost, sprejetima maja 2023, dobila nove formalnopravne okvirje. ZRC SAZU se je na dodatne zadolžitve pripravil z vzpostavitvijo nove Infrastrukturne pisarne, ki je v okviru upravnih služb začela aktivneje delovati prav leta 2023. V Infrastrukturno pisarno je bil kot Oddelek za informatiko prestavljen bivši Računalniški center. Oddelek za raziskovalno infrastrukturo pa je zahteval novo kadrovsko organizacijo.

Sodelavci Infrastrukturne pisarne smo najprej izvedli obsežnejšo anketo, ki so jo izpolnili vsi inštituti in založba, saj smo želeli dobiti čim jasnejšo predstavo o infrastrukturnih potrebah raziskovalcev. Njihovi odgovori so bili izhodišče za pripravo Predloga takojšnjih ukrepov za digitalni prehod v letih 2023 in 2024 ter Predloga nadaljnjih ukrepov za digitalni prehod v letih 2024 in 2027. Med takojšnjimi ukrepi so se lotili nadgradnje spletnih strani, urejanja strežniške infrastrukture, vzpostavitve in testiranja lokalne oblačne platforme NextCloud ter pre-nove temeljnih postopkov in tehnologij varnostnih preslikav.

Podobno kot v preteklih letih je bil tudi v letu 2023 obsežen del infrastrukturne podpore namenjen nacionalnim raziskovalnim programom ter nacionalnim raziskovalnim in aplikativnim projektom, ki jih je financirala Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS). Inštitutski sodelavci infrastrukturnega programa Naravna in kulturna dediščina so tehnično ter strokovno podpirali 20 raziskovalnih programov, ki so potekali v ZRC SAZU, dva, na katerih smo bili sodelujoči, in 182 projektov ARIS. Sodelovanje infrastrukturnih sodelavk in sodelavcev je zajelo še 30 mednarodnih centraliziranih projektov, šest mednarodnih decentraliziranih projektov in tri kohezijske projekte. Prav tako je bilo nujno infrastrukturno sodelovanje pri 29 tržnih projektih.

Raznorodnost infrastrukturne dejavnosti v okviru raziskovalnih programov in projektov je v splošnem obsegala:

- *terensko dejavnost* (sledilne poskuse voda, meritve kraških jam, kartiranje vegetacije in biotopov, vzorčenje kamnin in sedimentov, geofizikalne meritve, geomorfološko kartiranje, snemanje zemeljskega površja z brezpilotnimi letalniki, plitve izkope sedimentov, intervjuje, ankete, snemanje dokumentacijskih filmov, arheološka izkopavanja, geodetske meritve, fotografiranje nacionalnih spomenikov, popisovanje umetnostno-topografskih podatkov, obiske arhivov, muzejev in drugih inštitucij doma ter v tujini ...),
- *laboratorijsko dejavnost* (pripravo vzorcev za petrološke in sedimentološke analize, pripravo vzorcev za geokemične analize, žaganje, brušenje in poliranje vzorcev kamnin, fosilov in kosti, raztapljanje kamnin, merjenje velikosti zrn sedimentov, pripravo vzorcev za analize, pripravo praškovnih vzorcev, sušenje, mikroskopsko analizo geoloških sedimentov, geokemijsko analizo trdnih in tekočih vzorcev, kemijske analize tekočin, pripravo vzorcev in mikroskopske analize arheozooloških, arheobotaničnih in palinoloških vzorcev, obruske vzorcev, vzorčenje odpadnih voda ...),
- *dokumentacijsko dejavnost* (statistično obdelavo vzorcev, urejanje metapodatkov, razvrščanje, katalogiziranje in arhiviranje vzorcev, gradiv in podatkov, vodenje in dokumentiranje uporabe laboratorijske opreme ...),
- *informacijsko dejavnost* (avdiovizualno dejavnost, besedilne analize, fotografiranje, skeniranje in digitaliziranje rokopisnih virov ali tiskov, prilagajanje že digitaliziranih ali digitalno nastalih baz podatkov aktualnemu formatu XML, GIS-analize, modeliranje, spletne objave na ustreznih portalih, vzpostavitev in vodenje podatkovnih zbirk ...),
- *predstavitveno dejavnost* (organiziranje konferenc, simpozijev, delavnic, koncertov, prelome knjig, postavitev razstav, sodelovanje z mediji ...).

Leta 2023 je ZRC SAZU v sodelovanju z Arhivom Republike Slovenije začel tudi z zahtevno pripravo notranjih pravil zavoda za upravljanje dokumentarnega in arhivskega gradiva. Pred koncem leta se je osem sodelavk in sodelavcev udeležilo usposabljanja za delo z dokumentarnim gradivom, ki ga je organiziral Arhiv Republike Slovenije. Šest od njih je na podlagi 3. člena Pravilnika o strokovni usposobljenosti za delo z dokumentarnim gradivom opravilo tudi strokovni izpit pred tričlansko komisijo. To je bil prvi korak k bolj sistematičnemu upravljanju dokumentarnega gradiva in njegovega arhiviranja. Nova infrastrukturna dejavnost je še posebej pomembna, saj smo ena od redkih javnopravnih oseb z lastnim varstvom javnega arhivskega gradiva.

RAZVOJNI INFRASTRUKTURNI PROJEKTI

ARIS je v letu 2023 raziskovalnim organizacijam prvič namenil razvojna sredstva financiranja (RSF) za razvojno infrastrukturo dejavnost. S pomočjo interne komisije za digitalni prehod smo pripravili interni poziv za prijavo prebojnih infrastrukturnih projektov. Sredstva smo odobrili 13 projektom. Prvenstveno smo z izbranimi projekti sistematično uredili in predstavili raziskovalne vire ali raziskovalne podatke oziroma razvili ustrezno programsko podporo.

Starejše slovensko slovstvo (Tei ZRC)

Za osem starejših virov so bili pripravljene bodisi prepisi bodisi nadaljnja redakcija, če je prepis v grobem stanju že bil pripravljen, v vsakem primeru pa vnos strukturnih oznak XML-TEI po notni označevalni praksi. Prepisi so objavljeni v aplikaciji programa TEI-Publisher kot korpus slovenskega baročnega slovstva.

Vzpostavitev in vzdrževanje informacijskega sistema FloVegSi 4.0 (FloVegSi)

Prenova informacijskega sistema bo potekala v več delih in časovnih obdobjih. Začetni del izvedbe prenove je zajemal tri faze: (i) pripravo načrta izvedbe informacijskega sistema, (ii) migracijo strukture in podatkov v novo programsko okolje ter (iii) razvoj funkcionalnosti beta verzije sistema.

Podatkovna zbirka Slovenskega biografskega leksikona (PZSBL)

Razvito je bilo programsko orodje za zajem in pretvorbo različnih obstoječih podatkov v enotno obliko, ki je bila primerna za uvoz v sistem PZSBL ter vključuje razvoj orodij za strojno preverjanje in, kjer je to mogoče, tudi korekcijo podatkov v skladu z definiranim podatkovnim modelom ter logiko poslovnih procesov.

Jezikovni viri

V prvem delu (Fran 2023) smo nadgradili naše obstoječe spletne jezikovne portale Fran, Franček in Jezikovno svetovalnico. Opravili smo tudi celovito prenovo notranje strukture vnašalnega sistema za Pravopis 8.0. V drugem delu (Novi večjezični portal) smo izvajali prvo fazo priprave novega spletnega portala s tujejezičnimi slovarji (franja.eu).

Digitalna panorama glasbene dediščine 19. stoletja na Slovenskem (MUSICUM)

V prvi fazi smo vzpostavili spletni strežnik, konfigurirali orodje Nodegoat, oblikovali podatkovni model in uvozili relevantne podatke. Razvili smo javni uporabniški vmesnik in posebne funkcionalnosti za vnos glasbenih incipitov. V drugi fazi smo se osredotočili na obsežno digitalizacijo arhivskega gradiva in natančno rekonstrukcijo ter transkripcijo koncertnih in gledaliških sporedov, popis glasbenikov, skladb ter virov.

Etnološki leksikon 2.0 (EL 2.0)

Priprava spletne izdaje Etnološkega leksikona bo potekala daljše obdobje. V letu 2023 je bilo izvedenih pet faz: (i) redakcija gradiva, (ii) priprava nadzorovanega besednjaka, (iii) XML različica Etnološkega leksikona, (iv) program za preverjanje konsistentnosti XML dokumentov in (v) izdelava spletne aplikacije, ki je trenutno dostopna na razvojnem strežniku: <https://dev.leksikon2.sandbox.priot.si/>.

Modul za pripravo fonetičnih zvezkov Slovenskega lingvističnega atlasa (DIAtlas)

V prvem koraku smo opravili: (i) prilagoditev vnosne maske za zapis in analizo fonetičnega gradiva, (ii) zajem hierarhičnega razmerja med dvema tipoma fonetičnih vprašanj, (iii) avtomatsko povezavo vzorčnih vprašanj s slovarjem SLA, (iv) avtomatsko kartiranje vzorčnih vprašanj, (v) izdelavo poskusnih fonetičnih kart v qGIS. V drugem koraku smo izvedli uvoz glasovnih vprašanj iz Excelovih preglednic.

Digitalizacija arhivskih zbirk GNI (Arhiv GNI)

V pripravljani fazi priprave gradiva za digitalizacijo smo: (i) izdelali popis gradiva (kot so diapozitivi, mikrofilmi, fotonegativi na filmu, fotonegativi na steklu, rokopisi, Hi8 video kasete, MiniDV video kasete, VHS video kasete), (ii) pregledali stanje nosilcev, jih očistili in fizično zaščitili ter (iii) izvedli evidenčno naročilo za izbor zunanjih izvajalcev. V izvedbeni fazi smo poskrbeli za ustrezno transportno embalažo in prevoz gradiva k zunanjim izvajalcem, ki so po predpisanih standardih opravili digitalizacijo.

Slovenske ljudske pesmi na spletu (SLP)

Opravljene so bile naslednje aktivnosti: (i) vzpostavitev razvojnega in testnega okolja aplikacije, (ii) testiranje funkcionalnosti aplikacije in posodobitve, (iii) razvoj spletne aplikacije s kontejnerji Docker, (iv) baza na podlagi digitalnega korpusa, (v) implementacija taksonomije slovenskih ljudskih pesmi, (vi) indeksiranje vsebin, integracija vektorskih vložitev in razvoj hibridnega iskanja po vsebinah, implementacija avdio predvajalnika, (vii) implementacija jezikovnih tehnologij za tematsko analizo korpusa SLP, (viii) implementacija algoritma Latent Dirichlet Allocation za tematsko modeliranje, (ix) razvoj in implementacija modela vektorskih vložitev ter metod strojnega učenja za semantično iskanje po SLP, (x) razvoj in implementacija orodij iskanja ter interaktivnih vizualizacij za potrebe osnovnih tekstoloških, kronoloških, geografskih in komparativnih analiz ter (xi) oblikovanje spletne aplikacije in optimizacija prikaza za različne naprave.

Digitalizacija diateke projekta AIP (Diateka AIP)

Diateka AIP predstavlja edinstveno fotodokumentacijo terenskim arheološkim raziskavam Jadranskih otokov. Skenirali smo 800 enot klasičnih diapozitivov in opravili digitalno poobdelavo, ki je vključevala obrezovanje, po potrebi tudi izboljšanje barvnega kontrasta. Vsak skeniran diapozitiv smo ponovno označili, pri čemer smo ohranili izvorno (časovno) ureditev po šaržerjih in škatlah. Indeksiranje 800 enot klasičnih diapozitivov smo uredili tudi v pregledni datoteki, ki vsebuje opisne, lahko tudi lokacijske podatke in vsebino posameznega diapozitiva.

Digitalizacija arhivske filmske zbirke (DIFI)

Projekt je obsegal pripravo in digitalizacijo filmskih kolutov Inštituta za slovensko narodopisje in Glasbenonarodopisnega inštituta. Digitalizacija je opravila Slovenska kinoteka na dveh delovnih postajah. Na prvi je potekala priprava fotokemičnega gradiva na zajem, ki je vključevala pregled in popravilo trakov, ročno in strojno čiščenje, izdelavo pisne in fotografske dokumentacije. Na drugi postaji je potekalo One light skeniranje, zajem zvoka s filmskega traku ob sliki in sinhronizacija, uvoz datotek v Davinci Resolve, analiza kakovosti skeniranja, popraviljanje preskokov slik, obrezovanje slik, izdelava datotek ProRes422 in njihov prenos na nosilce.

Digitalni arhiv Franceta Steleta (Arhiv UIFS)

Začeli smo z delom na metapodatkovni bazi, ki vključuje podatke o datotekah tipkopisov terenskih zapiskov Franceta Steleta (10.359 strani). Metapodatki bodo omogočali ne le iskanje po datotekah, ampak tudi povezljivost podatkov. Priprava metapodatkovne baze je prvi korak na poti do objave gradiva na spletni strani, kjer bo to dostopno vsem uporabnikom.

Digitalizacija kartotečnega gradiva in priprava podatkov za strojno obdelavo (SHT)

Slovenska historična topografija predstavlja temeljno infrastrukturno podporo raziskovalcem srednjega veka s področij zgodovine, arheologije, jezikoslovja in domoznastva. V preteklem letu smo izvedli naslednje aktivnosti: (i) odpravo napak digitalizacije (OCR) v podatkih, (ii) pripravo standarda za normalizacijo podatkov, (iii) sestavo algoritma za avtomatizacijo vpisovanja podatkov, (iv) kodiranje rezultatov OCR v XML-format z algoritmom ter ročno preverjanje in odpravljanje napak, (v) normalizacijo podatkov. Zbirka podatkov SHT je uporabnikom dostopna na spletnem portalu: <https://topografija.zrc-sazu.si>.

RAZISKOVALNA INFRASTRUKTURA ESFRI

ZRC SAZU je bil aktiven tudi v petih evropskih raziskovalnih infrastrukturah ESFRI, ki jih je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport tudi v Načrtu razvoja raziskovalnih infrastruktur 2021–2030 uvrstilo na seznam nacionalno pomembnih projektov. Aktivnosti so obsegale predvsem mreženje na nacionalni in mednarodni ravni, izobraževanja ter priprave produktov za objave na »tržnicah«.

DARIAH – Digitalna raziskovalna infrastruktura za umetnost in humanistiko (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities)

Pomembnejši dosežki v letu 2023:

- a) Vzdrževanje in nadgradnja bazične infrastrukture odprtega dostopa:
 - Open Journal System: 13 lastnih znanstvenih revij (4368 člankov z DOI) in 4 gostujoče revije.
 - Open Monograph Press: 835 monografskih publikacij.
 - Repozitorij Slovenske digitalne humanistike SI-DIH: trenutno je dostopnih 2178 digitalnih objektov in 15.663 datotek.
 - Portal FRAN – slovarji in slovenistični jezikovni viri: 45 slovarjev, 1 atlas, 2 svetovalnici, 764.923 slovarskih sestavkov, 368.182.405 poizvedb v celoti, 82.674.971 v letu 2023.
 - Spletna servisa Jezikovna svetovalnica in Terminološka svetovalnica.
 - Portal metapodatkov IZRK in podatkovni oblak – upravljavski sistem za upravljanje z okoljskimi podatki.
 - Platforma Slovenska historična topografija – spletni imenik historičnih krajevnih imen.
 - Razvoj programskih orodij in relacijska baza PostgreSQL (PZSBL) za Slovenski biografski leksikon.
 - Kartografska zbirka Zemljepisnega muzeja (več tisoč digitaliziranih zemljevidov in atlasov, objava v Arzenalu).
 - Zbirka pripovednega izročila – zbirka prepisov folklornih pripovedi med 1952 in 1972.
 - eZmono – elektronske znanstvene monografije (<https://ezmono.manuscripta.zrc-sazu.si/index.html>).
 - Slovenska Plemiška heraldika na Slovenskem (<https://sloheraldika.zrc-sazu.si>).
- b) Sodelovanje s sorodnimi raziskovalnimi skupnostmi:
 - Sodelovanje z nacionalnima raziskovalnima skupnostma CLARIN in CESSDA.
 - Koordiniranje in sodelovanje z OPERAS, evropsko raziskovalno infrastrukturo za razvoj odprte akademske komunikacije v družboslovju in humanistiki (glavna slovenska partnerja sta ZRC SAZU in Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).
 - Članstvo v Slovenski skupnosti odprte znanosti (<https://odprtaznanost.si/>).
- c) Ozaveščanje raziskovalcev, akademske skupnosti in širše zainteresirane javnosti o novostih na področju digitalne humanistike:
 - Sodelovanje z delovno skupino ELDAH: zaključen in oddan je bil prevod spletnega orodja »Čarovnik za izdelavo obrazcev za soglasja« (DARIAH ELDAH Consent Form Wizard), <https://consent.dariah.eu>.
 - Delavnica o odprti znanosti, 13. 1., Atrij ZRC.
 - Delavnica Objava gradiv za družbene vede in humanistiko v Odprti knjižnici za družbene vede in humanistiko (E. Gray), 22. 11., Inštitut za novejšo zgodovino.

LIFEWATCH – Znanstvena in tehnološka infrastruktura za podatke o biotski raznovrstnosti in opazovalnice (Science and Technology Infrastructure for Biodiversity Data and Observatories) ter eLTER – Integrirana evropska dolgoročna socio-ekološka raziskovalna infrastruktura ekosistemov & kritičnih con (Integrated European Long-Term Ecosystem, Critical Zone & Socio-Ecological Research Infrastructure)

Pomembnejši dosežki v letu 2023:

- a) Sodelovanje pri mednarodnih projektih EU v okviru raziskovalnih infrastruktur:
 - Pri projektu ENVRI FAIR smo vzpostavili podatkovno spletišče za izbrane okoljske podatke in razvili nacionalni Metadata Portal (<https://metadata.izrk.zrc-sazu.si/>).
 - Pri projektu eLTER Preparatory Phase Project (eLTER PPP) smo določili nacionalna opazovalna mesta.
 - V okviru projekta eLTER Advanced Community (eLTER PLUS) je bilo urejeno zbiranje okoljskih podatkov.

- b) Vključevanje v mednarodne odbore in aktivnosti LifeWatch ERIC in eLTER ESFRI:
- Sodelovanje v številnih odborih in delovnih skupinah LifeWatch ERIC.
 - Sodelovanje na konferenci LifeWatch ERIC Biodiversity & Ecosystem eScience Conference BEeS, 22.–24. 5., Sevilla, Španija.
 - Organizacija Generalne skupščine LifeWatch ERIC (LifeWatch ERIC General Assembly), 16.–17. 1., Ljubljana.
 - Udeleževali smo se rednih mesečnih srečanj eLTER telco National Coordinator Meeting.
- c) Nacionalno vozlišče LifeWatch in eLTER:
- V okviru obeh evropskih infrastruktur smo nadgradili nacionalno vozlišče skupaj z računalniško infrastrukturo za zbiranje in urejanje podatkov.
 - Na osnovi pridobljenih biodiverzitetnih in okoljskih podatkov smo razvijali protokole, ki bodo lahko služili kot strokovna podpora pri izvajanju monitoringa in preučevanju globalnih podnebnih sprememb ter njihovih posledic.
 - V kontroliranih pogojih Jamskega laboratorija Tular smo na izbranih lokacijah v habitatu človeške ribice nadaljevali z razvojem in testiranjem funkcionalnosti posameznih komponent ProteusWatch vLab, predvsem e-storitev zajemanja in analize videopodatkov o vedenju človeške ribice.
 - Svoje aktivnosti in dosežke objavljamo na spletnih straneh (<https://lter.zrc-sazu.si>, <https://lifewatch.si/> in <https://metadatalogue.lifewatch.eu/srv/eng/catalog.search#/search?any=lifewatch%20slovenia>).
- d) Izobraževanje in razširjanje spoznanj:
- Na področju izobraževanja so člani inštitucij slovenskega konzorcija eLTER-SI in LifeWatch-SI aktivni predavatelji in mentorji na dodiplomskih ter podiplomskih programih na Univerzi v Ljubljani, Univerzi v Novi Gorici, Univerzi v Mariboru in Univerzi na Primorskem, kjer v svoja predavanja vključujejo novosti in znanja, pridobljena v obeh navedenih infrastrukturah.
 - V letu 2023 je bilo z afilijacijo eLTER in LifeWatch objavljeno 10 znanstvenih člankov, poglavij v monografijah in predavanj sodelavcev IZRK.

EPOS – Evropski sistem opazovanja plošč (European Plate Observing System)

Pomembnejši dosežki v letu 2023:

- a) Rezultati terenskih opazovanj:
- Spremljanje mikropremikov s tenziometri TM72, meritve metana, lasersko skeniranje jam, gravimetrične meritve, antena GNSS, uporaba drona.
 - Pri meritvah širokopasovne seizmološke postaje Bojanci (BOJS) in 6 prenosnih seizmoloških postajah, ki so od sredine leta 2020 nameščene med Postojno in Jelšanami ter v Beli krajini, ZRC SAZU aktivno sodeluje z ARSO.
 - Dodatno je ZRC SAZU na terenu namestil tudi 3 creepmetre za spremljanje aktivnih tektonskih premikov na Raškem in Idrijskem prelomu.
- b) Vzdrževanje in nadgradnja raziskovalne infrastrukture v Sloveniji na področju geoznanosti:
- IZRK metadata portal. Postojna: Karst Research Institute ZRC SAZU, 2021-. ISSN 2820-588X. <https://metadata.izrk.zrc-sazu.si/srv/eng/catalog.search#/home>.
 - Mreža potresnih postaj SLO KARST NFO, ki zajema območje med Postojno, Jelšanami in gradom Snežnik, je bila vpisana v mednarodno mrežo FDSN (<https://doi.org/10.7914/7w0j-ge89>).
 - V Postojnski jami so sodelavci ARSO v sodelovanju z ZRC SAZU v decembru 2023 namestili zajemalno enoto CENTAUR sn 7058 (40Vpp) in pospeškometer TITAN sn 2023 (2g).
- c) Mednarodno sodelovanje v skupnosti ESFRI EPOS:
- ZRC SAZU je bil partner v H2020 projektu EPOS SP (Sustainability Phase), ki se je v letu 2023 zaključil.
 - Pridružen partner v EPOS TCS NFO, kjer se izvajajo priprave za vključitev seizmoloških in okoljskih podatkov SLO KARST NFO med druge že obstoječe skupnosti NFO (Near Fault Observatory).
 - V okviru TCS NFO smo se udeležili tudi srečanja v Rimu in Gubbio (Italija) od 19. do 22. 3. ter v Bukarešti (Romunija) od 16. do 18. 10..

CLARIN – Infrastruktura za skupne jezikovne vire in tehnologije (Common Language Resources and Technology Infrastructure)

Pomembnejši dosežki v letu 2023:

- a) Sodelovanje pri vzpostavljanju normativov, prioritet, politik na področju jezikoslovja in vključevanje v aktivnosti CLARIN-EU:
 - Aktivno sodelovanje v upravnem odboru CLARIN.SI, na katerem se sprejemajo politike in odločitve o delu infrastrukture.
- b) Prispevki jezikovnih virov za repozitorij:
 - Podatkovni set z naborom strojno izluščenih definicij (<http://hdl.handle.net/11356/1841>).
 - Korpus znanstvenih besedil JezKor (<http://hdl.handle.net/11356/1755>).
 - Korpus znanstvenih besedil KZB 1.0 (<http://hdl.handle.net/11356/1872>).
- c) Ozaveščanje raziskovalcev, akademske skupnosti in širše zainteresirane javnosti:
 - Tomaž Erjavec: *Slovenščina in raziskovalna infrastruktura za jezikovne vire in tehnologije CLARIN.SI*. Dnevi odprte znanosti 2023, 15. 11.
 - Tomaž Erjavec: *CLARIN.SI: The Slovenian node of CLARIN*. Poster na Digital Humanities Conference, 10.–14. 7., Gradec (Avstrija).
 - Tečaj Uporaba digitalizirane zbirke pregovorov Pregovori 1.0 na CLARIN.SI, ZRC SAZU, 15. 3.:
 - Tomaž Erjavec: *Uporaba konkordančnika noSketch Engine na CLARIN.SI*.
 - Matej Meterc: *Uporaba digitalizirane zbirke Pregovori 1.0 na CLARIN.SI*.
 - Tomaž Erjavec: Predavanje *Korpusi parlamentarnih razprav*, Podiplomska šola ZRC SAZU, 24. 4.
 - Nina Ledinek: *Korpus znanstvenih besedil sodobne slovenščine*. Predavanje na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru za študente slovenistike, 21. 11.
 - Nina Ledinek, Andrej Perdih: tečaj Luščenje in interpretacija specifičnih jezikovnih informacij iz sodobnih jezikovnih virov. Lektorsko društvo Slovenije, 11. 11.
- d) Sodelovanje pri organizaciji razpisa projekta CLARIN.SI 2023 (člani komisije: Tomaž Erjavec, Mateja Jemec Tomazin, Simon Krek, Špela Arhar Holdt, Slavko Žitnik) – prijavljenih je bilo 9 projektov, 6 je bilo sprejetih in vsi so bili uspešno zaključeni.

A photograph of a rocky cliff face, likely a geological outcrop, with a geological hammer placed against it for scale. The hammer is positioned vertically on the left side of the frame. The rock surface is highly textured and layered, showing signs of geological processes. The image is overlaid with a semi-transparent orange and yellow gradient, which is darker on the right side and lighter on the left. The text 'INŠTITUTI' is centered in the middle of the image in a dark blue, serif font.

INŠTITUTI

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša (ISJFR) je osrednja ustanova, ki se ukvarja s spremljanjem in raziskovanjem slovenskega jezika v vseh pojavnih različicah in obdobjih. Na inštitutu nastajajo številne raziskave in se izdelujejo temeljna slovaropisna dela slovenskega jezika. Temeljni jezikovni priročniki so dostopni na inštitutskem portalu *Fran*, ki je vstopna točka za brskanje po 45 slovarjih, štirih korpusih in 14 zbirkah ter odgovorih obeh jezikovnih svetovalnic. V letu 2023 je bila izvedena prenova inštitutskih prostorov na Novem trgu 4.

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://isjfr.zrc-sazu.si/>

ZNANSTVENI SVET:

akad. prof. dr. Marko Snoj, akad. prof. ddr. Marija Stanonik, izr. članica SAZU prof. dr. Andreja Žele, izr. prof. dr. Kozma Ahačič, izr. prof. dr. Nataša Jakop (predsednica), doc. dr. Andreja Legan Ravnikar, doc. dr. Mojca Žagar Karer (namestnica predsednice).

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: izr. prof. dr. Kozma Ahačič.

Namestnika predstojnika: doc. dr. Nataša Gliha Komac, dr. Janoš Ježovnik.

Višja področna referentka I: Alenka Porenta.

Tajnica: Alenka Lap.

ORGANIZACIJSKE ENOTE:

Leksikološka sekcija

Vodja: dr. Janoš Ježovnik.

Znanstvena svetnika: akad. prof. dr. Marko Snoj, izr. članica SAZU prof. dr. Andreja Žele (d. d. r.).

Višji znanstveni sodelavki: dr. Aleksandra Bizjak Končar, izr. prof. dr. Nataša Jakop.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Nataša Gliha Komac, dr. Janoš Ježovnik, doc. dr. Boris Kern, dr. Simona Klemenčič, dr. Domen Krvina, dr. Nina Ledinek, dr. Matej Meterc, dr. Mija Michelizza, dr. Tanja Mirtič (starševski dopust do 8. 9.), dr. Andrej Perdih, dr. Špela Petric Žižić, izr. prof. dr. Mladen Uhlak (d. d. r.).

Asistenta z doktoratom: dr. Duša Divjak Race (izv. 12. 10.), dr. Dejan Gabrovšek (izv. 14. 12.).

Asistentka, mlada raziskovalka: Maja Rotter (izv. 3. 2.; do 1. 10.).

Delovodja: Karmen Nemeč (20 %).

Pravopisna sekcija

Vodja: izr. prof. dr. Helena Dobrovoljc.

Znanstvena svetnica: izr. prof. dr. Helena Dobrovoljc (izv. 5. 10.).

Višji znanstveni sodelavec: dr. Peter Weiss.

Znanstvena sodelavca: doc. dr. Tina Lengar Verovnik (d. d. r.), izr. prof. dr. Mladen Uhlak (d. d. r.).

Asistentki z doktoratom: dr. Manca Černivec (izv. 21. 6.), dr. Urška Vranjek Ošlak.

Asistentka, mlada raziskovalka: Pia Rednak (od 1. 10.).

Strokovna sodelavka: Teja Završnik.

Terminološka sekcija

Vodja: doc. dr. Mojca Žagar Karer.

Znanstveni sodelavci: dr. Simon Atelšek, dr. Tanja Fajfar, doc. dr. Mateja Jemec Tomazin, doc. dr. Mojca Žagar Karer.

Asistentka, mlada raziskovalka: Jera Sitar.

Delovodja: Karmen Nemeč (80 %).

Dialektološka sekcija

Vodja: dr. Karmen Kenda-Jež.

Znanstvena svetnica: izr. članica SAZU prof. dr. Jožica Škofic.

Višji znanstveni sodelavci: dr. Tjaša Jakop, dr. Karmen Kenda-Jež, izr. prof. dr. Matej Šekli (d. d. r.).

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Januška Gostenčnik, dr. Mojca Kumin Horvat, izr. prof. dr. Jernej Vičič (d. d. r.), izr. prof. dr. Danila Zuljan Kumar.

Asistentka, mlada raziskovalka: Nina Pahor.

Strokovna sodelavka: Ema Štarkl (od 1. 12.).

Sekcija za zgodovino slovenskega jezika

Vodja: doc. dr. Andreja Legan Ravnikar.

Znanstveni svetnik: izr. prof. dr. Kozma Ahačič.

Višja znanstvena sodelavka: doc. dr. Andreja Legan Ravnikar.

Znanstvena sodelavca: dr. Metod Čepar, dr. Alenka Jelovšek.

Asistent z doktoratom: dr. Mitja Trojar.

Asistentka, mlada raziskovalka: Eva Trivunović, Maruša Žibred (od 1. 10.).

Etimološko-onomastična sekcija

Vodja: red. prof. dr. Metka Furlan (do 3. 1.), Miha Sušnik (v. d. od 30. 1.).

Znanstvena svetnica: red. prof. dr. Metka Furlan (do 3. 1., honorarna sodelavka od 4. 1.).

Asistent, mladi raziskovalec: Miha Sušnik.

Jezikovnotehnoški razvojni center JetRCe (medseksijska skupina)

Vodja: doc. dr. Mateja Jemec Tomazin.

Višja znanstvena sodelavca: izr. prof. dr. Tomaž Erjavec (d. d. r.), dr. Karmen Kenda-Jež.

Znanstveni sodelavci: dr. Alenka Jelovšek, doc. dr. Mateja Jemec Tomazin, dr. Janoš Ježovnik, dr. Mojca Kumin Horvat, dr. Andrej Perdih.

Asistentka z doktoratom: dr. Urška Vranjek Ošlak.

Asistent, mladi raziskovalec: Miha Sušnik.

RAZISKOVALNA PROGRAMA IN PROJEKTI

Vključevanje pravnega izrazja evropskega prava v slovenski pravni sistem

Oznaka: P5-0217.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Grega Strban (Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Tanja Fajfar.

Sodelavki: T. Fajfar, K. Nemeč.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2018 – 31. 12. 2029.

Spletna stran:

<https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/vkljucivanje-pravnega-izrazja-evropskega-prava-v-slovenski-pravni-sistem-0>.

V okviru raziskovalnega programa nastaja slovenska terminologija, ki označuje pojme iz pravnega reda Evropske unije. V letu 2023 se je dinamika dela prilagodila za leto 2024 predvideni objavi slovarskega gradiva. Delo je bilo osredotočeno na pregledovanje gradiva, ki je bilo obravnavano v okviru terminološke skupine na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani.

Slovenski jezik v sinhronem in diahronem razvoju

Oznaka: P6-0038.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Kozma Ahačič.

Sodelavci: K. Ahačič, S. Atelšek, A. Bizjak Končar, M. Čepar, M. Černivec, D. Divjak Race, H. Dobrovoljc, M. Furlan, D. Gabrovšek, N. Gliha Komac, J. Gostenčnik, N. Jakop, T. Jakop, M. Jemec Tomazin, J. Ježovnik, K. Kenda-Jež, B. Kern, S. Klemenčič, D. Krvina, M. Kumin Horvat, A. Lap, N. Ledinek, A. Legan-Ravnikar, T. Lengar Verovnik, M. Meterc, M. Michelizza, T. Mirtič, A. Perdih, Š. Petric Žižič, A. Porenta, M. Šekli, J. Škofic, M. Snoj, M. Trojar, M. Uhlík, J. Vičič, U. Vranjek Ošlak, P. Weiss, M. Žagar Karer, A. Žele, D. Zuljan Kumar (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša); I. Grdina (Inštitut za kulturno zgodovino).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Spletna stran: <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/slovenski-jezik-v-sinhronem-in-diahronem-razvoju-1>.

– eSSKJ: Slovar slovenskega knjižnega jezika

Glavni uredniki: A. Bizjak Končar, D. Divjak Race, D. Gabrovšek, N. Gliha Komac, N. Jakop, J. Ježovnik, B. Kern, S. Klemenčič, D. Krvina, N. Ledinek, M. Meterc, M. Michelizza, T. Mirtič, Matic Pavlič, A. Perdih, Š. Petric Žižič, M. Rotter, M. Snoj, M. Uhlík, A. Žele. Tehnološka podpora: A. Perdih, J. Ježovnik.

Redigiranih in pregledanih je bilo 546 enobesednih slovarskih iztočnic s pripadajočimi stalnimi besednimi zvezami (204 enote) in frazeološkimi enotami (145 enot; pri pripravi gradiva je sodelovala K. Nemeč). Implementiran je bil novi sistem slovarskih oznak (D. Divjak Race, N. Gliha Komac).

– Lematska baza

V lematški bazi je bilo izdelanih 532 novih opisov. Vzporedno z urejanjem baze je bila izvedena spletna anketna raziskava govornih knjižnih slovenščine (T. Mirtič, J. Ježovnik, M. Snoj).

– Sprotni slovar slovenskega jezika

Glavni urednik: D. Krvina.

Naglas, izgovor in oblike: J. Ježovnik.

Etimologija: S. Klemenčič, M. Rotter.

Slovar je bil dopolnjen s 156 še neuslovarjenimi besedami in dodatno 16 novimi pomeni že uslovarjenega besedja. Objavljenih je bilo 172 slovarskih sestavkov, opremljenih z etimološkimi osvetlitvami.

– Fran: slovarji Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU

Urednik portala: K. Ahačič.

Uredniški odbor: H. Dobrovoljc, J. Ježovnik, M. Kumin Horvat, N. Ledinek, A. Perdih, A. Porenta, M. Snoj, M. Žagar Karer.

Izobraževalna dejavnost: N. Jakop.

Urednica oblikovanja: D. Divjak Race.

Spletna stran: <https://www.fran.si/>.

Fran 11.0 je bil objavljen 3. 12. Ob koncu leta je bilo na portalu 45 slovarjev in dva atlasa s skupaj 764.931 slovarskimi sestavki, Jezikovna in Terminološka svetovalnica ter 14 zbirk. Dodan je bil en nov slovar (Megiser 1603), posodobljenih je bilo osem slovarjev (eSSKJ, ePravopis, Sprotni, eSSKJ16, NESSJ, Pregovori, Vezljivost, Botanični) ter tri zbirke (Pravopisne kategorije, Jezikovno svetovanje, Terminološko svetovanje), pripravljal pa se je tudi povsem nov sistem za zbirko Pravopis 8.0. Posodobljena je bila oblika vseh rastočih slovarjev ter dodana možnost prilagoditve uporabniškega vmesnika za slepe in slabovidne, osebe z disleksijo in osebe z motnjo pozornosti. Dela pri vsebinski, tehnični in tehničnouredniški pripravi slovarjev za objavo je vodil K. Ahačič, na rednih usklajevalnih sestankih pa so sodelovali še D. Divjak Race, A. Jelovšek, J. Ježovnik, N. Ledinek, A. Perdih in M. Černivec. Na izvedbeni ravni sta sodelovali podjetji Amebis in Hruška.

– Fonolaboratorij Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša

Vodja: T. Mirtič.

V fonolaboratoriju sta potekali presnemavanje in digitalizacija analognih zvočnih posnetkov slovenskih narečij (sodelavci Dialektološke sekcije).

– ZRCola 2

Urednik: J. Ježovnik.

Spletna stran: <https://zrcola.zrc-sazu.si/>.

Pisava ZRCola je bila dopolnjena v skladu s potrebami uporabnikov. S pomočjo zunanjega izvajalca in delno v okviru projekta CLARIN.SI je bila zastavljena prenovljena črkovna vrsta ZRCalo, pripravljena po sodobnih oblikovnih smernicah in bolj kompatibilna z aktualno različico standarda Unicode.

– ePravopis

Glavni uredniki: M. Černivec, H. Dobrovoljc, T. Lengar Verovnik, U. Vranjek Ošlak, P. Weiss.

Sodelovanje pri pravorečnih podatkih: P. Rednak, Luka Horjak.

Strokovna sodelavka: T. Završnik.

Vizualizacija: D. Divjak Race.

Tehnološka podpora: U. Vranjek Ošlak, J. Ježovnik.

V zbirko je bilo dodanih 2244 novih slovarskih sestavkov. Celotna zbirka je bila pravorečno izpopolnjena z izgovornim sklopom s podatkom o izgovoru besede ter naglasnem mestu v imenovalniku in roditeljskem, pri 2907 iztočnicah s preglašeni končnicami in drugimi izgovornimi posebnostmi, ki jih ni mogoče razbrati iz zaglavja, pa je bilo uvedeno t. i. izgovorno gnezdo s predstavitvijo celotne izgovorne paradigme.

– Pravopis 8.0

Člani Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU v ožjem sestavu: H. Dobrovoljc (predsednica), T. Lengar Verovnik (podpredsednica), N. Jakop (do 30. 11.), D. Krvina (od 1. 12.), T. Mirtič, P. Weiss; Janez Orešnik (SAZU); Hotimir Tivadar (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani); Marta Kocjan Barle (lektorica, fonetičarka).

Člani Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU v širšem sestavu: K. Ahačič, J. Ježovnik, M. Snoj, M. Žagar Karer, A. Žele; D. Perko (GIAM); Nataša Logar (Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani); Peter Holozan (AMEBIS, programska oprema, d. o. o.); Andrej E. Skubic (samostojni kulturni ustvarjalec); Marko Jesenšek, Irena Stramlič Breznik (Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru); Mateja Petrovčič (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani).

Strokovni sodelavki: M. Černivec, U. Vranjek Ošlak.

Tehnični sodelavki: P. Rednak, T. Završnik.

Spletna stran: <https://pravopisna-komisija.zrc-sazu.si/>.

Delovna skupina se je sestala petkrat, podskupina za pripravo pravil za prevzemanje iz tujih jezikov pa osemkrat. Usklajevalno delo je potekalo tudi dopisno ali individualno. Od 19. 1. do 1. 3. je potekala javna razprava o poglavjih Pravopisa 8.0, tj. *Glasoslovni oris* (1. del poglavja *Slovnični oris za pravopis*) in *O prevzemanju iz tujih jezikov* (10 jezikov). Poglavja spremljajo na spletu objavljene strokovne utemeljitve rešitev. Prispelo je 273 odzivov, ki bodo objavljeni na odprtem portalu publikacij Založbe ZRC. Razvit je bil nov vnašalni sistem. Za javno razpravo 2024 so bila pripravljena štiri nova slovnična poglavja in pravila za prevzemanje iz 18 jezikov.

– Jezikovno svetovanje

Moderatorica: H. Dobrovoljc.

Uredniški odbor: H. Dobrovoljc, N. Gliha Komac, A. Jelovšek, T. Lengar Verovnik, M. Michelizza, U. Vranjek Ošlak, P. Weiss.

Spletna stran: <https://svetovalnica.zrc-sazu.si/>.

Sodelavci inštituta so odgovorili na 218 spletno zastavljenih vprašanj različnih uporabnikov, svetovalna dejavnost je del različnih programov in projektov. Odgovarjali so: K. Ahačič (3), M. Černivec (15), H. Dobrovoljc (82), D. Gabrovšek (3), N. Gliha Komac (2), A. Jelovšek (5), J. Ježovnik (6), B. Kern (3), S. Klemenčič (1), D. Krvina (8), N. Ledinek (2), T. Lengar Verovnik (27), M. Meterc (3), M. Michelizza (14), T. Mirtič (1), Š. Petric Žižić (1), P. Rednak (1), M. Snoj (3), M. Sušnik (1), M. Uhlik (7), U. Vranjek Ošlak (41), P. Weiss (22), M. Žagar Karer (2), A. Žele (23).

– Terminologiče

Spletna stran: <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce>.

Sodelavci Terminološke sekcije na *Terminologiču* redno objavljajo terminološke odgovore, nove terminološke slovarje, posodablajo seznam terminoloških člankov in monografij ter informacije o nastajajočih terminoloških slovarjih. Aprila je bila dodana elektronska izdaja *Botaničnega terminološkega slovarja, 2., dopolnjena in pregledana izdaja* . K. Nemeč je v Terminološki svetovalnici pregledala in po potrebi popravila navajanje virov pri odgovorih do konca leta 2022. T. Fajfar je dopolnila izbor terminološke teorije za leto 2023. S. Atelšek je dopolnil seznam izdanih terminoloških slovarjev za leto 2023.

– Terminološko svetovanje

Uredniški odbor: S. Atelšek, T. Fajfar, M. Jemec Tomazin, J. Sitar, M. Žagar Karer.

Objavljenih je bilo 70 skupnih mnenj o terminoloških problemih z različnih strokovnih področij, kot so: šport, pedagogika, ekonomija, biokemija, upravno pravo, računalništvo, pravo, agronomija, kulturna in naravna dediščina, onkologija, genetika, medicina, nasilje nad ženskami, strojništvo, filatelija, psihologija, ekologija, meroslovje, socialna psihologija, farmakologija, glasba, varnostne vede itd.

Adaptacija Terminološkega slovarja avtomatike v angleščino

Slovar je bil pripravljen za izdajo pri založbi Springer (M. Žagar Karer in zunanji sodelavci).

Botanični terminološki slovar (2., dopolnjena in pregledana izdaja)

Slovar je bil zaključen in izdan (zunanja sodelavka B. Košmrlj Levačič in drugi zunanji sodelavci; K. Nemeč).

Terminološki slovar živinoreje

Dodanih je bilo 146 novih in popravljenih 469 slovarskih sestavkov (S. Atelšek, M. Trojar in zunanji sodelavci; K. Nemeč).

Terminološki slovar agronomije

Dodanih je bilo 335 novih in pregledanih 3028 slovarskih sestavkov (T. Fajfar, M. Jemec Tomazin in zunanji sodelavci; K. Nemeč).

Kriminalistični terminološki slovar

Dodanih je bilo 292 slovarskih sestavkov (M. Žagar Karer in zunanji sodelavci; K. Nemeč).

Fizioterapevtski terminološki slovar

Dodanih je bilo 208 slovarskih sestavkov (S. Atelšek, J. Sitar in zunanji sodelavci; K. Nemeč).

Računalniški terminološki slovar

Dodanih je bilo 660 slovarskih sestavkov (T. Fajfar in zunanji sodelavci; K. Nemeč).

Gledališki terminološki slovar (3., dopolnjena izdaja)

Dodanih in popravljenih je bilo 184 slovarskih sestavkov (M. Žagar Karer in zunanji sodelavci; K. Nemeč).

Terminološki slovar geoinformatike

Dodanih je bilo 341 novih slovarskih sestavkov (M. Žagar Karer in zunanji sodelavci; K. Nemeč).

Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja (E–J)

Glavni uredniki: A. Legan Ravnikar, K. Ahačič, M. Čepar, A. Jelovšek, E. Trivunović, M. Trojar.

Pregledanih je bilo 6495 listkov za opravljenih skupno 268 prvih redakcij novih slovarskih sestavkov. Opravljenih je bilo 110 drugih in 190 tretjih redakcij. Nadaljevalo se je zbiranje in analiza sklanjatvenih vzorcev samostalnikov vseh spolov iz celotnega korpusa besedil slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja.

– **eSSKJ16: Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja**

Glavni uredniki: A. Legan Ravnikar, M. Čepar, A. Jelovšek, E. Trivunović, M. Trojar.

Tehnični pregled: A. Jelovšek.

Tehnološka podpora: A. Perdih, Aleš Mihelič.

Vizualizacija: D. Divjak Race.

Prirastek 2023 vsebuje 200 novih slovarskih sestavkov na črki E in F. Opravljenih je bilo skupno 600 redakcij in 800 pregledov. Prvi trije glavni uredniki so opravljali strokovne preglede, vsi redaktorji pa so sodelovali pri usklajevalnih pregledih in korekturah.

– **Novi etimološki slovar slovenskega jezika (NESSJ)**

Glavna urednika: M. Furlan, M. Sušnik.

Tehnološka podpora: M. Sušnik.

Geselsko je bilo obdelanih 20 nezoonomskih iztočnic; na portalu *Fran* je bilo objavljenih 60 zoonimskih in nezoonomskih gesel iz pomenskih polj 'škorpijon', 'majski hrošč', 'junjski hrošč', 'koloradski hrošč', 'matura', 'univerza', 'potovalka'.

– **Rokopisna zbirka slovenskih krajevnih imen iz Metelkove zapuščine**

Opravljen je bil uredniški in recenzentski postopek ter zaključene korekture za prvo knjigo monografije, ki je bila pripravljena za tisk z letnico 2023 (Silvo Torkar).

– **Pleteršnikova rokopisna zbirka zemljepisnih imen**

Nadaljevala sta se prepis in označevanje Pleteršnikove rokopisne zbirke, in sicer tematske enote po topoleksemit. Prepis 185 listkov z 2042 imenskimi zapisi iz tematske enote po slovničnih značilnostih je bil analiziran in strukturiran v formatu XML ter pripravljen za objavo (M. Furlan, M. Sušnik).

– **Slovenski lingvistični atlas (SLA)**

Izšel je zvezek SLA 3. Terenske raziskave za SLA 4 so potekale v petih krajih, transkribirano je bilo gradivo za štiri točke in izdelani indeksi za štiri vprašanja.

Za prenos v podatkovno zbirko je bilo pripravljenih 18 rokopisnih zapisov. Nadaljevala se je preureditev skenov listkovne kartoteke in zvezkoteke.

– **Skeniranje in digitalizacija gradiva**

Opravljen je bila digitalizacija kartotečnega gradiva iz 17., 18. in 19. stoletja (107.000 listkov) Sekcije za zgodovino slovenskega jezika (A. Legan Ravnikar, M. Trojar).

Zgodovina slovenskega literarnega prevoda

Oznaka: J6-2584.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Nike Kocijančič Pokorn (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Kozma Ahačič.

Sodelavca: K. Ahačič, D. Krvina.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 12. 2023.

Spletna stran: <https://www.ff.uni-lj.si/raziskovanje/zgodovina-slovenskega-literarnega-prevoda>.

Pripravljena, zaključena in objavljena je bila projektna monografija v dveh delih (temeljni rezultat projekta), ki je bila junija 2023 predstavljena v prostorih ZRC SAZU.

Kombinatorika besedotvornih obrazil v slovenščini

Oznaka: J6-3131.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Boris Kern.

Sodelavci: B. Kern, N. Ledinek, A. Žele.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletna stran: <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/kombinatorika-besedotvornih-obrazil-v-slovenscini>.

Na podlagi korpusnih virov je bil strojno ustvarjen nabor besedotvornih nizov, razširjen z gradivom iz drugih slovarskih virov. Potekali sta kvalitativna analiza podatkov in analiza obrazilne kombinatorike na celotnem gradivu. Začela se je priprava učne množice za morfološko analizo besed. Rezultati projekta so bili predstavljeni na več znanstvenih konferencah in v znanstvenih člankih.

Temeljne raziskave za razvoj govornih virov in tehnologij za slovenščino

Oznaka: J7-4642.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Darinka Verdonik (Univerza v Mariboru, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko).

Vodja na ZRC SAZU: Karmen Kenda-Jež.

Sodelavci: H. Dobrovoljc, J. Gostenčnik, J. Ježovnik, K. Kenda-Jež, T. Mirtič, J. Škofic.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Spletna stran: <https://ff.um.si/projekt/mezzanine-temeljne-raziskave-za-razvoj-govornih-virov-in-tehnologij-za-slovenski-jezik/>.

Zasnovan je bil fonetični modul aplikacije DIAtlas, narejenih je bilo osem soglasniških kart. Pilotni preizkus obravnave samoglasnikov je bil opravljen na gradivu za prekmursko narečje. Nadaljevala se je priprava splošno-slovenskega besednega nabora. Sestavljen je bil predlog nabora metapodatkov za narečne zvočne posnetke.

Množična raziskava razširjenosti slovenskih besed

Oznaka: J6-50199.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Andrej Perdih.

Sodelavci: D. Gabrovšek, N. Gliha Komac, J. Ježovnik, A. Perdih.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

Urejena je bila vsa potrebna dokumentacija in vzpostavljena spletna stran projekta, izveden je bil prvi skupinski delovni sestanek. Pregledana je bila programska oprema za prvo aktivnost in zastavljen načrt izvedbe prve faze, priprave seznama besed za raziskavo razširjenosti slovenskih besed.

i-SLA – Interaktivni atlas slovenskih narečij

Oznaka: L6-2628.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Vodja: Jožica Škofic.

Sodelavci: J. Gostenčnik, T. Jakop, J. Ježovnik, K. Kenda-Jež, M. Kumin Horvat, M. Šekli, J. Škofic, J. Vičič,

D. Zuljan Kumar.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2024.

Spletna stran: <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/i-sla-interaktivni-atlas-slovenskih-narecij>.

Po izidu SLA 3 so bili podatki iz stare podatkovne zbirke SlovarRed dokončno uvoženi v aplikacijo DIAtlas, aplikacija pa razširjena z moduloma za Slovenski lingvistični atlas (OLA) in področne atlase za vzhodni rob slovenskega etničnega prostora. Prenovljena je bila Karta slovenskih narečij.

Raziskave ogroženih narečij v slovenskem jezikovnem prostoru (Radgonski kot, Gradiščanska, Hum na Sotli z okolico, Dubravica z okolico)

Oznaka: V6-2109.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Vodja: Januška Gostenčnik.

Sodelavci: J. Gostenčnik, T. Jakop, K. Kenda-Jež, M. Kumin Horvat, J. Škofic, D. Zuljan Kumar (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša); P. Pipan (Geografski inštitut Antona Melika).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2021 – 31. 8. 2024.

Spletna stran: <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/raziskave-ogrozenih-narecij-v-slovenskem-jezikovnem-prostoru-radgonski-kot>.

Terensko delo je bilo opravljeno v 12 krajih, začelo se je transkribiranje narečnega gradiva in izdelava zbirnih tabel. V Jezikoslovnih zapiskih 29/2 sta bila objavljena dva fonološka opisa. Nadaljuje se vnašanje gradiva rokopisnih zvezkov SLA z območja obravnavanih narečij.

Druga celovita jezikovnopolična raziskava o potrebah jezikovnih uporabnikov v RS in uporabnikov slovenščine v sosednjih državah in po svetu

Oznaka: V6-2339.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za kulturo.

Vodja: Nataša Gliha Komac.

Sodelavci: K. Ahačič, M. Černivec, D. Divjak Race, H. Dobrovoljc, T. Fajfar, D. Gabrovšek, N. Gliha Komac, J. Ježovnik, K. Kenda-Jež, N. Ledinek, T. Lengar Verovnik, M. Michelizza, A. Perdih, Š. Petric Žižič, J. Sitar, M. Snoj, M. Žagar Karer, A. Žele.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 31. 3. 2025.

Spletna stran: <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/druga-celovita-jezikovnopoliticka-raziskava-o-potrebah-jezikovnih-uporabnikov>.

Izveden je bil skupinski delovni sestanek (1. 12.) in steklo je delo v okviru prvih dveh faz, tj. pregled zakonodajnih in programskih dokumentov ter identifikacija potreb jezikovnih uporabnikov. Zastavljeno je bilo tudi kritično ovrednotenje spletne ankete iz l. 2017.

Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda

Oznaka: NKDSN.

Vrsta projekta: dolgoročni podporni program.

Sofinancer: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Vodja: Kozma Ahačič.

Sodelavci: K. Ahačič, S. Atelšek, A. Bizjak Končar, M. Čepar, M. Černivec, H. Dobrovoljc, T. Erjavec, T. Fajfar, D. Gabrovšek, N. Gliha Komac, N. Jakop, T. Jakop, A. Jelovšek, M. Jemec Tomazin, J. Ježovnik, K. Kenda-Jež, S. Klemenčič, D. Krvina, A. Lap, N. Ledinek, A. Legan Ravnikar, M. Meterc, M. Michelizza, T. Mirtič, K. Nemec, A. Perdih, Š. Petric Žižić, A. Porenta, M. Snoj, E. Trivunović, M. Trojar, U. Vranjek Ošlak, P. Weiss, T. Završnik, D. Zuljan Kumer, M. Žagar Karer, A. Žele.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2024.

V okviru projekta je bilo dofinancirano delo pri več dejavnostih Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU: redakcija tretje izdaje *Slovarja slovenskega knjižnega jezika*, ki kot rastoči slovar pod oznako eSSKJ izhaja na slovarskem portalu *Fran*, in s tem povezane raziskave ter svetovanja; posodobitev pravopisnih pravil in redakcija novega pravopisnega priručnika ter s tem povezane raziskave in svetovanja; redakcija terminoloških slovarjev različnih strok in s tem povezane raziskave ter svetovanja; redakcija *Slovarja slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja* in s tem povezane raziskave ter svetovanja; izdelovanje geolingvističnih del (SLA 3 in 4, DIAtlas) in s tem povezane raziskave ter svetovanja.

Dostopni slovarji, dostopni posnetki, dostopna slovenščina

Oznaka: Dostopni slovarji.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Ministrstvo za kulturo.

Vodja: Tina Lengar Verovnik.

Sodelavci: K. Ahačič, M. Čepar, D. Divjak Race, H. Dobrovoljc, N. Gliha Komac, T. Jakop, A. Jelovšek, J. Ježovnik, K. Kenda-Jež, S. Klemenčič, D. Krvina, M. Kumin Horvat, N. Ledinek, A. Legan-Ravnikar, T. Lengar Verovnik, M. Michelizza, A. Perdih, Š. Petric Žižić, A. Porenta, M. Snoj, M. Trojar, U. Vranjek Ošlak, P. Weiss, D. Zuljan Kumar (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša); S. Drnovšek, B. Ivančič Kutin, A. Kuharič (Inštitut za slovensko narodopisje); M. Klobčar, U. Šivic, P. Vendramin (Glasbenonarodopisni inštitut); M. Peče (Uprava ZRC).

Obdobje trajanja: 1. 8. 2022 – 31. 10. 2023.

Spletna stran: <https://www.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/dostopni-slovarji-dostopni-posnetki-dostopna-slovenscina>.

V okviru projekta so potekale aktivnosti pri *eSSKJ*, *Sprotnem slovarju slovenskega jezika*, *Jezikovni svetovalnici*, *Pravopisu 8.0* in *Šolskem slovarju slovenskega jezika* v skladu s projektno prijavo. Pripravljeni so bili metapodatki digitaliziranih narečnih posnetkov, portala *Fran* in *Franček* sta bila opremljena s prilagojenim uporabniškim vmesnikom.

eSSKJ in korpus – na poti k najsodobnejšim jezikovnim podatkom

Oznaka: ESSKJ in korpus.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Ministrstvo za kulturo.

Vodja: Nina Ledinek.

Sodelavci: D. Divjak Race, T. Erjavec, M. Jemec Tomazin, J. Ježovnik, D. Krvina, N. Ledinek, A. Perdih, M. Trojar.

Obdobje trajanja: 28. 3. 2023 – 31. 10. 2023.

Spletna stran: <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/esskj-in-korpus-na-poti-k-najsodobnejšim-jezikovnim-podatkom>.

Slovar *eSSKJ* je bil nadgrajen na ravni formata zapisa in prikaza skladišnih ter kolokacijskih podatkov. Oblikovan je bil tudi nov korpus znanstvenih besedil sodobne slovenščine, ki vključuje strokovne in znanstvene monografije ter znanstvene članke zlasti s področja družboslovja in humanistike.

Razvoj slovenščine v digitalnem okolju

Oznaka: RSDO.

Vrsta projekta: kohezijski decentralizirani projekt – ESRR.

Sofinancer: Ministrstvo za kulturo.

Vodja: Simon Krek (Univerza v Ljubljani).

Vodja na ZRC SAZU: Janoš Ježovnik.

Sodelavci: S. Atelšek, D. Divjak Race, H. Dobrovoljc, T. Fajfar, N. Gliha Komac, A. Jelovšek, M. Jemec Tomazin,

J. Ježovnik, D. Krvina, A. Lap, N. Ledinek, T. Mirtič, K. Nemec, A. Perdih, M. Trojar, M. Žagar Karer, A. Žele.

Obdobje trajanja: 22. 4. 2020 – 28. 2. 2023.

Spletna stran: <https://rsdo.slovenscina.eu/>.

Sodelavci Terminološke sekcije so sodelovali v okviru delovnega sklopa 5 (Terminološki portal): testirali so funkcionalnost portala, pripravili Smernice za uporabo in odpravljali napake. Opravljenih je bilo več predstavitev delovanja portala. Na repozitoriju CLARIN.SI so bile objavljene končne različice virov, v Wiki knjižnici pa načrt vzdrževanja in strategija razvoja terminološkega portala.

Prilagodljiva obdelava naravnega jezika s pomočjo Velikih Jezikovnih Modelov (PoVeJMo)

Oznaka: PoVeJMo.

Vrsta projekta: načrt za okrevanje in odpornost – NOO.

Sofinancer: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije.

Vodja: Simon Krek (Univerza v Ljubljani).

Vodja na ZRC SAZU: Janoš Ježovnik.

Sodelavci: D. Gabrovšek, J. Gostenčnik, M. Jemec Tomazin, J. Ježovnik, K. Kenda-Jež, D. Krvina, M. Kumin Horvat, N. Ledinek,

M. Michelizza, T. Mirtič, A. Perdih, Š. Petric Žižić, J. Škofic, E. Štarkl.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2023 – 30. 6. 2026.

Izvedeni sta bili faza iniciacije in faza elaboracije, tj. dogovor o načinu sodelovanja med partnerji ter zastavitev ciljev, poteka in časovnice nadaljnjega dela.

Gasilski terminološki slovar

Oznaka: Gasilski slovar.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Ministrstvo za obrambo RS.

Vodja: Mateja Jemec Tomazin.

Sodelavci: M. Jemec Tomazin, K. Nemec.

Obdobje trajanja: 20. 5. 2021 – 30. 11. 2024.

Izdelanih je bilo 1038 slovarskih sestavkov s področij gasilske taktike, požarne preventive, teorije gorenja in gašenja, tehničnega reševanja in radijskih zvez. Slovar obravnava interdisciplinarno področje, ki združuje vedenja različnih ved, slovenska stroka pa z razvojem taktičnih postopkov vpliva tudi na stroko v drugih državah. Na področju nekaterih temeljnih poimenovanj je bil sprejet širši terminološki dogovor o rabi najprimernejših poimenovanj.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

Dediščina na obrobjih. Novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega

Oznaka: P5-0408.

Vodilni inštitut z opisom programa: Inštitut za slovensko narodopisje.

PODOBA – BESEDA – ZNANJE. Življenje idej v prostoru med vzhodnimi Alpami in Severnim Jadranom 1400–1800

Oznaka: P6-0437.

Vodilni inštitut z opisom programa: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

Tradicionalne paremiološke enote v dialogu s sodobno rabo

Oznaka: J6-2579.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Jezik, kultura in vrednote: gospodarska podoba vsakdanjika v slovenskih folklornih obrazcih

Oznaka: J6-50197.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Episkop mejnosti: Premislek o goriških preteklostih in prihodnostih ob Evropski prestolnici kulture, Nova Gorica 2025

Oznaka: L7-4629.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Mikrotoponimi v Porabju

Oznaka: V6-2110.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Geografski inštitut Antona Melika.

Standardizacija hidronimov v Registru zemljepisnih imen

Oznaka: V6-2108.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Geografski inštitut Antona Melika.

Večjezični slovar za področje geoinformatike

Oznaka: V2-2133.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za antropološke in prostorske študije.

Zahodna narodnostna meja v luči sprememb časa

Oznaka: Zahodna meja.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Zgodovinski inštitut Milka Kosa.

In/tangible European Heritage - Visual analysis, Curation and Communication [Ne/otipljiva evropska dediščina – vizualna analiza, ohranjanje podatkov in komunikacija]

Oznaka: InTaVia.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za kulturno zgodovino.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Manca Černivec

Oznaka: MR-50582.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Helena Dobrovoljc.

Druga mentorica: Nataša Gliha Komac, Helena Dobrovoljc (somentorica).

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Mlada raziskovalka je doktorski študij zaključila z zagovorom summa cum laude (5. 2.).

Eva Trivunović

Oznaka: MR-52018.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Alenka Jelovšek.

Druga mentorica: Andreja Legan Ravnikar.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Mlada raziskovalka je dokončala doktorsko disertacijo in jo decembra 2023 oddala v oceno tričlanski komisiji. Mentorici sta sproti pregledovali in komentirali besedilo disertacije po posameznih zaključenih poglavjih.

Dejan Gabrovšek

Oznaka: MR-53502.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Nina Ledinek.

Drugi mentorji: Andreja Žele (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta), Domen Krvina (somentor).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Mladi raziskovalec je v skladu s pripombami ocenjevalcev dopolnjeval besedilo doktorske disertacije in jo 24. 10. uspešno zagovarjal.

Miha Sušnik

Oznaka: MR-54765.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Andrej Perdih.

Druga mentorica: Metka Furlan (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Dopolnjevala se je zbirka slovenskega gradiva v zvezi s temo disertacije, ki jo je bilo zaradi spoznanj o razvoju srednjega spola v slovenščini mogoče obogatiti z gradivom z območij, kjer je bila množinska končnica *-a zamenjana z *-ę. Pripravljena so bila teoretična izhodišča v zvezi s slovničnim spolom.

Nina Pahor

Oznaka: MR-55885.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Januška Gostenčnik.

Drugi mentorji: Matej Šekli, Januška Gostenčnik (somentorica).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Opravljene so bile vse izpitne obveznosti in predstavljena dispozicija doktorskega dela. Nadaljevalo se je usposabljanje za geolingvistično delo. Kot soavtorica SLA 3 in sourednica SLA 3.2 je sodelovala pri pripravi atlasa za tisk. Opravila je prve samostojne terenske raziskave za SLA 4.

Jera Sitar

Oznaka: MR-55887.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Mojca Žagar Karer.

Druga mentorica: Mateja Jemec Tomazin.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Delo v Terminološki sekciji je bilo osredotočeno na sodelovanje pri *Fizioterapevtskem terminološkem slovarju* in v Terminološki svetovalnici. Opravljene so bile vse študijske obveznosti za vpis v 3. letnik. Prijavljena in potrjena je bila tema doktorske disertacije. Nadaljuje se pisanje in zbiranje gradiva.

Pia Rednak

Oznaka: MR-58019.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mladi raziskovalki: Janoš Ježovnik.

Druga mentorica: Helena Dobrovoljc.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Mlada raziskovalka se je v Pravopisni sekciji usposabljala s pripravo in pregledom slovarskih sestavkov *ePravopisa* ter sodelovanjem pri pravorečnih podatkih. Vzporedno je pregledovala relevantno študijsko literaturo in pripravljala izhodišča za dispozicijo doktorskega dela.

Maruša Žibred

Oznaka: MR-58021.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Andreja Legan Ravnikar.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Mlada raziskovalka se je vpisala na doktorski študij in začela s pripravljanjem zasnove raziskovalne naloge o pridevniki v 16. stoletju ter primerjalno v knjižnem jeziku mlajših obdobij jezikovne zgodovine do konca 19. stoletja.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **K. Ahačič** je redni član ustanove L'Institut d'études slaves v Parizu, član Predmetne razvojne skupine za slovenščino na Zavodu Republike Slovenije za šolstvo, Ekspertne skupine za prenovu učnih načrtov na ravni osnovnošolskega in gimnazijskega izobraževanja, Delovne skupine za pripravo strategije jezikovnega izobraževanja do leta 2030 pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, podpredsednik Strokovne komisije za slovenski jezik pri Ministrstvu za kulturo ter član Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU v širšem sestavu. Je glavni urednik portalov *Fran*, *Franček*, *Slovenske slovnice in pravopisi* in *Korpusa 16* ter sourednik *Jezikovne svetovalnice za učitelje* na portalu *Franček*. Je sourednik *Slovarja slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja* in revije *Slovenski jezik = Slovene Linguistic Studies*, član uredniškega odbora *Slavistične revije* in glavni urednik revije *Književni jezik* (Sarajevo, Bosna in Hercegovina). Je član skupine za pripravo akcije *Beseda leta* in koordinator prispevkov *Beseda tedna* pri časniku *Delo*. Je v. d. dekana Podiplomske šole ZRC SAZU.
- **S. Atelšek** je sourednik *Terminologišča* in član uredniškega odbora *Terminološke svetovalnice*. Za tisk je pripravil naslednje inštitutske publikacije: *Jezikoslovni zapiski 29/1*, *Imena slovenskih psov* (avtor Marko Snoj), *Rokopisna zbirka slovenskih krajevnih imen iz Metelkove zapuščine* (avtor Silvo Torkar).
- **A. Bizjak Končar** je članica mednarodnih društev European Systemic Functional Linguistic Association in International Systemic Functional Linguistic Association. Je sourednica *eSSKJ* in *Jezikovne svetovalnice za učitelje* na portalu *Franček*.
- **M. Čepar** skrbi za knjižnico Sekcije za zgodovino slovenskega jezika. Je sourednik *Slovarja slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja* in *eSSKJ16*.
- **M. Černivec** je članica programsko-organizacijskega odbora Škrabčevih dni. Je sourednica *Jezikovne svetovalnice za učitelje* na portalu *Franček* ter sourednica *ePravopisa* in *Pravopisnih kategorij ePravopisa*. Je tudi strokovna sodelavka Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU.
- **D. Divjak Race** je članica uredniškega odbora portala *Franček* in urednica oblikovalka portala *Fran*, sourednica *eSSKJ*, tehnična urednica revije *Slovenski jezik = Slovene Linguistic Studies* (z M. Michelizza), tehnična urednica podzbirke *Rastoči slovarji* in urednica inštitutske spletne strani (z A. Lap).
- **H. Dobrovoljc** je predsednica in članica ožjega sestava Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU, članica Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije ter nadomestna članica upravnega odbora CLARIN.SI. Je urednica zbirke *Lingua Slovenica*

(do dec. 2023) in *Lingua Slovenica – Fontes*, sourednica *ePravopisa* in *Pravopisnih kategorij ePravopisa* ter *Pravopisa 8.0*, moderatorka *Jezikovne svetovalnice* ter članica uredniških odborov portala *Fran* in *Kamniškega zbornika*. Je članica programsko-organizacijskega odbora Škrabčevih dnevov in programskega odbora 43. simpozija Obdobja. Je tudi pedagoška mentorica in somentorica dvema doktorskima študentkama.

- **T. Erjavec** je nacionalni koordinator infrastrukture CLARIN.SI in član odbora nacionalnih koordinatorjev pri CLARIN ERIC. Bil je član programskega odbora *Clarin Annual Conference 2023*. Je pedagoški mentor eni doktorski študentki.
- **T. Fajfar** je članica Terminološke komisije pri Mednarodnem slavističnem komiteju. Je tudi sourednica *Terminologišča* in članica uredniškega odbora *Terminološke svetovalnice*.
- **M. Furlan** je članica Etimološke komisije pri Mednarodnem slavističnem komiteju, članica Deutsche Orient-Gesellschaft (Berlin, Nemčija) in Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen pri Vladi Republike Slovenije. Sodeluje v uredniškem odboru revije *Jezikoslovni zapiski* in je sourednica *Novega etimološkega slovarja slovenskega jezika*. Je pedagoška mentorica enemu doktorskemu študentu.
- **N. Gliha Komac** je članica mednarodnega Odbora strokovnjakov za Evropsko listino o regionalnih ali manjšinskih jezikih pri Svetu Evrope, Komisije za slovenski jezik v javnosti pri SAZU ter Delovne skupine za pripravo strategije jezikovnega izobraževanja do leta 2030 pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport. Deluje v znanstvenem svetu Slovenskega raziskovalnega inštituta SLORI (Italija) in je predsednica Slovenskega kulturnega središča Planika Kanalska dolina (Italija). Sodeluje v strokovnem svetu spletnega portala *Slovenščina kot manjšinski jezik*. Bila je članica mednarodne komisije za izbor najboljšega magistrskega dela s področja jezikovne rabe, jezikovne politike in večjezičnosti pri European Federation of National Institutions for Language (EFNIL). Recenzirala je tri prijave raziskovalnih projektov pri Ministrstvu za znanost Črne gore. Je sourednica *eSSKJ* in članica uredniškega odbora *Jezikovne svetovalnice*. Zaključila je s pedagoškim mentorstvom eni doktorski študentki.
- **D. Gabrovšek** je sourednik *eSSKJ*.
- **J. Gostenčnik** je dialektološko sekcijo ureja e-zbirko člankov iz slovenske dialektologije. Je pedagoška somentorica eni doktorski študentki.
- **N. Jakop** je koordinatorica modula *Leksikologija, leksikografija, slovníčarstvo* na Podiplomski šoli ZRC SAZU, članica Komisije za slovansko frazeologijo pri Mednarodnem slavističnem komiteju, do 30. 9. pa je bila tudi članica ožjega sestava Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU. Je sourednica *eSSKJ* ter odgovorna za izobraževalno dejavnost na portalih *Fran* in *Franček*. Zaključila je po eno do- in podiplomsko mentorstvo ter je pedagoška mentorica eni podiplomski in eni doktorski študentki.
- **T. Jakop** je članica uredniškega odbora in tehnična urednica revije *Heriskop: razprave o dediščinjenju na obrobju* ter urednica atlasa *SILA* avtorice Suzane Todorovič. Bila je članica organizacijskega odbora mednarodne konference *Central and Eastern European Perspectives and Prospectives* (29.–30. 11.).
- **A. Jelovšek** je članica uredniškega odbora in tehnična urednica revije *Jezikoslovni zapiski*. Bila je sourednica znanstvenokritične izdaje *Rokopisna zbirka slovenskih krajevnih imen iz Metelkove zapuščine* Silva Torkarja (*Linguistica et philologica* 44, 2023), je pa tudi sourednica *Slovarja slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja* in *eSSKJ16* ter področna sourednica *Korpusa 16*. Je članica uredniškega odbora *Jezikovne svetovalnice*.
- **M. Jemec Tomazin** je članica Terminološke komisije pri Mednarodnem slavističnem komiteju, članica upravnega odbora CLARIN.SI, članica odbora za pravna in etična vprašanja CLIC pri CLARIN ERIC ter članica Komisije za odprto znanost ZRC SAZU. Je sourednica *Terminologišča*, članica uredniškega odbora *Terminološke svetovalnice* in članica uredniškega odbora *Jezikoslovnih zapiskov*. Je pedagoška mentorica eni doktorski študentki.
- **J. Ježovnik** je član organizacijskega odbora *Shoda za znanost*, član medresorske delovne skupine za usmerjanje jezikovnih virov in tehnologij pod okriljem Ministrstva za digitalno preobrazbo ter član širšega sestava Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU. Je član uredniških odborov portalov *Fran* in *Franček*, urednik *ZRCole 2.0* ter sourednik *eSSKJ*.
- **K. Kenda-Jež** je članica mednarodne komisije *Slovenskega lingvističnega atlasa* (OLA) pri Mednarodnem slavističnem komiteju in predsednica slovenske nacionalne komisije OLA. Je članica uredniškega odbora *Jezikoslovnih zapiskov*, revije *Rozprawy komisji językowej ŁTN* iz Lodža (Poljska).
- **B. Kern** je član Komisije za besedotvorje pri Mednarodnem slavističnem komiteju, član in namestnik predsednice Komisije ZRC SAZU za etiko, integriteto in enake možnosti v raziskovanju, član znanstvenega odbora konference EURALEX 2024 in programskega odbora *Slovenskega slavističnega kongresa 2023* ter predsednik 23. mednarodne znanstvene konference Komisije za besedotvorje 2024 pri Mednarodnem slavističnem komiteju. Je sourednik *eSSKJ* in član uredniškega odbora *Kamniškega zbornika*. Je pedagoški somentor na podiplomskem študiju.
- **S. Klemenčič** je članica upravnega odbora Mednarodne lingvistične olimpijade (IOL) in Azijsko-pacifiške lingvistične olimpijade (APLO). Vodi delavnice lingvistične logike za osnovnošolce, srednješolce in mentorje ter deluje pri osnovnošolskih in srednješolskih tekmovanjih iz logike ter pri izbirnem tekmovanju iz lingvistike za izbor ekipe za Mednarodno lingvistično olimpijado. Je mentorica slovenske ekipe na Mednarodni lingvistični olimpijadi. Vodi akcijo *Beseda leta* ter koordinira akciji *Beseda leta* in *Kretnja leta*. Je predsednica častnega razsodišča Zveze za tehnično kulturo Slovenije. Z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije je sodelovala pri pripravi novega etimološkega slovarja slovenskega znakovnega jezika. Je sourednica *eSSKJ*.
- **D. Krvina** je član širšega sestava Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU (od 1. 12.). Je urednik *Sprotnega slovarja slovenskega jezika* in sourednik *eSSKJ*. Zaključil je s pedagoškim somentorstvom enemu doktorskemu študentu.

- **M. Kumin Horvat** je članica Pomurske akademsko-znanstvene unije (PAZU), kjer deluje kot članica komisije za Pomursko raziskovalno nagrado. Je članica uredniškega odbora portala *Fran* in pedagoška somentorica enemu doktorskemu študentu.
- **N. Ledinek** je članica programskega in organizacijskega odbora prireditve ob *mednarodnem dnevu slovarjev* ter nadomestna članica upravnega odbora CLARIN.SI. Deluje kot članica uredniških odborov portalov *Fran* in *Franček* ter sourednica *eSSKJ*.
- **A. Legan Ravnikar** je članica Slovenskega slavističnega komiteja pri Mednarodnem slavističnem komiteju ter članica izvršilnega odbora in vodja jezikoslovne sekcije Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja (SD18). Je urednica knjižne zbirke *Linguistica et philologica*, sourednica *Slovarja slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja* in *eSSKJ16* ter področna sourednica *Korpusa 16*. Je tudi pedagoška mentorica eni doktorski študentki.
- **T. Lengar Verovnik** je podpredsednica in članica ožjega sestava Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU ter članica programskega odbora 43. simpozija Obdobja. V letu 2023 je bila članica komisije za podelitev nagrade kristalni mikrofon za dolgoletne dosežke na napovedovalskem področju in priznanja Ane Mlakar za obetavnega mladega napovedovalca, na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani pa je tudi članica komisije za kakovost. Je urednica zbirke *Lingua Slovenica* (od decembra), sourednica *ePravopisa*, *Pravopisnih kategorij ePravopisa* in *Pravopisa 8.0* ter članica uredniškega odbora *Jezikovne svetovalnice*.
- **M. Meterc** je član uredniškega odbora mednarodne znanstvene revije *Proverbium: Yearbook of International Proverb Scholarship*, urednik *Slovarja pregovorov in sorodnih paremioloških izrazov* ter sourednik *eSSKJ*.
- **M. Michelizza** je vodja Sekcije za leksiko pri Zvezi društev Slavistično društvo Slovenije (ZSDS) in delegatka Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU v upravnem odboru ZSDS. Je članica programskega in organizacijskega odbora prireditve ob *mednarodnem dnevu slovarjev*, članica založniškega sveta Založbe ZRC in tehnična urednica revije *Slovenski jezik = Slovene Linguistic Studies* (z D. Divjak Race). Bila je članica strokovne komisije za izbor štipendistk in štipendistov Škrabčeve ustanove v letu 2023. Je sourednica *eSSKJ* in članica uredniškega odbora *Jezikovne svetovalnice*.
- **T. Mirtič** je vodja inštitutskega fonolaboratorija ter članica ožjega sestava Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU. Je sourednica *eSSKJ* in pedagoška mentorica eni doktorski študentki.
- **A. Perdih** je član Komisije za leksikologijo in leksikografijo pri Mednarodnem slavističnem komiteju ter član združenj Slavic Linguistics Society in EURALEX. Je član uredniških odborov portalov *Fran* in *Franček* ter urednik podzbirke *Rastoči slovarji* in sourednik *eSSKJ*. Je pedagoški mentor dvema doktorskima študentoma.
- **Š. Petric Žižić** je članica uredniškega odbora portala *Franček*, urednica *Šolskega slovarja slovenskega jezika* in sourednica *eSSKJ*.
- **A. Porenta** je urednica za bibliografijo pri *Poročilu o delu ZRC SAZU*, članica uredniškega odbora portala *Fran* in sourednica spletne rastoče zbirke *Knjige* na portalu *Fran*.
- **M. Rotter** je sourednica *eSSKJ*.
- **J. Sitar** je članica koordinacijskega odbora *Historičnega seminarja* in uredniškega odbora publikacije *Historični seminar* (od 1. 10.). Je sourednica *Terminologišča* in članica uredniškega odbora *Terminološke svetovalnice*.
- **M. Snój** je redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter njen podpredsednik. Je predsednik Komisije za tisk in publikacije SAZU, član in podpredsednik Komisije za slovenski jezik v javnosti pri SAZU, član Sveta za razvoj SAZU, član Komisije za nagrade in priznanja ZRC SAZU, član širšega sestava Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU, član Medresorske skupine za spremljanje izvajanja jezikovne politike Republike Slovenije in član Študijskega sveta programa Slavistika na državni univerzi v Sankt Peterburgu, Ruska federacija. Je urednik zbirke *Slovarji*, sourednik spletne rastoče zbirke *Knjige* na portalu *Fran*, sourednik *eSSKJ* ter član uredniških odborov portala *Fran* in revije *Slovenski jezik = Slovene Linguistic Studies*. Je pedagoški mentor trem doktorskim študentom.
- **M. Sušnik** je sourednik *Novega etimološkega slovarja slovenskega jezika*.
- **M. Šekli** je predsednik Državne predmetne komisije za splošno maturo za slovenščino in član Državne komisije za splošno maturo. Je član Slovenskega slavističnega komiteja, mednarodne komisije *Slovenskega lingvističnega atlasa* (OLA) pri Mednarodnem slavističnem komiteju in Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen, član Slavističnega društva Slovenije, Društva za indoevropsko primerjalno jezikoslovje (*Indogermanische Gesellschaft*) in član Furlanskega filološkega društva (Societât Filologjiche Furlane = Società Filologica Friulana), član uredniškega odbora revije *Ars et humanitas*, ki izhaja na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, in *Slavistične revije*, ki jo izdaja Slavistično društvo Slovenije. Je pedagoški mentor dvema magistrskima študentoma in eni magistrski študentki ter mentor oz. somentor dvema doktorskima študentoma in eni doktorski študentki. Zaključil je s pedagoškim mentorstvom eni magistrski študentki.
- **J. Škofic** je izredna članica Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter namestnica tajnika II. razreda za filološke in literarne vede, predsednica slovenske nacionalne komisije pri *Evropskem lingvističnem atlasu* (ALE) in članica njegovega uredniškega odbora. Je članica Dialektološke komisije pri Mednarodnem slavističnem komiteju, znanstvenega sveta jezikoslovne revije *Gwary Dziś* (Poznań, Poljska), Mednarodnega društva dialektologov in geolingvistov (International Society of Dialectologists and Geolinguists – SIDG) ter komisije za imenovanja v SIDG. Je urednica knjižne zbirke *Jezikovni atlas*, sourednica nastajajoče serije znanstvenih člankov *Dialect Classifications of Languages in Europe* (DIACLEU) v spletni reviji *Dialectologia* in urednica spletne strani www.diacl.eu. Sodeluje v mednarodnem projektu *Verba Alpina* (LMU München). Je svetovalka Razvojnega agencije Gorenjske (RAGOR) pri projektih zbiranja hišnih in ledinskih imen. Je pedagoška somentorica eni doktorski študentki in mentorica trem magistrskim študentkam.
- **E. Trivunović** je sourednica *Slovarja slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja* in *eSSKJ16*.

- **M. Trojar** je sourednik *Slovarja slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja* in *eSSKJ16* ter spletne rastoče zbirke *Knjige* na portalu *Fran*.
- **M. Uhlík** je član uredniškega odbora in avtor referenčne mednarodne enciklopedije *Encyclopedia of Slavic Languages and Linguistics* (Brill) ter uredniških odborov mednarodnih revij in zbornikov *Philological Studies (Filološki zapiski)*, *Književni jezik, Rhema/Rema*, *Wiener Slavistischer Almanach* in *Vestnik Moskovskogo universiteta: naučni žurnal. Serija 9, Filologija*. Deluje tudi kot recenzent nastajajočega enciklopedičnega priročnika *Cambridge Handbook of Slavic* (Cambridge University Press). Od leta 2023 je predsednik Slovenskega slavističnega komiteja. Je sourednik *eSSKJ*. Zaključil je tri podiplomska mentorstva, štiri so v teku, je pa tudi mentor trem doktorskim študentkam.
- **J. Vičič** je član upravnega odbora CLARIN.SI in član medresorske delovne skupine za Uredbo EU o umetni inteligenci. Predsedoval je programskemu odboru mednarodne konference *Agglutinative Language Technologies as a challenge of Natural Language Processing* (ALTNLP). Je pedagoški mentor enemu doktorskemu študentu in eni doktorski študentki. Zaključil je s pedagoškim mentorstvom enemu doktorskemu študentu.
- **U. Vranjek Ošlak** je strokovna sodelavka pri Pravopisni komisiji SAZU in ZRC SAZU. Je sourednica *ePravopisa* in *Pravopisnih kategorij ePravopisa* ter članica uredniškega odbora *Jezikovne svetovalnice*.
- **P. Weiss** je predsednik računalniške sekcije pri *Slovanskem lingvističnem atlasu (OLA)* ter član ožjega sestava Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU. Je glavni urednik revije *Jezikoslovni zapiski* in član uredniškega odbora revije *Slovenski jezik = Slovene Linguistic Studies*. Je sourednik *ePravopisa* in *Pravopisa 8.0* ter član uredniškega odbora *Jezikovne svetovalnice*.
- **D. Zuljan Kumar** je članica nadzornega odbora Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Občine Brda, članica odbora za pripravo *Gradnikovih večerov* v Brdih in programsko-organizacijskega odbora *Škrabčevih dnevov*. Sodeluje v slovensko-italijanski skupini za vpis pokrajine Brda/Collio/Cuei na Unescov seznam kulturne dediščine. Je pedagoška somentorica dvema doktorskima študentkama in eni magistrski študentki.
- **M. Žagar Karer** je članica koordinacijskega odbora Historičnega seminarja in uredniškega odbora publikacije *Historični seminar* (do 1. 10.) ter članica razširjenega sestava Pravopisne komisije SAZU in ZRC SAZU. Deluje kot članica upravnega odbora EAFT (Evropskega združenja za terminologijo), članica Terminološke komisije pri Mednarodnem slavističnem komiteju, članica znanstvenega odbora revije *Terminology Science & Research*, članica znanstvenega odbora konference *Scientific, administrative and educational dimensions of terminology* (Vilna, Litva) in predsednica komisije za nagrado *International Terminology Awards*, ki jo EAFT podeljuje za najboljše magistrsko in doktorsko delo. Je članica uredniškega odbora portala *Fran*, sourednica *Terminologišča* in članica uredniškega odbora *Terminološke svetovalnice*.
- **A. Žele** je izredna članica Slovenske akademije znanosti in umetnosti, II. razreda za filološke in literarne vede, predsednica Komisije za slovenski jezik v javnosti pri SAZU, članica širšega sestava Pravopisne komisije ZRC SAZU in SAZU ter članica Mednarodne komisije za slovnično zgradbo slovanskih jezikov pri Mednarodnem slavističnem komiteju. Deluje kot članica uredniškega odbora in glavna urednica za jezikoslovje pri *Slavistični reviji*, članica uredniških odborov *Jezikoslovnih zapiskov* in *Slavistike* ter sourednica *eSSKJ*. Je pedagoška mentorica dvema doktorskima študentkama, zaključila je s pedagoškim mentorstvom enemu doktorskemu študentu. Zaključila je tudi mentorstvo eni dodiplomski in dvema podiplomskima študentkama.

Inštitutski sodelavci so delovali kot recenzenti prispevkov več domačih in tujih znanstvenih revij, monografij in projektov, kot ocenjevalci pri habilitacijskih postopkih in člani komisij za zagovor doktorskih disertacij.

Pripravljali so tedensko rubriko *Beseda tedna* v *Delu* in s svojimi prispevki sodelovali v različnih slovenskih tiskanih medijih. S skupaj 103 prispevki so nastopili v različnih radijskih in televizijskih oddajah: K. Ahačič (18), D. Divjak Race (1), H. Dobrovoljc (4), N. Gliha Komac (3), N. Jakop (2), T. Jakop (4), A. Jelovšek (2), M. Jemec Tomazin (5), J. Ježovnik (1), B. Kern (1), S. Klemenčič (11), M. Kumin Hrovat (1), A. Legan Ravnikar (2), T. Lengar Verovnik (5), M. Meterc (1), M. Michelizza (2), N. Pahor (3), M. Snoj (14), M. Šekli (2), J. Škofic (2), U. Vranjek Ošlak (3), D. Zuljan Kumar (2), M. Žagar Karer (3), A. Žele (11).

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Fran po kovidu: predstavitev dosežkov in pregled izzivov**. Strokovno srečanje z novinarji, jezikoslovci, študenti in zainteresirano javnostjo. Ljubljana, 5. 1., <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/dogodki/fran-po-kovidu-predstavitev-dosezkov-in-pregled-izzivov>.
- **Nova poglavja Pravopisa 8.0 za javno razpravo**. Okrogla miza, Ljubljana, 24. 1.
- **Okrogla miza ob 10-letnici delovanja Terminološke svetovalnice**. Ljubljana, 7. 9., <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/novice/terminoloska-svetovalnica-praznuje-deset-let-obstoja>.
- **By the People, for the People: Online Dictionaries, Language Portals, and the Role of Language Users = Od ljudi za ljudi: Spletni slovarji, jezikovni portali in vloga jezikovnih uporabnikov**. The 20th Annual EFNIL Conference = 20. letna konferenca EFNIL. Soorganizator: EFNIL. Ljubljana, 11.–13. 10., <https://efnil.zrc-sazu.si/>, <https://efnil.org/conferences/2023-ljubljana/>.
- **Mednarodni dan slovarjev 2023**. Soorganizator: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. Ljubljana, dogodek v živo in na spletu, 16.–18. 10., <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/dogodki/mednarodni-dan-slovarjev-2023>.

KNJIŽNICA

Vodja: A. Porenta.

Knjižnični fond se je povečal za 213 monografij in 47 zvezkov revij. Nadaljevalo se je izločanje nejezikoslovnega gradiva in postavljanje knjig na police prenovljenih prostorov v prvem nadstropju.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **Šolski slovar slovenskega jezika 2022.** Uredila Špela Petric Žižić. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir (Slovarji. Rastoči slovarji).
- Domen Krvina, **Sprotni slovar 2022.** Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir (Slovarji. Rastoči slovarji).
- **ePravopis 2022.** Uredili Manca Černivec, Helena Dobrovoljc, Tina Lengar Verovnik, Urška Vranjek Ošlak in Peter Weiss. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir (Slovarji. Rastoči slovarji).
- Marko Snoj, **Šolski etimološki slovar slovenskega jezika 2022.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir (Slovarji. Rastoči slovarji).
- **Slovar slovenskega knjižnega jezika 2022.** Uredili Aleksandra Bizjak Končar, Manca Černivec, Duša Divjak Race, Dejan Gabrovšek, Nataša Gliha Komac, Nataša Jakop, Janoš Ježovnik, Boris Kern, Simona Klemenčič, Domen Krvina, Nina Ledinek, Matej Meterc, Mija Michelizza, Tanja Mirtič, Matic Pavlič, Andrej Perdih, Špela Petric Žižić, Maja Rotter, Marko Snoj, Mladen Uhlik in Andreja Žele. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir (Slovarji. Rastoči slovarji).
- **Botanični terminološki slovar.** Druga, dopolnjena in pregledana izdaja. Uredila Maja Košmrlj Levačič in Franc Batič. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir (Terminologišče).
- Vilko Novak, **Slovar stare knjižne prekmurščine** (3. natis). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Slovarji).
- **Jezikoslovni zapiski 29/1, 2.** Uredil Peter Weiss. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Marko Snoj, **Imena slovenskih psov.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Slovarji).
- **Slovenski lingvistični atlas 3: Kmetovanje – orodje, opravila.** SLA 3.1 uredile Jožica Škofic, Karmen Kenda-Jež in Mojca Kumin Horvat, SLA 3.2 uredili Jožica Škofic, Matej Šekli in Nina Pahor. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Jezikovni atlas).
- **Slovenski jezik = Slovene Linguistic Studies 15.** Uredila Kozma Ahačič in Grant H. Lundberg. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Jože Stabej, **Hieronymus Megiser: Slovensko-latinsko-nemški slovar po Thesaurus polyglottus (1603).** Dopolnjena in popravljena izdaja. Uredili Alenka Jelovšek, Andreja Legan Ravnikar, Metod Čepar, Mitja Trojar in Maruša Žibred. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Elektronski vir (*Fran*).
- Silvo Torkar, **Rokopisna zbirka slovenskih krajevnih imen iz Metelkove zapuščine.** Prva knjiga. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Linguistica et philologica, 44).

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Committee of Experts of the European Charter for Regional or Minority Languages, Council of Europe, Strasbourg, Francija: strokovno sodelovanje.
- Dialect Classifications of Languages in Europe (DIACLEU), Fryske Akademy, Leeuwarden, Nizozemska; Universidad del País Vasco = Euskal Herriko Unibertsitatea, Bilbao, Španija: strokovno sodelovanje.
- European Association for Terminology (EAFT), Barcelona, Španija: strokovno sodelovanje.
- European Federation of National Institutions for Language (EFNIL), Luxembourg, Luksemburg: strokovno in raziskovalno sodelovanje.
- Institut za hrvatski jezik i jezikoslovje, Zagreb, Hrvaška: strokovno in raziskovalno sodelovanje.
- Institut za jezik Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, Bosna in Hercegovina: strokovno in raziskovalno sodelovanje.
- Univerza v Padovi, Padova: raziskovalno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Prof. dr. Danko Šipka, Državna univerza v Arizoni, Tempe, Združene države Amerike, 5. 12.: predavanje *Normative Authority in Slavic Monolingual Dictionaries = Normativnost v slovanskih razlagalnih slovarjih*.
- Dr. Rafał Szeptyński, Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk, Varšava, Poljska, 5.–9. 6.: raziskovalno sodelovanje.

PREDAVANJA IN REFERATI (izbor):

Kozma Ahačič

Od 1 znanstvenega in 4 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Razlika med oblikoslovno-pomenoslovno in skladenjsko delitvijo besednih vrst (zaimek in števniki, samostalnik in pridevnik, vpliv na skladnjo)*. Predavanje na seminarju *Novosti pri pouku slovenskega jezika v srednjih šolah: O novi slovnici, nastajajočem novem pravopisu, novih učbenikih in književnosti na maturi 2024*, Ljubljana, 24. 8.
- *Branje neleposlovnih besedil in sodobni jezikovni pripomočki*. Predavanje na nacionalnem posvetu *Branje za znanje*, Ljubljana, 8. 9.
- *Zaključne besede in panelna diskusija na 20. letni konferenci EFNIL Od ljudi za ljudi: spletni slovarji, jezikovni portali in vloga jezikovnih uporabnikov = By the People, for the People: Online Dictionaries, language Portals, and the Role of Language Users*, Ljubljana, 13. 10. (s soavtorji).

Simon Atelšek:

- *Okrogla miza ob 10-letnici Terminološke svetovalnice*. Aktivna udeležba, Ljubljana, 7. 9.
- *Tvorbeni načini v slovenski čebelarški terminologiji in primerjava s hrvaškimi ustrezniki*. Predavanje na okrogli mizi *Hrvatska terminologija u europskome kontekstu: (e-)rječnici, enciklopedije i baze*, Zagreb, Hrvaška, dogodek v živo in na spletu, 27. 10.

Aleksandra Bizjak Končar:

- *Deset let Slovarja novejšega besedja slovenskega jezika*. Referat na posvetu *Mednarodni dan slovarjev 2023: Slovarji na obronkih našega prostora, časa in družbe*, spletni dogodek, 16. 10. (soavtor M. Snoj).

Manca Černivec:

- *Kaj prinaša predlog novih pravil Pravopisa 8.0*. Predavanje na seminarju *Novosti pri pouku slovenskega jezika v srednjih šolah: O novi slovnici, nastajajočem novem pravopisu, novih učbenikih in književnosti na maturi 2024*, Ljubljana, 24. 8.
- *Od jezikovnega izziva k rešitvi: učinkovita raba sodobnih jezikovnih priročnikov in tehnologij v šoli*. Seminar za pedagoške delavce, Ljubljana, 19. 9. (soavtorica Tjaša Plut).
- *Načela pri pravopisnem uslovarjanju (ne)standardiziranih slovenskih zemljepisnih imen*. Referat na simpoziju *Škrabčevi dnevi 13*, Nova Gorica, 20. 10. (soavtorica H. Dobrovoljc).

Duša Divjak Race

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Dejavniki pogovornega jezika*. Predavanje na Podiplomski šoli ZRC SAZU, modul *Leksikologija, leksikografija, slovniciarstvo*, 16. 6.
- *Two sides of a coin: A comparison of the Fran and Franček lexicographic portals*. Prispevek na konferenci *18th Annual Meeting of the Slavic Linguistics Society*, Bratislava, Slovaška, 24. 8. (soavtor A. Perdih).
- *Teoretična izhodišča za kvalificiranje v eSSKJ*. Prispevek na Slovenskem slavističnem kongresu *Naslavljanje raznolikosti v jeziku in književnosti*, Maribor, 30. 9.

Helena Dobrovoljc

Od 3 znanstvenih in 3 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *ePravopis in Pravopis 8.0: normativnost, slovaropisje in reševanje nove jezikoslovne problematike*. Referat na strokovnem srečanju *Fran po kovidu: predstavitev dosežkov in pregled izzivov*, Ljubljana, 5. 1.
- *Prenova slovenskega pravopisa*. Predavanje in delavnica za prevajalce evropskih ustanov, Luxembourg, Luksemburg, 12. 6. (soavtorica T. Lengar Verovnik).
- *Zemljepisna imena na poselitvenem območju Slovencev v Italiji*. Aktivna udeležba na okrogli mizi, Gorica, Italija, 4. 10.

Tomaž Erjavec:

- Predavanje v okviru dogodka *Dnevi odprte znanosti 2023: Slovenščina in raziskovalna infrastruktura za jezikovne vire in tehnologije CLARIN.SI*, Ljubljana, 15. 11.

Tanja Fajfar:

- *Ob izidu Kamnarskega terminološkega slovarja*. Aktivna udeležba na okrogli mizi, Ljubljana, 10. 3.
- *Okrogla miza ob 10-letnici Terminološke svetovalnice*. Aktivna udeležba, Ljubljana, 7. 9.

Dejan Gabrovšek:

- *Besedni red veznika*. Referat na simpoziju *Pleteršnikovi dnevi: ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*, Ljubljana, 13. 9.

Nataša Gliha Komac

Od 4 znanstvenih in 5 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Internationalisation of higher education in Slovenia and its impact on Slovenian terminology*. Referat na mednarodni znanstveni konferenci *Terminology: Domain Loss and Gain*, Bruselj, Belgija, 21. 4. (soavtorica M. Žagar Karer).
- *Slovenian language resources at your fingertips: Fran, Franček, Terminologiče, and Language advisory*. Vabljen predavanje na *International Colloquium Romanian Academic Lexicography: the Challenges of Digitalization*, Iași, Romunija, spletni dogodek, 25. 5. (soavtor A. Perdih).
- *Nova slovenska zvrstnost*. Predavanje na seminarju *Novosti pri pouku slovenskega jezika v srednjih šolah: O novi slovnici, nastajajočem novem pravopisu, novih učbenikih in književnosti na maturi 2024*, Ljubljana, 24. 8.

Januška Gostenčnik:

- *Splošno-slovenski besedni nabor*. Referat na 6. mednarodni konferenci *Slavistični znanstveni premisleki: Infrastruktura za raziskave govora v humanistiki in jezikovnih tehnologijah*, Maribor, 19. 5. (soavtor J. Ježovnik).
- *Slovenščina (tudi) v Gorskem kotarju*. Prispevek na posvetu *Mednarodni dan slovarjev 2023*, spletni dogodek, 16. 10.

Nataša Jakop

Od 4 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Impact of Social Networks on the Use of Proverbs*. Referat na 7. mednarodni konferenci *humanističnih in družboslovnih raziskav*, Milano, Italija, 18. 5.
- *Pragmatični frazemi v Pleteršnikovem slovarju*. Referat na *Pleteršnikovem simpoziju*, Pišece, 12. 9.
- *Wealth and Poverty on Social Media in the Light of Proverb Usage*. Vabljen predavanje na 8. mednarodni konferenci *humanističnih in družboslovnih raziskav*, Cambridge, Združeno kraljestvo, spletni dogodek, 18. 12.

Alenka Jelovšek

Od 3 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Vpliv Bohoričeve slovnice na Hipolitov trijezični slovar*. Referat na znanstveni konferenci *Pleteršnikovi dnevi: ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*, Ljubljana, 13. 9.
- *Najstarejša knjižna slovenščina in ljubljanski govor*. Nastopno predavanje za docenturo na Podiplomski šoli ZRC SAZU, Ljubljana, 20. 10.
- *Gorske bukve*. Predavanje za študente 2. letnika magistrskega študija slovenistike pri predmetu *Jezikovna razčlemba slovenskih besedil do 19. stoletja*, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 30. 11.

Mateja Jemec Tomazin

Od 2 znanstvenih in 3 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Slovenski terminološki portal – upravljanje slovenske terminologije*. Predavanje na Podiplomski šoli ZRC SAZU, Ljubljana, 8. 5.
- *Okrogla miza ob 10-letnici Terminološke svetovalnice*. Aktivna udeležba, Ljubljana, 7. 9.
- *Okrogla miza o prevzemanju v slovenščini – sedentarno vedenje*. Aktivna udeležba, Ljubljana, 14. 9.

Janoš Ježovnik

Od 3 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Splošno-slovenski besedni nabor*. Referat na 6. mednarodni znanstveni konferenci *Slavistični znanstveni premisleki – Infrastruktura za raziskave govora v humanistiki in jezikovnih tehnologijah*, Maribor, 19. 5. (soavtorica J. Gostenčnik).
- *Vloga jezikovnih podatkov obstoječih jezikovnih priročnikov pri pripravi eSSKJ*. Referat na simpoziju *Pleteršnikovi dnevi: ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*, Ljubljana, 13. 9.
- *User-focused language resources in Slovenia: towards universal solutions = K uporabnikom usmerjeni jezikovni viri v Sloveniji: na poti k univerzalnim rešitvam*. Vabljen predavanje na 20. letni konferenci združenja EFNIL *Od ljudi za ljudi: Spletni slovarji, jezikovni portali in vloga jezikovnih uporabnikov = By the People, for the People: Online Dictionaries, language Portals, and the Role of Language Users*, Ljubljana, 12. 10.

Karmen Kenda-Jež:

- *Stari podatki za nove začetke*. Referat na 6. mednarodni konferenci *Slavistični znanstveni premisleki: Infrastruktura za raziskave govora v humanistiki in jezikovnih tehnologijah*, Maribor, 19. 5.
- *Priprava XML-sheme za izdelavo digitalne izdaje Tezavra slovenskega ljudskega jezika na Koroškem*. Referat na simpoziju *Pleteršnikovi dnevi: ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*, Ljubljana, 13. 9. (soavtorji T. Erjavec, M. Kumin Horvat in Andrejka Žejn).

Boris Kern

Od 15 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Slovnicične vsebine pri jezikovnem pouku*. Vabljeni predavanja na Inštitutu za narodnostna vprašanja, Ljubljana, 18. 5.
- *Glagolske tvorjenke v izsamostalniških besedotvornih nizih – morfotaktična analiza*. Referat na 22. mednarodni konferenci Komisije za besedotvorje pri Mednarodnem slavističnem komiteju, Ohrid, Severna Makedonija, 31. 5.
- *Socially Responsible Lexicography*. Vabljeni predavanja na Inštitutu za češki jezik Akademije za znanost Češke republike, Praga, Češka, 28. 3.

Simona Klemenčič

Od 4 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Leksykografija słoweńskiego języka migowego*. Predavanje na Katedri za splošno jezikoslovje in znakovni jezik Wydział Polonistyki, Uniwersytet Warszawski, Varšava, Poljska, 27. 2.
- *Mednarodna lingvistična olimpijada kot pouk o jezikih in jezikoslovju*. Referat na znanstveni konferenci *Z jeziki danes za jutri*, Ljubljana, 6. 10.
- *Etimološki slovar SZJ*. Referat in delavnica v organizaciji ZDGNS, Ljubljana, 14. 11.

Domen Krivina:

- *Sprotni slovar slovenskega jezika 2014–2023*. Referat na simpoziju *Pleteršnikovi dnevi: ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*, Ljubljana, 13. 9.
- *O neologizmih v slovenščini: splošna jezikovna raba s poudarkom na rabi mladih*. Konferenca *Novorečje*, dogodek v živo in na spletu, 13. 11. (soavtorica A. Žele).

Mojca Kumin Horvat:

- *Priprava XML-sheme za izdelavo digitalne izdaje Tezavra slovenskega ljudskega jezika na Koroškem*. Referat na simpoziju *Pleteršnikovi dnevi: ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*, Ljubljana, 13. 9. (soavtorji T. Erjavec, K. Kenda-Jež in Andrejka Žejn).
- *Prekmursko narečje slovenskega jezika v Radgonskem kotu in Avstriji*. Referat na simpoziju *Ob tristoletnici rojstva Števana Küzmiča*, Ljubljana, 11. 10., in Murska Sobota, 12. 10.

Nina Ledinek

Od 3 znanstvenih in 4 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Iztočnice v enojezičnem splošnem razlagalnem slovarju slovenščine kot odsev družbenih razmer: pomenski skupini pokrival in pasjih pasem v SSKJ (1970–1991) in eSSKJ (2016–)*. Referat na konferenci *Slovanske dežele nekoč in danes – jezik, literatura, kultura*, Wrocław, Poljska, 23. 2. (soavtorica M. Michelizza).
- *Redakcija poimenovanj za živa bitja v eSSKJ*. Referat na simpoziju *Pleteršnikovi dnevi: ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*, Ljubljana, 13. 9. (soavtorica M. Michelizza).
- *Izprislovne stopenjske tvorjenke*. Referat na simpoziju *Škrabčevi dnevi 2023*, Nova Gorica, 29. 9. (soavtor B. Kern).

Andreja Legan Ravnikar

Od 2 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Zgodovinski slovarji slovenskega jezika in prvi razlagalni slovar – Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja*. Strokovno predavanje ob mednarodnem dnevu maternega jezika v organizaciji Slavističnega društva Dolenjske in Bele krajine, Novo mesto, 28. 2.
- *Polisemija, homonimija in konverzija v razlagalnem zgodovinskem slovaropisju*. Predavanje na Podiplomski šoli ZRC SAZU, Ljubljana, 5. 6.
- *Besedotvorne variante v zgodovinskih slovarjih na Franu: od eSSKJ16 do Pleteršnika*. Referat na znanstveni konferenci *Pleteršnikovi dnevi: ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*, Pišce, 12. 9.

Tina Lengar Verovnik:

- *Prenova preglednic za tuje jezike v Pravopisu 8.0*. Referat na strokovnem srečanju *Fran po kovidu: predstavitev dosežkov in pregled izzivov*, Ljubljana, 5. 1.
- *Prosti govor in zborna izreka: značilnosti prostega govora v medijih*. Izobraževanje za sodelavce RTV Slovenija, Ljubljana, 30. 5.
- *Prenova slovenskega pravopisa*. Predavanje in delavnica za prevajalce evropskih ustanov, Luxembourg, Luksemburg, 12. 6. (soavtorica H. Dobrovoljc).

Matej Meterc

Od 5 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *A contrastive study of intersubjective phrasemes: unconventional phraseological replies to »What time is it« in Slovene, Slovak, Polish and Russian language »Kakšna je voda?« »Mokra.« »Aký je čas?« »Stredoeurópsky letný.« »Proč?« »Pro slepičí kvoč«*. Referat na konferenci *EUROPHRAS 2023: New Trends in Phraseology: Languages and Cultures in Comparison*, Milano, Italija, 30. 5.

- *Unconventional phraseological replies in Slavic phraseology (phraseography) and the example of the Slovenian paremiological dictionary.* Referat na konferenci *18th Annual Meeting of the Slavic Linguistics Society*, Bratislava, Slovaška, 24. 8. (soavtorja Jozef Pallay in Peter Kosta).
- *Izbiranje iztočnic za Slovar pregovorov in sorodnih paremioloških izrazov: želje, merila in empirični podatki.* Referat na simpoziju *Pleteršnikovi dnevi: ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*, Ljubljana, 13. 9.

Mija Michelizza

Od 2 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Iztočnice v enojezičnem splošnem razlagalnem slovarju slovenščine kot odsev družbenih razmer: pomenski skupini pokrival in pasjih pasem v SSKJ (1970–1991) in eSSKJ (2016–).* Referat na konferenci *Slovanske dežele nekoč in danes – jezik, literatura, kultura*, Vroclav, Poljska, 23. 2. (soavtorica N. Ledinek).
- *Redakcija poimenovanj za živa bitja v eSSKJ.* Referat na simpoziju *Pleteršnikovi dnevi: ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*, Ljubljana, 13. 9. (soavtorica N. Ledinek).

Nina Pahor:

- *Slovenski jezik in Slavia Mitteleuropaea.* Pogovor z Matejem Šeklijem v okviru niza kulturnih dogodkov *Srečanja pod lipami*, Kulturni center Lojze Bratuž, Gorica, Italija, 12. 1.
- Predstavitve knjižice *Indoevropski jeziki po kapljicah* in *Zvočne knjižnice FF UL* na sejmu *Liber.ac*, Ljubljana, 25. 5.

Andrej Perdih

Od 4 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Slovenian language resources at your fingertips: Fran, Franček, Terminologiče, and Language advisory.* Vabljeno predavanje na *International Colloquium Romanian Academic Lexicography: the Challenges of Digitalization*, XIth Edition, Iași, Romunija, spletni dogodek, 25. 5. (soavtorica N. Gliha Komac).
- *Two sides of a coin: A comparison of the Fran and Franček lexicographic portals.* Prispevek na konferenci *18th Annual Meeting of the Slavic Linguistics Society*, Bratislava, Slovaška, 24. 8. (soavtorica D. Divjak Race).
- *Franček: Slovenian Educational Language Portal for Students and Their Teachers.* Predavanje za raziskovalno skupino CLEAR (Cognitive Linguistics: Empirical Approaches to Russian) na UiT Noregs arktiske universitet, Institut for språk og kultur, Norveška, spletni dogodek, 4. 12. (soavtorica D. Divjak Race).

Pia Rednak:

- *Sklonljivost imen z vezajem in pomišljajem ter z njo povezana stičnost.* Referat na simpoziju *Škrabčevi dnevi 13*, Nova Gorica, 20. 10.

Jera Sitar:

- *Okrogla miza ob 10-letnici Terminološke svetovalnice.* Aktivna udeležba, Ljubljana, 7. 9.

Marko Snoj

Od 7 znanstvenih in 8 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *O priimku Pleteršnik.* Referat na simpoziju *Pleteršnikovi dnevi: ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*, Ljubljana, 13. 9.
- *Praslovanščina.* Referat na *Simpoziju o kralju Samu*, Ljubljana, 26. 10.
- *O priimku Finžgar.* Referat na *Finžgarjevem simpoziju*, Žirovnica, 7. 11.

Miha Sušnik:

- *Prvi prirastek digitalnega prepisa Pleteršnikove rokopisne zbirke zemljepisnih imen.* Referat na simpoziju *Pleteršnikovi dnevi: ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*, Pišece, 12. 9.

Matej Šekli

Od 3 znanstvenih in 4 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Zur historisch-sprachwissenschaftlichen Interpretation der slawischen Kustoden im Kodex Heiligenkreuz OCist., Cod. 250 (12. Jh.).* Gostujoče predavanje v okviru Slovenskih kulturnih dnevov 2023, Univerza Eberharda Karla v Tübingenu, Tübingen, Nemčija, 24. 1.
- *Il dialetto sloveno di Resia: aspetti genealogici e sociolinguistici.* Referat na simpoziju *Dal Friuli al mondo: I valori identitari nello spazio linguistico globale*, Videm, Italija, 2. 2.
- *Zakaj je jezik heiligenkreuških štenikov zgodnja slovenščina?* Prispevek v sklopu predavanj *FF govori v letu jezikov*, Ljubljana, 11. 5.

Jožica Škofic

Od 4 znanstvenih predavanj in 4 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Slovene dialect lexics between geolinguistic presentation and dialect lexicography*. Referat na 10. kongresu Mednarodnega združenja za dialektologijo in geolingvistiko, Bukarešta, Romunija, 4. 9.
- *DIACLEU: new European geolinguistic project in progress*. Referat na 10. kongresu Mednarodnega združenja za dialektologijo in geolingvistiko, Bukarešta, Romunija, 4. 9. (soavtorji Gotzko Aurrekoetxea, Ariane Esunza in Hans van de Velde).
- *Rastoči besednjak SLA*. Referat na simpoziju *Pleteršnikovi dnevi: ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*, Pišece, 12. 9.

Ema Štarkl:

- *-ica sign: Kako predvidljiv je naglas v slovenskih tvorjenkah s pripono -ica?*. Referat na simpoziju *Škrabčevi dnevi 13*, Nova Gorica, 20. 10. (soavtor Marko Simonovič).
- *Observing linguistic variation in Slovenian: A case study of a verbal linguistic innovation in the urban dialect of Celje*. Referat na konferenci *FDSL 16*, Gradec, Avstrija, 1. 12. (soavtor Matija Kristan).

Eva Trivunović:

- *Stability and innovation: the development of the Slovenian language and language resources through time*. Predavanje na Slavističnem inštitutu Univerze v Kölnu, spletni dogodek, 15. 6.

Mitja Trojar:

- *Prednosti in slabosti dvotirnega zapisovanja govora v slovenskih govornih virih*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Slavistični znanstveni premisleki: Infrastruktura za raziskave govora v humanistiki in jezikovnih tehnologijah*, Maribor, 19. 5. (soavtorja D. Verdonik, A. Bizjak).
- *Jezikoslovna terminologija v Pleteršnikovem Slovensko-nemškem slovarju*. Referat na znanstvenem simpoziju *Pleteršnikovi dnevi: ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*, Pišece, 12. 9.
- *Slovar stare knjižne prekmurščine ob 300. obletnici rojstva Števana Kuzmiča*. Referat na znanstvenem simpoziju *Pleteršnikovi dnevi: ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*, Cankova, 14. 9.

Mladen Uhlík

Od 5 znanstvenih predavanj in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *'Do' and 'make' in Slavic languages: the case of Slovene delati and its counterpart*. Vabljen predavanje v ciklusu predavanj *Slavic Linguistic Webinars*, Verona, Italija, 18. 5. (soavtorica Polyna Bičkova).
- *Some particularities of quantified expressions in Western South Slavic languages*. Referat na konferenci *18th Annual Meeting of the Slavic Linguistics Society (SLS-18)*, Bratislava, Slovaška, 26. 8. (soavtorica A. Žele).
- *Pasiv u slavenskim jezicima kao modifikacija izražavanja značenjskih uloga*. Vabljen predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Sarajevski filološki susreti 7*, Sarajevo, Bosna in Hercegovina, 26. 10.

Jernej Vičič:

- *Uzbek text summarization based on TF-IDF*. Referat na 10. konferenci *Language & Technology*, Poznań, Poljska, 23. 4. (soavtorja Kabibulla Madatov in Shukurla Bekchanov).
- *Privacy preserving fall detection using homomorphic encryption*. Referat na konferenci *WORDS 2023*, Szeged, Madžarska, 24. 11. (soavtorji Domen Vake, Niki Hrovatin in Aleksandar Tošić).

Urška Vranjek Ošlak:

- *Redigiranje imen iz preglednic za tuje jezike v ePravopisu*. Referat na strokovnem srečanju *Fran po kovidu: predstavitev dosežkov in pregled izzivov*, Ljubljana, 5. 1.
- *Izzivi pri vključevanju ponazarjalnih primerov iz preglednic za prevzemanje iz tujih jezikov v pravopisni slovar*. Referat na mednarodni konferenci *Ślowiańszczyzna dawniej i dziś język, literatura, kultura*, Wrocław, Poljska, 24. 2.
- *The role of language counselling in the process of codification revision*. Prispevek na delavnici *Language Consultations: Traditions and Current Trends*, Latvija, spletni dogodek, 26. 9.

Peter Weiss:

- *Nova poglavja Pravopisa 8.0 za javno razpravo*. Aktivna udeležba na okrogli mizi ob tretji javni razpravi ob predstavitvi Pravopisa 8.0, Ljubljana, 24. 1.

Danila Zuljan Kumar:

- *Can contemporary culture help preserve the identity of the community?: the case of young Slovenes in Italy.* Referat na 6. bienalni konferenci *Forging Linguistic Identities: Language in the Nation, the Region & the World*, Towson, Združene države Amerike, 17. 3.
- *Besedni red v slovenskih narečjih.* Predavanje za študente in profesorje na Katedri za slovenski jezik in književnost Oddelka za slovenske jezike in književnosti (DiSLL) Univerze v Padovi, Italija, 9. 5.

Mojca Žagar Karer:

- *Terminological work in Slovenia.* Predavanje za švedsko terminološko društvo *Terminologiframmandet*, spletni dogodek, 9. 3.
- *Internationalisation of higher education in Slovenia and its impact on Slovenian terminology.* Referat na mednarodni znanstveni konferenci *Terminology: Domain Loss and Gain*, Bruselj, Belgija, 21. 4. (soavtorica N. Gliha Komac).
- *Okrogla miza ob 10-letnici Terminološke svetovalnice.* Aktivna udeležba, Ljubljana, 7. 9.

Andreja Žele

Od 8 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Prostomorfemskost v slovenščini na primeru predlogov v slovnici in slovarju.* Referat na mednarodni znanstveni konferenci *Synsémantické slovní druhy ve slovanských jazycích*, Praga, Češka, spletni dogodek, 30. 3.
- *Some particularities of quantified expressions in Western South Slavic languages.* Referat na konferenci *18th Annual Meeting of the Slavic Linguistics Society (SLS-18)*, Bratislava, Slovaška, 26. 8. (soavtor M. Uhlík).
- *Slovar kot obnovljivi vir: uporabne nerabljene »Pleteršnikove« glagolske tvorjenke.* Referat na simpoziju *Pleteršnikovi dnevi*, Ljubljana, 12.–14. 9.

Maruša Žibred:

- *Slikovito izražanje v domačem govoru Maksa Pleteršnika.* Predavanje na posvetu *Mednarodni dan jezikov*, Ljubljana, 17. 10. (s soavtorji).

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Dejan Gabrovšek:

- Poletna šola *Eastern Generative Grammar (EGG)*, Novi Sad, Srbija, 24. 7. – 4. 8.

Nataša Gliha Komac:

- Council of Europe, Committee of Experts of the European Charter for Regional or Minority Languages (COMEX), Strasbourg, Francija, 14.–17. 3., 12.–16. 6. in 13.–16. 11.: 75., 76. in 77. plenarno delovno srečanje.
- Council of Europe, Committee of Experts of the European Charter for Regional or Minority Languages (COMEX), Opole–Varšava–Białystok–Varšava, Poljska, 27.–31. 3.: raziskovalno delo na terenu.
- Council of Europe, Committee of Experts of the European Charter for Regional or Minority Languages (COMEX), Praga–Český Těšín–Praga, Češka, 25.–29. 9.: raziskovalno delo na terenu.

Nataša Jakop:

- Inštitut za makedonski jezik, Skopje, Severna Makedonija, 27. 6.: gostovanje na prireditvi *Dnevi odprtih vrat*.

Tjaša Jakop:

- Raziskovalni pohod/Hodinar po Toskani, Italija, 15.–18. 5.: raziskovalno delo za program *Dediščina na obrobjih*.

Alenka Jelovšek:

- Inštitut za slavistiko Univerze na Dunaju, Dunaj, Avstrija, 3. 7. – 3. 8.: enomesečno strokovno izpopolnjevanje.

Mateja Jemec Tomazin:

- Evropski oblak odprte znanosti (EOSC), Madrid, Španija, 20.–22. 9.: redna letna konferenca *EOSC Future project*.
- CLARIN ERIC, Leuven, Belgija, 16.–18. 10.: redna letna konferenca.

Janoš Ježovnik:

- META-FORUM 2023, Digital Language Equality for a Multilingual Europe, Bruselj, Belgija, 27. 6.: udeležba na konferenci.

Boris Kern:

- Filozofska fakulteta Karlove univerze v Pragi, Češka, 27. 3. – 2. 4.: enotedensko bivanje v okviru programa Erasmus+.
- ELEX 2023: Electronic Lexicography in The 21st Century, Brno, Češka, 27.–29. 6.: udeležba na konferenci.

Nina Ledinek:

- Inštitut za hrvaški jezik v Zagrebu, 6. 11. – 6. 12.: enomesečno strokovno izpopolnjevanje.

Jožica Škofic:

- Zasedanje uredniškega odbora ALE, Bukarešta, Romunija, 7. 9.

Danila Zuljan Kumar:

- Università degli Studi di Padova, Padova, Italija, 4. 4. – 4. 7.: gostujoča raziskovalka.

Mojca Žagar Karer:

- EAFT, Barcelona, Španija, 17. 2., 15. 11.; Bruselj, Belgija, 19. 4.: sestanki upravnega odbora.
- EAFT, Barcelona, Španija, 16.–17. 11.: mednarodni terminološki vrh *Terminology – Innovation and Sustainability* ter podelitev nagrade za najboljšo magistrsko in doktorsko delo s področja terminologije (International Terminology Awards).

NAGRADE, ODLIKOVANJA IN PRIZNANJA

Kozma Ahačič je prejel mednarodno Pretnarjevo nagrado ter častni naslov »ambasador slovenskega jezika« za pomemben znanstvenoraziskovalni prispevek k zavedanju in razumevanju preteklosti, sedanjosti in prihodnosti slovenskega jezika. Je tudi prejemnik nagrade »najodličnejši raziskovalni dosežki Univerze v Ljubljani za leto 2023« za soavtorstvo monografije *Zgodovina slovenskega literarnega prevoda*, ki je nastala v okviru istoimenskega projekta.

Simon Atelšek je bil uvrščen v izbor najvidnejših dosežkov Odlični v znanosti 2023 na področju humanistike (ARIS), in sicer za članstvo v uredniškem odboru dosežka *Terminološka svetovalnica – 10 let pomoči uporabnikom terminologije*.

Tanja Fajfar je bila uvrščena v izbor najvidnejših dosežkov Odlični v znanosti 2023 na področju humanistike (ARIS), in sicer za članstvo v uredniškem odboru dosežka *Terminološka svetovalnica – 10 let pomoči uporabnikom terminologije*.

Mateja Jemec Tomazin je bila uvrščena v izbor najvidnejših dosežkov Odlični v znanosti 2023 na področju humanistike (ARIS), in sicer za članstvo v uredniškem odboru dosežka *Terminološka svetovalnica – 10 let pomoči uporabnikom terminologije*.

Domen Krvina je prejemnik nagrade »najodličnejši raziskovalni dosežki Univerze v Ljubljani za leto 2023« za soavtorstvo monografije *Zgodovina slovenskega literarnega prevoda*, ki je nastala v okviru istoimenskega projekta.

Jera Sitar je bila uvrščena v izbor najvidnejših dosežkov Odlični v znanosti 2023 na področju humanistike (ARIS), in sicer za članstvo v uredniškem odboru dosežka *Terminološka svetovalnica – 10 let pomoči uporabnikom terminologije*.

Mitja Trojar je bil uvrščen v izbor najvidnejših dosežkov Odlični v znanosti 2023 na področju humanistike (ARIS), in sicer za članstvo v uredniškem odboru dosežka *Terminološka svetovalnica – 10 let pomoči uporabnikom terminologije*.

Mojca Žagar Karer je bila uvrščena v izbor najvidnejših dosežkov Odlični v znanosti 2023 na področju humanistike (ARIS), in sicer za članstvo v uredniškem odboru dosežka *Terminološka svetovalnica – 10 let pomoči uporabnikom terminologije*.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The staff at the Fran Ramovš Institute of the Slovenian Language comprises fifty-one researchers; among them, as of 31 December 2023, there are six junior researchers and five technical assistants. Their work is carried out within six sections: Lexicology Department, Language Standardisation Department, Terminology Department, Dialectology Department, Etymology and Onomastics Department, History of the Slovenian Language Department and Language Technologies Development Centre. This is the only Slovenian institute engaged in basic research on Slovenian; its activity is primarily directed towards lexicography and production of linguistic atlases. In 2023, the Institute published the following works:

(1) *Šolski slovar slovenskega jezika 2022* (*School Dictionary of the Slovenian Language 2022*, online edition); (2) Domen Krvina, *Sprotni slovar 2022* (*Current Dictionary of the Slovenian Language 2022*); (3) *ePravopis 2022* (*Slovenian Usage Guide 2022*, online edition); (4) Marko Snoj, *Šolski etimološki slovar slovenskega jezika 2022* (*Learner's Etymological Dictionary of the Slovenian Language 2022*, online edition); (5) *Slovar slovenskega knjižnega jezika 2022* (*Dictionary of the Slovenian Standard Language 2022*, online edition); (6) *Botanični terminološki slovar*, druga, dopolnjena in pregledana izdaja (*Botanical Terminological Dictionary*, Second, Augmented and Revised Edition, online edition); (7) Vilko Novak, *Slovar stare knjižne prekmurščine*, 3. natis (*Dictionary of the Old Prekmurje Slovene Literary Language*, third impression); (8) *Jezikoslovni zapiski* (*Linguistic Notes*) 29/1, 2; (9) Marko Snoj, *Imena slovenskih psov* (*Names of Slovenian Dogs*); (10) *Slovenski lingvistični atlas 3, Kmetovanje - orodja, opravila* (*Slovenian Linguistic Atlas 3, Farming – Tools, Tasks*); (11) *Slovenski jezik / Slovene Linguistic Studies 15*; (12) Jože Stabej, *Hieronymus Megiser: Slovensko-latinsko-nemški slovar po Thesaurus polyglottus (1603)*, dopolnjena in popravljena izdaja (*Hieronymus Megiser: Slovenian-Latin-German Dictionary Based on Thesaurus polyglottus (1603)*, Augmented and Revised Edition, online edition); (13) Silvo Torkar, *Rokopisna zbirka slovenskih krajevnih imen iz Metelkove zapuščine*, prva knjiga (*Manuscript Collection of Slovenian Place Names from Metelko's Legacy*, Vol. 1).

The work on several dictionaries, linguistic atlases and monographs continued. The interinstitutional Language Standardisation Commission continued the work on modernization of orthographic rules.

The dictionary portal *Fran* was updated. At the end of the year, *Fran* included 45 dictionaries with 374,006,576 entries altogether, two volumes of the linguistic atlas, two language consulting services, and fourteen collections. 288 questions were answered and published on both language consulting services sites. The *Fran* portal functions as a digital thesaurus containing a large portion of Slovenian lexis in its synchronic, diachronic, diastatic and diatopic perspectives, and provides several services for language users.

<https://isjfr.zrc-sazu.si/en>

Inštitut za arheologijo je največja arheološka raziskovalna skupina v Sloveniji, ki združuje raziskovalce z različnih področij arheologije. Njegovo delo je usmerjeno v temeljne raziskave, katerih cilj je pridobivanje novih znanj o poselitvenih strukturah, gospodarstvu, družbenih procesih in načinu življenja ljudi, ki so med prazgodovino in srednjim vekom prebivali na območju jugovzhodnih Alp.

INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJO

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<https://iza2.zrc-sazu.si/sl>

ZNANSTVENI SVET:

akad. prof. dr. Rajko Bratož, akad. prof. dr. Ljubinka Teržan, izr. članica SAZU izr. prof. dr. Jana Horvat (predsednica), izr. prof. dr. Anton Velušček, dr. Zvezdana Modrijan, dr. Sneža Tecco Hvala, doc. dr. Borut Toškan.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: izr. prof. dr. Anton Velušček.

Znanstveni svetniki: izr. članica SAZU izr. prof. dr. Jana Horvat, izr. prof. dr. Benjamin Štular, izr. prof. dr. Anton Velušček.

Višja znanstvena sodelavca: dr. Snežana Tecco Hvala, doc. dr. Borut Toškan (od 28. 3.).

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Maja Andrič, dr. Lucija Grahek, dr. Elena Leghissa, dr. Zvezdana Modrijan, dr. Primož Pavlin, dr. Anja Ragolič (od 5. 10.), doc. dr. Brina Škvor Jernejčič, doc. dr. Tjaša Tolar, dr. Matija Turk (od 5. 10.).

Višja strokovnoraziskovalna asistentka: Mateja Belak.

Asistenti z doktoratom: dr. Tina Berden (od 14. 12.), dr. Nina Caf (od 21. 6.), doc. dr. Edisa Lozić, dr. Jernej Rihter.

Asistenti, mladi raziskovalci: Nina Caf (do 20. 6.), Taja Skrt Kristan (od 3. 2.).

Asistenti: Polona Janežič.

Samostojni strokovni delavki: Tamara Korošec, Lucija Lavrenčič.

Višji strokovni sodelavec: Tilen Podobnik.

Tajnica: Maja Jevnikar.

Tehnik: Drago Valoh.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Arheološke raziskave

Oznaka: P6-0064.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Anton Velušček.

Sodelavci: M. Andrič, N. Caf, L. Grahek, J. Horvat, M. Jevnikar, T. Korošec, L. Lavrenčič, E. Leghissa, E. Ložič, Z. Modrijan, P. Pavlin, T. Podobnik, A. Ragolič, J. Rihter, B. Škvor Jernejčič, B. Štular, S. Tecco Hvala, T. Tolar, B. Toškan, M. Turk, D. Valoh, A. Velušček, L. Zver.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Spletna stran: <https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/arheoloske-raziskave>.

Izvedena so bila arheološka izkopavanja v visokogorju, na Krasu, Ljubljanskem barju in v Beli krajini. Ukvarjalo se je z rimsko urbanizacijo in grobišči. Izvajalo se je intenzivne palinološke in arheobotanične raziskave. Preučevalo se je vlogo živali v poznoantičnem obdobju. Razvijalo se je metode arheološkega LiDAR-ja in uporabo UI v humanistiki. Nadgrajevalo se je zbirke ARKAS, Zbiva in Libera. Sodelovalo se je pri organizaciji znanstvenih srečanj in pripravi razstav.

5000 let paše in rudarjenja v Julijskih Alpah: proučevanje jezerskih sedimentov, antropogeno preoblikovane krajine in arheoloških najdb ter rekonstrukcija vpliva klime in človeka na okolje

Oznaka: J7-1817.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Maja Andrič.

Sodelavci: M. Andrič, J. Horvat, T. Podobnik, T. Tolar, B. Toškan, D. Valoh (Inštitut za arheologijo); Š. Goričan, A. Horvat (Paleontološki inštitut Ivana Rakovca).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Spletna stran: <https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/>

[5000-let-pase-rudarjenja-v-julijskih-alpah-proucevanje-jezerskih-sedimentov](https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/5000-let-pase-rudarjenja-v-julijskih-alpah-proucevanje-jezerskih-sedimentov).

Cilj projekta je bil s pomočjo multidisciplinarnih paleoekoloških in arheoloških raziskav preučiti spremembe holocenskega okolja Julijskih Alp ter vpliv človeka na te spremembe. Raziskave na vrtnah z jezera na Planini pri jezeru, Jezera v Ledvici, Blejskega jezera in mokrišča pri Srednji vasi so pokazale, da je prvi znatnejši vpliv človeka na okolje viden že v bronasti dobi, ko je zaradi paše krajina postala bolj odprta, delež jelke pa je začel upadati. V naslednjih stoletjih/tisočletjih je bilo gozda vse manj, še zlasti buke zaradi proizvodnje oglja v fužinarskem obdobju. Opravljeni so bili sistematični topografski pregledi na območju Spodnjih bohinjskih planin, izkopavanja na planini Bošinka in na najdišču Pod Kopicu so potrdila človekovo prisotnost v Julijskih Alpah. Opravljena je bila tudi analiza železove rude z arheoloških najdišč v visokogorju, pregledan je bil del arheozoološkega gradiva, pridobljenega med terenskim raziskovanjem.

Na stiku med Alpami in Mediteranom – kontinuiteta in prelomnice

Oznaka: J6-1802.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Snežana Tecco Hvala.

Sodelavci: J. Horvat, L. Lavrenčič, Z. Modrijan, M. Šašel Kos, B. Štular, S. Tecco Hvala.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Spletna stran: <https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/na-stiku-med-alpami-mediteranom-kontinuiteta-prelomnice>.

Projekt se je v letu 2023 iztekel. Ovrednotenje zbranih in harmoniziranih podatkov o arheoloških najdiščih v Zgornjem Posočju od železne dobe do poznega srednjega veka je izboljšalo uvid v dinamiko razvoja poselitvenega vzorca in teritorialno organiziranost ter vlogo posameznih najdišč. Preučeni so bili trendi in značaj poselitve v starejši železni dobi. Obdelano je bilo gradivo z izkopavanj kulturnega mesta na Gradiču pri Kobaridu, ki je bilo s prekinitvami v uporabi od 6./5. st. pr. n. št. do 5. st. n. št. Na večfaznem prazgodovinskem najdišču na planini V plazeh so med 26. in 29. 6. ter 5. 7. potekala arheološka izkopavanja. Analizirane so bile spremembe poznoantične in zgodnesrednjeveške poselitvene slike ter identiteta tedanjih prebivalcev. Izboljšano je tudi poznavanje človekovega bivanja in dejavnosti v visokogorskem svetu.

Pes ali njegov gospodar? Znanstvena študija človeških ali pasjih koproilitov s kolišča na Starih gmajnah v Sloveniji

Oznaka: J7-2598.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Tjaša Tolar.

Sodelavci: M. Andrič, N. Caf, T. Podobnik, T. Tolar, B. Toškan, D. Valoh, A. Velušček.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2020 – 31. 10. 2024.

Spletna stran: <https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/pes-ali-njegov-gospodar-znanstvena-studija-cloveskih-ali-pasjih-koproilitov-s>.

Preučevana je bila vloga psa v tedanjih skupnostih, pri čemer so bili upoštevani klasični arheozoološki podatki (velikost in oblika psov, mortalitetni profil, vzorec zastopanosti skeletnih elementov, sledi odiranja in/ali razkosavanja trupel) in vpogled v prehrano teh živali z analizo vsebine koproilitov ter z analizami stabilnih izotopov dušika in ogljika.

Identifikacija kamnolomov v rimski Panoniji (GENNI)

Oznaka: J6-4609.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Edisa Lozić.

Sodelavci: M. Belak, T. Berden, J. Horvat, E. Lozić, T. Podobnik, B. Štular, S. Tecco Hvala.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Spletna stran: <https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/identifikacija-kamnolomov-v-rimski-panoniji>.

E. Lozić je skupaj z I. Rižnarjem (zunanjim sodelavcem, geolog) opravila arheološki del terenskih raziskav na projektu. Obiskala sta 27 lokacij ter arheološko in geološko dokumentirala več kot 125 rimskih kamnitih spomenikov. Izdelana sta bila geološko poročilo terenskega dela in digitalni arhiv arheoloških podatkov.

Karnij in Karneola. Centralno naselje in njegova okolica med antiko in srednjim vekom

Oznaka: J6-50193.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Zvezdana Modrijan.

Sodelavci: M. Belak, Z. Modrijan, T. Podobnik, B. Štular, T. Tolar, B. Toškan.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

Spletna stran: <https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/karnij-in-karneola-centralno-naselje-in-njegova-okolica-med-antiko-in-srednjim>.

Začelo se je s pregledom dokumentacije (arhivi najdišč) izkopavanj v starem mestnem jedru Kranja, ki jo hrani Gorenjski muzej v Kranju, z urejanjem digitalnega arhiva pridobljene dokumentacije ter pregledom razpoložljivega arheozoološkega gradiva in rezultatov opredeljevanja, ki so že na voljo.

Colonia Ulpia Traiana Poetovio – nastanek in razvoj mesta

Oznaka: L6-1846.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Mestna občina Ptuj.

Vodja: Jana Horvat.

Sodelavci: T. Berden, A. Dolenc Vičič, J. Horvat, Z. Modrijan, A. Ragolič, M. Šašel Kos, B. Štular, S. Tecco Hvala, T. Tolar, B. Toškan.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Spletna stran: <https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/colonia-ulpia-traiana-poetovio-nastanek-razvoj-mesta>.

Pripravljeno in oddano je bilo zaključno poročilo za izkopavanja na Panorami na Ptuj v letu 2020, objavljena sta bila strokovna monografija in strokovni članek, za strokovno monografijo sta bili pripravljene dve poglavji. Rezultati projekta so bili predstavljeni širši javnosti. Arheozoološki del raziskav je bil usmerjen v opredeljevanje zbranega kostnega gradiva. Preliminarni rezultati so pokazali znatno zastopanost konja, pri katerem nekatere kosti izkazujejo sledi intenzivnega izkoriščanja teh živali za ježo.

Kolapijani – ljudstvo ob reki Kolpi v železni dobi

Oznaka: L6-2627.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Vodja: Lucija Grahek.

Sodelavci: D. Božič, L. Grahek, T. Podobnik, A. Ragolič, S. Tecco Hvala, T. Tolar, B. Toškan.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Spletna stran: <https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/kolapijani-ljudstvo-ob-reki-kolpi-v-zelezni-dobi>.

Spomladi je bil opravljen intenzivni terenski pregled na domnevno novem arheološkem najdišču pri železnodobnem gradišču Šlemine nad Golekom pri Vinici, tamkajšnje pilotne raziskave so bile zaključene z izkopom dveh testnih sond. Pridobljeni podatki so bistvenega pomena za celovito ovrednotenje rezultatov raziskav v Podzemlju, objavi katerih je bila posvečena večina dela v zaključni fazi aplikativnega projekta. Zaključek projekta tako sovпада s pripravo kataloga grobnih enot, ki so bile v preteklih letih izkopane na Pezdirci v Podzemlju. Opravljene so bile zaključne petrografske, pedološke, arheometalurške in prostorske študije, arheozoološki del raziskav je bil usmerjen v opredeljevanje zbranega kostnega gradiva iz Metlike. Pripravljeno je bilo gradivo o Kolapijanih (antični pisni viri in epigrafski spomeniki), ki bo objavljeno v končni monografiji projekta.

Poetovio – od legijskega tabora do avtonomnega mesta

Oznaka: L6-4607.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Mestna občina Ptuj.

Vodja: Jana Horvat.

Sodelavci: M. Belak, T. Berden, J. Horvat, Z. Modrijan, A. Ragolič, T. Tolar, B. Toškan.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Spletna stran: <https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/poetovio-od-legijskega-tabora-do-avtonomnega-mesta>.

Potekal je prvi del izkopavanja domnevnega svetišča na vrhu Panorame na Ptuj (10. 7. – 18. 8.), ki so se nadaljevala s pripravo terenskega izvida. Izdana je bila monografija o rimskih napisih, izšel je članek o mitraizmu, oddana sta bila dva znanstvena članka. Popularizaciji znanstvenih spoznanj so bili namenjeni: strokovna monografija, strokovni članek, predavanja za javnost, intervju in zloženska. Arheozoološki del raziskav je bil usmerjen v opredeljevanje zbranega kostnega gradiva.

Dinamike izmenjave in mobilnosti na Ljubljanskem barju: Pozno bakrenodobno kolišče Špica v Ljubljani

Oznaka: Z6-3224.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Elena Leghissa.

Sodelavka: E. Leghissa.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2021 – 30. 6. 2024.

Spletna stran:

<https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/dinamike-izmenjave-in-mobilnosti-na-ljubljanskem-barju-pozno-bakrenodobno>.

Opravljen je bila obdelava arheometričnih raziskav, izvedenih z uporabo optičnega mikroskopa in nedestruktivnih kemijskih analiz (PGAA). Rezultati arheometričnih analiz in glavnega segmenta raziskav projekta so bili predstavljeni na mednarodni konferenci.

Analiza grobišča Župna cerkev v Kranju (Slovenija)

Oznaka: Z6-4608.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jernej Rihter.

Sodelavec: J. Rihter.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2022 – 31. 10. 2024.

Spletna stran: <https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/analiza-grobisca-zupna-cerkev-v-kranju-slovenija>.

Opravljen je bilo relativno in absolutno datiranje zgodnesrednjeveških grobov s pridatki in brez njih v stratigrafskih sekvencah. Preliminarni rezultati so bili predstavljeni na znanstveni konferenci. Objavljena je bila prva celovita študija najstarejših grobov in začetkov pokopavanja na grobišču. Ugotovljena in tipokronološko utemeljena je bila nova različica zgodnesrednjeveških polmesečastih kovanih naglavnih obročkov. V sodelovanju s strokovnjakom za podatkovne zbirke je bil razvit prototip digitalnega analitičnega orodja za močno stratificirana arheološka najdišča.

Mala naselbina ob veliki cesti – rimski vikus Navport

Oznaka: Z6-50194.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Tina Berden.

Sodelavka: T. Berden.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2023 – 31. 10. 2025.

Spletna stran: <https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/mala-naselbina-ob-veliki-cesti-rimski-vikus-navport>.

Analizirane so bile terenska dokumentacija in drobne najdbe arheoloških raziskav lesene strukture na Dolgih njivah leta 1985.

Religiopolitika – Imperium Christianum in njegovi prebivalci (REPLICO)

Oznaka: N6-0317.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Benjamin Štular.

Sodelavci: M. Belak, P. Janežič, E. Lozić, T. Podobnik, A. Ragolič, B. Štular.

Obdobje trajanja: 1. 5. 2023 – 30. 4. 2026.

Spletna stran:

<https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/religiopolitika-imperium-christianum-in-njegovi-prebivalci-replico>.

Zbrani so bili antični/poznoantični napisji jugovzhodnoalpskega sveta in analizirane osebe (hierarhični položaj v družbi, onomastična analiza), ki so na napisih izpričane.

Metodološka zrelost zračnega laserskega skeniranja v arheologiji – pilotni projekt

Oznaka: N6-0132.

Vrsta projekta: projekt komplementarne sheme ARIS.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Benjamin Štular.

Sodelavci: M. Belak, L. Lavrenčič, E. Lozić, T. Podobnik, B. Štular (Inštitut za arheologijo); Ž. Kokalj (Inštitut za antropološke in prostorske študije).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2019 – 30. 9. 2023.

Spletna stran:

<https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/metodoloska-zrelost-zracnega-laserskega-skeniranja-v-arheologiji-pilotni>

Projekt je bil uspešno zaključen, doseženi so bili vsi zastavljeni cilji: s serijo metodoloških člankov je bila dosežena metodološka zrelost zračnega laserskega skeniranja v arheologiji in izvedena integrirana raziskava.

Napredne digitalne metode v arheologiji

Oznaka: BI-AT/23-24-014.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Benjamin Štular.

Sodelavec: B. Štular.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2024.

Spletna stran: <https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/napredne-digitalne-metode-v-arheologiji>

V letu 2023 sta bila skladno s časovnico projekta izvedena kratka obiska slovenskih raziskovalcev v Avstriji in kratka obiska avstrijskih raziskovalcev v Sloveniji.

Transforming data rE-use in ARCHaeology [Transformacija ponovne uporabe podatkov v arheologiji]

Oznaka: TEtrARCHs.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije.

Vodja: Edisa Lozić.

Sodelavci: M. Belak, E. Lozić, T. Podobnik, B. Štular.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Spletni strani: <https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/tetrarchs>

<https://www.tetrarchs.org/>

Na projektu se je vodil delovni paket 4, Strategije zajemanja podatkov, ki je bil torišče dosedanjega dela. Cilj tega dela projekta je bilo oblikovanje delovnih postopkov za skupno ustvarjene eksperimentalne strategije odprtega zajemanja podatkov. Ti delovni postopki zajema podatkov poleg ostalega vključujejo tudi arheološki LiDAR.

An AI on-demand platform to support research excellence in Europe [Platforma umetne inteligence na zahtevo za podporo raziskovalni odličnosti v Evropi]

Oznaka: AI4EUROPE.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje Evropa.

Sofinancer: European Union, European commission, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Edisa Lozić.

Sodelavci: M. Belak, E. Lozić, T. Podobnik, B. Štular.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 31. 12. 2025.

Spletna stran: <https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/ai4europe>.

Projekt je v začetni fazi vzpostavljanja projektne infrastrukture. Delo je bilo usmerjeno v koordinacijo aktivnosti z vodilnim partnerjem in z vodji delovnih paketov. Hkrati se je začelo z aktivnostmi na področju evidentiranja obstoječih skupnosti na področju umetne inteligence v kulturni dediščini.

CA18128 – Saving European Archaeology from the Digital Dark Age [Reševanje evropske arheologije pred digitalnim temnim vekom]

Oznaka: SEADDA.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt – COST.

Sofinancer: COST Association.

Vodja: Benjamin Štular.

Sodelavec: B. Štular.

Obdobje trajanja: 4. 3. 2019 – 3. 3. 2023.

Spletni strani:

<https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/seadda-resevanje-evropske-arheologije-pred-digitalnim-temnim-vekom>

www.seadda.eu.

V letu 2023 je bil projekt uspešno zaključen, doseženi so bili vsi zastavljeni cilji.

Interdisciplinary Resilience through Science and Cultural Heritage Education Network [Interdisciplinarna odpornost skozi izobraževalno mrežo znanosti in kulturne dediščine]

Oznaka: IRSCHEN.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Erasmus+.

Sofinancer: European Union, European commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency.

Vodja: Zvezdana Modrijan.

Sodelavca: L. Lavrenčič, Z. Modrijan.

Obdobje trajanja: 1. 4. 2021 – 31. 3. 2023.

Spletna stran: <https://iza2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/irschen-interdisciplinarna-odpornost-skozi-izobrazevalno-mrezo-znanosti>.

V zadnjem trimesečju projekta je potekala delavnica Digital readiness training v Vidmu (Italija). Teme so bile razširjena resničnost (augmented reality) in e-učenje na primeru kulturne dediščine. Na zaključni konferenci na Krfu (Grčija) je bil predstavljen pregled poznoantične pose- litve Slovenije.

CHARYSMA: Cultural Heritage & Arts for Rural Youth Socializing through digital Media & Archeology [Kulturna dediščina in umetnost za mladino na podeželskih območjih Druženje prek digitalnih medijev in arheologije]

Oznaka: CHARYSMA.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Erasmus+.

Sofinancer: European Union, European commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency.

Vodja: Zvezdana Modrijan.

Sodelavka: Z. Modrijan.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2023 – 31. 8. 2025.

Dne 11. 10. je potekal prvi spoznavni sestanek partnerjev (Zoom), na katerem so se dogovorili o delu na projektu. Potekale so priprave na terensko delo na naselbini Burgbichl v Avstriji, v okviru katerih je bila na spletni strani in družbenih medijih objavljena okrožnica za študente, ki bi želeli sodelovati.

Arheozoološke raziskave za projekt »poizkopavalna obdelava arhivov najdišč za izvedena zaščitna arheološka izkopavanja na avtocestnih odsekih in posameznih lokacijah izkopavanj, kjer poizkopavalna obdelava še ni bila izvedena«

Oznaka: Arheozoološke raziskave.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije – Center za preventivno arheologijo.

Vodja: Borut Toškan.

Sodelavci: P. Pavlin, T. Podobnik, B. Toškan, M. Turk, D. Valoh.

Obdobje trajanja: 16. 6. 2017 – 30. 6. 2023.

Analizirano je bilo gradivo z Ribnice pri Jesenicah na Dolenjskem in Spodnjih Škocv pri Ljubljani, začeto je bilo opredeljevanje arheozoološkega zbira z Obrežja.

Makrobotanične raziskave za projekt »poizkopavalna obdelava arhivov najdišč za izvedena zaščitna arheološka izkopavanja na avtocestnih odsekih in posameznih lokacijah izkopavanj, kjer poizkopavalna obdelava še ni bila izvedena«

Oznaka: Makrobotanične raziskave.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije – Center za preventivno arheologijo.

Vodja: Tjaša Tolar.

Sodelavci: M. Jevnikar, T. Korošec, L. Lavrenčič, P. Pavlin, T. Podobnik, A. Ragolič, B. Škvor Jernejčič, T. Tolar, M. Turk, D. Valoh.

Obdobje trajanja: 16. 6. 2017 – 30. 6. 2023.

V okviru arheoloških avtocestnih izkopavanj, ki jih vodi ZVKDS CPA, sta bili izvedeni raziskavi za najdišči Valmarin in Veliki Dol. Objavljeni pretekli arheobotanični rezultati so bili objavljeni v treh publikacijah iz Zbirke Arheologija na avtocestah Slovenije (AAS): Zg. Radvanje – 93, Pržanj pri Lj. – 107 in Zagorica – 109.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

Dežela stečkov: multikulturna družbena slika srednjeveške Hercegovine

Oznaka: J6-3145.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za antropološke in prostorske študije.

Prostorska in okoljska rekonstrukcija srednjeveške pokrajine: primer Hercegovine

Oznaka: N6-0284.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za antropološke in prostorske študije.

Na poti k rešitvi enigme o stečkih

Oznaka: N6-0338.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za antropološke in prostorske študije.

Geološki nadzor pri gradnji drugega tira železniške proge Divača–Koper

Oznaka: Geološki nadzor.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Paleontološki inštitut Ivana Rakovca.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Nina Caf

Oznaka: MR-52014.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Maja Andrič.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Nina Caf je v celoti realizirala predvideni program in je 19. 5. uspešno zagovarjala doktorsko disertacijo (*Paleoekološka rekonstrukcija vpliva človeka na holocenske spremembe okolja na območju Julijskih Alp, Slovenija*) na Podiplomski šoli ZRC SAZU in tako pridobila naziv doktorice znanosti.

Taja Kristan Skrt

Oznaka: MR-56877.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Tjaša Tolar.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Taja Kristan Skrt je izpolnila vse pogoje oz. študijske obveznosti za prehod v 2. letnik. Poleg seminarskih nalog in izpitov se je ukvarjala z metodami dela, preliminarnimi raziskavami in cilji, ki bodo vključeni v njeno doktorsko delo z delovnim naslovom *Pleveli Ljubljanskega barja, nekoč in danes*. Preliminarne rezultate je predstavila na treh konferencah v Sloveniji in tujini.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **M. Andrič** je članica uredniškega odbora revije *Documenta Praehistorica* in pedagoška mentorica eni mladi raziskovalki.
- **T. Berden** je članica Izvršnega odbora Slovenskega arheološkega društva.
- **J. Horvat** je bila 1. 6. izvoljena za izredno članico SAZU, je članica uredniškega odbora revije *Arheološki vestnik* ter monografskih serij *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* in *E-monographiae Instituti Archaeologici Sloveniae*. Je pedagoška mentorica oziroma somentorica dvema podiplomskima študentkama.
- **L. Lavrenčič** je članica uredniškega odbora revije *Arheološki vestnik*.
- **E. Leghissa** je članica Strokovne komisije za arheološke raziskave pri Ministrstvu za kulturo (od 1. 2.).
- **Z. Modrijan** je glavna urednica revije *Arheološki vestnik* in članica Izvršnega odbora Slovenskega arheološkega društva.
- **A. Ragolič** je članica uredniškega odbora revije *Arheološki vestnik* ter komiteja v Združenju za grško in rimsko epigrafiko (Association Internationale d'Epigraphie Grecque et Latine). Je soorganizatorica vsakoletnega Grošljevega simpozija.
- **B. Škvor Jernejčič** je članica uredniškega odbora revije *ARHEO – Glasilo Slovenskega arheološkega društva*.
- **B. Štular** je član uredniških odborov revije *Arheološki vestnik* ter monografskih serij *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* in *E-Monographiae Instituti Archaeologici Sloveniae*, strokovnega sveta zavoda SPARC (Spatial archaeometry research collaborations, CAST, University of Arkansas), strokovnega sveta zavoda Skupina STIK ter znanstvenega nadzornega sveta Arheološkega informacijskega sistema Češke Republike (Archeologický informační systém České republiky). Je mednarodni evalvator EU-projektov Obzorje Evropa (Horizon Europe).
- **T. Tolar** je pedagoška mentorica eni dodiplomski in eni podiplomski študentki.
- **B. Toškan** je član uredniškega odbora revije *Arheološki vestnik* ter pedagoški mentor štirim dodiplomskim študentom in somentor enemu podiplomskemu študentu.
- **A. Velušček** je član uredniškega odbora revije *Arheološki vestnik*, uredniškega odbora monografskih serij *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* in *E-Monographiae Instituti Archaeologici Sloveniae* ter poljudnoznanstvene revije *SLO – slovenski zgodovinski magazin*.

RAZSTAVE:

- **Morostig** – Hiša narave in kolišč, Ig, otvoritev 21. 3. (avtorji: Maša Bratina, E. Leghissa, Aleš Smrekar).
- **Ciganska jama, paleolitsko najdišče s konca ledene dobe**, Pokrajinski muzej Kočevje, Kočevje, 23. 3. – 31. 5. (avtor M. Turk).
- **Milavići & Hatelji: arheološka istraživanja 2019-2023. Mala izložba nalaza**, Berkovići, Bosna in Hercegovina, otvoritev 13. 7. (avtorici Saša Čaval in L. Grahek).
- **Iz globin suhadolskega vodnjaka**, Komenda, 13. 10. – 30. 9. 2024 (avtorici J. Horvat in Janja Železnikar).

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Gabrovčev dan 2023. Bronasta doba v osrednji Sloveniji – na Gorenjskem in Dolenjskem**, znanstveni simpozij. Soorganizatorji: Slovensko arheološko društvo, Narodni muzej Slovenije, Oddelek za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Slovenska akademija znanosti in umetnosti (I. razred), Ljubljana, 20. 4.
- **Dolgoročne spremembe okolja 2023**, znanstveni simpozij. Ljubljana, 16.–17. 5.
- **Pignora amoris. Otroci in otroštvo v antiki. 14. Grošljev simpozij**, znanstveni simpozij. Soorganizator: Društvo za antične in humanistične študije, Ljubljana, 5.–8. 6.
- **Predstavitve paleoekoloških in arheoloških raziskav v Julijskih Alpah**, cikel predavanj. Soorganizatorji: Triglavski narodni park, ArheoAlpe zavod za kulturo, izobraževanje in turizem Bohinj, Turizem Bohinj, Univerza v Ljubljani, Naravoslovnotehniška fakulteta, Oddelek za geologijo, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo, Institut Jožef Stefan, Bled, 27. 9., 4. 10., 11. 10., 18. 10., 25. 10.; Bohinj, 6. 10., 13. 10.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Bibliotečno obdelan fond se je povečal za 569 novih knjižničnih enot, od tega 302 monografiji in 267 zvezkov periodike. Knjižnično gradivo je bilo pridobljeno z zameno, nakupi, darovi in obveznimi izvodi. Na dom je bilo izposojenih 143 enot gradiva.

Libera. Računalniška zbirka literature o zgodnjem srednjem veku

Obdelana je bila vsa nova literatura, vnesenih je bilo 817 novih bibliografskih enot. Zbirko uporabljajo študenti ter kolegi doma in v tujini, zaradi nezadostnega financiranja potrebne infrastrukturne dejavnosti pa sedaj zanjo v celoti skrbijo raziskovalci, kar ogroža njen obstoj.

ZBIVA. Zbirka zgodnesrednjeveških arheoloških podatkov za vzhodne Alpe in obrobje

V letu 2023 so v podatkovno zbirko ZBIVA vnesli 16 novih in dopolnili podatke o 48 najdiščih.

ARKAS. Arheološki kataster Slovenije

Sproti poteka dopolnjevanje spletne zbirke arheoloških najdišč Slovenije z novimi podatki in objavljenimi viri (v letu 2023 vpisanih 153 enot); v letu 2023 so zbirko tehnično popolnoma prenovili in podatke prenesli na nizko-kodni platformi Caspio in ESRI ArcGIS Online.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **Arheološki vestnik 74**. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, Inštitut za arheologijo, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.
- Primož Pavlin, **Tipologija, kronologija in razprostranjenost bronastodobnih jezičastoročajnih srpov v jugovzhodni Evropi = Typology, chronology, and distribution of Bronze Age tanged sickles in South-Eastern Europe**. Ljubljana: ZRC SAZU, Inštitut za arheologijo, Založba ZRC (Zbirka Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 44).
- Jana Horvat, Federico Bernardini, Mateja Belak, **The Roman conquest beyond Aquileia (II-I centuries BC)**. Ljubljana: Založba ZRC (Zbirka Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 45).
- Slavko Ciglencički, **Between Ravenna and Constantinople. Rethinking Late Antique Settlement Patterns**. Ljubljana: Založba ZRC (Zbirka Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 46).

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška: projektno sodelovanje.
- Christian-Albrechts-Universität zu Kiel, Leibniz-Laboratory for Radiometric Dating and Stable Isotope Research, Kiel, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Department of Archaeology, University of Exeter, Exeter, Združeno kraljestvo: projektno sodelovanje.
- Department of Archaeology, University of York, York, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- HUN-REN Centre for Energy Research, Nuclear Analysis and Radiography Department, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Institut za arheologijo, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- International Centre for Theoretical Physics, Multidisciplinary Laboratory Centre for Theoretical Physics (ICTP), Trst, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Naturhistorisches Museum Wien, Dunaj, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Österreichische Akademie der Wissenschaften (ÖAW), Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Republički zavod za zaščito kulturno-istorijskog i prirodnog nasljeđa Republike Srpske, Banjaluka, Bosna in Hercegovina: projektno sodelovanje.
- Stanford University, Stanford, Združene države Amerike: projektno sodelovanje.
- Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Pulj, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Università Ca'Foscari, Benetke, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Università degli Studi di Padova, Dipartimento dei Beni Culturali: archeologia, storia dell'arte, del cinema e della musica (dBC), Padova, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Università degli Studi di Trieste, Dipartimento di Matematica, Informatica e Geoscienze, Trst, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Università degli Studi di Trieste, Dipartimento di Studi Umanistici, Trst, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Università di Bologna, Dipartimento di Storia Culture Civiltà, Bologna, Italija: projektno sodelovanje.
- Université de Savoie, EDYTEM, Chambéry, Francija, in Laboratoire des Sciences du Climat et de l'Environnement (LSCE), Gif-sur-Yvette, Francija: raziskovalno sodelovanje.
- Univerzitet u Beogradu, Filozofski fakultet, Beograd, Srbija: projektno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Doc. dr. Zoran Čučković, Univerzitet Clermont Auvergne, Clermont-Ferrand, Francija, 29. 11. 2022 – 30. 1. 2023: program Mobilité internationale sortante moyenne durée pour activité de recherche, program WOW 2.0, I-Site Cap 20-25, gostujoči raziskovalec.
- Dr. Caroline Posch in Dr. Stefan Eichert, Naturhistorisches Museum, Dunaj, Avstrija, 1.–3. 8.: projekt Napredne digitalne metode v arheologiji, BI-AT/23-24-014, znanstveno sodelovanje.
- Dr. David Orton, Oddelek za arheologijo, Univerza v Yorku, York, Združeno kraljestvo, 5.–6. 8.: koordiniranje skupnega raziskovalnega delovanja.
- Dr. Michelle Feider, Oddelek za arheologijo, Univerza v Yorku, York, Združeno kraljestvo, 15.–19. 11.: delo na gradivu.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Maja Andrič

Od 5 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Palinološke raziskave: spremembe nekdanje vegetacije v Julijskih Alpah*. Predavanje na dogodku *Majski botanični večer*, Ljubljana, 8. 5. (soavtorica N. Caf).
- *6600 let klimatskega in človeškega vpliva na okolico Bohinjskega jezera*. Predavanje na dogodku *Predstavitev paleokoloških in arheoloških raziskav v Julijskih Alpah*, Bled, 4. 10. (s soavtorji).
- *Blejsko jezero v zadnjih 15.000 letih*. Predavanje na dogodku *Predstavitev paleokoloških in arheoloških raziskav v Julijskih Alpah*, Bled, 25. 10. (s soavtorji).

Tina Berden

- *Arheološka odkritja na Panorami v letu 2020*. Predavanje na dogodku *Predstavitev novih arheoloških odkritij na Panorami in prenovljene ureditve Panorame v okviru Arheološkega parka Poetovio*, Ptuj, 19. 1.

Nina Caf

Od 2 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Holocene human impact on different altitudinal belts in Julian Alps, Slovenia*. Predstavitev na mednarodnem posvetovanju *INQUA 2023 (International Union for Quaternary Research)*, tematski sklop »Geological and Climate Forcing on Ancient Societies and Feedbacks - Session 138«, Rim, Italija, 18. 7.
- *Jezero v Ledvicah: kaj nam lahko jezerski sedimenti povedo o nihanju gozdne/drevesne meje?* Predavanje na znanstvenem srečanju *Dolgoročne spremembe okolja 2023*, Ljubljana, 15. 5. (s soavtorji).
- *Jezero na Planini pri jezeru: majhno jezerce, ki nam daje številne odgovore o vplivu klime in človeka na visokogorje Julijskih Alp*. Predavanje na dogodku *Predstavitev paleoekoloških in arheoloških raziskav v Julijskih Alpah*, Bled, 11. 10. (soavtor Andrej Šmuc).

Lucija Grahek

Od 1 znanstvenega in 3 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Arheološke raziskave na gradišču Šlemine nad Golekom pri Vinici*. Predavanje v okviru strokovnega srečanja *Arheologija in letu 2022: dediščina za javnost*, Ljubljana, 22. 6. (soavtor Otmar Kovač).
- *Raziskave prazgodovinske gomile s stečki v Hateljih (BiH)*. Predavanje v okviru strokovnega srečanja *Arheologija in letu 2022: dediščina za javnost*, Ljubljana, 22. 6. (soavtorica Saša Čaval).
- *Izgubljeni med črepinjami?* Predavanje v okviru konference *Študije keramike v Sloveniji*, Ljubljana, 8. 12.

Jana Horvat

Od 2 znanstvenih in 7 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *The legionary fortress of Poetovio*. Predavanje na znanstveni konferenci *From Germania Inferior to Arabia Petraea*, Bonn, Nemčija, 12. 5.
- *Visokogorska najdišča v Krnskem pogorju*. Predavanje v okviru strokovnega srečanja *Arheologija in letu 2022: dediščina za javnost*, Ljubljana, 22. 6. (soavtorica Tina Milavec).
- *Following the Steps of Past Shepherds. Searching for Pastoralism in Mountain Areas*. Predavanje na simpoziju *EAA 2023*, Dublin, Irska, 31. 8. (soavtorica T. Milavec).

Elena Leghissa

Od 3 znanstvenih in 4 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Bronastodobno naselje pri Vodichah*. Predavanje na znanstvenem simpoziju *Gabrovčev dan 2023. Bronasta doba v osrednji Sloveniji – na Gorenjskem in Dolenjskem*, Ljubljana, 20. 4. (soavtorica: Ana Plestenjak).
- *Obujanje koliščarske dediščine na Ljubljanskem barju: rekonstrukcija koliščarske vasi iz 3. tisočletja pred našim štetjem = Reviving the heritage of pile dwellings in the Ljubljansko barje: a pile-dwelling settlement from the 3rd millennium BC*. Predavanje na mednarodni konferenci *Srečanja tisočletij = The convergence of millennia. Museoeurope*, Maribor, 20. 10. (s soavtorji).
- *Arheometrične analize poznobakrenodobne keramike z Ljubljanskega barja: preučevanje dinamike izmenjave in mobilnosti v 3. tisočletju pr. n. št.* Predavanje v okviru konference *Študije keramike v Sloveniji*, Ljubljana, 8. 12. (s soavtorji).

Zvezdana Modrijan:

- *Antique settlement of Southeastern Alps*. Predavanje na mednarodni konferenci *3rd Transnational Project Management Meeting & Conference in Corfu*, Krf, Grčija, 21. 3.
- *Violent destruction, abandonment or gradual transformation? Some Observations on the Termination of Settlement of Late Antique Hilltop sites in the Eastern Alpine and Western Balkan Regions*. Predavanje na znanstveni konferenci *Between Late Antiquity and Middle Ages*, Rab, Hrvaška, 29. 5. (soavtor Slavko Ciglenečki).

Edisa Lozić:

- *Farming and resilience on the Late Antique hilltop Site Zidani gaber*. Predstavitev posterja v okviru simpozija *EAA 2023*, Dublin, Irska, 1. 9. (soavtorici Vesna Tratnik in T. Tolar).

Primož Pavlin:

- *Prazgodovinska žetvena orodja*. Predavanje v okviru cikla *Barje, ali te poznam?*, lg, 23. 3.

Jernej Rihter:

- *Po Neviodunu – Drnovo*. Predavanje v okviru dogodka *Predstavitev zanimivosti in pomena arheološkega najdišča Neviodunum*, Drnovo, 24. 3.
- *Analiza grobišča Župna cerkev v Kranju: predhodne ugotovitve raziskovalnega projekta = Analysis of the cemetery Župna Cerkev in Kranj (Slovenia): preliminary observations of the research project*. Predavanje na mednarodni konferenci *Srečanja tisočletij = The convergence of millennia. Museoeurope*, Maribor, 20. 10.

Taja Skrt Kristan:

- *Past and present weed vegetation at Ljubljansko barje area, Slovenia: preliminary results.* Predavanje v okviru *Workshop of the EWRS Working Group »Weed Vegetation and Biodiversity«*, Praga, Češka, 12. 5. (soavtorja T. Tolar in Filip Kuzmič).
- *Past and present weed vegetation at Ljubljansko barje area, Slovenia: preliminary results.* Predavanje na simpoziju *EAA 2023*, Dublin, Irska, 2. 9. (soavtorja T. Tolar in Filip Kuzmič).

Brina Škvor Jernejčič

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Deviations, relicts and innovations? Late Bronze Age Inhumations within the Urnfields from the south-eastern Alpine Region.* Predavanje na *XX UISPP Congress »Interdisciplinarity in Archaeology«*, Temišvar, Romunija, 5. 9. (soavtor Bine Kramberger).

Tjaša Tolar

Od 12 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Not every pit is a pit-house: Late Neolithic depositional practices at the site Dolsko - Spodnje Škocve in Slovenia.* Predavanje na simpoziju *EAA 2023*, Dublin, Irska, 2. 9. (soavtorja B. Toškan in Bine Kramberger).
- *Pes ali njegov gospodar? Interdisciplinarna študija koproilitov s kolišča Stare gmajne = The dog or its master?: interdisciplinary study on coprolite from the Pile-Dwelling Site Stare Gmajne.* Predavanje na mednarodni konferenci *Srečanja tisočletij = The convergence of millennia. Museoeurope*, Maribor, 19. 10. (soavtorja N. Caf in Matthieu Le Bailly).
- *Rdeči dren, pozabljena etnobotanična dediščina koliščarjev = Red dogwood, the forgotten ethnobotanical heritage of the pile-dwellers.* Predavanje na mednarodni konferenci *Srečanja tisočletij = The convergence of millennia. Museoeurope*, Maribor, 19. 10.

Borut Toškan

Od 6 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *A horse with a name. A journey through the human-horse relationship in the Early Iron Age southeastern Alpine region.* Predavanje na mednarodni konferenci *Postgraduate Zooarchaeology Forum*, Zagreb, Hrvaška, 25. 5.
- *Archaeozoologically inferred paleoenvironmental oscillations on the Karst Plateau (SW Slovenia and NE Italy) in Late Pleistocene and Holocene.* Predavanje na mednarodni konferenci *ESEH: Mountains and plants*, Bern, Švica, 25. 8.
- *Arheozoološka masna spektrometrija (ZooMS): inovativen pristop k taksonomskemu opredeljevanju subfosilnih živalskih ostankov = Zooarchaeology by mass spectrometry (ZooMS): an innovative approach to taxonomic identification of subfossil animal remains.* Predavanje na mednarodni konferenci *Srečanja tisočletij = The convergence of millennia. Museoeurope*, Maribor, 19. 10. (s soavtorji).

Matija Turk:

- *Mesolithic site Viktorjev spodmol: a lithic perspective.* Predavanje na *26th Neolithic Seminar. Eurasian Neolithics: How Cultures and Societies Evolve and Why It Matters*, Ljubljana, 11. 11.

Anton Velušček:

- *Na Ljubljansko barje so prišli prvi kmetovalci.* Predavanje v okviru cikla *Barje, ali te poznam?*, lg, 16. 2.
- *Od jezera k reki: Ljubljansko barje v bronasti dobi.* Predavanje na znanstvenem simpoziju *Gabrovčev dan 2023. Bronasta doba v osrednji Sloveniji – na Gorenjskem in Dolenjskem*, Ljubljana, 20. 4.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Elena Leghissa:

- International Centre for Theoretical Physics, Multidisciplinary Laboratory Centre for Theoretical Physics (ICTP), Trst, Italija, celo leto: večkratni študijski in raziskovalni obiski v okviru projekta Z6-3224.
- Università Ca'Foscari, Benetke, Italija, 11. 9. – 6. 10.: sodelovanje na arheoloških izkopavanjih arheološkega najdišča Tina jama, Občina Zgonik.

Edisa Lozić:

- Naturhistorische Museum Wien, Dunaj, Avstrija, 4.–13. 9.: obisk v okviru projekta BI-AT-23-24-014.

Anja Ragolič:

- Narodni muzej Srbije, Beograd, Srbija, 23.–25. 1.: zaključna konferenca projekta Transfer.
- Bileća, Bosna in Hercegovina, 26. 6. – 14. 7.: terensko delo v okviru projekta J6-3145.

Benjamin Štular:

- Naturhistorische Museum Wien, Dunaj, Avstrija, 4.–13. 9.: obisk v okviru projekta BI-AT-23-24-014.

Brina Škvor Jernejčič:

- University of Exeter, Department of Archaeology, Exeter, Združeno kraljestvo, 9.–13. 5.: obisk v okviru programa P6-0064.

Borut Toškan:

- University of Exeter, Department of Archaeology, Exeter, Združeno kraljestvo, 9.–13. 5.: obisk v okviru programa P6-0064.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Benjamin Štular, Edisa Lozić, Mateja Belak, Zvezdana Modrijan in Jernej Rihter so prejemniki priznanja za najvidnejši raziskovalni dosežek Odlični v znanosti 2023 po izboru ARIS za delo Migracija Alpskih Slovanov in strojno učenje.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Institute of Archaeology is the largest archaeological research group in Slovenia. In 2023, it includes 20 researchers from various fields of archaeology and six specialist and technical assistants.

Our research activities include studies within the research programme and 21 individual research projects.

The *Archaeological research* programme focuses on basic research and aims to study the development of man and society in the south-eastern Alpine region since the oldest archaeological periods. It encompasses a very broad range of different activities, including the introduction and testing of new research methods, the development of databases and informatics systems, and new discoveries that will help us to better understand archaeological settlement patterns, economy, social processes and the general way of life of people in the south-eastern Alpine region from prehistory to the early Middle Ages.

In 2023, our researchers worked on several projects, including *5000 years of grazing and mining activities in the Julian Alps (Slovenia): climate-human interactions as reflected in lake sediments, man-modified landscape and archaeological findings, At the contact between the Alps and Mediterranean – continuity and turning points, Dog or its master? The scientific study of human or canine coprolites from the prehistoric pile-dwelling site of Stare gmajne, Slovenia, Identifying quarries in the Roman Pannonia, Carnium and Carneola. The central settlement and its surroundings between antiquity and the Middle Ages, Colonia Ulpia Traiana Poetovio - genesis and evolution of the town, Colapians – the Iron Age people along the river Kolpa, Poetovio - from legionary fortress to autonomous town, Exchange and mobility dynamics at Ljubljansko barje: Late Copper age pile-dwelling Špica in Ljubljana, Analysis of the Cemetery Župna Cerkev in Kranj (Slovenia), A small settlement on the main road – the Roman vicus Naupertus, Religiopolitics - the Imperium Christianum and its Commoners (REPLICQ), Methodological Maturity of Airborne LIDAR in Archaeology - Pilot Project (MALiAp), Advanced digital methods in archaeology, Transforming data rE-use in ARChaeology, An AI on-demand platform to support research excellence in Europe, SEADDA - Saving European Archaeology from the Digital Dark Age, IRSCHEN: Interdisciplinary Resilience through Science and Cultural Heritage Education Network, CHARYSMA: Cultural Heritage & Arts for Rural Youth Socializing through digital Media & Archeology and others.*

The Institute has a large library (about 61,000 objects) and the following databases (digital and paper): *ARKAS (Archaeological Cadastre of Slovenia), LIBERA (Digitised Database of Early Mediaeval Literature) and ZBIVA (Early Mediaeval Archaeological Database for THE Eastern Alps and Hinterland).*

The Institute publishes the annual journal *Arheološki vestnik* and two monograph series: *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae (OIAS) and E-Monographiae Instituti Archaeologici Sloveniae (E-MIAS)*. The complete bibliography of the researchers of the Institute of Archaeology is available in the online bibliographic system COBISS.

The Institute maintains extensive international cooperation with numerous research institutions. In 2023, the Institute's researchers collaborated with 20 different research institutions from ten countries.

Our researchers participate in undergraduate and postgraduate teaching programmes at the University of Ljubljana, the University of Primorska, the University of Nova Gorica and the Postgraduate School ZRC SAZU.

Benjamin Štular, Edisa Lozić, Mateja Belak, Zvezdana Modrijan and Jernej Rihter were part of the ARIS Excellence in Science 2023 selection for their work on Alpine Slav Migration and Machine Learning.

Sodelavke in sodelavci inštituta se ukvarjajo z raziskovanjem slovenske zgodovine od zgodnjega srednjega veka do konca prve svetovne vojne. Temeljna področja raziskovanja so: kritične objave virov, historična topografija in kolonizacija, zgodovina plemstva, identitet in (ob)mejnih prostorov, zgodovina zdravstva in bolezni, diplomatska zgodovina, zgodovinska biografika in historiografija ter prva svetovna vojna.

ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://zimk.zrc-sazu.si/sl>

ZNANSTVENI SVET:

akad. prof. dr. Rajko Bratož, izr. član SAZU **prof. dr. Peter Vodopivec**, **dr. Matjaž Bizjak**, **prof. dr. Boris Golec** (podpredsednik), **dr. Katarina Keber**, **dr. Miha Preinfalk** (predsednik), izr. **prof. dr. Petra Svoljšak**.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: izr. prof. dr. Petra Svoljšak.

Namestnik predstojnice: dr. Miha Preinfalk.

Znanstveni svetniki: prof. dr. Boris Golec, dr. Dušan Kos, prof. dr. Andrej Rahten, izr. prof. dr. Petra Svoljšak.

Višji znanstveni sodelavci: dr. Matjaž Bizjak, dr. Katarina Keber, doc. dr. Miha Kosi, dr. Miha Preinfalk.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Gregor Antoličič, dr. Vanja Kočever, pridr. prof. dr. Neva Makuc, dr. Miha Seručnik.

Asistenta z doktoratom: dr. Matjaž Grahornik, dr. Vojko Pavlin.

Asistenta, mlada raziskovalca: Jaka Banfi, Jaroš Krivec.

Področna podsekretarka: mag. Barbara Šterbenc Svetina.

Višja strokovna sodelavka: dr. Petra Kolenc (ZRC SAZU, Raziskovalna postaja v Novi Gorici).

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Temeljne raziskave slovenske kulturne preteklosti

Oznaka: P6-0052.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Miha Preinfalk.

Sodelavci: G. Antoličič, J. Banfi, M. Bizjak, B. Golec, M. Grahornik, K. Keber, M. Kosi, J. Krivec, N. Makuc, M. Preinfalk, M. Seručnik, P. Svoljšak, B. Šterbenc Svetina.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Spletna stran: <https://zimbk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/temeljne-raziskave-slovenske-kulturne-preteklosti>.

Nadaljevale so se raziskave plemiške družbe na Slovenskem, zlasti v povezavi z njihovimi genealogijami, zapuščinami, grajskimi bivališči in reševanjem medsebojnih sporov. Opravljene so bile raziskave o kužnih boleznih v zgodnjem novem veku ter o zgodovini cepljenja in drugih preventivnih ukrepov. V sklopu objave virov se je pripravljala objava Erbergove korespondence in nadaljevalo se je delo na spletni objavi Centralne kartoteke srednjeveških listin. Na področju obmejnih študij so bila raziskovanja usmerjena v preseganje narodnostno obarvanih interpretacij preteklosti, s študijo primerov pa se je raziskovalo določena vprašanja, vezana na slovensko-italijanski prostor. Nadaljevalo se je delo na Historični topografiji Slovenije in Zgodovinskem atlasu Ljubljane. Raziskav so bili deležni tudi nekateri nekdanji trgi na Slovenskem ter Slovenci v Bosni in Hercegovini v času habsburške oblasti in cenzura med prvo svetovno vojno.

Postimperialne tranzicije in transformacije iz lokalne perspektive: slovenska mejna območja med dvojno monarhijo in nacionalnimi državami (1918–1923)

Oznaka: J6-1801.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jernej Kosi (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Petra Svoljšak.

Sodelavci: K. Keber, A. Rahten, P. Svoljšak.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Spletna stran:

<https://www.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/postimperialne-tranzicije-in-transformacije-iz-lokalne-perspektive-slovenska>.

Delo na projektu je potekalo v treh tematskih sklopih: epidemija španske gripe in prehod javnega zdravstvenega sistema v novo državo; po-doba večstoletne dinastije v novem slovenskem državnem okviru in italijanska zasedba Primorske v poročilih Pisarne za zasedeno ozemlje.

Latinske in nemške kronike na Slovenskem

Oznaka: J7-2604.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matej Hriberšek (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Miha Preinfalk.

Sodelavci: B. Golec, M. Grahornik, V. Pavlin, M. Preinfalk (Zgodovinski inštitut Milka Kosa); M. Deželak Trojar,

M. Ogrin, L. Vidmar (Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede); G. Pobežin (Inštitut za kulturno zgodovino).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2024.

Spletna stran: <https://www.ff.uni-lj.si/latinske-nemske-kronike-na-slovenskem>.

Za objavo v monografiji so bile oddane razprave o mestnih kronikah na Slovenskem in o prvi ljubljanski slovenski oklicni knjigi.

Kulturni in zgodovinski vidik staranja: izkušnje, reprezentacije, identitete

Oznaka: J6-2572.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Urška Bratož (Znanstveno-raziskovalno središče Koper).

Vodja na ZRC SAZU: Katarina Keber.

Sodelavka: K. Keber.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Spletna stran: <https://www.zrs-kp.si/index.php/research/kulturnozgodovinski-vidiki-staranja/#1524471829769-1b150e93-628c>.

Opravljen je bil raziskava o boleznih starostnikov v ljubljanskem šempetrskem predmestju, ki temelji na analizi vzrokov smrti iz mrliške knjige župnije sv. Peter za tri petletna obdobja 19. in 20. stoletja. Izveden je bil referat na konferenci *Old Age and Ageing: Historiographic and Socio-Cultural Perspectives* v Kopru.

Ambicije, karierizem, pohlep, prevare: socialno-materialne strategije, prakse in komunikacija družbenih elit na Slovenskem v zgodnjem novem veku

Oznaka: J6-2575.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Dušan Kos.

Sodelavci: B. Golec, K. Keber, V. Kočevar, D. Kos, M. Preinfalk.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2024.

Spletna stran:

<https://zimk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/ambicije-karierizem-pohlep-prevare-socialno-materialne-strategije-prakse-in>.

V tisk je bila oddana znanstvena edicija dnevnikov F. R. Raigersfelda (1697–1759) s spremno študijo in imenskimi/krajevnimi indeksi. Za objavo je bila oddana razprava o posledicah požara v Kranju leta 1749 in obnovi mesta. Sodelavci so objavili več posamičnih študij z različnih vidikov socialne zgodovine in praks družbenih elit.

Epidemije in zdravstvo v interakciji. Epidemije kot javnozdravstveni problem v slovenskem prostoru od epidemij kuge do 20. stoletja

Oznaka: J6-3122.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Katarina Keber.

Sodelavci: B. Golec, M. Grahornik, K. Keber, V. Kočevar, M. Kosi, J. Krivec (Zgodovinski inštitut Milka Kosa); M. Oter

Gorenčič (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletna stran:

<https://zimk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/epidemije-in-zdravstvo-v-interakciji-epidemije-kot-javnozdravstveni-problem-v>.

Opravljen so bile raziskave v zvezi s cepljenjem proti črnim kozam v 18. in 19. stoletju, o kužni epidemiji leta 1631 na Kranjskem, o protikužnih ukrepih leta 1724 in 1725 v Beli krajini ter o vlogi bolnic med špansko gripo. Za monografijo *Epidemije in zdravstvo: zgodovinski pogled* so bili zbrani prispevki in opravljena redakcija, organizirana je bila raziskovalna delavnica *Problem identifikacije nalezljivih bolezni v zgodovinskih virih*.

Historična topografija Posavinja in Posotelja

Oznaka: L6-4604.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Vodja: Matjaž Bizjak.

Sodelavci: M. Bizjak, M. Kosi, N. Makuc, M. Seručnik.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Spletna stran: <https://zimk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/historicna-topografija-posavinja-in-posotelja>.

Nadaljevala se je obdelava besedila historične topografije Pavla Blaznika, dopolnjevalo in korigiralo se je obstoječe vnose, revidiralo gesla za posamezne kraje ter ugotavljalo pravilne lokacije. Pripravljena sta bila obrazec za urejanje podatkov in avtentikacija za vstop v administrativni del aplikacije.

Pozabljene žrtve prve svetovne vojne – vdove, sirote in vojni invalidi

Oznaka: Z6-2662.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Gregor Antoličič.

Sodelavec: G. Antoličič.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 30. 4. 2023.

Spletna stran:

<https://zimk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/pozabljene-zrtve-prve-svetovne-vojne-vdove-sirote-in-vojni-invalidi>.

V zaključnem letu projekta je bila postavljena tematska razstava v Muzeju narodne osvoboditve Maribor, pripravljen je bil članek za širšo pedagoško javnost, raziskani so bili avtobiografski spomini dr. Ivana Jurečka in pripravljena znanstvena monografija.

Zapuščinski inventarji družbenih elit na Štajerskem v zgodnjem novem veku

Oznaka: Z6-4606.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matjaž Grahornik.

Sodelavec: M. Grahornik.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2022 – 31. 10. 2024.

Spletna stran:

<https://zimk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/zapuscinski-inventarji-druzbenih-elit-na-stajerskem-v-zgodnjem-novem-veku>.

Nadaljeval se je sistematičen pregled fonda deželna pravda (Landrecht) v Deželnem arhivu v Gradcu (Steiermärkisches Landesarchiv, Graz). Izšla je znanstvena razprava v angleškem jeziku o plemiških dvobojih v habsburških dednih deželah v zgodnjem novem veku.

Zahodna narodnostna meja v luči sprememb časa

Oznaka: Zahodna meja.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancerja: Mestna občina Nova Gorica, Občina Brda.

Vodja: Jasna Fakin Bajec.

Sodelavki: P. Kolenc (Zgodovinski inštitut Milka Kosa); D. Zuljan Kumar (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2023.

Delo na projektu se osredotoča na arhivsko in terensko delo, zgodovinske, jezikoslovne, etnološke ter antropološke raziskave v zahodnem slovenskem prostoru, dopolnjuje se specializirana domoznanska knjižnica, potekata digitalizacija in metapodatkovni popis zapuščine Henrika Tume.

Europe's Last Peasant War: Violence and Revolution in Austria-Hungary and its Successors, 1917–1945 [Zadnja evropska kmečka vojna: nasilje in revolucija v Avstro-Ogrski ter državah naslednicah, 1917–1945]

Oznaka: PEASANTWAR.

Vrsta projekta: mednarodni tržni projekt.

Naročnika: UK Research and Innovation, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Petra Svoljšak.

Sodelavka: P. Svoljšak.

Obdobje trajanja: 1. 2. 2021 – 30. 9. 2023.

Spletna stran:

<https://zimk.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/zadnja-kmecka-vojna-v-evropi-nasilje-in-revolucija-v-avstro-ogrski-in-njenih>.

Ob zaključku projekta je bila tematika predstavljena v širšem evropskem primerjalnem kontekstu in postavljena v širšo časovno perspektivo, v pripravi je študija slovenskega primera.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

PODOBA – BESEDA – ZNANJE. Življenje idej v prostoru med vzhodnimi Alpami in Severnim Jadranom 1400–1800

Oznaka: P6-0437.

Vodilni inštitut z opisom programa: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

Umetnost v času zatona plemstva: transformacije, translokacije in reinterpretacije

Oznaka: J6-1810.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

Meščanstvo kot umetnostni naročnik na Kranjskem in Štajerskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja

Oznaka: J6-3136.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

Materinstvo in reproduktivna politika v 19. in 20. stoletju

Oznaka: J6-4602.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za kulturno zgodovino.

Umetnostna dediščina grofov Celjskih

Oznaka: J6-4622.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

Episkop mejnosti: Premislek o goriških preteklostih in prihodnostih ob Evropski prestolnici kulture, Nova Gorica 2025

Oznaka: L7-4629.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Podpora pri uvajanju načel odprte znanosti v Sloveniji

Oznaka: SPOZNAJ.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Uprava ZRC.

Creating a Robust Accessible Federated Technology for Open Access [Usklajevanje politike odprtega dostopa do monografij v evropskem raziskovalnem prostoru]

Oznaka: CRAFT-OA.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Založba ZRC.

Collaborative solutions for a heritage & consumer sensitive relocalization of sustainable, circular, and innovative Alpine textile value chains [Skupne rešitve za relokalizacijo trajnostnih, krožnih vrednostnih verig alpskega tekstila, dovzetne za dediščino in potrošnike]

Oznaka: AlpTextyles.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Jaroš Krivec

Oznaka: MR-55888.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Katarina Keber.

Drugi mentorji: Irena Selišnik (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Uspešno so bile opravljene obveznosti za 2. letnik doktorskega študija, del obveznosti je bil opravljen v okviru Erasmus+ izmenjave na Heinrich Heine Universität v Düsseldorfu in tamkajšnjem Institut für Geschichte, Theorie und Ethik der Medizin. Pregledani so bili domača in obsežna tuja literatura ter arhivski fond, relevantni za doktorsko temo, v slovenskih in avstrijskih arhivih.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **G. Antoličič** je član Koordinacijskega odbora za raziskovanje diplomatske zgodovine (KORDZ) in uredniškega odbora zbirke *Studia Diplomatica Slovenica*. Je član uredniškega odbora revije *Zgodovina v šoli*.
- **M. Bizjak** je član Založniškega sveta ZRC in uredniškega odbora elektronske zbirke *SHT – Slovenska historična topografija*. Je član delovne skupine za pripravo stalne razstave o slovenski zgodovini pri Narodnem muzeju Slovenije.
- **B. Golec** je član naslednjih uredniških odborov/svetov: knjižnih zbirk *Thesaurus memoriae* (serije: *Dissertationes, Fontes, Opuscula*) in *Biblioteka – Bibliotheka* (SAZU), mednarodne znanstvene revije *Ekonomika i ekohistorija* in revije *Podravina, Časopisa za multidisciplinarna istraživanja* ter tudi revij *Šolska kronika* in *Arhivi*. Je član mednarodne Komisije za zgodovino in kulturo Nemcev v jugovzhodni Evropi (Kommission für die Geschichte und Kultur der Deutschen in Südosteuropa). Je tajnik Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja, vključenega v mednarodno združenje International Society for Eighteenth-Century Studies, predsednik nadzornega odbora Slovenskega zgodovinskega društva za novejšo in sodobno zgodovino. Je kooptirani član vodstva Združenja za preučevanje 18. stoletja v jugovzhodni Evropi (Gesellschaft zur Erforschung des 18. Jahrhunderts im südöstlichen Europa). Je član delovne skupine za pripravo stalne razstave o slovenski zgodovini pri Narodnem muzeju Slovenije.
- **K. Keber** je bila sokoordinatorica Historičnega seminarja ZRC SAZU (do oktobra 2023) in članica uredniških odborov: revije *Kronika, Historičnega seminarja*, knjižne zbirke *Thesaurus memoriae* (serije: *Dissertationes, Fontes, Opuscula*) ter urednica knjižne zbirke *Obzorja Koroške*, ki jo izdaja Zgodovinsko društvo za Koroško. Je članica Arhivske komisije Vlade Republike Slovenije in terminološka svetovalka za področje zgodovine pri slovarskih sestavkih v *e-SSKJ*. Je članica avstrijskega Združenja za socialno zgodovino medicine (Verein für Sozialgeschichte der Medizin). Je somentorica enemu diplomskemu in dvema doktorskima študentoma s področja zgodovine.
- **V. Kočevar** je član izvršilnega odbora Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja.
- **P. Kolenc** je izvršna urednica *Izvestja Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici* in članica uredniškega odbora *Goriškega letnika: zbornika Goriškega muzeja*, je sourednica Poročila o delu ZRC SAZU. Uredila je publikaciji *Srednjeveška cerkev sv. Mihaela in vpliv gotskih tokov na Goriškem* ter *Poskus rekonstrukcije neuresničene narodnega muzeja v Gorici 1910–1914* avtorice Lidije Tavčar. Strokovno sodeluje z društvi na Trnovsko-Banjški planoti, kjer vodi sekcijo za kulturo, v okviru katere nastaja knjižna zbirka *Besede s Planote* ter mednarodna kiparska umetniška rezidenca Les in Kamen Lokve.
- **D. Kos** je član ustanove Institut für Österreichische Geschichtsforschung, Universität Wien, Dunaj, Avstrija.
- **M. Kosi** je slovenski predstavnik pri Mednarodni komisiji za zgodovino mest (Commission Internationale pour l'Histoire des Villes) in član delovne skupine za zgodovinske atlase mest (Atlas Working Group). Je član Mednarodne zgodovinske komisije za preučevanje Nemškega viteškega reda (Internationale Historische Kommission zur Erforschung des Deutschen Ordens) ter Zveze za proučevanje križarskih vojn in latinskega vzhoda (Society for the Study of the Crusades and the Latin East). Je član naslednjih uredniških odborov: knjižne zbirke *Thesaurus memoriae* (serije: *Dissertationes, Fontes, Opuscula*), revije *Kronika* in knjižne zbirke *Castellologica Slovenica* ter sourednik elektronske zbirke *SHT – Slovenska historična topografija*. Bil je somentor doktorskemu študentu s področja zgodovine in dvema doktorskima študentoma s področja arheologije. Je član delovne skupine za pripravo stalne razstave o slovenski zgodovini pri Narodnem muzeju Slovenije.

- **N. Makuc** je članica Znanstvenega sveta študijskega programa Humanistika 3. stopnje na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici, dopisna članica Istituto Pio Paschini (Videm, Italija) in redna članica Istituto per gli Incontri Culturali Mitteleuropei – ICM (Gorica, Italija). Je članica uredniškega odbora revije *Goriški letnik: zbornik Goriškega muzeja*. Sodelovala je pri soorganizaciji rednega letnega simpozija, ki ga je novembra 2023 v Gorici organiziral Istituto per gli incontri culturali mitteleuropei. Opravila je mentorstvo pri diplomski nalogi na 1. študijski stopnji. Je članica delovne skupine za pripravo stalne razstave o slovenski zgodovini pri Narodnem muzeju Slovenije. Bila je članica komisije za oceno strokovne usposobljenosti osebe v postopku izvolitve v naziv asistent.
- **V. Pavlin** je član Istituto di storia sociale e religiosa (ISSR, Gorica, Italija).
- **M. Preinfalk** je odgovorni urednik znanstvene revije *Kronika* in sourednik zbirke *Castellologica Slovenica*. Je član izvršnega odbora Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja in urednik društvenega *Biltena*, član Koordinacijskega odbora za raziskovanje diplomatske zgodovine (KORDZ) ter uredništva serije *Personae* zbirke *Studia diplomatica Slovenica* in *Viri: gradivo za materialno kulturo Slovencev* (publikacija Narodnega muzeja Slovenije). Je član Znanstvenega sveta Narodnega muzeja Slovenije in član delovne skupine za pripravo stalne razstave o slovenski zgodovini pri Narodnem muzeju Slovenije.
- **A. Rahten** vodi Koordinacijski odbor za raziskovanje diplomatske zgodovine (KORDZ), ki skrbi za knjižno zbirko *Studia diplomatica Slovenica*. Je član uredniških odborov znanstvenih revij: *Časopis za suvremenu povijest*, *Pilar*, *Studia Historica Slovenica* in *International Journal of Diplomacy and Economy*, ter knjižne zbirke *Mednarodno pravo*. Je dopisni član Avstrijske akademije znanosti, predstojnik Oddelka za zgodovino in član senata Filozofske fakultete Univerze v Mariboru ter član upravnega odbora Centra za evropsko prihodnost. Bil je mentor študentki na doktorskem študiju in študentki na študiju 2. stopnje. Pri Celjski Mohorjevi je izdal knjigo *V prah strti prestol. Slovensko dojemanje habsburške dinastije v postimperialni dobi*. Je član delovne skupine za pripravo stalne razstave o slovenski zgodovini pri Narodnem muzeju Slovenije.
- **M. Seručnik** je član mreže za digitalno humanistiko DARIAH (Digital research infrastructure for the arts and humanities) ter v njenem okviru delovnih skupin ELDAH (skupina za pravna in etična vprašanja), Geohumanities in DIMPO (Digital methods and practices observatory). Udeležuje se letnih srečanj mreže in sestankov delovnih skupin. Je član Komisije za digitalni prehod na ZRC SAZU, Koordinacijskega odbora za raziskovanje diplomatske zgodovine (KORDZ), urednik inštitutskih spletnih strani, sourednik elektronske zbirke *SHT – Slovenska historična topografija* ter soskrbnik inštitutske knjižnice.
- **P. Svolfšak** je predsednica Upravnega odbora Inštituta za novejšo zgodovino, podpredsednica Upravnega odbora ZRC SAZU in Ustanove Fundacija Poti miru v Posočju. Je članica Koordinacijskega odbora za raziskovanje diplomatske zgodovine (KORDZ), uredništva zbirke *Studia diplomatica Slovenica* in članica Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (University of Pittsburgh, Pittsburgh, Združene države Amerike) in First World War Studies. Je članica in predsednica Zgodovinskega odseka Slovenske maticе in Arhivske komisije Vlade Republike Slovenije. Je članica Znanstvenega odbora revije *Studi Goriziani*. Bila je članica programskega odbora mednarodne znanstvene konference Re-Interpreting The First World War Cultural Memory. Sites of Memory, Rituals, Symbols and Commemorative Practices (Zagreb, 29.–30. 9.). Je soskrbnica inštitutskega profila Facebook in članica komisije ZRC SAZU za izbor *Besede leta*. Je članica delovne skupine za pripravo stalne razstave o slovenski zgodovini pri Narodnem muzeju Slovenije.
- **B. Šterbenc Svetina** je članica uredništva *Novega Slovenskega biografskega leksikona* in tehnična urednica revije *Kronika*. Je pomočnica glavnega urednika Založbe ZRC za področje revij in soskrbnica inštitutske knjižnice.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- ***Peasant Class Struggle?: Rural resistance to states and elites in the era of world wars in Europe***. Mednarodni znanstveni simpozij. Soorganizator: University College London, School of Slavonic and East European Studies, Ljubljana, 20.–21. 4.
- ***Politična misel in delovanje Alberta Kramerja. Ob osemdesetletnici smrti liberalnega prvaka***. Okrogla miza. Soorganizator: Inštitut za novejšo zgodovino, Ljubljana, 10. 10.
- ***Problem identifikacije nalezljivih boleznih v zgodovinskih virih***. Raziskovalna delavnica v okviru projekta *Epidemije in zdravstvo v interakciji. Epidemije kot javnozdravstveni problem v slovenskem prostoru od epidemij kuge do 20. stoletja*. Ljubljana, 12. 10.
- ***Od Rudolfa do Maksimilijana. Vzpon Habsburžanov v vzhodnoalpskem prostoru (1273–1526) = From Rudolf to Maximilian. The rise of the Habsburgs in the Eastern Alpine area (1273–1526)***. Mednarodni znanstveni simpozij. Soorganizator: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta ZRC SAZU, Ljubljana, 19.–20. 10.
- ***Konzularna služba habsburške monarhije: primer družine Gödel-Lannoy***. 4. bilateralna slovensko-avstrijska konferenca o diplomatski zgodovini. Soorganizatorja: Avstrijski kulturni forum in Koordinacijski odbor za raziskovanje diplomatske zgodovine, Grad Jable, 28. 11.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Na inštitutu v Ljubljani in njegovi izpostavi v Novi Gorici je obsežna tematska knjižnica za vprašanja slovenske zgodovine. Knjižnica Zgodovinskega inštituta Milka Kosa v Ljubljani hrani tudi znanstveni del rokopisne in knjižne zapuščine Franca in Milka Kosa ter Boža Otorepca in Staneta Grande, v Novi Gorici pa Henrika Tume.

V letu 2023 je bilo v knjižnico inštituta v Ljubljani vpisanih 56 monografij in 64 zvezkov periodike, v knjižnico novogoriške izpostave pa 855 monografij in 110 zvezkov periodike.

Knjižnica v Novi Gorici ima na novo katalogiziranih 965 enot; inventariziranih je bilo 17 enot drobnega tiska goriškega (primorskega) domoznanstva in 46 enot preostalega, predvsem periodičnega tiska, ki se postopoma vključuje v vzajemno katalogizacijo. Knjižnica Raziskovalne postaje Nova Gorica je pridobila pomembni knjižnični zapuščini dr. Branka Marušiča in Alessia Stassija.

Centralna kartoteka srednjeveških listin (CKSL)

CKSL je zbirka listinskih virov, ki pokriva slovensko ozemlje v srednjem veku (okvirno do leta 1500). Nastajala je v letih 1975–1995 pod vodstvom dr. Boža Otorepca in obsega okoli 6300 tipkopisnih transkripcij listin na kartotečnih listkih. V okviru digitalizacije obstoječe kartotečne zbirke je bilo dokončano dopolnilno skeniranje. Pripravljena sta bila shema za besedilni korpus in skript za avtomatsko označevanje besedil z osnovnimi XML/TEI semantičnimi značkami (tags). V teku so dogovori za objavo in hrambo zaključenega korpusa v repozitoriju.

V letu 2023 so bile izvedene arhivske raziskave v Državnem arhivu na Dunaju (Avstrija) z namenom korekcije in dopolnitve zbirke.

Slovenska historična topografija (SHT)

SHT je podatkovna zbirka omemb krajevnih imen v zgodovinskih virih in kot taka osnovni pripomoček pri identifikaciji toponimov, na katere naletimo v najrazličnejših srednjeveških virih. Obenem omogoča različne raziskave na področju krajevnih imen, nudi pregled ohranjenih zgodovinskih virov za posamezen kraj idr. Zbirka, ki temelji na gradivu, zbranim v okviru dolgoletnih raziskav akademika Milka Kosa in Pavleta Blaznika, je zasnovana kot spletna aplikacija (<https://topografija.zrc-sazu.si>) ter je bila med 2011 in 2015 razvita v okviru projekta *Slovenski toponimi v času in prostoru (Historična topografija Slovenije od srednjega veka do 19. stoletja)*. Postopno se dopolnjuje s podatkovnimi korpusi za posamezne dele slovenskega ozemlja. Trenutno je v teku razširitev podatkovne baze na ozemlje zahodnega dela slovenske Štajerske v okviru projekta *Historična topografija Posavinja in Posotelja*.

V letu 2023 so bile izvedene arhivske raziskave v deželnem arhivu v Gradcu in Državnem arhivu na Dunaju ter delo na dopolnjevanju in korigiranju gesel. V okviru nadgradnje strojne opreme spletne aplikacije je potekalo delo na pripravi obrazcev za vnos.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- Boris Golec, *Družinsko in gensko ozadje škofa Slomška. Od hudiča do časti oltarja*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Thesaurus memoriae. Opuscula 10). DOI: 10.3986/9789610507789.
- Lidija Tavčar, *Poskus rekonstrukcije neuresničenega Narodnega muzeja v Gorici 1910–1914*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. DOI: 10.3986/9789610507574.
- *Srednjeveška cerkev sv. Mihaela v Šmihelu in vpliv gotskih tokov na Goriškem. Ob 550-letnici prve omembe cerkve sv. Mihaela v Šmihelu*. Uredila Petra Kolenc. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Bayerische Akademie der Wissenschaften, Bayerische Landesbibliothek, München, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Commission Internationale pour l'Histoire des Villes (CIHV): slovenski predstavnik v Komisiji in član delovne skupine za zgodovinske atlase mest (Atlas Working Group).
- DARIAH (Digital research infrastructure for the arts and humanities), ELDAH (Ethics and legality in the arts and humanities): sodelovanje v delovni skupini.
- Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Hrvaška: sodelovanje pri mednarodnem projektu *Tranzicija hrvatskih elita iz Habsburške Monarhije u jugoslavensku državu*.
- In Flanders Fields Museum, Ieper, Belgija: raziskovalno in projektno sodelovanje.

- Institut für Bayerische Geschichte, Ludwig-Maximilians-Universität, München, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Institut für Österreichische Geschichtsforschung, Universität Wien, Dunaj, Avstrija: raziskovalno in publicistično sodelovanje.
- Institut für vergleichende Städtegeschichte, Münster, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Instytut Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Krakov, Poljska: raziskovalno in publicistično sodelovanje.
- International Society for Eighteenth-Century Studies, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- International Society for First World War Studies: raziskovalno sodelovanje.
- Internationale Historische Kommission zur Erforschung des Deutschen Ordens (IHKEDO): slovenski predstavnik v komisiji.
- Istituto per gli Incontri Culturali Mitteleuropei, Gorica, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Sveučilište Jurja Dobrile, Pulj, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Wien, Institut für Osteuropäische Geschichte, Dunaj, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Wiener Stadt- und Landesarchiv, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.

PREDAVANJA IN REFERATI

Gregor Antoličič:

- »Alles für den Glauben, die Heimat, den Kaiser!« *Der Blick der letzten Habsburger auf ihre mittelalterlichen Vorfahren*. Referat na mednarodnem znanstvenem simpoziju *Od Rudolfa do Maksimilijana. Vzpon Habsburžanov v vzhodnoalpskem prostoru (1273–1526) = From Rudolf to Maximilian. The rise of the Habsburgs in the Eastern Alpine area (1273–1526)*, Ljubljana, 20. 10.
- *Vladarske hiše jugovzhodne Evrope v očeh slovenske javnosti med obema svetovnjima vojnama*. Referat na mednarodnem znanstvenem simpoziju *Slovenski pogledi na vzhod Evrope skozi zgodovino*, Maribor, 6. 12.

Matjaž Bizjak:

- *Slovenska historična topografija*. Poročilo na zborovanju *Izzivi slovenskega zgodovinopisja v 21. stoletju: jubilejno 40. zborovanje slovenskih zgodovinarjev (zborovanje Zveze zgodovinskih društev Slovenije)*, Nova Gorica, 19. 4.
- *Freisinško loško gospodstvo v srednjem veku*. Predavanje na znanstvenem posvetu *Škofja Loka 1050*, Škofja Loka, 1. 6.

Boris Golec:

- *Prva ljubljanska kronika v slovenščini – oklicna knjiga Stolne župnije iz srede 18. stoletja: oklicna knjiga Stolne župnije iz srede 18. stoletja*. Predavanje na posvetovanju *Colloquia Divina 2023*, Koper, 9. 3.
- *Rodno okolje, rod in družinske razmere škofa Matevža Ravnikarja*. Predavanje na *Mednarodnem znanstvenem posvetu o tržaško-koprskem škofu Matevžu Ravnikarju*, Ljubljana, 18. 4.
- *Proces karniolizacije in dihotomija kranjsko – slovensko*. Predavanje na zborovanju *Izzivi slovenskega zgodovinopisja v 21. stoletju: jubilejno 40. zborovanje slovenskih zgodovinarjev (zborovanje Zveze zgodovinskih društev Slovenije)*, tematski sklop *Vprašanje od kdaj Slovenci kot izzivi slovenskega zgodovinopisja v 21. stoletju*, Nova Gorica, 20. 4.

Matjaž Grahornik:

- *Ruška latinska kronika*. Predavanje na posvetu *Colloquia Divina 2023*, Koper, 9. 3.
- *Early Modern Duels in the Habsburg Hereditary Lands Between Practice and the Law*. Predavanje na mednarodni spletni konferenci *After the Feud? Dispute Settlement Between Custom and Law in Early Modern Europe*, spletni dogodek, 22. 6.
- *From Stubenberg Ministerials to Loyal Habsburg Supporters: an Example of the Development of the Herberstein Family*. Predavanje na mednarodni konferenci *Od Rudolfa do Maksimilijana: vzpon Habsburžanov v vzhodnoalpskem prostoru (1273–1526) = From Rudolf to Maximilian: the rise of the Habsburgs in the Eastern Alpine area (1273–1526)*, Ljubljana, 20. 10.

Katarina Keber

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Začetki prakse cepljenja: variolizacija v 18. stoletju in primeri v slovenskem prostoru*. Predavanje na zborovanju *Izzivi slovenskega zgodovinopisja v 21. stoletju: jubilejno 40. zborovanje slovenskih zgodovinarjev (zborovanje Zveze zgodovinskih društev Slovenije)*, tematski sklop *Izzivi historiografskega raziskovanja javnozdravstvenih kriz*, Nova Gorica, 19. 4.
- *Hospitals as a place of survival: treatment of the Spanish flu 1918/19 in Pula Provincial Hospital and Ljubljana Provincial Hospital*. Predavanje na 29. mednarodnem posvetovanju *Deutsche Gesellschaft für Krankenhausgeschichte Hospitals in time of Crisis*, Varšava, Poljska, dogodek v živo in na spletu, 18. 5. (soavtorica Iva Milovan Delić).
- *Elders in Ljubljana in the 19th century: an analysis of the death registers from the St. Peter Parish*. Predavanje na mednarodni konferenci *Old Age and Ageing: Historiographic and Socio-Cultural Perspectives*, Koper, 14. 11.

Vanja Kočevar

Od 1 znanstvenega in 5 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Teorije in praksa raziskovanja zgodovine slovenske identitete*. Predavanje na zborovanju *Izzivi slovenskega zgodovinopisja v 21. stoletju: jubilejno 40. zborovanje slovenskih zgodovinark in zgodovinarjev (zborovanje Zveze zgodovinskih društev Slovenije)*, Nova Gorica, 20. 4.
- *»Kronanja brez krone« v Ljubljani? – Kranjske dedne poklonitve in njihovi heraldični vidiki*. Strokovno predavanje v organizaciji Društva Heraldica Slovenica, Ljubljana, 28. 11.
- *Patent cesarja Ferdinanda II. o spreobrnenju ali izselitvi protestantskega plemstva notranjeavstrijskih dežel iz leta 1628*. Strokovno predavanje na Študijskih večerih Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar, Ljubljana, 20. 12.

Petra Kolenc

Od 1 znanstvenega in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Družbena in prostorska obnova Primorske po prvi svetovni vojni*. Predavanje na zborovanju *Izzivi slovenskega zgodovinopisja v 21. stoletju: jubilejno 40. zborovanje slovenskih zgodovinark in zgodovinarjev (zborovanje Zveze zgodovinskih društev Slovenije)*, Nova Gorica, 20. 4.

Miha Kosi:

- *Slovenska historična topografija*. Poročilo na zborovanju *Izzivi slovenskega zgodovinopisja v 21. stoletju: jubilejno 40. zborovanje slovenskih zgodovinark in zgodovinarjev (zborovanje Zveze zgodovinskih društev Slovenije)*, Nova Gorica, 19. 4.
- *Town policy of the Habsburgs in the South-East of the Empire until the 16th century*. Referat na mednarodni konferenci *Od Rudolfa do Maksimilijana: vzpon Habsburžanov v vzhodnoalpskem prostoru (1273–1526) = From Rudolf to Maximilian: the rise of the Habsburgs in the Eastern Alpine area (1273–1526)*, Ljubljana, 20. 10.
- *Gradovi grofov Celjskih*. Predavanje v okviru dogodka *Dan grofov Celjskih* v Narodnem muzeju Slovenije, Ljubljana, 25. 11.

Neva Makuc

Od 3 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Gorizia e i tentativi nel XIX secolo di istituire una stazione climatica*. Predavanje na mednarodnem posvetovanju *Sfide per la salvaguardia e la valorizzazione del patrimonio culturale legato all'acqua nell'area transfrontaliera del goriziano*, Gorica, Italija, 14. 6.
- *Klimatsko zdravilišče v Gorici v obdobju nacionalizmov*. Predavanje v okviru spominsko-znanstveno-strokovnega srečanja *Cvirnov dan ob desetletnici smrti prof. dr. Janeza Cvirna*, Ljubljana, 14. 9.
- *Sodelovanje na okrogli mizi Centralità della poesia il ruolo dei traduttori* o izzivih prevajanja zgodovinskih terminov v okviru 58. srednjeevropskih kulturnih srečanj *Gorizia cuore d'Europa. Da capitale della cultura mitteleuropea a Capitale europea della cultura* Nova Gorica-Gorizia, Gorica, Italija, 24. 11.

Miha Preinfalk:

- *Korespondenca kot kronikalni vir: primer pisma Franca Franza*. Predavanje na posvetovanju *Colloquia Divina*, Koper, 9. 3.
- *Rodbina Formacher-Lilienberg: pozabljeni plemiči iz Slovenske Bistrice*. Predavanje v knjižnici Josipa Vošnjaka, Slovenska Bistrica, 5. 4.
- *Družina Gödel-Lannoy in njen plemiški status*. Prispevek na 4. bilateralni slovensko-avstrijski konferenci o diplomatski zgodovini *Konzularna služba habsburške monarhije: primer družine Gödel-Lannoy*, Jable, 28. 11.

Andrej Rahten

Od 10 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Ringvorlesung. Jugoslawien als konstitutionelle Monarchie*. Predavanje na Univerzi na Dunaju, Dunaj, Avstrija, 16. 5.
- *Od »vođe sekte« do »najodličnijeg rodoljuba hrvatskog«: percepcija Ante Starčevića u slovenskom tisku*. Prispevek na simpoziju *Ante Starčević. Lik - djelo - historiografija*, Zagreb, Hrvaška, 26. 5.
- *Josef Freiherr von Schwegel – Lebensskizze eines altösterreichischen Konsuls*. Prispevek na simpoziju *Ägypten und Orient auf der Wiener Weltausstellung 1873*, Dunaj, Avstrija, 3. 6.

Miha Seručnik:

- *Slovenska historična topografija*. Poročilo na zborovanju *Izzivi slovenskega zgodovinopisja v 21. stoletju: jubilejno 40. zborovanje slovenskih zgodovinark in zgodovinarjev (zborovanje Zveze zgodovinskih društev Slovenije)*, Nova Gorica, 19. 4.

Petra Svolfšak:

- *War graves – sites of memory from local, national/nationalistic to universal value*. Predavanje na mednarodnem posvetovanju *Re-Interpreting the First World War Cultural Memory: Sites of Memory, Rituals, Symbols and Commemorative Practices*, Zagreb, Hrvaška, 29. 9.

- *The War to End All Wars: A Broken Promise of Peace*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Peace. Unconditional. Politics. Histories. Memories. Futures*. Ljubljana, 23. 11.
- *Le voci slovene sulla Grande Guerra*. Predavanje na študijskih dnevih *Nell'occhio del ciclone. Intellettuali, Musicisti e Scrittori Mitteleuropei sul Fronte Goriziano: alle radici della Nuova Europa*, Gorica, Italija, 15. 12.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Gregor Antoličič:

- Österreichisches Staatsarchiv Wien (Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Kriegsarchiv), Dunaj, Avstrija, 19.–26. 11.: raziskovalno delo.

Matjaž Bizjak:

- Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija, 6.–9. 3.: raziskovalno delo.
- Österreichische Akademie der Wissenschaften, Dunaj, Avstrija, 13.–15. 4.: delavnica: Slovensko-avstrijska zgodovina – IV. delovni sestanek.
- Österreichisches Staatsarchiv Wien (Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Finanz- und Hofkammerarchiv), Dunaj, Avstrija, 1. 8. – 30. 9.: raziskovalno delo.

Boris Golec:

- Österreichisches Staatsarchiv Wien, Dunaj, Avstrija, 26.–30. 6.: raziskovalno delo.
- Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija, 22. 2., 7. 3., 15. 11.: raziskovalno delo.
- Nadbiskupijski arhiv Zagreb, Hrvaška, 9. 11.: raziskovalno delo.

Matjaž Grahornik:

- Österreichisches Staatsarchiv Wien, Dunaj, Avstrija, 10.–14. 7.: raziskovalno delo.
- Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija, 22. 2., 22. in 29. 3., 5., 12., 19. in 26. 4., 3., 10., 17., 24. in 31. 5., 14. 6., 26. 7., 13., 20. in 27. 9., 4. in 11. 10., 22. in 29. 11., 6., 13. in 20. 12.: raziskovalno delo.

Katarina Keber:

- Österreichisches Staatsarchiv Wien, Dunaj, Avstrija, 25.–29. 4.: raziskovalno delo.

Dušan Kos:

- Österreichisches Staatsarchiv Wien (Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Finanzarchiv, Allgemeine Verwaltungsarchiv), Dunaj, Avstrija, 7.–9. 6.: raziskovalno delo.

Miha Kosi:

- Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija, 6.–9. 3.: raziskovalno delo.
- Österreichisches Staatsarchiv Wien (Haus-, Hof- und Staatsarchiv), Dunaj, Avstrija, 28. 9. – 3. 10.: raziskovalno delo.
- Institut für vergleichende Städtegeschichte, Münster, Nemčija, 5.–7. 10.: raziskovalno delo in udeležba na delavnici o mestnih atlasih.

Jaroš Krivec:

- Heinrich Heine Universität in Institut für Geschichte, Theorie und Ethik der Medizin, Düsseldorf, Nemčija, 1. 4. – 31. 7.: Erasmus+ izmenjava, študijsko izpopolnjevanje.
- Österreichisches Staatsarchiv Wien in Österreichische Nationalbibliothek, Dunaj, Avstrija, 24. 9. – 1. 10.: raziskovalno delo.

Neva Makuc:

- Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija, 6.–9. 3.: raziskovalno delo.
- Biblioteca »Pietro Bertolla« del Seminario Arcivescovile di Udine, Udine, Italija, 13. 3.: raziskovalno delo.
- Biblioteca Statale Isontina, Gorica, Italija: občasno raziskovalno delo.
- Archivio Storico Provinciale di Gorizia in Biblioteca Provinciale di Gorizia, Gorica, Italija: občasno raziskovalno delo.

Miha Preinfalk:

- Österreichisches Staatsarchiv Wien (Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Kriegsarchiv in Allgemeines Verwaltungsarchiv), knjižnica »Adler«, Dunaj, Avstrija, 8.–12. 5., 18.–20. 7., 18.–24. 9.: raziskovalno delo.

Miha Seručnik:

- Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija, 6.–9. 3.: raziskovalno delo.
- Eötvös Loránd University, Budimpešta, Madžarska, 6.–9. 6.: letna konferenca mreže DARIAH.

Petra Svoljšak:

- Uniwersytet Krakowski, Krakov, Poljska, 30. 5. – 4. 6.: udeležba na konferenci.
- Österreichisches Staatsarchiv (Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Kriegsarchiv), Dunaj, Avstrija, 10.–16. 7., 26. 8. – 2. 9., 15.–18. 10.: raziskovalno delo.
- In Flanders Fields Museum, Ypres, Belgija, 9.–12. 11.: projektno sodelovanje.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Milko Kos Historical Institute is a Slovenian center for studying Slovenian social and economic history from the Middle Ages to the collapse of the Habsburg Monarchy. Its research encompasses critical source editions, topography and colonization, economic and social history, and the history of diseases, public health care, the First World War, and diplomatic history.

In 2023, scholars conducted research within two programs: Basic Research in Slovenian Cultural Past and The Past of North-Eastern Slovenia among Slovenian Historical Lands and in Interaction with the European Neighborhood. They also engaged in one infrastructure program and 21 research projects, including a cross-border project and one funded by the British Arts and Humanities Research Council.

The Institute publishes three book series: *Thesaurus Memoriae* (Dissertationes, Fontes, Opuscula), *Studia diplomatica Slovenica* (Fontes, Monographiae, Personae), and *Castellologica Slovenica* (in cooperation with the France Stele Institute of Art History).

In 2023, the Institute published three monographs: Boris Golec, *Družinsko in gensko ozadje škofa Slomška. Od hudiča do časti oltarja*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (DOI: 10.3986/9789610507789); Lidija Tavčar, *Poskus rekonstrukcije neuresničenega Narodnega muzeja v Gorici 1910–1914*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (DOI: 10.3986/9789610507574); *Srednjeveška cerkev sv. Mihaela v Šmihelu in vpliv gotskih tokov na Goriškem. Ob 550-letnici prve omembe cerkve sv. Mihaela v Šmihelu*. Ed. Petra Kolenc. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

The Institute's collaborators published books for other Slovenian publishers (Mohorjeva založba Celje). The Institute's researchers collaborate on the *New Slovenian Biographical Lexicon* as editors and authors.

The Institute has (co-)organised four conferences: *Peasant Class Struggle?: Rural resistance to states and elites in the era of world wars in Europe*. International conference. Co-organiser University College London, School of Slavonic and East European Studies, Ljubljana, 20.–21. 4.; *Politična misel in delovanje Alberta Kramerja. Ob osemdesetletnici smrti liberalnega prvaka / Albert Kramer's political thought and action. On the occasion of the eightieth anniversary of the death of the liberal champion*. Round table. Co-organiser Inštitut za novejšo zgodovino, Ljubljana, 10. 10.; *Od Rudolfa do Maksimilijana. Vzpon Habsburžanov v vzhodnoalpskem prostoru (1273–1526) / From Rudolf to Maximilian. The rise of the Habsburgs in the Eastern Alpine area (1273–1526)*. Mednarodni znanstveni simpozij. Co-organiser France Stele Art History Institute ZRC SAZU, Ljubljana, 19.–20. 10.; *Konzularna služba habsburške monarhije: primer družine Gödel-Lannoy. / The Consular service of the Habsburg Monarchy: the case of the Gödel-Lannoy family* 4. bilateralna slovensko-avstrijska konferenca o diplomatski zgodovini. Co-organizator Austrian Cultural Forum and Koordinacijski odbor za raziskovanje diplomatske zgodovine, Grad Jable, 28. 11.

The researchers collaborate with European research institutes, archives, and universities, participating in conferences in Slovenia and abroad. The Institute collaborates with the Ministry of Foreign Affairs and Austrian Embassy in Ljubljana on organizing bilateral conferences on diplomatic history. Additionally, it partners with Slovenian municipalities and museums, notably with the municipality of Nova Gorica in the GOGO25, European Capital of Culture 2025 project. Many researchers engage in undergraduate and postgraduate studies at Slovenian Universities and the Postgraduate School of the ZRC.

<https://zimk.zrc-sazu.si/en>

Inštitut je osrednja znanstvenoraziskovalna ustanova na področju umetnostne zgodovine v Sloveniji. Sodelavci preučujejo umetnostne spomenike od srednjega veka do novejšega časa. Izsledki prispevajo k ohranjanju umetnostnih spomenikov, ki so temelj identitete slovenskega naroda. Inštitut sodeluje z galerijskimi, muzejskimi in spomeniškovarstvenimi ustanovami v Sloveniji ter tujini.

UMETNOSTNOZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://uifs.zrc-sazu.si/>

ZNANSTVENI SVET:

dr. Gorazd Bence, akad. prof. ddr. Janez Höfler, akad. izr. prof. dr. Milček Komelj, doc. dr. Katarina Mohar (podpredsednica), izr. prof. dr. Mija Oter Gorenčič, dr. Helena Seražin (predsednica), red. prof. dr. Polonca Vidmar.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: izr. prof. dr. Mija Oter Gorenčič.

Znanstveni svetnici: izr. prof. dr. Mija Oter Gorenčič, dr. Helena Seražin.

Višja znanstvena sodelavka: red. prof. dr. Polonca Vidmar.

Znanstveni sodelavci: dr. Gorazd Bence (od 5. 10.), dr. Renata Komić Marn, doc. dr. Tina Košak, izr. prof. dr. Franci Lazarini, doc. dr. Katarina Mohar, dr. Barbara Vodopivec.

Asistentki z doktoratom: dr. Vesna Krmelj, dr. Anja Milič Iskra.

Višja strokovnoraziskovalna asistentka: mag. Andreja Rakovec.

Asistenti, mladi raziskovalci: Tina Bratuša (do 31. 7.), Jure Donša, Nike Duh.

Asistent: Gregor Dražil.

Vodilni strokovni sodelavec: Andrej Furlan.

Višji strokovni sodelavec: Nejc Bernik.

Upokojeni sodelavci: dr. Marjeta Ciglencečki, dr. Ana Lavrič, dr. Blaž Resman.

RAZISKOVALNA PROGRAMA IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

PODOBA – BESEDA – ZNANJE. Življenje idej v prostoru med vzhodnimi Alpami in Severnim Jadranom 1400–1800

Oznaka: P6-0437.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Helena Seražin.

Sodelavci: H. Seražin (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta); A. Jelovšek, E. Trivunović (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša); V. Kočevar, D. Kos (Zgodovinski inštitut Milka Kosa).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Spletna stran:

<https://uifs.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/podoba-beseda-znanje-zivljenje-idej-v-prostoru-med-vzhodnimi-alpami-in>

V skladu z načrtom dela za drugo leto programa so bili realizirani vsi cilji: potekalo je zbiranje in analiza arhivskega gradiva, evidentiranje in raziskovanje starih tiskov in rokopisov v knjižnicah ter dokumentiranje in evidentiranje umetnostnih spomenikov na terenu, transkripcija, interpretacija in digitalizacija zbranega gradiva, ki bo umeščena na portal. Sprotne ugotovitve so bile strokovni javnosti predstavljene na domačih in mednarodnih znanstvenih konferencah (5) ter objavljene v domači in mednarodni znanstveni periodiki in znanstvenih monografijah (8).

Umetnost na Slovenskem v stičišču kultur

Oznaka: P6-0061.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Mija Oter Gorenčič.

Sodelavci: G. Bence, T. Bratuša (do 31. 7.), M. Ciglencečki, J. Donša, N. Duh, A. Furlan, R. Komić Marn, T. Košak, A. Lavrič, F. Lazarini, A. Milič Iskra, K. Mohar, M. Oter Gorenčič, A. Rakovec, B. Resman, P. Vidmar, B. Vodopivec.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Spletna stran: <https://uifs.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/slovenska-umetnostna-identiteta-v-evropskem-okviru>

Vse raziskave in aktivnosti so potekale kot načrtovano. Segale so na področja ikonografije, umetnostnega naročništva, provenience, recepcije, migracij, umetnostnega topografiranja ter dela na digitalnih zbirkah in korpusih. Vsebinsko so zajele čas od srednjega veka do sodobne umetnosti in obravnavale vse umetnostne zvrsti. Med drugim je bilo objavljenih 16 izvirnih znanstvenih, 8 enciklopedičnih znanstvenih in 21 strokovnih prispevkov ter 2 kataloga razstave. Izvedenih je bilo 46 predavanj, referatov in vodstev na znanstvenih simpozijih ter drugih dogodkih v Sloveniji in tujini. *Umetnostna kronika* je ob dvajsetletnici izhajanja prešla na splet, znanstvene razprave so izšle tudi v tisku. Izdani sta bili dve številki revije *Acta historiae artis Slovenica* in tri knjige v zbirki *Umetnine* v žepu. Izšli sta še dve monografiji, organizirani sta bili dve mednarodni konferenci in tri javne znanstvene delavnice. Člani so sodelovali pri pripravi oziroma postavili šest razstav.

Umetnost v času zatona plemstva: transformacije, translokacije in reinterpretacije

Oznaka: J6-1810.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Tina Košak.

Sodelavci: N. Bernik, R. Komić Marn, T. Košak, A. Rakovec, H. Seražin, B. Vodopivec (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta); M. Grahornik, M. Preinfalk (Zgodovinski inštitut Milka Kosa).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Spletna stran:

<https://uifs.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/umetnost-v-casu-zatona-plemstva-transformacije-translokacije-reinterpretacije>

Skladno z zaključkom projekta konec junija 2023 so bile v prvi polovici leta opravljene še zadnje projektne raziskave. Objavljeno je bilo več znanstvenih prispevkov. Med marcem in majem je bila v razstavišču v Graslovem stolpu v Slovenski Bistrici na ogled razstava *Zgodbe iz grajskih soban: preobrazbe, prenosi in nove namembnosti opreme gradov v vzhodni Sloveniji*. Konec avgusta je izšla obsežna znanstvena

monografija *Umetnostna dediščina plemstva* s prispevki članov projektne skupine, oktobra pa so bili v tematski številki *Artistic and Architectural Heritage between Old and New Regimes* znanstvene revije *Acta historiae artis Slovenica* objavljeni prispevki mednarodnega simpozija, ki je v okviru projekta potekal leto poprej.

Transformacije – iz materialnega v virtualno. Digitalni korpus stenskega slikarstva – nove razsežnosti raziskav srednjeveške umetnosti v Sloveniji

Oznaka: J6-2587.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Mija Oter Gorenčič.

Sodelavci: G. Bence, N. Bernik, N. Duh, A. Milič Iskra, K. Mohar, M. Oter Gorenčič.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2024.

Spletna stran:

<https://uifs.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/transformacije-iz-materialnega-v-virtualno-digitalni-korpus-stenskega>

Vse raziskave in aktivnosti so potekale kot načrtovano. Člani so objavili štiri izvirne znanstvene prispevke, izvedeno je bilo samostojno predavanje in dva referata na mednarodnih konferencah. Potekalo je uredniško delo za znanstveno monografijo, ob tem pa še intenzivno terensko, raziskovalno in uredniško delo za slovensko-angleški digitalni korpus. V teku je bila tudi tehnična analiza odvzetih vzorcev srednjeveških stenskih poslikav.

Likovno in arhitekturno razstavljanje med umetnostnimi in ideološkimi koncepti. Primer Slovenije, 1947–1979

Oznaka: J6-3137.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Beti Žerovc (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Katarina Mohar.

Sodelavka: K. Mohar.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletna stran:

<https://www.ff.uni-lj.si/likovno-arhitekturno-rastavljanje-med-umetnostnimi-ideoloskimi-koncepti-primer-slovenije-1947-1979>

Nadaljevale so se raziskave razstavljanja likovne umetnosti, arhitekture, oblikovanja ter razstavnih institucij na Slovenskem in pripravljala poglavja za projektno monografijo. Objavljen je bil poziv za sodelovanje na projektni konferenci in oblikovan izbor predavateljev.

Meščanstvo kot umetnostni naročnik na Kranjskem in Štajerskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja

Oznaka: J6-3136.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Franci Lazarini (Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta).

Sodelavci: R. Komič Marn, V. Krmelj, A. Milič Iskra, K. Mohar, M. Oter Gorenčič, B. Vodopivec (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta); A. Rahten (Zgodovinski inštitut Milka Kosa).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletna stran:

<https://uifs.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/mescanstvo-kot-umetnostni-narocnik-na-kranjskem-stajerskem-v-19-prvi-polovici>

Nadaljevale so se aktivnosti iz prejšnjega leta. Dne 16. 6. je potekala druga projektna delavnica. Objavljeni so bili prvi rezultati projektih raziskav, nekateri so bili predstavljeni na konferencah in javnih predavanjih (gl. spletno stran), potekala je njihova vključitev v pedagoški proces na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru.

Dediščina za vključujočo trajnostno preobrazbo – HEI-TRANSFORM

Oznaka: J7-4641.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Sonja Ifko (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo).

Vodja na ZRC SAZU: Barbara Vodopivec.

Sodelavki: B. Vodopivec (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta); J. Fakin Bajec (Inštitut za kulturne in spominske študije).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Spletna stran: <https://www.fa.uni-lj.si/raziskovalni-projekt/dediscina-za-vkljucujoco-trajnostno-preobrazbo-hei-transform/>.

ZRC SAZU je prispeval k opredelitvi metodologije vrednotenja dediščinskih učinkov prenove objektov kulturne dediščine primerjalno pred obnovitvenim posegom in po njem ter na ta način ovrednotil projekte prenove gradu Negova, minoritskega samostana v Mariboru in dominikanskega samostana na Ptuj.

Umetnostna dediščina grofov Celjskih

Oznaka: J6-4622.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Mija Oter Gorenčič.

Sodelavci: G. Bence, N. Bernik, M. Oter Gorenčič (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta); M. Kosi (Zgodovinski inštitut Milka Kosa).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Spletna stran: <https://uifs.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/umetnostna-dediscina-grofov-celjskih>.

Vse aktivnosti in raziskave so potekale kot načrtovano. Izvedeno je bilo terensko delo, pripravljen je bil naslednji sklop besedil za slovensko-angleško spletno bazo ter arhitekturnih izrisov in 3D rekonstrukcij relevantnih spomenikov. Člani so izvedli tudi dve samostojni predavanji, postavili eno razstavo, (so)organizirali dve mednarodni konferenci in na njih izvedli pet referatov ter organizirali Dan grofov Celjskih, kjer so imeli šest predavanj. Objavili so tudi en izvorni znanstveni članek in eno monografijo.

Oblikovanje regionalnega umetnostnega središča v zgodnjem novem veku: primer Ljubljane

Oznaka: J6-50205.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matej Klemenčič (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Helena Seražin.

Sodelavki: T. Košak, H. Seražin.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

Potekale so začetne organizacijske aktivnosti in komunikacija s partnerji v projektu.

Umetnost za skupnost. Evidentiranje in vrednotenje likovnih del, naročenih za javne ustanove v Sloveniji, 1945–1991

Oznaka: J6-50206.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Katarina Mohar.

Sodelavci: G. Dražil, K. Mohar, A. Rakovec, B. Vodopivec.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

V okviru novopridobljenega projekta so se začele načrtovane raziskave umetnin, izdelani so bili natančna časovnica predvidenih aktivnosti, koncept mednarodnega projektnega simpozija in zasnova spletne strani projekta.

Poročanje o vojni v času cenzure in propagande. Primer notranjeavstrijskih periodičnih publikacij v dolgem 19. stoletju

Oznaka: BI-AT/23-24-011.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Barbara Vodopivec.

Sodelavka: B. Vodopivec.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2024.

Izveden je bil obisk avstrijskega partnerja v Ljubljani in objavljen strokovni prispevek na temo vizualne propagande med prvo svetovno vojno v reviji *Umetnostna kronika* (<https://umetnostna-kronika.si/zapis/porocanje-o-vojni-med-cenzuro-propagando-v-dolgem-19-stoletju>).

Raziskovalne metode prihodnosti za preučevanje preteklosti. Uporaba generativnih slikovnih modelov za humanistiko. ARTofAI

Oznaka: NRH-2301.

Vrsta projekta: novi raziskovalni horizonti.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Katarina Mohar.

Sodelavci: T. Košak, A. Milič Iskra, K. Mohar, M. Oter Gorenčič, H. Seražin (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta); R. Benčin (Filozofski inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2023 – 30. 6. 2026.

Oblikovan je bil delotok projekta, izdelana analiza ustreznih programskih orodij in vzpostavljena osnovna metodologija za izvajanje študij primerov. Izvajati sta se začeli prvi predvideni študiji. Projekt je bil predstavljen na interni delavnici za sodelavce ZRC.

Konte Oblak Legacy

Oznaka: Konteus.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Konteus investicije, d. o. o.

Vodja: Barbara Vodopivec.

Sodelavka: B. Vodopivec.

Obdobje trajanja: 14. 10. 2021 – 15. 10. 2024.

Izvedeno je bilo terensko raziskovalno delo v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, interna delavnica izvajalcev projekta, predavanje za širšo publiko ter delavnica za sorodnike in pričevalce s predstavitvijo raziskovalnih rezultatov. Objavljen je bil izvorni znanstveni članek v reviji *Studia Historica Slovenica* (https://shs.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si/sites/default/files/clanki/SHS-2023-1-2-Ferlez-%28scopus%29_0.pdf).

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

Koprška Pretorska palača: podoba, pomen in namen

Oznaka: J6-2588.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za kulturno zgodovino.

Epidemije in zdravstvo v interakciji. Epidemije kot javnozdravstveni problem v slovenskem prostoru od epidemij kuge do 20. stoletja

Oznaka: J6-3122.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Zgodovinski inštitut Milka Kosa.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Nike Duh

Oznaka: MR-55883.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Mija Oter Gorenčič.

Drugi mentor: Igor Sapač (Univerza v Mariboru, Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.

V letu 2023 je bila potrjena dispozicija disertacije *Zapuščine zgodnjih umetnostnih topografov kot vir za raziskave srednjeveške umetnosti*. Spisana je bila večina biografij topografov, določena so bila končna poglavja disertacije. Pregledan je bil del arhivskega gradiva v slovenskih in tujih arhivih.

Jure Donša

Oznaka: MR-56872.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Tina Košak.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta.

V letu 2023 so bili spisani stanje raziskav in pregleda baročnih Kalvarij ter Marijinih stebrov, opravljen je bil del arhivskega in terenskega dela v Sloveniji ter tujini. Rezultati so bili predstavljeni v Muzeju baroka v Šmarju pri Jelšah ter na 11. simpoziju raziskovalk in raziskovalcev na začetku znanstvene poti.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **G. Bence** je tehnični urednik in urednik knjižne zbirke *Umetnine v žepu*.
- **A. Furlan** je član uredniškega odbora revije *Umetnostna kronika*.
- **R. Komič Marn** je članica uredniškega odbora revije *Acta historiae artis Slovenica*. Bila je sourednica tematske številke revije *Acta historiae artis Slovenica* 28/2 (= *Artistic and architectural heritage of the nobility between old and new regimes = Umetnostna in arhitekturna dediščina plemstva med starimi in novimi režimi*).
- **T. Košak** je članica nadzornega odbora Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva ter uredniškega odbora revije *Acta historiae artis Slovenica* in knjižne serije *Castellologica Slovenica*. V letu 2023 je bila pedagoška mentorica dvema doktorskima študentoma.
- **V. Krmelj** je področna urednica *Novega Slovenskega biografskega leksikona*.
- **F. Lazarini** je član uredniškega odbora zbirke *Castellologica Slovenica* in revije *Zbornik za umetnostno zgodovino*. Prav tako je področni urednik za *Novi Slovenski biografski leksikon*. Bil je mentor dvema dodiplomskima in eni magistrski študentki.
- **K. Mohar** je glavna in odgovorna urednica revije *Acta historiae artis Slovenica*. Bila je članica organizacijskega odbora mednarodnega simpozija *Razstavljanje na Slovenskem III*, Komisije za odprto znanost ZRC SAZU in Delovne skupine za oblikovanje smernic za uporabo sistemov umetne inteligence na ZRC SAZU. Bila je pedagoška mentorica enemu dodiplomskemu, dvema magistrskima in enemu doktorskemu študentu.
- **M. Oter Gorenčič** je članica uredniškega odbora revij *Acta historiae artis Slovenica*, *Alternator*, *Art is ON* in *Umetnostna kronika*, predsednica Znanstvenega sveta ZRC SAZU, članica Izvršnega odbora Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva, uredniškega odbora zbirke *Thought, Society, Culture. Slovenian and South Eastern European Perspectives* založbe Peter Lang, mednarodnega znanstvenega komiteja zbirke *Analecta Cartusiana* in lokalna sourednica revije *RIHA Journal*. V letu 2023 je bila raziskovalna mentorica eni doktorandki ter pedagoška mentorica dvema magistrskima študentoma in dvema doktorandoma.
- **A. Rakovec** je področna urednica *Novega Slovenskega biografskega leksikona*, urednica spletnega portala *Likovna umetnost v prostoru mesta Maribor* in pomočnica glavne urednice ter urednica (od 1. 11.) revije *Umetnostna kronika*.
- **H. Seražin** je članica mednarodnega uredniškega odbora revije *Res Mobilis*, lokalna sourednica revije *RIHA Journal*, članica uredniškega odbora revije *Acta historiae artis Slovenica* in uredniškega odbora *Zbornika za umetnostno zgodovino*. Je glavna urednica in članica uredniškega odbora zbirke *Umetnostna topografija Slovenije*, članica mednarodnega uredniškega odbora e-zbirke *Women's Creativity* ter njena glavna in odgovorna urednica. Je področna urednica *Novega Slovenskega biografskega leksikona*, predsednica Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva in članica Znanstvenoraziskovalnega sveta za humanistiko pri ARIS.
- **P. Vidmar** je članica uredniškega odbora revij *Umetnostna kronika* in *Studia Historica Slovenica: časopis za humanistične in družboslovne študije*. Bila je pedagoška mentorica dvema dodiplomskima in podiplomskemu študentu.
- **B. Vodopivec** je članica uredniškega odbora revije *Umetnostna kronika*.

RAZSTAVE:

- **V ospredje VI: pionirke slovenske arhitekture, gradbeništva in oblikovanja.** Galerija Dessa, Ljubljana, 6. 3. – 13. 4. (avtorica koncepta razstave z inštituta H. Seražin, oblikovalska zasnova A. Furlan).
- **Zgodbe iz grajskih soban. Preobrazbe, prenosi in nove namembnosti opreme gradov v vzhodni Sloveniji.** Graslov stolp, Slovenska Bistrica, 23. 3. – 20. 5. (avtorji T. Košak, R. Komić Marn, F. Lazarini, T. Bratuša, J. Donša, A. Milič Iskra, P. Vidmar, B. Vodopivec).
- **Branimir Ritonja. Ostanki svetlobe.** Atrij ZRC, Ljubljana, 27. 7. – 27. 8. (kustosinja z inštituta A. Rakovec).
- **Pot do novega slovenskega biografskega leksikona.** Atrij ZRC, Ljubljana, 29. 8. – 11. 9. (oblikovanje A. Furlan).
- **Plečnik in Stelè: risar in učenjak.** Muzej in galerije mesta Ljubljane, Plečnikova hiša, 20. 10. 2023 – 28. 1. 2024 (avtorja razstave V. Krmelj in F. Lazarini).
- **Andrej Lamut. Persona.** Atrij ZRC, Ljubljana, 27. 10. – 23. 11. (kustosinja z inštituta A. Rakovec).

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Meščanstvo kot umetnostni naročnik na Kranjskem in Štajerskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja.** Projektna delavnica. Ljubljana, 16. 6.
- **The Potential of Prosopography for Historical and Art Historical Studies on the Charterhouses and the Carthusian Order.** Mednarodna znanstvena konferenca. Ljubljana, 23.–25. 8., dogodek v živo in na spletu.
- **Prostori, države, sistemi, usode. Dediščina rodbine Oblak-Dobovišek-Konte v obdobju od 1867 do danes.** Mednarodna projektna delavnica. Ljubljana, 22. 9.
- **Od Rudolfa do Maksimiljana. Vzpon Habsburžanov v vzhodnoalpskem prostoru (1273–1525) = From Rudolf to Maximilian. The Rise of the Habsburgs in the Eastern Alps (1273–1525).** Mednarodni znanstveni simpozij. Ljubljana, 19.–20. 10.
- **Dan grofov Celjskih.** Javna strokovno-znanstvena delavnica. Soorganizator: Narodni muzej Slovenije. Ljubljana, 25. 11. (organizator z inštituta: M. Oter Gorenčič).

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Vodja: V. Krmelj.

Knjižnični fond na inštitutu v Ljubljani se je povečal za 275 enot, na izpostavi v Mariboru pa za 60 enot. Skupaj se je knjižnica povečala za 335 enot, od tega 210 monografij in 125 zvezkov periodike. Potekalo je preoblikovanje signature iz sistema *numerus currens* v signaturo po vsebinah. Določene so bile signature za vse gradivo.

Dokumentacija

Inštitut hrani gradivo iz zapuščine Franceta Steleta (beležnice, tipkopise terenskih zapiskov, fototeko, kartoteke umetnikov, korespondenco) ter topografsko bazo spomenikov s spisovnim in fotografskim gradivom. Potekalo je redno dopolnjevanje topografske baze spomenikov, kartoteke in baze umetnikov, specialnih kartotek in baz ter fototeke. Podatki so se zbirali po literaturi in arhivih ter s terenskim delom. Ob kartotečnih evidencah se je nadgrajevala računalniško vodena dokumentacija. Fotodokumentarno delo na terenu je obogatilo fototeko za več tisoč posnetkov (predvsem v digitalni obliki), s posnetki z brezpilotnim letalnikom in kamero 360°. Potekalo je urejanje metapodatkovne baze digitaliziranega gradiva.

Potekalo je zbiranje podatkov in dokumentiranje umetnostnih spomenikov na terenu ter arhivsko delo. Priprava arhitekturnih posnetkov na terenu je bila omejena predvsem na sakralne stavbe (N. Bernik). Po že ustaljeni metodologiji fototopografske dokumentacije se je za potrebe raziskovalnih, razstavnih in izdajateljskih projektov nadaljevalo terensko dokumentiranje po celotnem slovenskem ozemlju. V UE Tolmin je bila izvedena terenska meritev in digitalizacija sakralnih stavb (1 lokacija). V okviru projekta *Umetnost v času zatona plemstva: transformacije, translukacije in interpretacije* je potekalo fotografiranje grajskih stavb po celotnem ozemlju Slovenije (A. Furlan: 10 grajskih stavb) in fotografiranje z brezpilotnim letalnikom (N. Bernik: 1 grajska stavba). Prav tako je bil v okviru projekta izdelan 3D model, renderji in videoanimacija (N. Bernik: 1 grajska stavba). V okviru projekta *Transformacije – iz materialnega v virtualno. Digitalni korpus stenskega slikarstva – nove razsežnosti raziskav srednjeveške umetnosti v Sloveniji* je fotografiranje potekalo po smernicah fototopografije s poudarkom na zahtevah projekta (natančno fotografiranje lokacije freske ali fragmenta na steni, fotografiranje detajlov barvnih slojev in fragmentov, priprava fotografskega gradiva za spletno objavo). V celoti je bilo fotografsko dokumentiranih 24 lokacij. Opravljene so bile terenske meritve, digitalni izrisi ter fotografiranje s kamero 360° in brezpilotnim letalnikom (N. Bernik: 18 lokacij). V okviru projekta *Meščanstvo kot umetnostni naročnik na*

Kranjskem in Štajerskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja ter za potrebe založniškega programa je bilo izvedenih več fotodokumentiranj spomenikov kulturne dediščine. V okviru projekta *Umetnostna dediščina grofov Celjskih* je bilo izvedeno terensko fotografiranje z brezпилotnim letalnikom (3 lokacije). Izdelana je bila nova grafična podoba revije *Umetnostna kronika*.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- ***Acta historiae artis Slovenica 28/1, 28/2 (=Artistic and Architectural Heritage of the Nobility Between Old and New Regimes)***. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- ***Umetnostna kronika 78***. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, <https://umetnostna-kronika.si/>.
- ***Fra Josip Markušić, Josip (Jože) Plečnik. Korespondencija 1932.–1956***. Uredila Jozo Džambo in Damjan Prelovšek. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, Jajce: Franjevački samostan sv. Luke, Zagreb/Sarajevo: Synopsis, Beograd: Franjevački samostan sv. Ante.
- ***Umetnostna dediščina plemstva v času njegovega zatona. Transformacije, prenosi, reinterpretacije***. Uredila Tina Košak. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Opera Instituti artis Historiae).
- Jana Horvat, ***Ptujska panorama. Legijski tabor in antično mesto***. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Umetnine v žepu, 25).
- Andreja Rakovec, ***Cerkev svetega Jožefa v Soči***. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Umetnine v žepu, 26).
- Igor Sapač, ***Grad Cmurek***. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Umetnine v žepu, 27).

MEDNARODNO SODELOVANJE

Mednarodno sodelovanje je potekalo s številnimi institucijami, in sicer v okviru skupnih projektov, sodelovanja na simpozijih, (mednarodnih) uredništev, raziskovalnih združenj in skupin, mdr. RIHA (International Association of Research Institutes in the History of Art), ASEEEES (Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies), CAA (College Art Association) idr.

Med drugim so raziskovalci inštituta v letu 2023 raziskovalno sodelovali z naslednjimi tujimi institucijami:

- Akademija likovnih umetnosti, Dunaj, Avstrija.
- Albertina, Dunaj, Avstrija.
- Alte Galerie, Universalmuseum Joanneum, Gradec, Avstrija.
- Alpen-Adria-Universität Klagenfurt, Celovec, Avstrija.
- Arhiv Jugoslavije, Beograd, Srbija.
- Arhiv Republike Srpske, Banjaluka, Bosna in Hercegovina.
- Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEEES), Pittsburgh, Združene države Amerike.
- Bizkaikoa-Diputación Foral de Bizkaia, Bilbao, Španija.
- Bundesdenkmalamt, Dunaj, Avstrija.
- Bundesdenkmalamt, Gradec, Avstrija.
- College Art Association (CAA), New York, Združene države Amerike.
- Consiglio nazionale delle ricerche, Rim, Italija.
- Docomomo Bosnia and Herzegovina, Sarajevo, Bosna in Hercegovina.
- Fondazione Palazzo Coronini-Cronberg, Gorica, Italija.
- Helsingin yliopiston (University of Helsinki), Helsinki, Finska.
- Hochschule Furtwangen, Furtwangen im Schwarzwald, Nemčija.
- Hrvaški državni arhiv, Zagreb, Hrvaška.
- Hrvatska Akademija znanosti i umjetnosti (Strossmayerova galerija starih majstora), Zagreb, Hrvaška.
- Institut d'études supérieures des arts (IESA), Pariz, Francija.
- International Association of Research Institutes in the History of Art (RIHA), Pariz, Francija.
- Istituto per gli Incontri Culturali Mitteleuropei di Gorizia (ICM), Gorica, Italija.
- Masarykova univerzita Brno, Brno, Češka.
- Muzej Slavonije, Osijek, Hrvaška.
- Nacionalni inštitut za dediščino, Praga, Češka.
- Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet NTNU, Trondheim, Norveška.
- Österreichisches Staatsarchiv, Dunaj, Avstrija.
- Politecnico di Torino (UNOVI), Torino, Italija.
- Rigas tehniška universitate, Riga, Latvija.

- Schloss Eggenberg, Universalmuseum Joanneum, Gradec, Avstrija.
- SIA Murins Startups, Riga, Latvija.
- Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet u Rijeci, Reka, Hrvaška.
- Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Zagreb, Hrvaška.
- Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija.
- The Society for the History of Collecting.
- Universidad de La Laguna, La Laguna, Španija.
- Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED), Madrid, Španija.
- Universidade do Porto, Porto, Portugalska.
- Università Ca' Foscari di Venezia, Dipartimento di Filosofia e Beni Culturali, Benetke, Italija.
- Universität Graz, Gradec, Avstrija.
- Universität Wien, Dunaj, Avstrija.
- Université Jean Monnet Saint-Étienne, Faculté SHS - Sciences Humaines et Sociales, Saint-Étienne, Francija.
- University College London, London, Združeno kraljestvo.
- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznan, Poljska.
- Uniwersytet opolski, Opole, Poljska.
- Ústav dějin umění Akademie věd České republiky, Praga, Češka.
- Ustav teorie informace a automatizace AV CR VVI, Praga, Češka.
- Venetian Cluster SRL, Benetke, Italija.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Dr. Andreas Golob, Universität Graz, Gradec, Avstrija, 28. 8. – 3. 9. in 23.–29. 10.: bilateralno sodelovanje.

PREDAVANJA IN REFERATI

Gorazd Bence:

- *Celjski minoriti, sv. Maksimilijan Celejanski in grofje Celjski*. Predavanje v organizaciji Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva, Ljubljana, 1. 6.
- *Grobnice grofov Celjskih*. Predavanje v sklopu delavnice *Dan grofov Celjskih*, Ljubljana, 25. 11.

Nejc Bernik:

- *Fotodokumentacija grajske dediščine med tehničnimi in vsebinskimi izzivi*. Referat na zaključni delavnici projekta *Umetnost v času zatona plemstva: transformacije, translokacije in interpretacije*, Ljubljana, 19. 6.
- *The process of preparation of 3D models and visualisations of Plečnik's unrealised projects for Ljubljana*. Referat na drugem mednarodnem seminarju *Digital tools and Cultural heritage*, Saint-Étienne, Francija, 7. 12.

Jure Donša:

- *Vidiki kolektivnega pri naročilih Marijinih stebrov. Primer Marijinega stebra v Ljutomeru*. Referat na simpoziju *Skupni problemi skupnega. 11. simpozij raziskovalk in raziskovalcev na začetku znanstvene poti*, Ljubljana, 21. 11.
- *Raziskovanje kipov s Kalvarije v Šmarju pri Jelšah – izzivi in vprašanja*. Predavanje ob otvoritvi slikarske razstave *Ekstempore Kalvarija*, Šmarje pri Jelšah, 20. 9.

Nike Duh:

- *Dokumentiranje srednjeveških grajskih stavb v fondih Cesarsko-kraljeve centralne komisije za proučevanje in ohranjanje stavbnih spomenikov*. Prispevek na konferenci *Skupni problemi skupnega. 11. simpozij raziskovalk in raziskovalcev na začetku znanstvene poti*, Ljubljana, 21. 11.

Andrej Furlan:

- *Fotodokumentacija grajske dediščine med tehničnimi in vsebinskimi izzivi*. Referat na zaključni delavnici projekta *Umetnost v času zatona plemstva: transformacije, translokacije in interpretacije*, Ljubljana, 19. 6.

Anja Milič Iskra:

- *Kulturna politika in likovna umetnost v Mariboru v času nemške okupacije 1941–1945*. Predavanje v organizaciji Umetnostnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta ZRC SAZU in Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva, Ljubljana, 25. 5.

Renata Komić Marn

Od 3 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Narodni muzej. Nakupi za muzejsko zbirko na dražbi grajske opreme grofa Szapáryja v Murski Soboti*. Predavanje iz cikla *Raziskujmo preteklost Ljubljane*, Ljubljana, 12. 1.
- »Sammlung Attems«. *The identity of the collection in its changing contexts*. Referat na znanstveni konferenci *The Mutability of Collections. Transformation, Contextualisation and Re-interpretation*, London, Združeno kraljestvo, 7. 7.
- *Musealisation of art heritage objects in Slovenia 1945–1965. Contexts, identities, reception*. Referat na znanstveni konferenci *Heritage on the margins? Central and Eastern European perspectives*, Ljubljana, 30. 11.

Tina Košak:

- *Habsburg hereditary homage and provincial villas between the imperial leisure and the local nobility's propaganda: the case of the counts of Cobenzl and their in-laws*. Predavanje na mednarodnem simpoziju *Otium con dignitate: las villas como espacios de sociabilidad, representación y ocio noble*, Madrid, Španija, 21. 4. (soavtorica H. Seražin).
- *Raznolike poti umetnin do Štajerske: Erazem Friderik graf Herberstein (1631–1691) in njegova umetnostna zbirka na gradu Hrastovec = Various Trails of Artworks to Styria: the Case of Erasmus Friedrich Count of Herberstein (1631–1691) and his Collection in Hrastovec (Guttenhaag) Castle*. Predavanje na umetnostnozgodovinskem kolokviu *Periferija ali regionalni centri? Tri stoletja umetnosti med Srednjo Evropo in Jadranom (1400–1700) = Periphery or regional centers? Three centuries of art between Central Europe and the Adriatic (1400–1700)*, Ljubljana, 15. 9.

Vesna Krmelj:

- *Beyond Dvořák's »The Last Renaissance«*. Predavanje na mednarodni konferenci *The Vienna School of Art History: Origins, Modifications, and Influences of Its Theoretical Concepts: Conference III*, Praga, Češka, 19. 4.
- *Umetnostna zgodovina in sodobna umetnost na Ljubljanskem velesejmu*. Predavanje v okviru 2. projektne delavnice *Meščanstvo kot umetnostni naročnik na Kranjskem in Štajerskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja*, Ljubljana, 16. 6.
- *Slovenian cultural and architectural heritage in the context of Le Corbusier's functionalism*. Predavanje na mednarodni konferenci *Le Corbusier in Yugoslavia and the Balkans: reception of modernist architectural postulates in the peripheral region*, Sarajevo, Bosna in Hercegovina, 22. 9. (soavtor F. Lazarini).

Franci Lazarini

Od 3 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *France Stele between Monument Protection and Modern Architecture*. Predavanje v okviru mednarodne konference *The Vienna School of Art History: Origins, Modifications, and Influences of Its Theoretical Concepts III*, Praga, Češka, 19. 4.
- *Maks Fabiani – med Dunajem in Ljubljano*. Predavanje na prireditvi *Svetovni dan Art nouveauja/World Art Nouveau Day*, Ljubljana, 6. 6.
- *Slovenian Cultural and Architectural Heritage in the Context of Le Corbusier's Functionalism*. Predavanje v okviru mednarodne konference *Le Corbusier in Yugoslavia and the Balkans: Reception of Modernist Architectural Postulates in the Peripheral Region*, Sarajevo, Bosna in Hercegovina, 22. 9.

Katarina Mohar:

- *Likovni okras javne in zasebne arhitekture v Ljubljani v času med obema svetovnima vojnama*. Referat na projektni delavnici *Meščanstvo kot umetnostni naročnik na Kranjskem in Štajerskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja*, Ljubljana, 16. 6.
- *Spomenik Zmage v Murski Soboti: stanje raziskav*. Referat na znanstveni konferenci *Rdeča armada v Prekmurju*, Maribor, 12. 12.

Mija Oter Gorenčič

Od 3 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Zeit vom Ende her denken - Memento mori in der mittelalterlichen Wandmalerei Sloweniens*. Referat na mednarodnem znanstvenem simpoziju *Zeit, die bleibt. Zeit vom Ende her denken! Apokalypse - Geschichte - Erfahrungswissen - Klimawandel aus der Sicht der Astronomie, der Medizin, der Theologie, der Germanistik, der Musik und der Geschichte*, Dunaj, Avstrija, 2. 2.
- *The Importance of Prosopographical Studies for the Research of Artistic and Historical Connections Between the Counts of Cilli and the Carthusians*. Referat na mednarodnem znanstvenem simpoziju *The Potential of Prosopography for Historical and Art Historical Studies on the Charterhouses and the Carthusian Order*, Ljubljana, 23. 8.

- *The Counts of Cilli and the Habsburgs as Supporters of Monasteries Through the Prism of Their Artistic Representation*. Referat na mednarodnem znanstvenem simpoziju *Od Rudolfa do Maksimilijana. Vzpon Habsburžanov v vzhodnoalpskem prostoru (1273–1525 = From Rudolf to Maximilian. The Rise of the Habsburgs in the Eastern Alpine Area (1273–1525)*, Ljubljana, 20. 10.

Helena Seražin:

- *Habsburg hereditary homage and provincial villas between the imperial leisure and the local nobility's propaganda: the case of the counts of Cobenzl and their in-laws*. Referat na mednarodnem znanstvenem kongresu »*Otium con dignitate: las villas como espacios de sociabilidad, representación y ocio noble*«, Madrid, Španija, 21. 4. (soavtorica T. Košak).
- *Vloga ambasadorjev iz Goriške grofije pri novačenju italijanskih umetnikov in arhitektov za cesarski dvor*. Predavanje na mednarodnem znanstvenem umetnostnozgodovinskem kolokviju *Periferija ali regionalni centri? Tri stoletja umetnosti med Srednjo Evropo in Jadranom (1400–1700) = Periphery or regional centers? Three centuries of art between Central Europe and the Adriatic (1400–1700)*, Ljubljana, 15. 9.

Polonca Vidmar:

- *Celjski oltar na Ptujski Gori*. Predavanje na posvetu *Periferija ali regionalni centri? Tri stoletja umetnosti med Srednjo Evropo in Jadranom (1400–1700)*, Ljubljana, 14. 9.
- *Kulturna dediščina družine Gödel-Lannoy*. Referat na 4. bilateralni slovensko-avstrijski konferenci o diplomatski zgodovini *Konzularna služba habsburške monarhije: primer družine Gödel-Lannoy (Konsulardienst der Habsburgermonarchie: der Fall der Familie Gödel-Lannoy)*, Loka pri Mengšu, 28. 11.

Barbara Vodopivec:

- *Meščanske vile v Ljubljani konec 19. in v prvi polovici 20. stoletja – trije izbrani primeri*. Predavanje v okviru 2. projektne delavnice *Meščanstvo kot umetnostni naročnik na Kranjskem in Štajerskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja*, Ljubljana, 16. 6.
- *Stopile so v ospredje: pionirke gradbeništva na Slovenskem Sonja Lapajne Oblak, Carmen Jež Gala in Darinka Battelino*. Predavanje v organizaciji Rotary kluba Ljubljana NIKE, Ljubljana, 7. 6.
- *Predstavitev pristopa, metod in raziskav*. Predavanje na delavnici projekta *Dediščina rodbine Oblak-Dobovišek-Konte v obdobju od 1867 do danes z naslovom Prostor, države, sistemi, usode*, Ljubljana, 22. 9.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Jure Donša:

- Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Knjižnica Filozofskog fakulteta, Zagreb, Hrvaška, 6.–8. 9.: raziskovalno delo v knjižnicah.
- Steiermärkisches Landesarchiv in Steiermärkische Landesbibliothek, Gradec, Avstrija, 2. 10.: raziskovalno delo v arhivu in knjižnici.

Nike Duh:

- Österreichisches Staatsarchiv, Bundesdenkmalamt, Österreichische Nationalbibliothek, Dunaj, Avstrija, 29. 1. – 3. 2.: raziskovalno delo v arhivih in knjižnicah.
- Österreichisches Staatsarchiv, Bundesdenkmalamt - Fotoarchiv, Wienbibliothek im Rathaus, Universität Wien - Institut für Kunstgeschichte, Österreichische Nationalbibliothek, Dunaj, Avstrija, 21.–26. 5.: raziskovalno delo v arhivih in knjižnicah.

Tina Košak:

- Zentralinstitut für Kunstgeschichte, München, Nemčija, 24.–26. 6.: raziskovalno delo v knjižnici.
- Österreichische Nationalbibliothek, Staatsarchiv, Institut für Kunstgeschichte, Universität Wien, Dunaj, Avstrija, 4.–10. 11.: raziskovalno delo v knjižnicah in arhivu.
- Österreichische Nationalbibliothek, Dunaj, Avstrija, 27.–30. 12.: raziskovalno delo v arhivu.

Mija Oter Gorenčič:

- Österreichische Nationalbibliothek in Österreichische Nationalbibliothek Sammlung Handschriften und Alte Drucke in Institut für Kunstgeschichte in Institut für katholische und evangelische Theologie in Institut für Geschichtswissenschaften, Dunaj, Avstrija, 13.–18. 6.: raziskovalno delo v knjižnicah.
- Österreichische Nationalbibliothek in Institut für Kunstgeschichte in Institut für katholische und evangelische Theologie, Dunaj, Avstrija, 28. 6. – 2. 7.: raziskovalno delo v knjižnicah.
- Österreichische Nationalbibliothek, Dunaj, Avstrija, 15.–19. 11.: raziskovalno delo v knjižnici.
- Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija, 1. 3.; 15.–17. 3.: raziskovalno delo v arhivu.

- Steiermärkisches Landesarchiv in Universitätsbibliothek in Institut für Kunstgeschichte, Gradec, Avstrija, 16.–17. 5.: raziskovalno delo.
- Österreichische Nationalbibliothek in Fachbereichsbibliothek für Kunstgeschichte der UW in Fachbereichsbibliothek für Geschichtswissenschaften der UW, Dunaj, Avstrija, 6.–10. 12.: raziskovalno delo v knjižnicah.

Andreja Rakovec:

- Archivio storico, Arcidiocesi di Gorizia, Gorica, Italija, 1. 2., 15. 3.: raziskovalno delo v arhivu.
- Archivio di stato di Trieste, Trst, Italija, 1. 6.: raziskovalno delo v arhivu.

Helena Seražin:

- Österreichische Nationalbibliothek in Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Dunaj, Avstrija, 26. 6. – 7. 7.; 17.–31. 8.: raziskovalno delo v knjižnicah in arhivih.

Barbara Vodopivec:

- Arhiv Jugoslavije, Beograd, Srbija, 14.–19. 2.: raziskovalno delo.
- Avstrijska nacionalna biblioteka, Dunaj, Avstrija, 1.–5. 9.: raziskovalno delo.
- Hrvatski državni arhiv, Zagreb, Hrvaška, 15.–17. 11.: raziskovalno delo.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

In 2023, the researches were conducted within two research programmes *Art in Slovenia at a Cultural Crossroads* and *IMAGE – WORD – KNOWLEDGE. The Transmission and Transformation of Ideas on the Territory between the Eastern Alps and the North Adriatic 1400–1800*. Individual research activities were performed within the following research projects: *Art and the Nobility in Times of Decline: Transformations, Translocations and Reinterpretations*; *Transformations – from Material to Virtual. Digital Corpus of Mural Painting – New Dimensions of Medieval Art Research in Slovenia*; *Bourgeois Art Commissions in Carniola and Styria in the 19th and the First Half of the 20th Century*; *Exhibiting of Art and Architecture between Artistic and Ideological Concepts. Case Study of Slovenia, 1947–1979*; *Heritage for Inclusive Sustainable Transformation: HEI-TRANSFORM*; *The Art Heritage of the Counts of Cilli*; *The Legacy of the Oblak-Dobovišek-Konte family*; *Tools of the Future for Research of the Past. The Use of Generative Image Models for Humanities*; *Art for Community. Registration and Assessment of Artworks Commissioned for Public Institutions in Slovenia, 1945–1991*; *Formation of an early modern regional artistic centre: the case of Ljubljana*; as well as the international project *War Reporting in times of Censorship and Propaganda: The Case of Inner-Austrian Periodicals in the Long 19th Century*.

Edited and printed were two issues of the *Acta historiae artis Slovenica* journal, 28/1 and 28/2, the quarterly *Umetnostna kronika* [Art Chronicle], no. 78, which became available also online (<https://umetnostna-kronika.si/>); moreover, edited and printed were three books from the series *Art in the Pocket*, i.e. *Ptujska panorama. Legijski tabor in antično mesto* [Ptuj Panorama. Legion Camp and Ancient City] by Jana Horvat, *Cerkev svetega Jožefa v Soči* [Saint Joseph's Church in Soča] by Andreja Rakovec and *Grad Cmurek* [Cmurek Castle] by Igor Sapač, two scientific monographs *Fra Josip Markušič, Josip (Jože) Plečnik. Korespondencija 1932.–1956.* [Fra Josip Markušič, Josip (Jože) Plečnik. The correspondence 1880–1968] and *Umetnostna dediščina plemstva v času njegovega zatona. Transformacije, prenosi, reinterpretacije* [Artistic Heritage of the Nobility in Decline. Transformations, Translocations and Reinterpretations].

The researchers participated in several symposia and study programmes at the Faculty of Arts, University of Maribor.

International cooperation continued with numerous institutions, including the International Association of Research Institutes in the History of Art (RIHA), Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES), College Art Association (CAA) etc.

Two international conferences were organised, including *The Potential of Prosopography for Historical and Art Historical Studies on the Charterhouses and the Carthusian Order* (23–25 August) and *Od Rudolfa do Maksimilijana. Vzpon Habsburžanov v vzhodnoalpskem prostoru (1273–1525)* [From Rudolf to Maximilian. The Rise of the Habsburgs in the Eastern Alps (1273–1525)] (19–20 October). Three workshops were organised, including *Meščanstvo kot umetnostni naročnik na Kranjskem in Štajerskem v 19. in prvi polovici 20. stoletja* [Bourgeois Art Commissions in Carniola and Styria in the 19th and the First Half of the 20th Century] (16 June), *Prostori, države, sistemi, usode. Dediščina rodbine Oblak-Dobovišek-Konte v obdobju od 1867 do danes* [Territories, States, Systems, Life Stories. The Legacy of Oblak-Dobovišek-Konte Family from 1867 until Today] (22 September) and *Dan grofov Celjskih* [Counts of Cilli Day] (25 November).

Several exhibitions have been launched, including *V ospredje VI: pionirke slovenske arhitekture, gradbeništva in oblikovanja* [To the Fore VI: Female Pioneers in Slovene Architecture and Design] (Ljubljana, 6 March–13 April); *Zgodbe iz grajskih soban. Preobrazbe, prenosi in nove namembnosti opreme gradov v vzhodni Sloveniji* [The Stories from Castle Chambers. Transformations, Transfers, and New Purposes of Castle Furniture in Eastern Slovenia] (Slovenska Bistrica, 23 March–20 May); *Branimir Ritonja. Ostanke svetlobe* [Branimir Ritonja. Remains of Light] (Ljubljana, 27 July – 27 August); *Plečnik in Stelè: risar in učenjak* [Plečnik and Stelè: The Draughtsman and the Scholar] (Ljubljana, 20 October 2023–28 January 2024); *Andrej Lamut. Persona* (Ljubljana, 27 October – 23 November).

Sodelavke in sodelavci Muzikološkega inštituta sistematično raziskujejo glasbene vire, stvaritve, fenomene, historiografijo in kontekst glasbenega življenja v okviru nacionalne ter srednjeevropske glasbene dediščine od srednjega veka do 20. stoletja. Izsledki njihovih raziskav prispevajo k poznavanju, vrednotenju, ohranjanju in oživljanju glasbene dediščine, zvočno pa zaživijo tudi na koncertih cikla Harmonia concertans.

MUZIKOLOŠKI INŠTITUT

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://mi.zrc-sazu.si>

ZNANSTVENI SVET

Do 17. 2. do 13. 12.: **dr. Klemen Grabnar**, izr. član SAZU **prof. ddr. Janez Höfler** (podpredsednik), **doc. dr. Metoda Kokole**, **akad. prof. Uroš Rojko**, **doc. dr. Katarina Šter** (predsednica).

Od 17. 2. do 13. 12.: **dr. Klemen Grabnar** (predsednik), **akad. prof. ddr. Janez Höfler** (podpredsednik), **akad. prof. Uroš Rojko**, **doc. dr. Katarina Šter**.

Od 13. 12.: **dr. Klemen Grabnar** (predsednik), **akad. prof. ddr. Janez Höfler** (podpredsednik), **doc. dr. Marko Motnik**, **akad. prof. Uroš Rojko**, **doc. dr. Katarina Šter**.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: **doc. dr. Katarina Šter**.

Znanstvena svetnica: **doc. dr. Metoda Kokole**.

Znanstveni sodelavci: **dr. Klemen Grabnar**, **doc. dr. Marko Motnik**, **doc. dr. Katarina Šter**, **dr. Maruša Zupančič**.

Asistentke, mlade raziskovalke: **Jana Erjavec**, **Ivana Maričič**, **Monika Marušič**.

Višja strokovna sodelavka: **Tonja Čakš**.

Projektna sodelavka: **Lucija Herga**.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Raziskave glasbene preteklosti na Slovenskem

Oznaka: P6-0004.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Metoda Kokole.

Sodelavci: T. Čakš, K. Grabnar, L. Herga, M. Kokole, M. Motnik, K. Šter, M. Zupančič.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Nadaljevale so se raziskave posameznih segmentov glasbenega življenja na Slovenskem v preteklosti. Predmeti raziskav najstarejše dediščine so bili: liturgično enoglasje v srednjem in novem veku, širši okvir glasbenega dela Jurija Slatkonje (monografija), Daniel Lagkhner, Jacobus Handl – Gallus in skladatelji v Hrenovi notni zapuščini. Potekale so raziskave opernega fenomena v 18. in 19. stoletju, duhovnih kontrafaktur iz slovenskih nahajališč, zgodnje glasbene kariere Francesca Pollinija ter družine Linhart. Posebna pozornost je bila namenjena meščanski glasbeni kulturi 19. stoletja v Ljubljani. Vzpostavljena je bila nova podatkovna zbirka MUSIQUUM. Ob 40. obletnici izdavanja MAMS (Monumenta artis musicae Sloveniae) so bili predstavljeni razni vidiki vsebine in rasti te zbirke. V reviji DMD (*De musica disserenda*) je izšla obsežna tematska številka *Pristno, potvrjeno ali pomota? Ustvarjanje, poustvarjanje, prevara in ponarejanje v glasbi*. Pripravljenih je bilo šest koncertov v ciklu Harmonia concertans.

Stare tradicije v novih oblačilih: glasbene in besedilne predelave v izvajalski praksi liturgične glasbe

Oznaka: J6-1809.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Katarina Šter.

Sodelavci: K. Grabnar, L. Herga, M. Kokole, M. Motnik, K. Šter.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Ob zaključku projekta, ki je preučeval dva značilna repertoarja novoveške cerkvene glasbe na Slovenskem, so bili v posebni tematski številki muzikološke revije *De musica disserenda* kot predstavitev zaokroženih repertoarjev in študij posameznih primerov objavljeni rezultati raziskav o kontrafakturah posvetne glasbe v cerkvenih arhivih slovenske Štajerske (Celje, Ptuj). V okviru raziskav različnih arhivov in repertoarjev od 16. do 18. stoletja (na primerih iz repertoarja novomeških frančiškanov, koralnih rokopisov radeljskih dominikank, fragmenta slovenskega koralna iz Gornjega Grada in renesančne polifonije s koralnim *cantusom firmusom*) so izšle pomembne študije o predelavah ter tradicijah novoveškega liturgičnega koralna, nadaljevale pa so se tudi raziskave t. i. *cantusa fractusa* v virih obalnih cerkvenih arhivov. Izbrani repertoar je bil v obliki koncertov predstavljen najširši javnosti.

Digitalna demonstracija cerkvene glasbe dolgega 16. stoletja, povezane s Kranjsko

Oznaka: J6-2586.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Klemen Grabnar.

Sodelavci: T. Čakš, K. Grabnar, L. Herga, M. Kokole, M. Motnik, K. Šter (Muzikološki inštitut); M. Kovačič, U. Šivic (Glasbenonarodopisni inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2024.

Pripravljena so bila uvodna besedila za znanstvenokritično edicijo šestih osemglasnih motetov Jacobusa Handla Gallusa. Nastali so tudi referati o Gallusovih delih in njihovem kontekstu ter raziskava o Gallusovih motetih, ohranjenih v rokopisih, ki je bila predstavljena v obliki referata.

A new ecosystem of early music studies [Novi ekosistem preučevanj stare glasbe]

Oznaka: EarlyMuse.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt – COST.

Sofinancer: COST Association.

Vodja: Metoda Kokole.

Sodelavci: K. Grabnar, M. Kokole, K. Šter.

Obdobje trajanja: 21. 9. 2022 – 20. 9. 2026.

M. Kokole in K. Grabnar sta bila aktivna v delovni skupini za publikacije in K. Šter v delovni skupini za izobraževanje. M. Kokole in K. Šter sta članici upravnega odbora (Management Committee), M. Kokole tudi osrednje upravne skupine (Core Group), K. Šter pa komisije za podeljevanje štipendij.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

Začetki slovenske posvetne dramatike in gledališča (1670–1848)

Oznaka: J6-50203.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede.

Episkop mejnosti: Premislek o goriških preteklostih in prihodnostih ob Evropski prestolnici kulture, Nova Gorica 2025

Oznaka: L7-4629.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Jana Erjavec

Oznaka: MR-53501.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Klemen Grabnar.

Drugi mentorji: Aleš Nagode (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

V letu 2023 je potekalo pisanje doktorske disertacije. Pregledano je bilo arhivsko gradivo v Mariboru in Celju, dopolnjena je bila mednarodna spletna baza RISM. V znanstveni reviji *De musica disserenda* je izšla razprava o t. i. kontrafakturah, ki je nastala v okviru projekta »Stare tradicije v novih oblačilih: glasbene in besedilne predelave v izvajalski praksi liturgične glasbe«.

Ivana Maričić

Oznaka: MR-55886.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Katarina Šter.

Drugi mentorji: Gregor Pompe (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

I. Maričić raziskuje zgodovino in epistemologije glasboslovnih praks. V letu 2023 se je osredotočila na politične in ekonomske pogoje možnosti institucionalizacije muzikologije na Univerzi na Dunaju v 19. stoletju. Izkazalo se je, da so pestre politične spremembe v dinamičnem odnosu s spontanimi prepričanji znanstvenikov.

Monika Marušič

Oznaka: MR-58023.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Marko Motnik.

Drugi mentorji: Aleš Nagode (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Mlada raziskovalka je začela z zbiranjem in urejanjem arhivskih virov ter študijem relevantne literature za temo doktorske disertacije, ki se ukvarja z opero v Gorici v prvi polovici 19. stoletja.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **T. Čakš** je vodja nacionalne delovne skupine *Répertoire International de Littérature Musicale (RILM)* za Slovenijo.
- **K. Grabnar** je postal član koordinacijskega in uredniškega odbora Historičnega seminarja. Je član nacionalne delovne skupine *Répertoire International des Sources Musicales (RISM)* za Slovenijo. Je tudi član nacionalnega odbora *Répertoire International de Littérature Musicale (RILM)* za Slovenijo. Je član programskega odbora cikla koncertov stare glasbe na ustreznih zgodovinskih glasbilih Harmonia concertans – Stara glasba na Novem trgu. Prav tako je član uredniških odborov spletne knjižne zbirke *Slovenska glasbena dediščina* in notne zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* s podzbirko *Supplementa* ter glavni in odgovorni urednik revije *De musica disserenda*. Poleg tega je terminološki svetovalec za muzikologijo pri *eSSKJ* in na portalu *Franček*.
- **L. Herga** je tehnična urednica revije *De musica disserenda* in drugih publikacij Muzikološkega inštituta.
- **M. Kokole** je glavna in odgovorna urednica notne zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* s podzbirko *Supplementa* ter spletne zbirke *Slovenska glasbena dediščina*. Je tudi članica uredniškega odbora revije *De musica disserenda* in nacionalnega odbora *Répertoire International de Littérature Musicale (RILM)* za Slovenijo, članica mednarodnega znanstvenega sveta za izdajo zbranih del Giuseppeja Tartinija s sedežem na Univerzi v Padovi in Tomasa Cecchinija s sedežem v Zagrebu. Je podpredsednica Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja in članica zgodovinske sekcije Slovenske matice. V letu 2023 je bila organizatorica posveta *Kritične izdaje stare glasbe med preteklostjo in prihodnostjo: ob štiridesetletnici zbirke Monumenta artis musicae Sloveniae* in soorganizatorica mednarodne prireditve *Tartinijev dan: poklon piranskemu mastru*.
- **I. Maričič** je članica uredniškega odbora Simpozija mladih raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti. Je tudi skrbnica družbenih omrežij Muzikološkega inštituta.
- **M. Motnik** je v letu 2023 postal član Znanstvenega sveta Muzikološkega inštituta. Je tudi član uredniškega odbora revije *De musica disserenda* in vodja nacionalne delovne skupine *Répertoire International des Sources Musicales (RISM)* za Slovenijo.
- **K. Šter** je članica Znanstvenega sveta Muzikološkega inštituta, glavna in odgovorna urednica mednarodne muzikološke revije *Muzikološki zbornik* ter članica uredniških odborov revije *De musica disserenda* in zbirke spletnih monografij *Slovenska glasbena dediščina*. Aktivna je v študijski skupini Mednarodnega muzikološkega društva Cantus planus. Je tudi članica programskega odbora cikla koncertov stare glasbe Harmonia concertans – Stara glasba na Novem trgu, članica koordinacijskega in uredniškega odbora Historičnega seminarja in terminološka svetovalka za muzikologijo pri *eSSKJ*. Obenem je podpredsednica Slovenskega muzikološkega društva, članica Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja in strokovna svetovalka Zavoda za cerkveno glasbo.
- **M. Zupančič** je članica uredniškega odbora znanstvene revije *Baščinski glasi* in vodja delovne skupine za podatkovno zbirko MUSIQUM (Digitalna panorama glasbene dediščine 19. stoletja na Slovenskem). Je skrbnica spletnih strani Muzikološkega inštituta in mentorica študentom muzikologije na študijski praksi.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Kritične izdaje stare glasbe med preteklostjo in prihodnostjo. Ob štiridesetletnici zbirke Monumenta artis musicae Sloveniae.** Mednarodni posvet. Ljubljana, 4. 9.
- **Gallus – evropski skladatelj.** Mednarodni seminar in glasbena delavnica. Soorganizatorja: Glasbena matica Ljubljana, Institut d'histoire des représentations et des idées dans les modernités, Ljubljana, 7.–9. 9.
- **Tartinijev dan. Poklon piranskemu mastru.** Mednarodna prireditve. Soorganizatorji: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Glasboslovno raziskovalno-razvojni center in Slovensko muzikološko društvo, Ljubljana, 6.–7. 11.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja: T. Čakš.

Knjižni fond inštituta se je povečal za 152 enot gradiva, od tega za 131 monografskih in 21 serijskih publikacij. Manjši del gradiva je bil pridobljen kot knjižna donacija dr. Kathryn Bosi. Knjižnica je namenjena predvsem sodelavcem inštituta, a je odprta tudi za zunanje obiskovalce. Muzikološki inštitut je izdal 136 kopij štirih licenčnih izvodov posameznih skladb iz zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* za štiri naročnike iz tujine.

Evidentiranje in katalogiziranje virov

V sodelovanju s centralno redakcijo *RISM* (Mednarodni elektronski katalog glasbenih virov; vodja M. Motnik) v Frankfurtu ob Majni se je nadaljevala katalogizacija starejših muzikalij s pomočjo računalniškega programa Muscat. V letu 2023 je bilo popravljenih in/ali dopoljenih 29 že obstoječih in objavljenih enot glasbenih tiskov ter 86 že obstoječih, objavljenih in neobjavljenih, enot glasbenih rokopisov iz glasbene zbirke Stolno-opatijske župnije Celje. Za nadaljnjo katalogizacijo je bilo pregledanih 430 enot gradiva iz glasbene zbirke proštjske cerkve sv. Jurija na Ptuju.

V okviru projekta *RILM* (Mednarodni popis glasbene oziroma muzikološke literature; vodja T. Čakš) je bil opravljen izbor in vpis glasbene literature za leto 2022 ter deloma 2023.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- ***De musica disserenda XIX/1. Kontrafakture posvetne glasbe v cerkvenih arhivih slovenske Štajerske.*** Uredila Katarina Šter. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- ***De musica disserenda XIX/2. Pristno, potvrjeno ali pomota? Ustvarjanje, poustvarjanje, prevara in ponarejanje v glasbi.*** Uredila Metoda Kokole. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- ***Jurij Slatkonja (1456–1522): od Kranjske do Dunaja.*** Uredili Lilijana Žnidaršič Golec in Metoda Kokole. 1. izd. Ljubljana: Slovenska matica, Založba ZRC, ZRC SAZU, 2023 (Odstiranja 9).

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Basilica di San Petronio, Bologna, Italija: projektno sodelovanje.
- CNRS – Université de Tours – MCC, Tours, Francija: projektno sodelovanje.
- Filozofická fakulta Univerzity Komenského v Bratislavi, Slovaška: medsebojno obveščanje o raziskovalnem sodelovanju.
- Gustav Mahler Privatuniversität für Musik, Celovec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje in redna delovna srečanja.
- Institución Milá y Fontanals de Investigación en Humanidades (IMF), Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC), Barcelona, Španija: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.
- Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, Varšava, Poljska: raziskovalno sodelovanje.
- Kabinet hudební historie, Etnologický ústav Akademie věd České republiky, Praga, Češka: raziskovalno sodelovanje.
- Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog, Muzički informativni centar, Zagreb, Hrvaška: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.
- Kunstuniversität Graz, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Magdalen College, University of Oxford, Združeno kraljestvo: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.
- Odsjek za povijest hrvatske glazbe, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, Hrvaška: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.
- *RILM* (Répertoire International de Littérature Musicale), New York, Združene države Amerike: znanstveno sodelovanje v mednarodnih spletnih bazah.
- *RISM* (Répertoire International des Sources Musicales), Frankfurt, Nemčija: znanstveno sodelovanje v mednarodnih spletnih bazah.
- Schola cantorum Basiliensis, Basel, Švica: raziskovalno sodelovanje.
- Slovenská akadémia vied, Bratislava, Slovaška: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.
- Sveučilište u Zagrebu, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje, znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.
- Trinity College, Trinity Medieval History Research Centre, Dublin, Irska: projektno sodelovanje.
- Università degli Studi di Padova, Italija: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.
- Università degli Studi di Palermo, Italija: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.
- Universität Wien, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Université Jean Monnet, Saint-Étienne, Francija: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij in projektne dogodku.
- University of Liverpool, Združeno kraljestvo: znanstveno sodelovanje pri izdajanju publikacij.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Prof. dr. Dinko Fabris, Università degli Studi di Basilicata, Potenza, Italija, 3.–5. 9.: Monumenta artis musicae Sloveniae (MAMS) 40 let, mednarodni posvet.
- Prof. dr. Marc Desmet, Université Jean-Monnet, Saint-Etienne, Francija, 3.–9. 9.: Monumenta artis musicae Sloveniae (MAMS) 40 let, mednarodni posvet in predavanja v okviru seminarja in glasbene delavnice Gallus – evropski skladatelj.
- Mag. Nikola Lovrinčić, Umjetnička škola Matka Brajše Rašana, Labin, Hrvaška, 4. 9.: Monumenta artis musicae Sloveniae (MAMS) 40 let, mednarodni posvet.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Klemen Grabnar:

- *The Monumenta artis musicae Sloveniae (MAMS) now and in the future*. Referat na znanstveni delavnici *A new ecosystem of early music studies (EarlyMuse)*, Barcelona, Španija, 13. 2. (soavtorica M. Kokole).
- *Glasbena liturgija v Gallusovem času*. Referat na mednarodnem seminarju in glasbeni delavnici *Gallus – evropski skladatelj*, Ljubljana, 7. 9.

Metoda Kokole

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *The Monumenta artis musicae Sloveniae (MAMS) now and in the future*. Referat na znanstveni delavnici *A new ecosystem of early music studies (EarlyMuse)*, Barcelona, Španija, 13. 2. (soavtor K. Grabnar).
- *Metamorphoses of Italian operas upon reaching the Austrian realms in the 18th century*. Vabljeno predavanje na *Raziskovalnem seminarju Oddelka za muzikologijo Univerze v Uppsali*, Uppsala, Švedska, 9. 5.
- *Sacred, profane, or both? Sacred contrafacta in the early nineteenth century*. Referat na mednarodnem simpoziju *The blasphemous in music and sound*, Zagreb, Hrvaška, 30. 11.

Ivana Maričić:

- *Shifting focus: towards a history of musicology in Slovenia*. Referat na mednarodni konferenci študentov glasbe in muzikologije *Musicology in progress*, Cremona, Italija, 19. 4.
- *Politični in ekonomski pogoji možnosti institucionalizacije muzikologije*. Prispevek na 11. simpoziju raziskovalcev in raziskovalcev na začetku znanstvene poti *Skupni problem skupnega*, Ljubljana, 21. 11.
- *The obscenity of the voice: exploring the interplay between language and body in opera through a psychoanalytic lens*. Referat na mednarodnem simpoziju *The blasphemous in music and sound*, Zagreb, Hrvaška, 30. 11.

Marko Motnik:

- *Haydn und die Philharmonische Gesellschaft zu Laibach: Die frühe Überlieferung von Haydns Kirchenmusik im heutigen Slowenien*. Predavanje na mednarodni muzikološki konferenci *Reassessing Haydn's sacred music: Haydn conference 2023*, Eisenstadt, Avstrija, 13. 6.
- *Primarni viri in izvajalska praksa*. Referat na mednarodnem seminarju in glasbeni delavnici *Gallus – evropski skladatelj*, Ljubljana, 7. 9.
- *Motets by Jacobus Handl-Gallus preserved in manuscripts: A source of problems*. Predavanje na mednarodni muzikološki konferenci v spomin prof. PhDr. Lubomírja Chalupke, CSc., Bratislava, Slovaška, 27. 9.

Katarina Šter

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *The mysterious gradual fragment from the charterhouse Bistra*. Referat na mednarodni muzikološki znanstveni konferenci *Medren: Munich 2023 – Medieval and renaissance music conference*, München, Nemčija, 27. 7.
- *Frederick III and liturgical music in the Slovenian lands*. Referat na mednarodni znanstveni konferenci *Od Rudolfa do Maksimilijana: Vzpon Habsburžanov v vzhodnoalpskem prostoru (1273–1526) = From Rudolf to Maximilian: The rise of the Habsburgs in the Eastern Alpine area (1273–1526)*, Ljubljana, 19. 10.
- *He puelle regie and applying musicological research in the Alps-Adriatic region: From manuscript to concert*. Referat na mednarodni muzikološki znanstveni konferenci Avstrijskega muzikološkega društva *Angewandte Musikwissenschaften / Applied (Ethno-) Musicologies*, Celovec, Avstrija, 16. 11.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Metoda Kokole:

- Carolina redidiva, Uppsala, Švedska, 7.–11. 5.: raziskovalno delo.
- Österreichische Nationalbibliothek, Dunaj, Avstrija, 6.–10. 6.: raziskovalno delo.

Marko Motnik:

- Archiv der Gesellschaft der Musikfreunde, **Österreichische** Nationalbibliothek, Wienbibliothek im Rathaus, Dunaj, Avstrija, 10.–15. 4.: raziskovalno delo.

Katarina Šter:

- Schola cantorum Basiliensis in Universität Basel, Basel, Švica, 20.–26. 2., 28. 6. – 4. 7., 19.–25. 10.: raziskovalno delo, dogovori o raziskovalnem sodelovanju.
- Österreichische Nationalbibliothek in Universität Wien, Dunaj, Avstrija, 10.–19. 12.: raziskovalno delo.

Maruša Zupančič:

- Univerza v Pisi, Pisa, Italija, 22.–30. 6.: poletna šola *Digital tools for Humanists*.
- Univerza v Antwerpnu, Antwerpen, Belgija, 3.–7. 7.: poletna šola *Computer-assisted genetic editing: From handwritten text recognition to keystroke logging*.
- Lab1100, Haag, Nizozemska, 24.–29. 9.: dodatno izobraževanje – digitalna humanistika.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The colleagues of the Institute of Musicology – five researchers, three junior researchers and two assistants – systematically investigate musical sources, creations, phenomena, historiography and the context of musical life in the context of national and Central European musical heritage from the Middle Ages to the 20th century. The results of their research contribute to the knowledge, appreciation, preservation and revitalisation of musical heritage, and are brought to life in the concerts of the Harmonia concertans series.

The main research work was conducted within the programme “Research in the History of Music in Slovenian Lands” (PI M. Kokole), with studies covering various gaps in knowledge of national musicological research, as well as the development of new research areas and methodologies. This work resulted in the publication of two volumes of the journal *De musica disserenda*, a monograph, various published papers, and a relational database MUSIQUM which offers a comprehensive digital overview of Slovenia’s musical heritage in the 19th century and contains information on musicians, compositions, musical events and related sources.

Further research was performed within two national research projects. The results of the project “Old Traditions in New Vestments: Musical and Textual Reworkings in the Performing Practices of Liturgical Music” (PI K. Šter) comprised a thematic issue of the journal *De musica disserenda*, dedicated to the *contrafacta* in the church archives of the Slovenian Styria, and case studies with new findings on liturgical chant reworkings. Within the project “Digital Presentation of the Long-Sixteenth-Century Church Music Connected to Carniola” (PI K. Grabnar), three editions of selected 16th-century sacred compositions were in preparation, and case studies in connection with 16th-century church music in Carniola were published. Several researchers were also active in the COST Action CA21161 “Early Muse: A New Ecosystem of Early Music Studies”.

The institute publishing comprised a monograph on Georg Slatkonia (edited by M. Kokole and L. Žnidaršič Golec) and two thematic issues of the journal *De musica disserenda*, 19/1 and 19/2, edited by K. Šter and M. Kokole.

The institute collaborated with the Slovenian Ministry of Culture, City of Ljubljana, Harmonia Antiqua Labacensis, Society of Slovenian Composers, University of Ljubljana, and National and University Library. The international collaboration with *RISM* (Frankfurt am Main) and *RILM* (New York), as well as other international research institutions continued.

The institute’s researchers are members of various editorial boards and specialised societies such as International Musicological Society, American Musicological Society, Cantus Planus Study Group of the IMS, International Society for Eighteenth-Century Studies, Slovenian Musicological Society, and others. They also take part in teaching programmes at the Postgraduate School ZRC SAZU and in the Historical Seminar ZRC SAZU.

Temeljno poslanstvo preučevanja slovenske književnosti udejanjamo v dveh sekcijah inštituta z dopolnjujočimi težišči: ena je usmerjena zlasti k slovenski literarni zgodovini, njenim virom, analizam in edicijam, druga odpira komplementarne pristope s primerjalnimi, teoretskimi in metodološkimi zasnovami. Naše študije slovenskega slovstva, svetovne književnosti, form in zvrsti segajo kronološko od srednjega veka do novejših dob in sodobnosti; naši pristopi premostijo širok razpon od znanstvenega članka do digitalnih izdaj in besedilnih korpusov.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<https://isllv.zrc-sazu.si/>

ZNANSTVENI SVET:

akad. prof. dr. Janko Kos, izr. članica SAZU prof. dr. Andreja Žele, doc. dr. Luka Vidmar (predsednik), doc. dr. Monika Deželak Trojar (namestnica predsednika), doc. dr. Jernej Habjan, doc. dr. Matija Ogrin, doc. dr. Andrejka Žejn.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: doc. dr. Matija Ogrin.

Znanstvena svetnika: prof. dr. Marko Juvan, doc. dr. Matija Ogrin.

Višja znanstvena sodelavca: izr. prof. dr. Marijan Dovič, doc. dr. Luka Vidmar.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Monika Deželak Trojar, doc. dr. Jernej Habjan, doc. dr. Andraž Jež, doc. dr. Andrejka Žejn.

Asistentki z doktoratom: ddr. Nina Ditmajer (porodniški dopust: od 27. 8. 2022 do 26. 8. 2023), dr. Mojca Šorli.

Asistenta, mlada raziskovalca: Lucija Mandič, Sergej Valijev.

Samostojna strokovna sodelavka specialistka v humanistiki: doc. dr. Alenka Koron.

Organizacijski enoti:

Sekcija za slovensko literarno zgodovino

Sekcija za literarno teorijo in primerjalno književnost

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Literarnozgodovinske, literarnoteoretične in metodološke raziskave

Oznaka: P6-0024.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Marko Juvan.

Sodelavci: M. Deželak Trojar, N. Ditmajer, M. Dovič, J. Habjan, A. Jež, M. Juvan, A. Koron, L. Mandič, M. Ogrin, M. Šorli, S. Valijev, L. Vidmar, A. Žejn.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

V znanstvenih člankih in samostojnih poglavjih so bile objavljene raziskave o zgodovini ter teoriji literarnega prevajanja (od baroka do sodobnosti), baročnem polihistorju Schönlebnu, rokopisnih in tiskanih hagiografijah v slovenščini, začetkih slovenske pripovedne proze z vidika naslovnika, nacionalnih panteonih literature, periodizaciji slovenske poezije in vlogi digitalne humanistike v literarni vedi. Na mednarodnih konferencah in predavanjih so bili predstavljeni koncepti neenakomernega ter kombiniranega razvoja v svetovni literaturi, vpliv Šklovskega na teorijo metafikcije in metapoezije ter zvrstna tipologija Finžgarjeve proze. Izšla je znanstvena monografija o modernizmu in študentskem gibanju, prvi zvezek znanstvenokritične izdaje Ciglerjevega zbranega dela pa je v tisku.

Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju

Oznaka: J6-2583.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Marijan Dovič.

Sodelavci: M. Deželak Trojar, M. Dovič, J. Habjan, M. Juvan, M. Ogrin, L. Vidmar, A. Žejn.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2024.

Izšel je zbornik *Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju* (Založba ZRC) z 21 študijami. V Narodni in univerzitetni knjižnici je bila od maja do novembra na ogled odmevna razstava o cenzuri, ob kateri je izšel slovensko-angleški katalog. V reviji *Neohelicon* je izšel tematski sklop *Censorship, Print, and Nations in the Habsburg Monarchy*.

Začetki slovenske posvetne dramatike in gledališča (1670–1848)

Oznaka: J6-50203.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Luka Vidmar.

Sodelavci: M. Deželak Trojar, M. Dovič, M. Juvan, M. Ogrin, L. Vidmar, A. Žejn (Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede); M. Kokole (Muzikološki inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

Dopolnjen je bil diplomatični prepis in pripravljen kritični prepis razsvetljenske igre *Pogovor o pijači in točenju vina* (1791) Silvestra Mureta.

Recepcija starejšega pesništva v panonskem jezikovnem prostoru

Oznaka: Z6-3227.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Nina Ditmajer.

Sodelavka: N. Ditmajer.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Vodja projekta se je udeležila dveh domačih simpozijev, kjer je predstavila pesništvo vzhodnoštajerskega duhovnika Petra Dajnika in hibridne zbirke besedil v prekmurskem jezikovnem prostoru. V sklopu študijskega obiska na Fakulteti hrvatskih studija Univerze v Zagrebu je raziskovala kajkavske in gradiščansko-hrvaške pesmarice.

Freising in Slovani pod škofom Abrahamom. Tekstološki pristop k misijonski in pastoralni dejavnosti med Karantanci v 10. stoletju

Oznaka: N6-0193.

Vrsta projekta: projekt komplementarne sheme ARIS.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matija Ogrin.

Sodelavci: M. Deželak Trojar, M. Ogrin, S. Valijev.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2024.

Izvedena je bila interna delavnica o vprašanih historičnega in kulturnega konteksta karantanskega misijona in Brižinskih spomenikov, poleg belgijskih in slovenskih članov projektne skupine je sodeloval akad. Peter Štih. Za domačo javnost je S. Valijev pripravil pregleden prispevek o brižinski homiliji.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

Latinske in nemške kronike na Slovenskem

Oznaka: J7-2604.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Zgodovinski inštitut Milka Kosa.

In/tangible European Heritage - Visual Analysis, Curation and Communication [Ne/otipljiva evropska dediščina - vizualna analiza, ohranjanje podatkov in komunikacija]

Oznaka: InTaVia.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za kulturno zgodovino.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Lucija Mandić

Oznaka: MR-54766.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mladi raziskovalki: Jernej Habjan.

Drugi mentorji: Andrejka Žejn, Monika Deželak Trojar (pedagoški mentorici na Podiplomski šoli ZRC SAZU).

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Objavljen je bil *Korpus daljše slovenske pripovedne proze KDSP 1.0*. Na mednarodnih konferencah so bile predstavljene računalniško podprte analize slovenske književnosti. V znanstveni monografiji je bil objavljen prispevek o kvantitativni vsebinski analizi starejše slovenske pripovedne proze.

Sergej Valijev

Oznaka: MR-56652.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Monika Deželak Trojar.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

V ospredju raziskovanja S. Valijeve je bila antična tragedija, njena recepcija v poznejših obdobjih in fenomenološki vidiki njenega razumevanja. Zagovarjal je dispozicijo doktorske disertacije, objavil znanstveni članek v soavtorstvu o eksistenci literarnih likov pri Sofoklu in nastopil na več konferencah.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **M. Deželak Trojar** je koordinatorica Historičnega seminarja ZRC SAZU, članica uredniškega odbora zbirke *Dela starejšega slovenskega slovstva*. Je pedagoška somentorica eni podiplomski študentki in raziskovalna mentorica enemu mlademu raziskovalcu.
- **N. Ditmajer** je področna urednica za literaturo pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*, članica uredništva revije *Tretji dan* ter članica uredniškega odbora revije *Edinost in dialog*.
- **M. Dovič** je urednik *Primerjalne književnosti* in član uredništva zbirk *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev* ter *Studia litteraria*. Je član izvršilnega odbora in odbora za nagrade pri ESCL/SELC (European Society of Comparative Literature) ter upravnega odbora Cankarjeve nagrade. S sodelavci je bil avtor razstave.
- **J. Habjan** je član uredništva znanstvenih založb Sophia in *Studia humanitatis* ter zbirke *Studia litteraria*.
- **A. Jež** je predsedoval mednarodnemu simpoziju Obdobja. Uredil je simpozijско publikacijo *Slovenska literatura in umetnost v družbenih kontekstih*. Je mentor več dodiplomskim študentom in član uredniškega odbora revije *Borec*.
- **M. Juvan** je član uredništev mednarodnih revij *Arcadia*, *CLCWeb*, *Colloquia Comparativa Litterarum*, *Kontekst*, *Literaturna misal*, *Primerjalna književnost* in *Slavica Litteraria* ter zbirke *Studia litteraria* pri Založbi ZRC. Dne 1. 6. je postal izredni član SAZU. Je član Znanstvenega sveta ZRC SAZU ter Komisije ZRC SAZU za etiko, integriteto in enake možnosti. Deluje v vodstvenih organih domačih in mednarodnih znanstvenih združenj: Izvršilnega odbora Mednarodne zveze za primerjalno književnost (ICLA/AILC) in Svetovalnega odbora Inštituta za svetovno literaturo Univerze Harvard.
- **A. Koron** je članica uredništva revij *Primerjalna književnost* in *Slavica Tergestina*.
- **L. Mandič** je članica uredniškega odbora zbornika študentk in študentov Podiplomske šole ZRC SAZU *Platforma 5*.
- **M. Ogrin** je glavni urednik zbirk *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev* ter *Dela starejšega slovenskega slovstva*, urednik zbirke *Sidro* (založba Družina), član strokovne komisije za književnost v Prešernovem skladu Republike Slovenije ter odbora Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja. Ureja elektronske znanstvenokritične izdaje inštituta.
- **L. Vidmar** je bil koordinator Historičnega seminarja ZRC SAZU (do 31. 9.), urednik zbirke *Apes academicae*, področni urednik za literaturo pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu* ter član uredniških odborov *Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev*, *Del starejšega slovenskega slovstva*, *Loških razgledov* in revije *SLO – časi, kraji, ljudje*. Je član izvršilnega odbora Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja in predsednik komisije za podeljevanje Trubarjevih priznanj (Narodna in univerzitetna knjižnica). Je pedagoški mentor ene podiplomske študentke.
- **A. Žejn** je članica uredniškega odbora *Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev* ter pedagoška mentorica eni podiplomski študentki.

RAZSTAVE:

- *Slovinci in cesarska cenzura od Jožefa II. do prve svetovne vojne (Slovenians and imperial censorship from Joseph II to the First World War)*. Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana, 25. 5. – 25. 11. (avtorji M. Dovič in člani projektne skupine).

ZNANSTVENI SESTANKI:

- *Masovni podatki, male literature = Big Data, Small Literatures*. Znanstveni simpozij. Soorganizatorja: Slovensko društvo za primerjalno književnost, Raziskovalni center za humanistiko Univerze v Novi Gorici, Ljubljana, 3.–4. 11.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja: A. Koron, N. Ditmajer (od 1. 5.).

Knjižnični fond se je povečal za 226 knjig in 40 zvezkov serijskih publikacij, večinoma z nakupi.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- *Slovenski literati in cesarska cenzura v dolgem 19. stoletju*. Ur. Marijan Dovič. Ljubljana: Založba ZRC, 2023.
- *Slovinci in cesarska cenzura od Jožefa II. do prve svetovne vojne: katalog razstave v Narodni in univerzitetni knjižnici = Slovenians and imperial censorship from Joseph II to the First World War: catalogue of the exhibition in the National and University Library*. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, Založba ZRC, 2023.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Izvršni odbor in Odbor za razvoj raziskav pri Mednarodni zvezi za primerjalno književnost (ICLA/AILC), Pariz, Francija: raziskovalno sodelovanje in članstvo.
- Bolgarska akademija znanosti: bilateralni projekt (v sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti) *Sound and Text in Intercultural Context*.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Mag. Sylvia Stegbauer, Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für die Erforschung der Habsburgermonarchie und des Balkanraumes, Forschungsbereich Kunstgeschichte, Dunaj, Avstrija, 29. 1. – 4. 2.: raziskovalno delo in konzultacije za zgodovino jezuitskega reda ter njegove umetnosti v Ljubljani.
- Prof. dr. Miloš Zelenka, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Češka, 5.–9. 6. in 26.–29. 11.: raziskovalno delo in bilateralno sodelovanje.
- Prof. dr. Dieter Stern in Anke Lenssens, University of Ghent, Belgija, 12.–16. 6., interna delavnica o projektnem delu.
- Dr. Andrey Tashev, Bolgarska akademija znanosti, Sofija, Bolgarija, 15.–21. 10.: raziskovalno delo v okviru bilateralnega projekta med Slovensko akademijo znanosti in umetnosti ter Bolgarsko akademijo znanosti.
- Dr. Kalina Zahova, Bolgarska akademija znanosti, Sofija, Bolgarija, 15.–21. 10.: raziskovalno delo v okviru bilateralnega projekta med Slovensko akademijo znanosti in umetnosti ter Bolgarsko akademijo znanosti.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Monika Deželak Trojar:

- *Ohranjeni kronikalni zapisi jezuitskega kolegija v Ljubljani*. Referat na *Colloquia Divina – dnevi Andrea Diva iz Justinopolisa 2023*, Koper, 9. 3.

Nina Ditmajer:

- *Ravnikarjev pozabljen prevod Pentatevha*. Predavanje na mednarodnem znanstvenem posvetu o tržaško-koprskem škofu Matevžu Ravnikarju (Vače, 1776 – Trst, 1845), Ljubljana, 18. 4. (soavtor Samo Skralovnik).
- *Recepcija pesništva Petra Dajnka*. Predavanje na simpoziju *Dajnkov simpozij*, Gornja Radgona, 9. 6.
- *Hibridne zbirke besedil v prekmurskem jezikovnem prostoru*. Predavanje na simpoziju *Ob tristoletnici rojstva Števana Kuzmiča*, Ljubljana, 11. 10.

Marijan Dovič:

- *Nacionalni pjesnici, kulturni sveci: kanonizacija Prešerna i Njegoša*. Plenarno predavanje na mednarodnem znanstvenem simpoziju *Cetinjski filološki dani IV*, Cetinje, Črna gora, 6. 9.
- *Miran Jarc, skrivnostni iskalec resnice in lepote*. Predavanje ob odprtju razstave v Slovenskem kulturnem centru Korotan, Dunaj, Avstrija, 17. 10.
- *Creating a »Slovenian Petőfi«: The Canonization of France Prešeren*. Plenarno predavanje na mednarodni konferenci *Heritage of romanticism*, Budimpešta, Madžarska, 15. 11.

Andraž Jež:

- *Nekaj pogledov na literarnozgodovinsko periodizacijo slovenske poezije po drugi svetovni vojni*. Predavanje na mednarodnem znanstvenem simpoziju *Obdobja 42: Slovenska literatura in umetnost v družbenih kontekstih*, Ljubljana, 16. 11.

Marko Juvan:

- *»Peripherocentrismus«: geopolitics of comparative literatures between ethnocentrism and cosmopolitanism*. Vabljen predavanje na *Ústav svetovej literatúry, Slovenská akadémia vied*, Bratislava, Slovaška, 26. 4.
- *From metafiction as a formal device to metapoetry as a discourse strategy: Pushkin and Prešeren in a »Shklovskian« perspective and beyond*. Predavanje na *9th International Conference on Slavic Languages, Literatures and Cultures (Form and Meaning: In Commemoration of the 130th Anniversary of the Birth of Viktor Shklovsky)*, Tajpej, Tajvan, 23. 11.
- *Combined and Uneven Modernism under Yugoslav Socialism: Peripheral Slovenia and the Global Student Movement 1968*. Plenarno predavanje na mednarodni konferenci *Uneven Literary Modernity in the Portuguese-language Literary Space. Contemporary Poetics in (Semi-)Peripheral Spaces*, Lizbona, Portugalska, 14. 12.

Lucija Mandić:

- *Exploring social institution relationships in nineteenth-century Slovenian narrative fiction through word embeddings*. Prispevek na konferenci *Masovni podatki, male literature*, Ljubljana, 4. 11.
- *Tekstnokritična primerjava originalnega in alternativnega konca Finžgarjevega romana Pod svobodnim soncem*. Prispevek na konferenci *Fran Saleški Finžgar (1871–1962): ob pretekli 150-letnici rojstva in pretekli 60-letnici smrti duhovnika, pisatelja, dramatika, urednika in organizatorja*, Ljubljana, 8. 11.
- *Topics of the literary canon: a case study of 19th-century Slovenian narrative prose*. Prispevek na konferenci *Digital Hermeneutics II: Sources, Analysis, Interpretation, Annotation, and Curation*, Frankfurt, Nemčija, 23. 11.

Matija Ogrin:

- *Župnijske kronike: kdaj slovenščina prevlada nad nemščino?* Predavanje na *Colloquia Divina – dnevi Andrea Diva iz Justinopolisa 2023*, Koper, 9. 3.
- *Slovenian Biography as a Biographical Hub and the TEI Encoding: a Minimalist or Realistic Approach to Semantic Richness of Data?* Prispevek na simpoziju *V življenju slednjega od nas je zgodba: dvodnevni mednarodni simpozij na temo biografike in njene vloge ter usode v digitalnem svetu – There's history in all men's lives*, Ljubljana, 25. 9.

Mojca Šorli:

- *Named Entities in Slovenian Modernist Literature: A Functional View*. Referat na mednarodnem simpoziju *Big data, small literatures = Masovni podatki, male literature*, Ljubljana, 4. 11.

Sergej Valijev:

- *Drugi brižinski spomenik – Pridiga o grehu in pokori: pregled literarnozgodovinskih in literarnovednih obravnav*. Predavanje na znanstvenem posvetu *Škofja Loka 1050*, Škofja Loka, 1. 6.
- *Otroci in otroštvo v grški tragediji. Izbrani primeri*. Predavanje na 14. Grošljevem simpoziju: *Pignora amoris: otroci in otroštvo v antiki*, Ljubljana, 8. 6.
- *History, Existence and the Self*. Predavanje na znanstveni konferenci *Phenomenology and History*, Novi Sad, Srbija, 6. 9.

Luka Vidmar:

- *Physicians and Their Societies in Ljubljana in the Baroque Period*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *De la curiosité humaniste à l'esprit de système: l'évolution du paradigme des savoirs dans les régions situées entre la mer Adriatique et les Alpes aux XVIIIe et XIXe siècles*, Tours, Francija, 12. 10.
- *Od blatne ceste v Burgundiji do kraljevega stanovanja v Versaillesu: pater Žiga Škerpin v Franciji leta 1740*. Predavanje na Historičnem seminarju ZRC SAZU, Ljubljana, 18. 10.
- *Works by Matthias Flacius Illyricus on the Roman and Vienna Indices of Prohibited Books*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Flacius, Gnesioluthertum und Flacianismus in Ostmittel- und Südosteuropa*, Dunaj, Avstrija, 24. 10.

Andrejka Žejn:

- *Comparing Josip Jurčič and Ivan Cankar using computational semantic change detection methods* (soavtorja Marko Pranjic in Senja Pollak). Referat na mednarodnem simpoziju *Big data, small literatures = Masovni podatki, male literature*, Ljubljana, 3. 11.
- *Zvrsti in žanri Finžgarjevega pripovedništva*. Referat na simpoziju *Fran Saleški Finžgar (1871–1962): ob pretekli 150-letnici rojstva in pretekli 60-letnici smrti duhovnika, pisatelja, dramatika, urednika in organizatorja*, Ljubljana, 8. 11.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA**Nina Ditmajer:**

- Fakultet hrvatskih studija, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška, 1. 10. – 1. 11.: raziskovalno delo v okviru fakultetnega mednarodnega sodelovanja.

Jernej Habjan:

- Princeton University, Princeton, Združene države Amerike, 19.–26. 3.: gostujoče predavanje *René Char's Dictionary of Untranslatables*.
- Princeton University, Princeton, Združene države Amerike, 2.–8. 5.: raziskovalno delo v okviru projekta *Poetry and War: Translating the Untranslatable*.

Andraž Jež:

- Karlova univerza, Praga, Češka, 25.–28. 5.: udeležba in nastop s prispevkom (*Do Slovenians Have the National Epic*, 26. 5.) na delavnici *Slavic National Epic in the Interpretative Network of Romantic Nationalism II: Protagonists and Practices*.
- Regensburška univerza, Regensburg, Nemčija, 28.–30. 9.: udeležba na delavnici *Slavic National Epic in the Interpretative Network of Romantic Nationalism III*.

Lucija Mandić:

- Nacionalna odprta univerza v Madridu (UNED), Madrid, Španija, 9.–11. 5.: udeležba na delavnici *Digging for Gold: Knowledge Extraction from Text* v organizaciji projektnega konzorcija CLS Infra.
- Univerza v Oxfordu, Oxford, Združeno kraljestvo, 3.–7. 7.: udeležba na poletni šoli *The Digital Humanities Oxford Summer School 2023*.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Marko Juvan je bil izvoljen v izrednega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti (1. junij).

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

In 2023, the twelve researchers of the Institute published 12 scientific articles and 20 chapters in monographs. They edited several volumes and scholarly editions and published articles in Slovenian and international publications as results of the research programme, basic and postdoctoral projects and in cooperation with other research institutions.

Studies on early modern Slovenian literature continued with contributions on Latin Jesuit drama, indices of prohibited books in Austrian lands, and research on manuscripts of various genres, ranging from sermons and hagiographic prose to songbooks and hymnals of the Prekmurje region. A thematic symposium in Ljubljana was devoted to distant reading and corpus approaches to Slovenian prose.

The studies on the long 19th century include analyses of the national poets and writers, A. T. Linhart, F. Prešeren, F. Podlimbarski and I. Cankar, as well as J. Cigler and other pioneers of early Slovenian prose.

Theoretical and comparative approaches include phenomenological views of tragedy and Sophocles, close reading analysis of E. Brontë, text-critical and corpus-based literary analyses, multilingualism in literature, various aspects of world literature, and the topic of mimesis.

The project on censorship was successfully concluded with a volume of 21 essays entitled *Slovenian Writers and Imperial Censorship in the Long Nineteenth Century* (in Slovenian), an exhibition at the National and University Library with an extensive bilingual catalogue, and a thematic section with 6 articles in *Neohelicon* (in English).

Several biographies were written for the New Slovenian Biographical Dictionary. One volume (M. Jarc) was published in the scholarly editions series *Collected Works of Slovenian Poets and Writers*. The Institute's electronic collections and editions are being updated. Members of the Institute sit on editorial boards of publishing houses and scholarly journals (e.g. *Studia humanitatis*, *Arcadia*, *Primerjalna književnost*, and *Slavica Tergestina*). Staff members of the Institute have taught at the Postgraduate School ZRC SAZU and at the Universities of Ljubljana and Nova Gorica, and have served on the boards of academic associations such as ESCL/SELC and ICLA/AILC.

Inštitut za slovensko narodopisje je raziskovalno središče za področje etnologije, folkloristike in kulturne antropologije. V dveh raziskovalnih programih, nacionalnih in mednarodnih temeljnih ter aplikativnih projektih razvija raziskave o kulturnih praksah in procesih ter vsakdanjiku v preteklosti in sodobnosti, pri čemer se opira na raziskovalno tradicijo in sodobne raziskovalne usmeritve. Ima bogato knjižnico, dokumentacijski oddelek in Avdiovizualni laboratorij.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

isn2.zrc-sazu.si.

ZNANSTVENI SVET:

akad. prof. dr. Marko Jesenšek (do 9. 10.), akad. prof. ddr. Marija Stanonik, doc. dr. Saša Poljak Istenič (predsednica), doc. dr. Saša Babič, doc. dr. Tatiana Bajuk Senčar, izr. prof. dr. Dan Podjed (podpredsednik), dr. Ingrid Slavec Gradišnik (predstojnica do 31. 10.).

Nova sestava (6. 12. 2023): izr. član SAZU prof. dr. Marko Juvan (od 9. 10.), akad. prof. ddr. Marija Stanonik, doc. dr. Saša Poljak Istenič (predsednica), doc. dr. Saša Babič (do 31. 10. kot članica, od 1. 11. kot predstojnica), doc. dr. Tatiana Bajuk Senčar, doc. dr. Daša Ličen (od 14. 12.), izr. prof. dr. Dan Podjed (podpredsednik).

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: dr. Ingrid Slavec Gradišnik (do 31. 10.); doc. dr. Saša Babič (od 1. 11.).

Znanstveni svetniki: izr. prof. dr. Jurij Fikfak, prof. dr. Maja Godina Golija, dr. Monika Krojež Telban, dr. Ingrid Slavec Gradišnik, prof. dr. Katja Mihurko Poniž.

Višja znanstvena sodelavca: izr. prof. dr. Dan Podjed, izr. prof. dr. Miha Kozorog.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Saša Babič, doc. dr. Tatiana Bajuk Senčar, doc. dr. Barbara Ivančič Kutin, doc. dr. Špela Ledinek Lozej, doc. dr. Saša Poljak Istenič, dr. Katarina Šrimepf Vendramin.

Asistentki z doktoratom: doc. dr. Daša Ličen, dr. Vanja Huzjan.

Asistenti, mladi raziskovalci: Manca Filak, Rok Mrvič, Jaro Veselinovič, Luka Kropivnik.

Strokovni sodelavci: Stanka Drnovšek, Miha Peče (do 31. 7.).

Samostojni tehnik: Aleksander Kuharič.

RAZISKOVALNA PROGRAMA IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Dediščina na obrobjih. Novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega

Oznaka: P5-0408.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Špela Ledinek Lozej.

Sodelavci: Š. Ledinek Lozej (Inštitut za slovensko narodopisje); M. Bofulin, N. Rogelja Caf (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije); T. Jakop, J. Ježovnik (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša); P. Pipan, M. Topole (Geografski inštitut Antona Melika); E. Fekonja, M. Pisk (Glasbenonarodopisni inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 12. 2024.

Spletna stran: <https://dediscina.zrc-sazu.si/sl/home/>.

Sodelavci interdisciplinarne programske skupine so se posvečali premisleku o razmerjih moči v dediščinskih procesih, o razpiranju in preseganju nacionalnega pri ustvarjanju dediščine ter vrednotenju in analizi manjšinskih dediščin. Raziskovalno problematiko nagovarjajo v petih tematskih sklopih: 1) dediščina na dinamičnih mejnih območjih, 2) dediščina v mobilnem svetu, 3) jezik v rabi – raba jezika, 4) živeti z dediščino in 5) dediščinjenje prostora. Organizirali so hodinar v Toskani, Italija (15.–18. 5.), mednarodno konferenco *Dediščina na obrobjih?* (Ljubljana, 29.–30. 11.) ter prvo srečanje srednje- in vzhodnoevropskega oddelka Združenja za kritično preučevanje dediščine (Association of Critical Heritage Studies) (Ljubljana, 1. 12.). Izsledke so objavili v izvirnih znanstvenih, strokovnih in poljudnih člankih ter jih predstavili na konferencah, predavanjih in drugih nastopih v medijih.

Etnološke, antropološke in folkloristične raziskave vsakdanjika

Oznaka: P6-0088.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Dan Podjed.

Sodelavci: S. Babič, T. Bajuk Senčar, S. Drnovšek, J. Fikfak, M. Godina Golija, V. Huzjan, B. Ivančič Kutin, M. Kozorog, M. Krojepej Telban, L. Kropivnik, A. Kuharič, R. Mrvič, D. Podjed, S. Poljak Istenič, I. Slavec Gradišnik, K. Šrimpf Vendramin (Inštitut za slovensko narodopisje); M. Peče (Uprava ZRC); M. Ratej (Inštitut za kulturno zgodovino).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Osrednji cilj raziskovalnega programa je preučiti in predstaviti vsakdanjik v preteklosti in sedanjosti ter ovrednotiti osrednje etnološke, antropološke in folkloristične koncepte, da bi z njimi bolje uporabili nova spoznanja ter zmogli predvideti scenarije za vsakdanje življenje in sobivanje v prihodnosti. Članice in člani programske skupine so objavili 17 znanstvenih člankov in 13 samostojnih znanstvenih sestavkov, s številnimi nastopi na konferencah, s strokovnimi in poljudnimi članki ter intervjuji v medijih pa so poskrbeli za odmevnost raziskovalnega dela v širši javnosti. Pomemben rezultat raziskovalnega programa je še prenovljena spletna stran *Vsakdanjik*, ki je s krajšimi poljudno-strokovnimi prispevki postala osrednji portal za komuniciranje z javnostjo.

Mladi podjetniki v času negotovosti in spodbujenega optimizma. Etnološka študija podjetništva in etike mladih v sodobni Sloveniji

Oznaka: J6-1804.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Miha Kozorog.

Sodelavci: T. Bajuk Senčar, J. Fikfak, M. Kozorog, D. Podjed, S. Poljak Istenič (Inštitut za slovensko narodopisje); M. Petrovič-Šteger (Inštitut za antropološke in prostorske študije).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Spletna stran: <https://isn2.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/mladi-podjetniki-v-casu-negotovosti-in-spodbujenega-optimizma-etnoloska-studija>.

Zaključeni projekt daje izviren etnografski vpogled v podjetništvo in podjetizacijo mladih v sodobni Sloveniji. Poleg dveh mednarodnih znanstvenih simpozijev in več izvirnih znanstvenih člankov je zabeležil tematski blok v reviji *Studia Ethnologica Croatica* ter monografsko publikacijo *Mladi podjetniki: etnografije političnega, ekonomskega in moralnega subjekta*.

Tradicionalne paremiološke enote v dialogu s sodobno rabo

Oznaka: J6-2579.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Saša Babič.

Sodelavci: S. Babič, V. Huzjan, B. Ivančič Kutin, M. Kropelj Telban, R. Mrvič, K. Šrimpf Vendramin (Inštitut za slovensko narodopisje); N. Jakop, M. Meterc (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša); M. Peče (Uprava ZRC).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 29. 2. 2024.

Spletna stran: <https://tradparen-isn.zrc-sazu.si/>.

Projektna skupina je objavila dopolnjeno paremiološko gradivo na repozitoriju Clarin.si: *Slovenski pregovori 1.1*. Organizirana je bila zaključna konferenca *Paremiologija, folkloristika in digitalna humanistika: novi pogledi in metode*, na kateri so bili predstavljeni tudi izsledki projektnih raziskav.

Urbane prihodnosti. Zamišljanje in spodbujanje možnosti v nemirnih časih

Oznaka: J6-2578.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Saša Poljak Istenič.

Sodelavci: T. Bajuk Senčar, M. Kozorog, S. Poljak Istenič, J. Veselinovič.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2020 – 31. 10. 2024.

Spletna stran: <https://www.citymaking.eu/>.

Sodelavci so sodelovali pri tematski številki *Etnološke tribine* ter objavili več znanstvenih člankov v drugih revijah in mednarodnih zbornikih. Organizirali so mednarodno konferenco *Urban futures: Imaginations, anticipations, and politics*. Izvedli so štiri lateralne delavnice o prihodnosti.

Izolirani ljudje in skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem

Oznaka: J6-4610.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Dan Podjed.

Sodelavci: T. Bajuk Senčar, M. Kozorog, Š. Ledinek Lozej, D. Podjed (Inštitut za slovensko narodopisje); K. Polajnar Horvat (Geografski inštitut Antona Melika).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Projektna skupina je izvedla več terenskih raziskav v Sloveniji in na Hrvaškem, in sicer v sodelovanju z raziskovalkami ter raziskovalci iz hrvaških institucij, ki sodelujejo v bilateralnem projektu. Osrednji diseminacijski rezultat projekta je bil 11. mednarodni simpozij *Zakaj svet potrebuje antropologinje in antropologe* (oktober 2023); dogodka se je udeležilo 130 ljudi iz 20 držav.

Etnografija tišin(e)

Oznaka: J6-50198.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Katja Hrobat Virloget (Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije).

Vodja na ZRC SAZU: Saša Poljak Istenič.

Sodelavka: S. Poljak Istenič.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

Sodelavci so določili ključne naloge v prvem letu projekta in se dogovorili za vabljen predavatelj na mednarodni delavnici o travmi, načrtovani v začetku leta 2023. Začeli so s pregledom teorij in metodologij o etnografskem raziskovanju tišine.

Jezik, kultura in vrednote: gospodarska podoba vsakdanjika v slovenskih folklornih obrazcih

Oznaka: J6-50197.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Saša Babič.

Sodelavci: S. Babič, V. Huzjan, B. Ivančič Kutin, R. Mrvič, S. Poljak Istenič, I. Slavec Gradišnik, K. Šrmpf Vendramin (Inštitut za slovensko narodopisje); N. Jakop (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

Organiziran je bil prvi projektni sestanek in začet projektni bralni krožek. Projektna skupina se je posvetila pregledu dozrajšjih spoznanj o projektni temi in povezovanju metodoloških izhodišč.

Episkop mejnosti: Premislek o goriških preteklostih in prihodnostih ob Evropski prestolnici kulture, Nova Gorica 2025

Oznaka: L7-4629.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, GO! 2025 Evropska prestolnica kulture, Nova Gorica.

Vodja: Špela Ledinek Lozej.

Sodelavke: Š. Ledinek Lozej, K. Šrmpf Vendramin (Inštitut za slovensko narodopisje); M. Bofulin, N. Rogelja Caf (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije); P. Kolenc (Zgodovinski inštitut Milka Kosa); M. Pisk (Glasbenonarodopisni inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2025.

Sodelavke projekta so z vidika različnih disciplinarnih izhodišč naslovile pretekle, dandanašnje in prihodnje meje ter ločnice v Novi Gorici, Gorici in na širšem goriškem območju ter začrtale strukturo in glavne vsebinske premise Episkopa, tj. dvanajstmesečnega programa Evropske prestolnice kulture.

Za zveri, proti divjakom: K dolgi zgodovini gibanja za pravice živali

Oznaka: Z6-4613.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Daša Ličen.

Sodelavka: D. Ličen.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2022 – 31. 10. 2024.

Raziskovalka je preteklo leto namenila pripravi angleške knjižne predloge za napovedano monografijo, napisala spremno besedo h knjigi *Živali v Tretjem rajhu*, ki bo izšla v letu 2024, in septembra izvedla mednarodno znanstveno delavnico *For Beasts, Against Savages*.

Diskurzi in prakse vmesnosti v regiji Alpe Jadran: Celovec, Ljubljana, Trst 1815–1914

Oznaka: N6-0294.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jurij Fikfak.

Sodelavci: J. Fikfak, K. Mihurko Poniž, I. Slavec Gradišnik (Inštitut za slovensko narodopisje); M. Klobčar, M. Pisk (Glasbenonarodopisni inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 4. 2023 – 31. 3. 2026.

Raziskovanje je bilo namenjeno predvsem vprašanjem etnografskega opisa. V tem okviru smo organizirali tri hibridna srečanja in konferenco, posvečeno etnografijam: različnim opisom ljudstev ter dežel s središči Celovec, Ljubljana in Trst. Žanrsko so bili tematizirani: potopisi; predgovori k številnim monografijam; pojem vmesnosti, tj. etnične oz. nacionalne neopredeljenosti; vprašanje naracije, izbire subjekta deskripcije in fokusa.

Hraniti zmago: preskrba s hrano in postimperialna tranzicija v čeških deželah in Sloveniji, 1918–1923

Oznaka: N6-0190.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Rok Stergar (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Maja Godina Golija.

Sodelavki: M. Godina Golija, D. Ličen.

Obdobje trajanja: 1. 3. 2021 – 29. 2. 2024.

Raziskovalno delo je bilo usmerjeno v obravnavo preskrbe in hrane civilnega prebivalstva na Štajerskem ter v osrednji Sloveniji. Še posebej podrobno je bila ta tematika raziskana v obdobju 1918–1922, tj. ob koncu 1. sv. vojne in po njej, med postimperialno tranzicijo. Delo je bilo usmerjeno v zbiranje in analiziranje časopisnih in arhivskih virov ter študij literature.

REIMAGINE ADM; Novo zamišljanje javnih vrednot v algoritemskih prihodnostih

Oznaka: H6-8292.

Vrsta projekta: mednarodni ARIS projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Rajko Muršič (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Dan Podjed.

Sodelavec: D. Podjed.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Projektna skupina je ugotavljala, kako se družbene vrednote prepletajo z algoritemskimi sistemi. V projektu so preizkušali metode za raziskovanje vrednot v različnih družbeno-kulturnih okoljih ter preučili primere, povezane z zavarovalništvom, zdravstveno oskrbo, porabo energije in nadzorom meja. Slovenski del projektne skupine je definiral evidentiranje delovnega časa v javnih ustanovah kot aktualen primer.

Sodobna folklor in sledovi njenih transformacij

Oznaka: BI-ME/21-22-021.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Saša Babič.

Sodelavci: S. Babič, J. Fikfak, I. Slavec Gradišnik.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2023.

Slovenski sodelavci bilateralnega sodelovanja so na Univerzi v Črni gori (Nikšić) izvedli tri predavanja za tamkajšnje študente in kolege ter se udeležili okrogle mize o metodologijah terenskega dela v sodobnosti. Organizirana je bila tudi etnološka ekskurzija v Bar.

Supporting Community Development Through Urban Arts Education [Podpiranje razvoja skupnosti preko izobraževanja v okvirih urbane umetnosti]

Oznaka: URB_ART.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Erasmus+.

Sofinancer: European Union, European commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency.

Vodja: Katarina Šrmpf Vendramin.

Sodelavci: D. Ličen, K. Šrmpf Vendramin (Inštitut za slovensko narodopisje); M. Kovačič, M. Pisk, A. Tomazin (Glasbenonarodopisni inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 3. 2021 – 28. 2. 2023.

Slovenski partnerji so koordinirali prvo, raziskovalno fazo projekta; pri tem je bila v petih evropskih državah izvedena kvantitativna in kvalitativna raziskava o poučevanju ter delavnicah urbane umetnosti. Zbrano gradivo je bilo analizirano in objavljeno v knjižici *Baseline Survey on Transdisciplinary and Multilingual Urban Arts Education*.

Oral traditions and Intangible Heritage [Ustno izročilo in nesnovna dediščina]

Oznaka: ORALHERITAGE.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Erasmus+.

Sofinancer: European Union, European commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency.

Vodja: Barbara Ivančič Kutin.

Sodelavki: B. Ivančič Kutin, Š. Ledinek Lozej.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2021 – 1. 11. 2024.

Projektne aktivnosti so bile zamrznjene (financiranje ni potekalo zaradi težav vodilnega partnerja v Španiji).

The image of Alpine Products: A common resource for pan-Alpine territorial brand cooperation [Podoba alpskih izdelkov kot skupni vir teritorialnega sodelovanja pri znamčenju na območju Alp]

Oznaka: MadelnTheAlps.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt – ARPAF.

Sofinancer: Evropski parlament, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Katarina Šrimpf Vendramin.

Sodelavci: Š. Ledinek Lozej, K. Šrimpf Vendramin (Inštitut za slovensko narodopisje); E. Logar (Geografski inštitut Antona Melika).

Obdobje trajanja: 1. 6. 2022 – 30. 11. 2023.

Razvijale so se politične in upravljalvske strategije za vzpostavljanje sodelovalnih teritorialnih blagovnih znamk, sodelovali so pri eksperimentalni študiji potrošnikov ter povezovali deležnike iz različnih alpskih regij z namenom opolnomočenja in prenosa znanj na področju uporabe volne in lesa.

Collaborative solutions for a heritage & consumer sensitive relocalization of sustainable, circular, and innovative Alpine textile value chains [Skupne rešitve za relokalizacijo trajnostnih, krožnih vrednostnih verig alpskega tekstila, dovzetne za dediščino in potrošnike]

Oznaka: AlpTextyles.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Interreg Alpski prostor.

Sofinancerja: Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Katarina Šrimpf Vendramin.

Sodelavci: T. Bajuk Senčar, V. Huzjan, Š. Ledinek Lozej, S. Poljak Istenič, I. Slavec Gradišnik, K. Šrimpf Vendramin (Inštitut za slovensko narodopisje); N. Juvan Mastnak (Uprava ZRC); P. Kolenc (Zgodovinski inštitut Milka Kosa); E. Logar (Geografski inštitut Antona Melika).

Obdobje trajanja: 1. 11. 2022 – 31. 10. 2025.

Partnerji v projektu AlpTextyles so v prvem letu raziskovali obstoječe tekstilne vrednostne verige, želje potrošnikov po življenjskem slogu z manjšim ogljičnim odtisom, pretekle tekstilne obrti in prakse ter oblačilne kulture in estetiko na celotnem alpskem prostoru.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

Migracije in družbene spremembe v primerjalni perspektivi: primer zahodne Slovenije po drugi svetovni vojni

Oznaka: J5-2571.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

Spremembe v kmetijstvu skozi oči in telesa kmetov

Oznaka: J6-2577.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Družbenomedicinski inštitut.

Misliti živali: transformativni vidiki raziskav živali v folklori, literaturi in kulturi

Oznaka: J6-3129.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Glasbenonarodopisni inštitut.

Biografije poti: hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov

Oznaka: J6-4611.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

Zrno soli, kristaliziranje sobivanja: solinarstvo kot izkustvena okoljska modrost

Oznaka: J6-50196.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Geografski inštitut Antona Melika.

Dostopni slovarji, dostopni posnetki, dostopna slovenščina

Oznaka: Dostopni slovarji.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.

Podpora pri uvajanju načel odprte znanosti v Sloveniji

Oznaka: SPOZNAJ.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Uprava ZRC.

Population Medicine and Sustainable Development: European Opportunities in collaborating with China to improving global health [Populacijska medicina in trajnostni razvoj: Evropske priložnosti sodelovanja s Kitajsko za izboljšanje globalnega zdravja]

Oznaka: PoPMeD-SuSDeV.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Manca Filak

Oznaka: MR-52011.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Tatiana Bajuk Senčar.

Drugi mentorji: Špela Ledinek Lozej.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Manca Filak je opravila terensko delo in vizualno etnografijo (snemanje s kamero in montažo) za doktorsko disertacijo. Organizirala je Dneve etnografskega filma in Poletno šolo vizualne etnografije ter vodila prebojni infrastrukturni projekt Digitalizacija arhivske filmske zbirke ISN ZRC SAZU in GNI ZRC SAZU.

Rok Mrvič

Oznaka: MR-54763.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Barbara Ivančič Kutin.

Drugi mentorji: Saša Babič.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Mladi raziskovalec je zaključil izbor gradiva za doktorsko raziskavo, v kateri obravnava problematiko besednega priseganja in ustvarjanja teh besednih zvez. V drugi polovici leta je začel urejanje, digitalizacijo in klasifikacijo izbranega gradiva. Poleg rednega raziskovalnega dela je dejavno sodeloval v uredniških procesih revije *Traditiones* in *Slavistične revije*.

Jaro Veselinovič

Oznaka: MR-55881.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Saša Poljak Istenič.

Drugi mentorji: Miha Kozorog.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Mladi raziskovalec je aktivno delal na dveh izvirnih znanstvenih prispevkih v angleščini. Poleg tega je pomagal organizirati mednarodno konferenco z naslovom *Urban Futures: Imaginations, Anticipations, and Politics* na ZRC SAZU.

Luka Kropivnik

Oznaka: MR-58018.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Tatiana Bajuk Senčar.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Mladi raziskovalec je analiziral terensko gradivo iz Avstralije. Kot urednik je sodeloval pri izdaji novega DVD-ja v zbirki *Plesno izročilo na Slovenskem – Med Bočem in Pohorjem* (AFS France Marolt in JSKD).

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **S. Babič** je glavna urednica znanstvene revije *Studia mythologica Slavica* (s Katjo Hrobat Virloget, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem), sourednica knjižne zbirke *Studia mythologica Slavica – Supplementa* (z M. Kroprej Telban) in članica uredniških odborov zbirke *Ethnologica – Dissertationes* in *Efka: Dela etnologije, folkloristike in antropologije*. Je urednica participativnega spletnega bloga *Vsakdanjik* (s S. Poljak Istenič). Na portalu Estonskega literarnega muzeja ureja spletno zbirko slovenskih folklornih ugank *Slovenian Riddles*. Včlanjena je v International Society for Folk Narrative Research (ISFNR), International Association of Paremiology (AIP-IAP), Komisijo za folkloristiko Mednarodnega komiteja slavistov (MKS) in Slovensko etnološko društvo (SED). Bila je pedagoška somentorica enemu podiplomskemu študentu.
- **T. Bajuk Senčar** je glavna urednica znanstvene revije *Traditiones* (z Mihom Kozorogom in Rebeko Kunej) in sourednica zvezka 52/3 (skupaj s Cédric Duchêne Lacroix). Je članica uredniškega odbora knjižne zbirke *Efka: Dela etnologije, folkloristike in antropologije* ter članica uredništva zbornika *Territorialities of Multilocality*. Včlanjena je v European Association of Social Anthropologists (EASA), Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF) ter njihovo delovno skupino za migracije in mobilnost, v American Anthropological Association (AAA), European Network for Multilocality Studies (ENMS), Association for Slavic, East European, & Eurasian Studies (ASEES) in Society for Slovene Studies (SSS). Bila je pedagoška somentorica dvema podiplomskima študentoma.
- **J. Fikfak** je glavni urednik knjižnih zbir *Opera ethnologica Slovenica* ter *Efka: Dela etnologije, folkloristike in kulturne antropologije*. Je član mednarodnega uredniškega odbora znanstvenih revij *Studia ethnologica Croatica* (Hrvaška), *Folklore* (Estonija) in *International Yearbook for Balkan and Baltic Studies* (Latvija in Bolgarija), član izvršnega odbora International Association for Semiotic Studies (IASS), član Deutsche Gesellschaft für Volkskunde, Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF), International Society for Folk Narrative Research (ISFNR), International Social Anthropology (ISA) in European Association of Social Anthropologists (EASA).
- **M. Filak** je soorganizirala mednarodni filmski festival *Dnevi etnografskega filma* in *Poletno šolo vizualne etnografije*. Je članica European Association of Social Anthropologists (EASA), Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF), Nordic Anthropological Film Association (NAFA), International Union of Anthropological and Ethnological Sciences (IUAES), The International Visual Sociology Association (IVSA), International Association for Southeast European Anthropology (InASEA) in Slovenskega etnološkega društva (SED). Je članica izvršnega odbora Slovenskega etnološkega društva kot predstavnica Delovne skupine za etnografski film.
- **M. Godina Golija** je članica uredniškega odbora znanstvene revije *Etnolog* in *Food & history*. Je zastopnica za področje etnologije v Znanstvenoraziskovalnem svetu za humanistiko ARIS. Je članica Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF), Association for Slavic, East European & Eurasian Studies (ASEES), Kommission für Geschichte und Kultur der Deutschen in Südosteuropa (KGKDS), International Commission for Research into European Food History (ICREFH) in Slovenskega etnološkega društva (SED). Je tuja častna članica Magyar Néprajzi Társaság (Madžarskega etnografskega društva). Z Ministrstvom za kulturo in Koordinatorjem Registra nesnovne kulturne dediščine sodeluje pri pripravi vpisov za Unescov Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva.
- **B. Ivančič Kutin** je bila članica uredniškega odbora knjižne zbirke *Ethnologica – Dissertationes*, znanstvene revije *Traditiones* in zbornika *Domači kraji*. Popisala in uredila je celotno zbirko zvočnih posnetkov iz Matičetove zapuščine, pridobljene 2016 (tj. zvočnih posnetkov 240 enot); sodelovala je pri digitalizaciji in popisu zbirke pripovednega gradiva iz fonda tipkopisov Albine Štrubelj; urejala je

fond zvočnih posnetkov ter transkripcije narativnega gradiva, dokumentiranega med Slovenci v Argentini; zbirala in urejala je gradivo za zbirko narečnih frazemov in folklornih obrazcev z Bovškega; pregledovala je transkripcije rezijanskih pravljic Tine Vajtove, ki jih z Matičetovih trakov prepisuje in v slovenščino prevaja Luigia Negro v Muzeju rezijanskih ljudi. Opravila je nekaj terenskega dela na Polhograjskem, Bovškem in med Slovenci v Vojvodini. Je članica International Society for Folk Narrative Research (ISFNR) in Slovenskega etnološkega društva (SED). Bila je mentorica mlademu raziskovalcu, ki se usposablja v inštitutu, mentorica enemu magistrskemu in somentorica enemu diplomskemu delu na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, mentorica študentu na izmenjavi ASEF ter več študentkam, ki so opravljale prakso v inštitutu.

- **M. Kozorog** je glavni (s T. Bajuk Senčar in R. Kunej) ter odgovorni urednik revije *Traditiones*, član uredniškega odbora revij *Glasnik Slovenskega etnološkega društva* in *Studia ethnologica Croatica*, član uredniškega odbora knjižne zbirke *Zupaničeva knjižnica* (Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani), član mednarodnega uredniškega odbora revije *Lidé města/Urban People* ter glavni urednik knjižne zbirke *Kulturna dediščina* (Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani). Uredil je tematski sklop v reviji *Traditiones*. Je član izvršnega odbora Slovenskega etnološkega društva (SED) in predsednik Slovenskega glasbenoinformacijskega centra SIGIC. Bil je pedagoški mentor dveh podiplomskih študentov in raziskovalni somentor doktorske študentke, ki je uspešno zagovarjala svoj doktorat.
- **L. Kropivnik** je član Slavističnega društva Slovenije (ZSDSDS), Slovenskega etnološkega društva (SED), Slovensko-avstralskega akademskega društva (SAAA), je član komisije za folklorno dejavnost pri Javnem skladu Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (JSKD), član upravnega odbora Zveze kulturnih društev Ljubljana in namestnik člana Zveze kulturnih društev Slovenije (ZKDS).
- **M. Kropelj Telban** je sourednica knjižnih zbirk *Studia mythologica Slavica – Supplementa* (s S. Babič) in *Slovenski pravljicarji* (z I. Slavec Gradišnik) ter poljudne zbirke *Zakladnica slovenskih pripovedi* (z Robertom Dapitom, Univerza v Vidmu). Uredila je knjigo Božidarja Premrla *Vas Črnotiče med Krasom in Istro: Vaško in cerkveno stavbarstvo ter njegovi majstri*. Je članica Odbora za Štrekljevo nagrado, Znanstvenega sosveta Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik v Celovcu in uredniških svetov litovske etnološke revije *Tautosakos darbai* ter mednarodne revije *Studia mythologica Slavica*. Včlanjena je v mednarodna združenja International Society for Folk Narrative Research (ISFNR), International Society for Contemporary Legend Research (ISCLR), Komisijo za folkloristiko Mednarodnega komiteja slavistov (MKS) in International Association for Comparative Mythology (IACM) ter v Slovensko etnološko društvo (SED).
- **Š. Ledinek Lozej** je članica uredništev *Goriškega letnika*, *Heriskopa* in *Izvestij Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*. Souredila je (z M. Bofulin, T. Jakop in N. Rogelja Caf) *Heriskop 4*. Je članica Znanstvenega sveta Odseka za zgodovino in etnografijo Narodne in študijske knjižnice v Trstu, Akcijske skupine 6 Strategije EU za alpsko regijo, Delovne skupine Koordinatorja varstva nesnovne kulturne dediščine ter komisije za podeljevanje Murkove nagrade. Včlanjena je v Slovensko etnološko društvo (SED), Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF) in Association of Critical Heritage Studies (ACHS), kjer sokoordinira novoustanovljeni srednje- in vzhodnoevropski oddelek. Sodeluje z Ministrstvom za kulturo RS in Koordinatorjem Registra nesnovne kulturne dediščine pri pripravi vpisov za Unescov Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva ter z ICOMOS pri recenziranju vlog na Unescove sezname. Bila je pedagoška mentorica podiplomski študentki.
- **D. Ličen** je urednica *Glasnika Slovenskega etnološkega društva* (s S. Poljak Istenič), predsednica sekcije za kulturno dediščino Zveze zgodovinskih društev Slovenije, članica European Association of Social Anthropologists (EASA), Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF), Food Study Centre (SOAS), Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES) in Slovenskega etnološkega društva (SED). Je urednica zbornika o habsburških državnih uradnikih pri Berghahn Books.
- **R. Mrvič** je član uredniških odborov znanstvenih revij *Traditiones* in *Slavistična revija*. Včlanjen je v Slovensko etnološko društvo (SED) in Slavistično društvo Slovenije (ZSDSDS), v Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF), International Association for Semiotic Studies (AISS-IAS), International Society for Folk Narrative Research (ISFNR) in Associação Internacional de Paremiologia (AIP-IAP).
- **M. Pečec** je sodeloval pri organizaciji prireditve *Dnevi etnografskega filma 2023* in *Poletne šole vizualne etnografije*. Je član delovne skupine za digitalno humanistiko ZRC SAZU. Včlanjen je v Slovensko etnološko društvo (SED).
- **D. Podjed** je član uredniškega odbora znanstvenih revij *Traditiones* in *Etnolog* ter knjižne zbirke *Ethnologica – Dissertations*. Soorganiziral je 4. simpozij *Zelena in zabavna mesta prihodnosti* ter vodil organizacijski odbor mednarodnega simpozija *Why the World Needs Anthropologists* (Supetar, Hrvaška). Včlanjen je v European Association of Social Anthropologists (EASA), kjer je izvršni svetnik Mreže za aplikativno antropologijo. Je član mednarodnega društva Society for Applied Anthropology (SfAA), v katerem sodeluje kot član komisije za nagrade Praxis. V letu 2023 je izvedel več terenskih raziskav o izoliranosti in osamljenosti, in sicer v Sloveniji, na Hrvaškem in Islandiji. V tem letu je uspešno zaključil mentorstvo Gregorju Cerinšku pri doktoratu, ki ga je ta zagovarjal na Univerzi v Ljubljani. Prejel je nagrado bob leta, ki jo za najboljšo izjavo po mnenju bralcev podeljuje časnik *Večer*.
- **S. Poljak Istenič** je glavna urednica *Glasnika Slovenskega etnološkega društva* (do sredine 2023 z D. Ličen) in spletnega participativnega bloga *Vsakdanjik* (s S. Babič). Je članica uredniškega odbora knjižne zbirke *Ethnologica – Dissertations*. Je članica Strokovne komisije za nesnovno kulturno dediščino pri Ministrstvu za kulturo, Strokovnega sveta Slovenskega etnografskega muzeja, Izvršnega odbora Slovenskega etnološkega društva (SED) ter mednarodnih združenj Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF) in European Association of Social Anthropologists (EASA). Bila je pedagoška mentorica trem dodiplomskim študentom.

- **I. Slavec Gradišnik** je glavna urednica knjižnih zbirk *Ethnologica – Dissertationes* in *Slovenski pravljničarji* (z M. Kropej Telban) ter članica uredniškega odbora knjižne zbirke *Efka: Dela etnologije, folkloristike in kulturne antropologije* in znanstvene revije *Traditiones*. Je področna urednica *Novega Slovenskega biografskega leksikona* (uredila je članke za zvezek D). Uredila je knjigo Vanje Huzjan *Materialni svet otroštva*. Je članica mednarodnih uredniških odborov znanstvenih revij *Studia Ethnologica Croatica* (Zagreb, Hrvaška), *Glasnik El SANU* in *Zbornik El SANU* (Beograd, Srbija), *Acta Ethnographica Hungarica* (Budimpešta, Madžarska), *Slovenský národopis* (Bratislava, Slovaška) in *Český lid* (Praga, Češka), Mednarodnega svetovalnega odbora Inštituta za etnologijo Češke akademije znanosti ter tuja častna članica Magyar Néprajzi Társaság (Madžarskega etnografskega društva). Včlanjena je v Slovensko etnološko društvo (SED), Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF), Society for Slovene Studies (SSS) in American Association for the Advancement of Slavic Studies (AAASS).
- **K. Šrmpf Vendramin** je članica Slovenskega etnološkega društva (SED), International Society for Folk Narrative Research (ISFNR) in Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF). Je članica uredniškega odbora revije *Folklorinik* in posvetovalnega telesa za folklorno dejavnost pri Javnem skladu za kulturne dejavnosti (JSKD).

DEF – Dnevi etnografskega filma

Sodelujejo: M. Filak, M. Peče, A. Kuharič.

Audiovizualni laboratorij je sodeloval pri organizaciji mednarodnega festivala *Dnevi etnografskega filma*. Festival je včlanjen v združenje Coordinating Anthropological Film Festivals of Europe (CAFFE). Mednarodna petčlanska žirija je med 270 filmi pripravila končni izbor 15 filmov. Projekcije so potekale v dvorani Slovenske kinoteke. Festival ima poleg Facebook strani DEF – Dnevi etnografskega filma tudi Instagram profil DEF_festival.

Poletna šola vizualne etnografije

Sodelujejo: M. Peče, A. Kuharič, M. Filak.

Šola je potekala 9.–16. 7. v Ljubljani. Mentor delavnice je bil italijanski filmski ustvarjalec in neodvisni raziskovalec Mauro Bucci, ki deluje na področju vizualne antropologije. Kot mentorji so sodelovali M. Filak, M. Peče in Sarah Lunaček Brumen (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani). Šole se je udeležilo šest slušateljic in slušateljev, ki so naredili tri kratke etnografske filme. Med delavnico sta bila organizirana projekcija etnografskega filma *Skin has Eyes and Ears* («Koža ima oči in ušesa») in pogovor z avtorico Danielo Vavrovo (avstralski Muzej Cairns).

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **AlpTextyles**. Okrogla miza. Ljubljana, 23. 1.
- **Dnevi etnografskega filma 2023**. Soorganizatorja: Slovensko etnološko društvo, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 23.–25. 2., <http://www.def.si/>.
- **Urban Futures: Imaginations, Anticipations, and Politics**. Mednarodna konferenca. Soorganizator: Inštitut za etnologijo i folkloristiko Zagreb, Ljubljana, 8.–10. 5.
- **Zelena in zabavna mesta prihodnosti**. 4. mednarodni simpozij. Soorganizatorji: Inovacijsko-razvojni inštitut Univerze v Ljubljani, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani; Inštitut za družbene raziskave v Zagrebu, Hrvaška. Ljubljana, 29. 5., <https://isn2.zrc-sazu.si/sl/dogodki/zelena-in-zabavna-mesta-prihodnosti-1>.
- **Paremiologija, folkloristika in digitalna humanistika: novi pogledi in metode = Paremiology, folkloristics and digital humanities: new perspectives and methods**. Mednarodna konferenca, Ljubljana, 7.–9. 9.
- **Za zveri, proti divjakom (For Beasts, Against Savages)**. Mednarodna znanstvena delavnica. Zreče, 10.–11. 9.
- **RE-THINKABLE**. 2. čezmejni festival transformativnih ekonomij in čezmejnih skupnosti. Gorica (Italija) in Nova Gorica, 13.–15. 10.
- **Why the World Needs Anthropologists**. 11. mednarodni simpozij. Soorganizatorji: Mreža za aplikativno antropologijo EASA, Inštitut za družbene raziskave v Zagrebu, Tehniška univerza v Zagrebu, Mesto Supetar. Supetar, Hrvaška, 27.–29. 10., <https://www.applied-anthropology.com/wwwna-2023/>.
- **Ethnographies – Land und Leute**. Konferenca. Soorganizator: Institut für Kulturanalyse, Alpe Adria univerza v Celovcu, Celovec, Avstrija, 17. 11.
- **Heritage on the margins?** Mednarodna konferenca Združenja za kritično preučevanje dediščine, Ljubljana, 29.–30. 11.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Vodja: V. Huzjan.

V letu 2023 je knjižnica z nakupom, zameno in darovi pridobila 254 monografskih ter 158 serijskih publikacij. Bibliotekarka je z reorganizacijo knjižnice poskrbela za njeno nemoteno delovanje. Primarne uporabnike je obveščala o knjižnih novostih in stanju gradiva ter skrbela za različne evidence. Rednim in izrednim študentom Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je predstavila inštitutsko knjižnico.

Dokumentacija

Arhiv ISN

Vodja: S. Drnovšek.

Dokumentalistka je v okviru projekta Zbirka pripovednega izročila (1952–1972) digitalizirala 286 tipkopisov folklornih pripovedi, pri čemer je nastalo 469 skenogramov (tiff, 600 dpi). S slikovnim materialom je sodelovala pri pripravi dokumentarnega filma o življenju in delu Vlasta Kopača, ki je bil predstavljen v Medobčinskem muzeju Kamnik in Plečnikovi hiši v Ljubljani. Iz Göthove topografije je digitalizirala rokopise za kraje Čača ves, Donačka gora, Hoče, Lemberk - trg, Lemberk nad Celjem, Nazarje, Ravne pri Šoštanju, Razbor pri Slovenj Gradcu, Rečica ob Savinji, Skorno, Solčava, Spodnja Kostrivnica, Sveti Križ, Šalek, Šentilj pri Ložnici, Škale pri Velenju, Šmartno pri Šaleku, Šmihel pri Šoštanju, Šoštanj, Št. Pavel, Št. Vid pri Šoštanju, Topolščica, Sv. Florijan pri Šoštanju, Velenje, Vitanje, Vojnik, Zagorje pri Šoštanju in Zavodnje pri Šoštanju. Za tekoče potrebe sodelavk in sodelavcev je nastalo 18 OCR-enot inštitutskih objav in 77 slikovnih skenogramov. Nastalo je 292 digitalnih posnetkov. Pri projektu digitalizacije negativov in diapozitivov večjega formata je nastalo 3483 skenogramov, poleg tega pa še 900 skenogramov diapozitivov formata leica.

V letu 2023 je potekala selitev sobe za dokumentacijo z delom inštitutskega arhiva iz prostora v drugem nadstropju v nov prostor nadstropje višje. Arhiv Marije Stanonik je bil iz prostorov inštituta odpeljan v skladišče na lgu.

Dokumentalistka je urednica inštitutske spletne strani in z dopolnjevanjem ter aktualizacijo je skrbela za informiranost o inštitutu, raziskavah in zbirkah s področja kulturne dediščine. Inštitutsko dejavnost je predstavila študentom Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani ter drugim obiskovalcem. Nadaljevala je z varovanjem in urejanjem starejšega arhiva ter z digitalizacijo sodelovala pri inštitutskih projektih in pripravi publikacij.

Zbirka vizualne dokumentacije (Avdiovizualni laboratorij)

Vodja: M. Filak.

V zbirki so etnografski filmi in druga avdiovizualna dokumentacija. Večina enot je nastala v lastni produkciji, nekaj filmov je bilo pridobljenih od zunanjih producentov. V filmih prevladuje etnološka tematika, dokumentacijske enote pa se nanašajo tudi na kroniko, zgodovinske in arheološke dogodke. V arhivu je 1670 enot. V letu 2023 je bilo pridobljenih 14 enot gradiva, 10 enot je bilo montažno urejenih. Metapodatkovna zbirka je digitalizirana in dostopna v omrežju ZRC SAZU (http://isn3.zrc-sazu.si/avl_arhiv/index.php).

Digitalna fototeka ISN

Skrbnik: M. Filak.

Digitalni arhiv fotografij dopolnjuje fototeka ISN, ki hrani negative, diapozitive in fotografije v fizični obliki. V arhivu je 238 zbirk (4929 fotografij). Digitalni arhiv je z geslom dostopen v omrežju ZRC SAZU (<http://isn3.zrc-sazu.si/fototeka/index.php>).

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- ***Studia mythologica Slavica* 26.** ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje in Università degli Studi di Udine, Dipartimento di Lingue e Letterature, Comunicazione, Formazione e Società, Udine/Videm, Italija. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- ***Traditiones* 52/1, 2, 3.** Zbornik Inštituta za slovensko narodopisje in Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU in SAZU.
- ***Heriscope* 2023/4.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- ***Paremiologija, folkloristika in digitalna humanistika: novi pogledi in metode: Mednarodna konferenca: Program in povzetki, 7.–9. september 2023, Ljubljana, Slovenija = Paremiology, folkloristics and digital humanities: new perspectives and methods: International Conference: Programme and abstracts, September 7–9 2023, Ljubljana, Slovenia.*** Uredili Saša Babič, Rok Mrvič in Nataša Jakop. Ljubljana: Založba ZRC.
- ***Heritage on the Margins? Central and Eastern European Perspectives: book of abstracts: The 1st Conference of Association of Critical Heritage Studies (ACHS) Central and Eastern Europe (CEE) Chapter: Ljubljana, Slovenia, 29–30 November 2023.*** Uredile Martina Bofulin, Špela Ledinek Lozej, Marjeta Pisk in Nataša Rogelja Caf. Ljubljana: ZRC SAZU.
- Vanja Huzjan, ***Materialni svet otroštva.*** Ljubljana: Založba ZRC (Ethnologica – Dissertations, 9).
- ***Mladi podjetniki: Etnografije političnega, ekonomskega in moralnega subjekta.*** Uredil Miha Kozorog. Ljubljana: Založba ZRC.
- Monika Kropelj Telban, Roberto Dapit in Zmagoslavc Šmitek, ***A Treasury of Slovenian Folklore 1.*** Radovljica: Didakta; Ljubljana: ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje (Zakladnica slovenskih pripovedi). Dopolnjen ponatis originala iz leta 2010.
- Daša Ličen, ***Meščanstvo v zalivu: Društveno življenje v habsburškem Trstu.*** Ljubljana: Studia Humanitatis, Založba ZRC (Zbirka Apes).
- ***Urban Futures; Imaginations, Anticipations, and Politics: International Conference, Ljubljana, May 8–10, 2023: Book of Abstracts.*** Uredili Saša Poljak Istenič in Valentina Gulin Zrnič. Ljubljana: ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje; Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku.
- Božidar Premrl, ***Vas Črnotiče med Krasom in Istru: Vaško in cerkveno stavbarstvo ter njegovi mojstri.*** Ljubljana: ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje.
- Nataša Rogelja Caf in Špela Ledinek Lozej, ***Hodopisi: Zbirka etnografskih esejev z metodološkimi premisleki o hoji in pisanju.*** Ljubljana: Založba ZRC (Prostor, kraj, čas, 21).
- Marija Stanonik, ***Poetika slovenske slovstvene folklorne. Besedna umetnost v koreninah.*** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- ACHS – Association of Critical Heritage Studies: raziskovalno sodelovanje.
- ASEES – Association for Slavic, East European / Eurasian Studies: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- Akademia věd ČR, Etnologický ústav, Praga, Češka: raziskovalno, uredniško in svetovalno sodelovanje.
- CAFFE – Coordinating Anthropological Film Festivals in Europe: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem.
- Central European University, Department of Sociology and Social Anthropology, Dunaj, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Podgorica, Črna gora: sodelovanje pri izdaji *Leksikona etnologije Črne gore*.
- Dipartimento di Studi Europei, Americani e Interculturali, Sapienza, Università di Roma, Rim, Italija: projektno sodelovanje.
- Društva Slovencev v Vojvodini, Srbija: »Kredarica« Novi Sad; »Triglav« Subotica; »Kula« Vršac: raziskovalno sodelovanje.
- Durham University, Durham, Združeno kraljestvo: projektno sodelovanje.
- EASA – European Association of Social Anthropologists: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- Ecomuseo delle Acque Gemonese, Gumin, Italija: projektno sodelovanje.
- Eesti Kirjandusmuuseum, Tartu, Estonija: raziskovalno sodelovanje.
- Emlyon Business School, Lyon, Francija: projektno sodelovanje.
- Etnografski muzej Istre, Pazin, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Etnologický ústav Akademie věd České republiky, v. v. i., Praga, Češka: raziskovalno in svetovalno sodelovanje.
- Eurac Research, Istituto per lo Sviluppo Regionale, Bolzano, Italija: projektno in raziskovalno sodelovanje.
- Festival Angažiranega etnografskega filma Vizantrop, Beograd, Srbija: festivalsko sodelovanje.
- Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nuremberg, Erlangen, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Geneva Graduate Institute, Ženeva, Švica: raziskovalno sodelovanje.
- Háskóli Íslands, Reykjavík, Islandija: raziskovalno sodelovanje.

- Helsingin Yliopisto, Helsinki, Finska: raziskovalno sodelovanje.
- ICREFH – International Commission for Research into European Food History: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- IEHCA – Institut Européen d'Histoire et des Cultures de l'Alimentation: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- Institut društvenih nauka Ivo Pilar, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Institut für Geschichte, Karl-Franzens-Universität, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje, priprava projekta.
- Institut za etnografijo i folkloristika s etnografski muzei, B'lgarska akademija na naukite, Sofija, Bolgarija: raziskovalno sodelovanje.
- Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Inštitut za slovensko kulturo/Istituto per la cultura slovena, Špeter/San Pietro al Natisone, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Istituto Marangoni srl, Milano, Italija: projektno sodelovanje.
- ISCLR – International Society for Contemporary Legend Research: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- ISEK – Institut für Sozialanthropologie und Empirische Kulturwissenschaft, Universität Zürich, Zürich, Švica: raziskovalno sodelovanje.
- ISFNR – International Society for Folk Narrative Research: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- IUAES – International Union of Anthropological and Ethnological Sciences: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- Kommission für Geschichte und Kultur der Deutschen in Südosteuropa: raziskovalno in svetovalno sodelovanje.
- Leibniz-Institut für Ost- und Südost-Europaforschung, Regensburg, Nemčija: gostovanje raziskovalcev.
- Masarykův ústav a Archiv Akademie věd České republiky, v. v. i., Praga, Češka: projektno sodelovanje.
- Memorial University of Newfoundland, St. Johns, Kanada: raziskovalno in publicistično sodelovanje.
- Museo della gente della Val Resia, Stolvizza/Solbica, Italija: raziskovalno in publicistično sodelovanje.
- NAFA – Nordic Anthropological Film Association: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležba na festivalu.
- Néprajztudományi Intézet, MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno in uredniško sodelovanje.
- Odelenje za etnologiju i antropologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Odsek za zgodovino in etnografijo, Narodna in študijska knjižnica, Trst, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Polo Poschivo, Poschivo, Švica: projektno sodelovanje.
- Regione Lombardia, Milano, Italija: projektno sodelovanje.
- Queen's University Belfast, Belfast, Združeno kraljestvo: publicistično sodelovanje.
- Regione Lombardia, Milano, Italija: projektno sodelovanje.
- Rossijskaja akademija nauk, Institut etnologii i antropologii, Moskva, Ruska federacija: raziskovalno sodelovanje.
- Rossijskaja akademija nauk, Institut slavj'anovedenja, Moskva, Ruska federacija: raziskovalno sodelovanje.
- SfAA – Society for Applied Anthropology: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah, sodelovanje v komisiji za izbor nagrad Praxis.
- SIEF – Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik, Celovec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Sosialantropologisk institutt, Universitetet i Oslo, Oslo, Norveška: raziskovalno sodelovanje, gostovanja raziskovalcev.
- Srpska akademija nauka i umetnosti, Balkanološki institut, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Srpska akademija nauka i umetnosti, Etnografski institut, Beograd, Srbija: raziskovalno in uredniško sodelovanje.
- Srpska akademija nauka i umetnosti, Institut za književnost i umetnost, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Stand Montafon, Montafon Museen, Montafon, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Szegedi Tudományegyetem, Néprajzi és kulturális antropológiai tanszék, Szeged, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Tartu Ülikool, Tartu, Estonija: raziskovalno sodelovanje.
- The Artic University of Norway (UiT), Department of Social Sciences, Tromsø, Norveška: raziskovalno sodelovanje.
- Universidad de Buenos Aires, Facultad de Filosofía y Letras, Instituto de Filología y Literaturas Hispánicas »Amado Alonso«, Buenos Aires, Argentina: raziskovalno sodelovanje.
- Università della Svizzera Italiana, Lugano, Švica: raziskovalno sodelovanje.
- Università degli Studi di Udine, Dipartimento di Lingue e Letterature, Comunicazione, Formazione e Società, Videm, Italija: raziskovalno in publicistično sodelovanje.
- Università di Padova, Dipartimento di Studi Linguistici e Letterari, Padova, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Basel, Fachbereich Soziologie, Gesellschaftswissenschaften, Švica: sodelovanje z mednarodnim strokovnim združenjem, udeležbe na konferencah.
- Universität Klagenfurt, Institut für Kulturanalyse, Celovec, Avstrija: raziskovalno in projektno sodelovanje.

- Universität Wien, Institut für Europäische Ethnologie, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Wien, Institut für Wirtschafts- und Sozialgeschichte, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Université de Lausanne, Life Course and Social Inequality Research Center, Lozana, Švica: projektno sodelovanje.
- University of Delaware, Newark, Delaware, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University of Copenhagen, Department of Cross-Cultural and Regional Studies, Centre for Comparative Culture Studies, København, Danska: projektno sodelovanje.
- University of Minnesota, Institute for Global Studies, Minneapolis–St. Paul, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University of St Andrews, Department of Social Anthropology, St. Andrews, Združeno kraljestvo: projektno sodelovanje.
- University of Victoria, School of History, Philosophy, Political Science and International Relations, Wellington, Nova Zelandija: raziskovalno sodelovanje.
- Univerzita Karlova, Praga, Češka: projektno sodelovanje.
- Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora: projektno sodelovanje.
- Uniwersytet Warszawski, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Varšava, Poljska: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Ústav etnológie a sociálnej antropológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, Slovaška: raziskovalno in uredniško sodelovanje.
- Ústav slavistiky, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno, Češka: raziskovalno sodelovanje.
- Verba Alpina, Ludwig-Maximilians-Universität, München, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Vrije Universiteit, Amsterdam, Nizozemska: projektno sodelovanje.
- Westfälische Wilhelms Universität, Münster, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Zentrum für Südosteuropastudien, Karl-Franzens-Universität Graz, Gradec, Avstrija: raziskovalno gostovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Izr. prof. dr. Marijeta Rajković Iveta, Odsjek za etnologiju i kulturno antropologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvaška, 19. 1.: raziskovalno sodelovanje.
- Alessandro Ambrosino, Geneva Graduate Institute, Švica, 29. 1. – 19. 2.: raziskovalno delo.
- Dr. Gloria Scappini, Universidad Nacional de Asunción, Asunción, Paragvaj, 30. 1.: raziskovalni obisk.
- Relja Pekić, Festival angažovanog etnografskog filma Vizantrop, Beograd, Srbija; 23.–25. 2.: član žirije in moderiranje festivala *Dnevi etnografskega filma*.
- Prof. dr. Etami Borjan, Odsjek za etnologiju i kulturno antropologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška, 23.–26. 2.: članica žirije in moderiranje festivala *Dnevi etnografskega filma*.
- Prof. Dr. Alexandra Schwell, Universität Klagenfurt, Institut für Kulturnalyse, Celovec, Avstrija, 1.–31. 3.: študijsko bivanje in predavanje (štipendija ZRC SAZU za tuje raziskovalce).
- Dr. Daniel Knight, Department of Social Anthropology, University of St Andrews, St. Andrews, Združeno kraljestvo, 9. 5.: plenarno predavanje na konferenci *Urban Futures*.
- Izr. prof. dr. Felix Ringel, Department of Anthropology, Durham University, Durham, Združeno kraljestvo, 10. 5.: plenarno predavanje na konferenci *Urban Futures*.
- Dr. Lana Peternel, Inštitut za družbene raziskave v Zagrebu, Zagreb, Hrvaška, 18.–31. 5., 3.–7. 7., 14.–21. 7., 28.–31. 8.: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Dr. Nikolina Hazdovac Bajić, Inštitut za družbene raziskave v Zagrebu, Zagreb, Hrvaška, 18.–31. 5., 3.–7. 7., 28.–31. 8.: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Prof. dr. Frank Korom, Boston University, Boston, Združene države Amerike, 10.–12. 6.: predavanje.
- Luigia Negro, Kulturno društvo Muzej rezijanskih ljudi, 13.–14. 6.; 4. 12.: dopolnjevanje metapodatkov v popisu Matičetove zvočne zapuščine iz Rezije.
- Daniel Leber, štipendist ASEF, 3. 7. – 8. 9.: usposabljanje (mentorica B. Ivančič Kutin).
- Mauro Bucci, Cesenatico, Italija, 8.–16. 7.: predavatelj na Poletni šoli vizualne etnografije.
- Bojana Vuković, Srpska akademija nauka i umetnosti, Etnografski institut, Beograd, Srbija, 28.–31. 8.: raziskovalni obisk.
- Dr. Jaro Stacul, Memorial University of Newfoundland, Newfoundland Kanada, 29.–31. 8.: terensko delo.
- Dr. Piret Voolaid, Eesti Kirjandusmuuseum, Tartu, Estonija, 5.–12. 9.: udeležba na konferenci *Paremiologija, folkloristika in digitalna humanistika: novi pogledi in metode*.
- Dr. Outi Lauhagangas, upokojena znanstvenica, Helsinki, Finska, 6.–10. 9.: udeležba na konferenci *Paremiologija, folkloristika in digitalna humanistika: novi pogledi in metode*.
- Dr. Katalin Vargha, Néprajztudományi Intézet, MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Madžarska, 6.–9. 9.: udeležba na konferenci *Paremiologija, folkloristika in digitalna humanistika: novi pogledi in metode*.

- Dr. Therese Garstenauer, Institut für Wirtschafts- und Sozialgeschichte, Universität Wien, Dunaj, Avstrija, 10.–11. 9.: sodelovanje na delavnici.
- Dr. Wolfgang Göderle, Institut für Geschichte, Karl-Franzens-Universität, Gradec, Avstrija, 10.–11. 9.: sodelovanje na delavnici.
- Izr. prof. dr. Anna Horolets, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet Warszawski, Varšava, Poljska; 7.–10. 10., 14.–16. 10., 19.–21. 10., 8.–9. 11.: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Dr. Mare Koiva, Eesti Kirjanduse muuseum, Tartu, Estonija, 5.–18. 11.: študijsko bivanje v okviru mednarodnega sodelovanja SAZU.
- Mirko Vasle, Buenos Aires, Argentina, 17. 11.: sodelovanje pri zbiranju folklornega gradiva med Slovenci v Južni Ameriki za Glasove s pomočjo oddaje Okence v Slovenijo.
- Prof. dr. David Ch. Harvey, Aarhus University, Aarhus, Danska, 28. 11. – 3. 12.: udeležba na mednarodni konferenci *Heritage on the Margins*.
- Dr. Florian Schwanninger, Schloss Hartheim, Avstrija, 28. 11.: sodelovanje na okrogli mizi *Pain, but shame no more: Heritagization of the former psychiatric institutions and institutions for people with disabilities* (Atrij ZRC SAZU).
- Dr. Jiří Woitsch, Etnologický ústav Akademie věd České republiky, v. v. i., Praga, Češka, 28. 11. – 1. 12.: organizacijsko in raziskovalno sodelovanje.
- Dr. Jaroslav Otčenášek, Etnologický ústav Akademie věd České republiky, v. v. i., Praga, Češka, 29. 11.: raziskovalno sodelovanje.
- Dr. Alessandro Testa, Univerzita Karlova, Praga, Češka, 29. 11. – 1. 12.: predavanje.
- Dr. Maruška Svašek, Queen's University Belfast, Belfast, Združeno kraljestvo, 1. 12.: predavanje v okviru Historičnega seminarja.
- Dr. Miloš Vojinović, Institut za balkanologiju, Srpska akademija znanosti i umjetnosti, Beograd, Srbija, 7.–9. 12.: predavanje v okviru Historičnega seminarja.
- Prof. dr. Roberto Dapit, Università degli Studi di Udine, Dipartimento di Lingue e Letterature, Comunicazione, Formazione e Società, Videm, Italija, 21.–22. 12.: raziskovalno sodelovanje.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Saša Babič

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Jezik v kulturi: lingvističnoantropološki in etnolingvistični vidiki*. Uvodno predavanje na *Tednu možganov na temo »Na koncu jezika«*, Ljubljana, 13. 3.
- *Kakav je školski humor danas: prikupljanje slovenačkog školskog folkloria putem elektronskog upitnika*. Predavanje v okviru dvostranskega projekta *Sodobna folkloria in sledovi njenih transformacij*, Nikšić, Črna gora, 10. 5.
- *Kakor stara ptica poje, nauči tudi mlade svoje: stereotip ptic v slovenskih folklorih obrazcih*. Predavanje na konferenci *Mitska, etno i druga životinja: interdisciplinarna polazišta i tradicijske prakse*, Zagreb, Hrvatska, 16. 5.

Tatiana Bajuk Senčar:

- *European dimensions of urban future-making*. Referat na *Urban futures: imaginations, anticipations, and politics*, Ljubljana, 9. 5.
- *Bees as symbols of sustainable urban futures*. Referat na *Urban futures: imaginations, anticipations, and politics*, Ljubljana, 9. 5. (soavtorica S. Poljak Istenič).

Manca Filak:

- *Ethnographic film about a stay-at-home and homeschooling mother*. Referat na znanstveni konferenci RAI - Royal Anthropological Institute, spletni dogodek, 10. 3.
- *Ethnographic film »Lukomir, my home« by Žiga Gorišek and Manca Filak*. Referat na znanstveni konferenci *Nineteenth International Conference on Environmental, Cultural, Economic & Social Sustainability: Decentering Sustainability: Towards Local Solutions for Global Environmental Problems*, Ljubljana, 1. 2., https://cgscholar.com/cg_event/events/S23en/discussions?custom_schedule_element_id=11650&tab=presentation.

Jurij Fikfak:

- *Opraštanje: Običaji pogrebnih rituala u doba pandemije*. Predavanje na Filološki fakulteti Univerze Črne gore, Nikšić, Črna gora, 9. 5.
- *Saying goodbye: funeral ritual practices in pandemic time*. Predavanje na konferenci *International society for ethnology and folklore 2023 Congress, Living Uncertainty*, Brno, Češka, 10. 6.
- *Narratives about the Other in oneself in the 19th century*. Predavanje na konferenci *Ethnographies - Land und Leute*, Celovec, Avstrija, 17. 11.

Maja Godina Golija:

- *Food supply in Maribor, 1918–1921: between rationing, riots, and the black market*. Referat na znanstveni konferenci *55th ASEES annual convention*, Filadelfija, Združene države Amerike, 2. 12., https://convention2.allacademic.com/one/aseees/aseees23/index.php?cmd=Online+Program+View+Paper&selected_paper_id=2072839&PHPSESSID=l4nu6lv9u192rjidjnetoguups.

Vanja Huzjan:

- *Ethnological analysis of the marker »child« in the collection of Slovenian proverb at Clarin.si*. Referat na mednarodni konferenci *Paremiologija, folkloristika in digitalna humanistika: novi pogledi in metode*, Ljubljana, 8. 9.
- *Podoba otroka v medvojni modernistični dramatici Stanka Majcna, Ivana Preglja in Slavka Gruma*. Referat na *Simpoziju Obdobja 42*, Ljubljana, 16. 11.

Luka Kropivnik:

- *Slovani in Drugi v povesti Ivana Hribarja Gospod Izidor Fučec, srednjeveška povest naših dni*. Referat na *Simpoziju Obdobja 42*, Ljubljana, 17. 11.
- *American Slovenian Educational Foundation (ASEF) and the research on »current Slovenian communities« in Australia*. Prispevek na 7. letni konferenci Slovensko avstralskega akademskega združenja (SAAA - Slovenian Australian Academic Association) »*Tradicija in inovacije*«, Canberra, Avstralija, 17. 11.
- *Racialized relations in Bihać*. Referat na mednarodni znanstveni konferenci *Understanding Bosnia and Herzegovina: cross-disciplinary reflections: Etnolab4: international scientific conference*, Ljubljana, 1. 12. (soavtorica Dagmar Nared).

Barbara Ivančič Kutin:

- *Genre categorisation, characteristics and peculiarities of paremiological material documented in Bovec (Žanrska kategorizacija, značilnosti in posebnosti paremiološkega gradiva, dokumentiranega na Bovškem)*. Referat na mednarodni znanstveni konferenci *Paremiologija, folkloristika in digitalna humanistika: novi pogledi in metode*, Ljubljana, 8. 9.
- *The role of school in the transmission of local narrative tradition to the younger generation: results of an empirical research in Bovec (Slovenia)*. Referat na 2. mednarodni konferenci *Landscapes of the imagination: European Fairy Tale Route Association*, Collodi, Italija, dogodek v živo in na spletu, 26. 10., <https://www.fondazionecollodi.it/it/%22landscapes-of-the-imagination%22-zoom-link:-https:us02web.zoom.us/j86808521708>.
- *Zbiranje pripovednega izročila med Slovenci in njihovimi potomci v Srbiji za zbirko Glasovi*. Predavanje na strokovnem mednarodnem posvetu *Prepletanja elementov kulturnih dediščin iz prvotnih in sedanjih domovin: Rokodelska znanja in veščine*, Subotica, Srbija, 7. 10.

Miha Kozorog:

- *The continual city of the future and its neighbour(s)*. Referat na znanstvenem simpoziju *Urban futures: imaginations, anticipations, and politics*, Ljubljana, 9. 5.
- *Fencing off by a declining class of Slovenian subsistence farmers*. Referat na svetovnem antropološkem kongresu *IUAES-WAU World Anthropology Congress*, New Delhi, Indija, 18. 10.
- *Animated materiality of the Slovenian-Hungarian border*. Referat na znanstveni konferenci *Heritage on the margins? Central and Eastern European perspectives*, Ljubljana, 29. 11.

Monika Krojež Telban:

- *The Fox in Slovenian proverbs and sayings*. Referat na konferenci *Paremiologija, folklor in digitalna humanistika: Novi pogledi in metode*, Ljubljana, 8. 9.

Špela Ledinek Lozej

Od 3 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Novogoriška dediščina: Med disonancami in brezmejnostjo*. Prispevek na znanstvenem posvetu *Migracije in družbene dinamike ob zahadni meji po drugi svetovni vojni*, Nova Gorica, 24. 5.
- *Ethnography on the move: From the discovery of historical trade routes to walking seminars*. Predavanje na *9th Ethnography and Qualitative Research International Conference*, Trento, Italija, 9. 6. (soavtorica M. Bofulin).
- *Introduction of international heritage networks: Slovenia*. Predavanje na Dnevu žive kulturne dediščine *Sow the future – harvest communities* ob 20. obletnici Unescove konvencije, Milano, Italija, 9. 11.

Daša Ličen

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *The bourgeoisie of Trieste beyond national affiliations: A doctoral dissertation and the path to it*. Plenarno predavanje na doktorski konferenci *Nove perspektive v humanistiki in družboslovju*, Ljubljana, 27. 1.
- *For beasts, against savages: The birth of animal care*. Predavanje na konferenci *Misliti živali*, Ljubljana, 19. 10.
- *Beyond nationalisms: The bourgeoisie of late Habsburg Trieste*. Gostujoče predavanje na Leibniz-Institut für Ost- und Südosteuropaforschung, Regensburg, Nemčija, 23. 2.

Rok Mrvič:

- *Folkloristični pristopi k preučevanju sodobnih folklornih obrazcev; stari žanri v novi preobleki*. Vabljeni predavanje na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, Oddelek za slovenistiko, Ljubljana, 13. 4.
- *Contextualizing the decontextualized: Folklorist's challenges to a paremiological corpus use*. Referat na konferenci *Paremiology, folkloristics and digital humanities*:
- *Pregled značilnosti najkrajših folklornih žanrov in tekstov*. Vabljeni predavanje na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, Oddelek za slovenistiko, Ljubljana, 22. 11.

Dan Podjed

Od 5 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *People and planet first! How to design people-centred and sustainable solutions*. Uvodno vabljeni predavanje na 8. mednarodni zimski šoli CEEPUS *Transdisciplinarnost: design, znanost in tehnologija – temelj razvoja ljudem in okolju prijaznih rešitev*, Maribor, 16. 10.
- *Prihodnost človeka in družbe v času digitalne transformacije*. Vabljeni predavanje na 5. nacionalni konferenci *Industrija prihodnosti*, Brdo pri Kranju, 13. 12.

Saša Poljak Istenič

Od 6 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Ethnological knowledge for cities' bright(er) future*. Predavanje na 16. kongresu SIEF *Living uncertainty*, Brno, Češka, 8. 6. (soavtorica V. Gulin Zrnič).
- *Care for the future: Innovation and maintenance in urban gardening*. Predavanje na mednarodni konferenci *Urban futures: Imaginations, Anticipations, and Politics*, Ljubljana, 9. 5. (soavtorja A. Horolets in A. Schwell).
- *From Ethnography to Lateral Thinking: Empowering Young People for Future-Making*. Predavanje na 23. mednarodni konferenci *Futures Conference Empowering Futures – Long-term Governance, Democracy and Futures Research*, Turku, Finska, 15. 6. (soavtorica V. Gulin Zrnič).

Ingrid Slavec Gradišnik:

- *Folklor i folkloristika: Od proučavanja starina do tumačenja izraza ljudskog stvaralaštva*. Predavanje v okviru dvostranskega projekta *Sodobna folklor in sledovi njenih transformacij*, Nikšić, Črna gora, 10. 5.

Katarina Šrimpf Vendramin

Od 3 znanstvenih in 3 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Clothes in proverbs: between symbol and meaning = Oblačila v pregovorih: med simbolom in pomenom*. Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci *Paremiologija, folkloristika in digitalna humanistika*, Ljubljana, 8. 9.
- *Zgodbe in prostor: ustno izročilo kot inspiracija za obogatitev turistične ponudbe kraja*. Prispevek na konferenci *Sij kulturnih biserov*, Rogaška Slatina, 20. 11.
- *Vpliv modnih smernic na oblačenje kmečkega prebivalstva*. Predavanje na seminarju v organizaciji Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Ljubljana, 11. 11.

Jaro Veselinovič:

- *Future-Making in the European Capitals of Culture: Rijeka and Nova Gorica Compared*. Predavanje na znanstveni konferenci *Urban Futures: Imaginations, Anticipations, and Politics*, Ljubljana, 9. 5. (soavtorica Nevena Škrbić Alempijević).

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Saša Babič:

- Eesti Kirjandusmuuseum, Tartu, Estonija, 10.–14. 2.: raziskovalni obisk v okviru medakademijske izmenjave.
- Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 8.–12. 5.: raziskovalni obisk v okviru dvostranskega projekta *Sodobna folklor in sledovi njenih transformacij*.

Manca Filak:

- Copenhagen Cinemateket in Univerza v Københavnu, København, Danska, 23.–26. 8.: sestanek festivalske mreže *Coordinating Anthropological Film Festivals in Europe (CAFFE)*, Nordijske zveze antropološkega filma NAFA (Nordic Anthropological Film Association) in obisk mednarodnega festivala etnografskega filma NAFA 2023.

Jurij Fikfak:

- Filološki fakultet Univezitet Crne Gore, Nikšić, Črna gora, 7.–10. 5.: terensko delo.
- Landesmuseum, Klagenfurt/Celovec, Avstrija, 12. 10.: arhivsko delo.

Maja Godina Golija:

- *Österreichisches Staatsarchiv*, Dunaj, Avstrija, 15.–18. 5.: raziskovalno delo za potrebe projekta *Nourishing Victory: Food Supply and Post-Imperial Transition in Slovenia and the Czech Lands, 1918–1923* (N6-0190).

Daša Ličen:

- Leibniz-Institut für Ost- und Südost-Europaforschung, Regensburg, Nemčija, 1.–28. 2.: gostovanje, predstavitev v okviru inštitutskega seminarja.

Miha Kozorog:

- Porabje, Madžarska, 14.–18. 3., 20.–23. 6., 29.–31. 8., 6.–10. 12.: raziskovalno terensko delo v okviru projekta *Izolirani ljudje in skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem*.
- Plešče, Hrvaška, 23.–26. 11.: raziskovalno terensko delo v okviru projekta *Izolirani ljudje in skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem*.

Špela Ledinek Lozej:

- Hodinar po Toskani, Italija, 15.–18. 5.: raziskovalno delo za program *Dediščina na obrobjih*.
- Hodinar po balkanski migrantski poti od Buzeta, Hrvaška, do Trsta, Italija, 12.–15. 9.: raziskovalno delo za projekt *Biografije istrskih poti: hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov*.
- Univerza Ramon LLull, Barcelona, Španija, 19. 9. – 20. 10.: raziskovalna izmenjava in usposabljanje v okviru projekta *Populacijska medicina in trajnostni razvoj*.

Dan Podjed:

- Petrinja in Sisak, Hrvaška, 14.–20. 3.: terenska raziskava.
- Bayreuth, Nemčija, 23.–24. 5.: akademsko gostovanje, vabljeni predavanji.
- Reykjavik in Akureyri, Islandija, 17.–24. 6.: terenska raziskava.
- Supetar, Hrvaška, 25.–29. 10.: organizacija simpozija *Why the World Needs Anthropologists*.

Ingrid Slavec Gradišnik:

- Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 8.–12. 5.: raziskovalni obisk v okviru dvostranskega projekta *Sodobna folklor in sledovi njenih transformacij*.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Monika Krojež Telban je prejemnica Murkove nagrade 2023 Slovenskega etnološkega društva za izjemne znanstvene dosežke, zaokrožene v življenjskem delu.

Daša Ličen je prejemnica nagrade Karla Kaserja (Univerza v Gradcu, Inštitut za zgodovino) za najodmevnejše delo na področju historične antropologije jugovzhodne Evrope.

Luka Kropivnik je prejel dekanjino nagrado Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani za magistrsko nalogo *Ivan Hribar med politikom in književnikom*.

Dan Podjed je prejel nagrado bob leta, ki jo podeljuje časnik *Večer*.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Institute of Slovenian Ethnology conducts ethnological, folkloristic, and anthropological research on everyday culture's past and present phenomena and processes. The research interests are implemented through the Institute's core research program *Ethnological, anthropological and folklore studies research on everyday life* (2022–2027) and the interdisciplinary research program *Heritage on the Margins: New Perspectives on Heritage and Identity within and beyond National* (2019–2024), and through basic and applied research projects (*Young Entrepreneurs in Times of Uncertainty and Accelerated Optimism: An Ethnological Study of Entrepreneurship and Ethics of Young People in Modern-Day Slovenia*, *Traditional Paremiological Units in Dialogue with Contemporary Use*; *Urban Futures: Imagining and Activating Possibilities in Unsettled Times*; *Nourishing Victory: Food Supply and Post-Imperial Transition in the Czech Lands and Slovenia, 1918–1923*; *Isolated People and Communities in Slovenia and Croatia*; *Language, Culture and Values*), a postdoctoral project (*For Beasts, Against Savages: Towards the Long History of the Animal Rights Movement*), and five international research projects (*URB_ART: Supporting Community Development Through Urban Arts Education*; *OralHeritage: Oral Traditions and Intangible Heritage*; *MadeInTheAlps: The image of Alpine Products: A Common Resource for Pan-Alpine Territorial Brand Cooperation*; *REIMAGINE ADM: Reimagining Public Values in Algorithmic Futures*; *AlpTextyles: Collaborative Solutions for a Heritage & Consumer Sensitive Relocalization of Sustainable, Circular, and Innovative Alpine Textile Value Chains*). In addition, the Institute's researchers are involved in eight research projects at other ZRC SAZU institutes and collaborate in the bilateral research project on contemporary school folklore in Estonia and Slovenia (with Estonia) and on recent transformations of folklore (with Montenegro). Furthermore, the activities of the Institute are integrated into the ZRC SAZU infrastructure projects (Natural and Cultural Heritage of the Slovenian Nation; DARIAH).

The Institute has a library, an archive, and the Audiovisual laboratory, which works as a research and production unit for visual research and audiovisual documentation. The Institute's prominent publications are the journals *Traditiones* and *Studia mythologica Slavica*, and the book series *Opera ethnologica Slovenica*, *Slovenski pravljicarji* (Slovenian Storytellers), *Ethnologica - Dissertationes*, *Studia mythologica Slavica - Supplementa*, *Efka: Dela etnologije, folkloristike in antropologije* (Works in Ethnology, Folklore Studies, and Anthropology), *Glasovi* (Voices) and *Zakladnica slovenskih pripovedi* (A Treasury of Slovenian Folklore).

Institute's researchers cooperate with ethnological institutions, museums, and cultural heritage institutions in Slovenia, Italy, Austria, Hungary, Slovakia, the Czech Republic, Serbia, Croatia, Bulgaria, Germany, Switzerland, Italy, France, the Netherlands, the UK, Norway, Finland, Estonia, USA, Argentina, etc. In addition, they disseminate and promote their research expertise among professionals and the general public (interviews, commentaries, lectures, *The Everyday* Blog, <https://vsakdanjik.zrc-sazu.si/blog/>).

In 2023, the Audiovisual laboratory organized the international film festival *Days of Ethnographic Film 2023* and the *Summer School of Visual Ethnography*. In addition, the Institute was active as an organizer or partner of national and international conferences, meetings, and workshops.

Several researchers teach undergraduate and postgraduate courses at Slovenian universities and the ZRC Postgraduate School and serve as research advisors and mentors to young researchers (currently three at the Institute). They are also active in international networks of related institutions and scholarly associations, participate in international conferences, and are members of international editorial boards.

<https://isn2.zrc-sazu.si/en>

Na Glasbenonarodopisnem inštitutu sodelavci in sodelavke s kontinuiranimi temeljnimi ter specializiranimi raziskavami osvetljujejo vprašanja spreminjanja ljudskih pesmi, glasbe in plesa, načine prezentacij in njihovo recepcijo. Raziskave teh vprašanj umeščajo v sodobne premisleke o dediščinskih procesih, tako z vidika procesov instrumentalizacije kot prostorov identifikacije. Poleg rednega raziskovalnega dela in objavljanja rezultatov raziskav skrbijo tudi za izpopolnjevanje, hranjenje in objavljanje arhivskega gradiva v digitalnih oblikah, pripravljajo koncerte in delavnice v povezavi z ljudsko glasbo in plesom ter strokovno sodelujejo s pedagoškimi in kulturnopolitičnimi inštitucijami.

GLASBENONARODOPISNI INŠTITUT

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<https://gni.zrc-sazu.si/sl>

ZNANSTVENI SVET:

akad. Lojze Lebič, akad. izr. prof. dr. Milček Komelj, doc. dr. Marija Klobčar (predsednica), dr. Mojca Kovačič, izr. prof. dr. Drago Kunej, doc. dr. Marjeta Pisk, dr. Urša Šivic (podpredsednica).

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: dr. Mojca Kovačič.

Znanstvena svetnica: prof. dr. Marjetka Golež Kaučič.

Višja znanstvena sodelavca: doc. dr. Marija Klobčar, izr. prof. dr. Drago Kunej.

Znanstveni sodelavci: dr. Mojca Kovačič, doc. dr. Rebeka Kunej, doc. dr. Anja Moric, doc. dr. Marjeta Pisk, doc. dr. Gregor Strle, dr. Urša Šivic.

Asistentki z doktoratom: dr. Anastasiia Mazurenko, dr. Ana Vrtovec Beno.

Asistenti, mladi raziskovalci: Eva Fekonja, Jan Ovnik, Teja Turk (od 1. 9.), Anja Verderber (od 11. 8.).

Vodilna strokovna sodelavka: mag. Anja Serec Hodžar.

Višji strokovni sodelavec: Andrej Tomazin.

Strokovni sodelavec: Peter Vendramin.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Folkloristične in etnološke raziskave slovenske ljudske duhovne kulture

Oznaka: P6-0111.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Marjetka Golež Kaučič.

Sodelavci: M. Golež Kaučič, M. Klobčar, M. Kovačič, D. Kunej, R. Kunej, A. Serec Hodžar, U. Šivic, G. Strle, A. Tomazin.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 12. 2024.

Leto 2023 je bilo peto leto šestletnega obdobja raziskovalnega programa, ki predstavlja mozaični kompleks folklorističnih in etnoloških raziskav ljudske duhovne kulture, te pa se ukvarjajo z vprašanji ustvarjalne in funkcionalne komunikacije ljudskega pesemskega, glasbenega ter plesnega izročila. V petem letu so se nadaljevale aktivnosti v 6 sklopih raziskav, ki so obsegale področja zoofolkloristike, pesmi, glasbe in plesa. Najpomembnejši rezultati: znanstvena monografija *Človek je najhujša zver: živali v folklori, literaturi in kulturi* (Golež Kaučič) in članki: *Prezrti zgodovinski kontekst izročila o kralju Matjažu* (Klobčar), *Migracije nacionalizacije glasbe: od ljudske k narodnozabavni* (Kovačič, Šivic), *Spaces of folk dancing beyond the (Slovene) folklore ensemble stage* (R. Kunej), *The changing nature of instrumental music and musicians in folk dance ensembles* (D. Kunej).

Glasba mladih po 1945 in Glasbena mladina Slovenije

Oznaka: J6-3135.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Leon Stefanija (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Urša Šivic.

Sodelavci: M. Kovačič, D. Kunej, R. Kunej, U. Šivic (Glasbenonarodopisni inštitut); A. Hofman (Inštitut za kulturne in spominske študije).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Objavljen je bil članek *Migracije nacionalizacije glasbe: Od ljudske k narodnozabavni* (Kovačič, Šivic), ki mdr. obravnava diskurze o ljudski glasbi, navzoče v reviji *Glasbena mladina*. Ob tem so se nadaljevale empirične raziskave in primerjalne analize rabe ljudske glasbe ter plesa med mladimi.

Misliti živali: transformativni vidiki raziskav živali v folklori, literaturi in kulturi

Oznaka: J6-3129.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Marjetka Golež Kaučič.

Sodelavke: M. Golež Kaučič, A. Moric, A. Serec Hodžar (Glasbenonarodopisni inštitut); S. Babič (Inštitut za slovensko narodopisje).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletna stran:

<https://gni.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/misliti-zivali-transformativni-vidiki-raziskav-zivali-v-folklori-literaturi>

Projekt se ukvarja s transformativnimi pogledi na živali v folklori, literaturi in kulturi ter uveljavlja nove smeri raziskovanj živali v humanistiki in varstveni biologiji.

Teža preteklosti. Dediščina večkulturnega območja: primer Kočevske

Oznaka: J6-4612.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Anja Moric.

Sodelavke: M. Golež Kaučič, M. Klobčar, A. Moric, A. Serec Hodžar.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Spletna stran:

<https://gni.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/teza-preteklosti-dediscina-veckulturnega-obmocja-primer-kocevske>.

Na Kočevskem je potekalo terensko delo (3 obiski). V Münchnu (Nemčija) je bila v sodelovanju z zunanjimi partnerji organizirana mednarodna znanstvena konferenca. Sodelavci projekta so predstavili rezultate svojih raziskav na 6 mednarodnih in domačih simpozijih. Objavljen je bil znanstveni članek in recenzija monografije.

Digitalizacija zapuščine Franceta Marolta in razumevanje njegovega znanstvenega in umetniškega dela

Oznaka: L6-4621.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Vodja: Urša Šivic.

Sodelavci: M. Klobčar, M. Kovačič, D. Kunej, M. Pisk, A. Serec Hodžar, U. Šivic, G. Strle, A. Tomazin, P. Vendramin.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Raziskovalci so izdelali načrte za digitalizacijo gradiva ter določili parametre za digitalizacijo, arhiviranje in zbiranje metapodatkov; v nadaljevanju je stekla digitalizacija gradiva. Spoznanja raziskav so bila predstavljena na mednarodnem posvetu o etnološki dediščini v arhivih v Münchnu (Nemčija).

V novi prebleki: spremembe v ljudskoglasbeni in plesni kulturi na Madžarskem, v Sloveniji in drugod

Oznaka: N6-0231.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Drago Kunej.

Sodelavci: M. Kovačič, D. Kunej, R. Kunej.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2024.

Evidentiran in zbran je bil pretežni del virov, opravljen pregled večine arhivskega gradiva, nadaljevalo se je s študijem literature, terenskim raziskovanjem ter snemanjem in analizo intervjujev. Skupaj z madžarskim partnerjem je bila organizirana mednarodna znanstvena konferenca v Budimpešti, na kateri so sodelavci projekta predstavili rezultate svojih raziskav.

Folklorna dejavnost v postsocialističnih državah: politike, spomin, dediščinjenje in trajnost

Oznaka: N6-0259.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Rebeka Kunej.

Sodelavci: M. Kovačič, D. Kunej, R. Kunej, M. Pisk, A. Tomazin, A. Vrtovec Beno.

Obdobje trajanja: 1. 3. 2022 – 28. 2. 2025.

Spletna stran:

<https://gni.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/folklorna-dejavnost-v-postsocialisticnih-drzavah-politike-spomin-dediscinjenje>.

Potekali so redni sestanki sodelavcev mednarodnega projekta in bralna srečanja; s češkimi raziskovalci so izvedli skupno terensko delo (Črnomelj), z referati so se udeležili dveh mednarodnih konferenc v tujini, organizirali panel na mednarodni konferenci SIEF, izdali tematsko številko *Traditiones* (52/2).

Etno-identitetni ples in glasba slovenskih in drugih priseljencev v ZDA

Oznaka: BI-US/22-24-060.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Rebeka Kunej.

Sodelavka: R. Kunej.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

V letu 2023 ni bilo izvedenih študijskih gostovanj, potekale so priprave na načrtovan študijski obisk v naslednjem letu.

Odras (nekdanje) večkulturnosti in sobivanja v folklornih in dediščinskih praksah slovenskih in kočevarskih izseljenskih skupnosti v ZDA

Oznaka: BI-US/22-24-010.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Anja Moric.

Sodelavke: R. Kunej, M. Kovačič, M. Klobčar, T. Turk.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

V letu 2023 ni bilo izvedenih študijskih gostovanj. Nadaljevalo se je začeto raziskovalno delo.

Rekreativni ljudski plesi – viri in prakse

Oznaka: BI-US/22-24-132.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Drago Kunej.

Sodelavec: D. Kunej.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

V letu 2023 ni bilo izvedenih študijskih gostovanj. Nadaljevalo se je lani začeto raziskovalno delo za pripravo skupne študije in potekale so priprave na načrtovane študijske obiske v letu 2024.

Koncert slovenske ljudske glasbe Zajuckaj in zapoj v letu 2023

Oznaka: Zajuckaj in zapoj.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije – Urad za UNESCO.

Vodja: Marjetka Golež Kaučič.

Sodelavke: M. Golež Kaučič, A. Serec Hodžar, U. Šivic.

Obdobje trajanja: 18. 9. 2020 – 31. 12. 2023.

Koncert z naslovom *Mačka miško, miš pšeničko* je predstavljal pesemsko izročilo o živalih. Te so bile v interpretacijah ohranjevalcev ljudskega pesemskega izročila reprezentirane kot resnična bitja v medvrstnih razmerjih in z njihovega stališča. Koncert je bil del mednarodnega simpozija *Thinking Animals*.

Dance as ICH: New models of facilitating participatory dance events [Ples kot nesovna kulturna dediščina: Novi modeli omogočanja participativnih plesnih dogodkov]

Oznaka: Dance - ICH.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Ustvarjalna Evropa.

Sofinancerja: European Union, European Commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Rebeka Kunej.

Sodelavci: D. Kunej, R. Kunej, A. Serec Hodžar, A. Vrtovec Beno.

Obdobje trajanja: 1. 6. 2022 – 30. 11. 2025.

Spletna stran: <https://www.dancingaslivingheritage.eu/>.

Sodelavci so se udeležili 4 enotedenskih delavnic (Mechelen, Belgija; Szentendre, Madžarska; Sibiu, Romunija; Atene, Grčija), na katerih so se spoznavali z različnimi oblikami participativnih plesnih izkušenj; v sklopu konferenc so izvedli 3 predavanja in aktivno sodelovali na projektnih sestankih.

Zaščita zvočnega gradiva Slovenskega gledališkega inštituta

Oznaka: Zvočno gradivo SloGI.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Slovenski gledališki inštitut.

Vodja: Drago Kunej.

Sodelavci: D. Kunej, A. Tomazin, P. Vendramin.

Obdobje trajanja: 2. 7. 2015 – 31. 12. 2023.

Na podlagi aneksa k dogovoru o sodelovanju se je nadaljevalo s pregledom, zaščito in presnemavanjem njihovih zvočnih zbirk magnetofonskih trakov po dogovorjeni prioritetni listi: pregledanih je bilo 57 trakov, presnetih in digitaliziranih 42 trakov (1910 minut gradiva).

Pesmi Notranjske

Oznaka: Pesmi Notranjske.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Občina Cerknica.

Vodja: Drago Kunej.

Sodelavci: D. Kunej, A. Tomazin, P. Vendramin.

Obdobje trajanja: 1. 8. 2023 – 30. 4. 2024.

V skladu z dogovorom je bilo obdelano, zaščiteno, digitalizirano in arhivirano etnomuzikološko ter folkloristično zvočno gradivo na 20 DAT kasetah in vsi pripadajoči spremni podatki. V elektronski in tiskani različici so bili izdelani podrobna dokumentacija v obliki zapisnikov, ki vsebujejo metapodatke o posnetkih, kronološki popis in opis zvočnega gradiva ter dokumentiran celotni postopek digitalizacije.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

Dediščina na obrobjih. Novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega

Oznaka: P5-0408.

Vodilni inštitut z opisom programa: Inštitut za slovensko narodopisje.

Digitalna demonstracija cerkvene glasbe dolgega 16. stoletja, povezane s Kranjsko

Oznaka: J6-2586.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Muzikološki inštitut.

Biografije poti: hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov

Oznaka: J6-4611.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

Episkop mejnosti: Premislek o goriških preteklostih in prihodnostih ob Evropski prestolnici kulture, Nova Gorica 2025

Oznaka: L7-4629.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Diskurzi in prakse vmesnosti v regiji Alpe Jadran: Celovec, Ljubljana, Trst 1815–1914

Oznaka: N6-0294.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Dostopni slovarji, dostopni posnetki, dostopna slovenščina

Oznaka: Dostopni slovarji.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.

Supporting Community Development Through Urban Arts Education [Podpiranje razvoja skupnosti preko izobraževanja v okvirih urbane umetnosti]

Oznaka: URB_ART.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Teja Turk

Oznaka: MR-50580.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Urša Šivic.

Druga mentorja: Drago Kunej, Mojca Kovačič (somentorica) (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Teja Turk je bila vključena v sklepno fazo doktorskega študija na programu izobraževanja 3. stopnje na Univerzi v Ljubljani. Delo je bilo osredotočeno še na analize gradiva in oblikovanje sklepov posameznih poglavij. Sicer pa je ob primarnem delu spremljala tudi nekatera tekoča dela na inštitutu.

Anja Verderber

Oznaka: MR-54764.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Rebeka Kunej.

Drugi mentorici: Alenka Bartulović, Rebeka Kunej (somentorica) (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Mlada raziskovalka je uspešno zaključila 2. letnik doktorskega študija. Etnografsko terensko delo v sklopu doktorske disertacije (snemanje veselic in poglobljeni intervjuji na območju Dolenjske, Bele krajine in Ljubljane) je predstavila na simpoziju v Ljubljani ter na mednarodni konferenci v Münchnu, Nemčija.

Eva Fekonja

Oznaka: MR-58024.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Marjeta Pisk.

Drugi mentorici: Alenka Bartulović, Marjeta Pisk (somentorica) (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Eva Fekonja se je vključila v program izobraževanja 3. stopnje na Univerzi v Ljubljani, program Humanistika in družboslovje, smer Etnologija, kulturna in socialna antropologija. V letu 2023 se je vključila tudi v delo Glasbenonarodopisnega inštituta in programske skupine *Dediščina na obrobjih*.

Jan Ovnik

Oznaka: MR-58020.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Mojca Kovačič.

Druga mentorja: Miha Kozorog, Mojca Kovačič (somentorica) (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Jan Ovnik se je vključil v program izobraževanja 3. stopnje na Univerzi v Ljubljani, program Humanistika in družboslovje, smer Etnologija, kulturna in socialna antropologija. Vključil se je tudi v tekoče delo inštituta in delo programske skupine raziskovalnega programa.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **E. Fekonja** je članica International Council for Traditions of Music and Dance (ICTMD).
- **M. Golež Kaučič** je predsednica mednarodnega združenja raziskovalcev balad Kommission für Volksdichtung, članica uredniškega odbora za elektronske publikacije Kommission für Volksdichtung, članica Société International d'Ethnologie et de Folklore in Senata Podiplomske šole ZRC SAZU. Je predsednica komisije za študijske zadeve Podiplomske šole ZRC SAZU, koordinatrica modula Slovenske študije – tradicija in sodobnost ter članica Slovenskega etnološkega društva in Slovenske matice. Pri Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo je registrirana kot mednarodna ocenjevalka znanstvenih projektov in programov. Je glavna urednica zbirke znanstvenih monografskih publikacij *Folkloristični zvezki* in članica uredniškega odbora zbirke *Folkloristika*.
- **M. Klobčar** je članica mednarodnega združenja raziskovalcev balad Kommission für Volksdichtung, Société International d'Ethnologie et de Folklore (Working Group on the Ritual Year) in Slovenskega etnološkega društva. Je članica uredniških odborov zbirke spletnih zvočnih objav *Etnofon* in *Knjižnice Glasnika SED*.
- **M. Kovačič** je članica International Council for Traditions of Music and Dance (ICTMD) in predstavnica nacionalnega odbora za to združenje. Je podpredsednica in članica upravnega odbora Kulturnega in etnomuzikološkega društva Folk Slovenija ter članica Slovenskega etnološkega društva. Je članica uredniških odborov znanstvenih revij *Musicologist* in *Traditiones*, zbirke znanstvenih monografskih publikacij *Folkloristični zvezki* in *Glasba na Slovenskem po 1918* ter urednica zbirke spletnih zvočnih objav *Etnofon*. Je pedagoška somentorica dvema podiplomskima študentoma.
- **D. Kunej** je član International Council for Traditions of Music and Dance (ICTMD), International Association of Sound and Audiovisual Archives, Audio Engineering Society, Slovenskega društva za akustiko, Društva restavratorjev Slovenije ter Kulturnega in etnomuzikološkega društva Folk Slovenija. Je član uredniškega odbora znanstvene revije *Traditiones*, glavni urednik spletne publikacije *Digitalna zbirka gramofonskih plošč*, član uredniških odborov zbirke znanstvenih monografskih publikacij *Glasba na Slovenskem po 1918* in zbirke spletnih zvočnih objav *Etnofon* ter predsednik komisije slovenskega dela Slovenske raziskovalne iniciative (v partnerstvu s Centrom za slavistične in vzhodnoevropske študije Državne univerze v Ohio). Je pedagoški mentor dvema doktorskima študentoma.
- **R. Kunej** je članica International Council for Traditions of Music and Dance (ICTMD), Executive Committee ICTMD Study Group on Ethnochoreology, članica Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF), Slovenskega etnološkega društva (SED) ter Kulturnega in etnomuzikološkega društva Folk Slovenija. Je glavna urednica znanstvene revije *Traditiones* (skupaj s T. Bajuk Senčar in M. Kozorogom) in članica uredniškega odbora *Glasnik Slovenskega etnološkega društva* (do 63/1), spletne publikacije *Digitalna zbirka gramofonskih plošč* ter zbirke znanstvenih monografskih publikacij *Folkloristični zvezki*. Je članica Delovne skupine Koordinatorja varstva nesnovne kulturne dediščine, Komisije za odprto znanost ZRC SAZU in Založniškega sveta Založbe ZRC. Bila je somentorica enemu podiplomskemu študentu na tuji univerzi, je pedagoška somentorica doktorski študentki.
- **A. Mazurenko** je članica International Council for Traditions of Music and Dance (ICTMD), članica European Network Association in združenja Ukrainian Science Diaspora.
- **A. Moric** je članica Slovenskega etnološkega društva in njegovega izvršnega odbora, kjer vodi tudi Delovno skupino za Slovence izven meja Republike Slovenije, ter članica Razvojnega sveta regije JV Slovenija in sveta Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti Območne izpostave Kočevje. Je članica uredniškega odbora *Knjižnice Glasnika Slovenskega etnološkega društva*. Je članica komisije za podelitev nagrade deklica s piščalko in podpore Vita Oražma v spomin na Dano Lovšin. Je urednica spletne platforme *Kočevski b(r)log*.
- **J. Ovnik** je član uredniškega odbora spletne zbirke zvočnih publikacij *Etnofon*.
- **M. Pisk** je članica Central and Eastern European Chapter of Association of Critical Heritage Studies, Société International d'Ethnologie et de Folklore, članica mednarodnega združenja raziskovalcev balad Kommission für Volksdichtung in Slovenskega etnološkega društva. Je urednica zbirke *Folkloristika*, članica uredniških odborov znanstvene revije *Traditiones* in zbirke digitalnih objav gradiva *DigGNI* ter sourednica spletne platforme *Heriskop*. Je mentorica doktorski študentki.

- **A. Serec Hodžar** je članica uredniškega odbora znanstvene revije *Etnolog*. Kot ocenjevalka za področje etnologije je sodelovala na 58. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije 2023, ki ga je organizirala Zveza za tehnično kulturo Slovenije. Je članica uredniškega odbora digitalnih objav gradiva *DigGNI*, urednica *Poročila o delu ZRC SAZU* ter sindikalna zaupnica Sindikata inštitutov ZRC SAZU in SAZU.
- **G. Strle** je član ACM Professional, Swedish Cognitive Science Society, študijskega programa MEI: CogSci Cognitive Science, Slovenskega društva za jezikovne tehnologije (SDJT), združenja Interaction Design Foundation. Je član uredniškega odbora digitalnih objav gradiva *DigGNI*. Je mentor študentu magistrskega študijskega programa.
- **U. Šivic** je članica International Council for Traditions of Music and Dance (ICTMD), Slovenskega etnološkega društva, Slovenskega muzikološkega društva in Glasbene matice ter predsednica Društva za promocijo in raziskovanje kultur Kvali. Je urednica digitalnih objav gradiva *DigGNI*, področne delovne skupine za Slovenijo pri Répertoire international de littérature musicale (RILM) in zbirke *Glasba na Slovenskem po 1918* ter revije *Traditiones*.
- **A. Tomazin** je član uredniškega odbora spletne publikacije *Digitalna zbirka gramofonskih plošč*.
- **T. Turk** je članica International Council for Traditional Music, Slovenskega muzikološkega društva ter članica uredniškega odbora spletne zbirke zvočnih publikacij *Etnofon* in področne delovne skupine za Slovenijo pri Répertoire international de littérature musicale (RILM).
- **A. Verderber** je članica International Council for Traditions of Music and Dance (ICTMD), Slovenskega etnološkega društva in Železničarsko kulturno umetniškega društva Tineta Rožanca ter predsednica Društva za podporo in razvoj kulturno-umetniških dejavnosti Umeti. Z Javnim skladom za kulturne dejavnosti Republike Slovenije (JSKD) sodeluje kot strokovna spremljevalka srečanj odraslih folklornih skupin Slovenije in kot mentorica na izobraževanjih s področja folklorne dejavnosti. Je predsednica strokovno-programске komisije pozivov JSKD za razvoj ljubiteljske in nevladne kulture, članica komisije za področje folklorne dejavnosti JSKD in komisije za izbor kulturnih projektov na področju različnih manjšinskih skupnosti in priseljencev v Republiki Sloveniji, članica odbora za Štreklejve nagrade ter članica komisije za podelitev nagrad Zveze kulturnih društev Ljubljana. Je članica uredniškega odbora digitalnih objav gradiva *DigGNI*.
- **A. Vrtovec Beno** je članica Slovenskega etnološkega društva in njegovega izvršnega odbora. Je članica uredniškega odbora *Knjižnice Glasnika Slovenskega etnološkega društva*.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Táncház 50: a magyarországi táncházmozgalom fél évszázada/Táncház 50: half a century of the Hungarian táncház movement.** Mednarodni simpozij. S soorganizatorjem: A Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézete, Budimpešta, Madžarska, dogodek v živo in na spletu, 23.–24. 5., <https://zti.hu/index.php/en/115-zti-esemenyek/2023/1074-half-a-century-of-the-hungarian-tanchaz-movement-call-for-papers>.
- **Thinking Animals/Misliti živali.** Mednarodni multidisciplinarni simpozij. Ljubljana, dogodek v živo in na spletu, 16.–20. 10., <https://gni.zrc-sazu.si/sites/default/files/Thinking%20Animals%20abstracts.pdf>.
- **Heritage on the margins?** Mednarodna konferenca Mednarodnega združenja za kritično preučevanje dediščine, Ljubljana, 29.–30. 11., <https://www.zrc-sazu.si/en/dogodki/heritage-on-the-margins>.
- **Ethnological Heritage in the Archives: Diverse Contexts in Central and Southeastern Europe.** Mednarodni simpozij. Soorganizatorji: Institut für Deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas e. V. an der Ludwig-Maximilians-Universität München, Slovensko etnološko društvo, München, Nemčija, 12. 12., https://www.ikgs.de/wp-content/uploads/2023/11/Workshop_IKGS_12.12.2023.pdf.

KNJIŽNICA, DOKUMENTACIJA IN ARHIV

Za knjižnico je bilo na novo pridobljenih 68 monografij in 20 enot serijskih publikacij. V Cobiss je bilo vpisanih 776 enot iz starega fonda. Knjižnica je priročna, namenjena predvsem potrebam sodelavcev, vendar je omogočena avtomatizirana izposoja tudi zunanjim obiskovalcem. Preko Biblioteke SAZU poteka domača in mednarodna medknjižnična izposoja.

Terenska snemanja: Ljubljana, Vrba, Begunje na Gorenjskem, Bertoki, Krška vas pri Brežicah, Sevnica, Pliskovica, Štefan v Zilji (Avstrija), Trava pri Dragi, Uitikon (Švica), Črnomelj, Občice, Polhov Gradec, Stari trg ob Kolpi, Ravanca (Italija), Izola, Podhom, Št. Jurij, Rodine, Dolsko. Posnetih je bilo 330 zvočnih enot v skupnem trajanju 2576 minut, 1180 minut video posnetkov in 1851 fotografij.

Izvedena je bila obsežna digitalizacija starejšega gradiva iz arhiva: 1146 diapozitivov, 1471 fotografij na mikrofilmih, 6400 pretvorb fotografij iz negativov na filmu v digitalni pozitiv, 38 pretvorb iz negativov na steklu v digitalni pozitiv, 14.300 prepisov pesmi iz zbirke OSNP, 29.166 transkripcij pesmi s trakov in DAT kaset, 79 Hi8 video kaset, 133 MiniDV kaset in 195 VHS video kaset.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **Traditiones 52/1, 52/2, 52/3.** Zbornik Inštituta za slovensko narodopisje in Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU. Glavni uredniki Tatiana Bajuk Senčar, Miha Kozorog in Rebeka Kunej, urednici drugega zvezka (52/2) Rebeka Kunej in Marjeta Pisk. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU in SAZU.
- **Kdo, kdo, kdo so pa to?: pesemsko izročilo z Domžalskega.** Ljubljana, Založba ZRC. [Spletna objava], <https://etnomuza.zrc-sazu.si/etnofon/kdo-kdo-kdo-so-pa-to-pesemsko-izrocilo-z-domzalskega/>.
- **Etnofon.** Ljubljana, ZRC SAZU, Glasbenonarodopisni inštitut. [Spletna zbirka], <https://etnomuza.zrc-sazu.si/etnofon/>.
- Tomaž Simetinger, **Star Paths and Traces of Dance. From Plato to the Pilgrim Swirl.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. [Spletna objava], <https://doi.org/10.3986/9789610507222>.
- Ana Vrtovec Beno, **Od ljudskega gledališča do uprizarjanja dediščine.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Folkloristika 10).
- Marjetka Golež Kaučič, **Človek je najhujša zver. Živali v folklori, literaturi in kulturi.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Folkloristika 11).

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Akademie věd České republiky, Praga, Češka: strokovno sodelovanje.
- Associazione Culturale Kokoschka Revival: strokovno sodelovanje.
- Audio Engineering Society (AES), New York, Združene države Amerike: strokovno sodelovanje.
- CEMPER, Centrum voor Muziek- en Podiumerfgoed (CEMPER, Centre for Music and Performing Arts Heritage in Flanders), Mechelen, Belgija: projektno sodelovanje.
- Center for Slavic and East European Studies (CSEES) pri Ohio State University, Columbus, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Complexul national muzeal ASTRA (ASTRA Museum), Sibiu, Romunija: projektno sodelovanje.
- Department of Folklore, Institute of Albanology, Priština, Kosovo: raziskovalno sodelovanje.
- Deutsches Volksliedarchiv, Zentrum für Populäre Kultur und Musik, Freiburg, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Ethniko kai Kapodistriako panepistimio Athinon (National and Kapodistrian University of Athens), Atene, Grčija: projektno sodelovanje.
- Etnologický ústav Akademie věd České republiky, Praga, Češka: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Executive Board of Kommission für Volksdichtung, spletni dogodki: redna delovna srečanja.
- Faculty of Arts and Social Sciences, School of Languages and Cultures, University of Sydney, Sydney, Avstralija: raziskovalno sodelovanje.
- FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw, Bruselj, Belgija: raziskovalno sodelovanje.
- Gustav Mahler Privatuniversität für Musik, Celovec, Avstrija: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Herriot-Watt University, Edinburg, Škotska, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Hudební a taneční fakulty Akademie múzických umění v Praze (The Academy of Performing Arts in Prague, Music and Dance Faculty), Praga, Češka: projektno in raziskovalno sodelovanje.
- Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas e. V. an der Ludwig-Maximilians-Universität München, Nemčija: projektno in strokovno sodelovanje.
- Institut für Ethnomusikologie der Universität für Musik und darstellende Kunst, Gradec, Avstrija: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Institut ruskoj literatury (Puškinskij dom), Rossijskaja akademija nauk, Sankt Peterburg, Ruska federacija: raziskovalno sodelovanje.
- Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Institut za muzikologiju, Muzička akademija, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, Bosna in Hercegovina: raziskovalno sodelovanje.
- Instituto para el Fomento del Desarrollo y la Formación, Valladolid, Španija: projektno sodelovanje.
- Institutul de Etnografie si Folclor »Constantin Brailoiu«, Academia Română, Bukarešta, Romunija: raziskovalno sodelovanje.
- International Association of Sound and Audiovisual Archives (IASA), London, Združeno kraljestvo: strokovno sodelovanje.
- International Council for Traditions of Music and Dance (ICTMD), Dunaj, Avstrija: strokovno sodelovanje.
- Kentron erevnis tis Ellinikis laografias (Hellenic Folklore Research Centre of the Academy of Athens), Atene, Grčija: projektno sodelovanje.
- Kommission für Volksdichtung (KfV), Aberdeen, Združeno kraljestvo: strokovno sodelovanje.
- Kulturna animalistika: interdisciplinarna polazišta i tradicijske prakse – ANIMAL, spletni dogodki: projektni sestanki.
- Literatūras, folkloras un mākslas institūts, Latvijas universitāte, Rīga, Latvija: raziskovalno sodelovanje.
- Lunds Universitet, Lund, Švedska: raziskovalno sodelovanje.
- Magyar Tudományos Akadémia, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.

- Meertens Instituut, KNAW, Amsterdam, Nizozemska: raziskovalno sodelovanje.
- Museene i Sør-Trøndelag AS (Museums of Southern Trøndelag), Trondheim, Norveška: projektno sodelovanje.
- Muzička akademija, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, Bosna in Hercegovina: raziskovalno sodelovanje.
- National Cleveland-Style Polka Hall of Fame and Museum, Cleveland, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Network meeting Music@AlpeAdria: strokovno sodelovanje.
- Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Trondheim, Norveška: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Norsk senter for folkemusikk og folkedans (Norwegian Center for Traditional Music and Dance), Trondheim, Norveška: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Österreichisches Volksliedwerk, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Philosophisch-historische Fakultät, Bern, Švica: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Phonogrammarchiv, Ethnologisches Museum, Staatliche Museen zu Berlin, Berlin, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Phonogrammarchiv, Österreichische Akademie der Wissenschaften, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Ritsumaiken University, Kjoto, Japonska: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik, Celovec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Société International d'Ethnologie et de Folklore (SIEF), Amsterdam, Nizozemska: strokovno sodelovanje.
- South-West University, Blagoevgrad, Bolgarija: raziskovalno sodelovanje.
- Szabadtéri Néprajzi Múzeum (Hungarian Open Air Museum), Szentendre, Madžarska: projektno sodelovanje.
- Szegedi Tudományegyetem, Szeged, Madžarska: strokovno in pedagoško sodelovanje.
- Université Clermont Auvergne, Clermont-Ferrand, Francija: strokovno in pedagoško sodelovanje.
- University Libraries pri Ohio State University, Columbus, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University of Edinburgh, Edinburg, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- University of Glasgow, Glasgow, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- University of Roehampton, London, Združeno kraljestvo: strokovno in pedagoško sodelovanje.
- Zenetudományi Intézet, Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Magyar Tudományos Akadémia, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno in projektno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Martin Mastnak, Princeton University, New Jersey, Združene države Amerike, 1. 6. – 2. 9.: študijsko izpopolnjevanje.
- Doc. dr. Daniela Stavelova, dr. Matěj Kratochvíl, dr. Zita Škořepová, dr. Lucie Uhlíková, Etnologický ústav Akademie věd České republiky, Praga, Češka, 22.–26. 6.: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Laura Kolačková, Hudební a taneční fakulty Akademie múzických umění v Praze, Praga, Češka, 22.–26. 6.: raziskovalno in projektno sodelovanje.
- Dr. Iryna Klymenko, dr. Olena Honcharenko, Ukrajinska Nacionalna akademija za glasbo, Kijev, Ukrajina, 10.–13. 7.: raziskovalno sodelovanje.
- Oleksandr Kropyvnyi, Ukrajinska Nacionalna akademija za glasbo, Kijev, Ukrajina, 10.–17. 7.: študijsko izpopolnjevanje.
- Dr. Teya Brooks Pribac, Faculty of Arts and Social Sciences, School of Languages and Cultures, University of Sydney, Sydney, Avstralija, 24. 7.: projektno sodelovanje.
- Dilyana Kurdova, South-West University, Blagoevgrad, Bolgarija, 12. 11. – 9. 12.: študijsko izpopolnjevanje.
- Dr. Jaroslav Otčenášek, Etnologický ústav Akademie věd České republiky, Praga, Češka, 22.–26. 6.: projektno sodelovanje.
- Margaride Ullate i Estanyol, Biblioteca de Catalunya, Barcelona, Španija, 7.–8. 9.: študijsko izpopolnjevanje.
- Francesca de Nardis, Sapienza Università di Roma, Rim, Italija, 1. 10. – 20. 12.: študijsko izpopolnjevanje.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Marjetka Golež Kaučič

Od 3 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Koline: negativna tradicija in resnični narativ klanja danes*. Referat na *Mitska, etno i druga životinja: interdisciplinarna polazišta i tradicije*, Zagreb, Hrvaška, dogodek v živo in na spletu, 16. 5.
- *Slovenian ballad Faronika the fish as the vessel of the universal myth and their modern transformations*. Referat na *Song genres in social and cultural contexts: 51st International Conference of Kommission für Volksdichtung (KfV)*, Helsinki, Finska, 1. 6.
- *Why and how »thinking animals«?* Referat na mednarodni konferenci *Thinking animals/Misliti živali*, Ljubljana, dogodek v živo in na spletu, 16. 10.

Marija Klobčar:

- *Romanja Slovencev v Porenje in njihov pomen v evropskem prostoru*. Predavanje v organizaciji Društva sv. Jakoba Kamnik, Kamnik, 11. 11.
- *Nove šege, novi nauki, novi grehi: odmevi razsvetljenskih reform v slovenskih ljudskih pesmih*. Predavanje v organizaciji Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja, Ljubljana, 4. 12.
- *The ethnographic value of the archive of the Slovenian collection of the program »Das Volkslied in Österreich« (Austrian folk songs)*. Referat na mednarodnem posvetu *International Scientific Conference and Workshop: Ethnological Heritage in the Archives: Diverse Contexts in Central and Southeastern Europe*, München, Nemčija, 12. 12.

Mojca Kovačič

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Folk revival movement in Slovenia: conceptual frameworks of the Cultural and Ethnomusicological Society Folk Slovenia*. Referat na mednarodni znanstveni konferenci *Táncház 50: a magyarországi táncházmozgalom fél évszázada = half a century of the Hungarian táncház movement*, Budimpešta, Madžarska, dogodek v živo in na spletu, 23. 5.
- *Musical nationalism through folk and folk-pop music*. Referat na mednarodnem simpoziju *Folk-Music Practices and Polyphonic Nationalisms in Europe*, Gradec, Avstrija, dogodek v živo in na spletu, 26. 8. (soavtorica U. Šivic).
- *Processes of heritization of traditional music: examples from Slovenia*. Referat na *4th Symposium of the ICTM Study Group on Music and Dance of the Slavic World*, Praga, Češka, dogodek v živo in na spletu, 5. 10.

Drago Kunej

Od 4 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Historical commercial records and the study of new musical genres and styles*. Referat na mednarodni znanstveni konferenci *78 rpm at home: local perspectives on the early recording industry*, Zagreb, Hrvaška, dogodek v živo in na spletu, 11. 3.
- *Folk music revival in Slovenia*. Referat na mednarodni znanstveni konferenci *Táncház 50: a magyarországi táncházmozgalom fél évszázada = half a century of the Hungarian táncház movement*, Budimpešta, Madžarska, dogodek v živo in na spletu, 23. 5.
- *The diatonic button accordion in the representations of Slovenian traditional music*. Referat na mednarodni znanstveni konferenci *4th Symposium of the ICTM Study Group on Music and Dance of the Slavic World*, Praga, Češka, 6. 10.

Rebeka Kunej

Od 8 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Dancing in the round: articulation of identity*. Referat na mednarodnem kongresu *Living uncertainty: SIEF2023 16th Congress*, Brno, Češka, 8. 6.
- *Spaces for traditional dancing in Europe: examples from North and South-East*. Referat na mednarodni znanstveni konferenci *47th ICTM World Conference*, Legon, Gana, 19. 7. (soavtorica Siri Mæland).
- *Traditional dance in Resia and its heritagisation*. Referat na mednarodni znanstveni konferenci *4th Symposium of the ICTM Study Group on Music and Dance of the Slavic World*, Praga, Češka, 6. 10.

Anja Moric

Od 6 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Slovenski volk Slavc je pravi popotnik: sodobne prezentacije volka na Slovenskem*. Referat na *Mitska, etno i druga žvotinja: interdisciplinarna polazišta i tradicijske prakse*, Zagreb, Hrvaška, 16. 5.
- *Revival of Gottscheer folk songs*. Referat na *51st International Conference of Kommission für Volksdichtung (KfV)*, Helsinki, Finska, 2. 6.
- *Difficulties with heritage in the Kočevska region (Gottschee): shared heritage, heritage of a (hidden) minority or migration heritage?* Referat na *1st conference of Association of Critical Heritage Studies (ACHS), Central and Eastern Europe (CEE) Chapter Heritage on the margins? Central and Eastern European perspectives*, Ljubljana, 30. 11.

Marjeta Pisk

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Festival Jurjevanje in Čnomelj: a space for performing identifications?* Referat na *Living uncertainty: SIEF2023 16th Congress*, Brno, Češka, 8. 6.
- *The transformative power of Catholic rituals in new contexts*. Referat na *Contemporary spirituality 2023*, Ljubljana, 6. 10.
- *Intangible cultural heritage in Slovenia: between the state and heritage communities*. Referat na *Heritage on the margins? Central and Eastern European perspectives: The 1st conference of Association of Critical Heritage Studies (ACHS), Central and Eastern Europe (CEE) Chapter*, Ljubljana, 29. 11.

Anja Serec Hodžar:

- *The Gottschee Region in the Archive of the Institute of Ethnomusicology ZRC SAZU*. Referat na mednarodnem posvetu *International Scientific Conference and Workshop: Ethnological Heritage in the Archives: Diverse Contexts in Central and Southeastern Europe*, München, Nemčija, 12. 12.

Urša Šivic

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Music on 78 rpm gramophone records as a source of song folklorisation*. Referat na mednarodnem simpoziju *78 rpm at home: Local perspectives on the early recording industry*, Zagreb, Hrvaška, dogodek v živo in na spletu, 11. 3.
- *Musical nationalism through folk and folk-pop music*. Referat na mednarodnem simpoziju *Folk-Music Practices and Polyphonic Nationalisms in Europe*, Gradec, Avstrija, dogodek v živo in na spletu, 26. 8. (soavtorica M. Kovačič).
- *»From the people for the people«: national presentations through music*. Referat na mednarodnem simpoziju *How Does »Your« Music Sound? Belonging, Communities, and Identities in Popular Music across Central, Eastern and South-Eastern Europe*, Ljubljana, dogodek v živo in na spletu, 10. 11. (soavtorica M. Kovačič).

Anja Verderber:

- *Simbolni pomeni in raznolike percepcije veselice znotraj izbranih skupnosti*. Referat na 11. simpoziju *raziskovalk in raziskovalcev na začetku znanstvene poti*, Ljubljana, 21. 11.
- *Slovenian Newspapers in the First Half of the 20th Century as Important Sources of Dance Culture*. Referat na mednarodnem posvetu *International Scientific Conference and Workshop: Ethnological Heritage in the Archives: Diverse Contexts in Central and Southeastern Europe*, München, Nemčija, 12. 12.

Gregor Strle:

- *Effects of participant demographics on multimedia ad exposure estimation*. Prispevek na mednarodni *Elektrotehniški in računalniški konferenci ERK 2023*. Portorož, 28. 9.
- *Student activity recommender system*. Prispevek na mednarodni *Elektrotehniški in računalniški konferenci ERK 2023*. Portorož, 29. 9.

Eva Fekonja:

- *Psihologija zatiranih: ali je emancipatorno relevantna psihologija sploh mogoča?* Referat na 2. simpoziju *kritične psihologije: Zgodovinjene psihologije*, Ljubljana, 14. 4.
- *Musicing in displacement: Homemaking and hospitality through the musical practices of Afghan musicians in Portugal*. Referat na mednarodni konferenci *47th International Council for Traditional Music World Conference*, dogodek v živo in na spletu, 14. 7.
- *Skupnostne prakse in ustvarjanje doma med afganistanskimi begunci v Albaniji: primer afganistanskih restavracij*. Referat na 11. simpoziju *raziskovalk in raziskovalcev na začetku znanstvene poti*, Ljubljana, 21. 11.

Ana Vrtovec Beno:

- *The role of vernacular (theatre) performances in the life of community in Slovenia*. Referat na *Living uncertainty: SIEF2023 16th Congress*, Brno, Češka, 8. 6.
- *Dediščina praznikov: Praznovanje na Gorenjskem v luči Registra nesnovne kulturne dediščine*. Referat na strokovni konferenci *Izbrana poglavja o praznovanjih na Gorenjskem*, Kranj, 12. 6.
- *Od ljudskega gledališča do uprizarjanja dediščine*. Predavanje na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete UL, Ljubljana, 20. 11.

Andrej Tomazin:

- *Music folklore studies in the digital age? [Glasbena folkloristika in digitalni dobi?]*. Referat na mednarodni konferenci *Paremiologija, folkloristika in digitalna humanistika: novi pogledi in metode*, Ljubljana, 7. 9. (soavtorica M. Pisk).
- *Archiving Ethnological Heritage with Relational Databases*. Referat na mednarodnem posvetu *International Scientific Conference and Workshop: Ethnological Heritage in the Archives: Diverse Contexts in Central and Southeastern Europe*, München, Nemčija, 12. 12.

Anastasiia Mazurenko

Od 4 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Revival of Ukrainian traditional music in the process of developing of national identity during the liberation war.* Referat na 4th Symposium of the ICTM Study Group on Music and Dance of the Slavic Worlde, Praga, Češka, dogodek v živo in na spletu, 7. 10.
- *Forced Migration of Ukrainians and Belonging Performance through Choral Music in Slovenia.* Referat na Music, Migration, Belonging/s in 21st-Century Europe, Dunaj, Avstrija, dogodek v živo in na spletu, 24. 11.
- *The Sound Archive of the Institute of Ethnomusicology of the Slovenian Academy of Science and Arts (ZRC SAZU): The short history and its methods of organization.* Referat na 7th Conference Ukraine. Europe. World. History and names in cultural and artistic reflections, Kijev, Ukrajina, dogodek na spletu, 2. 11.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Anja Moric:

- Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas e. V. an der Ludwig-Maximilians-Universität München, München, Nemčija, 24. 9. – 24. 12.: raziskovalno delo.

Marjeta Pisk:

- Raziskovalni pohod/Hodinar po Toskani, Italija, 15.–18. 5.: raziskovalno delo.

Gregor Strle:

- Univerza v Lundu, Oddelek za filozofijo in kognitivno znanost, Lund, Švedska, 1. 1. – 31. 12.: raziskovalno in pedagoško delo.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Institute of Ethnomusicology focuses on folkloristic, ethnomusicological and ethnochoreological research on folk song, music and dance practices of the past and present. The research team consists of 11 researchers, 4 junior researchers and 3 assistants.

In 2023 research was carried out within core research program *Folklore and Ethnological Research on Slovenian Folk Culture* and interdisciplinary research program *Heritage on the Margins: New Perspectives on Heritage and Identity within and beyond National*, as well as through various national research and applicative projects (*Thinking Animals: Transformative Aspects in Research of Animals in Folklore, Literature and Culture*; *Jeunesses Musicales Slovenia and Youth Music 1945–1991*; *The Weight of the past. Heritage of the Multicultural Area: Case Study of Gottschee*; *France Marolt: Digitization of his Legacy and Understanding of his Scholarly and Art Work*; *Route biographies: walking and writing as methods for researching border regions*; *Processing and Storage of Sound Material of the Slovenian Theatre Institute*; *Processing of Sound Material of the Notranjska Region*; *The Evening of Slovenian Traditional Music*; *Accessible dictionaries, accessible recordings, accessible Slovenian*) and international projects and cooperations (*In New Disguise: Changes in Traditional Music and Dance Culture in Hungary, Slovenia and Around*; *Folklore revival in post-socialist countries: politics, memory, heritization and sustainability*; *Dance as ICH: New models of facilitating participatory dance events*; *Ethno-identity Dance and Music by Slovenian and Other Immigrants in the US*; *Recreational Folk Dancing – Sources and Practices*; *A reflection of (former) multiculturalism and coexistence in the folklore and heritage practices of Slovene and Gottscheer immigrant communities in the United States of America*). *The Institute has a library, manuscript, photo and video archive, and a special sound archive with a studio for preservation, digitization and documentation of sound material.*

The Institute publishes two monograph series *Folkloristics* and *Folkloristic notebooks*, sound series *Etnofon* and co-publish scientific journal *Traditiones*.

The Institute cooperates internationally with many scientific institutions in Europe and around the world. The researchers are active members of international ethnology, folklore, ethnomusicological and archive associations (e.g. International Council for Traditional Music, Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore, International Association of Sound and Audiovisual Archives, Kommission für Volksdichtung).

Researchers from the institute regularly cooperate with other institutions in Slovenia, such as cultural heritage and cultural politics institutions, various university departments, national commissions, schools, local associations and others. They take part in undergraduate and postgraduate teaching programmes at the University of Ljubljana, Postgraduate School ZRC SAZU, and New University.

<https://gni.zrc-sazu.si/en>

Inštitut se ukvarja z interdisciplinarnim poljem raziskovanja migracijskih procesov v Sloveniji in mednarodnem okolju. Raziskovalci se osredotočajo na študije izseljenstva in priseljenstva, povratništva, etničnosti, begunstva, migracijskih ter integracijskih politik.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO IZSELJENSTVO IN MIGRACIJE

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://isim.zrc-sazu.si>

ZNANSTVENI SVET:

akad. prof. dr. Jože Pirjevec, akad. prof. ddr. Marija Stanonik, prof. dr. Aleksej Kalc, prof. dr. Marina Lukšič Hacin, doc. dr. Jernej Mlekuž (predsednik), doc. dr. Martina Bofulin (podpredsednica), dr. Nataša Rogelja Caf.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: prof. dr. Marina Lukšič Hacin.

Znanstveni svetniki: prof. dr. Aleksej Kalc, prof. dr. Marina Lukšič Hacin, izr. prof. dr. Mirjam Milharčič Hladnik.

Višja znanstvena sodelavca: izr. prof. dr. Jure Gombač, doc. dr. Jernej Mlekuž.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Martina Bofulin, dr. Nataša Rogelja Caf, doc. dr. Kristina Toplak, doc. dr. Mojca Vah Jevšnik, pridr. prof. dr. Marijanca A. Vižintin, doc. dr. Klara Kožar Rosulnik, doc. dr. Miha Zobec.

Asistentki z doktoratom: dr. Barbara Bezec, dr. Maja Gostič.

Asistentki: Špela Kastelic, Asja Pehar Senekovič.

Mlade raziskovalke: Manca Koren, Lucija Klun, Ana Reberc.

Strokovni sodelavki: Deja Gliha, Mateja Gliha.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Narodna in kulturna identiteta slovenskega izseljenstva v kontekstu raziskovanja migracij

Oznaka: P5-0070.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Aleksej Kalc.

Sodelavci: D. Gliha, M. Gliha, J. Gombač, M. Gostič, A. Kalc, L. Klun, K. Kožar Rosulnik, M. Lukšič Hacin, M. Milharčič Hladnik, J. Mlekuž, K. Toplak, M. Vah Jevšnik, M. A. Vižintin, M. Zobec.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2027.

Raziskave so potekale v skladu s tremi tematskimi sklopi. V sklopu Migracije – država – politika se je delo osredotočalo na preučevanje izseljenskih mednarodnih denarnih nakazil in njihovih učinkov na makro- ter mikroekonomijo in na odnose med diasporo ter »staro domovino« v kraljevi in socialistični Jugoslaviji. Raziskave v okviru tematskega sklopa Migracije – mobilnost – delo so se posvečale pravnim, organizacijskim in drugim vidikom sodobnih čezmejnih delovnih migracij, mednarodni delovni mobilnosti ter vprašanjem beguncev z vidika zaščite in družbenega ter delovnega vključevanja. Raziskave iz sklopa Migracije – kultura – skupnosti so naslavljale organizacijske, politične, kulturne teme slovenskih izseljencev in priseljencev v Slovenijo, s poudarkom na kulturnih politikah in izobraževanju, medkulturnih odnosih ter metodoloških vprašanjih preučevanja problematike.

Migracije in družbene spremembe v primerjalni perspektivi: primer zahodne Slovenije po drugi svetovni vojni

Oznaka: J5-2571.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Aleksej Kalc.

Sodelavci: M. Gliha, A. Kalc, M. Lukšič Hacin, M. Milharčič Hladnik (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije); Š. Ledinek Lozej (Inštitut za slovensko narodopisje).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023.

Izpeljane so bile študije o družbenih in etničnih spremembah v šolah kopskega okraja v času STO in do konca petdesetih let po drugi svetovni vojni kot posledicah migracij ter o vplivih migracij na formacijo družbenega tkiva v Novi Gorici do konca šestdesetih let.

Slovenska zgodovina v malem: kontinuitete in spremembe v vaški skupnosti v dolgoročni perspektivi

Oznaka: J6-3143.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Aleksander Panjek (Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije).

Vodja na ZRC SAZU: Marina Lukšič Hacin.

Sodelavci: A. Kalc, M. A. Vižintin, M. Zobec.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Izpeljana je bila raziskava o zgodovini prebivalstva tomajske župnije od srede 17. stoletja do druge svetovne vojne na podlagi župnijskih knjig, uradne statistike in drugih statističnih ter upravnih virov in literature.

Biografije poti: hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov

Oznaka: J6-4611.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Nataša Rogelja Caf.

Sodelavci: M. Bofulin, M. Gliha, J. Mlekuž, N. Rogelja Caf (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije); N. Gregorič Bon, A. Jelnikar, U. Kanjir (Inštitut za antropološke in prostorske študije); Š. Ledinek Lozej (Inštitut za slovensko narodopisje); P. Pipan (Geografski inštitut Antona Melika); M. Pisk (Glasbenonarodopisni inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Realiziranih je bilo več sestankov: bralna srečanja; sestanki z namenom organizacije konference in prvega skupinskega terena (hodinarja); izvedba konference; izvedba hodinarja; ZOOM delavnice; sestanek za drugi skupinski teren; priprava na drugi teren; izvedba drugega hodinarja; delavnice po hodinarju; ogled video eseja; sestanki z namenom oblikovanja projektne spletne platforme; sestanek z namenom diskusije o rezultatih projekta; priprave tekstov za publikacije (celo leto).

Izzivi mednarodne delovne mobilnosti v nacionalnem kontekstu. Primer Slovenije

Oznaka: J5-50182.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Kristina Toplak.

Sodelavci: M. Bofulin, M. Gliha, J. Mlekuž, K. Toplak, M. Vah Jevšnik.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

Spletna stran: <https://isim.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/izzivi-mednarodne-delovne-mobilnosti-v-nacionalnem-kontekstu-primer-slovenije>.

Sodelavci so na projektu opravili začetne aktivnosti za zagon projekta, definirali dela in naloge posameznih članov projektne skupine ter načrtovali aktivnosti za naslednje leto. Sodelavki sta objavili tri samostojne znanstvene prispevke v monografski publikaciji, ki so posredno rezultat projekta.

Med »deseto banovino« in »sedmo republiko«: države in diaspore v prvi in drugi Jugoslaviji

Oznaka: J6-50191.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Miha Zobec.

Sodelavci: M. Gliha, A. Kalc, M. Zobec.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

Spletna stran:

<https://isim.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/med-deseto-banovino-in-sedmo-republiko-drzave-in-diaspore-v-prvi-in-drugi>.

Projekt se je začel izvajati oktobra 2023. S sodelavci so načrtovali projektne aktivnosti, evidentirali literaturo in vire ter postavili spletno stran.

Učinkovita mobilnost za znanstveno odličnost Evropskega raziskovalnega prostora: Primer Slovenije

Oznaka: V5-2282.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije.

Vodja: Marina Lukšič Hacin.

Sodelavci: M. Gliha, M. Gostič, K. Kožar Rosulnik, M. Lukšič Hacin, K. Toplak, M. A. Vižintin.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2024.

Opravila se je analiza stanja mednarodne odprtosti trga raziskovalk in raziskovalcev, njihove mednarodne mobilnosti, identifikacija ovir ter izzivov. Oblikovani so bili polstrukturirani vprašalniki za intervjuvanje na treh ravneh (posamezniki, raziskovalne inštitucije, predstavniki ministrstev).

Migration and development in the mountain borderlands of Switzerland and Slovenia: a comparative perspective (18th–20th c.) [Migracije in razvoj v goratih obmejnih območjih v Švici in v Slovenije: primerjalna perspektiva (18.–20. st.)]

Oznaka: N6-0151.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Žarko Lazarević (Inštitut za novejšo zgodovino).

Vodja na ZRC SAZU: Aleksej Kalc.

Sodelavec: A. Kalc.

Obdobje trajanja: 1. 6. 2020 – 31. 5. 2023.

Projektne aktivnosti so bile zaključene v skladu s planirano projektno prijavo.

Made in YU: kako so neljudje gor spravili Jugoslavijo

Oznaka: N5-0134.

Vrsta projekta: projekt komplementarne sheme ARIS.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jernej Mlekuž.

Sodelavci: M. Gliha, M. Lukšič Hacin, J. Mlekuž, N. Rogelja Caf, K. Toplak, M. A. Vižintin (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije); T. Petrović (Inštitut za kulturne in spominske študije).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2020 – 31. 12. 2023.

V ugledni reviji *Nationalities papers* je bil objavljen članek z naslovom »Slivovitz and Everyday Nationalism: The Analysis of Slovene Newspapers in Interwar Yugoslavia«. V pripravi je knjiga z delovnim naslovom *Bratstvo in slivovka. Pijača z zaslugami za narod*, ki bo predvidoma oddana v tisk konec leta 2024.

Potomci slovenskih izseljencev ter ohranjanje slovenskega jezika v Bosni in Hercegovini / SloBih-ohrana

Oznaka: BI-BA/21-23-018.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Marijanca Ajša Vižintin.

Sodelavci: J. Mlekuž (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije); B. Kern (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2021 – 30. 6. 2023.

Od 19. 1. do 31. 1. je na ZRC SAZU gostovala dr. Anja Bundalo z Univerze v Banjaluki. Zaključna konferenca projekta je potekala 10. 5. na ZRC SAZU, izdan je bil zbornik izvlečkov, COBISS.SI-ID 164705027. Razpisano je bilo vabilo za tematski sklop znanstvenih člankov, izšli bodo leta 2024 v reviji *Dve domovini/Two Homelands*.

Dve domovini in kulturi slovenskih priseljencev v ZDA

Oznaka: BI-US/22-24-047.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Mirjam Milharčič Hladnik.

Sodelavci: A. Kalc, M. A. Vižintin, M. Zobec.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Aktivnosti na projektu so načrtovane in bodo realizirane v letu 2024.

Kitajske migracije v jugovzhodni Evropi: Vključevanje in izključevanje na začetku 21. stoletja

Oznaka: BI-US/22-24-150.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Martina Bofulin.

Sodelavci: M. Bofulin, J. Mlekuž, A. Reberc.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Znotraj projekta so se osredotočili na dediščino kitajskih migracij, predvsem v prevpraševanju, kako poteka transnacionalno dediščinjenje. Kot študijo primera so izpostavili kitajske restavracije in začetno raziskovalno delo predstavili v konferenčnem prispevku ter pripravili projektne predloge o raziskovanju povezave med migracijami in restavracijami, ki so ga oddali na agencijo ARIS.

Prevpraševanje meja nacije: migracije in (de)konstrukcija Jugoslavije (19.–21. stoletje)

Oznaka: BI-VB/23-25-003.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Miha Zobec.

Sodelavci: M. Zobec.

Obdobje trajanja: 1. 5. 2023 – 30. 4. 2025.

Aktivnosti na projektu so načrtovane in bodo realizirane v letu 2024 ter 2025.

Država in diaspora v prvi in drugi Jugoslaviji

Oznaka: BI-RS/23-25-011.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Miha Zobec.

Sodelavci: M. Zobec.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2023 – 30. 6. 2025.

Aktivnosti na projektu so načrtovane in bodo realizirane v letu 2024 ter 2025.

Population Medicine and Sustainable Development: European Opportunities in collaborating with China to improving global health [Populacijska medicina in trajnostni razvoj: Evropske priložnosti sodelovanja s Kitajsko za izboljšanje globalnega zdravja]

Oznaka: PoPMeD-SuSDeV.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje Evropa.

Sofinancer: European Union, European commission, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Martina Bofulin.

Sodelavci: M. Gostič, N. Rogelja Caf, M. A. Vižintin (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije); Š. Ledinek Lozej, M. Kozorog (Inštitut za slovensko narodopisje); S. Cukut Krilič (Družbenomedicinski inštitut); N. Gregorič Bon, A. Jelnikar, A. Marsetič (Inštitut za antropološke in prostorske študije).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2026.

Izvedena so bila prva enomesečna gostovanja na partnerskih institucijah, ki so poglavitna aktivnost projekta. Na raziskovalnih seminarjih so raziskovalci predstavili svoje raziskovalno delo, izvedli pedagoške aktivnosti ali sondažne raziskave in iskali možnosti nadaljnega sodelovanja s španskimi ter nemškimi raziskovalci. Sodelovali so pri organizaciji mednarodne konference na IQS o kitajskem ekonomskem modelu.

CA18215 – China In Europe Research Network [Raziskovalna mreža »Kitajska v Evropi«]

Oznaka: CHERN.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt – COST.

Sofinancer: COST Association.

Vodja: Martina Bofulin.

Sodelavka: M. Bofulin.

Obdobje trajanja: 8. 11. 2019 – 7. 11. 2023.

Spletna stran: <https://china-in-europe.net>.

Organiziran je bil dogodek »China–Europe: Reconnecting in an Era of Competition and Rivalry?«, kjer se je zbralo več kot 70 uveljavljenih raziskovalcev kitajsko-evropskih odnosov. Vodja projekta na ZRC Martina Bofulin je soorganizirala mednarodno delavnico »China's global capitalism from the ground up«. Na delavnici so raziskovalci iz Evrope in Azije predstavili empirično utemeljene primere kitajskih investicij ter sodelovanj v Evropi in širše.

UnionMigrantNet and Cities Together for Integration [Skupna Migrantska mreža in mesta za integracijo]

Oznaka: UMN.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – AMIF.

Sofinancerja: European Union, European commission, Directorate-General for Migration and Home Affairs, Migration and Security Funds, Union actions, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Jure Gombač.

Sodelavci: J. Gombač, M. Lukšič Hacin (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije); N. Juvan Mastnak (Uprava ZRC).

Obdobje trajanja: 1. 12. 2019 – 28. 2. 2023.

Projekt, ki se je ukvarjal z zaščito delavcev-migrantov, se je zaključil. Napisano je bilo zaključno poročilo, oddana je bila dokumentacija na portal Evropske unije, z vodilnim partnerjem so uskladili popravke in dopolnitve. Gradivo, ki je nastalo med trajanjem projekta, so diseminirali zainteresiranim javnostim.

Development of inclusivE iNteGratiOn pAthS 4 miGrant womEn / ENGAGE [Razvoj vključujočih poti za integracijo žensk migrantk / ENGAGE]

Oznaka: ENGAGE.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – AMIF.

Sofinancerja: European Union, European commission, Directorate-General for Migration and Home Affairs, Migration and Security Funds, Union actions, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Jure Gombač.

Sodelavci: B. Beznec, J. Gombač, Š. Kastelic, M. Lukšič Hacin, A. Pehar Senekovič.

Obdobje trajanja: 1. 3. 2021 – 31. 5. 2023.

Spletna stran: <https://amif-engage.eu/>.

Projekt se je v prvi polovici leta 2023 zaključil. V njegovem okviru so izpeljali še zaključne okrogle mize s področja vključevanja žensk-migrantk v družbo in na trg dela. Diseminirali so nastala gradiva ter deležnike seznanili z rezultati job-shadowinga in umetniških delavnic. Sestavili so tudi končno poročilo in ga oddali na portal Evropske unije.

Empowering Migrants to Be Representative Actors in Community Engagement [Opolnomočenje migrantov za aktivno predstavnštvo v skupnosti]

Oznaka: EMBRACE.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – AMIF.

Sofinancerja: European Union, European commission, Directorate-General for Migration and Home Affairs, Migration and Security Funds, Union actions, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Asja Pehar Senekovič.

Sodelavci: B. Beznec, J. Gombač, Š. Kastelic, A. Pehar Senekovič.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2023.

Spletna stran: <https://www.embrace-project.com/>.

Izvajale so se ključne vsebinske aktivnosti 4. in 5. delovnega sklopa (Co-Projecting Workshops, MILTs Training in MILTs Interships), potekalo pa je tudi vodenje in zaključek 6. delovnega sklopa evalvacije ter učinkov projekta. V okviru slednjega delovnega sklopa je potekala priprava celostne študije ocene projektnih aktivnosti na podlagi lokalnih poročil, Evalvacijsko poročilo in Zaključno poročilo učinka projekta.

Translation Of Cultural Language for the inclusion of migrants [Prevajanje kulturnega jezika za vključevanje migrantov]

Oznaka: TOCL.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Erasmus+.

Sofinancer: European Union, European commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency.

Vodja: Špela Kastelic.

Sodelavki: M. Gliha, Š. Kastelic.

Obdobje trajanja: 1. 4. 2022 – 29. 2. 2024.

Spletna stran: <http://tocl.eu>.

V letu 2023 so partnerji na projektu zaključili raziskavo in pripravili Sintezno poročilo, organizirali 4-dnevni trening metode Prevajanja kulture za jezikovne učitelje v Atenah, koordinirali dva pilotna projekta na jezikovnih tečajih za odrasle migrante ter pripravili in izdali Priročnik za usposabljanje v metodi Prevajanja kulture.

INFO-POW – Assessment of the channels of information and their use in the posting of workers [Preučevanje dostopnosti in uporabnosti informacij pri napotovanju delavcev]

Oznaka: INFO-POW.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – ESF+.

Sofinancer: European Commission DG Employment, Social Affairs and Inclusion.

Vodja: Mojca Vah Jevšnik.

Sodelavki: K. Toplak, M. Vah Jevšnik.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2022 – 29. 2. 2024.

Mapirali so informacijske kanale, ki naslavljajo tematiko napotovanja delavcev v okviru izvajanja storitev v državah članicah EU, anketirali delodajalce, ki napotujejo delavce v sektorju gradbeništva, in izvedli polstrukturirane intervjuje s predstavniki deležnikov, ki pripravljajo in posredujejo podatke o napotovanju. Na podlagi izsledkov so pripravili obsežno ekspertizo s priporočili za ponudnike informacij in oblikovalce politik.

Governance Enhancement for Cohesive Societies [Krepitev vladanja za bolj kohezivne družbe]

Oznaka: GEtCohesive.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Interreg Srednja Evropa.

Sofinancer: City of Vienna, Municipal Department 27 European affairs.

Vodja: Jure Gombač.

Sodelavci: M. Gliha, J. Gombač, M. Lukšič Hacin, M. A. Vižintin.

Obdobje trajanja: 1. 4. 2023 – 31. 3. 2026.

Raziskovalci so bili na Kick-off srečanju v Benetkah, kjer so zastavili cilje posameznih delovnih paketov in se dogovorili o dinamiki dela. Na študijskem obisku na Dunaju so se seznanili z delom partnerjev. Sestavljali so študijo o socialni varnosti v Sloveniji in Ljubljani ter iskali dobre prakse s področja nastanitve in učenja slovenskega jezika za migrante.

UNHCR_Conduction of Data Collection and Analysis in 2023 [Visoki komisariat združenih narodov za begunce, Izvedba zbiranja in analize podatkov 2023]

Oznaka: UNHCR 2023.

Vrsta projekta: mednarodni tržni projekt.

Naročnik: UNHCR - The Office of the United Nations High Commissioner for Refugees, Representation for Central Europe/Multi Country Office in Hungary.

Vodja: Jure Gombač.

Sodelavca: M. Gliha, J. Gombač, M. Lukšič Hacin.

Obdobje trajanja: 27. 11. 2023 – 29. 2. 2024.

Projekt je naročil UNHCR in je bil namenjen izvedbi zbiranja kvantitativnih podatkov o beguncih v Sloveniji ter njihovi analizi. S pomočjo kulturnih mediatorik so intervjuvali 200 družin in njihove podatke ustrezno analizirali. Izdano bo poročilo.

CA22122 – Rethinking the Blue Economy: Socio-Ecological Impacts and Opportunities (RethinkBlue) [Refleksija modre ekonomije: družbeno-ekonomski vplivi in priložnosti]

Oznaka: RETHINKBLUE.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt – COST.

Sofinancer: COST Association.

Vodja: Dražen Čepić (University of Zadar, Hrvaška).

Sodelavci: N. Rogelja Caf.

Obdobje trajanja: 30. 10. 2023 – 29. 10. 2027.

Na projektu so se v letu 2023 vzpostavila vsa organizacijska telesa, potekale so priprave za prvo konferenco, ki se bo dogodila aprila 2024.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI ZRC SAZU

Dediščina na obrobjih. Novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega

Oznaka: P5-0408.

Vodilni inštitut z opisom programa: Inštitut za slovensko narodopisje.

Težave v duševnem zdravju migrantk_ov: izkušnje prepoznavne in obravnave

Oznaka: L5-3183.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Družbenomedicinski inštitut.

Episkop mejnosti: Premislek o goriških preteklostih in prihodnostih ob Evropski prestolnici kulture, Nova Gorica 2025

Oznaka: L7-4629.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Maja Gostič

Oznaka: MR-50581.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Jernej Mlekuž.

Drugi mentorji: Gregor Žvelc.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Maja Gostič je 18. 1. 2023 uspešno zagovarjala svoje doktorsko delo na Oddelku za psihologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Lucija Klun

Oznaka: MR-53498.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Jure Gombač.

Drugi mentorji: Špela Razpotnik.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.

Mlada raziskovalka je v letu 2023 zaključila s terensko raziskavo in na Univerzi v Bologni opravila izmenjavo pod mentorstvom dr. Claudia Mince v okviru projekta ERC: The GAME: Counter-mapping informal refugee mobilities along the Balkan Route. Raziskovalka pripravlja disertacijo z naslovom *Childhood on the Move and Protracted Transit in the European Borderlands*.

Ana Reberc

Oznaka: MR-55880.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Nataša Rogelja Caf.

Drugi mentorji: Martina Bofulin.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Ana Reberc je pozimi opravljala 6-tedensko etnografsko terensko delo v Illinoisu (ZDA) o javnih rabah črnske preteklosti. Spomladi oziroma poleti je pripravila in zagovarjala temo doktorske disertacije *Gromek smeh: fenomen stand up komedije v Sloveniji*. Jeseni je začela s terenskim raziskovalnim delom za doktorsko disertacijo.

Manca Koren

Oznaka: MR-56875.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Kristina Toplak.

Drugi mentorji: Mojca Vah Jevšnik.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Mlada raziskovalka je pregledovala literaturo s področja migracij, ženskih študij in socialnih politik. Udeležila se je doktorske delavnice na Univerzi v Gradcu (Avstrija) in znanstvene konference na Novi Univerzi. Uspešno je zaključila prvi letnik študija ter opravila predstavitev teme doktorske disertacije z naslovom *Neformalno skrbstveno delo žensk v obmejnem prostoru med Italijo in Slovenijo*.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **B. Bezec** je članica uredniškega odbora in recenzentka revije *Časopis za kritiko znanosti, domišljijo in novo antropologijo*.
- **M. Bofulin** je urednica strokovnega glasila *Heriskop/Heriscope*, ki izhaja v angleškem in slovenskem jeziku ter prinaša aktualne prispevke s področja kritičnih dediščinskih študij. Je tudi del vodstvene skupine COST mreže CHERN, kjer upravlja z različnimi mehanizmi podpore raziskovanju (kot so konferenčne štipendije, štipendije za krajša raziskovalna gostovanja itd.). Je pedagoška mentorica in pedagoška somentorica dvema podiplomskima študentkama ter recenzentka pri belgijski raziskovalni agenciji (Fonds de la Recherche Scientifique – FNRS).
- **J. Gombač** je član uredniškega odbora revije *Dve domovini/Two Homelands*.
- **M. Gostič** je članica strokovne delovne skupine za begunce pod okriljem Slovenske krovne zveze za psihoterapijo.
- **A. Kalc** je član uredniškega odbora znanstvenih revij *Acta Histriae, Annales, Series historia et sociologia, Časopis za povijest zapadne Hrvatske* (Reka, Hrvaška), *Dve domovini/Two Homelands* in *Qualestoria* (Trst, Italija); je tudi član Znanstvenega sveta knjižne zbirke *Studi di storia* (Edizioni Università di Trieste) in Upravnega sveta Zgodovinskega društva za južno Primorsko.
- **Š. Kastelic** je članica mednarodnih mrež Population-Environment Research Network (koordinira CIESIN, Columbia University, Združene države Amerike) in Environment and Climate Mobilities Network (koordinira Univerza na Dunaju, Avstrija).
- **M. Koren** je članica uredniškega odbora zbornika študentk in študentov Podiplomske šole ZRC SAZU *Platforma*.
- **M. Lukšič Hacin** je odgovorna urednica revije *Dve domovini/Two Homelands*, članica uredniškega odbora revije *Družboslovne razprave* in zbirke *Thought, society, culture* pri založbi Peter Lang in direktorica mednarodnega magistrskega programa *European Master in Migration and Intercultural Relations* (skupnega magistrskega študija *Migracije in medkulturni odnosi*, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici). Je članica mednarodnega konzorcija *European Master in Migration and Intercultural Relations* (skupnega

- magistrskega študija *Migracije in medkulturni odnosi*, Oldenburg, Nemčija), senata Fakultete za humanistiko Univerze v Novi Gorici, Znanstvenega sveta *Humanistika III* na Fakulteti za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici, Znanstvenoraziskovalnega sveta za družboslovne vede pri ARRS, Medresorske gospodarske komisije Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Etične komisije Onkološkega inštituta Ljubljana, Odbora za preučevanje narodnih manjšin pri SAZU, Statističnega sosveta za statistiko prebivalstva pri SURS in Razvojnega sveta Republike Slovenije. Je pedagoška mentorica magistrandki in dvema doktorandkama.
- **M. Milharčič Hladnik** je glavna urednica revije *Dve domovini/Two Homelands* in članica uredništva revije *Varstvoslovje* ter mednarodnega konzorcija European Master in Migration and Intercultural Relations (skupnega magistrskega študija *Migracije in medkulturni odnosi*, Oldenburg, Nemčija). Vodi doktorski študijski program Humanistika na Fakulteti za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici. Predseduje Komisiji ZRC SAZU za Etiko, integriteto in enake možnosti. Je pedagoška mentorica štirim podiplomskim študentom in študentkam.
 - **J. Mlekuž** je predsednik Znanstvenega sveta ISIM ZRC SAZU, član uredniškega odbora revije *Dve domovini/Two Homelands* in urednik knjižne zbirke *Migracije* pri Založbi ZRC. Je pedagoški mentor eni podiplomski študentki.
 - **A. Reberc** je predsednica Študentskega sveta Podiplomske šole ZRC SAZU in članica uredniškega odbora monografije *Platforma 4* pri Založbi ZRC.
 - **N. Rogelja Caf** je članica mednarodnega svetovalega uredniškega odbora časopisa *Slovenika – časopis za kulturo, nauku i obrazovanje* (Beograd, Srbija) in urednica strokovnega glasila *Heriskop/Heriscope*, ki izhaja v angleškem in slovenskem jeziku ter prinaša aktualne prispevke s področja kritičnih dediščinskih študij. Je članica znanstvenega sveta ISIM ZRC SAZU. Je raziskovalna mentorica eni mladi raziskovalki in pedagoška somentorica enemu podiplomskemu študentu.
 - **K. Toplak** je članica mednarodnega uredniškega odbora revije *Dve domovini/Two Homelands* in področna urednica pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*. Je raziskovalna mentorica eni mladi raziskovalki in pedagoška somentorica eni doktorandki.
 - **M. Vah Jevšnik** je skrbnica mednarodnega Erasmus Mundus magistrskega programa *European Master in Migration and Intercultural Relations* (EMMIR – *Migracije in medkulturni odnosi*) na Univerzi v Novi Gorici. Je mentorica eni doktorandki in enemu magistrskemu študentu.
 - **M. A. Vižintin** je predsednica komisije za podeljevanje nagrade sončnica na rami za spodbujanje veselja do branja (Sodobnost International). Na Slovenskem slavističnem kongresu 2023 je bila vodja sklopa Izselska in priseljska književnost. Na mednarodnem magistrskem programu EMMIR – *European Master in Migration and Intercultural Relations* je pedagoška mentorica dvema študentkama.
 - **M. Zobec** je član posvetovalnega odbora knjižne zbirke *Migrations in History*, ki jo izdaja založba De Gruyter, in recenzent projektov pri srbski raziskovalni agenciji (Fond za nauku Republike Srbije), oktober 2022 – oktober 2024.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Cost Action CHERN Delavnica: China's global state capitalism from the ground-up.** Mednarodna delavnica. Soorganizator: University College London, Ljubljana, 8. 6.
- **The 1st. conference of the Association of Critical Heritage Studies – Central and Eastern European Chapter (ACHS CEE): Heritage on the Margins?** Mednarodna konferenca, Združeno kraljestvo, Ljubljana, 29.–30. 11.
- **Migration, Time, and Temporality.** Mednarodna znanstvena konferenca. Soorganizatorji: Universität Wien, Institut für Wirtschafts- und Sozialgeschichte, Institut für Geschichte des ländlichen Raumes in Ilse Arlt Institute for Social Inclusion Research, St. Pölten, Avstrija, 4.–5. 5.
- **A long-run approach to village communities: family, elite and social mobility.** Panel na International Conference of the European Rural history Organisation (EURHO), Cluj-Napoca, 11.–14. 9.
- **Predstavitev projektnih rezultatov in projekcija dokumentarnega filma Kar ostane na poti (Lo Que Queda en el Camino).** Dogodek in projekcija filma v okviru projekta EMBRACE, Ljubljana, 23. 10.
- **International seminar Routes Biographies. Focus on Rivers.** Mednarodni seminar v okviru projekta Biografije istrskih poti, Ljubljana, 29. 3., dogodek v živo, <https://www.zrc-sazu.si/en/dogodki/route-biographies-biografije-poti>.
- **33. letna konferenca združenja AEMI: Intersections of Migration and Work. Exploring labour migration through social, historical and gender perspectives.** Znanstvena konferenca, Ljubljana, 28.–29. 9.
- **Slovenske migracije in povezovanje izseljenih Slovencev v Bosni in Hercegovini = Slovenačke migracije i povezivanje iseljenih Slovenki, Slovenaca u Bosni i Hercegovini.** Mednarodna znanstvena konferenca. Soorganizator: Univerza v Banjaluki, Bosna in Hercegovina, Ljubljana, 10. 5.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnični fond se je povečal za 56 monografij in 48 serijskih publikacij. Nadaljevalo se je zbiranje dokumentacije in urejanje (arhiviranje) inštitutskega dokumentacijskega gradiva v prostorih Raziskovalne postaje Ig.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **Further Discussions on Labour Mobility in the EU.** Uredili Mojca Vah Jevšnik in Kristina Toplak. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Dve domovini. Razprave o izseljenstvu = Two Homelands. Migration studies, 57 in 58.** Uredila Mirjam Milharčič Hladnik. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Heriskop: Razprave o dediščinjenju na obrobjih, 4.** Uredile Nataša Rogelja Caf, Martina Bofulin, Špela Ledinek Lozej, Tjaša Jakop. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Abteilung für Wirtschaftswissenschaften Graz, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Aarhus University Denmark, Aarhus, Danska: raziskovalno in publicistično sodelovanje.
- Ahfad University for Women, Omdurman, Sudan: raziskovalno sodelovanje.
- Association of European Migration Institutions (AEMI): raziskovalno in publicistično sodelovanje.
- Black & Ethnic Minorities Infrastructure, Edinburg, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- Carl von Ossietzky Universität Oldenburg, Oldenburg, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Centar za mirovne studije, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Centro Internazionale sul Plurilinguismo, Università degli Studi di Udine, Videm, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Cleveland State University, Cleveland, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Comune di Bagnoli di Sopra, Bagnoli di Sopra, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Dickinson College, Carlisle, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Dipartimento di Scienze Umane, Università degli Studi di Udine, Videm, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Društva slovenskih izseljencev po različnih državah sveta: raziskovalno sodelovanje.
- Etnografski institut Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- European Centre for Modern Languages (ECML), Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- European Centre for Social Welfare Policy and Research, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Folkuniversitetet Kristianstad, Kristianstad, Švedska: raziskovalno sodelovanje.
- French Institute of Pondicherry, Pondicherry, Indija: raziskovalno sodelovanje.
- Georg-August-Universität Göttingen, Göttingen, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Gottfried Wilhelm Leibniz Universität, Hannover, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Ilse Arlt Institute for Social Inclusion Research, St. Pölten, Avstrija: soorganizacija mednarodne konference.
- Immigrant History Research Center Archives, University of Minnesota, Minneapolis, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Indian Institute of Technology Bombay, Bombaj, Indija: raziskovalno sodelovanje.
- Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Institut za migracije i narodnosti, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Institut für Geschichte des ländlichen Raumes, St. Pölten, Avstrija: soorganizacija mednarodne konference.
- Inštitut za informatiko in statistiko, Bratislava, Slovaška: raziskovalno sodelovanje.
- Inštitut za literarne študije, Filozofska fakulteta, Sombotel, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Irecoop Veneto, Padova, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- IRIS – International Institute of Stavanger, Stavanger, Norveška: raziskovalno sodelovanje.
- IQS School of Management, Univerza Ramon Llull, Barcelona, Španija: raziskovalno sodelovanje.
- Jihočeská univerzita, Češke Budějovice, Češka: raziskovalno sodelovanje.
- Josai International University, Tokio, Japonska: raziskovalno sodelovanje.
- Katholieke Universiteit Leuven, Belgija: raziskovalno sodelovanje.
- Koordinacijski odbor slovenskih društev v južni Nemčiji, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- KSH Népegyetem Kutatóintézet, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Lancaster University, Lancaster Environment Centre, Lancaster, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- Leibniz-Institut für Ost- und Südosteuropaforschung, Regensburg, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Madras Institute of Development Studies, Čenaj, Indija: raziskovalno sodelovanje.

- Makerere University Kampala, Kampala, Uganda: raziskovalno sodelovanje.
- Masarykova univerzita, Brno, Češka: raziskovalno sodelovanje.
- Mbarara University of Science & Technology, Mbarara, Uganda: raziskovalno sodelovanje.
- Mednarodno združenje Lean Sigma, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Norwegian Fisheries College, Arctic University of Norway, Tromsø, Norveška: raziskovalno sodelovanje.
- Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Ohio State University, Center for Slavic and South European Studies, Columbus, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Osaka University, Osaka, Japonska: raziskovalno sodelovanje.
- Provincia di Parma, Parma, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Provincia di Ravenna, Ravenna, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Schloss St. Martin, St. Martin, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Scola Nationala de Studii Politice si Administrativi, Bukarešta, Romunija: raziskovalno sodelovanje.
- Sdružení občanů zabývajících se emigranty, Praga, Češka: raziskovalno sodelovanje.
- Senter for interkulturell kommunikasjon (SIK), Stavanger, Norveška: raziskovalno sodelovanje.
- Shanghai Academy of Social Sciences, Šanghaj, Kitajska: raziskovalno sodelovanje.
- SLORI – Slovenski raziskovalni inštitut, Trst, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Slovenska kulturna akcija, Buenos Aires, Argentina: raziskovalno sodelovanje.
- Societât Filologjiche Furlane, Videm, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Society for Slovene Studies, Bowling Green, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Svensk migrationcenter Karlstad, Karlstad, Švedska: raziskovalno sodelovanje.
- Synthesis, Nikozija, Ciper: raziskovalno sodelovanje.
- Universidade de Lisboa, Lizbona, Portugalska: raziskovalno sodelovanje.
- Università Ca' Foscari di Venezia, Benetke, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Università degli Studi di Trento, Trento, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Università degli Studi di Trieste, Trst, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Graz, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Wien, Institut für Wirtschafts- und Sozialgeschichte, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Université de Lomé, Lomé, Togo: raziskovalno sodelovanje.
- Universitetet i Stavanger, Stavanger, Norveška: raziskovalno sodelovanje.
- University of East Anglia, Norwich, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- University of Glasgow, Glasgow, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- University of Zadar, Zadar, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- University of Illinois Urbana-Champaign, Champaign, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University of Jyväskylä, Jyväskylä, Finska: raziskovalno sodelovanje.
- University of Nikosija, Nikozija, Ciper: raziskovalno sodelovanje.
- Univerza v Banjaluki, Banjaluka, Bosna in Hercegovina: raziskovalno sodelovanje.
- Uniwersytet Jagielloński, Krakov, Poljska: raziskovalno sodelovanje.
- Universitatea Babeş-Bolyai, Cluj-Napoca, Romunija: raziskovalno sodelovanje.
- US Army War College, Carlisle, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University College London, London, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Anja Bundalo, Filološka fakulteta, Univerza v Banjaluki, Banjaluka, Bosna in Hercegovina, 19.–31. 1.: bilateralno sodelovanje.
- Mario Katić, University of Zadar, Zadar, Hrvaška, 30. 1. – 3. 2.: raziskovalno sodelovanje.
- Nick Shepherd, Aarhus University Denmark, Aarhus, Danska, 29. 3. – 1. 4.: terensko delo, predavanje, raziskovalno sodelovanje.
- Igor Rogelja, University College London, London, Združeno kraljestvo, 1. 5. – 1. 7.: terensko delo, priprava mednarodne delavnice.
- Veronika Barnaš, University of Art and Design Linz, Linz, Avstrija, 1.–3. 4.: predavanje.
- Dr. Dragomir Kozomara, Univerza v Banjaluki, Banjaluka, Bosna in Hercegovina, 9.–10. 5.: predavanje.
- Dr. Dijana Crnjak, Univerza v Banjaluki, Banjaluka, Bosna in Hercegovina, 9.–10. 5.: predavanje.
- Dr. Biljana Babić, Univerza v Banjaluki, Banjaluka, Bosna in Hercegovina, 9.–10. 5.: predavanje.
- David Charles Harvey, Aarhus University, Aarhus, Danska, 28. 11. – 3. 12.: predavanje.
- Alessandro Testa, Charles University Praga, Češka, 28. 11. – 2. 12.: predavanje.

PREDAVANJA IN REFERATI

M. Bofulin:

- *Practicing localization: Chinese MNC's acquisition of a Slovenian factory*. Vabljeno gostujoče predavanje v okviru izmenjave PoPMeD-SuSDeV na Universitat Ramon Llull, IQS School of Management, Barcelona, Španija, 18. 7.
- *Chinese restaurants: locating migration heritage beyond the immigration/emigration lens*. Predavanje na mednarodni konferenci *Heritage on the margins? Central and Eastern European perspectives: the 1st conference of Association of Critical Heritage Studies (ACHS), Central and Eastern Europe (CEE) Chapter*, Ljubljana, 30. 11.
- *Practising globalization: Gorenje four years after the Hisense takeover*. Predavanje na mednarodni delavnici *China's global capitalism from the ground-up*, Ljubljana, 8. 6. (soavtor Igor Rogelja).

M. Gostič:

- *Introduction to statistical analysis and research ethics*. Gostujoče predavanje v okviru izmenjave PoPMeD-SuSDeV, Heidelberg, Nemčija, 20. 6.
- *Mental health and psychosocial support for forcibly displaced people: the case of Slovenia*. Vabljeno gostujoče predavanje v okviru izmenjave PoPMeD-SuSDeV, Barcelona, Španija, 3. 11.
- *Psihosocijalna i psihoterapeutska pomoć migrantima: dileme i izazovi*. Predavanje na mednarodnem znanstvenem posvetu ALOPS 2023 *Aktuelnosti u logopediji, okupacionoj terapiji, psihologiji i socialnom radu. Vulnerabilnosti savremenog doba: pojedinac i porodica*, Beograd, Srbija, 30. 11. (soavtorica Sanja Cukut Krilić).

A. Kalc:

- *Migracije kot konstitutivni dejavnik družbenoekonomskega razvoja v zahodni Sloveniji po drugi svetovni vojni*. Referat na znanstveni konferenci *Migracije in družbene dinamike ob zahodni meji po drugi svetovni vojni*, Nova Gorica, 24. 5.
- *Migrant remittances in Carniola in the light of official statistics and personal letters: an attempt at a macro and micro analysis*. Predavanje na delavnici *Migrations and Development. In Mountain Borderlands of Switzerland and Slovenia: a Comparative Perspective (18th-20th centuries) – Part 1*, Mendrisio, Švica, 28. 2.
- *Migrant remittances in Slovenia in the light of family correspondences*. Predavanje na delavnici *Migrations and Development. In Mountain Borderlands of Switzerland and Slovenia: a Comparative Perspective (18th-20th centuries) – Part 2*, Ljubljana, 24. 11.

M. Koren:

- *The construction of the image of Slovenian care workers in Italy in the Primorski dnevnik newspaper*. Prispevek na *Doctoral workshop: Gender history in Southeast Europe*, Gradec, Avstrija, 27. 5.
- *Konstrukcija podobe slovenskih služkinj v Italiji v časopisu Primorski dnevnik*. Prispevek na X. mednarodni doktorski znanstveno-raziskovalni konferenci, Ljubljana, 1. 9.

M. Milharčič Hladnik:

- *Dobre in slabe prakse vključevanja priseljenih otrok v Sloveniji – izkušnje iz seminarjev za kolektive slovenskega šolskega sistema v okviru projekta Le z drugimi smo 2016–2021*. Plenarno predavanje na 9. Mednarodni konferenci projekta *Pomahajmo v svet*, spletni dogodek, 19. 4.
- *The contested future: the subjective perceptions of time and temporality among young migrants along the western Slovenian border 1947–1962*. Predavanje na mednarodni konferenci *Migration, Time, and Temporality*, St. Pölten, Avstrija, 5. 5.
- *Migrantske poti mladih ob Zahodni meji in zamišljene prihodnosti*. Predavanje na znanstvenem posvetu *Migracije in družbene dinamike ob zahodni meji po drugi svetovni vojni*, Nova Gorica, 24. 5.

A. Reberc:

- *Gromek smeh: stand up komedija v Sloveniji*. Poljudnoznanstveno predavanje v organizaciji fundacije ASEF, Ljubljana, 28. 11.
- *Plastenje splošnega mišljenja*. Prispevek na *Simpoziju raziskovalk in raziskovalcev na začetku znanstvene poti: Skupni problemi skupnega*, Ljubljana, 21. 11.

N. Rogelja Caf:

- *Foot notes: experimenting with walking-writing seminars*. Predavanje na mednarodni konferenci *STS2023.ch: Science, Expertise and Other Modes of Knowledge: Trends, Patterns, and Prospects*, Basel, Švica, 31. 8. (soavtorici M. Bofulin in Špela Ledinek Lozej).
- *Presentation of the project »Route Biographies«*. Predavanje na mednarodnem seminarju *Route Biographies - Focus on Rivers*, Ljubljana, 29. 3.
- *Walking-writing seminars with two Istrian rivers: ethnographic experiments in the Anthropocene*. Predavanje na konferenci *Ethnography and Qualitative Research International Conference - 9th Edition*, Trento, Italija, 10. 6.

K. Toplak:

- *Cross-border Labour Mobility in the Wake of Movement Restrictions. What does it mean to be Promptly and Accurately informed in Times of Crisis?* Predavanje na 33. AEMI konferenci *Intersections of Migration and Work*, Ljubljana, 28. 9.

M. Vah Jevšnik:

- *Navigating the labour market during vulnerable stages of life : the case of repatriates from Venezuela in Slovenia.* Predavanje na 33. letni konferenci AEMI *Intersections of Migration and Work: Exploring Labour Migration through Social, Historical and Gender Perspectives, Panel 1: Migration and the Labour Market*, Ljubljana, 28. 9.

M. A. Vižintin:

- *Cooperation of Slovenian migrant organizations in Bosnia and Herzegovina: lecture at Midwest Slavic Conference 2023.* Predavanje na The Ohio State University, Columbus, Združene države Amerike, 25. 3.
- *Migrant spouses are not allowed to work after family reunion: circumstances and consequences in Slovenia.* Predavanje na 33. letni konferenci AEMI *Intersections of Migration and Work: Exploring Labour Migration through Social, Historical and Gender Perspectives, Panel 2: Women, Migration and Integration*, Ljubljana, 28. 9.
- *Književna besedila ljudi z izkušnjo preseljevanja: pomemben del slovenske književnosti.* Predavanje na Slovenskem slavističnem kongresu 2023 *Naslavljanje raznolikosti v jeziku in književnosti*, Maribor, 29. 9.

M. Zobec:

- *The family Guštin and its experience of temporalities between Argentina and the Italo-Yugoslav border.* Predavanje na mednarodni konferenci *Migration, Time, and Temporality*, St. Pölten, Avstrija, 4. 5.
- *Od stolnega kanonika do poslanca v dunajskem parlamentu: moč družine Černe v dolgem 19. stoletju.* Prispevek na jubilejnem 40. zborovanju slovenskih zgodovinarjev *Izzivi slovenskega zgodovinarstva v 21. stoletju*, Nova Gorica, 20. 4.
- *An Italian citizen, living in Argentina and identifying with Yugoslavia: Rudi Guštin and his travelling between Venezia Giulia/the Julian March, Argentina and Yugoslavia.* Predavanje na delavnici *(De)constructing Yugoslavia: migrants, exiles, and refugees*, Glasgow, Združeno kraljestvo, 16. 2.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

M. Bofulin:

- Univerza Ramon Llull (Inštitut IQS), Barcelona, Španija, 30. 6. – 29. 7.: sodelovanje na projektu *PoPMeD-SuSDeV*, izvedba vabljenega predavanja in terensko delo.
- Raziskovalni pohod/Hodinar po Toskani, Italija, 15.–18. 5.: raziskovalno delo za program *Dediščina na obrobjih*.
- Raziskovalni pohod/Hodinar po Balkanski migrantski poti od Buzeta, Hrvaška, do Trsta, Italija, 12.–15. 9.: raziskovalno delo za projekt *Biografije istrskih poti: hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov*.

J. Gombač:

- Univerzitetet i Stavanger, Stavanger, Norveška, 29. 1. – 4. 2.: predavanja na tuji univerzi, mednarodni magistrski študijski program EMMIR - European Master in Migration and Intercultural Relations.

M. Gostič:

- Univerzitetet i Stavanger, Stavanger, Norveška, 16.–27. 4.: predavanja na tuji univerzi, mednarodni magistrski študijski program EMMIR - European Master in Migration and Intercultural Relations.
- Heidelberger Institut für Global Health, Universität Heidelberg, Nemčija, 17. 6. – 16. 7.: gostovanje v okviru izmenjave *PoPMeD-SuSDeV*, izvedba vabljenega predavanja.
- Universitat Ramon Llull, IQS School of Management, Barcelona, Španija, 5. 10. – 3. 11.: gostovanje v okviru izmenjave *PoPMeD-SuSDeV*, izvedba vabljenega predavanja.

K. Kožar Rosulnik:

- US Army War College, Carlisle, Združene države Amerike, od 1. 8.: gostujoča raziskovalka, pedagoško in raziskovalno delo.

M. Lukšič Hacin:

- Univerzitetet i Stavanger, Stavanger, Norveška, 16.–27. 4.: predavanja na tuji univerzi, mednarodni magistrski študijski program EMMIR - European Master in Migration and Intercultural Relations.

M. Milharčič Hladnik:

- Univerzitetet i Stavanger, Stavanger, Norveška, 5.–16. 3.: predavanja na tuji univerzi, mednarodni magistrski študijski program EMMIR - European Master in Migration and Intercultural Relations.

A. Reberc:

- University of Illinois Urbana-Champaign, Združene države Amerike, 2. 2. – 16. 3.: terenska raziskava o rabah črnske preteklosti v javnem prostoru.

N. Rogelja Caf:

- Univerza Ramon Llull (Inštitut IQS), Barcelona, Španija, 3. 10. – 4. 11.: sodelovanje na projektu *PoPMeD-SuSDeV*, izvedba vabljenega predavanja in terensko delo.
- Raziskovalni pohod/Hodinar po Toskani, Italija, 15.–18. 5.: raziskovalno delo za program *Dediščina na obrobjih*.
- Raziskovalni pohod/Hodinar ob Dragonji in Rižani, Slovenija 30. 3. – 1. 4.: raziskovalno delo za projekt *Biografije istrskih poti: hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov*.
- Raziskovalni pohod/Hodinar po Balkanski migrantski poti od Buzeta, Hrvaška, do Trsta, Italija, 12.–15. 9.: raziskovalno delo za projekt *Biografije istrskih poti: hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov*.

M. Vah Jevšnik:

- Univerzitetet i Stavanger, Stavanger, Norveška, 28. 1. – 4. 2.: predavanja na tuji univerzi, mednarodni magistrski študijski program EMMIR - European Master in Migration and Intercultural Relations.

M. A. Vižintin:

- Državna Univerza v Columbusu, Ohio, Združene države Amerike, 1. 3. – 3. 4.: Slovenska raziskovalna iniciativa v partnerstvu s Centrom za slavistične in vzhodnoevropske študije Državne univerze v Ohio v Columbusu, Center for Slavic and East European Studies, znanstveno-raziskovalno sodelovanje, udeležba na mednarodni konferenci *Midwest Slavic Conference*.
- Univerzitetet i Stavanger, Stavanger, Norveška, 16.–27. 4.: predavanja na tuji univerzi, mednarodni magistrski študijski program EMMIR - European Master in Migration and Intercultural Relations.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Manca Koren je prejela nagrado za magistrsko delo *Družinsko življenje v pismih Aleksandrinke Felicite Koglot Peric in njenega moža Franca Perica ter percepcija Aleksandrinstva v takratni Slovenski družbi* na nagrajdnem natečaju za magistrska in doktorska dela 2022/2023 Slovenskega raziskovalnega inštituta (SLORI).

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Slovenian Migration Institute employs 19 researchers and 2 technical assistants. In 2023 we continued with the work on: the *National and Cultural Identity of Slovenian Emigration in the Context of the Migration Studies* and *Heritage on the Margins: New Perspectives on Heritage and Identity within and beyond the National* research programmes, 9 national, 10 European/International research projects and 6 bilateral projects. In the same year, we published two issues of *Dve domovini / Two Homelands* academic journal (issues 57 and 58), an issue of *Heriskop / Heriscope* online bulletin (issue 4), and issued one scientific monograph: *Further Discussions on Labour Mobility in the EU* (M. V. Ječvšnik, K. Toplak).

IMPORTANT EVENTS

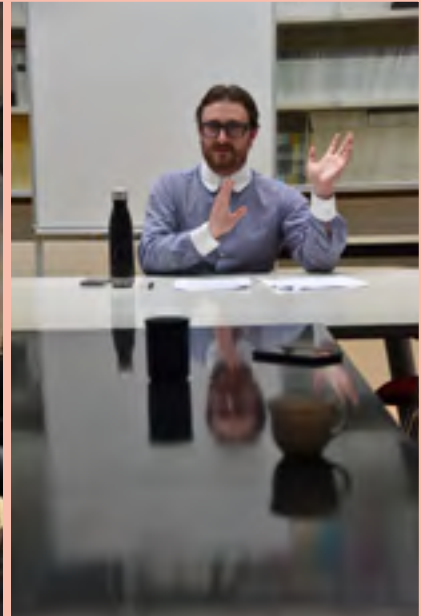
- *The 1st. conference of the Association of Critical Heritage Studies – Central and Eastern European Chapter (ACHS CEE): Heritage on the Margins?* International conference, Ljubljana, 29.–30. 11.
- *International seminar Route Biographies. Focus on Rivers.* International seminar as part of the Route Biographies research project, Ljubljana, 29. 3., <https://www.zrc-sazu.si/en/dogodki/route-biographies-biografije-poti>
- *33rd AEMI Annual Conference : Intersections of Migration and Work. Exploring labour migration through social, historical and gender perspectives.* Scientific conference, Ljubljana, 28.–29. 9.
- *Slovenske migracije in povezovanje izseljenih Slovencev v Bosni in Hercegovini = Slovenačke migracije i povezivanje iseljenih Slovenki, Slovenaca u Bosni i Hercegovini.* International scientific conference, co-organised by University of Banjaluka, Ljubljana, 10. 5.

<https://isim.zrc-sazu.si/en>

Filozofski inštitut sodi med osrednje nacionalne ustanove s področja filozofije. Znamuje ga močna vpetost v mednarodni prostor, vključevanje v sodobne družbene in teoretske razprave ter širok razpon raziskovalnih področij, od etike, estetike, filozofije znanosti in politične filozofije do srednjeveške filozofije, nemške klasične filozofije, psihoanalize in okoljske filozofije.

FILOZOFSKI INŠTITUT

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://fi2.zrc-sazu.si/sl#v>

ZNANSTVENI SVET:

akad. prof. dr. Tine Hribar (predsednik), akad. prof. dr. Janko Kos, akad. prof. dr. Renata Salecl, doc. dr. Rok Benčin, izr. prof. dr. Peter Klepec, doc. dr. Tadej Troha (podpredsednik), izr. prof. dr. Matjaž Vesel.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: doc. dr. Tadej Troha.

Znanstveni svetniki: prof. dr. Marina Gržinič Mauhler, izr. prof. dr. Peter Klepec, prof. dr. Jelica Šumič Riha, izr. prof. dr. Matjaž Vesel, prof. dr. Alenka Zupančič Žerdin.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Rok Benčin, doc. dr. Aleš Bunta, doc. dr. Boštjan Nedoh, doc. dr. Tadej Troha.

Mlada raziskovalka: Vesna Liponik.

Asistenta z doktoratom: dr. Aleš Mendiževac (od 1. 11.), dr. Marisa Žele (od 1. 12.).

Asistenta: Marisa Žele (do 30. 11.), Arsalan Reihanzadeh (od 12. 9.).

Višji strokovno-raziskovalni asistent: mag. Matej Ažman.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Pogoji in problemi sodobne filozofije

Oznaka: P6-0014.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Alenka Zupančič Žerdin.

Sodelavci: R. Benčin, A. Bunta, M. Gržinič Mauhler, P. Klepec, B. Nedoh, R. Riha, J. Šumič Riha, T. Troha, M. Vesel, M. Žele, A. Zupančič Žerdin.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2020 – 31. 12. 2025.

Delo na programu se je nadaljevalo po predvidenem načrtu. Uspešno so bili predstavljeni dosedanja rezultati. Na podlagi – med drugim – dela na programu so raziskovalci objavili vrsto znanstvenih člankov in tudi monografij. Rezultate so uspešno predstavljali tudi na mednarodnih konferencah in plenarnih predavanjih.

Struktura in genealogija perverzije v sodobni filozofiji, politiki in umetnosti

Oznaka: J6-2589.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Boštjan Nedoh.

Sodelavci: R. Benčin, A. Bunta, M. Gržinič Mauhler, P. Klepec, R. Kljajič, B. Nedoh, R. Riha, J. Šumič Riha, T. Troha, M. Žele, A. Zupančič Žerdin.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2024.

Delo na projektu se je prevesilo v sklepno fazo, v kateri so raziskovalci artikulirali sintezo diagnostičnega in epistemičnega pristopa k perverziji, s posebnim poudarkom na teoriji krutosti in nadjazovski politiki transgresije. V pripravi so tudi zadnji raziskovalni rezultati, zlasti posebna številka mednarodne revije in nekatera poglavja v več monografijah.

Rekonfiguracija meja v filozofiji, politiki in psihoanalizi

Oznaka: J6-3139.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jelica Šumič Riha.

Sodelavci: R. Benčin, A. Bunta, M. Gržinič Mauhler, P. Klepec, B. Nedoh, J. Šumič Riha, T. Troha, M. Vesel, A. Zupančič Žerdin.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Izpeljane so bile raziskave in dejavnosti, ki so bile načrtovane za to leto na vseh treh delovnih sklopih: »Topografija meja: med biopoliko in nekropolitiko«, »Mapiranje miselnega prostora« in »Topologija mej: spodkopavanje ločnice zunaj/znotraj«.

Konceptualizacija konca: njegova temporalnost, dialektika in afektivna dimenzija

Oznaka: J6-4623.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Alenka Zupančič Žerdin.

Sodelavci: R. Benčin, A. Bunta, M. Gržinič Mauhler, P. Klepec, B. Nedoh, A. Reihanzadeh, J. Šumič Riha, T. Troha, M. Vesel, M. Žele, A. Zupančič Žerdin.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Nadaljevalo se je delo na projektu, objavljeni so bili nekateri s tem povezani rezultati, med drugim v članku, objavljenem v mednarodnem zborniku *Die Apokalypse enttäuscht: Atomtod, Klimakatastrophe, Kommunismus*, ki je izšel pri nemški založbi Diaphanes (A. Zupančič Žerdin).

(Re)konceptualizacija pravne paradigme glede podnebnih sprememb

Oznaka: J5-50168.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Vasilka Sancin (Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Tadej Troha.

Sodelavci: P. Klepec, T. Troha, A. Zupančič Žerdin.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

V začetnih mesecih projekta je bila vzpostavljena skupna spletna stran projekta <https://www.cc-concept.si>, ki je namenjena tudi promociji raziskovalnih rezultatov. V reviji *Filozofski vestnik* je bil prav tako že objavljen znanstveni članek Tadeja Trohe *Habituated to Denial*, ki obravnava genealogijo in razvoj zanikanja podnebne krize od 70. let 20. stoletja do danes.

Nelinearne vzročnosti: problem (ne)predvidljivosti v sodobni tehnologiji

Oznaka: Z6-50210.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Aleš Mendiževc.

Sodelavec: A. Mendiževc.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2023 – 31. 10. 2025.

Opravljen je bilo raziskovalno delo na temo razumevanja koncepta naključja v odnosu do arbitrarnosti in pripravljeno delo za predavanje o tej temi, ki je bilo izvedeno na mednarodni konferenci *Althusser and contingency* v Bologni.

Realnost, iluzija, fikcija, resnica: preliminarna študija

Oznaka: N6-0286.

Vrsta projekta: projekt komplementarne sheme ARIS.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Alenka Zupančič Žerdin.

Sodelavci: P. Klepec, A. Reihanzadeh, T. Troha, M. Žele, A. Zupančič Žerdin.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Nadaljevalo se je delo na projektu, v prvi vrsti raziskovanje razmerja med resnico in indirektnostjo. Nekateri rezultati so že formulirani v znanstvenih člankih, sprejetih v objavo, organizirana je bila okrogla miza *Vdori v realnost*. Opis dogodka in posnetek sta dostopna na <https://fi2.zrc-sazu.si/sl/novice/vdori-v-realnost-okrogla-miza>.

Religija, ateizem in perverzija: med filozofijo in psihoanalizo

Oznaka: BI-US/22-24-033.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Boštjan Nedoh.

Sodelavec: B. Nedoh.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

V okviru bilateralnega projekta je bilo izvedeno gostovanje B. Nedoha na Oddelku za filozofijo Univerze v Novi Mehiki. Gostovanje je obsegalo seminar za podiplomske študente in člane predavateljskega kolektiva ter delovna srečanja z raziskovalci iz partnerske organizacije. V okviru bilateralnega sodelovanja je v pripravi posebna tematska številka *Journal for Cultural Research*, posvečena temi perverzije.

Koncept in kritika: skupna raziskava razmerja med umetnostjo in filozofijo

Oznaka: BI-AT/23-24-007.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Rok Benčin.

Sodelavec: R. Benčin.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2024.

Pri projektu s partnersko institucijo poteka raziskovanje presečišča med filozofijo in umetnostjo. V okviru projekta je bila organizirana dvodnevna mednarodna delavnica *Koncept in kritika*.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

Etika, integriteta in enakost spolov v raziskovalnem prostoru Slovenije: med politikami in njihovo implementacijo

Oznaka: V5-2144.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za kulturne in spominske študije.

Raziskovalne metode prihodnosti za preučevanje preteklosti. Uporaba generativnih slikovnih modelov za humanistiko. ARTofAI

Oznaka: NRH-2301.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Vesna Liponik

Oznaka: MR-56876.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Marina Gržinič Mauhler.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Mlada raziskovalka je izvedla sedem znanstvenih predavanj, objavila recenzijo znanstvene monografije in dva znanstvena prispevka (enega v soavtorstvu) v revijah *JAHN: European Journal of Bioethics* in *Filozofski vestnik*. V dogovoru z mentorico nadaljuje z delom na dispoziciji teme doktorske disertacije.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **M. Ažman** je področni urednik za filozofijo pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*.
- **R. Benčin** je član Nacionalnega sveta za etiko in integriteto v znanosti, član uredniškega odbora revije *Filozofski vestnik*, član International Comparative Literature Association (AILC/ICLA) Research Committee on Literary Theory, International Association for Aesthetics in član Association for Philosophy and Literature, izvajal je etične evalvacije projektov za Evropsko komisijo.
- **A. Bunta** je član uredniškega odbora revije *Filozofski vestnik*. Bil je študijski mentor mladi raziskovalki dr. Marisi Žele.
- **M. Gržinič Mauhler** je članica uredniških odborov revij *Filozofski vestnik*, časopisa *IDENTITIES: Journal for Politics, Gender and Culture* (Skopje, Severna Makedonija), *Stzuka i Dokumentacja* (Akademija za likovno umetnost Gdansk, Poljska) in uredniškega odbora za filozofijo pri *Cambridge Scholars Publishing* (Newcastle upon Tyne, Združeno kraljestvo). Bila je mentorica dvema podiplomskima študentkama (Vesni Liponik, Valeriji Zabret).
- **P. Klepec** je član Upravnega odbora ZRC SAZU, član uredniškega odbora in odgovorni urednik revije *Filozofski vestnik* ter član uredništva revije *Problemi*.
- **A. Mendižvec** je urednik knjižnega programa na založbi Maska.
- **B. Nedoh** je član uredniškega odbora revije *Filozofski vestnik* ter član združenja Northern Theory School (Lancaster, Združeno kraljestvo) in Association for Philosophy and Literature.

- **J. Šumič Riha** je članica uredniškega odbora in glavna urednica revije *Filozofski vestnik*, članica uredniškega odbora revij *Continental thought & theory* (University of Canterbury, Nova Zelandija), *Debates y combates* (Buenos Aires, Argentina), *S: Journal of the Circle for Lacanian Ideology Critique in Política Comun* (Mexico City, Mehika); je urednica serij *Moderna* in *Prizma* v okviru zbirke *Philosophica* pri Založbi ZRC. Bila je mentorica trem podiplomskim študentom (Anteju Jeriću, Gavinu Keeneyju in Rebeci Rose).
- **T. Troha** je član uredništva revije *Problemi* in uredniškega odbora revije *Filozofski vestnik*. Od junija je član Sveta RTV Slovenija, imenoval ga je SAZU. Je mentor doktorskega kandidata Voranca Kumarja.
- **M. Vesel** je član uredniškega odbora revij *Filozofski vestnik* in *Pro-Fil* (Brno, Češka), urednik zbirke *Historia Scientiae* pri Založbi ZRC ter občasni recenzent pri znanstvenih revijah *Centaurus* in *Teorie Vědy/Theory of Science*.
- **A. Zupančič Žerdin** je sourednica zbirke *Sic!* pri založbi MIT Press, glavna urednica revije *Problemi*, sourednica knjižne zbirke *Analecta* (DTP), članica uredniškega odbora revij *Filozofski vestnik* in *Crisis and Critique* ter članica sveta revij *International Journal of Badiou Studies*, *International Journal of Žižek Studies* in *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*. Bila je mentorica osmim podiplomskim študentom (doma in v tujini).

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Descartes: metoda, metafizika, fizika.** Kolokvij, Ljubljana, 29. 3.
- **Izzivi etične presoje raziskav v Sloveniji.** Posvet, Ljubljana, 3. 4., <https://www.zrc-sazu.si/sl/dogodki/izzivi-eticne-presoje-raziskav-v-sloveniji>.
- **Concept and Critique.** Delavnica v sodelovanju z Universität für angewandte Kunst Wien, Ljubljana, 4.–5. 5., <https://fi2.zrc-sazu.si/en/dogodki/concept-and-critique-a-workshop>.
- **Dobre prakse integritete in enakosti spolov v raziskovanju: primeri iz Avstrije.** Posvet, Ljubljana, 24. 5., <https://www.zrc-sazu.si/sl/dogodki/dobre-prakse-integritete-in-enakosti-spolov>.
- **Perversion and Its Discontents.** Mednarodna konferenca, Ljubljana, 30. 5., <https://fi2.zrc-sazu.si/sl/dogodki/perversion-and-its-discontents>.
- **Vdori v realnost: Kako danes misliti podnebno krizo, pandemijo, vojno in umetno inteligenco?** Okrogla miza, Ljubljana, 14. 9., <https://fi2.zrc-sazu.si/sl/novice/vdori-v-realnost-okrogla-miza>.
- **To Be Continued? ... Philosophy and Psychoanalysis Today.** Mednarodna konferenca v soorganizaciji z Newcastle University, Ljubljana, 15.–17. 11., <https://fi2.zrc-sazu.si/sl/novice/to-be-continued-philosophy-and-psychoanalysis-today>.
- **Cikel seminarjev** ob prevodu dela Renéja Descartesa *Le Monde (Svet)* v slovenski jezik, Ljubljana, od 28. 11. dalje.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V letu 2023 je bilo v knjižnico vpisanih 454 monografij in 45 zvezkov periodike.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **Filozofski vestnik XLIII/1, 2, 3.** Uredili Jelica Šumič Riha, Peter Klepec, Marina Gržinič in Jovita Pristovšek. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- College Art Association of America, New York, Združene države Amerike: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- European Graduate School, Saas Fee, Švica in Valeta, Malta: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Lancaster University, Združeno kraljestvo: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Newcastle University, Združeno kraljestvo: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Universität für angewandte Kunst, Dunaj, Avstrija: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- University of New Mexico at Albuquerque, Združene države Amerike: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Adrian Johnston, University of New Mexico at Albuquerque, Združene države Amerike, 24. 5. – 7. 6.: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Arthur Bradley, Lancaster University, Združeno kraljestvo, 29. 5. – 1. 6.: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Ethan Foore, University of New Mexico at Albuquerque, Združene države Amerike, 7. 9. – 3. 12.: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Holden M. Rasmussen, Newcastle University, Združeno kraljestvo, 1. 10. – 3. 12.: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Kobe Keymeulen, Universiteit Gent, Belgija, 1. 10. 2023 – 31. 1. 2024: raziskovalno sodelovanje.
- Lorenzo Chiesa, Newcastle University, Združeno kraljestvo, 13.–18. 11.: raziskovalno in pedagoško sodelovanje.
- Florian Czesla, Universität Potsdam, Nemčija, 1. 11. 2023 – 30. 4. 2024: štipendist DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst).

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Rok Benčin:

- *The Philosophy of Waking Up: Proust and the Multiplicity of Worlds*. Prispevek na mednarodnem kolokviju *Perspectives proustiennes*, Praga, Češka, 24. 3.
- *Animalising the Concept of World: Uexküll between Heidegger and Deleuze*. Prispevek na mednarodni delavnici *Concept and Critique*, Ljubljana, 4. 5.
- *The Miracle of Analogy and the Displacement of Concepts*. Prispevek na *Annual Workshop of the Research Committee on Literary Theory of the International Comparative Literature Association*, Berlin, Nemčija, 20. 10.

Aleš Bunta:

- *The Internalisation of Cruelty: Nietzsche, Dostoevsky, and Contemporary Heterotopias*. Predavanje na mednarodni konferenci *Perversions and Its Discontents*, Ljubljana, 30. 5.
- *The Unconscious and the Eternal Recurrence of the Same*. Predavanje na mednarodni konferenci *To Be Continued? ... Philosophy and Psychoanalysis Today*, Ljubljana, 17. 11.

Marina Gržinić Mauhler

Od 13 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Art history, migration, and political trauma*. Predavanje na *CAA-Gety Annual Pre-Conference Colloquium*, New York, Združene države Amerike, 14. 2.
- *The growth economic paradigm, human and non-human bodies, and well-being*. Predavanje na seminarju *Bodies, Politics, and Well-Being in the 21st Century*, London, Združeno kraljestvo, 29. 3.
- *The political impact of performance in the Balkans and Central Europe and beyond*. Predavanje na Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, Gdansk, Poljska, 7. 6.

Peter Klepec:

- *About the Obscene and Cruel Master*. Predavanje na mednarodni konferenci *Perversion and Its Discontents*, Ljubljana, 30. 5.
- *Psychoanalysis is not Philosophy*. Predavanje na mednarodni konferenci *To Be Continued? ... Philosophy and Psychoanalysis Today*, Ljubljana, 17. 11.
- *On the Cruelty (of War)*. Predavanje na mednarodni konferenci *Brezpogojni mir = Unconditional Peace*, Ljubljana, 23. 11.

Vesna Liponik

Od 7 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *The persistence of tropological violence and possible ways out*. Predavanje na *8th International Animal Futures Conference and 8th Biennial Conference of the European Association for Critical Animal Studies (EACAS)*, Talin, Estonija, 17. 6.
- *The uncanny animal*. Predavanje na mednarodni konferenci *To Be Continued? ... Philosophy and Psychoanalysis Today*, Ljubljana, 15. 11.
- *What Counts Is Music, Sex and the Understandable Self-Evidence of Zebras Crossing the Savannah*. Predavanje na mednarodni konferenci *The Factual Animal: Audiovisual Representations of Real Other-than-Human Animals*, Valencia, Španija, 29. 11.

Aleš Mendiževc:

- *Althusser's aleatory tendency: thinking contingency beyond arbitrariness and necessity*. Predavanje na mednarodni konferenci *Althusser and contingency*, Milano, Italija, 11. 12.

Boštjan Nedoh

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *The spirits of neoliberalism and materialist theory of happiness*. Prispevek na mednarodnem simpoziju *Spirits of neoliberalism: A symposium with Carl Raschke*, Lancaster, Združeno kraljestvo, 14. 3.
- *Materialist theory of happiness*. Predavanje v okviru bilateralnega projekta *Religija, ateizem in perverzija: med filozofijo in psihoanalizo*, Albuquerque, Združene države Amerike, 25. 8.
- *Anxiety and ontology: towards the Lacanian materialist metapsychology of the affect*. Prispevek na mednarodni konferenci *To Be Continued? ... Philosophy and Psychoanalysis today*, Ljubljana, 16. 11.

Jelica Šumič Riha

Od 6 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Lacan on the Mystical Jouissance of Being*. Predavanje na mednarodnem kolokviju *Encore, 50 years later*, Gent, Belgija, 19. 4.
- *Disorientation in A Time of the Absence of Limits*. Predavanje na mednarodnem simpoziju *Limits, Frontiers, Rims and Borders*, Nikozija, Ciper, 21. 9.
- *Choosing the Impossible or the Resistance of the Useless*. Predavanje na mednarodnem kolokviju *Critique of Resistance*, Reka, Hrvaška, 30. 11.

Arsalan Reihanzadeh:

- *The Split of Time and its Disavowal*. Predavanje na Filozofskem inštitutu ZRC SAZU, Ljubljana, 23. 5.
- *One Unites into Two: On the Neo-Platonic God*. Predavanje na mednarodni konferenci *To Be Continued? ... Philosophy and Psychoanalysis Today*, Ljubljana, 15. 11.

Tadej Troha:

- *Rat Man and the Chamber Pot*. Predavanje na mednarodni konferenci *Perversion and Its Discontents*, Ljubljana, 30. 5.
- *The Case of Metapsychology*. Predavanje na mednarodni konferenci *To Be Continued? ... Philosophy and Psychoanalysis Today*, Ljubljana, 16. 11.

Matjaž Vesel:

- *Ontološki status gibanja v Principih filozofije*. Predavanje na kolokviju *Descartes: metoda, metafizika, fizika*, Ljubljana, 29. 3.
- *Copernicus: Platonist astronomer-philosopher*. Predavanje na *World Copernican Congress*, Olsztyn, Poljska, 22. 6.
- *How did Copernicus become a Copernican*. Predavanje na konferenci *Copernicus and Italy*, Rim, Italija, 28. 9.

Marisa Žele:

- *The Primal Meal: Transubstantiation and Medieval Monstrosity*. Predavanje na mednarodni konferenci *To Be Continued? ... Philosophy and Psychoanalysis Today*, Ljubljana, 17. 11.

Alenka Zupančič Žerdin

Od 14 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Desire*. Vabljeni predavanje v okviru *Sex in Theory Annual Lectures*, Montreal, Kanada, 23. 3.
- *Dialectics of Righteousness*. Predavanje v okviru mednarodne konference *Critique of Identity*, Bayreuth, Nemčija, 6. 5.
- *Series and Doubles*. Predavanje v okviru mednarodne konference *Bacon, Philosophy and Psychoanalysis*, London, Združeno kraljestvo, 7. 9.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Jelica Šumič Riha:

- Université Paris 7 in Université Paris 8, Francija, 4. 6. – 12. 7.: raziskovalno sodelovanje.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

Since its foundation, the Institute of Philosophy has been one of the leading national institutions in the field. It is distinguished by its strong international presence, participation in contemporary social and theoretical debates, and wide range of research areas, from ethics, aesthetics, philosophy of science, and political philosophy to mediaeval philosophy, German idealism, psychoanalysis, and environmental philosophy.

In 2023, the Institute's research was conducted within the framework of the research programme *Conditions and Problems of Contemporary Philosophy* (programme leader: Dr Alenka Zupančič Žerdin) and its basic research projects. The main features of the research are defined by the study of the destiny and mutations undergone by the traditional philosophical categories in contemporary philosophical thought, as well as by investigation of the new categories introduced by contemporary philosophy.

The Institute published three issues of its journal *Filozofski vestnik* (the journal is included in the A&HCI and Scopus). All issues of *Filozofski vestnik* contain original scientific papers by Slovenian and international authors.

The central characteristics of the research remain its interdisciplinary orientation and strong engagement in international philosophical discourse. In 2023, research members of the Institute participated in conferences in Slovenia and abroad.

The members of the Institute continued their teaching activities in 2023. Members of the Institute participated in the postgraduate programme *Comparative Studies of Ideas and Cultures* of the Postgraduate School ZRC SAZU. One member of the Institute is a professor at the Academy of Fine Arts Vienna, Austria, two members of the Institute are professors at the European Graduate School, Saas Fee, Switzerland, and one member is an associate professor at the Faculty of Arts, University of Ljubljana.

<https://fi2.zrc-sazu.si/en>

Inštitut je leta 1946 ustanovil SAZU, od leta 1981 je sestavni del ZRC SAZU. Ima oddelke za fizično geografijo, humano geografijo, regionalno geografijo, naravne nesreče, varstvo okolja, Geografski informacijski sistem in tematsko kartografijo ter fizičnogeografski laboratorij, zemljepisno knjižnico in zemljepisni muzej. Izdaja znanstveno revijo *Acta geographica Slovenica* in šest knjižnih zbirsk. Je sedež Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije.

GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://giam.zrc-sazu.si/>

ZNANSTVENI SVET:

akad. prof. dr. Andrej Kranjc (do 7. 1.), izr. član SAZU pridr. prof. dr. Franci Gabrovšek, izr. član SAZU doc. dr. Špela Goričan (od 4. 9.), doc. dr. David Bole, doc. dr. Matej Gabrovec (predsednik), doc. dr. Blaž Komac (podpredsednik), doc. dr. Nika Razpotnik Visković, izr. prof. dr. Matija Zorn.

PERSONALNA SESTAVA:

Predstojnik: izr. prof. dr. Matija Zorn.

Pomočniki predstojnika: doc. dr. Mateja Breg Valjavec, dr. Matjaž Geršič, doc. dr. Janez Nared.

Znanstveni svetniki: doc. dr. David Bole (od 14. 12.), doc. dr. Matej Gabrovec, doc. dr. Blaž Komac, doc. dr. Janez Nared (od 14. 12.), dr. Drago Perko, doc. dr. Aleš Smrekar, izr. prof. dr. Matija Zorn.

Višja znanstvena sodelavka: dr. Mimi Urbanc.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Mateja Breg Valjavec, doc. dr. Rok Ciglič, doc. dr. Mateja Ferk, dr. Jerneja Fridl, dr. Primož Gašperič, dr. Matjaž Geršič, dr. Mauro Hrvat, doc. dr. Jani Kozina, doc. dr. Matej Lipar, dr. Primož Pipan, doc. dr. Katarina Polajnar Horvat, doc. dr. Nika Razpotnik Visković, doc. dr. Daniela Alexandra Teixeira da Costa Ribeiro, doc. dr. Mateja Šmid Hribar, dr. Jernej Tiran, dr. Maja Topole.

Višji strokovnoraziskovalni asistent: mag. Miha Pavšek.

Asistenti z doktoratom: dr. Maruša Goluža, dr. Erik Logar (od 21. 6.), dr. Jure Tičar, dr. Manca Volk Bahun.

Asistenti, mladi raziskovalci: Špela Čonč, Marko Senčar Mrdaković, Lenart Štut, Anja Trobec.

Vodilna strokovna sodelavka z doktoratom: dr. Petra Rus.

Samostojna strokovna sodelavka: Staša Koderman.

Organizacijske enote:

Oddelek za fizično geografijo

Vodja: Matej Lipar.

Oddelek za humano geografijo

Vodja: David Bole.

Oddelek za regionalno geografijo

Vodja: Drago Perko.

Oddelek za naravne nesreče

Vodja: Blaž Komac.

Oddelek za varstvo okolja

Vodja: Aleš Smrekar.

Oddelek za geografski informacijski sistem

Vodja: Mateja Breg Valjavec.

Oddelek za tematsko kartografijo

Vodja: Jerneja Fridl.

Fizičnogeografski laboratorij

Vodja: Mateja Ferk.

Zemljepisni muzej

Vodja: Primož Gašperič.

Zemljepisna knjižnica

Vodja: Maja Topole.

Na inštitutu deluje tudi:

Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije

Predsednik: Matjaž Geršič.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI:

Geografija Slovenije

Oznaka: P6-0101.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Blaž Komac.

Sodelavci: D. Bole, M. Breg Valjavec, R. Ciglič, M. Ferk, M. Gabrovec, M. Geršič, M. Hrvatin, S. Koderman, B. Komac, J. Kozina, M. Lipar, E. Logar, J. Nared, D. Perko, K. Polajnar Horvat, N. Razpotnik Visković, P. Rus, A. Smrekar, M. Šmid Hribar, L. Štut, D. Teixeira Da Costa Ribeiro, J. Tiran, M. Urbanc, M. Volk Bahun, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Raziskovalni program obsega temeljna analitska in sintezna geografska preučevanja Slovenije. Pri fizični geografiji so preučevali ledeniške sedimente in kraške reliefne oblike ter raziskovali pravo naravnih nesreč. Pri humani geografiji so obravnavali rudarska mesta in demografske projekcije za Slovenijo. Pri regionalni geografiji so raziskali razvoj obmejnih problemskih območij v Sloveniji, skupna zemljišča in kmetijske pokrajine. Pri varstvu okolja so obravnavali institucionalni okvir varstva okolja in geodiverziteto. Pri geografskih informacijskih sistemih in tematski kartografiji so o kartografiji objavili posebno izdajo oziroma eno od treh številke revije *Acta geographica Slovenica*. Poleg tega so objavili 19 znanstvenih člankov, monografijo o demografski analizi in projekcijah za Slovenijo, o regionalnem razvoju ter tri številke revije *Acta geographica Slovenica*.

Novi indikatorji klimatskih sprememb v stalagmitih v Sloveniji

Oznaka: J1-2478.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Sonja Lojen (Inštitut »Jožef Stefan«).

Vodja na ZRC SAZU: Matej Lipar.

Sodelavci: M. Ferk, M. Hrvatin, B. Komac, M. Lipar, J. Tičar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2024.

Projekt raziskuje okoljske razmere na slovenskem ozemlju med holocenom. Aktivnosti v tem letu so obsegale modeliranje starosti obeh stalagmitov iz Jame v Dovčku in analizo stabilnih izotopov.

Ustvarjanje, vzdrževanje, ponovna uporaba: mejne komisije kot ključ za razumevanje sodobnih mej

Oznaka: J6-2574.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Marko Zajc (Inštitut za novejšo zgodovino).

Vodja na ZRC SAZU: Matija Zorn.

Sodelavci: M. Breg Valjavec, R. Ciglič, P. Gašperič, M. Geršič, M. Hrvatin, D. Perko, M. Volk Bahun, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2024.

Za natančne mejne razmejitve na terenu so pomembne mejne komisije, zato so marsikje ključ za razumevanje natančnega poteka meja. Osredotočili so se na mejo v Beli krajini, katere spremembe so preučevali na podlagi zgodovinskih kartografskih virov. Preučevali so tudi okupacijske meje, predvsem v Obsotelju.

Koncept soodvisnosti v krasu: povezanost vrtač in jam z vidika antropogenih vplivov

Oznaka: J6-2592.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Mateja Breg Valjavec.

Sodelavci: D. Bole, M. Breg Valjavec, R. Ciglič, Š. Čonč, M. Ferk, M. Geršič, M. Hrvatin, B. Komac, M. Lipar, K. Polajnar Horvat, A. Smrekar, J. Tičar, M. Zorn (Geografski inštitut Antona Melika); A. Čarni (Biološki inštitut Jovana Hadžija); S. Šebela (Inštitut za raziskovanje krasa).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2024.

V jamah Polina peč in Divaška jama so nadaljevali z monitoringom prenikanja padavinske vode skozi vadozno cono, izvedli *time-lapse* meritve električne upornosti tal nad jamo Polina peč, vzorčili finozrnate sedimente iz vrtač ter obeh jam za laboratorijske analize, rezultate pa predstavili na konferencah.

Upravljanje lavinske nevarnosti s pomočjo klasifikacije reliefa

Oznaka: J6-2591.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Blaž Komac.

Sodelavci: R. Ciglič, M. Ferk, M. Hrvatin, B. Komac, M. Lipar, M. Pavšek, J. Tičar, M. Volk Bahun, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 12. 2023.

Preučili so vpliv plazenja na izbrane pokrajine, posebej z vidika vpliva geografskih stalnic. Dokončali so zbiranje podatkov in javno objavili digitalni atlas naravnih nesreč. Ta obsega podatke o več kot 3000 zgodovinskih naravnih nesrečah, območja naravnih nevarnosti, poseben poudarek pa je na prikazu lavinske nevarnosti ter lokacij in prvič tudi modela snežnih plazov.

Rapalska meja: četrto stoletje obstoja in stoletje dediščine ter spomina

Oznaka: J6-3124.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Božo Repe (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Matija Zorn.

Sodelavci: R. Ciglič, P. Gašperič, M. Geršič, M. Hrvatin, B. Komac, D. Perko, J. Tičar, M. Volk Bahun, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Z uporabo neinvazivnih metod daljinskega zaznavanja ter zgodovinskih kartografskih in drugih slikovnih virov so raziskovalci še naprej evidencialno materialne ostanke meje, ki so danes v pokrajini težje prepoznavni, ter ugotavljali pokrajinske spremembe, ki so nastale zaradi umestitve meje, in druge družbene posledice njene postavitve.

Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju

Oznaka: J6-3141.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matija Zorn.

Sodelavci: M. Breg Valjavec, R. Ciglič, M. Ferk, M. Hrvatin, B. Komac, M. Lipar, M. Pavšek, L. Štaut, J. Tičar, M. Volk Bahun, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

V slovenskem (Julijske Alpe, Kamniško-Savinjske Alpe), črnogorskem in albanskem visokogorju (Prokletije) so sodelavci ob ledenikih evidencialno ter vzorčili podledeniške karbonatne sedimente. V laboratoriju so zbrane vzorce pripravili za nadaljnje analize, pri čemer jih je zanimala predvsem hitrost njihovega preperevanja in starost.

Korozijske cevi kot novi indikator preteklih podnebnih sprememb

Oznaka: J6-3142.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matej Lipar.

Sodelavci: R. Ciglič, M. Ferk, M. Hrvatin, B. Komac, M. Lipar, J. Tičar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2021 – 31. 10. 2024.

Cilj projekta je definirati usmerjen vodni tok v apnencih z matrično poroznostjo kot novega paleookoljskega indikatorja z izdelavo kombiniranega geo-numeričnega modela nastanka korozijskih cevi. Aktivnosti so zajemale laboratorijsko analizo vzorcev iz Italije, Avstralije in z Bermudov.

Vpliv novih podnebnih razmer na snežne plazove v Sloveniji

Oznaka: J6-4627.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Blaž Komac.

Sodelavci: R. Ciglič, Š. Čonč, P. Gašperič, M. Geršič, M. Hrvatin, S. Koderman, B. Komac, M. Pavšek, D. Perko, J. Tičar, M. Volk Bahun, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Analizirali so podnebne in vremenske podatke ter zbrali dokumentacijo o vremenskih razmerah za obdobje delovanja obeh spletnih kamer, na osnovi katerih se opravlja izbor relevantnih posnetkov. Z identificiranjem plazovnih dogodkov bo mogoče za nazaj korelirati odvisnost plazenja od zunanjih dejavnikov.

Zrno soli, kristaliziranje sobivanja: solinarstvo kot izkustvena okoljska modrost

Oznaka: J6-50196.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Maja Bjelica (Znanstveno-raziskovalno središče Koper).

Vodja na ZRC SAZU: Primož Pipan.

Sodelavec: P. Pipan.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

Izvedli so projektna sestanka in opravili terensko delo v Sečoveljskih solinah.

Denudirane jame ravnine Nullarbor

Oznaka: J6-50213.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matej Lipar.

Sodelavci: R. Ciglič, Š. Čonč, M. Ferk, M. Hrvatin, M. Lipar, J. Tičar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

Cilj projekta je karakterizacija denudiranih jam na Nullarborju in razjasnitev speleogeneze globokih jam. Sodelavci so se pripravljali za teren in pridobivali dovoljenja za vzorčenje.

Podpora rekonstrukciji holocenskega podnebja z visokoločljivimi kriosferskimi podatki iz kraških ledenih jam v Sloveniji

Oznaka: J6-50214.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jure Tičar.

Sodelavci: R. Ciglič, Š. Čonč, M. Ferk, M. Hrvatin, M. Lipar, M. Pavšek, L. Štut, J. Tičar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

Sodelavci so uredili dovoljenja za izvedbo aktivnosti v kraških jamah, organizirali sestanke s projektnimi partnerji in laboratoriji, kupili ter namestili raznovrstne merilne opreme za spremljanje podzemne klime, v ledenih jamah opravili lidarsko snemanje, v Katastru jam pa pridobivali podatke o ledenih jamah.

Trajnostno upravljanje pokrajin: od teorije k praksi

Oznaka: Z7-1885.

Vrsta projekta: podoktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Daniela Alexandra Teixeira Da Costa Ribeiro.

Sodelavka: D. Teixeira Da Costa Ribeiro.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 31. 3. 2023.

Projekt je preučil vpliv sprememb rabe zemljišč na trajnostno upravljanje oziroma trajnostni razvoj izbranih pokrajin, ki se razlikujejo po naravnih in družbenih značilnostih, in opredelil funkcionalne pomanjkljivosti današnjih pokrajin na poti do trajnosti. Raziskava je potekala v različnih slovenskih pokrajinah. Analizirali so, kaj se v izbranih pokrajinah trenutno dogaja, in opisali različne netrajnostne prakse rabe zemljišč. Nato so prednostno razvrstili vzroke netrajnostnih praks rabe zemljišč ter s tem opredelili vplive teh praks in najbolj prizadete člane skupnosti, pa tudi ključne deležnike, ki jih je treba vključiti v načrtovanje posegov za zagotovitev trajnostnih ukrepov za odpravo netrajnostnih praks rabe zemljišč.

Celotni pristop k razvoju ob prometnih koridorjih in vozliščih

Oznaka: V6-2143.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerji: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo.

Vodja: Janez Nared.

Sodelavci: D. Bole, M. Gabrovec, M. Goluža, M. Hrvatin, J. Kozina, J. Nared, P. Rus, D. Teixeira Da Costa Ribeiro, J. Tiran, A. Trobec.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2021 – 31. 8. 2024.

Avgusta so pripravili drugo vmesno poročilo, ki je vsebovalo konceptualni okvir razvoja vozlišča, z vidika razvoja mobilnosti kot storitve (MaaS) na lokalni ravni s ciljem navezave zaledja na vozlišče pa so pripravili arhitekturno zasnovo in poslovni model MaaS. Decembra so organizirali 1. javni posvet, na katerem so obravnavali konceptualni okvir razvoja vozlišča.

Mikrotoponimi v Porabju

Oznaka: V6-2110.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Vodja: Matjaž Geršič.

Sodelavci: M. Geršič, E. Logar, D. Perko, P. Pipan (Geografski inštitut Antona Melika); M. Kumin Horvat (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2021 – 31. 12. 2023.

Izvedli so celovito analizo imenskega korpusa, ki so ga zbrali v letu 2022. Pripravili so gradivo za monografijo in zemljevid.

Standardizacija hidronimov v Registru zemljepisnih imen

Oznaka: V6-2108.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za naravne vire in prostor – Geodetska uprava Republike Slovenije.

Vodja: Drago Perko.

Sodelavci: M. Geršič, M. Hrvatin, D. Perko, J. Tičar, M. Zorn (Geografski inštitut Antona Melika); H. Dobrovoljc, M. Furlan (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2021 – 31. 8. 2024.

Projekt analizira hidronime v Registru zemljepisnih imen, ki je največja podatkovna baza zemljepisnih imen v Sloveniji. Na podlagi mednarodnih in slovenskih standardizacijskih pravil pripravljajo standardizacijski dokument s hidronimi, ki omogoča njihovo standardizacijo. Z občinami so preverili ustreznost hidronimov iz REZI-ja za vsa štiri merila (1 : 5000, 25.000, 250.000 in 1.000.000) in pripravili bazo njihovih pripomb.

Podnebno pogojene naravne nesreče in odziv sistema ZRP v Republiki Sloveniji

Oznaka: V5-2150.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za obrambo.

Vodja: Miro Haček (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede).

Vodja na ZRC SAZU: Blaž Komac.

Sodelavca: R. Ciglič, B. Komac.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 31. 3. 2023.

Pripravljeni so bili mednarodna primerjava Slovenije glede učinkov naravnih nesreč, analiza stroškov in škode zaradi naravnih nesreč za Slovenijo, analiza velikih gozdnih požarov v Sloveniji ter elaborat Podnebno pogojene naravne nesreče in odziv sistema ZRP v Republiki Sloveniji.

Identifikacija, ovrednotenje in kartiranje ekosistemskih storitev naravovarstveno pomembnejših območij v Sloveniji – NatGuidES

Oznaka: V1-2141.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo.

Vodja: Mateja Šmid Hribar.

Sodelavci: M. Šmid Hribar, D. Teixeira Da Costa Ribeiro (Geografski inštitut Antona Melika); A. Čarni (Biološki inštitut Jovana Hadžija).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 11. 2023.

V zadnjem letu projekta so v petih zavarovanih območjih s predstavniki parkov, Zavoda RS za varstvo narave ter Ministrstva za okolje, podnebje in energijo ocenili in kartirali izbrane ekosistemske storitve ter na podlagi vseh vmesnih rezultatov pripravili smernice in priročnik za identifikacijo, ocenjevanje ter kartiranje ekosistemskih storitev, ki so jih predstavili na zaključnem dogodku 8. 11.

Raziskave za opredelitev onesnaženosti podzemnih jam na ravni Slovenije, njihovo prednostno sanacijo ter monitoring stanja jam

Oznaka: V1-2140.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo.

Vodja: Jure Tičar.

Sodelavci: M. Breg Valjavec, R. Ciglič, M. Ferk, M. Lipar, J. Tičar, M. Volk Bahun (Geografski inštitut Antona Melika); M. Blatnik, A. Švara (Inštitut za raziskovanje krasa).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 31. 3. 2024.

Zbirali so podatke o onesnaženosti jam v Sloveniji, razvili protokol za izvedbo sanacije jam, pregledali stanje jam na izbranem vzorcu onesnaženih jam in sodelovali s tujimi strokovnjaki, svoje delo pa so predstavili na zborovanjih.

Dopolnitev evidence prikritih vojnih grobišč in Registra vojnih grobišč s podatki o prikritih vojnih grobiščih v podzemnih jamah

Oznaka: V6-2281.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za obrambo.

Vodja: Peter Mikša (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Jure Tičar.

Sodelavca: J. Tičar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2024.

Pregledali in analizirali so podatke v Katastru jam, ugotovili 198 lokacij potencialnih vojnih grobišč ter jih primerjali z Evidenco vojnih grobišč, izbrali lokacije novih grobišč za terenski pregled in vzpostavili zgodovinske kontekste pojavljanja novih lokacij grobišč.

Mobilnostna revščina v Republiki Sloveniji

Oznaka: V6-2251.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerji: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za naravne vire in prostor, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo.

Vodja: Matej Gabrovec.

Sodelavci: D. Bole, M. Gabrovec, M. Goluža, J. Nared, P. Pipan, J. Tiran.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 31. 5. 2024.

V okviru drugega delovnega sklopa so določili kazalnike za opredeljevanje prevozne revščine, v tretjem delovnem sklopu pa pripravljali kvantitativno prostorsko analizo prevozne revščine in kvalitativno analizo ranljivih skupin.

Vrednotenje ukrepov regionalne politike v Sloveniji v programskem obdobju 2014–2020

Oznaka: V6-2287.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj.

Vodja: Janez Nared.

Sodelavci: J. Kozina, E. Logar, J. Nared, P. Rus, A. Trobec.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Aprila so oddali predhodno poročilo, ki je vsebovalo opis strateškega regijskega projekta in pregled izvajanja regionalne politike v šestih evropskih državah, oktobra pa v okviru prvega vmesnega poročila še dopolnjen pregled regionalnih politik šestih izbranih držav.

Preučevanje slovenskih ledenikov

Oznaka: Triglavski ledenik in Ledenik pod Skuto.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matej Lipar.

Sodelavci: R. Ciglič, M. Lipar, M. Pavšek, J. Tičar, L. Štaut, M. Zorn (Geografski inštitut Antona Melika); F. Drole (Inštitut za raziskovanje krasa).

Obdobje trajanja: od 1. 9. 1946.

Redne meritve na Triglavskem ledeniku so potekale 26. in 27. 9., na Ledeniku pod Skuto pa 29. 9. Na obeh ledenikih so izvedli GPS-izmero površine in fotografsko dokumentiranje ter ju posneli z brezpilotnim letalnikom. Površini obeh ledenikov se še naprej krčita; površina Triglavskega ledenika (< 0,2 ha), ki se je razkosal na dve ledeniški zaplati, je dosegla svoj minimum, Ledenik pod Skuto (1,2 ha) pa se je predvsem zelo stanjšal. Nadaljevali so z vzdrževanjem samodejnega fotografiranja kamere Triglavski ledenik na Kredarici (<http://ktl.zrc-sazu.si/>, od 27. 4. 2013) in z arhiviranjem posnetkov. Enake meritve so izvedli tudi na ledeniku Maja e Jezercës (Prokletije, Albanija). V okviru 6. etape Ledeniške karavane (CIPRA Italia in Legambiente, Italija) so na prelazu Maloja/Bergell (Švica) sodelovali na glaciološkem panelu ter pri pripravi in sprejetju Manifesta za upravljanje ledenikov in z njimi povezanih virov. Na bližnjem ledeniku Morteratsch so se udeležili ozaveščevalnih aktivnosti.

Mesta brez vrednosti? Družbeno-gospodarska preobrazba industrijskih mest v Švici in Sloveniji

Oznaka: N6-0157.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: David Bole.

Sodelavci: D. Bole, P. Gašperič, M. Goluža, J. Kozina, J. Nared, P. Pipan, N. Razpotnik Visković, M. Senčar Mrdaković, J. Tiran, A. Trobec.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2020 – 31. 10. 2024.

V projektu so v okviru participativnega delovnega paketa organizirali delavnico v Trbovljah, kjer so lokalni deležniki ugotavljali vpliv industrijske dediščine na razvoj mesta. V Bernu (Švica) je bila organizirana zaključna konferenca pod pokroviteljstvom IGU komisije za ekonomsko geografijo.

TuneOurBlock; Preobrazba mestnih četrti po meri človeka: uporaba koncepta superbloka v različnih urbanih strukturah

Oznaka: H6-8290.

Vrsta projekta: mednarodni ARIS projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, JPI Urban Europe Management Board c/o Austrian Research Promotion Agency (FFG).

Vodja: Jernej Tiran.

Sodelavci: D. Bole, J. Nared, J. Tiran.

Obdobje trajanja: 1. 5. 2021 – 30. 4. 2024.

V projektu so na podlagi rezultatov metode delfi oblikovali definicijo superblokov, sodelovali pri pripravi projektnih izročkov ter soorganizirali mednarodno konferenco o superblokiv v Barceloni in projektni sestanek v Berlinu, katerih sestavni del je bila tudi delavnica.

Geokemija ledu: Slovenija in ZDA: Pretekli in recentni podnebni signali ledeniškega in jamskega ledu v Sloveniji in v ZDA

Oznaka: BI-US/22-24-023.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matija Zorn.

Sodelavci: M. Lipar, J. Tičar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Obiskali so Državno univerzo v Ohio, kjer so imeli tri vabljen predavanja v Byrdovem centru za polarne in podnebne raziskave, eno pa v Centru za slavistične in vzhodnoevropske študije. Z ameriškimi partnerji so objavili članek o geokemiji ledu v slovenskih jamah.

Perspektiva remediacije onesnaženih kraških območij

Oznaka: BI-US/22-24-108.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jure Tičar.

Sodelavci: M. Lipar, M. Zorn (Geografski inštitut Antona Melika); A. Švara (Inštitut za raziskovanje krasa).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Sodelovali so z Nacionalnim inštitutom za raziskovanje krasa v Novi Mehiki. Izvedli so terensko delo v El Mapais National Monument, Captain Mountains in Carlsbad Caverns National Park. Sodelovali so z Uradom za upravljanje zemljišč Nova Mehika. Izvedli so javne predstavitve na temo onesnaženosti krasa in jam.

Razporeditev vrtač v tropskem klimatskem pasu obalno-otoškega okolja (Guam, ZDA) in zmernem klimatskem pasu kontinentalnega okolja (Slovenija)

Oznaka: BI-US/22-24-089.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matej Lipar.

Sodelavci: M. Ferk, M. Lipar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

V okviru sodelovanja z Univerzo Guam so preučevali geomorfološke značilnosti v Sloveniji in Združenih državah Amerike, primerjali površinske značilnosti in razlago njihovih razlik ter povezovanje zemeljskih gonilnikov v obeh klimatskih okoljih s paleoklimo in paleohidrologijo.

Social sciences & Humanities for Achieving a Responsible, Equitable and Desirable GREEN DEAL [Družbene in humanistične vede za doseganje odgovornega, pravičnega in zelenega Zelenega dogovora]

Oznaka: SHARED GREEN DEAL.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: Evropska unija, Evropska komisija, Evropska izvajalska agencija za raziskave (REA).

Vodja: Mateja Šmid Hribar.

Sodelavke: S. Koderman, M. Šmid Hribar, D. Teixeira Da Costa Ribeiro.

Obdobje trajanja: 1. 2. 2022 – 31. 1. 2027.

V začetku leta so s projektnimi partnerji izbrali štiri lokalne partnerje, ki so aprila začeli enoletni socialni eksperiment. Aprila so v Ljubljani za njih organizirali usposabljanje v obliki študijskih krožkov, novembra pa so sodelovali pri izvedbi vmesnega študijskega srečanja v Atenah.

Science for Evidence-based and sustainable decisions about NATURAL capital [Znanost na dokazih temelječe in trajnostne odločitve o naravnem kapitalu]

Oznaka: SELINA.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje Evropa.

Sofinancer: Evropska unija, Evropska komisija, Evropska izvajalska agencija za raziskave (REA).

Vodja: Mateja Šmid Hribar.

Sodelavki: M. Šmid Hribar, D. Teixeira Da Costa Ribeiro.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2027.

Pregledali so literaturo s področja povezav stanja ekosistemov in ekosistemskih storitev ter začeli s kartiranjem relevantnih deležnikov, ki jih bodo pozneje vključili v Slovensko skupnost praks.

Boosting greenhouse gas emissions reduction by 2020 with a view to 2030 – promoting sustainable transport, energy efficiency, renewable energies and sustainable, climate protecting land use in the transition to low carbon society [Spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 s pogledom na 2030 – promocija trajnostne mobilnosti, učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije in v blaženje podnebnih sprememb usmerjene rabe tal z namenom prehoda v nizkoogljično družbo]

Oznaka: CARE4CLIMATE.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Life+.

Sofinancerji: Evropska unija, Evropska komisija, Executive Agency for Small and Medium-sized enterprise, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo.

Vodja na ZRC SAZU: Matej Gabrovec.

Sodelavci: D. Bole, R. Ciglič, M. Gabrovec, M. Geršič, M. Goluža, M. Hrvatina, P. Pipan, P. Rus, J. Tiran, M. Volk Bahun.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 12. 2026.

ZRC SAZU v okviru sklopa trajnostne mobilnosti vodi akcijo Integriranje javnega potniškega prometa. Sodelavci so urejali podatkovne baze, ki so osnova za delovanje mobilnosti kot storitve. Za spodbujanje uporabe javnega prometa so pripravili spletno aplikacijo V hribe z javnim prevozom.

CA18135 – Fire in the Earth System: Science & Society [Požari v okoljskem sistemu Zemlje: znanost in družba]

Oznaka: FIRElinks.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt – COST.

Sofinancer: COST Association.

Vodja: Matija Zorn.

Sodelavci: M. Ferk, J. Tičar, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 24. 4. 2019 – 23. 4. 2023.

Projekt je bil namenjen povezovanju raziskovalnih ustanov in raziskovalcev, ki se ukvarjajo s problematiko gozdnih požarov, upravljanjem zemljišč z visoko požarno ogroženostjo, preučevanjem požarnih vplivov na rastlinstvo, živalstvo, prst in vodo ter s socialno-ekonomskim, zgodovinskim, geografskim in političnim dojemanjem požarov. V zadnjem letu projekta so preučevali predvsem erozijo prsti na požarišču po požaru na Krasu julija 2022.

Supporting Tourism SMEs Triple Transition by Uncovering the Value of Sky as Destination [Podpora podjetjem na področju turizma z odkrivanjem potenciala, ki ga ima na destinaciji nebo]

Oznaka: LookUP.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt – COSME.

Sofinancer: European Innovation Council And Smes Executive Agency (EISMEA).

Vodja: Nika Razpotnik Visković.

Sodelavci: E. Logar, N. Razpotnik Visković, P. Rus.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 1. 2025.

Projekt spodbuja ovrednotenje neba kot turistične znamenitosti ter ga uveljavlja kot sredstvo za trajnostno, digitalno in odporno preobrazbo turističnega sektorja. Na podlagi terenske raziskave so izdali priročnik za podjetja s primeri dobrih praks.

Sustainable measures for achieving resilient transportation in metropolitan regions [Trajnostni ukrepi za učinkovitejši promet v metropolitanskih regijah]

Oznaka: SMART-MR.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Interreg Evropa.

Sofinancerja: Region Nord Pas de Calais-Picardie, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Janez Nared.

Sodelavci: M. Gabrovec, M. Hrvatini, S. Koderman, J. Kozina, J. Nared, P. Pipan, P. Rus, J. Tiran, A. Trobec, M. Volk Bahun (Geografski inštitut Antona Melika); N. Juvan Mastnak (Uprava ZRC).

Obdobje trajanja: 1. 4. 2016 – 31. 3. 2023.

Poročali so o opravljenih aktivnostih Skupnemu tehničnemu sekretariatu, s potrditvijo poročila pa je bil projekt uspešno sklenjen.

ECOLOGICAL VINEYARDS GOVERNANCE ACTIVITIES FOR LANDSCAPE'S STRATEGIES [Upravljanje in dejavnosti v ekoloških vinogradih kot podlaga za pripravo pokrajinskih strategij]

Oznaka: ECOVINEGOALS.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Interreg Adrion.

Sofinancerja: GAL Venezia Orientale, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Primož Pipan.

Sodelavci: M. Hrvatini, S. Koderman, P. Pipan, M. Šmid Hribar, M. Topole (Geografski inštitut Antona Melika); N. Juvan Mastnak (Uprava ZRC).

Obdobje trajanja: 1. 3. 2020 – 28. 2. 2023.

Organizirali so zaključni dogodek projekta v Ajdovščini, kjer so predstavili lokalne akcijske načrte in transnacionalne strategije za agroekološki prehod na pilotnem območju Vipavsko gričevje, se udeležili zaključne konference projekta in pripravili akcijski načrt, strategijo ter smernice za agroekološki prehod za regijo ADRION.

TranStat - Transitions to Sustainable Ski Tourism in the Alps of Tomorrow [Trajnostna preobrazba smučarskih središč v Alpah]

Oznaka: TranStat.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Interreg Alpski prostor.

Sofinancer: Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Maruša Goluža.

Sodelavci: M. Goluža, J. Nared, P. Pipan, K. Polajnar Horvat, P. Rus, A. Smrekar, A. Trobec.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2022 – 31. 10. 2025.

Sodelavci so preučevali smučarska središča, v Sloveniji sta to Kranjska Gora in Zreče, zbirali in analizirali podatke o prebivalstvu, gospodarstvu in okolju, vzpostavili omrežja deležnikov ter opredelili ključne dejavnike sprememb, ki bodo krojile prihodnost smučarskih središč.

ESPON Territorial study - Quality of life in the Alpine Convention Space [Teritorialna študija ESPON – Kakovost življenja v prostoru Alpske konvencije]

Oznaka: ESPON 2030.

Vrsta projekta: mednarodni tržni projekt.

Naročnik: Istituto di studi per l'Integrazione dei Sistemi.

Vodja: Jani Kozina.

Sodelavci: J. Kozina, J. Nared, P. Rus, M. Senčar Mrdaković.

Obdobje trajanja: 24. 4. 2023 – 31. 12. 2023.

S sodelovanjem strokovnjakov in različnih deležnikov so testirali laboratorije za merjenje teritorialne kakovosti življenja v Trentu (Italija), na avstrijskem Koroškem (Avstrija), v Koroški regiji (Slovenija) in kantonu Ticino (Švica).

Ex-ante in ex-post raziskave stanja na področju vrzeli med kreativnim potencialom slovenskega gospodarstva in servisnimi zmožnostmi kreativnega sektorja

Oznaka: M. C. RUK.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Kulturno izobraževalno društvo PiNA.

Vodja: Jani Kozina.

Sodelavca: J. Kozina, M. Senčar Mrdaković.

Obdobje trajanja: 30. 1. 2020 – 15. 6. 2023.

M. C. RUK je mreža raziskovalnih centrov umetnosti in kulture na presečišču sodobnih tehnologij, znanosti ter gospodarstva. V tem interdisciplinarnem vozlišču se razvijajo inovativni proizvodi in storitve za mehko ter humano tehnologijo prihodnosti. Naložba sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Inštitut je kot zunanji izvajalec projekt podpiral znanstveno in strokovno. Pripravil je tri študije: Vrednotenje RUK laboratorijev na presečišču umetnosti, znanosti in tehnologije, Prostorski vidiki financiranja kulture iz javnih sredstev v Sloveniji, Analiza vrzeli med ustvarjalnim potencialom slovenskega gospodarstva ter servisnimi zmožnostmi kulturnega in ustvarjalnega sektorja.

Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen

Oznaka: KSZI.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Ministrstvo za naravne vire in prostor – Geodetska uprava Republike Slovenije.

Vodja: Matjaž Geršič.

Sodelavca: M. Geršič, D. Perko.

Obdobje trajanja: od 14. 9. 1995.

Komisija je skladno z nalogami, ki ji jih je podelila Vlada Republike Slovenije, na nacionalni ravni potrdila imenovanja in preimenovanja 21 uličnih imen ter obravnavala številna druga strokovna vprašanja. Na regionalni ravni je sodelovala s sorodnimi komisijami sosednjih držav, na mednarodni ravni pa delovala v imenoslovnih organih OZN, kjer je zastopala interese Slovenije. Predsednik Komisije se je maja udeležil 3. zasedanja Skupine izvedencev Združenih narodov za zemljepisna imena (UNGEGN) v New Yorku.

Misija: Triglavski ledenik v Peking

Oznaka: TLP.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Pivovarna Laško Union.

Vodja: Miha Pavšek.

Sodelavci: R. Ciglič, M. Geršič, M. Hrvatini, M. Lipar, J. Tičar, M. Volk Bahun, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 24. 9. 2021 – 30. 6. 2023.

V okviru ozaveščevalne kampanje Misija: Triglavski ledenik v Peking so sodelovali pri promocijskih aktivnostih in komunikacijskih vsebinah naročnika ter partnerjev kampanje. Na dogodku Misija: Triglavski ledenik v Peking, ki je potekal 22. 3. v Atriju ZRC, so predstavili rezultate raziskav Triglavskega ledenika.

Elaborat o varnosti pred snežnimi plazovi za Smučišče Zatrnik na območju smučarskih naprav in prog Hotunjski vrh in Berjanca

Oznaka: Lavinski elaborat Zatrnik.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: RTC Zatrnik, d. o. o.

Vodja: Miha Pavšek.

Sodelavci: M. Hrvatini, M. Pavšek, M. Volk Bahun.

Obdobje trajanja: 1. 5. – 15. 6. 2023.

Skladno z določili Zakona o varnosti na smučiščih so izdelali elaborat o zagotavljanju varnosti pred snežnimi plazovi. Ti večinoma ne ogrožajo obeh smučarskih naprav in pripadajočih smučarskih prog, ni pa jih moč povsem izključiti. Varnost pred snežnimi plazovi v največji meri zagotavljajo gozdovi, zato je ključno ustrezno gospodarjenje z gozdovi in vzdrževanje njihove protierozijske funkcije.

Mnenje o vnovični vzpostavitvi sistema za namerno proženje Gazex kot dopolnilnem ukrepu za celovito zagotavljanje varnosti pred snežnimi plazovi na območju smučarskih prog in naprav Smučišča Kanin

Oznaka: Lavinski elaborat Kanin.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Sončni Kanin, d. o. o.

Vodja: Miha Pavšek.

Sodelavci: B. Komac, M. Hrvatini, M. Pavšek, M. Volk Bahun.

Obdobje trajanja: 1.–31. 1. 2023.

Skladno z določili Zakona o varnosti na smučiščih so izdelali izvedensko mnenje o vnovični vzpostavitvi delovanja sistema za namerno proženje snežnih plazov. Treba ga je dopolniti, nadgraditi in uporabljati sočasno z drugimi ukrepi s področja lavinske preventive.

Izdelava predloga optimizacije mestnega potniškega prometa v občini Jesenice in podpora pri pripravi razpisne dokumentacije za podelitev koncesije

Oznaka: Optimizacija prometa.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Občina Jesenice.

Vodja: Dušan Fajfar (IGEA, d. o. o.).

Vodja na ZRC SAZU: Matej Gabrovec.

Sodelavec: M. Gabrovec

Obdobje trajanja: 1. 3. – 12. 5. 2023.

Inštitut je sodeloval pri pripravi predloga sprememb linij in izhodišč za integracijo mestnega ter medkrajevnega javnega linijskega prometa.

Zemljevidi za učbenik slovenščine

Oznaka: Slovenščina zemljevidi.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Založba Rokus Klett.

Vodja: Matija Zorn.

Sodelavci: R. Ciglič, M. Volk Bahun, M. Zorn.

Obdobje trajanja: 1.–30. 9. 2023.

Za učbenike in delovne zvezke za slovenščino so izdelali ter priredili več zemljevidov.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI:

Dediščina na obrobjih. Novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega

Oznaka: P5-0408.

Vodilni inštitut z opisom programa: Inštitut za slovensko narodopisje.

Biografije poti: hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov

Oznaka: J6-4611.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

Izolirani ljudje in skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem

Oznaka: J6-4610.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Raziskave ogroženih narečij v slovenskem jezikovnem prostoru (Radgonski kot, Gradiščanska, Hum na Sotli z okolico, Dubravica z okolico)

Oznaka: V6-2109.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.

The image of Alpine Products: A common resource for pan-Alpine territorial brand cooperation [Podoba alpskih izdelkov kot skupni vir teritorialnega sodelovanja pri znamčenju na območju Alp]

Oznaka: MadelnTheAlps.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Collaborative solutions for a heritage & consumer sensitive relocalization of sustainable, circular, and innovative Alpine textile value chains [Skupne rešitve za relokalizacijo trajnostnih, krožnih vrednostnih verig alpskega tekstila, dovzetne za dediščino in potrošnike]

Oznaka: AlpTextyles.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI:

Anja Trobec

Oznaka: MR-37557.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mladi raziskovalki: Janez Nared.

Drugi mentorji: Katja Vintar Mally in Barbara Lampič (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Mlada raziskovalka je v okviru raziskovalnega dela analizirala intervjuje, izvedla predavanje in delavnico na temo izzivov ekološkega kmetijstva na zavarovanih območjih na strokovni konferenci Aktualno na področju ekološkega kmetijstva 2023 ter napisala večino doktorske disertacije.

Špela Čonč

Oznaka: MR-54767.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Mateja Breg Valjavec.

Drugi mentor: Miha Krofel (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta.

Mlada raziskovalka je nadaljevala z analizami podatkov ter zaznavanjem reliefnih oblik v Sloveniji in tujini z uporabo geografskih informacijskih sistemov za doktorsko disertacijo. Terensko delo se je nanašalo na preverjanje metod za zaznavanje reliefnih oblik in zimsko sledenje risov ter divjih mačk. Sodelovala je pri projektne delu, pisanju znanstvenih člankov in se udeležila konferenc ter simpozijev.

Marko Senčar Mrdaković

Oznaka: MR-55882.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Jani Kozina.

Druga mentorica: Valentina Gulin Zrnić (Univerza v Zagrebu, Fakulteta za humanistične in družbene vede, Inštitut za etnologijo in folkloristiko).

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Mladi raziskovalec je oddal dispozicijo doktorske disertacije in opravil prvo raziskovalno študijo v starem mestnem jedru Kopra, kar vključuje predvsem opravljanje intervjujev s ključnimi deležniki lokalnega razvoja. Sodeloval je pri raziskovalnih projektih, se udeležil raziskovalnih delavnic in simpozijev ter se deset dni usposabljal na jugovzhodu Toskane v krajih Cetona in Monticchiello v okviru štipendije dr. Bojana Erhartiča.

Lenart Štut

Oznaka: MR-56874.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Rok Ciglič.

Drugi mentor: Blaž Repe (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Mladi raziskovalec je določil zasnovo doktorske disertacije in opravil preliminarno terensko delo na območju kulturnih teras v zaledju Kopra. Sodeloval je pri raziskovalnih projektih in se udeležil simpozijev in konferenc v Sloveniji ter tujini.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **D. Bole** je član strokovnega odbora simpozija *Slovenski regionalni dnevi*, član uredniških odborov knjižnih zbir *Geografija Slovenije*, *Georitem* in *Regionalni razvoj*, član uredniškega odbora ter področni sourednik za regionalno planiranje pri znanstveni reviji *Acta geographica Slovenica* in član uredniškega sveta znanstvene revije *Journal of Urban and Regional Analysis*. Je član ocenjevalnega panela evropskega raziskovalnega programa *HERA* za razpis *Public Spaces: Culture and Integration in Europe*, evropskega raziskovalnega programa *HORIZON EUROPE* za razpis *WIDERA*, Delovne skupine za mednarodni preboj pri ZRC SAZU. Je državni predstavnik raziskovalne mreže *EURA* (European Urban Research Association) in član *RSA* (Regional Studies Association) ter Ljubljanskega geografskega društva.
- **M. Breg Valjavec** je članica Izvršilnega odbora Geomorfološkega društva Slovenije, nadomestna članica Sosveta za statistiko naravnih virov in okolja pri Statističnem uradu Republike Slovenije ter članica organizacijskega odbora bialnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji*, organizacijskega in znanstvenega odbora *European SCGIS conference*, znanstvenega odbora *Natural Hazards International Conference* ter uredniških odborov knjižnih zbir *Geografija Slovenije*, *Georitem* in *GIS v Sloveniji*. Je tudi članica uredniškega odbora in področna sourednica za varstvo okolja znanstvene revije *Acta geographica Slovenica*. Je somentorica trem podiplomskim študentom.
- **R. Ciglič** je član uredniškega odbora in glavni sourednik znanstvene revije *Acta geographica Slovenica*, član uredniških odborov knjižnih zbir *Geografija Slovenije* in *Georitem*, član uredniških odborov in sourednik knjižnih zbir *GIS v Sloveniji* in *Naravne nesreče* ter član uredniškega odbora revije *Acta Geobalcatica*. Je tudi član organizacijskega in znanstvenega odbora triennialnega znanstvenega posveta *Naravne nesreče v Sloveniji* in bialnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji* ter znanstvenega odbora mednarodne

- konferenca *Geobalcanica*. Je predsednik Komisije za uporabo geografskih informacijskih sistemov pri varovanju okolja Zveze geografov Slovenije in koordinator štipendijskega programa SCGIS (*Society for Conservation GIS*) za Slovenijo. Je somentor podiplomskima študentoma in dodiplomskemu študentu.
- **Š. Čonč** je članica uredniškega odbora in tehnična urednica znanstvene revije *Acta geographica Slovenica*. Je članica Izvršnega odbora in referentka za kratke ekskurzije v Ljubljanskem geografskem društvu, Upravnega odbora društva Dinaricum, Izvršilnega odbora Geomorfološkega društva Slovenije in članica organizacijskega odbora bienalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji* ter trienalnega znanstvenega posveta *Naravne nesreče v Sloveniji*. Je urednica spletne strani Ljubljanskega geografskega društva.
 - **M. Ferik** je podpredsednica Komisije za priznanja in nagrade ZRC SAZU, članica uredniškega odbora ter področna sourednica za fizično geografijo znanstvene revije *Acta geographica Slovenica*. Je članica uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije*, *Georitem* in *Naravne nesreče* ter organizacijskega odbora trienalnega znanstvenega posveta *Naravne nesreče v Sloveniji*. Je članica nadzornega odbora Geomorfološkega društva Slovenije (od 28. 3.) in Avstralske speleološke zveze – interesne skupine Nullarbor (*Australian Speleological Federation – Nullarbor Special Interest Group*). Je mentorica trem dodiplomskim študentom in podiplomskemu študentu.
 - **J. Fridl** je pomočnica direktorja ZRC SAZU in vodja Infrastrukturne pisarne na Upravi. Vodi tudi infrastrukturni program ZRC SAZU z naslovom *Naravna in kulturna dediščina*. Je nacionalna predstavnica evropske mreže DARIAH (*Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities*).
 - **M. Gabrovec** je član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem*, znanstvenih revij *Acta geographica Slovenica*, kjer je tudi področni sourednik za regionalno geografijo, *Geografski vestnik* in *eco.mont* ter znanstveno-izobraževalnega časopisa *Acta Triglavensia*. Je član disciplinske komisije Ljubljanskega geografskega društva, nadzornih odborov Zveze geografov Slovenije in Geomorfološkega društva Slovenije, Strokovnega sveta Triglavskega narodnega parka, Nacionalne delovne skupine za celostne prometne strategije ter Znanstvenega sveta ZRC SAZU. Je mentor podiplomskemu študentu.
 - **P. Gašperič** je upravnik in član uredniškega odbora revije *Geografski obzornik*, član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter član Ljubljanskega geografskega društva.
 - **M. Geršič** je sourednik in član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* ter *Georitem*. Je področni sourednik za regionalno geografijo pri znanstveni reviji *Acta geographica Slovenica*. Je član Izvršnega odbora Zveze geografov Slovenije, član Gorenjskega geografskega društva, Društva učiteljev geografije Slovenije, Društva geodetov Gorenjske, Delovne skupine za eksonime (*Working Group on Exonyms*) ter Vzhodnosrednjeevropskega in jugovzhodnoevropskega oddelka (*East Central and South-East Europe Division*) pri UNGEGN-u (*United Nations Group of Experts on Geographical Names*). Ureja spletne strani Delovne skupine za eksonime, Vzhodnosrednjeevropskega in jugovzhodnoevropskega oddelka pri UNGEGN-u, Komisije za preučevanje sprememb rabe in pokrovnosti tal (*Commission on Land Use and Land Cover Change*) pri Mednarodni geografski zvezi ter inštitutski Facebook profil. Je tudi član delovne skupine za pripravo geslovnika za področje geografije pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*, delovne skupine Državnega sveta za pripravo koncepta in zakonodajnih podlag za vzpostavitev prihodnje pokrajinske delitve Republike Slovenije, Založniškega sveta Založbe ZRC ter koordinacijskega in uredniškega odbora Historičnega seminarja na ZRC SAZU. Mednarodna kartografska zveza (ICA) ga je izvolila za svojega predstavnika v tričlanskem predsedstvu Skupne komisije za imenoslovje pri Mednarodni kartografski zvezi in Mednarodni geografski zvezi (*Joint ICA/IGU Commission on toponymy*).
 - **M. Goluža** je članica Ljubljanskega geografskega društva ter Komisije za regionalno in prostorsko planiranje pri Zvezi geografov Slovenije. Je področna urednica in članica uredniškega odbora znanstvene revije *Acta geographica Slovenica* ter članica organizacijskih odborov simpozija *Slovenski regionalni dnevi*. Je članica Zveze mladih akademikov (*Young Academics Network*), ki deluje pod okriljem Evropske zveze prostorsko načrtovalskih šol (*Association of European Schools of Planning*).
 - **M. Hrvatin** je član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter član uredniškega odbora in področni sourednik za regionalno geografijo znanstvene revije *Acta geographica Slovenica*.
 - **B. Komac** je glavni sourednik in član uredniškega odbora znanstvene revije *Acta geographica Slovenica*, glavni in odgovorni urednik strokovne revije za vprašanja naravnih nesreč *Ujma*, član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter revij *International Journal of Disaster Risk Management* in *Földrajzi közlemények: a Magyar Földrajzi Társaság tudományos folyóirata*, sourednik in član uredniškega odbora knjižne zbirke *Naravne nesreče* ter član organizacijskega odbora trienalnega znanstvenega posveta *Naravne nesreče v Sloveniji*. Je terminološki svetovalec za področje geografije pri pripravi novega *Slovarja slovenskega knjižnega jezika* in član delovne skupine za pripravo geslovnika za področje geografije pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*. Je član Evropskega svetovalnega odbora Združenih narodov za znanosti in tehnologije za področje naravnih nesreč (E-STAG) ter član Sveta za vode pri Ministrstvu za naravne vire in prostor.
 - **J. Kozina** je član uredniškega odbora in področni sourednik za humano geografijo znanstvene revije *Acta geographica Slovenica*, član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije*, *Georitem* in *Regionalni razvoj* ter sourednik zbirke *CAPACities*. Je član nadzornega odbora Slovenskega regionalno razvojnega sklada, RSA (*The Regional Studies Association*), svetovalnega odbora *EUSDR PA 10 Danube Local Actors Platform*, Ljubljanskega geografskega društva, strokovnega odbora simpozija *Slovenski regionalni dnevi* in medobčinske pobude Čezmejno e-sodelovanje v Podonavski eRegiji ter član Sosveta za statistiko prebivalstva pri Statističnem uradu Republike Slovenije. Je koordinator modula Humana geografija na doktorskem programu Primerjalni študij idej in kultur na Podiplomski šoli ZRC SAZU. Je mentor podiplomskemu študentu.

- **M. Lipar** je član uredniškega odbora in področni sourednik za fizično geografijo pri znanstveni reviji *Acta geographica Slovenica* ter področni sourednik pri znanstveni reviji *Geosciences*. Je član Avstralske speleološke zveze – interesne skupine Nullarbor (*Australian Speleological Federation – Nullarbor Special Interest Group*) ter Avstralske in novozelandske geomorfološke zveze (*The Australian and New Zealand Geomorphology Group*). Je mentor dodiplomskemu in podiplomskemu študentu.
- **E. Logar** je član organizacijskega odbora simpozija *Slovenski regionalni dnevi* ter urednik inštitutskih spletnih strani in inštitutskega profila na omrežju X.
- **J. Nared** je član uredniških odborov knjižnih zbir *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter sourednik in član uredniškega odbora knjižne zbirke *Regionalni razvoj* ter knjige *Notranjski listi IV*. Je predsednik strokovnega odbora simpozija *Slovenski regionalni dnevi* in ambasador RSA (*The Regional Studies Association*) za Slovenijo ter član strokovnega odbora konference *Regional Studies Association* (RSA) z naslovom *Transforming Regions: Policies and Planning for People and Places*. Je član Odbora za gospodarstvo pri Regionalnem razvojnem svetu Ljubljanske urbane regije in član uredniškega odbora ter področni sourednik za regionalno planiranje pri znanstveni reviji *Acta geographica Slovenica*. Je delegat SAZU v odboru ISCAR (*International Scientific Committee on Research in the Alps*) in od maja njegov podpredsednik. Na Podiplomski šoli ZRC SAZU je bil do 23. 1. koordinator modula Regionalne študije na doktorskem programu Okoljske in regionalne študije. Od 27. 11. je član Upravnega odbora ZRC SAZU.
- **M. Pavšek** je sourednik in član uredniškega odbora knjižne zbirke *Naravne nesreče* ter član uredniškega odbora revije *Geografski obzornik* in zunanji sodelavec revije *Planinski vestnik*. Soureja inštitutski Facebook profil. Je član odbora Gore in varnost pri Planinski zvezi Slovenije ter Gorski reševalni zvezi Slovenije, član Komisije za ocenjevanje nevarnosti snežnih plazov ter Komisije za zaključno preverjanje znanja tečajnikov v programu uvajalnega in temeljnega usposabljanja minerjev snežnih plazov Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Je tudi poveljnik Civilne zaščite Občine Trzin.
- **D. Perko** je bil predsednik Upravnega odbora ZRC SAZU (do 27. 11.). Je član Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije in njene Podkomisije za imena držav, Pravopisne komisije SAZU in ZRC SAZU, Komisije za register tveganj ZRC SAZU in Disciplinske komisije Zveze geografov Slovenije. Je odgovorni urednik znanstvene revije *Acta geographica Slovenica* ter sourednik in član uredniških odborov knjižnih zbir *Geografija Slovenije*, *Georitem* in *GIS v Sloveniji*. Je član uredniških odborov knjižnih zbir *Regionalni razvoj* in *Exploring Cultural Spaces of Europe* pri mednarodni založbi Peter Lang, znanstvenih revij *Acta geographica Slovenica*, *Geografski vestnik* in *Acta Geobalcanica* ter revije *National Geographic Slovenija* in član znanstvenih odborov simpozijev *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji*, *Naravne nesreče v Sloveniji* in *Slovenski regionalni dnevi*.
- **P. Pipan** je član uredniških odborov knjižnih zbir *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter publikacije *Heriskop*, podpredsednik Ljubljanskega geografskega društva in član Mednarodnega združenja za kritično preučevanje dediščine (*Association of Critical Heritage Studies ACHS*) ter Izvršnega odbora Zveze geografov Slovenije.
- **K. Polajnar Horvat** je članica uredniških odborov knjižnih zbir *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter sourednica in članica uredniškega odbora knjižne zbirke *Regionalni razvoj*. Je predsednica organizacijskega odbora in članica strokovnega odbora simpozija *Slovenski regionalni dnevi*.
- **N. Razpotnik Visković** je članica uredniških odborov knjižnih zbir *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter sourednica in članica uredniškega odbora knjižne zbirke *Regionalni razvoj*. Bila je mentorica podiplomskemu študentu.
- **D. Ribeiro** je članica Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za preučevanje vegetacije (*Eastern Alpine and Dinaric Society for Vegetation Ecology – EADSVE*), usklajevalnega organa za izdajanje dovoljenj za poklic inženirja na Portugalskem (*Ordem dos Engenheiros – OE*), Interdisciplinarne skupine za ekosistemske storitve (INTERECOS ZRC SAZU), Skupine za ekosistemske storitve (SOES), Mednarodne zveze za pokrajinsko ekologijo (*International Association for Landscape Ecology – IALE*), Partnerstva za ekosistemske storitve (*Ecosystem Services Partnership – ESP*) ter Ljubljanskega geografskega društva. Je članica organizacijskega odbora bienalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji*. Je članica Izvršnega odbora Komisije za preučevanje sprememb rabe in pokrovnosti zemljišč (*Commission on Land Use and Land Cover Change*) pri Mednarodni geografski zvezi (IGU).
- **M. Senčar Mrdaković** je član organizacijskega odbora *Simpozija raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti*. Je član Izvršnega odbora in referent za ekskurzije v Ljubljanskem geografskem društvu. Je sourednik zbornika študentk in študentov Podiplomske šole ZRC SAZU *Platforma* ter spletne strani ekskurzij Ljubljanskega geografskega društva.
- **P. Rus** je članica organizacijskega odbora simpozija *Slovenski regionalni dnevi*.
- **A. Smrekar** je član uredniških odborov knjižnih zbir *Geografija Slovenije*, *Georitem* in *Regionalni razvoj*, član uredniškega odbora in področni sourednik za varstvo okolja pri znanstveni reviji *Acta geographica Slovenica*, predsednik Komisije za ekologijo in varstvo okolja na državnem srečanju mladih raziskovalcev Slovenije pod okriljem Zveze za tehnično kulturo Slovenije ter član strokovnega odbora bienalnega simpozija *Slovenski regionalni dnevi*. Je predsednik Zveze geografov Slovenije, član Upravnega odbora Podiplomske šole ZRC SAZU ter Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor pri Regionalnem razvojnem svetu Ljubljanske urbane regije.
- **M. Šmid Hribar** je članica Partnerstva za ekosistemske storitve (*Ecosystem Services Partnership – ESP*) in predstavnica Slovenske nacionalne mreže ESP. Je članica Skupine za ekosistemske storitve – SOES, Interdisciplinarne skupine za ekosistemske storitve (INTERECOS ZRC SAZU), Mednarodnega združenja za preučevanje skupnega (*International Association for the Study of the Commons – IASC*), mreže in odbora EUCALAND (*European Cultural and Agricultural Landscapes*), Partnerstva za ohranitev in

popularizacijo kraške suhozidne gradnje ter Ljubljanskega geografskega društva. Je tudi članica uredniškega odbora in področna sourednica za varstvo okolja pri znanstveni reviji *Acta geographica Slovenica* ter članica uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem*.

- **L. Štaut** je član Izvršnega odbora in nadomestni referent za ekskurzije v Ljubljanskem geografskem društvu, član organizacijskega odbora bienalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji* in trienalnega simpozija *Naravne nesreče v Sloveniji*. Je sourednik spletne strani ekskurzij Ljubljanskega geografskega društva in spletne zbirke *Geografski atlas naravnih nesreč v Sloveniji*.
- **J. Tičar** je odgovorni urednik revije *Naše jame*, član uredniških odborov revij *Acta geographica Slovenica*, *Geografski vestnik* in *Jamar* ter član uredniškega odbora in sourednik knjižne zbirke *Naravne nesreče*, član predsedstva Jamarske zveze Slovenije, vodja Službe za varstvo jam pri Jamarski zvezi Slovenije, član Komisije za zaščito jam pri Evropski speleološki zvezi, namestnik predstavnika Slovenije v Mednarodni speleološki zvezi, član Geomorfološkega društva Slovenije ter organizacijskih odborov trienalnega znanstvenega posveta *Naravne nesreče v Sloveniji* in bienalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji*. Je ustanovni član Jamarskega kluba Brežice, član Jamarskega kluba Novo mesto, član operativne sestave Jamarske reševalne službe, evropske enote za hitra mednarodna posredovanja *Cave Search and Rescue Slovenia*, inštruktor jamarstva pri Jamarski zvezi Slovenije, organizator in vodja jamarske odprave Skalarjevo brezno ter član organizacijskega odbora prireditve *Dolenjski jamarski tabori*. Soureja inštitutski Facebook profil. Je somentor dodiplomskemu in podiplomskemu študentu.
- **J. Tiran** je član uredniškega odbora, tehnični urednik in področni sourednik za varstvo okolja znanstvene revije *Acta geographica Slovenica*, član uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije*, *Georitem* in *GIS v Sloveniji* ter sourednik knjižne zbirke *CAPACities*. Je tudi član Nacionalne delovne skupine za celostne prometne strategije, Koalicije za trajnostno prometno politiko in Slovenskega politološkega društva. Je predsednik in član Izvršnega odbora Ljubljanskega geografskega društva.
- **M. Topole** je članica uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter publikacije *Heriskop* in članica Ljubljanskega geografskega društva.
- **A. Trobec** je članica organizacijskih odborov simpozija *Slovenski regionalni dnevi* in bienalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji*. Ureja spletno stran Zveze geografov Slovenije.
- **M. Urbanc** je namestnica direktorja ZRC SAZU v Raziskovalni pisarni, članica uredniških odborov knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter znanstvene revije *Acta geographica Slovenica*, kjer je tudi področna sourednica za humano geografijo. Je članica združenja EARMA (*European Association of Research Managers and Administrators*), mrež EUCALAND (*European Cultural and Agricultural Landscapes*) in *La Rete Montagna* ter znanstvenega odbora mednarodne konference *Alpine landscape meets culture, cultural heritage and landscape for a new Alpine tourism*. Je v finančnem odboru mreže LifeWatch Eric in Delovni skupini ZZrID, ki je pripravljala dokumente za implementacijo Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti na ZRC SAZU.
- **M. Volk Bahun** je članica organizacijskega odbora trienalnega znanstvenega posveta *Naravne nesreče v Sloveniji*, bienalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji*, uredniškega odbora knjižne zbirke *Naravne nesreče*, štaba Civilne zaščite za Gorenjsko in Zavoda za varstvo pred snežnimi plazovi. Soureja inštitutski Facebook profil.
- **M. Zorn** je glavni urednik znanstvene revije *Geografski vestnik*, član uredniškega odbora knjižnih zbirk *Geografija Slovenije* in *Georitem* ter znanstvenih revij *Acta geographica Slovenica*, v kateri je tudi področni sourednik za fizično geografijo, in *Retrospektive*. Je član uredniških odborov tujih znanstvenih revij: *The Environment – Journal of Environmental Sciences* (Beograd, Srbija), *Geografski pregled* (Sarajevo, Bosna in Hercegovina), *Hrvatski geografski glasnik* (Zagreb, Hrvaška), *Acta Geobalcanica* (Skopje, Severna Makedonija), *Problemi na geografiâta* (Sofija, Bolgarija), *Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica* (Krakov, Poljska), *Environmental & Socio-economic Studies* (Katovice, Poljska), *Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica* (Varšava, Poljska), *Ekonomika i ekohistorija* (Zagreb, Hrvaška) in *Modern Geográfia* (Pécs, Madžarska). Je član Izvršnega odbora Zveze geografov Slovenije, član Raziskovalne skupine Planinske zveze Slovenije, Geomorfološkega društva Slovenije, organizacijskega odbora bienalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji* in trienalnega simpozija *Naravne nesreče v Sloveniji* ter sourednik knjižnih zbirk *GIS v Sloveniji* in *Naravne nesreče*. Je predsednik COMLAND, Komisije za degradacijo zemljišč in dezertifikacijo (*Commission on Land Degradation and Desertification*) pri Mednarodni geografski zvezi (IGU). Bil je član znanstvenega odbora mednarodnih konferenc *Geobalcanica 2023* (Skopje, Severna Makedonija), *2nd International Conference on Geospatial Science and Technology for Earth Observation* (GSTEO 2023; Kalkuta, Indija), *Environmental Sustainability and Climate Change* (Žabljak, Črna gora), *Natural Resources and Environmental Risks: Towards a Sustainable Future* (Novi Sad, Srbija) in *International Workshop on Geography and Sustainability 2023: Geography and Sustainable Development: Challenges and Opportunities* (GEOSUS 2023; Peking, Kitajska) ter član organizacijskega odbora *Simpozija ob 100-letnici rojstva akademika prof. dr. Ivana Gamsa*. Je mentor dodiplomskemu in podiplomskemu študentu.

MUZEJ, LABORATORIJ, KNJIŽNICA IN ZBIRKE

Zemljepisni muzej

Vodja: P. Gašperič.

V dvorani Zemljepisnega muzeja se je zvrstilo 70 prireditev, srečanj, posvetov in predstavitev. Zaradi začetka obnove dvorane v juliju je skoraj polletna zaprtost vplivala na manjše število dogodkov.

Nadaljujeta se signiranje ter vpisovanje starih knjig in atlasov v sistem COBISS. V sklopu digitalizacije gradiva ZRC SAZU se je inštitut odločil digitalizirati kartografsko zbirko (zemljevide in atlase), ki je večinoma del Zemljepisnega muzeja. Digitaliziral je približno 11.000 strani kartografskega gradiva (zemljevidov, atlasov) ter približno 1500 strani knjig, elaboratov in slik. Muzej in zbirke si je ogledalo 195 obiskovalcev iz Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Makedonije, Avstrije, Italije, Albanije, Češke, Bolgarije, Poljske, Španije, Latinske Amerike in Slovenije, med katerimi so prevladovali študenti in dijaki.

Fizičnogeografski laboratorij

Vodja: M. Ferk.

Inštitut svoj laboratorij nadgrajuje z osnovnimi laboratorijskimi pripomočki, merilnimi napravami in varovalno opremo. V laboratoriju so bili analizirani številni vzorci iz Slovenije in drugih držav sveta, kot so Avstralija, Bermudi, Hrvaška, Italija, Mavricij, Španija, Turčija, Velika Britanija. Opravljene so bile meritve granulometrije in kemijske sestave drobnozrnatih sedimentov ter kemijske sestave kamninskih vzorcev. Analize so bile opravljene v okviru programa *Geografija Slovenije* ter več temeljnih projektov: *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*, *Novi indikatorji klimatskih sprememb v stalagmitih v Sloveniji*, *Koncept soodvisnosti v krasu: povezanost vrtač in jam z vidika antropogenih vplivov*, *Denudirane jame ravnine Nullarbor*, *Preučevanje slovenskih ledenikov*. V laboratoriju so štiri študenti prvega letnika magistrskega študija Geografija na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani opravljali obvezno praktično usposabljanje.

Zemljepisna knjižnica

Vodja: M. Topole.

Knjižnica je bila dostopna notranjim in po dogovoru zunanjim uporabnikom. Možna je bila tudi medknjižnična izposoja prek Biblioteke SAZU. Za knjižnico je bilo na novo signiranih 268 knjižničnih enot, od tega 174 monografskih in 94 serijskih izdaj. Večino knjig (109) je knjižnica dobila kot darilo, 33 enot je izšlo pri Založbi ZRC, 73 tujih in domačih geografskih ter sorodnih publikacij je pridobila z zamenjavo, 49 z nakupom, štiri enote pa so del starega fonda.

Na avtomatski način je bilo izposojenih 95, na klasični pa 43 enot knjižnega gradiva, skupaj torej 138 enot.

Tudi letos se je nadaljevalo opremljanje starejših publikacij Zemljepisne knjižnice z ustreznimi kodami, saj razvid v COBISS-u olajša njihovo dosegljivost.

Knjižnica se nenehno sooča s pomanjkanjem prostora, kar se rešuje z notranjim prerazporejanjem oziroma selitvijo posameznih paketov knjig v izpostavo na lgu.

Izpopolnjevali sta se interni Excelova in Accessova datoteka, ki zajemata celotno zalogo monografskega in serijskega gradiva v knjižnici. Zaradi pomanjkanja kadra poteka vnašanje starega fonda v sistem COBISS postopoma.

Tematska kartografska zbirka

Vodja: M. Volk Bahun.

Zbirka vsebuje vse temeljne topografske zemljevide Slovenije v merilih 1 : 5000 oziroma 1 : 10.000 in 1 : 25.000 (ti so bili preseljeni na Raziskovalno postajo Barje) ter množico tematskih zemljevidov, ki se stalno dopolnjujejo in so osnova za izgradnjo inštitutskih geografskih informacijskih sistemov ter zbirk. Je najboljšežnejša zbirka tematskih zemljevidov v Sloveniji. V tem letu je bilo na inštitutu izdelanih 288 novih digitalnih tematskih zemljevidov. Sodelavci inštituta zemljevide iz zbirke redno uporabljajo za raziskovalno delo, zunanji obiskovalci pa so si jih izposodili oziroma so jih pregledovali v inštitutski čitalnici.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Zagonski sestanek TranStat.** Dvodnevni sestanek s projektnimi partnerji, Grenoble, Francija, 11. in 12. 1.
- **Zaključna konferenca projekta ECOVINEGOALS.** Portogruaro, Italija, 8. 2.
- **Zaključni dogodek projekta ECOVINEGOALS.** Participativna delavnica za deležnike, Ajdovščina, 21. 2.
- **Sestanek z deležniki v gorskem centru Rogla.** Uvodni sestanek z deležniki v okviru projekta *TranStat*. Soorganizator: RAGOR, Zreče, 28. 2.
- **Sestanek z deležniki v gorskem centru Kranjska Gora.** Uvodni sestanek z deležniki v okviru projekta *TranStat*. Soorganizator: RAGOR, Kranjska Gora, 10. 3.
- **Predstavitveni sestanek za deležnike in opazovalce v projektu TranStat.** Soorganizator: INRAE, spletni dogodek, 22. 3.
- **Usposabljanje za lokalne partnerje.** Mednarodna delavnica v okviru projekta *Shared Green Deal*, Ljubljana, 25.–26. 4.
- **Prva mednarodna delavnica projekta TranStat o trajnostni preobrazbi gorskih centrov.** Mednarodna delavnica za deležnike, Megève, Francija, 3.–5. 5.
- **Coffee, Certifications, and Cooperatives as Opportunities for Collective Action.** Posvet v okviru (humano)geografskega klepeta, Ljubljana, 5. 6.
- **Peta delavnica projekta NatGuidES – izbor, ocenjevanje in kartiranje ekosistemskih storitev v zavarovanih območjih.** Participativna delavnica. Soorganizatorji: Gozdarski inštitut Slovenije, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Zavod za gozdove Slovenija, Ljubljana, 9. 5.
- **Potenciali industrijske dediščine za razvoj Trbovelj.** Participativna delavnica v okviru projekta *Mesta brez vrednosti? Družbeno-gospodarska preobrazba industrijskih mest v Švici in Sloveniji*, Trbovlje, 23. 5.
- **Ekspertno ocenjevanje ekosistemske storitve opaševanje.** Posvet v okviru projekta *NatGuidES*. Soorganizatorji: Gozdarski inštitut Slovenije, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Zavod za gozdove Slovenija, spletni dogodek, 11. 7.
- **What future for mountains? Towards a glacier governance manifesto.** Mednarodna okrogla miza v okviru 6. etape Ledeniške karavane. Soorganizatorja: Cipra Italia in Legambiente, Maloja/Bergell, Švica, 8. 9.
- **Rethinking the Economic Geography of Smaller Urban Places: Transformation and Well-Being in Small and Medium-Sized Towns.** Mednarodna konferenca v okviru projekta *Mesta brez vrednosti? Družbeno-gospodarska preobrazba industrijskih mest v Švici in Sloveniji*. Soorganizatorja: Univerza v Bernu in IGU CDES, Bern, Švica, 13.–15. 9.
- **Vzpostavljanje omrežij deležnikov.** Mednarodna delavnica za projektne partnerje v okviru projekta *TranStat*. Soorganizator: AlpS, spletni dogodek, 19. 9.
- **Summer School Environmental History and Historical Ecology of the Dinaric Karst.** Večdnevna poletna šola za podiplomske študente. Soorganizator: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Ljubljana, Dinarski kras, 25.–30. 9.
- **Zeleni prehod na regionalni ravni: Slovenski regionalni dnevi 2023.** Simpozij. Soorganizatorji: Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj, Slovenski regionalno razvojni sklad, Ministrstvo za naravne vire in prostor, Združenje regionalnih razvojnih agencij, Pivka, 12. 10.
- **Priprava smernic za krepitev ekološkega kmetijstva na zavarovanih območjih.** Delavnica v okviru 11. strokovne konference »Aktualno na področju ekološkega kmetijstva 2023«. Soorganizatorja: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru, Hoče, 19. 10.
- **Zaključni dogodek projekta NatGuidES.** Predstavitev rezultatov projekta in priročnika. Soorganizatorji: Gozdarski inštitut Slovenije, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Zavod za gozdove Slovenija, Ljubljana, 8. 11.
- **Naravne nesreče v Sloveniji 2023: Kompleksne nesreče v spreminjajočem svetu.** Trienalni znanstveni posvet. Soorganizator: Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ig, 9. 11.
- **Preserving biodiversity.** Mednarodni študijski obisk in okrogla miza. Soorganizatorja: Mediterranean Information Office for Environment, Culture and Sustainable Development Association, Fachhochschule Kärnten – gemeinnützige Privatstiftung, Marousi, Grčija, 15. 11.
- **Dejavniki sprememb v gorskem centru Rogla.** Delavnica z deležniki v okviru projekta *TranStat*. Soorganizator: RAGOR, Zreče, 21. 11.
- **11. simpozij raziskovalcev in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti: Skupni problemi skupnega.** Simpozij. Soorganizator: Podiplomska šola ZRC SAZU, Ljubljana, 21. 11.
- **Dejavniki sprememb v gorskem centru Kranjska Gora.** Delavnica z deležniki v okviru projekta *TranStat*. Soorganizator: RAGOR, Kranjska Gora, 22. 11.
- **1. javni posvet ciljnega raziskovalnega projekta Celostni pristop k razvoju ob prometnih koridorjih in vozliščih.** Posvet. Soorganizatorja: Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, Result, d. o. o., Ljubljana, 7. 12.
- **How do you trigger change?** Mednarodna delavnica za deležnike in opazovalce v projektu *TranStat*. Soorganizator: INRAE, spletni dogodek, 11. 12.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **Acta geographica Slovenica 63-1, 63-2 in 63-3.** Uredila Rok Ciglič in Blaž Komac. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Janez Nared, Peter Repolusk, Alma Zavodnik Lamovšek, Mojca Foški, Gašper Mrak, **Demografska analiza in projekcije za podeželska in urbana območja v Sloveniji.** Uredila Jani Kozina in Drago Perko. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Geografija Slovenije, 39).
- **Zeleni prehod na regionalni ravni.** Uredili Janez Nared, Katarina Polajnar Horvat in Maruša Goluža. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Regionalni razvoj, 9).
- Suzana Vurunič, Anže Japelj, Mateja Šmid Hribar, Ilona Rac, **Priročnik za identifikacijo in kartiranje ekosistemskih storitev: NatGuidES – identifikacija, ovrednotenje in kartiranje ekosistemskih storitev naravovarstveno pomembnejših območij v Sloveniji.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Skupni problemi skupnega: 11. simpozij raziskovalk in raziskovalcev na začetku znanstvene poti: zbornik izvlečkov.** Uredili Jure Donša, Vesna Liponik, Ivana Maričić, Marko Senčar Mrdakovič. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Blaž Komac, Rok Ciglič, Mauro Hrvatin, Manca Volk Bahun, Lenart Štaut, Matija Zorn, **Geografski atlas naravnih nesreč v Sloveniji.** Uredili Rok Ciglič, Blaž Komac, Lenart Štaut. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Aalborg Universitet, Aalborg, Danska: projektno sodelovanje.
- Acentoline Comunicacion Editora Sl, Granada, Španija: projektno sodelovanje.
- AIT Austrian Institute of Technology GmbH, Center for Mobility Systems, Dunaj, Avstrija: projektno sodelovanje.
- ALDA – Association des Agences de la Democratie Locale, Strasbourg, Francija: projektno sodelovanje.
- alpS GmbH, Innsbruck, Avstrija: projektno raziskovanje.
- Anglia Ruskin University Higher Education Corporation, Cambridge, Združeno kraljestvo: projektno sodelovanje.
- ANSTO – Australian Nuclear Science and Technology Organisation, Lucas Heights, Avstralija: projektno sodelovanje.
- Àrea Metropolitana de Barcelona, Barcelona, Španija: projektno sodelovanje.
- Área Metropolitana do Porto, Porto, Portugalska: projektno sodelovanje.
- Asplan Viak As, Sandvika, Norveška: projektno sodelovanje.
- Association techtera Auvergne-Rhone-Alpes, Ecully, Francija: projektno sodelovanje.
- B.Link Barcelona, Barcelona, Španija: projektno sodelovanje.
- Baltijas Vides Forums, Riga, Latvija: projektno sodelovanje.
- Bellissimo s.r.l. a socio unico, Torino, Italija: projektno sodelovanje.
- Budapesti Közlekedési Központ, Budimpešta, Madžarska: projektno sodelovanje.
- Cee Bankwatch Network, Praga, Češka: projektno sodelovanje.
- Changing Cities e.V., Berlin, Nemčija: projektno sodelovanje.
- CIBIO – Centro de Investigação em Biodiversidade e Recursos Genéticos, Vairão, Portugalska: projektno sodelovanje.
- Circular Economy Alliance, Nikozija, Ciper: projektno sodelovanje.
- Città Metropolitana di Roma Capitale, Rim, Italija: projektno sodelovanje.
- Cohab Initiative Secretariat, Dublin, Irska: projektno sodelovanje.
- Comune di Trento, Trento, Italija: projektno sodelovanje.
- Consejería de Cultura, Turismo y Deportes de la Junta de Extremadura, Merida, Španija: projektno sodelovanje.
- Cooperative Wolfs Company U.A., Bonaire, Nizozemski Antili: projektno sodelovanje.
- Curtin University, Perth, Avstralija: raziskovalno sodelovanje.
- CzechGlobe – CzechGlobe – Ústavu výzkumu globální změny AV ČR, v.v.i., Brno, Češka: projektno sodelovanje.
- Denkstatt Bulgaria Ood, Sofija, Bolgarija: projektno sodelovanje.
- Deutsches Institut für Urbanistik GMBH, Forschungsbereich Mobilität, Berlin, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Dutch Research Institute For Transitions bv, Rotterdam, Nizozemska: projektno sodelovanje.
- EARMA, European Association for Research Managers and Administrators: implementacija raziskovalne podpore.
- Ecole des Ponts Business School, Pariz, Francija: projektno sodelovanje.
- ecoplus Alpin GmbH, St. Pölten, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Ecostack Innovations Limited, Paola, Malta: projektno sodelovanje.
- Eesti Maaülikool, Tartu, Estonija: projektno sodelovanje.
- EM Lyon, Lyon, Francija: projektno sodelovanje.

- Energie-Cites Association, Besancon, Francija, Bruselj, Belgija: projektno sodelovanje.
- ETH Zürich, Zürich, Švica: projektno sodelovanje.
- EUCALAND – Institute for Research on European Agricultural Landscapes e.V., Overath, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- European Alliance for Social Science and Humanities: raziskovalna politika.
- Fachhochschule Graubünden, Grisons, Švica: projektno sodelovanje.
- Fachhochschule Kärnten – gemeinnützige Privatstiftung, Beljak, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Federazione Tessile e Moda – Sistema Moda Italia, Milano, Italija: projektno sodelovanje.
- Fraunhofer Gesellschaft zur Foerderung der Angewandten Forschung E.V, Karlsruhe, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Friedrich-Alexander-university Erlangen-Nürnberg, Erlangen, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Fundacao Gaspar Frutuoso, Ponta Delgada, Portugalska: projektno sodelovanje.
- Göteborgsregionens kommunalförbund, Göteborg, Švedska: projektno sodelovanje.
- Green Economy Coalition, London, Združeno kraljestvo: projektno sodelovanje.
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut – kuntayhtymä, Helsinki, Finska: projektno sodelovanje.
- Hrvatski Šumarski Institut, Jaska, Hrvaška: projektno sodelovanje.
- ICLEI – European Secretariat GmbH, Freiburg, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Innova Next, Barcelona, Španija: projektno sodelovanje.
- INRAE – Institut National de la recherche agronomique, Laboratoire écosystèmes et sociétés en montagne, Grenoble, Francija: projektno sodelovanje.
- INRAE – Institut national de recherche pour l'agriculture, l'alimentation et l'environnement, Paris Cedex, Francija: projektno sodelovanje.
- Institute for Advanced Sustainability Studies e.V., Berlin, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Institute for European Environmental Policy Aisbl, Bruselj, Belgija: projektno sodelovanje.
- Institute of Nuclear Research, Eötvös Loránd Research Network, Debrecen, Madžarska: projektno sodelovanje.
- International Institute for Environment and Development: projektno sodelovanje.
- ISCAR – International Scientific Committee on Research in the Alps, Bern, Švica: raziskovalno sodelovanje.
- ISINNOVA – l'Istituto di Studi per l'Integrazione dei Sistemi, Rim, Italija: projektno sodelovanje.
- Istituto Marangoni srl, Milano, Italija: projektno sodelovanje.
- Jāmi'a al-Malik Sa'ūd, Rijad, Saudova Arabija: raziskovalno sodelovanje.
- Joint Research Centre, Bruselj, Belgija: projektno sodelovanje.
- Katholische Universität Eichstätt-Ingolstadt, Eichstätt, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Københavns Universitet, København, Danska: projektno sodelovanje.
- Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis, Kuusamo, Finska: projektno sodelovanje.
- Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm, Švedska: projektno sodelovanje.
- La Région Auvergne-Rhône-Alpes, Lyon, Francija: projektno sodelovanje.
- Leibniz Universität, Hannover, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Lietuvos Respublikos Aplinkos Ministerija, Vilna, Litva: projektno sodelovanje.
- Macroplan Ltd., Sofija, Bolgarija: projektno sodelovanje.
- Mcrit – Multicriteria Planning, Barcelona, Španija: projektno sodelovanje.
- Mediplant, Conthey, Švica: projektno sodelovanje.
- Mediterranean Information Office for Environment, Culture and Sustainable Development Association, Atene, Grčija: projektno sodelovanje.
- Ministerio Para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico, Madrid, Španija: projektno sodelovanje.
- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Bratislava, Slovaška: projektno sodelovanje.
- Dímos Amariou, Atene, Grčija: projektno sodelovanje.
- Mykolo Romerio universitetas, Vilna, Litva: projektno sodelovanje.
- Nacionalen institut po Geofizika, Geodezija i Geografija, Sofija, Bolgarija: projektno sodelovanje.
- National Cave and Karst Research Institute, Carlsbad, Združene države Amerike: projektno sodelovanje.
- New Mexico Institute of Mining and Technology, Socorro, Združene države Amerike: projektno sodelovanje.
- Norsk Institutt For Naturforskning NINA, Trondheim, Norveška: projektno sodelovanje.
- Novia University of Applied Sciences, Vaasa, Finska: raziskovalno sodelovanje.
- Ohio State University, School of Earth Sciences, Columbus, Združene države Amerike: projektno sodelovanje.
- Okologiai Kutatóközpont, Budimpešta, Madžarska: projektno sodelovanje.
- Ollscoil na Gaillimhe, Galway, Irska: projektno sodelovanje.
- Österreichische Akademie der Wissenschaften, Dunaj, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Panepistímio Patrón, Patras, Grčija: projektno sodelovanje.

- Paris Lodron Universität Salzburg, Salzburg, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Pensoft publishers, Sofija, Bolgarija: projektno sodelovanje.
- Polo Poschiavo, Val Poschiavo, Švica: projektno sodelovanje.
- Quantitas, Benetke, Italija: projektno sodelovanje.
- Regione Lombardia, Milano, Italija: projektno sodelovanje.
- Rete montagna/Alpine network, Belluno, Italija: članstvo v mednarodni organizaciji.
- Roma Tre Università degli studi, Dipartimento di Architettura, Rim, Italija: projektno sodelovanje.
- Sarvision Bv, Wageningen, Nizozemska: projektno sodelovanje.
- Schweizerische Akademie der Naturwissenschaften, Bern, Švica: raziskovalno sodelovanje.
- Schweizerische Akademie der Sozial- und Geisteswissenschaften, Bern, Švica: raziskovalno sodelovanje.
- SEAcoop STP, Torino, Italija: projektno sodelovanje.
- Senate Department for Urban Development and Housing, Unit Urban Development Planning, Berlin, Nemčija: projektno sodelovanje.
- Slovenská Akadémia Vied, Bratislava, Slovaška: raziskovalno sodelovanje.
- Smarter Than Car, Dunaj, Avstrija: projektno sodelovanje.
- South Atlantic Environmental Research Institute, London, Združeno kraljestvo: projektno sodelovanje.
- Space4environment Sarl, Luxembourg, Luksemburg: projektno sodelovanje.
- Spatial Services GMBH, Salzburg, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Stadt Wien Magistratsabteilung 18 – Stadtentwicklung und Stadtplanung, Dunaj, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Stand Montafon, Schruns, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Stichting Capitals Coalition, Gravenhage, Nizozemska: projektno sodelovanje.
- Stichting Slow Food Youth Network, Enschede, Nizozemska: projektno sodelovanje.
- Stichting Voor Duurzame Ontwikkeling, Ede, Nizozemska: projektno sodelovanje.
- Studio LAUT, Dunaj, Avstrija: projektno sodelovanje.
- Suomen ympäristökeskus, Helsinki, Finska: projektno sodelovanje.
- Suomen Tiedeseura, Helsinki, Finska: projektno sodelovanje.
- Sveučilište u Zadru, Zadar, Hrvaška, projektno sodelovanje.
- Sveučilište u Zagrebu, Fakultet šumarstva i drвне tehnologije, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Tampereen yliopisto, Tampere, Finska: projektno raziskovanje.
- Technische Universität Wien, Dunaj, Avstrija: projektno sodelovanje.
- The Cyprus Institute, Nikozija, Ciper: projektno sodelovanje.
- United Nations Environment World Conservation Monitoring Centre, Cambridge, Združeno kraljestvo: projektno sodelovanje.
- Universidad Rey Juan Carlos, Madrid, Španija: projektno sodelovanje.
- Universidade de Lisboa, Lizbona, Portugalska: projektno sodelovanje.
- Universidade de Trás-os-Montes e Alto Douro, Vila Real, Portugalska: raziskovalno sodelovanje.
- Università degli studi di Milano, Milano, Italija: projektno sodelovanje.
- Università di Trento, Trento, Italija: projektno sodelovanje.
- Universität Basel, Basel, Švica: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Bern, Historisches Institut, Bern, Švica: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Bern, Philosophisch-naturwissenschaftliche Fakultät, Geographisches Institut, Bern, Švica: projektno sodelovanje.
- Universität Haifa, Hajfa, Izrael: projektno sodelovanje.
- Universitatea din Bucuresti, Bukarešta, Romunija: projektno sodelovanje.
- Université de la Reunion, Saint Denis Cedex, Francija: projektno sodelovanje.
- Université Grenoble Alpes, Grenoble, Francija: projektno sodelovanje.
- Universiteit Antwerpen, Antwerpen, Belgija: projektno sodelovanje.
- University of Florida, Gainesville, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University of Guam, Guam, Združene države Amerike: projektno sodelovanje.
- University of Western Australia, Claremont, Avstralija: raziskovalno sodelovanje.
- Univerzitet »Sv. Kiril i Metodij« vo Skopje, Skopje, Severna Makedonija: raziskovalno sodelovanje.
- Univerzitet u Prištini Kosovska Mitrovica, Prirodno-matematički fakultet, Kosovska Mitrovica, Kosovo: raziskovalno sodelovanje.
- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznan, Poljska: projektno sodelovanje.
- Uniwersytet Warszawski, Varšava, Poljska: projektno sodelovanje.
- Uniwersytet Wrocławski, Wrocław, Poljska: raziskovalno sodelovanje.
- Varoskutatas Kft, Budimpešta, Madžarska: projektno sodelovanje.

- Vides Aizsardzibas un Regionalas Attistibas Ministrija, Riga, Latvija: projektno sodelovanje.
- Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, Mol, Belgija: projektno sodelovanje.
- Wageningen University, Wageningen, Nizozemska: projektno sodelovanje.
- Women Engage for a Common Future EV, München, Nemčija: projektno sodelovanje.
- York St John University, York, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Dr. Mohamed Alouat, Ecole Normale supérieure de Bouzaréah, Alžir, Alžirija, 10.–17. 3.: študijski obisk.
- Dr. Catherine M. Tucker, Center for Latin American Studies, University of Florida, Gainesville, Združene države Amerike, 30. 5. – 14. 6.: študijski obisk.
- Mustafa Yükseler, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Kötekli, Turčija, 27. 8. – 15. 9.: študijsko izpopolnjevanje.
- Jessica Balling, Katholische Universität Eichstätt-Ingolstadt, Ingolstadt, Nemčija, 13. 9.: študijski obisk.
- Dr. Jörn Harfst, Jessica Balling, Institut für Geographie und Raumforschung, Karl-Franzens-Universität Graz, Gradec, Avstrija, 13.–15. 9.: govorec na konferenci.
- Dr. Hans-Martin Zadernach, Katholische Universität Eichstätt-Ingolstadt, Ingolstadt, Nemčija, 13. 9.: študijski obisk.
- Dr. Olgica Dimitrovska, dr. Svemir Gorin, dr. Blagoja Markoski, dr. Ivan Radevski, dr. Vladimir Zlatanovski, Institut za geografija, Prirodno-matematični fakultet, Univerzitet »Sv. Kiril i Metodij« vo Skopje, Skopje, Severna Makedonija, 8.–10. 11.: študijski obisk.
- Şükrü Arslan, Hakkı Eriklî, Yıldız Tosun, Konya İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü – AFAD, Konya, Turčija, 10.–15. 12.: študijski obisk.
- Dr. Ergin Gökçaya, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde, Turčija, 10.–15. 12.: študijski obisk.
- Dr. Esra Tunçel Gökçaya, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Bilecik, Turčija, 10.–15. 12.: študijski obisk.
- José Eduardo Bonini, Departamento de Geografia, Faculdade de Filosofia, Letras e Ciências Humanas, Universidade de São Paulo, São Paulo, Brazilija, 19.–21. 12.: študijski obisk.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR):

David Bole

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Leveraging the past for the future: industrial culture and its impact on development.* Predavanje na konferenci *Transforming regions: Policies and planning for people and places: RSA annual conference 2023*, Ljubljana, 15. 6.
- *The »tough« small industrial town: explaining resilience and resistance.* Predavanje na konferenci *EURA 2023, The European City: A practice of resilience in the face of an uncertain future*, Reykjavik, Islandija, 23. 6.
- *Industrial culture: what and for how long?* Panelist in razpravljavec na dogodku *Odsluženi? Festival industrijske kulture Betrieb*, Idrija, 29. 9.

Mateja Breg Valjavec:

- *Application of historical cadastral maps and high resolution airborne LiDAR topography to distinguish anthropogenic from natural karst landforms: case study of karst dolines.* Predstavitev posterja na *EGU General Assembly 2023*, Dunaj, Avstrija, 24. 4. (s soavtorji).
- *The impact of fine-grained silt-clay sediments on biodiversity patterns in dolines on the Kras Plateau (SW Slovenia).* Predavanje na konferenci *IAG Regional Conference on Geomorphology: Geoheritage and geodiversity*, Nevşehir, Turčija, 14. 9. (s soavtorji).

Rok Ciglič

Od 4 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Floods and Šibje contact karst.* Predavanje na delavnici *Geomorphology workshop*, Nova Štifta pri Ribnici, 5. 8. (soavtorica Petra Gostinčar).
- *TanDEM-X as a Source of Information in Geomorphological Studies of the Nullarbor Plain, Australia.* Predavanja na konferenci *TerraSAR-X / TanDEM-X Science Team Meeting*, Wessling, Nemčija, 18. 10. (soavtorja M. Ferk, M. Lipar).
- *Predstavitev geografskega atlasa naravnih nesreč.* Predavanje na *Seminarju s področja premoženjskih zavarovanj*, Ljubljana, 29. 11.

Špela Čonč

Od 3 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Detection of rocky outcrops from LiDAR-derived DEM in Dinaric Karst*. Predstavitev posterja na *EGU General Assembly 2023*, Dunaj, Avstrija, 24. 4. (soavtorica M. Breg Valjavec).
- *Automatic detection of rocky outcrops and their use by Eurasian lynx (Lynx lynx) in landscapes with different relief types*. Predavanje na konferenci *IAG Regional Conference on Geomorphology: Geoheritage and geodiversity*, Nevşehir, Turčija, 14. 9. (s soavtorji).
- *Importance of rocky landforms for Eurasian lynx (Lynx lynx) ecology in landscapes with different relief types*. Predstavitev posterja na konferenci *LIFE Lynx International Conference »Together for lynx« and annual Eurolynx meeting*, Zadar, Hrvaška, 26. 9. (s soavtorji).

Mateja Ferk:

- *Bullseye' structure on the Nullarbor Plain as evidence of an ancient reef complex*. Predavanje na konferenci *Secrets of the Nullarbor: 32nd ASF Conference*, Ceduna, Avstralija, 17. 4.
- *The link between shallow longitudinal depressions and deep caves on the Nullarbor Plain*. Predavanje na konferenci *Secrets of the Nullarbor: 32nd ASF Conference*, Ceduna, Avstralija, 17. 4.
- *Cave climate monitoring and lidar scanning of the Nullarbor caves*. Predavanje na konferenci *Secrets of the Nullarbor: 32nd ASF Conference*, Ceduna, Avstralija, 18. 4.

Matej Gabrovec

Od 2 znanstvenih in 4 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Izboljšanje uporabe daljinskega omrežja v javnem potniškem prometu*. Predavanje na strokovnem posvetu Društva za ceste severovzhodne Slovenije *Razvoj javnega potniškega prometa v Sloveniji skozi naložbe v prometno infrastrukturo*, Maribor, 25. 5.
- *Podnebne spremembe in promet*. Predavanje na Akademiji ob 90-letnici zaslužnega prof. dr. Jurija Kunaverja in 20. Ilesičevih dnevih, Ljubljana, 22. 9.
- *Z javnim potniškim prometom po Sloveniji: izkušnje potnika*. Predavanje v okviru delavnice *Javni potniški promet v severnoprimorski regiji*, Nova Gorica, 3. 10.

Primož Gašperič:

- *Kamnik na starih zemljevidih*. Predavanje pri Društvu sv. Jakoba, Kamnik, 29. 9. (soavtor B. Komac).

Matjaž Geršič

Od 5 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Minority names - status of Italian & Hungarian names*. Predstavitev na *3. zasedanju United Nations Group of Experts on Geographical Names (UNGEGN)*, New York, Združene države Amerike, 2. 5. (soavtor D. Perko).
- *Slovene microtoponyms in the bilingual area in Hungary*. Predavanje na *7. mednarodnem simpoziju o zemljepisnih imenih 2023*, Bloemfontein, Južna Afrika, 27. 9. (soavtorja Mojca Kumin Horvat in P. Pipan).
- *Minority place-name standardization in Slovenia*. Vabljeni predavanje organizacije *International Council of Onomastic Sciences (ICOS)*, spletni dogodek, 21. 11.

Maruša Goluža:

- *The role of industrial heritage in the transformation of small post-industrial town Trbovlje, Slovenia: Context-embedded qualitative research design*. Predavanje na konferenci *Planning for action: Making sustainable transformations of cities and territories happen: 17th AESOP Young Academics Conference*, Antwerpen, Belgija, 30. 3.
- *The role of industrial heritage in the transformation of Trbovlje, Slovenia: Context embedded qualitative research design*. Predavanje na konferenci *Transforming regions: Policies and planning for people and places: RSA annual conference 2023*, Ljubljana, 17. 6.
- *Kako izmeriti in analizirati prevozno revščino: kazalniki*. Predavanje na delavnici *Kako omiliti prevozno revščino v Sloveniji? Delavnica v okviru ciljnega raziskovalnega projekta Mobilnostna revščina v Republiki Sloveniji*, Ljubljana, 5. 12.

Blaž Komac:

- *Kamnik na starih zemljevidih*. Predavanje pri Društvu sv. Jakoba, Kamnik, 29. 9. (soavtor P. Gašperič).
- *Geografski atlas naravnih nesreč v Sloveniji*. Predavanje na *6. trienalnem znanstvenem posvetu Dan Bojana Ušeničnika – Naravne nesreče v Sloveniji*, lg, 9. 11. (s soavtorji).
- *Updating knowledge of avalanche prone areas in Slovenia*. Predavanje na mednarodni konferenci *Natural resources and environmental risks: Towards a sustainable future*, Novi Sad, Srbija, 18. 11. (s soavtorji).

Jani Kozina

Od 2 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Gathering lessons for post-war Ukraine: how to make ‚places that don't matter‘ matter again?* Predavanje na konferenci *Transforming regions: Policies and planning for people and places: RSA annual conference 2023*, Ljubljana, 16. 6.
- *Transformations of what and how?: research perspectives on small and medium-sized towns in Europe*. Razpravljavec predavanja dr. Jörna Harfsta na konferenci *Rethinking the Economic Geography of Smaller Urban Places: Transformation and Well-Being in Small and Medium-Sized Towns*, Bern, Švica, 13. 9.
- *Kakovost življenja v Koroški regiji*. Predavanje na fokusni skupini s prebivalci Koroške regije v okviru projekta *Teritorialna študija ESPON – Kakovost življenja v prostoru Alpske konvencije*, Slovenj Gradec, 9. 11.

Matej Lipar:

- *A discovery and study of limestone depositional form on the Nullarbor Plain, Australia*. Predavanje na *31. mednarodni krasoslovni šoli »Klasični kras«*, Postojna, 20. 6.

Erik Logar:

- *Evaluation of regional policy measures in Slovenia in the programming period 2014-2020: a comparative approach*. Predstavitev na konferenci *3rd European Rural Geographies Conference*, Groningen, Nizozemska, 27. 6.
- *Place Branding as an Approach to the Development of Rural Areas in Slovenia*. Predstavitev na konferenci *3rd European Rural Geographies Conference*, Groningen, Nizozemska, 27. 6.
- *Facilitating circularity and cross-border collaboration in territorial branding*. Predstavitev na *3rd International EUSALP Territorial Brands Conference »Towards circular territorial brands in the Alpine region and beyond«*, Poschiavo, Švica, 13. 11.

Janez Nared

Od 3 znanstvenih in 8 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Station Area Concept: Climate Change Mitigation through Smart Mobility Planning*. Predavanje na konferenci *Transforming regions: Policies and planning for people and places: RSA annual conference 2023*, Ljubljana, 17. 6.
- *Quality of life in Slovenia: access to public transport and public services*. Predavanje na konferenci *Rethinking the economic geography of smaller urban places, transformation and well-being in small and medium-sized towns*, Bern, Švica, 14. 9.
- *Prometni koridorji in vozlišča kot podlaga policentričnemu razvoju Slovenije*. Predavanje na Mednarodni regionalni razvojni konferenci in 34. Sedlarjevem srečanju z naslovom *Inoviranje regionalnih politik in praks*, Maribor, 17. 11.

Miha Pavšek

Od 2 znanstvenih in 3 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Triglavski ledenik in Ledenik pod Skuto kot neposredna kazalca podnebnih sprememb*. Predavanje v okviru dogodka *20. Ilesičevi dnevi: Podnebne spremembe in izzivi geografije*, Ljubljana, 23. 9.
- *Avgustovske poplave 2023 ter vloga in pomen civilne zaščite za varstvo pred naravnimi nesrečami na krajevni ravni*. Predavanje na *6. triinšestdesetletnem znanstvenem posvetu Dan Bojana Ušeničnika – Naravne nesreče v Sloveniji*, lg. 9. 11.
- *Triglavski ledenik in Ledenik pod Skuto kot kazalnika vpliva podnebnih sprememb na vodni krog*. Predavanje v okviru študentskega foruma *Znanje in kompetence za odzivanje na podnebne spremembe: koliko vode bo še preteklo*, Ljubljana, 18. 11.

Primož Pipan:

- *Towards the agroecological transition in viticulture*. Referat na zaključni konferenci projekta *ECOVINEGOALS*, Portogruaro, Italija, 8. 2. (soavtorica M. Šmid Hribar).

Katarina Polajnar Horvat:

- *Urban public spaces as a spaces of resilience: the case of Ljubljana*. Predavanje na konferenci *EURA 2023, The European City: A practice of resilience in the face of an uncertain future*, Reykjavik, Islandija, 24. 6.
- *Stranski dogodek 2: Spoznavanje potenciala obnove ekosistemov v Sredozemlju za obvladovanje podnebnih sprememb in izgube biotske raznovrstnosti. Organizator Plan Bleu v sodelovanju z ZRC SAZU*. Predavanje na *Konferenci pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja COP 23 – Zeleni prehod v Sredozemlju: od odločitev k dejanjem*, Portorož, 6. 12. (soavtor A. Smrekar).

Daniela Ribeiro:

- *Detailed presentation and discussion about the local experiment and associated data collection moments.* Predstavitev na *Usposabljanju za lokalne partnerje v okviru projekta Shared Green Deal*, Ljubljana, 25. 4.
- *Landscape un(sustainability): Contextualizing the problem in Slovenia and Europe.* Predavanje na konferenci *IALE 2023 World Congress: Transboundary Resource Management, Climate Change and Environmental Resilience*, Nairobi, Kenija, 10. 7.

Marko Senčar Mrdaković:

- *Locating conflicts in social innovation processes in a tourist-historic city.* Predavanje na konferenci *Transforming regions: Policies and planning for people and places: RSA annual conference 2023*, Ljubljana, 15. 6.
- *Skupno dobro v raznoterem družbeno-ekonomskem razvoju starega mestnega jedra Kopra.* Predavanje na *11. simpoziju raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene poti: Skupni problemi skupnega*, Ljubljana, 21. 11.

Aleš Smrekar:

- *Interpretation of biodiversity and heritage of pile dwellings in the Ljubljansko barje.* Predavanje na konferenci *Interpret Europe: Creating learning landscapes through heritage interpretation*, Sighișoara, Romunija, 14. 5.
- *Stranski dogodek 2: Spoznavanje potenciala obnove ekosistemov v Sredozemlju za obvladovanje podnebnih sprememb in izgube biotske raznovrstnosti. Organizator Plan Bleu v sodelovanju z ZRC SAZU.* Predavanje na *Konferenci pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja COP 23 – Zeleni prehod v Sredozemlju: od odločitev k dejanjem*, Portorož, 6. 12. (soavtorica K. Polajnar Horvat).

Mateja Šmid Hribar

Od 3 znanstvenih in 5 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Reclaimed landscapes in Slovenia.* Predavanje na delavnici *EUCALAND The workshop on reclamation landscapes*, spletni dogodek, 13. 1.
- *Alpine commons between continuity and transformation.* Predstavitev na mednarodni konferenci *IASC 2023*, Nairobi, Kenija, 20. 6. (s soavtorji).
- *My research on commons and common-pool resources.* Predstavitev na *ESEH poletni šoli Common pool resources in the »visual turn« – collective alpine pastures, forests and waters in the first half of the 20th century*, Grimentz, Švica, 16. 8.

Lenart Štaut:

- *Ažuriranje znanja o področja sklona lavinam v Sloveniji.* Vabljen predavanje na *Univerzitet u Prištini*, Kosovska Mitrovica, Kosovo, 11. 10. (s soavtorji).
- *Updating knowledge of avalanche prone areas in Slovenia.* Predavanje na mednarodni konferenci *Natural resources and environmental risks: towards a sustainable future*, Novi Sad, Srbija, 14. 10. (s soavtorji).
- *Predstavitev geografskega atlasa naravnih nesreč.* Predavanje na *6. trialnem znanstvenem posvetu Dan Bojana Ušeničnika – Naravne nesreče v Sloveniji*, lg, 9. 11. (s soavtorji).

Jure Tičar

Od 4 znanstvenih in 3 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *On the trail of the deepest cave in Europe: exploring high mountain shafts in the Julian Alps, Slovenia.* Vabljen predavanje na *Ohio State University*, Columbus, Združene države Amerike, 30. 3.
- *Pollution of karst caves in selected Slovenian regions: a study of spatial influencing factors and preparation of a priority remediation plan.* Vabljen predavanje na *National Cave and Karst Research Institute*, Carlsbad, Združene države Amerike, 7. 4.
- *Hidden in the dark: uncovering the extent of cave pollution in Slovenia.* Predavanje na mednarodni konferenci *Natural resources and environmental risks: towards a sustainable future*, Novi Sad, Srbija, 14. 10.

Jernej Tiran:

- *Kaj je prevozna revščina?* Predstavitev na posvetu *Socialni vidiki prevozne revščine*, Ljubljana, 24. 5.
- *Kaj je prevozna revščina?* Predstavitev na delavnici *Kako omiliti prevozno revščino v Sloveniji?* Ljubljana, 4. 12.

Maja Topole:

- *Lokalni akcijski načrt upravljanja za agroekološki prehod v Vipavskem gričevju.* Predstavitev na zaključni konferenci projekta *ECOVINEGOALS*, Ajdovščina, 21. 2.
- *Akad. prof. dr. Ivan Gams, 1923–2014, njegovo življenje in vsestransko znanstveno delo.* Predstavitev na *Simpoziju ob 100-letnici rojstva akademika prof. dr. Ivana Gamsa*, Ljubljana, 10. 11.

Anja Trobec:

- *Challenges in evaluating regional plant food self-sufficiency in Slovenia using accessible data*. Predstavitev posterja na 8. hrvaškem geografskem kongresu, Malinska, Hrvaška, 4. 10.
- *Prepoznavni izzivi ekološkega kmetijstva na izbranih zavarovanih območjih*. Predavanje na 11. strokovni konferenci Aktualno na področju ekološkega kmetijstva 2023, Hoče, 19. 10.

Mimi Urbanc

Od 1 znanstvenega in 3 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Problematika slovenskih znanstvenoraziskovalnih organizacij v povezavi z Obzorjem Evropa*. Panelistka na okrogli mizi v soorganizaciji Slovenskega raziskovalnega in gospodarskega združenja ter Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ljubljana, 31. 3.
- *Alpine commons between continuity and transformation*. Predstavitev na mednarodni konferenci IASC 2023, Nairobi, Kenija, 20. 6. (s soavtorji).
- *Izzivi šolske geografije*. Panelistka na okrogli mizi v organizaciji Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in Zveze geografov Slovenije, Ljubljana, 22. 9.

Manca Volk Bahun

Od 1 znanstvenega in 3 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Snežni plazovi*. Predavanje na tečaju varnega gibanja v gorah pozimi za družine, Grahovše, 4. 2.
- *Primerjava analiz nesreč v snežnih plazovih v Sloveniji in v tujini*. Predavanje na 6. triennialnem znanstvenem posvetu Dan Bojana Ušeničnika – Naravne nesreče v Sloveniji, Ig, 9. 11.
- *Sneg in plazovi*. Predavanje članom Alpinističnega odseka Tržič, Tržič, 30. 11.

Matija Zorn

Od 15 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *The disappearing cryosphere in the southeastern Alps*. Vabljen predavanje na Ohio State University, Byrd Polar and Climate Research Center, Columbus, Združene države Amerike, 30. 3.
- *Boundary stones and their »hidden« legacy in Slovenia*. Vabljen predavanje na Ohio State University, Center for Slavic, East European and Eurasian Studies, Columbus, Združene države Amerike, 31. 3.
- *Karst and cave geotourism in Slovenia: a historical perspective*. Vabljen predavanje na New Mexico Institute of Mining and Technology, National Cave and Karst Research Institute, Carlsbad, Združene države Amerike, 7. 4.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA:

Rok Ciglič:

- Prirodoslovni muzej Rijeka, Reka, Hrvaška, 19. 4.: sestanek za prijavo projekta *transPLANT*.

Špela Čonč:

- Nationalpark Bayerischer Wald, Grafenau, Nemčija, in Národní park Šumava, Kašperské Hory, Češka, 27. 2. – 10. 3.: študijski obisk in terensko delo za doktorsko disertacijo.

Mateja Ferk:

- Nullarbor, Avstralija, 10.–15. 4. in 22.–29. 4.: terensko delo na površju in v jamah za program *Geografija Slovenije* ter projekt *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*.
- Apulija, Italija, 7.–13. 5.: terensko delo za projekt *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*.
- Portoriko, Združene države Amerike, 30. 10. – 11. 11.: terensko delo za projekt *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*.

Matjaž Geršič:

- United Nations, Department of Economic and Social Affairs, New York, Združene države Amerike, 1.–5. 5.: 3. zasedanje Skupine izvedencev Organizacije združenih narodov za zemljepisna imena.
- Jāmi'a al-Malik Sa'ūd, Rijad, Saudova Arabija, 1.–24. 1.: trimesečno študijsko gostovanje z raziskovalnim delom.

Maruša Goluža:

- Institut National de Recherche pour l'Agriculture, l'Alimentation et l'Environnement, Grenoble, Francija, 3.–5. 5.: zagonski sestanek za projekt *Trajnostna preobrazba smučarskih središč v Alpah*.
- Universität Bern, Geographisches Institut, Bern, Švica, 13.–15. 9.: projektni sestanek in mednarodna zaključna konferenca v okviru projekta *Mesta brez vrednosti? Družbeno-gospodarska preobrazba industrijskih mest v Švici in Sloveniji*.

Matej Lipar:

- Apulija, Italija, 7.–13. 5.: terensko delo za projekt *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*.
- Portoriko, Združene države Amerike, 30. 10. – 11. 11.: terensko delo za projekt *Geomorfološke posebnosti krasa na eolskih kalkarenitih in njihova pomembnost za preučevanje paleoklime*.

Erik Logar:

- Emlyon Business School, Lyon, Francija, 17.–18. 1.: raziskovalno gostovanje v sklopu štipendije dr. Bojana Erhartiča in vmesni projektni sestanek *MadeInTheAlps*.
- Center for Regional Economic Development (CRED), Universität Bern, Bern, Švica, 6.–10. 2.: Zimska šola geografije na temo uporabe kvalitativnih metod in teorije v ekonomski geografiji.
- Consejería de Cultura Turismo y Deportes de la Junta de Extremadura, Plasencia, Španija, 14.–15. 6.: projektni sestanek in uvodna konferenca projekta *LookUP*.

Janez Nared:

- Institut national de recherche pour l'agriculture, l'alimentation et l'environnement, Megeve, Francija, 3.–5. 5.: sestanek projekta *TRANSTAT*.
- Alpska konvencija, Innsbruck, Avstrija, 30. 11. – 1. 12.: sestanek *ISCAR*.

Primož Pipan:

- Študijski obisk agroekoloških dobrih praks v vinogradništvu, Portogruaro in Beneška laguna, Italija, 8. 2.: raziskovalno delo v okviru mednarodnega projekta *ECOVINEGOALS*.
- Raziskovalni pohod/hodinar po Toskani, Italija, 15.–18. 5.: raziskovalno delo za program *Dediščina na obrobjih*.
- Raziskovalni pohod/hodinar po balkanski migrantski poti od Buzeta, Hrvaška, do Trsta, Italija, 12.–15. 9.: raziskovalno delo za projekt *Biografije istrskih poti: hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov*.

Katarina Polajnar Horvat:

- IDIZ Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška, 17. 4.: sestanek projekta *Izolirani ljudje in skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem*.
- IDIZ Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Plešće, Hrvaška, 18.–20. 4.: izdelava intervjujev v okviru projekta *Izolirani ljudje in skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem*.
- IDIZ Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Knin, Hrvaška, 31. 5. – 2. 6.: izdelava intervjujev v okviru projekta *Izolirani ljudje in skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem*.

Daniela Ribeiro:

- Grand Hotel Sofia, Sofija, Bolgarija, 27.–31. 3.: delavnica v okviru projekta *SELINA*.
- Universidade de Trás-os-Montes e Alto Douro, Departamento de Ciências Florestais e Arquitectura Paisagista, Vila Real, Portugalska, 1. 10. – 31. 12.: trimesečno raziskovalno delo v tujini.
- Universidad Rey Juan Carlos, Madrid, Španija, 2.–5. 10.: sestanek projekta *SELINA*.
- Dímos Amarousíou, Atene, Grčija, 14.–15. 11.: študijski obisk projekta *SHARED GREEN DEAL*.

Petra Rus:

- Consejería de Cultura Turismo y Deportes de la Junta de Extremadura, Plasencia, Španija, 14.–15. 6.: projektni sestanek in uvodna konferenca projekta *LookUP*.
- Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy, Kuusamo, Finska, 12.–13. 12.: projektna delavnica s terenskim obiskom območja v okviru projekta *LookUP*.

Marko Senčar Mrdaković:

- CITEMA, Cetona, Italija, 5.–15. 8.: študijski obisk in terensko delo v okviru štipendije dr. Bojana Erhartiča.

Mateja Šmid Hribar:

- Universität Bern, Historisches Institut, Bern, Švica, 16.–20. 8.: poletna šola.
- Anglia Ruskin University Higher Education Corporation, Cambridge, Združeno kraljestvo, 27.–28. 9.: sestanek projekta *SHARED GREEN DEAL*.
- Universidad Rey Juan Carlos, Madrid, Španija, 2.–5. 10.: sestanek projekta *SELINA*.
- Dímos Amarousíou, Atene, Grčija, 14.–15. 11.: študijski obisk projekta *SHARED GREEN DEAL*.

Lenart Štut:

- Prokletije, Albanija in Črna gora, 8.–9. 10.: terensko delo za projekt *Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju*.
- Univerzitet u Prištini, Prirodno-matematički fakultet, Kosovska Mitrovica, Kosovo, 10.–11. 10.: gostovanje na tuji univerzi v okviru projekta *Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju*.
- Đavolja Varoš, Srbija, 12. 10.: terensko delo za projekt *Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju*.

Jure Tičar:

- Ohio State University, School of Earth Sciences, Columbus, Združene države Amerike, 25.–31. 3.: gostovanje v okviru bilateralnega projekta *Geokemija ledu: Slovenija in ZDA: Pretekli in recentni podnebni signali ledeniškega in jamskega ledu v Sloveniji in v ZDA*.
- New Mexico Institute of Mining and Technology, National Cave and Karst Research Institute, Carlsbad, Združene države Amerike, 1.–9. 4.: gostovanje v okviru bilateralnega projekta *Perspektiva remediacije onesnaženih kraških območij*.
- Prokletije, Albanija, Črna gora, 8.–9. 10.: terensko delo za projekt *Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju*.
- Univerzitet u Prištini, Prirodno-matematički fakultet, Kosovska Mitrovica, Kosovo, 10.–11. 10.: gostovanje v okviru projekta *Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju*.
- Đavolja Varoš, Srbija, 12. 10.: terensko delo za projekt *Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju*.

Jernej Tiran:

- Ajuntament de Barcelona, Španija, 22.–25. 3.: mednarodni sestanek o superblokkih v okviru projekta *TuneOurBlock*.
- Difu – Deutsches Institut für Urbanistik in Kiezraum, Berlin, Nemčija, 12.–13. 10.: sestanek in delavnica v okviru projekta *TuneOurBlock*.

Maja Topole:

- Raziskovalni pohod/hodinar po Toskani, Italija, 15.–18. 5.: raziskovalno delo za program *Dediščina na obrobjih*.

Mimi Urbanc:

- University of Cape Town and University of Western Cap, Cape Town, University of Johannesburg and University of the Witswatersrand, Johannesburg, Stellenbosch University, Stellenbosch, Južna Afrika, in Open University of Botswana, Gaborrone, Bocvana, 21.–29. 5.: študijska ekskurzija.

Matija Zorn:

- Ohio State University, School of Earth Sciences, Columbus, Združene države Amerike, 25.–31. 3.: gostovanje v okviru bilateralnega projekta *Geokemija ledu: Slovenija in ZDA: Pretekli in recentni podnebni signali ledeniškega in jamskega ledu v Sloveniji in v ZDA*.
- New Mexico Institute of Mining and Technology, National Cave and Karst Research Institute, Carlsbad, Združene države Amerike, 1.–9. 4.: gostovanje v okviru bilateralnega projekta *Perspektiva remediacije onesnaženih kraških območij*.
- Prokletije, Albanija, Črna gora, 8.–9. 10.: terensko delo za projekt *Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju*.
- Univerzitet u Prištini, Prirodno-matematički fakultet, Kosovska Mitrovica, Kosovo, 10.–11. 10.: gostovanje v okviru projekta *Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju*.
- Đavolja Varoš, Srbija, 12. 10.: terensko delo za projekt *Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju*.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA:

Mateja Breg Valjavec in **Matija Zorn** s soavtorji sta za znanstveni članek *Soil organic carbon stock capacity in karst dolines under different land uses* prejela nagrado Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije Odlični v znanosti 2023 na področju humanistike.

Maruša Goluža je prejela srebrni znak ZRC SAZU za vrhunski doktorat s področja humanističnih ved (24. 3.).

Daniela Ribeiro je za raziskovalno delo v tujini za sodelovanje z Oddelkom za gozdarstvo in krajinsko arhitekturo Univerze Trás-os-Montes in Alto Douro prejela štipendijo iz sheme Usposobljeni in učinkoviti zaposleni v okviru Razvojnega stebra financiranja na ZRC SAZU (27. 6.).

Marko Senčar Mrdaković je prejel štipendijo dr. Bojana Erhartiča za raziskovalno delo v tujini, na jugovzhodu Toskane, v krajih Cetona in Monticchiello.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Geographical Institute was founded in 1946 by the Slovenian Academy of Sciences and Arts. In 1976 it was named after Slovenia's greatest geographer, academy member Anton Melik (1890–1966), who served as the institute's first director. Since 1981, the institute has been one of the members of the Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts. In 2002 the Institute for Geography (established in 1962) and the Geographical Museum of Slovenia (established in 1946) were joined to the institute.

From the very beginning, the institute's main task has been to conduct basic and applied geographical research on Slovenia and its landscapes and to prepare basic geographical texts on Slovenia as a country and as a part of the world. The institute participates in numerous projects in Slovenia and abroad, organizes academic conferences, trains junior researchers, and participates in professional exchanges.

The institute has ten organizational units: the Department of Physical Geography, the Department of Human Geography, the Department of Regional Geography, the Department of Natural Disasters, the Department of Environmental Protection, the Department of Geographic Information Systems, the Department of Thematic Cartography, the Geographical Museum, the Physical Geography Laboratory, and the Geographical Library. The institute also houses the Commission for the Standardization of Geographical Names of the Government of the Republic of Slovenia (*Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije*).

Most of the Institute research work derives from the Institute's long-term research program *Geografija Slovenije* (Geography of Slovenia) and research program *Dediščina na obrobjih: novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega* (Heritage on the margins: new perspectives on heritage and identity within and beyond national). In 2023, the research work supplemented 11 basic, 1 applied, and 9 target national projects, mainly funded by the Slovenian Research and Innovation Agency, as well as 1 postdoctoral project, 10 international European projects, 1 bilateral research project, 3 bilateral cooperation project and 7 other projects.

The institute issues seven scholarly publications. *Geografija Slovenije* (Geography of Slovenia) and *Georitem* (Georhythm) are series of volumes in Slovenian that appear several times a year. *Acta geographica Slovenica* is a journal published three times a year in English language. Volumes in the series *GIS v Sloveniji* (GIS in Slovenia) are published in even years, volumes in the series *Regionalni razvoj* (Regional Development) in odd years, volumes in the series *Naravne nesreče* (Natural hazards) every third year, and volumes in the series *CAPACities* occasionally.

Altogether in 2023, 35 institute staff published 1 scientific monographs, 16 scientific chapters in monographs, and 23 scientific papers, gave 53 lectures and reports, made 49 research trips abroad, and hosted 18 foreign researchers.

Krasoslovci na matičnem Krasu in krasoslovno klasičnem krasu razvijajo eno vodilnih mednarodnih raziskovalnih ter študijskih krasoslovnih središč. Polovica Slovenije je kraške in več kot polovica voda za oskrbo je iz kraških vodonosnikov. Razvijajo celostno krasoslovje z vsemi najbolj pomembnimi področji. Prirejajo največje vsakoletno krasoslovno srečanje, Mednarodno krasoslovno šolo. Pod okriljem Univerze v Novi Gorici izvajajo doktorski študij krasoslovja, ki je edini v svetu in je tudi Krasoslovno študijsko središče Unesca, na Podiplomski šoli ZRC SAZU pa del magistrskega programa. Izdajajo eno v svetu vodilnih krasoslovnih znanstvenih revij (*Acta carsologica*) in urejajo krasoslovno knjižno zbirko (*Carsologica*). Pri njih je sedež Mednarodne speleološke zveze. So nacionalno središče treh evropskih raziskovalnih infrastruktur: LifeWatch ERIC, eLTER ESFRI in EPOS ERIC.

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://izrk.zrc-sazu.si>

ZNANSTVENI SVET:

izr. članica SAZU prof. dr. Hojka Kraigher, akad. prof. dr. Franci Gabrovšek, akad. prof. dr. Tatjana Avšič – Županc, pridr. prof. dr. Metka Petrič, prof. dr. Tanja Pipan, prof. dr. Tadej Slabe, izr. prof. dr. Nataša Ravbar (predsednica).

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: prof. dr. Tadej Slabe.

Znanstveni svetniki: akad. prof. dr. Franci Gabrovšek, izr. prof. dr. Martin Knez, pridr. prof. dr. Metka Petrič, prof. dr. Tanja Pipan, prof. dr. Tadej Slabe, pridr. prof. dr. Stanka Šebela, izr. prof. dr. Nadja Župan Hajna.

Višji znanstveni sodelavci: izr. prof. dr. Janez Mulec, dr. Bojan Otoničar, izr. prof. dr. Nataša Ravbar.

Znanstveni sodelavci: dr. Matej Blatnik, doc. dr. Magdalena Năpăruș-Aljančič, dr. Vanessa Elizabeth Johnston, doc. dr. Peter Kozel, dr. Cyril Claude Alexis Mayaud, dr. Jaroslav Obu, dr. Mitja Prelovšek.

Asistenti, mladi raziskovalci: dr. Blaž Kogovšek, Uroš Novak, Filip Šarc, Sara Skok, dr. Astrid Švara.

Strokovna sodelavka: Jasmina Čeligoj Biščak.

Tehnična sodelavca: Franjo Drole, Mateja Zadel.

Tajnica: Sonja Stamenkovič.

Snažilka: Slavuljka Šušak.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Raziskovanje krasa

Oznaka: P6-0119.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Nataša Ravbar.

Sodelavci: M. Aljančič, M. Blatnik, F. Gabrovšek, M. Knez, P. Kozel, C. Mayaud, J. Mulec, U. Novak, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, M. Prelovšek, N. Ravbar, S. Skok, T. Slabe, S. Stamenković, F. Šarc, S. Šebela, A. Švara, N. Zupan Hajna.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

V okviru programa so opravili raziskave skalnega reliefa puščavskega krasa in zakrasevanja Keopsove piramide. Preučevali so geološko zgradbo kraškega površja in podzemlja s poudarkom na aktivnih tektonskih strukturah. Izvedli so multi-proksi študije jamskih sedimentov in spoznanja uporabili za konceptualno modeliranje razvoja kontaktnega krasa v času. Preučevali so procese infiltracije in napajanja vodonosnika ter ugotavljali osnovne zakonitosti dinamike pretakanja vode v izbranih študijskih območjih. Nadaljevali so s preučevanjem vplivov različnih človekovih aktivnosti, nadzorovali potek gradnje drugega tira Divača–Koper in začeli z raziskavami vplivov vojaške dejavnosti na kakovost kraške vode. Vzpostavili so meritve ogljikovega dioksida v vodi in zraku. Raziskovali so mikroorganizme v kraških izviri in jamah ter spremljali izbrane mikrobne indikatorje za oceno antropogenega vpliva na stanje podzemnih ekosistemov. Seleksijske dejavnike, ki vodijo do različnih morfoloških prilagoditev organizmov, so preučevali z ekološkimi raziskavami podzemeljskih habitatov, stanje okolja in človekov vpliv pa s spremljanjem vitalnosti podzemeljskih populacij in prisotnosti onesnaževal.

Procesi infiltracije v gozdatih kraških vodonosnikih ob spremenljivih okoljskih pogojih

Oznaka: J2-1743.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Nataša Ravbar.

Sodelavci: M. Aljančič, F. Drole, F. Gabrovšek, C. Mayaud, J. Mulec, M. Petrič, T. Pipan, N. Ravbar, S. Šebela, M. Zadel, N. Zupan Hajna.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Zaključili so interdisciplinarno študijo o vlogi in pomenu prsti in vegetacije pri mehanizmih infiltracije ter njihovem vplivu na napajanje vodonosnika. Na podlagi predvidenih različnih scenarijev sprememb vegetacije in ocenjenih vplivov na napajanje vodonosnikov so oblikovali smernice za gospodarjenje z gozdovi na vodovarstvenih območjih.

Dinamika in porazdelitev CO₂ v kraški vadozni in epifreatični coni (CARDIKARST)

Oznaka: J7-4630.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Franci Gabrovšek.

Sodelavci: M. Blatnik, F. Gabrovšek, V. Johnston, C. Mayaud, M. Prelovšek, M. Zadel.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Vzpostavili so meritve ogljikovega dioksida v reki Pivki in zraku v Postojnsko-Planinskem jamskem sistemu. Testirali so nove instrumente, ki lahko merijo in beležijo v vodi raztopljen CO₂. Nadgradili so opazovanja lastnosti in sestave jamske atmosfere v Postojnski jami ter nadgradili numerični model, ki simulira tok zraka skozi kraške kanale. Soorganizirali so več skupnih terenskih raziskav in skupno delavnico.

Razumeti krioturbacijo – do boljših napovedi usode ogljika iz talečega permafrosta s pomočjo kraških jam (CryoKarst)

Oznaka: J6-4634.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jaroslav Obu.

Sodelavci: M. Blatnik, F. Gabrovšek, J. Obu.

Obdobje trajanja: 1. 12. 2022 – 30. 11. 2025.

Uspešno so vzpostavili merilno mesto za opazovanje sortiranja tal v jami Barka. Izvajajo fotogrametrične meritve, meritve temperatur zraka in sedimenta ter talne vlage. Po izračunu oblakov točk iz fotografij so opravili prve analize vertikalnih premikov tal za zimo 2022/2023.

Karakterizacija kraških vodonosnikov v regionalnem in lokalnem merilu: primer zaledja vodnega vira Malni

Oznaka: L7-2630.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Javno podjetje Kovod Postojna, vodovod, kanalizacija, d. o. o.

Vodja: Franci Gabrovšek.

Sodelavci: M. Blatnik, F. Drole, F. Gabrovšek, C. Mayaud, J. Mulec, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, M. Prelovšek, N. Ravbar, M. Zadel, N. Zupan Hajna.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2024.

Pridobljene podatke iz mreže meritev so analizirali in ugotovili osnovne zakonitosti dinamike pretakanja vode v neposrednem zaledju izvirov Malnov. V Pivški dolini so ugotovili značilnosti interakcije vodonosnika Javornikov in Pivških jezer.

Opredelitev ekohidrološke dinamike Cerknškega jezera z interdisciplinarnim pristopom raziskave

Oznaka: Z6-2667.

Vrsta projekta: doktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matej Blatnik.

Sodelavec: M. Blatnik.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 30. 4. 2023.

Pridobljene podatke o vodostajih in kemičnih značilnostih vode na Cerknškem polju so analizirali ter del ugotovitev objavili v izvirnem znanstvenem članku. Pripravili so dva prispevka za monografijo, ki sta v fazi recenzije. V zvezi s hidrološkim modeliranjem poplavne dinamike so obiskali raziskovalce na Irskem (Trinity College Dublin). Z zveznimi meritvami vodostaja na različnih območjih polja nadaljujejo tudi po ključku projekta.

Kombinirana uporaba analiz padavinskih dogodkov in sledilnih poskusov za določitev pretoka in prenosa snovi v kraških vodonosnikih

Oznaka: Z2-50091.

Vrsta projekta: doktorski raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Blaž Kogovšek.

Sodelavec: B. Kogovšek.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2025.

Začetek zbiranja hidroloških in meteoroloških podatkov. Pregled baze podatkov sledilnih poskusov. Med terenskim delom je bilo opravljenih več meritev različnih lastnosti vode, vzorčenje in izmere vodostajev, meritve pretokov.

Raziskave za opredelitev in preprečevanje obremenjevanja vodozbirnega zaledja Jelševnišči in Otovca, s posebnim ozirom na habitat človeške ribice (HaČloRi)

Oznaka: V1-2139.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerji: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Vodja: Metka Petrič.

Sodelavci: B. Kogovšek, J. Mulec, M. Petrič, M. Prelovšek, M. Zadel.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 31. 3. 2024.

Zaključili so z enoletnim spremljanjem naravnih značilnosti in antropogene obremenjenosti izvirov na zahodnem robu Bele krajine s poudarkom na Jelševniščici ter Otovskem bregu. Izvedli so analizo količin podzemne vode in opredelili hidrološko zaledje izvirov. Izvedli so delavnico, na kateri so skupaj s partnerji predstavili rezultate in konkretizirali smer nadaljnjih projektnih aktivnosti.

Tveganja zaradi okoljskih in naravnih nesreč na območjih Slovenske vojske

Oznaka: V1-2372.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za obrambo.

Vodja: Boštjan Pokorny (Fakulteta za varstvo okolja).

Vodja na ZRC SAZU: Metka Petrič.

Sodelavci: M. Petrič, N. Ravbar, M. Zadel.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2025.

Na prvem sestanku projektne skupine so uskladili program načrtovanih aktivnosti in določili natančen terminski načrt. Pripravili so pregled dosedanjih ugotovitev, povezanih z raziskavami vplivov vojaške dejavnosti v mirnodobnem času na naravno in družbeno okolje.

Razvoj opozorilnega sistema za zaznavanje vplivov vojaških dejavnosti na podzemno vodo

Oznaka: V1-2367.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za obrambo.

Vodja: Anja Koroša (Geološki zavod Slovenije).

Vodja na ZRC SAZU: Metka Petrič.

Sodelavci: F. Drole, C. Mayaud, J. Mulec, M. Petrič, N. Ravbar, S. Skok.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2025.

Na uvodnem sestanku projektne skupine so pregledali prijavo in zastavljene cilje ter izdelali terminski načrt z delitvijo aktivnosti. Dogovorili so se o lokacijah in načinu vzorčenja ter analiz vode v vplivnem območju osrednjega vadišča Slovenske vojske Postojna.

Ekohidrološka študija prostorsko-časovne dinamike v kraških kritičnih conah v različnih podnebnih razmerah

Oznaka: NK-0002.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Nataša Ravbar.

Sodelavci: J. Mulec, M. Petrič, T. Pipan, M. Prelovšek, T. Slabe, N. Ravbar.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2024.

Razvijali so prostorsko-časovni protokol za spremljanje hidrološke dinamike skozi celoten profil kraške kritične cone ter raziskali razširjenost, ogroženost in varstvo kraških ekosistemov, odvisnih od podzemne vode. Rezultate so posredovali zainteresiranim udeležencem izobraževalnega tečaja iz številnih držav JV Azije in Afrike.

Večplastne (multi-proksi) raziskave dedolomitizacije in z njo povezane speleogeneze v osrednji Sloveniji ter njun pomen za razumevanje začetnih faz mineralizacije sulfidov v južni Poljski

Oznaka: N1-0226.

Vrsta projekta: bilateralni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Bojan Otoničar.

Sodelavci: M. Blatnik, F. Gabrovšek, V. Johnston, J. Mulec, B. Otoničar, T. Slabe, M. Zadel (Inštitut za raziskovanje krasa); A. Košir, A. Martín Pérez (Paleontološki inštitut Ivana Rakovca).

Obdobje trajanja: 1. 12. 2021 – 30. 11. 2024.

Nadaljevali so s terenskim delom (geološkim in geomorfološkim kartiranjem) v jami Mravljetovo brezno v Gošarjevih Rupah (MBGR) in na površju. Vzorčili so kamnine in jamske sedimente ter jih pripravili za nadaljnje analize. Na površju in v jami so opravili številne meritve tektonskih struktur. Natančen jamski načrt so dopolnili s 3D posnetki izbranih delov jame. Končali so z vzorčenjem vod izbranih izvirov, površinskih vod, deževnice in vrtin ter terenskimi meritvami njihovih fizikalno-kemijskih lastnosti. Opravili so številne petrografske, mineraloške, kemijske in izotopske analize kamnin ter hidrogeokemijske in izotopske analize vod. Za sekvenciranje okoljske DNK so vzorčili biofilme, ki se akumulirajo pred globokimi vrtinami, in jih poslali v analize. Preučevali so osnovno dinamiko vetra in temperature v jami v povezavi z zunanjimi dejavniki (štirje avtomatski regulatorji temperature in vlažnosti, dva regulatorja temperature in ultrazvočni anemometer ter štirje regulatorji temperature na jamskih vhodih). Preliminarne rezultate raziskav so predstavili na več znanstvenih srečanjih.

Zrak v kraškem podzemlju kot ponor toplogrednih plinov

Oznaka: N2-0299.

Vrsta projekta: projekt komplementarne sheme ARIS.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matija Perne (Inštitut »Jožef Stefan«).

Vodja na ZRC SAZU: Franci Gabrovšek.

Sodelavec: F. Gabrovšek.

Obdobje trajanja: 1. 4. 2023 – 31. 3. 2026.

V Brezimenem rovu v Postojnski jami so vzpostavili prostorsko in časovno zgoščene meritve parametrov jamskega zraka. Nadgradili so že obstoječe in načrtovali nove modele, ki bodo omogočili fizikalno in statistično obravnavo pridobljenih meritev.

Dinamika in pomen ogljikovega dioksida v vadozni in epifreatični coni krasa

Oznaka: BI-US/22-24-136.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Franci Gabrovšek.

Sodelavec: F. Gabrovšek.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Prof. Matt Covington z Univerze v Arkansasu je predaval na Mednarodni krasoslovni šoli. Po njej je ostal na delovnem obisku, kjer se je skupaj opravilo več terenskih raziskav in diskusij o modelskih pristopih pri obravnavi problematike CO₂ v krasu.

Mikro-klimatski monitoring v turističnih jamah, primerjava Grand Canyon Caverns s slovenskimi jamami

Oznaka: BI-US/22-24-074.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Stanka Šebela.

Sodelavca: U. Novak, S. Šebela.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Opravili so izmenjavo v Združenih državah Amerike, kjer so izvedli terenske raziskave jamske mikroklimatike v določenih jamah. Podatke mikroklimatskih meritev v slovenskih jamah pripravljajo za objavo. Ameriška sodelavka je opravila izmenjavo v Sloveniji in izvedla predavanje, s katerim je izpostavila možnosti sodelovanja v prihodnosti.

Povezava površinskih in podzemnih procesov v kraški hidrogeologiji

Oznaka: BI-FR/23-24-008.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Nataša Ravbar.

Sodelavci: B. Kogovšek, C. Mayaud, M. Petrič, N. Ravbar.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2024.

Sodelovanje temelji na medsebojnem obisku, spoznavanju klasične kraške hidrologije v Sloveniji in okolici Toulousa ter izmenjavi raziskovalnih rezultatov. S pomočjo orodja KarstMod skušajo modelirati hidrološko dinamiko kompleksnega zaledja izvirov Unice in hidrološko obnašanje izvira Korentan.

Mednarodna krasoslovna šola

Oznaka: Krasoslovna šola JS.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije – Urad za UNESCO.

Vodja: Astrid Švara.

Sodelavci: M. Aljančič, M. Blatnik, J. Čeligoj Biščak, F. Drole, F. Gabrovšek, M. Knez, B. Kogovšek, V. Johnston, P. Kozel, C. Mayaud, J. Mulec, U. Novak, J. Obu, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, M. Prelovšek, N. Ravbar, T. Slabe, S. Skok, S. Stamenković, F. Šarc, S. Šebela, S. Šušak, A. Švara, M. Zadel, N. Zupan Hajna.

Obdobje trajanja: 19.–23. 6. 2023.

Mednarodna krasoslovna šola »Klasični kras« je pod pokroviteljstvom UNESCO praznovala trideseti jubilej. Glavna tema 30. šole je bila posvečena različnim pristopom k raziskovanju krasa in razvoju konceptualnih modelov. Udeležilo se je 175 ljudi iz 28 držav. Posebnost je bila odprta slovesnost s številnimi govorniki. Bila je ena najuspešnejših šol doslej.

Zbiranje, obdelava in preverjanje podatkov o jamah ter njihovo sporočanje

Oznaka: Kataster jam.

Vrsta projekta: javno pooblastilo.

Sofinancer: Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo – ARSO.

Vodja: Nadja Zupan Hajna.

Sodelavci: F. Drole, M. Knez, M. Prelovšek, N. Zupan Hajna.

Obdobje trajanja: 29. 8. – 30. 11. 2023.

Število novo registriranih jam je bilo 404. V bazo so bili poleg dodanih novih katastrskih enot vneseni tudi novi podatki o že prej znanih jamah (dodatno odkriti rovi, druge spremembe, novi podatki in popravki napak). Novo registrirane jame kažejo območja, kjer poteka največ jamarkega raziskovanja. To so predvsem ozemlja okrog Kočevja, ob Kolpi in v Beli krajini, na Notranjskem med Nanosom in Hrušico ter na Snežniku. Raziskave potekajo tudi na Krasu, Podgrajskem podolju, Kaninu, v Breginjskem kotu, na Jelovici in Pokljuki ter v Kamniško-Savinjskih Alpah. Konec leta 2023 je digitalna Baza podatkov obsegala zbirko zapisov o 15.098 podzemnih jamah.

Javno pooblastilo za pripravo strokovnih geoloških podlag in analiz kot dela monitoringa geoloških pojavov in monitoringa stanja podzemnih voda

Oznaka: Geološke podlage.

Vrsta projekta: javno pooblastilo.

Sofinancer: Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo – ARSO.

Vodja: Metka Petrič.

Sodelavci: M. Aljančič, M. Blatnik, F. Drole, F. Gabrovšek, B. Kogovšek, C. Mayaud, M. Petrič, M. Prelovšek, N. Ravbar.

Obdobje trajanja: 15. 4. – 30. 11. 2023.

Izvedli so projekt Hidrološke analize na krasu v letu 2023 za podporo ukrepom NUV2: OS3.2b2, OS6a, OPZ2b. Analizirali so potrebe po nadgradnji hidrološkega monitoringa zaradi povezave med površinskimi in podzemnimi vodami na območju vodnih teles s kraškimi vodonosniki ter preverili rezultate napajanja podzemne vode modela mGROWA-SI v zaledju izbranih kraških izvirov.

ENVIRONMENTAL RESEARCH INFRASTRUCTURES BUILDING FAIR SERVICES ACCESSIBLE FOR SOCIETY, INNOVATION AND RESEARCH [Okoljske raziskovalne infrastrukture z načeli FAIR o upravljanju z raziskovalnimi podatki]

Oznaka: ENVRI-FAIR.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European Commission, Directorate General For Research & Innovation, Innovation Union and European Research Area, Administration and finance, Pascale CID.

Vodja: Tanja Pipan.

Sodelavci: M. Aljančič, J. Čeligoj Biščak, F. Drole, M. Knez, J. Mulec, T. Pipan, M. Prelovšek, M. Zadel.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2020 – 30. 6. 2023.

V zaključni fazi projekta je bila realizirana vzpostavitev podatkovnega spletišča izbranih okoljskih podatkov in razvoj nacionalnega Metadata Portala (<https://metadata.izrk.zrc-sazu.si/>) ob uporabi platforme GeoNetwork, usklajenega z načeli FAIR.

eLTER Preparatory Phase Project [eLTER projekt pripravljalne faze]

Oznaka: eLTER PPP.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European Commission, Directorate General For Research & Innovation, Innovation Union and European Research Area, Administration and finance, Pascale CID.

Vodja: Tanja Pipan.

Sodelavci: M. Aljančič, F. Drole, T. Pipan, N. Ravbar, M. Zadel (Inštitut za raziskovanje krasa); N. Juvan Mastnak (Uprava ZRC).

Obdobje trajanja: 1. 2. 2020 – 31. 1. 2025.

V okviru priprave in implementacije RI eLTER so sodelavci uskladili skupen dokument za Standard Observations in začeli z izborom nacionalnih mest eLTER, njihovo kategorizacijo ter oceno stroškov za vključitev v evropsko mrežo.

EUROPEAN LONG-TERM ECOSYSTEM, CRITICAL ZONE AND SOCIO-ECOLOGICAL SYSTEMS PLUS RESEARCH INFRASTRUCTURE [Dolgoročna ekosistemska in družbenoekološka raziskovalna infrastruktura PLUS]

Oznaka: eLTER PLUS.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European Commission, Directorate General For Research & Innovation, Innovation Union and European Research Area, Administration and finance, Pascale CID.

Vodja: Tanja Pipan.

Sodelavci: M. Aljančič, F. Drole, T. Pipan, N. Ravbar (Inštitut za raziskovanje krasa); N. Juvan Mastnak (Uprava ZRC).

Obdobje trajanja: 1. 2. 2020 – 31. 1. 2025.

Izbrana mesta in platforme v kopenskih, sladkovodnih ter prehodnih vodnih ekosistemih se uporabljajo za preučevanje celovitosti ekosistemov, vplivov podnebnih sprememb in ogroženih ekosistemskih storitev na vseevropski ravni.

EUROPEAN PLATE OBSERVING SYSTEM SUSTAINABILITY PHASE [Trajnostna faza Evropskega sistema opazovanja plošč]

Oznaka: EPOS SP.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European Commission, Directorate General For Research & Innovation, Innovation Union and European Research Area, Administration and finance, Pascale CID.

Vodja: Stanka Šebela.

Sodelavci: M. Aljančič, J. Čeligoj Biščak, F. Drole, M. Knez, S. Šebela, S. Stamenković, N. Ravbar (Inštitut za raziskovanje krasa); N. Juvan Mastnak (Uprava ZRC).

Obdobje trajanja: 1. 2. 2020 – 30. 4. 2023.

Slovenski udeleženci v projektu so imeli pomembno vlogo pri vključevanju hrvaških partnerjev v EPOS ERIC. Sodelovali so v aktivnostih NFO-observatoriji (Near Fault Observatory) v bližini prelomov, saj se prvi primer NFO razvija tudi na slovenskih tleh. Za SLO Kras NFO so pripravljali podatke seizmoloških postaj in okoljske podatke za mednarodno bazo.

Managing marsh habitats for conservation of waterfowl of temporary lakes [Upravljanje močvirskih habitatov za ohranjanje vodnih ptic začasnih jezer]

Oznaka: LIFE22-NAT-SI-LIFE TRSCA.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Life+.

Sofinancer: The European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency.

Vodja: Matej Blatnik.

Sodelavci: M. Blatnik, F. Gabrovšek, M. Petrič, N. Ravbar.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2023 – 31. 12. 2029.

Začetek projekta so predvsem zaznamovali sestanki, kjer so se vsi partnerji podrobneje seznanili z vsebino in cilji projekta. Zaradi poplavljenosti Cerknškega polja dodatne meritve vodostajev še niso bile vzpostavljene, so pa bile izdelane prve karte, ki ponazarjajo obseg poplav ob različnih vodostajih.

Skupno upravljanje in trajnostni razvoj območja Matičnega Krasa – KRAS-CARSO II

Oznaka: KRAS-CARSO II.

Vrsta projekta: EU decentralizirani projekt – Interreg Italija-Slovenija.

Sofinancer: Regione autonoma Friuli Venezia Giulia.

Vodja: Astrid Švara.

Sodelavci: M. Blatnik, F. Gabrovšek, B. Otoničar, M. Prelovšek, A. Švara, N. Zupan Hajna.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2025.

Začetek projekta je bil zaznamovan s sestanki in pripravljalnimi fazami glede aktivnosti, vezanih na turistične produkte v upravljalnem centru bodočega Geoparka Kras-Carso EZTS. Z aktivnim povezovanjem z ostalimi projektnimi partnerji so zastavili načrt izvedbe aktivnosti v prihodnjem letu, ki so ga predstavili tudi na Posvetovanju slovenskih geologov.

Krasoslovni nadzor pri gradnji drugega tira železniške proge Divača–Koper

Oznaka: Krasoslovni nadzor.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: 2TDK, Družba za razvoj projekta, d. o. o.

Vodja: Martin Knez.

Sodelavci: M. Aljančič, M. Blatnik, F. Drole, F. Gabrovšek, M. Knez, C. Mayaud, J. Mulec, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, M. Prelovšek, N. Ravbar, S. Šebela, T. Slabe, N. Zupan Hajna.

Obdobje trajanja: 4. 10. 2018 – 3. 10. 2025.

Za potrebe izgradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper so izvajali krasoslovni nadzor na delu odprte proge med Divačo in Lokvami ter v predorih T1 in T2. V okviru nadzora so dokumentirali vse jame, v katere je bil mogoč vstop.

Klimatski in biološki monitoring jamskih sistemov

Oznaka: Biološki monitoring.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Postojnska jama, d. d.

Vodja: Stanka Šebela.

Sodelavci: F. Gabrovšek, J. Mulec, T. Pipan, P. Kozel, B. Kogovšek, S. Šebela.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 12. 2023.

Na podlagi terenskih meritev in analiz (klimatski in biološki monitoring) so naredili petletno poročilo s smernicami za trajnostno rabo turističnih jam za nadaljnjih pet let. Po obdobju covid-19, ko je število obiskovalcev močno upadlo, se obiskovalci vračajo v obsegu kot pred covid-19, kar se beleži tudi z monitoringom.

Izdelava okoljske, investicijske in ostale dokumentacije v postopku državnega prostorskega načrtovanja za dvotirnost nove železniške proge Divača–Koper

Oznaka: Dvotirnost Divača–Koper.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: ELEA IC projektiranje in svetovanje, d. o. o.

Vodja: Martin Knez.

Sodelavci: F. Gabrovšek, M. Knez, B. Otoničar, M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 29. 10. 2020 – 18. 10. 2024.

Na podlagi osrednjih poglavij *Vrednotenje leve cevi nove dvotirne proge Divača–Črni Kal* in *Študija obstoječe proge Divača–Hrastovlje–Koper* so sodelovali pri še ne zaključenih sorodnih poglavjih.

Izdelava strokovnih podlag, študije variant/predinvesticijske zasnove in okoljskega poročila za avtocesto na odseku Postojna–Jelšane

Oznaka: AC Postojna–Jelšane.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Ljubljanski urbanistični zavod, d. d.

Vodja: Mitja Prelovšek.

Sodelavec: M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 1. 12. 2020 – 30. 11. 2023.

Pripravljali so podlage za študijo variant in okoljskega poročila za tri variante, ki se kažejo kot izvedljive. Poseben poudarek je bil na Škocjanskih jamah, saj potekajo vse variante v njihovem vplivnem območju.

Geofizikalne preiskave za zaznavanje kraških pojavov pri gradnji drugega tira železniške proge Divača–Koper

Oznaka: Geofizikalne preiskave.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: 2TDK, Družba za razvoj projekta, d. o. o.

Vodja: Martin Knez.

Sodelavca: M. Knez, M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 1. 3. 2022 – 31. 1. 2025.

Za potrebe izgradnje drugega tira železniške proge med Divačo in Koprom so, v sodelovanju s partnerskimi institucijami, sodelovali pri interpretaciji geofizikalnih meritev za zaznavanje kraških pojavov ter pri pripravi rešitev za izvedbo nadaljnjih korakov gradnje.

Strokovne podlage za določitev vpliva načrtovanih variant obvozne ceste Ribnica na kraške jame

Oznaka: Obvozna cesta Ribnica.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Ministrstvo za infrastrukturo, Direkcija RS za infrastrukturo.

Vodja: Mitja Prelovšek.

Sodelavci: M. Blatnik, F. Drole, M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 14. 7. 2022 – 13. 7. 2024.

Za potrebe okoljskega poročila so obravnavali, kako na novo predstavljene variante, ki potekajo vzhodno od Žlebiča in Ribnice, vplivajo na jame in kras.

Medakademijska izmenjava raziskovalcev v okviru projekta CAS/SAZU Mobility Plus Project z naslovom »Poglobljeni vpogled v odlaganje jamskih sedimentov«

Oznaka: Češka akademija v sodelovanju s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Vodja: Nadja Zupan Hajna.

Sodelavci: B. Otoničar, A. Švara, N. Zupan Hajna.

Obdobje trajanja: 2022–2023.

Leta 2023 so v skladu s planom bilateralnega projekta sodelovali na raziskavah jamskih sedimentov v Sloveniji, pri pisanju članka in skupnem terenskem delu. Od 21. do 27. 9. so se udeležili terenskega dela na Moravskem krasu in kabinetnega dela v Pragi.

Hidrogeološki monitoring za potrebe gradnje drugega tira Divača–Koper

Oznaka: Hidrogeološki monitoring.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: ELEA IC projektiranje in svetovanje, d. o. o.

Vodja: Martin Knez.

Sodelavec: M. Knez.

Obdobje trajanja: 3. 11. 2022 – 31. 12. 2023.

Za potrebe gradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper so izvajali hidrogeološki monitoring izbranih kraških izvirov in površinskih tokov.

Odstranitev odpadkov v Matijevi jami ter zavarovanje na terenu in izvedba izobraževanja za širšo javnost iz območja parka na temo onesnaževanja in odlaganja odpadkov

Oznaka: Matijeva jama.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Občina Pivka.

Vodja: Mitja Prelovšek.

Sodelavca: F. Drole, M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 16. 11. 2022 – 31. 8. 2023.

Iz Matijeve jame so skupaj s pripadniki Civilne zaščite RS in Jamarske zveze Slovenije evidentirali in odstranili neeksplozirana ubojna sredstva ter kovinske in plastične odpadke. V Pivki so izvedli predavanje za zainteresirano splošno javnost na temo onesnaženosti in čiščenja jam.

Strokovni nadzor in dokumentiranje čiščenja jame Ravnica

Oznaka: Presiha.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Publikus, d. o. o.

Vodja: Mitja Prelovšek.

Sodelavec: M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 4. 1. – 27. 3. 2023.

Med čiščenjem jame Ravnica so opravljali strokovni nadzor in foto- ter videodokumentirali aktivnosti odstranjevanja odpadkov. Opravili so natančne začetne in končne 3D meritve, iz katerih je razvidna količina odstranjenih odpadkov.

Izdelava krasoslovnega mnenja za potrebe priprave OPPN za območje Orleške gmajne v Sežani

Oznaka: Orleška gmajna.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: LUKA KOPER, pristaniški in logistični sistem, d. d.

Vodja: Mitja Prelovšek.

Sodelavec: M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 13. 2. – 28. 4. 2023.

Za potrebe intermodalnega terminala so južno od obstoječe železniške proge detaljno krasoslovno kartirali 70,4 ha veliko območje. Natančno, tudi v 3D tehniki, so izmerili vse registrirane jame na tem območju in naročniku posredovali poročilo.

Študija vpliva posega na kraške jame

Oznaka: DPN Divača–Koper I.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: ELES, d. o. o.

Vodja: Mitja Prelovšek.

Sodelavec: M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 14. 2. – 27. 3. 2023.

Vzdolž predvidenega daljnovoda napetosti 2×110 kV med Divačo in Koproj so na terenu locirali 25 od 28 potencialno vplivanih jam, jih detajlno izmerili, opredelili potencialen vpliv nanje in predlagali ukrepe za njihovo varstvo.

Analiza hidrodinamike in kakovosti voda na Radenskem polju s poudarkom na razmerah na območju blizu zaselka Pirka

Oznaka: Radensko polje.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Zavod za turizem in promocijo »Turizem Grosuplje«.

Vodja: Nataša Ravbar.

Sodelavci: M. Blatnik, C. Mayaud, J. Mulec, M. Petrič, N. Ravbar, S. Skok, M. Zadel.

Obdobje trajanja: 21. 2. 2023 – 22. 3. 2024.

Da bi bolje razumeli vplive hidrološke spremenljivosti polja in morebitne vplive antropogenih aktivnosti, so vzpostavili merilno mrežo spremljanja vodostajev in fizikalno-kemijskih lastnosti vode, izvedli občasne hidrometrične meritve ter občasno vzorčenje in analizo kakovosti vode.

Strokovne podlage za določitev vpliva posega na kraške jame z ekspertnim mnenjem

Oznaka: Ivančna Gorica - Ljubljana.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: LINEAL, d. o. o.

Vodja: Mitja Prelovšek.

Sodelavec: M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 18. 10. 2023 – 31. 12. 2024.

Udeležili so se sestankov, na katerih so bili predstavljeni tako struktura projekta kot tudi prve aktivnosti.

Hidrogeološki del monitoringa podzemnih vod za odlagališče nenevarnih odpadkov Stara vas – Postojna

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Eurofins ERICo Slovenija, d. o. o.

Vodja: Metka Petrič.

Sodelavca: B. Kogovšek, M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 1. 3. 2022 – 31. 3. 2023.

Na izviri Fužina pri Stari vasi so s samodejnega merilnika s shranjevanjem podatkov odčitali podatke o nivojih in na osnovi pretočne krivulje določili pretoke. Pripravili so hidrogeološki del poročila o monitoringu podzemnih vod.

Sodelovanje krasoslovca pri javnem naročilu za Opredelitev potencialnih možnosti umestitve objektov okoljske infrastrukture v prostor – čistilna naprava Logatec

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Ljubljanski urbanistični zavod, d. d.

Vodja: Mitja Prelovšek.

Sodelavec: M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 8. 9. 2022 – 8. 6. 2023.

Preučili so tri lokacije nove čistilne naprave Logatec, ki jih je predlagal Ljubljanski urbanistični zavod, in jih ocenili z vidika vpliva na površinski in podzemni kras. Opredelili so se za najbolj primerno in predlagali dodatne raziskave, ki bi odgovorile na ključne nejasnosti.

Izdelava preliminarnega mnenja s področja krasoslovja za izvedbo javnega naročila »Okoljske preveritve za izdelavo pobude/DIIP za nadgradnjo železniške proge na odseku Postojna–Divača s ciljem povišanja hitrosti«

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Aquarius, d. o. o.

Vodja: Mitja Prelovšek.

Sodelavec: M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 20. 12. 2022 – 31. 12. 2024.

Pridobili so kartografske podlage za obravnavan odsek trase in začeli z analizo vpliva na površinski kras, kraške vode ter predvsem kraške jame.

Izdelava preliminarnega mnenja s področja krasoslovja za izvedbo javnega naročila »Okoljske preveritve za izdelavo pobude/DIIP za nadgradnjo železniške proge na odseku Divača–Sežana d. m. s ciljem povišanja hitrosti«

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Aquarius, d. o. o.

Vodja: Mitja Prelovšek.

Sodelavec: M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 3. 3. 2023 – 31. 12. 2024.

Preučili so potek trase na odseku Divača–Sežana z vidika vpliva na površinski kras, kraške vode in predvsem kraške jame.

Raziskava in dokumentiranje novoodkritih jam na PC Sežana JZ (Logistični center TEDI Sežana)

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: STRABAG, d. o. o.

Vodja: Mitja Prelovšek.

Sodelavec: M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 5. 7. 2022 – 13. 6. 2023.

Evidentirali in dokumentirali so še zadnje jame, ki so se odprle pri komunalnem opremljanju in temeljenju Logističnega centra TEDI Sežana, in naročniku poslali poročilo.

Pregled stanja dostopnih jam na območju Logističnega centra TEDI Sežana

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: STRABAG, d. o. o.

Vodja: Mitja Prelovšek.

Sodelavec: M. Prelovšek.

Obdobje trajanja: 26. 5. – 13. 6. 2023.

Dokumentirali so način ureditve vhodov v vse med zemeljskimi deli odkrite in hkrati še dostopne jame na območju Logističnega centra TEDI Sežana ter dokumentirali naravovarstveno stanje jame Brgevkva, ki je bilo izločeno iz gospodarske rabe oz. niveliranja.

Ocena stanja lampenflore

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: JZ Park Škocjanske jame.

Vodja: Janez Mulec.

Sodelavec: J. Mulec.

Obdobje trajanja: 1.–31. 3. 2023.

Pripravili so oceno stanja lampenflore v Škocjanskih jamah za obdobje od 2017 do 2022 in pripravili smernice za njeno obvladovanje v naslednjem obdobju.

Priprava strokovnih podlag upravljalcu: ocena stanja jamskega habitata Škocjanskih jam 2017–2022 in perspektive upravljalcu (Strokovne podlage za nov program varstva in razvoja Parka Škocjanske jame za obdobje 2023–2028)

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: JZ Park Škocjanske jame.

Vodja: Janez Mulec.

Sodelavec: J. Mulec.

Obdobje trajanja: 1.–31. 3. 2023.

Pripravili so pregled stanja podzemnih vrst in ekoloških značilnosti habitatov troglobionske favne. Poleg tega so ovrednotili stanje in razmere v Reki, prenikli vodi, jamskem zraku ter turistični infrastrukturi, ki vpliva na habitate v Škocjanskih jamah zaradi turistične rabe. Pripravili so smernice za ohranjanje ugodnega stanja habitatov v Škocjanskih jamah.

Spremljanje stanja lampenflore

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: JZ Park Škocjanske jame.

Vodja: Janez Mulec.

Sodelavec: J. Mulec.

Obdobje trajanja: 24. 8. – 31. 12. 2023.

Opravili so terensko vzorčenje in meritve za spremljanje stanja lampenflore na vzpostavljenih točkah monitoringa, svetovali pri njenem odstranjevanju ter pripravili pripravek za njeno odstranjevanje.

Monitoring jamskega okolja in analiza stromatolitnih stalagmitov v Škocjanskih jamah

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: JZ Park Škocjanske jame.

Vodja: Janez Mulec.

Sodelavec: J. Mulec.

Obdobje trajanja: 6. 7. – 31. 12. 2023.

Izvajale so se aktivnosti za ugotovitev naravnega stanja in vplivov turistične rabe na jamski ekosistem Škocjanskih jam. To je vključevalo pregled odpornosti indikatorskih bakterij na izbrane protimikrobne učinkovine v vodnih telesih v jami, oceno mikrobiološke obremenjenosti turističnih pohodnih poti in spremljanje gibanja ključnih parametrov v jamskem zraku. Mikrobno pestrost stromatolitnih stalagmitov so ovrednotili z metagenomsko analizo.

Raziskava kraških vodnih virov v občini Straža

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Občina Straža.

Vodja: Nataša Ravbar.

Sodelavci: B. Kogovšek, C. Mayaud, J. Mulec, M. Petrič, N. Ravbar, S. Skok, M. Zadel.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2022 – 31. 10. 2023.

V občini Straža so evidentirali in določili lokacije lokalno pomembnejših kraških vodnih virov, na izbranih lokalno pomembnejših kraških vodnih virih so vzpostavili zvezni monitoring fizikalno-kemijskih parametrov ter izvedli občasne hidrometrične meritve in analize kakovosti vode.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

Koncept soodvisnosti v krasu: povezanost vrtač in jam z vidika antropogenih vplivov

Oznaka: J6-2592.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Geografski inštitut Antona Melika.

Raziskovanje potencialne uporabnosti speleotemov jamskega mleka kot paleoekoloških arhivov

Oznaka: J1-50028.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Paleontološki inštitut Ivana Rakovca.

Raziskave za opredelitev onesnaženosti podzemnih jam na ravni Slovenije, njihovo prednostno sanacijo ter monitoring stanja jam

Oznaka: V1-2140.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Geografski inštitut Antona Melika.

Spolno specifični materinski učinki: metodološke in podatkovne osnove za raziskovanje ekstremne spolne velikostne dvoličnosti – MotheriSeD

Oznaka: NRH-2302.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Biološki inštitut Jovana Hadžija.

DOKTORSKI ŠTUDIJ KRASOSLOVJA

Krasoslovno študijsko središče Unesca – UNESCO Chair on Karst Education

V sodelovanju z Univerzo v Novi Gorici se na Fakulteti za podiplomski študij izvaja doktorski študijski program *Krasoslovje*, ki je edini tovrsten v svetu. Od leta 2012 se imenuje Krasoslovno študijsko središče Unesca – UNESCO Chair on Karst Education.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Lara Valentić

Oznaka: MR-52015.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Tanja Pipan.

Drugi mentor: Oliver Bajt (Nacionalni inštitut za biologijo, Morska biološka postaja Piran).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Novi Gorici.

Namen disertacije je bil določiti vire onesnaženja z mikroplastiko v ranljivih kraških okoljih ter razviti napreden protokol in celostni pristop, ki vključuje vzorčenje, analizo in določanje transportnih poti mikroplastike, predvsem pa ozaveščanje o onesnaženosti z mikroplastiko na krasu.

Astrid Švara

Oznaka: MR-52013.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Nadja Zupan Hajna.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Novi Gorici.

Mlada raziskovalka se je posvetila zaključevanju in pisanju doktorske disertacije ter popravkov, ki so jih predlagali člani komisije. Doktorsko delo na temo geomorfološkega razvoja kontaktnega krasa Postojnske kotline je predstavila na številnih domačih in tujih kongresih ter simpozijih. Doktorsko disertacijo je uspešno zagovarjala 30. 11. in s tem prejela naziv doktorica znanosti.

Filip Šarc

Oznaka: MR-55884.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Bojan Otoničar.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Novi Gorici.

Mladi raziskovalec se je ukvarjal z zbiranjem in študijem literature na temo doktorske disertacije (dedolomitizacija in z njo povezana speleogeneza). Organiziral je terenske raziskave geologije in geomorfologije na območju Rovtarskega hribovja in pri njih tudi sodeloval ter raziskoval v jamah tega območja. V laboratoriju je pripravil in analiziral vzorce kamnin ter sedimentov. Udeležil se je domačih in mednarodnih konferenc.

Uroš Novak

Oznaka: MR-54770.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Stanka Šebela.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Novi Gorici.

Mladi raziskovalec se je posvetil zaključevanju zajema terenskih podatkov doktorskega raziskovalnega dela. Raziskuje geološko strukturo in aktivno tektoniko Postojnsko-Planinskega jamskega sistema ter aktivne tektonske premike zahodnih dinarskih prelomov. Udeležil se je domačih in mednarodnih konferenc. Sodeluje tudi z mednarodnimi raziskovalci.

Sara Skok

Oznaka: MR-56873.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mladi raziskovalki: Janez Mulec.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Novi Gorici.

Mlada raziskovalka se je posvetila zbiranju literature, vzorčenju mikrobne prerasti v Postojnskem jamskem sistemu in ekstrakciji okoljske DNA. Udeležila se je delavnice »*The Microbial Ecology of Extreme Environments*« (Norwich, Združeno kraljestvo), kjer je bilo dogovorjeno sodelovanje z Univerzo Vzhodne Anglije. Udeležuje se seminarjev in domačih ter mednarodnih konferenc.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **M. Blatnik** je član Mednarodnega združenja hidrogeologov IAH in Slovenskega komiteja IAH, strokovnega sveta Notranjskega regijskega parka ter več jamarskih društev. Je tudi področni urednik revije *Acta carsologica*.
- **F. Gabrovšek** je glavni urednik revije *Acta carsologica*, član uredništva revije *International Journal of Speleology*, predsednik strokovnega sveta Parka Škocjanske jame in član nacionalne komisije za UNESCO. Je redni član SAZU, kjer je član Sveta za okolje in predstavnik SAZU v EASAC. Je tudi član Društva za raziskovanje jam Ljubljana.
- **M. Knez** je direktor doktorskega študijskega programa *Krasoslovje* na Fakulteti za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici in član Senata Univerze, predstojnik Krasoslovnega študijskega središča Unesca (UNESCO Chair on Karst Education), član Slovenskega nacionalnega odbora Mednarodnega programa za vede o Zemlji (UNESCO IGCP) ter izvršnega odbora in znanstveno svetovalnega odbora Mednarodnega središča za raziskovanje krasa na Junanskem inštitutu za geografijo Junanske univerze (Kunming, Kitajska). Je član Komisije za kras Mednarodne geografske zveze, Komisije za kras, hidrogeologijo in speleogenezo Mednarodne speleološke zveze ter član uredniškega odbora znanstvenih revij *Karst development* in *Geologia Croatica*. Sodeluje pri pripravi in izvedbi tradicionalnih mednarodnih krasoslovnih srečanj *Man and Karst* (Italija) in *Living with Landscape* (Egipt).
- **B. Kogovšek** je član Mednarodnega združenja hidrogeologov IAH, Slovenskega komiteja IAH in Društva za raziskovanje jam Ljubljana.
- **P. Kozel** je član uredniškega odbora revije *Acta carsologica*, mednarodnega združenja za biologijo podzemlja (Société Internationale de Biospéologie – SIBIOS), mednarodnega združenja arahnologov (International Society of Arachnology), Slovenskega entomološkega društva Štefana Michielija in Društva za raziskovanje jam Ljubljana.
- **C. Mayaud** je član Društva za raziskovanje jam Ljubljana in Mednarodnega združenja hidrogeologov IAH.
- **J. Mulec** je član uredniškega odbora revije *Acta Carsologica*, mednarodnega združenja za biologijo podzemlja (Société Internationale de Biospéologie – SIBIOS), Slovenskega mikrobiološkega društva, Prirodoslovnega društva Slovenije in Regijskega štaba Civilne zaščite za Notranjsko. Je pedagoški mentor enemu podiplomskemu študentu.

- **M. Năpăruș-Aljančič** je ustanoviteljica Zavoda Tular (2021), članica Društva za jamsko biologijo (Jamski laboratorij Tular) in Jamarskega društva Carnium Kranj. Z Gregorjem Aljančičem sta ustanovitelja in organizatorja mednarodne bienalne konference *SOS Proteus*. Je tudi članica LifeWatch ERIC za In-Kind komisije in treh delovnih skupin: LifeWatch Communicator, LifeWatch Training, LifeWatch Biodiversity Modelling in eLTER Communications. Je docentka na Podiplomski šoli ZRC SAZU. Skupaj s skupino za raziskovalne infrastrukture koordinira razvoj metapodatkovnega portala IZRK (<https://metadata.izrk.zrc-sazu.si>).
- **U. Novak** je član Slovenskega združenja za geodezijo in geofiziko (SZZG), Mednarodne zveze za geodezijo in geofiziko (IUGG) ter Društva za raziskovanje jam Ljubljana (DZRJL).
- **B. Otoničar** je član Mednarodnega združenja sedimentologov IAS.
- **M. Petrič** je članica Komisije za hidrogeologijo krasa pri Mednarodnem združenju hidrogeologov IAH, častnega razsodišča Slovenskega komiteja IAH, Nacionalnega odbora mednarodnega hidrološkega programa IHP in strokovne skupine Geoparka Idrija ter področna urednica za kraško hidrologijo pri reviji *Acta carsologica*.
- **T. Pipan** je področna urednica znanstvene revije *International Journal of Speleology* in gostujoča vabljenka urednica dveh tematskih izdaj revije *Diversity* ter članica uredniškega odbora pri reviji *Diversity*. Je članica mednarodnega združenja za biologijo podzemlja (International Society for Subterranean Biology – ISSB). Je predsednica komisije za priznanja in nagrade ZRC SAZU, imenovana slovenska predstavnik v Evropski strateški forum za raziskovalne infrastrukture (ESFRI) in v strateško delovno skupino za področje okolja (ENV SWG). Na Fakulteti za znanosti o okolju Univerze v Novi Gorici je predsednica komisije za zagovor magistrskih nalog in predsednica komisije za študijske zadeve ter članica senata. Je pomočnica direktorja doktorskega študijskega programa *Krasoslovje* na Fakulteti za podiplomski študij Univerze v Novi Gorici in nacionalna koordinatorka dveh raziskovalnih infrastruktur: *LifeWatch* in *eLTER*. Trenutno je pedagoška mentorica eni doktorski študentki.
- **M. Prelovšek** je član Odbora za spremljanje koncesije za rabo naravnih vrednot Postojnski jamski sistem in Predjamski jamski sistem (Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije, Direktorat za okolje, Sektor za ohranjanje narave) ter koordinator modula *Krasoslovje* v okviru študija *Vede o Zemlji*, ki poteka pod okriljem Podiplomske šole ZRC SAZU. Je tudi član Društva za raziskovanje jam Ljubljana in Geomorfološkega društva Slovenije.
- **N. Ravbar** je sourednica revije *Acta carsologica* in članica uredniškega odbora mednarodnih revij *Acta carsologica*, *Acta Geobalcanica*, *International Journal of Speleology*, *Research in Tourism and Karst Areas in Urbani izziv*. Je tudi članica Komisije za hidrogeologijo krasa pri Mednarodnem združenju hidrogeologov IAH. Sodelovala je v komisiji za izdelavo svetovne baze kraških izvirov WOKAS in pri vsakoletni organizaciji sekcij na kongresih EGU.
- **S. Skok** je članica društva Applied Microbiology International in Slovenskega mikrobiološkega društva.
- **T. Slabe** je član uredniškega odbora znanstvenih revij *Acta carsologica*, *Karst development* in *Pesquisas em Turismo e Paisagens Cársticas*. Je v vodstvu Mednarodnega središča za raziskovanje krasa v Kunmingu (Kitajska) in član Znanstvenega sveta Mednarodnega raziskovalnega centra za kras pod pokroviteljstvom Unesca v Guilinu (Kitajska). Je član organizacijskega odbora *Mednarodne krasoslovne šole*, Komisije za kras pri Mednarodni geografski zvezi ter Komisije za kras, hidrogeologijo in speleogenezo pri Mednarodni speleološki zvezi. Sodeluje pri pripravi in izvedbi mednarodnih krasoslovnih srečanj *Man and Karst* (Italija) ter *Living with Landscape* (Egipt).
- **F. Šarc** je član Speleološkega kluba Ozren Lukić (Zagreb, Hrvaška), Hrvatske gorske službe spašavanja (Hrvaška), Slovenskega geološkega društva, Hrvatskog geološkega društva in Mednarodnog združenja sedimentologov (IAS).
- **S. Šebela** je članica PC (Project Council) projekta *EPOS SP*, nacionalna predstavnik projekta *EPOS*, članica konzorcija *EPOS NFO*, nadzornega odbora pri Slovenskem združenju za geodezijo in geofiziko SZGG ter Mednarodne zveze za geodezijo in geofiziko (IUGG). Je področna urednica pri reviji *Acta carsologica*. Je pedagoška mentorica enemu doktorskemu študentu.
- **A. Švara** je predsednica Slovenskega geološkega društva in regionalna korespondentka pri Mednarodnem združenju sedimentologov IAS. Je tajnica Jamarskega društva Danilo Remškar Ajdovščina in članica Geomorfološkega društva Slovenije. Je članica organizacijskega odbora *Mednarodne krasoslovne šole* in SINQUA združenja za študije kvartarja.
- **N. Župan Hajna** je področna urednica pri reviji *Acta carsologica*. Je predsednica Mednarodne speleološke zveze (UIS) in zakonita zastopnica Zveze v Sloveniji ter predstavnik UIS v International Science Council (ISC) ter njenem neformalnem združenju GeoUnions. Je članica Geomorfološkega društva Slovenije, Slovenskega geološkega društva in SINQUA (Slovenskega odbora za INQUA), v okviru Mednarodne zveze za raziskovanje kvartarja (International Union for Quaternary Research – INQUA) pa članica Komisije za stratigrafijo in geokronologijo (Stratigraphy and Geochronology Commission – SACCOM) ter Sekcije za evropsko kvartarno stratigrafijo (Section on European Quaternary Stratigraphy – SEQS). Je članica ESA Znanstvene tematske svetovne skupine za planetarne jame (European Space Agency – Science Topical Team on Planetary Caves) in Mednarodnega združenja sedimentologov (IAS). Sodelovala je pri organizaciji *30. Mednarodne krasoslovne šole*.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **30th International Karstological School »Classical Karst«: Karst – approaches and conceptual models = 30. Mednarodna krasoslovna šola »Klasični kras«: Kras – razvojni pristopi in konceptualni modeli.** Postojna, 19.–23. 6.
- **Strokovna ekskurzija Geotrip v okviru Komisije za hidrogeologijo krasa pri Mednarodnem združenju hidrogeologov IAH.** Soorganizator: Hrvaški geološki inštitut. Dinarski kras, Hrvaška, Slovenija, 21.–27. 5.
- **Prilagojeno gospodarjenje z gozdovi, prizadetimi zaradi veliko-površinskih motenj, na vodovarstvenih območjih kraških vodnih virov.** Delavnica. Postojna, 6. 4.
- **The 6th International Symposium of Living with Environmental Challenges in the Coastal Zones.** Soorganizator: The Egyptian Society of Environmental Challenges, Marsa Alam, Egipt, 24. 9.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

V knjižnico je bilo vpisanih 103 monografij in 139 zvezkov periodike ter izposojenih skupaj 89 enot gradiva. Gradivo, ki je bilo potrebno sprotne zaščite oziroma manjšega restavriranja, je bilo ustrezno obdelano. Popis vseh naslovov serijskih publikacij je dostopen v elektronski in natisnjeni različici. Obiskovalcem je bilo brezplačno na voljo izločeno knjižnično gradivo. Izšla je ena številka obvestilnika *Kraška knjižnica*.

Kataster jam

V okviru rednega letnega dela za Kataster jam so bile v sodelovanju z Jamarsko zvezo Slovenije in drugimi jamarji pridobljene ter v kataster dodane 404 nove jame ter številne dopolnitve za že znane jame. Skupno število jam v katastru je 15.098.

Kartografska zbirka in ostala dokumentacija

Kartografska zbirka obsega 54 enot, v njej je 6846 tiskanih kart in 5126 risanih kart, načrtov, skic ter diagramov. Kataster vodnih objektov – B obsega 869 števil (1 tekoči meter); kataster površinskih oblik – C 525 števil (0,6 tm); kataster umetnih objektov – D (rudnikov, tunelov, vodnjakov in vrtin) 85 števil (0,1 tm); kataster predvojnega Istituto Italiano de Speleologia/Italijanskega speleološkega inštituta – VG pa 3700 števil (4 tm gradiva).

Zapuščinski fondi bivših sodelavcev, ki vsebujejo tipkopise, rokopise, korekture, fotografsko in ostalo gradivo, obsegajo 61 tm, arhiv tajništva inštituta pa 73 tm.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **Acta carsologica 52/1 in 52/2-3.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU in SAZU.
- **30th International Karstological School »Classical Karst«: Karst – approaches and conceptual models = 30. Mednarodna krasoslovna šola »Klasični kras«: Kras – razvojni pristopi in konceptualni modeli: abstracts & guide book.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **75 let Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU = 75 years of the Karst Research Institute ZRC SAZU.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Nadja Zupan Hajna, **Kras, jeskyně a lidé.** 1. české vyd. [S. L.]: Česká speleologická společnost.

MEDNARODNO SODELOVANJE IN RAZISKOVANJE:

- Geologický ústav Akademie věd ČR, Češka: raziskovalno sodelovanje na medakademijskem projektu *Mobility plus SLO_CZ: SAZU-22-08*.
- Evropska vesoljska agencija, Znanstvena tematska svetovalna skupina za planetarne jame (European Space Agency – Science Topical Team on Planetary Caves): raziskovalno sodelovanje in delovna srečanja.
- Géosciences Environnement Toulouse, Francija: raziskovalno delo v okviru bilateralnega projekta.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Justyna Czekirda, Universitetet i Oslo, Institutt for geofag, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, Oslo, Norveška, 14. 12. 2022 – 30. 8. 2023: skupno terensko raziskovalno delo.
- Dr. Mladen Garašić, blagajnik Mednarodne speleološke zveze – UIS, Hrvaška, 20.–21. 2.: obisk v arhivu UIS in sestanek glede delovanja Mednarodne speleološke zveze.
- José Ayrton Labegalini, Mednarodna speleološka zveza – UIS, Brazilija, 19. 2. – 3. 3.: obisk v arhivu UIS, sestanek glede delovanja Mednarodne speleološke zveze in terensko delo na dinarskem krasu.
- Nivaldo Colzato, Mednarodna speleološka zveza – UIS, Brazilija, 19. 2. – 3. 3.: obisk v arhivu UIS, sestanek glede delovanja Mednarodne speleološke zveze in terensko delo na dinarskem krasu.
- Laurence William Gill, Trinity College Dublin, Irska, 26. 2. – 1. 3.: skupno raziskovalno delo.
- Mohamed Magdy Moustafa Torab, Damanhour University, Damanhour, Egipt, 17.–20. 3. in 10. 9. – 10. 10.: skupno raziskovalno delo.
- Beata Gebus-Czupyt, Andrzej Tyc, Justyna Ciesielczuk, Krzysztof Gaidzik, Šlezjska univerza v Katovicah, Poljska, 19.–25. 3., 12.–18. 11.: sodelovanje na bilateralnem poljsko-slovenskem projektu *CEUS N1-0226*.
- Beata Gebus-Czupyt, Šlezjska univerza v Katovicah, Poljska, 20.–31. 3.: sodelovanje na bilateralnem poljsko-slovenskem projektu *CEUS N1-0226*.
- Dr. Miloš Briestensky in Zdenek Fučík, Ústav struktury a mechaniky hornin, Akademie věd ČR, Praga, Češka, 12.–14. 4.: terensko raziskovalno delo v okviru infrastrukturnega programa *EPOS*.
- Jakub Stemberk, Ústav struktury a mechaniky hornin, Akademie věd ČR, Praga, Češka, 12.–14. 4.: terensko raziskovalno delo v okviru infrastrukturnega programa *EPOS*.
- Sara Lilley, University of Calgary, Kanada, 19.–24. 4.: študijski obisk.
- Kaloyan Konstantinov, Pensoft Publishers, Sofija, Bolgarija, 1.–3. 6.: terensko delo, snemanje za video v okviru projekta *eLTER Grand Campaign*.
- Evgeni Dimitrov, BulFoto Agency, Sofija, Bolgarija, 1.–3. 6.: terensko delo, snemanje za video v okviru projekta *eLTER Grand Campaign*.
- Abou Amani, UNESCO, Division of Water Sciences (SC/HYD), Intergovernmental Hydrological Programme (IHP), Pariz, Francija, 19.–23. 6.: pokroviteljstvo in udeležba na *30. Mednarodni krasoslovni šoli*.
- Philippe Audra, Université Côte d'Azur, École Polytech'Nice, Nica, Francija, 19.–23. 6.: vabljeni predavatelj na *30. Mednarodni krasoslovni šoli*.
- Pavel Bosák, Inštitut za geologijo Češke akademije znanosti, Praga, Češka, 19.–23. 6. in 26. 11. – 2. 12.: otvoritveni govorec na *30. Mednarodni krasoslovni šoli* ter sodelovanje pri raziskavah jamskih sedimentov.
- Joanna Doummar, American University of Beirut, Department of Geology, Bejrut, Libanon, 19.–23. 6.: vabljeni predavatelj na *30. Mednarodni krasoslovni šoli*.
- Derek C. Ford, School of Geography and Earth Sciences, McMaster University, Ontario, Kanada, 19.–23. 6.: otvoritveni govorec na *30. Mednarodni krasoslovni šoli*.
- Paul A. Griffiths, Vancouver Council of Canada Mirror Committee for Karst, Cave Management Services/KarstCare, British Columbia, Kanada, 19.–23. 6.: vabljeni predavatelj na *30. Mednarodni krasoslovni šoli*.
- Dr. Marcela Hernández, University of East Anglia, Faculty of Science, School of Biological Sciences, Norwich Research Park, Združeno kraljestvo, 18.–23. 6.: vabljena predavateljica na *30. Mednarodni krasoslovni šoli*, raziskovalno sodelovanje, somentorstvo pri doktorski disertaciji.
- Stein-Eric Lauritzen, University of Bergen, Department of Earth Sciences and Bjerknes Centre for Climate Research, Bergen, Norveška, 19.–23. 6.: otvoritveni govorec na *30. Mednarodni krasoslovni šoli*.
- Ivo Lučić, Centar za krš i speleologiju, Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina (ANUBiH), 19.–23. 6.: udeležba na *30. Mednarodni krasoslovni šoli*.
- Jasminko Mulaomerović, Centar za krš i speleologiju, Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina (ANUBiH), 19.–23. 6.: udeležba na *30. Mednarodni krasoslovni šoli*.
- Arthur N. Palmer, Department of Earth Sciences, The State University of New York (SUNY), Oneonta, Združene države Amerike, 19.–23. 6.: vabljeni predavatelj na *30. Mednarodni krasoslovni šoli*.
- Margaret V. Palmer, Department of Earth Sciences, The State University of New York (SUNY), Oneonta, Združene države Amerike, 19.–23. 6.: vabljena predavateljica na *30. Mednarodni krasoslovni šoli*.
- Aurel Persoiu, Emil Racovita Institute of Speleology, Romanian Academy, Cluj-Napoca, Romunija, 19.–23. 6.: vabljeni predavatelj na *30. Mednarodni krasoslovni šoli*.
- Francesco Sauro, HRE-OT Analogue Field Training and Exploration Testing Unit Space Training Team, European Astronaut Center – EAC / European Space Agency (ESA), 19.–23. 6.: vabljeni predavatelj na *30. Mednarodni krasoslovni šoli*.

- Ugo Sauro, Università degli Studi di Padova, Padova, Italija, 19.–23. 6.: otvoritveni govorec na 30. Mednarodni krasoslovni šoli.
- Andrzej Tyc, Institute of Earth Sciences, Šlezjska univerza v Katowicach, Sosnowiec, Poljska, 19.–23. 6.: vabljeni predavatelj na 30. Mednarodni krasoslovni šoli.
- Paul W. Williams, University of Auckland, Nova Zelandija, 19.–23. 6.: otvoritveni govorec na 30. Mednarodni krasoslovni šoli.
- Yongly Guo, Institute of Karst Geology, 19.–30. 6.: udeležba na 30. Mednarodni krasoslovni šoli in skupno raziskovalno delo v okviru projekta NK-0002.
- Qiong Xiao, Institute of Karst Geology, 19.–30. 6.: udeležba na 30. Mednarodni krasoslovni šoli in skupno raziskovalno delo v okviru projekta NK-0002.
- Cheng Zhang, Institute of Karst Geology, 19.–30. 6.: udeležba na 30. Mednarodni krasoslovni šoli in skupno raziskovalno delo v okviru projekta NK-0002.
- Pingan Sun, Institute of Karst Geology, 19.–30. 6.: udeležba na 30. Mednarodni krasoslovni šoli in skupno raziskovalno delo v okviru projekta NK-0002.
- Ying Miao, Institute of Karst Geology, 19.–30. 6.: udeležba na 30. Mednarodni krasoslovni šoli in skupno raziskovalno delo v okviru projekta NK-0002.
- Jinliang Wanf, Institute of Karst Geology, 19.–30. 6.: udeležba na 30. Mednarodni krasoslovni šoli in skupno raziskovalno delo v okviru projekta NK-0002.
- Noura Hamdy Ismail Foda Fayad, Damanhour University, Damanhour, Egipt, 21. 7. – 12. 8.: skupno raziskovalno delo.
- Dr. Laura Rosales Lagarde, Nevada State College, Las Vegas, Združene države Amerike, 30. 9. – 5. 10.: terensko raziskovalno delo v okviru bilateralnega projekta BI-US/22-24-074 in infrastrukturnega programa EPOS.
- Dr. Lee B. Vogel, Nevada State College, Las Vegas, Združene države Amerike, 30. 9. – 5. 10.: terensko raziskovalno delo v okviru bilateralnega projekta BI-US/22-24-074 in infrastrukturnega programa EPOS.
- Shirin Bahadorinia, Jamarska in speleološka zveza, Shiraz, Iran, 1. 10. 2023 – 30. 9. 2024: skupno raziskovalno delo v okviru projekta *Comparison of Iranian and Slovenian karst*.
- Alain Piquerez, CSD Ingénieurs SA, Sion, Švica, 29.–30. 11.: predavanje za študente in skupno raziskovalno delo.
- Dr. David Labat, Paul Sabatier University, Toulouse, Francija, 16.–20. 7.: skupno raziskovalno delo v okviru projekta FR/23-24-PROTEUS-008.
- Dr. Vianney Sivelle, Consiglio Nazionale delle Ricerche-Istituto di Ricerca per la Protezione Idrogeologica (CNR-IRPI), Perugia, Italija, 16.–20. 7.: skupno raziskovalno delo v okviru projekta FR/23-24-PROTEUS-008.
- Šimon Kdýr, Inštitut za geologijo Češke akademije znanosti, Praga, Češka, 16.–22. 10.: sodelovanje na projektu Mobility Plus SAZU-22-08.
- Dr. David C. Culver, American University, Washington D.C., Združene države Amerike, 28.–31. 10.: skupno raziskovalno delo.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Magdalena Aljančič:

- *Multidisciplinarni metapodatkovni portal na Inštitutu za raziskovanje krasa ZRC SAZU*. Predavanje na 30. Mednarodni krasoslovni šoli »Klasični kras«, Postojna, 21. 6. (s soavtorji).
- *Challenges and preliminary results in building virtual laboratories to monitor Proteus anguinus and its karst groundwater habitat*. Predavanje na LifeWatch ERIC Biodiversity & Ecosystem eScience Conference: threats and challenges to biodiversity and ecosystem conservation from an eScience perspective, Sevilla, Španija, 24. 5. (s soavtorji), https://www.lifewatch.eu/bees-2023/abstract-book-presentations/#flipbook-df_32474/1/.
- *IZRK metadata portal: cataloguing the multidisciplinary of karst (meta)data*. Predavanje na 15th European DDI Users Conference, Ljubljana, 29. 11. (s soavtorji), <https://events.geant.org/event/1457/book-of-abstracts.pdf>.

Matej Blatnik:

- *Ocena vpliva podnebnih sprememb in človekovih dejavnosti na poplavno dinamiko Cerkniškega polja*. Predavanje na konferenci Slovenskega združenja za geodezijo in geofiziko, Ljubljana, 27. 1. (s soavtorji).
- *Characteristics of freeze-thaw cycles at patterned ground sites in two karst caves in Slovenia*. Predavanje na European Conference on Permafrost, Puigcerdà, Španija, 20. 6. (s soavtorji).
- *Trends in hydrological dynamics on the Cerkniško Polje*. Predavanje na poletni šoli Environmental History and Historical Ecology of the Dinaric Karst, Postojna, 29. 9. (s soavtorji).

Franci Gabrovšek:

- *Models of Speleogenesis: What have we learned so far?* Plenarno predavanje na 30. Mednarodni krasoslovni šoli »Klasični kras«, Postojna, 19. 6.
- *Evolution and characteristics of karst aquifers.* Predavanje na 12. Konferenci podonavskih akademij, Ljubljana, 19. 10.
- *Karst aquifers: genesis and processes.* Predavanje na delavnici projekta ERC Karst, Barcelona, Španija, 23. 10.

Vanessa Johnston:

- *Hydrogeochemical monitoring in the Rovte region (Slovenia) to assess the potential for dedolomitization = Hidrogeokemični monitoring na območju Rovt (Slovenija) za oceno potencialne dedolomitizacije.* Predavanje na 30. Mednarodni krasoslovni šoli »Klasični kras«, Postojna, 19. 6. (s soavtorji).

Martin Knez:

- *Development challenges on classical karst.* Predavanje na konferenci 17th Multidisciplinary Conference on Sinkholes and the Engineering and Environmental Impacts of Karst: National Cave and Karst Research Institute Symposium, Tampa, Združene države Amerike, 29. 3. (s soavtorji).
- *Karstology in the development of classical karst.* Predavanje na konferenci The 6th International Symposium of Living with Environmental Challenges in the Coastal Zones, ISLL6, Marsa Alam, Egipt, 24. 9. (soavtor T. Slabe).
- *Classical Karst/Kras: its principal characteristics and geology.* Predavanje na konferenci First Session of Academic Committee of the China-Slovenia Karst Geology Belt & Road Joint Lab, Guilin, Kitajska, 23. 11.

Cyril Mayaud:

- *Kako se pretakajo vode v pivškem podzemlju?* Predavanje na svetovni dan voda, Pivka, 23. 3. (s soavtorji).
- *Investigating the hydrological behaviour of the Upper Pivka Valley (Slovenia).* Predavanje na mednarodni geološki konferenci European Geosciences Union - EGU General Assembly 2023, Dunaj, Avstrija, 24. 4. (s soavtorji).
- *Deciphering the water balance of poljes: example of Planinsko Polje (Slovenia).* Predavanje na Laboratoire Géosciences Environnement Toulouse študentom programa Master STPE »Observation and Sustainable Management of the Environment«, Toulouse, Francija, 14. 11. (s soavtorji).

Janez Mulec

- *Health in natural karst environments.* Predavanje na International hybrid workshop between the Faculty of civil and geodetic engineering of the University of Ljubljana and PHIS, The IDEC Institute, Hiroshima University, dogodek v živo in na spletu, Ljubljana, 9. 1.
- *Karst caves from extreme habitats to anthropogenic refugio for microbes.* Predavanje na ELSA Workshop »The microbial ecology of extreme environments«, Norwich, Združeno kraljestvo, 14. 2.
- *Exploring the microbial realm: insights from karst caves in Slovenia.* Predavanje na Hiroshima University, Hirošima, Japonska, dogodek v živo in na spletu, 5. 7.

Uroš Novak:

- *Hydrologically induced deformations obtained from active tectonic micro-displacement monitoring in karst = Hidrološko povzročene deformacije na krasu zaznane s pomočjo monitoringa mikro-premikov aktivne tektonike.* Predavanje na konferenci Slovenskega združenja za geodezijo in geofiziko, Ljubljana, dogodek v živo in na spletu, 26. 2.
- *Monitoring active tectonics via fault micro-displacements in western Slovenia.* Predavanje na mednarodni geološki konferenci European Geosciences Union - EGU General Assembly 2023, Dunaj, Avstrija, 27. 4.

Bojan Otoničar:

- *Relative sea level changes recorded in the stratigraphic position of paleokarst caves/cavities and associated cave sediments: Podgrad, SW Slovenia.* Predavanje na 36th International Meeting of Sedimentology, Dubrovnik, Hrvaška, 15. 6.
- *Kras in velika kraška jama v rudniku Mežica.* Predavanje v okviru Tednov evropskih GeoParkov, Mežica, 6. 6.

Metka Petrič:

- *Hydrogeological research in the recharge area of the Unica springs.* Predavanje na strokovni ekskurziji Geotrip v okviru Komisije za hidrogeologijo krasa pri Mednarodnem združenju hidrogeologov IAH, Dinarski kras, Hrvaška in Slovenija, 25. 5. (s soavtorji).
- *Karst water research in Slovenia.* Predavanje ob obisku dr. Aboua Amanija, direktorja UNESCO Division of Water Sciences, Postojna, 20. 6. (soavtorica N. Ravbar).

Tanja Pipan:

- *Speleobiologija*. Predavanje za jamske vodnike, Postojna, 24. 2.
- *Environmental Research Infrastructures*. Predstavitel na *ESFRI Strategy Working Group for Environment*, Atene, Grčija, dogodek v živo in na spletu, 6. 9.
- *Hotspots of Subterranean Biodiversity*. Predavanje ob študijskem obisku na Muséum National d'Histoire Naturelle, Pariz, Francija, 13. 9.

Mitja Prelovšek:

- *Zakaj je potrebno čiščenje jam? Onesnaženost jam in njihovo čiščenje v zadnjih 50 letih*. Predavanje za splošno javnost v okviru čiščenja Matijeve jame in jame Ravnica, Pivka, 23. 2.
- *Kraški pojavi raziskani v dveh letih gradnje drugega tira Divača–Koper*. Predavanje na strokovnem srečanju *Izzivi gradnje in nadaljevanje drugega tira Divača–Koper*, Portorož, 20. 10.
- *Rates of underground processes in the NW Dinaric karst*, Chongqing. Predavanje na School of Geography and Tourism, Chongqing Normal University, Chongqing, Kitajska, 1. 12.

Nataša Ravbar:

- *Vpliv okoljskih sprememb na napajanje in pretočne vrednosti kraških izvirov*. Predavanje na *Tretjem slovenskem kongresu o vodah*, Ptuj, 20. 10.
- *Life on Cerknica Lake: past, present, future*. Predavanje na mednarodnem webinarju *Sustainable Tourism Solutions in Cave and Karst Biosphere Reserves*, 6. 11.
- *Karst hydrology in Slovenia and main research issues*. Predavanje na School of Geography and Tourism, Chongqing Normal University, Chongqing, Kitajska, 1. 12.

Sara Skok:

- *Vpliv mikroorganizmov v kraških jamah na globalni ogljikov krog*. Predavanje na *11. simpoziju raziskovalcev in raziskovalcev na začetku znanstvene poti*, Ljubljana, 21. 11.

Tadej Slabe:

- *Development challenges on classical karst*. Predavanje na konferenci *17th Multidisciplinary Conference on Sinkholes and the Engineering and Environmental Impacts of Karst: National Cave and Karst Research Institute Symposium*, Tampa, Združene države Amerike, 29. 3. (s soavtorji).
- *Karstology in the development of classical karst*. Predavanje na *The 6th International Symposium of Living with Environmental Challenges in the Coastal Zones, ISLL6*, Marsa Alam, Egipt, 24. 9. (soavtor Martin Knez).
- *Karstology in the Classical Karst*. Vabljeno predavanje na Junanski univerzi, Kunming, Kitajska, 25. 11.

Filip Šarc:

- *Lithological characteristics of the dedolomite complex in Mravljeto brezno v Gošarjevih rupah cave, central Slovenia*. Poster na *30. Mednarodni krasoslovni šoli »Klasični kras«*, Postojna, 19. 6. (s soavtorji).

Stanka Šebela:

- *Primerjava zgodovinskih in današnjih meritev temperature v turističnih jamah*. Predavanje na konferenci Slovenskega združenja za geodezijo in geofiziko, Ljubljana, 27. 1.
- *Karst research for sustainable use of the Škocjan Caves as UNESCO heritage site*. Predavanje na mednarodni poletni šoli *Environmental History and Historical Ecology of the Dinaric Karst*, Postojna, 29. 9.
- *Géologie et spéléologie du karst originel en Slovénie*. Vabljeno predavanje na konferenci *Journées 2023 de Spéléologie Scientifique*, Han-sur-Lesse, Belgija, 18. 11.

Astrid Švara:

- *Sedimentological record in the Mio–Quaternary speleogenetic evolution of the Loza Cave System (Slavinski ravnik, SW Slovenia)*. Predavanje na mednarodnem srečanju *36th International Meeting of Sedimentology*, Dubrovnik, Hrvaška, 14. 6.
- *Plio-quaternary speleogenetic evolution of the Loza cave system based on the sedimentological record (Slavinski ravnik, W Slovenia)*. Poster na mednarodnem kongresu *XXI INQUA Congress: time for change*, Rim, Italija, 16. 7.
- *Geomorfološki razvoj kraškega obrobia Postojnske kotline*. Predavanje na *26. posvetovanju slovenskih geologov = 26th Meeting of Slovenian Geologists*, Ljubljana, 1. 12.

Nadja Zupan Hajna

Od 16 znanstvenih in 3 strokovnih predavanj izpostavljamo:

- *A world of karst and caves*. Uvodno vabljen predavanje na *3ème Congrès international du Karst, Spéléologie et Valorisation du Patrimoine Naturel: soul le theme: valoriser et proteger le patrimoine karstique entre droit et obligations*, Rabat, Maroko, 2. 11.
- *The potential for evaporite caves on Mars and their terrestrial equivalents*. Predavanje na *4th International Planetary Caves Conference*, Haria-Lanzarote, Španija, 4. 5. (soavtor Davide Baioni).
- *Sedimentation in caves: clastic cave sediments and speleothem multiproxy datasets; examples from Slovenia*. Predavanje na mednarodnem srečanju *36th International Meeting of Sedimentology*, Dubrovnik, Hrvaška, 14. 6. (s soavtorji).

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Magdalena Aljančič:

- eLTER PPP & PLUS Consortia, Frankfurt, Nemčija, 17.–21. 4.: udeležba na sestanku *eLTER PPP & PLUS Consortia meeting* infrastrukturnega projekta eLTER.
- LifeWatch ERIC, Sevilla, Španija, 22.–24. 5.: udeležba in predavanje na konferenci *LifeWatch ERIC Biodiversity & Ecosystem eScience Conference: threats and challenges to biodiversity and ecosystem conservation from an eScience perspective*.
- EPOS ERIC, Bukarešta, Romunija, 16.–18. 10.: udeležba na sestanku *NFO meeting*.

Matej Blatnik:

- Institut national de recherche pour l'agriculture, l'alimentation et l'environnement, Lyon, Francija, 7.–9. 2.: udeležba na delavnici *eLTER tools workshop* infrastrukturnega projekta eLTER.
- Trinity College Dublin, Dublin, Irska, 7.–21. 4.: terensko raziskovalno delo in predavanje za študente.
- Casino Ceretà, Puigcerdà, Španija, 18.–22. 6.: udeležba in predavanje na mednarodni konferenci *European Conference on Permafrost*.
- Ústav krajinske ekoloģie SAV, Bratislava, Slovaška, 6.–7. 9.: udeležba na sestanku *eLTER regional cluster meeting for Central and Eastern Europe* infrastrukturnega projekta eLTER.
- Wasser Cluster Lunz, Lunz am See, Avstrija, 2.–5. 10.: udeležba na sestanku *Sites and Platform Forum meeting (SPF 05)* infrastrukturnega projekta eLTER.

Vanessa Johnston:

- Bazovica, Italija, 7. 11.: predstavitev informativne knjige o čezmejnem geoparku Kras.

Martin Knez:

- Kras Floride, Združene države Amerike, 26.–29. 3.: raziskave kraškega površja.
- Kras Kostarike: 29. 3. – 4. 4.: raziskave skalnega reliefa obalnih tihomorskih in atlantskih škrapelj.
- Kras Egipta, 23.–30. 9.: raziskave skalnega reliefa koralnega grebena v Rdečem morju.
- Kras Kitajske: 19.–29. 11.: raziskave skalnega reliefa kop ob reki Li.

Blaž Kogovšek:

- Toulouse, Francija, 12.–17. 11.: raziskovalno delo v okviru bilateralnega projekta *BI-FR/23-24-PROTEUS-008*.

Cyril Mayaud:

- Dunaj, Avstrija, 23.–28. 4.: udeležba na mednarodni geološki konferenci *European Geosciences Union - EGU General Assembly 2023*.
- Dinarski kras, Hrvaška in Slovenija, 21.–27. 5.: strokovna ekskurzija Geotrip v okviru Komisije za hidrogeologijo krasa pri Mednarodnem združenju hidrogeologov IAH.
- Toulouse, Francija, 12.–17. 11.: raziskovalno delo v okviru bilateralnega projekta *BI-FR/23-24-PROTEUS-008*.

Janez Mulec:

- Hiroshima University, The IDEC Institute, Hirošima, Japonska, 25. 6. – 16. 7.: raziskovalno delo v laboratoriju, terensko delo in predavanje.

Uroš Novak:

- Istituto Nazionale di Geofisica e vulcanologia (INGV), Rim, Gubbio, Italija, 19.–23. 3.: terensko delo v okviru *EPOS NFO*.
- Dunaj, Avstrija, 23.–28. 4.: udeležba na mednarodni geološki konferenci *European Geosciences Union - EGU General Assembly 2023*.
- The Abdus Salam International Centre for Theoretical Physics (ICTP), Trst, Italija, 16.–27. 10.: udeležba na mednarodni delavnici *Workshop on Mechanics of the Earthquake Cycle*.
- Kefalonija, Grčija, 16.–21. 9.: udeležba na mednarodnem simpoziju *8th International Colloquium on Historical Earthquakes, Palaeo-Macroseismology and Seismotectonics*.

Jaroslav Obu:

- Puigcerdà, Španija, 18.–22. 6.: udeležba, predavanje in poster na mednarodni konferenci *European Conference on Permafrost*.

Bojan Otoničar:

- Moravski kras, Češka, 21.–27. 9.: študijski obisk in terensko delo v okviru medakademijske izmenjave *Mobility SLO-CZ No. SAZU-19-01*.

Metka Petrič:

- Toulouse, Francija, 12.–17. 11.: raziskovalno delo v okviru bilateralnega projekta *BI-FR/23-24-PROTEUS-008*.

Tanja Pipan:

- Muséum National d'Histoire Naturelle, Sorbonne Université, Pariz, Francija, 10.–18. 9.: študijski obisk in priprava znanstvene publikacije v okviru raziskav *Hotspots of Subterranean Biodiversity*.

Mitja Prelovšek:

- Kras Kitajske, Guilin, Kunming, Chongqing, Kitajska, 25. 11. – 3. 12.: raziskovalno delo v okviru projekta *NK-0002*.

Nataša Ravbar:

- Dinarski kras, Hrvaška, Slovenija, 21.–27. 5.: strokovna ekskurzija Geotrip v okviru Komisije za hidrogeologijo krasa pri Mednarodnem združenju hidrogeologov IAH.
- Toulouse, Francija, 12.–17. 11.: raziskovalno delo v okviru bilateralnega projekta *BI-FR/23-24-PROTEUS-008*.
- Kras Kitajske, Guilin, Kunming, Chongqing, Kitajska, 25. 11. – 3. 12.: raziskovalno delo v okviru projekta *NK-0002*.

Tadej Slabe:

- Kras Floride, Združene države Amerike, 26.–29. 3.: raziskave kraškega površja.
- Kras Kostarike, 29. 3. – 4. 4.: raziskave skalnega reliefa obalnih tihomorskih in atlantskih škrapelj.
- Kras Egipta, 23.–30. 9.: raziskave skalnega reliefa koralnega grebena v Rdečem morju.
- Kras Kitajske: 19.–29. 11.: raziskave skalnega reliefa kop ob reki Li.

Filip Šarc:

- Sao Paulo, Brazilija, 6.–15. 8.: udeležba na predavanjih in delavnicah v okviru dogodka *Summer school on speleothem science* na Institute of Geosciences, University of São Paulo, obisk jam in krasa območja parka PETAR (Parque Estadual Turístico do Alto Ribeira) ter predstavitev posterja *Lithological characteristics of the dedolomite complex in Mravljetovo brezno v Gošarjevih rupah cave, central Slovenia*.
- Gottingen, Nemčija, 25.–29. 9.: udeležba na predavanjih in delavnicah v okviru dogodka *SPA Short Course on Sedimentary Provenance Analysis* ter predstavitev posterja *Lithological characteristics of the dedolomite complex in Mravljetovo brezno v Gošarjevih rupah cave, central Slovenia*.
- Innsbruck, Avstrija, 11.–21. 12.: izmenjava v okviru projekta *Photoluminescence mobility project* pri skupini *Innsbruck Quaternary Research Group, UIBK*.

Stanka Šebela:

- Istituto Nazionale di Geofisica e vulcanologia (INGV), Rim, Gubbio, Italija, 19.–23. 3.: terensko delo v okviru *EPOS NFO*.
- Univerza v Beogradu, Rudarsko-geološki oddelek, Beograd, Srbija, 7.–10. 6.: študijski obisk in terensko delo.
- Univerza v Las Vegasu (UNLV), Las Vegas, Združene države Amerike, 17.–29. 8.: študijski obisk in terensko delo v okviru bilateralnega projekta *BI-US/22-24-074*.
- Centre Belge d'Etudes Karstologiques, Han-sur-Lesse, Belgija, 16.–19. 11.: vabljeno predavanje na konferenci in terensko delo.

Astrid Švara:

- Dubrovnik, Hrvaška, 11.–16. 6.: udeležba s predavanjem na sedimentološkem srečanju *36. IAS meeting* in udeležba na sestanku regionalnih predstavnikov IAS.
- XXI. INQUA – mednarodno združenje raziskovalcev kvartarja, Rim, Italija, 13.–20. 7.: udeležba in predstavitev na mednarodnem kongresu.
- Geologický ústav AV ČR, Praga, Češka, 21.–27. 9.: študijski obisk in raziskovalno delo v okviru medakademijske izmenjave *Mobility SLO-CZ Mobility Plus No SAZU-22-08*.

Nadja Zupan Hajna:

- Dinarski kras, Hrvaška ter Bosna in Hercegovina, 25.–28. 2.: terensko delo z raziskovalci iz Brazilije.
- Lanzarote, Španija, 2.–8. 5.: udeležba na konferenci *4th International Planetary Caves Conference* s predavanjem, terensko delo in sestanek ekspertne skupine ESA za jame na drugih planetih (*ESA Planetary Caves Topical Team*).
- Pariz, Francija, 9.–11. 5.: udeležba na srečanju *ICS (International Science Council) meeting* s predavitvijo in na sestankih podskupin (e.g. Geoscience Unions, Gender equality in science).
- Dubrovnik, Hrvaška, 11.–16. 6.: udeležba s predavanjem na sedimentološkem kongresu *36. IAS meeting*.
- XXI. INQUA – mednarodno združenje raziskovalcev kvartarja, Rim, Italija, 13.–20. 7.: udeležba in predstavitev na mednarodnem kongresu.
- Curitiba, Belo Horizonte in Montes Claros, Brazilija, 26. 7. – 10. 8.: vabljen udeležba na konferenci *37. Congresso Brasileiro de Espeleologia*, sestanek predsedstva *Mednarodne speleološke zveze UIS (UIS Biroja)*, priprava organizacije *19. Mednarodnega speleološkega kongresa (za 19. ICS 2025)* in terensko delo.
- Geologický ústav AV ČR, Praga, Češka, 21.–27. 9.: študijski obisk in raziskovalno delo v okviru medakademijske izmenjave *Mobility SLO-CZ Mobility Plus No SAZU-22-08*.
- Tribalj, Hrvaška, 28.–30. 10.: udeležba na festivalu »*Krasapis – festival o kršu*« z vabljenim predavanjem in sodelovanjem na dveh okroglih mizah o zaščiti dinarskega krasa.
- Rabat, Maroko, 31. 10. – 6. 11.: vabljen predavanje ter udeležba na 3. Mednarodnem kongresu *International Congress of Karst, Speleology and Valorization of Natural Heritage* in terensko delo.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Franjo Drole je prejel nagrado modri znak ZRC SAZU, saj se je pri svojem delu izkazal z vestnostjo in natančnostjo, dosegel izjemne rezultate ter s svojim delom prispeval k uspešnemu delovanju ZRC SAZU.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

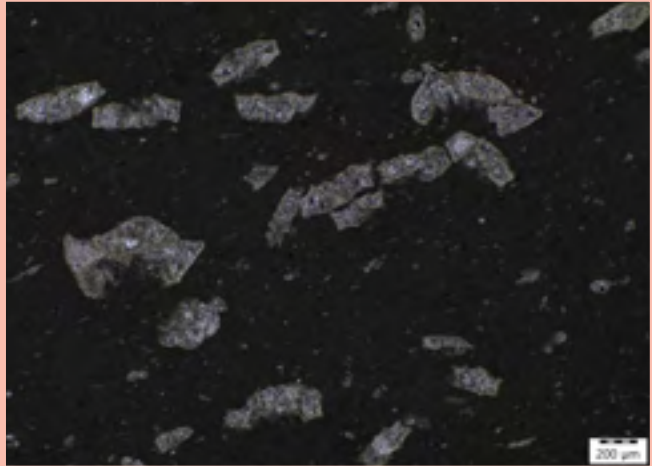
The institute is one of the leading international karstological research and study centre. The researchers have collaborated with karstologists from all over the world. They have organized the largest karstological meeting, the International Karstological School, held in Postojna. They have developed the unique Doctoral study programme Karstology, which is a UNESCO Chair on Karst Education, and collaborated on the study programmes of several Slovenian universities. They have published one of the world's leading karstological scientific journals (*Acta Carsologica*) and edited the karstological book collection (*Carsologica*). The institute hosts the headquarters of the International Union of Speleology (UIS). The prestigious position of UIS president is held by a researcher from the institute. They led the Slovenian nodes of the international projects LifeWatch, eLTER, EPOS and UNESCO IGCP.

In 2023, interdisciplinary research on the development of karst was carried out, covering a broad range of topics that reflect the diverse expertise and creativity of the researchers at the institute. The researchers finished the study of wadi rock relief in the Western Desert and wind rock relief in the White Desert in Egypt and researched the karstification of the Pyramid of Cheops in Giza and the development of karren in Provence. More locally, analyzes of cave sediments and construction of new chronostratigraphic and paleoclimatic profiles on the basis of magnetostratigraphy, various dating methods, paleontology and stable isotope stratigraphy (e.g., Slavinski karst, Karst) were investigated. Geological mapping of selected karst caves was carried out, the influence of active tectonics was studied, and the results of micro-movements were analyzed with tensiometers. Tectonic micro-displacements in the caves indicate periods of high and low tectonic activity. Using their own numerical model, the connection between the external temperature, the shape of the cave passages and the air flow was investigated. Recent sampling and analysis of dissolution potential was monitored by chemical analyzes of groundwater samples. By monitoring natural and artificial tracers combined with numerical modeling, the dynamics of water flow and transport of substances were investigated. Measurements and analyzes of the variability of environmental factors in various subterranean habitats were carried out. Biological and ecological processes in the subterranean environment were investigated and the impacts on the biodiversity and habitats of the subterranean ecosystem were determined. The state of the populations of selected subterranean organisms was monitored. Microorganisms in various ecological niches of the karst subterranean environment were studied and selected microbial indicators were monitored to determine anthropogenic influences. Applied studies were also carried out, where knowledge and understanding of the karst is the starting point for prudent planning of life on the karst, use of natural resources, and sustainable development.

<https://izrkp.zrc-sazu.si/en>

Paleontološki inštitut Ivana Rakovca je specializiran za 4 temeljna področja geologije – paleontologijo, paleoekologijo, stratigrafijo in sedimentologijo. Raziskave obsegajo paleontologijo izbranih skupin organizmov, sedimentarno geologijo mezozojskih in kenozojskih karbonatnih platform in bazenov ter geobiologijo terestričnih karbonatov. Inštitut se v glavnem posveča temeljnim raziskavam.

PALEONTOLOŠKI INŠTITUT IVANA RAKOVCA

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://piir.zrc-sazu.si/>

ZNANSTVENI SVET:

akad. dr. Andrej Kranjc, akad. prof. dr. Franci Gabrovšek, izr. članica SAZU doc. dr. Špela Goričan (od 4. 9. 2023 namesto pokojnega akad. Andreja Kranjca), dr. Irena Debeljak (predsednica), prof. dr. Aleksander Horvat, prof. dr. Nina Zupančič.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: prof. dr. Aleksander Horvat.

Znanstvena svetnica: doc. dr. Špela Goričan.

Višja znanstvena sodelavca: prof. dr. Aleksander Horvat, prof. dr. Nina Zupančič.

Znanstvena sodelavca: dr. Adrijan Košir, doc. dr. Andrea Martín Pérez.

Strokovnoraziskovalna sodelavka: dr. Irena Debeljak.

Asistent z doktoratom: dr. Tim Cifer.

Asistentki, mladi raziskovalki: Urša Kovačič Kastelic, Anja Kocjančič.

Strokovni sodelavec: Filip Litera.

Upokojena sodelavka: znanstvena svetnica dr. Katica Drobne.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Paleontologija in sedimentarna geologija

Oznaka: P1-0008.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Špela Goričan.

Sodelavci: T. Cifer, I. Debeljak, Š. Goričan, A. Horvat, F. Litera, A. Martín Pérez, N. Zupančič.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2018 – 31. 12. 2023.

Program je razdeljen na več nalog, ki obsegajo paleontološke, stratigrafske in sedimentološke raziskave mezozoika ter kenozoika. Obravnavane so bile naslednje teme: Biostratigrafske in sedimentološke raziskave krednih globokomorskih sedimentov v Julijskih Alpah in v Črni gori; Radiolarijske datacije mezozojskih globokomorskih sedimentov v Sloveniji, Črni gori in Bosni in Hercegovini; Radiolarijske datacije alogeničnih sedimentov jame Loza; Taksonomija spodnjejurskih radiolarijev iz Severnih Apneniških Alp v Avstriji; Miocenska stratigrafija in paleoekologija zahodnega dela Centralne Paratetide; Geneza kapnikov v kraških jamah v Sloveniji in Španiji; Tvorba kriogenih karbonatov v jamah v Sloveniji: vpogled v zgodnjo diagenozo; Kemijska karakterizacija arheoloških predmetov z vrstičnim elektronskim mikroskopom; Mortalitetna dinamika jamskega medveda; Ugotavljanje prehrane jamskega medveda s stabilnimi izotopi N in C; Petrološke značilnosti vulkanskih kamnin območja Kobiljega curka na Dolenjskem; Okoljska geokemija – nosilci in dinamika prenosa potencialno strupenih prvin v tleh na dolomitu in raziskave atmosferskih delcev PM v Škocjanskih jamah in v Ljubljani; Nastanek in razvoj izpranih tal na krasu; Sodelovanje pri raziskavah o razvoju in optimizaciji nekemičnih načinov zatiranja rastlinskih škodljivcev. Rezultati raziskav so bili objavljeni v 9 člankih in predstavljeni na 13 znanstvenih konferencah.

Mezozojska stratigrafija in tektonska evolucija Južnih Alp v Sloveniji

Oznaka: J1-1714.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Špela Goričan.

Sodelavci: I. Debeljak, Š. Goričan, A. Horvat, A. Košir, F. Litera.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Glavni rezultat projekta je tektonska rekonstrukcija Julijskih Alp, ki so prvič razdeljene na več pokrovov, nastalih v prvi fazi narivanja v paleogenu. Stratigrafsko zaporedje vsakega pokrova ustreza drugi mezozojski paleotopografski enoti. Na pregledni geološki karti so narivni kontakti paleogenske faze jasno ločeni od mlajših narivov in prelomov.

Raziskovanje potencialne uporabnosti speleotemov jamskega mleka kot paleokoljskih arhivov

Oznaka: J1-50028.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Andrea Martín Pérez.

Sodelavci: A. Košir, A. Martín Pérez (Paleontološki inštitut Ivana Rakovca); F. Gabrovšek, V. Johnston, J. Mulec, B. Otoničar (Inštitut za raziskovanje krasa).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

Organiziran je bil uvodni sestanek članov projektne skupine, namenjen koordinaciji raziskav po posameznih tematskih sklopih. V jami Košelevka je bilo izvedeno lidarsko skeniranje glavnega dela jamskega sistema in vzorčevanje.

Sedimentarna evolucija zgornjekrednih globokomorskih bazenov v Dinaridih (SECret)

Oznaka: J1-50027.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Špela Goričan.

Sodelavci: I. Debeljak, Š. Goričan, A. Horvat, F. Litera, N. Zupančič.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2023 – 31. 10. 2026.

Namen projekta je podrobna stratigrafska razčlenitev zgornjekrednih zaporedij Budvanskega bazena v Zunanjih in Bosanskega bazena v Centralnih Dinaridih ter interpretacija v povezavi z globalnimi okoljskimi spremembami in stratigrafijo širšega prostora Dinaridov in Helenidov. Projekt je bilateralen, poteka v sodelovanju z raziskovalci iz Hrvaške.

Razvoj in optimizacija nekemičnih načinov zatiranja rastlinskih škodljivcev z namenom njihove implementacije v sisteme trajnostnega kmetijstva

Oznaka: L4-3178.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Vodja: Stanislav Trdan (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Aleksander Horvat.

Sodelavci: A. Horvat (Paleontološki inštitut Ivana Rakovca); F. Küzmič, U. Šilc (Biološki inštitut Jovana Hadžija).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Opravljeni so bili laboratorijski in poljski poskusi uporabe inertnih prahov za zatiranje koloradskega hrošča na krompirju. Opravljene so bile geokemične in granulometrične analize uporabljenih inertnih prahov. Rezultati so bili objavljeni v dveh člankih v indeksiranih revijah.

Biostratigrafija triasnih amonitov in radiolarijev v Črni gori in Sloveniji

Oznaka: BI-ME/21-22-010.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Špela Goričan.

Sodelavci: Š. Goričan, A. Horvat, A. Kocjančič.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2023.

V projektu je bil poudarek na korelaciji globljemorskih zaporedij v Sloveniji in Črni gori. V letu 2023 so s črnogorskimi partnerji in sodelavci iz Hrvaške organizirali ekskurzijo v Budvansko cono v okviru mednarodnega kongresa 36th IAS Meeting of Sedimentology. Za črnogorske kolege je bil jeseni organiziran ogled dveh zasebnih zbirk amonitov v Sloveniji.

Sofinanciranje v okviru programa UNESCO v letu 2023 za dejavnosti znotraj programa IGGP – IGCP 710 Western Tethys meets Eastern Tethys – geodynamical, paleoceanographical and paleobiogeographical events [IGGP – IGCP 710 Na stičišču zahodne in vzhodne Tetide – geodinamični, paleoceanografski in paleobiogeografski dogodki]

Oznaka: IGGP.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije – Urad za UNESCO.

Vodja: Špela Goričan.

Sodelavka: K. Drobne (upokojena sodelavka).

Obdobje trajanja: 31. 1. 2023 – 31. 10. 2023.

Raziskave obsegajo kredno-paleogensko zaporedje plitvovodnih apnencev, globljevodnih prehodnih plasti in baze fliša. Glavni namen naloge je s foraminiferami določiti starost litoloških mej na čim več lokalitetah in s tem natančneje datirati stopnje v razvoju Dinarskega predgornega bazena. Rezultate je Katica Drobne predstavila na 3. kongresu geologov Bosne in Hercegovine septembra 2023 v Neumu.

Geološki nadzor pri gradnji drugega tira železniške proge Divača–Koper

Oznaka: Geološki nadzor.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: ZTDK, Družba za razvoj projekta, d. o. o.

Vodja: Adrijan Košir.

Sodelavci: A. Košir (Paleontološki inštitut Ivana Rakovca); T. Podobnik (Inštitut za arheologijo).

Obdobje trajanja: 19. 2. 2019 – 19. 2. 2026.

Geološki nadzor je potekal tedensko v treh predorih, na površinskem delu trase in gradbiščih viaduktov. Terenske raziskave na področju stratigrafije, paleontologije in sedimentologije so obsegale predvsem kartiranje ter vzorčenje čel v glavnih in servisnih ceveh predorov T1 in T2 ter usekov na divaški strani trase. Sprotne laboratorijske preiskave, ki so usmerjene v reševanje stratigrafskih in sedimentoloških vprašanj, so obsegale faciesno, petrografske in elementno analizo vzorcev Kraške grupe, prehodnih plasti in fliša.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

5000 let paše in rudarjenja v Julijskih Alpah: proučevanje jezerskih sedimentov, antropogeno preoblikovane krajine in arheoloških najdb ter rekonstrukcija vpliva klime in človeka na okolje

Oznaka: J7-1817.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za arheologijo.

Večplastne (multi-proksi) raziskave dedolomitizacije in z njo povezane speleogeneze v osrednji Sloveniji ter njun pomen za razumevanje začetnih faz mineralizacije sulfidov v južni Poljski

Oznaka: N1-0226.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za raziskovanje krasa.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Urša Kastelic Kovačič

Oznaka: MR-54760.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Nina Zupančič.

Drugi mentorji: Nina Zupančič (Univerza v Ljubljani, Naravoslovnotehniška fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo.

V letu 2023 je bil pripravljen izbor vzorčnega materiala za analize izotopov O, C, Sr, Zn, Pb in Nd na mineralnem delu zob jamskega medveda, ki so bili deloma že poslani na analitiko Sr in Zn izotopov na IJS. Rezultati izotopskih analiz N, C in O kolagena ter mineralnega dela zob so bili prikazani na Symposium From Food Source to Health v Portorožu. Mlada raziskovalka je sodelovala pri predstavitvi rezultatov analize izotopske sestave $87\text{Sr}/86\text{Sr}$ z LA-MC-ICP-MS na European Winter Conference on Plasma Spectrochemistry. Dokončala je članek, ki je bil poslan v revijo *Quaternary Science Reviews* (Q1), kjer je bil leta 2024 sprejet v objavo.

Anja Kocjančič

Oznaka: MR-54761.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mladi raziskovalki: Aleksander Horvat.

Drugi mentor: Luka Gale (Univerza v Ljubljani, Naravoslovnotehniška fakulteta).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo.

Mlada raziskovalka je zaključila z mikropaleontološkimi, sedimentološkimi, izotopskimi ($\delta^{13}\text{C}$, $\delta^{18}\text{O}$, $87\text{Sr}/86\text{Sr}$) in geokemijskimi analizami, predvidenimi v okviru izdelave doktorske disertacije. Na osnovi pridobljenih rezultatov je začela s pisanjem izvirnega znanstvenega članka. Udeležila se je mednarodne poletne šole o foraminiferah. Kot soavtorica je sodelovala pri pisanju vodiča po ekskurziji v Črni gori v okviru 36th International Meeting of Sedimentology.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **Š. Goričan** je članica uredniškega odbora znanstvenih revij *Bulletin de la Société géologique de France*, *Folia biologica et geologica*, *Geologija* in *Revue de Micropaléontologie* ter slovenske izdaje revije *National Geographic*. Je recenzentka dveh projektov za Ministrstvo za znanost in tehnološki razvoj Črne gore.
- **A. Horvat** je področni urednik *Novega Slovenskega biografskega leksikona*. Je pedagoški somentor eni podiplomski študentki in poročevalec o usposobljenosti kandidata v nazive visokošolskih učiteljev na Naravoslovnotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani.
- **A. Martín Pérez** je članica uredniškega odbora znanstvene revije *Sedimentology*.
- **N. Zupančič** je članica uredniškega odbora znanstvene revije *Geologija* in *RMZ – materials and geoenvironment* ter biltena *Mineralne surovine v letu 2023*. Je pedagoška mentorica eni podiplomski študentki in somentorica trem podiplomskim študentom.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižni fond se je povečal za 14 knjig in 40 enot periodike.

Izdelanih in inventariziranih je bilo 155 standardnih ter poliranih zbruskov in 107 izpirkov za mikropaleontološke raziskave. Vrščni elektronski mikroskop JEOL JSM-IT100 je obratoval 65 dni. Analiziranih je bilo okrog 100 vzorcev in posnetih okrog 3000 digitalnih fotografij. Na petrografskih mikroskopih, opremljenih z digitalno kamero, je bilo posnetih in računalniško obdelanih okrog 2000 fotografij.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Departamento Biología y Geología, Física y Química Inorganica, ESCET, Universidad Rey Juan Carlos, Madrid, Španija: raziskovalno sodelovanje.
- Departamento de Ciencias de la Tierra-IUCA, Universidad de Zaragoza, Zaragoza, Španija: raziskovalno sodelovanje.
- Departamento de Geología, Escuela Politécnica Superior de Ávila, Universidad de Salamanca, Salamanca, Španija: raziskovalno sodelovanje.
- Departamento de Mineralogía y Petrología, Universidad Complutense de Madrid, Madrid, Španija: raziskovalno sodelovanje.
- Dipartimento di Scienze della Terra »Ardito Desio«, Università degli Studi di Milano, Milano, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Dipartimento di Scienze Geologiche, Ambientali e Marine, Università degli Studi di Trieste, Trst, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Department of Sediment and Isotope Geology, Ruhr-Universität Bochum, Bochum, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Facultad de Ciencias del Mar, Universidad de Cádiz, Cádiz, Španija: raziskovalno sodelovanje.
- Hrvatski geološki inštitut, Zagreb, Hrvaška: raziskovalni projekt *GOST – Revealing Middle Triassic Paleotethyan Geodynamics Recorded in the Volcano-Sedimentary Successions of NW Croatia*.
- Institut für Geologie, Universität Innsbruck, Innsbruck, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Institut für Paläontologie, Universität Wien, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Montanuniversität Leoben, Leoben, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Muséum National d'Histoire Naturelle, Pariz, Francija: raziskovalno sodelovanje.
- Research Centre for Astronomy and Earth Sciences ELKH, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Technische Universität Clausthal, Clausthal, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Zavod za geološka istraživanja Crne Gore, Podgorica, Črna gora: raziskovalno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Dr. Duje Kukoč, Hrvatski geološki inštitut, Zagreb, Hrvaška, 23.–30. 1. in 3.–9. 7.: raziskovalni projekt *GOST – Revealing Middle Triassic Paleotethyan Geodynamics Recorded in the Volcano-Sedimentary Successions of NW Croatia*.
- Dr. Nevenka Djerić, Rudarsko-geološki fakultet, Beograd, Srbija, 31. 1. – 2. 2.: sodelovanje pri raziskavah mezozojskih radiolarijev.
- Prof. Giovanna Della Porta in Jessica Chrisarà, Dipartimento di Scienze della Terra »Ardito Desio«, Università degli Studi di Milano, Milano, Italija, 20.–24. 7.: vzorčevanje paleocensko-eocenske meje v jedrih vrtnice T1-7 in mikroskopske preiskave kvartarnih kontinentalnih karbonatov.
- Dr. Martin Đaković in Mileva Milić, Zavod za geološka istraživanja, Podgorica, Črna gora, 17.–22. 10.: bilateralni projekt BI-ME/21-22-010 *Biostratigrafija triasnih amonitov in radiolarijev v Črni gori in Sloveniji*.

PREDAVANJA IN REFERATI

Špela Goričan:

- *Deep-water Triassic to end-Cretaceous sedimentary succession of the Budva Zone (Montenegro)*. Vodstvo ekscurzije na 36th International Meeting of Sedimentology, Dubrovnik, 12. 6. (s soavtorji).
- *Restricted to open-marine Middle Triassic basins of the Dinarides and their radiolarian faunas*. Referat na 36th International Meeting of Sedimentology, Dubrovnik, 15. 6. (s soavtorji).

Urša Kastelic Kovačič:

- *Cave bear diet revealed by stable isotopes analysis*. Poster na 2nd ISO-FOOD Symposium *From Food Source to Health*, Portorož, 24. 6. (s soavtorji).

Adrijan Košir:

- *Redoximorphic features in paleosols in Plio-Quaternary alluvial deposits in Slovenske Gorice, Western Pannonian Basin, Slovenia*. Referat na 36th International Meeting of Sedimentology, Dubrovnik, 15. 6. (s soavtorji).
- *Carbon isotope record of Paleocene-Eocene hyperthermal event in a shallow carbonate ramp succession, Adriatic Carbonate Platform, Slovenia*. Referat na 17th Bathurst Meeting-International Meeting of Carbonate Sedimentologists, Neapelj, 6. 9. (soavtorica Giovanna Della Porta).
- *Modern and ancient root-related calcretes : calcium carbonate biomineralization in the rhizosphere as a soil ecosystem engineering mechanism*. Referat na The Palaeontological Association 67th Annual Meeting, Cambridge, 13. 9.

Andrea Martín Pérez:

- *Precipitation mechanisms and early diagenesis of modern cryogenic cave carbonates*. Referat na 36th International Meeting of Sedimentology, Dubrovnik, 14. 6. (s soavtorji).
- *Subglacial carbonates : unique archives of changes in glacial environments*. Referat na 17th Bathurst Meeting-International Meeting of Carbonate Sedimentologists, Neapelj, 6. 9. (s soavtorji).

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Tim Cifer:

- Research Center for Astronomy and Earth Sciences, Institute for Geological and Geochemical Research, Budimpešta, Madžarska, 15. 9. – 12.: strokovno usposabljanje v izotopski geokemiji.

Anja Kocjančič:

- Università degli Studi di Urbino Carlo Bo, Urbino, Italija, 10.–19. 6.: udeležba na 15th International School on Foraminifera.

Adrijan Košir:

- Università degli Studi di Trieste, Dipartimento di Scienze Geologiche, Ambientali e Marine, Trst, Italija, 24. 1.: sestanek o koordinaciji izdelave nove geološke karte na Tržaškem Krasu.
- Università degli Studi di Milano, Dipartimento di Scienze della Terra »Ardito Desio«, Milano, Italija, 18.–20. 5.: delo v laboratoriju in konzultacije.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The research programme covers palaeontology of selected groups of organisms (diatoms, silicoflagellates, radiolarians, molluscs, foraminifers, echinoderms, corals, and vertebrates), sedimentary geology of Mesozoic and Cenozoic carbonate platforms and basins, and geobiology of Tertiary and Recent terrestrial carbonates. Basic research, representing the major part of activities, has been carried out in the frame of the national research programme *Palaeontology and Sedimentary Geology*, and seven research projects: *Sedimentary evolution of Late Cretaceous deep-water basins in the Dinarides*, *Biogenicity of fibrous microcrystalline calcite in vadose terrestrial settings*, *Exploring the potential of moonmilk speleothems as archives of palaeo-environmental information*, *Mesozoic stratigraphy and tectonic evolution of the Southern Alps in Slovenia*, *5000 years of grazing and mining activities in the Julian Alps (Slovenia)*, *Development and optimization of nonchemical methods of plant pest control with a view toward their implementation in sustainable agriculture systems*, and *The multi-proxy studies of dedolomitization processes and related speleogenesis in central Slovenia with implications for understanding of incipient stages of sulphide mineralizations in southern Poland* (all funded by the Slovenian Research Agency). Geological field research has been performed in the framework of geological monitoring of the second railway track construction between Divača and Koper (funded by 2TDK d.o.o.).

In 2023 the following topics were studied: Radiolarian dating of Mesozoic deep-water sediments in Slovenia, Montenegro and Bosnia and Herzegovina; Biostratigraphy and sedimentology of deep-water sediments in the Julian Alps and Budva Zone (Montenegro); Taxonomy of Early Jurassic radiolarians; Radiolarian datation of allogenic sediments of the Loza cave; Stratigraphy and paleoecology of Miocene sequences of the western edge of Central Paratethys; Speleothem formation in caves in Slovenia and Spain; Formation of cryogenic carbonates in Slovenian caves: insights into early diagenesis; SEM chemical characterization of archaeological objects; Calcification products of plant roots in Palaeogene calcretes and present-day calcareous soils; Mortality dynamics of cave bear; Assessment of diagenetic changes in cave bear teeth; Determination of cave bear diet by stable N and C isotopes; Petrology of volcanics from Dolenjska area; Environmental geochemistry - carriers and dynamics of transfer of potentially toxic elements in soil formed on dolomites and atmospheric PM particles in Škocjanske jame and Ljubljana; Formation and development of illuvial soils on karst, and participation on research on the development and optimization of non-chemical methods of plant pest control. In 2023 the results were presented at 13 scientific meetings and are published in 9 papers.

The institute closely collaborates with other institutes in Slovenia (Department of Geology at Faculty of Natural Sciences and Engineering at University of Ljubljana, Geological Survey of Slovenia, Biotechnical Faculty at University of Ljubljana, Slovenian National Building and Civil Engineering Institute, Laboratory for Environmental and Life Sciences at University of Nova Gorica, Jožef Stefan Institute) and also has a well-established cooperation with several foreign institutes from Austria, Croatia, Germany, Italy, France, Hungary, Montenegro, Spain, USA and Switzerland. One researcher is a full-time teacher at the Faculty of Natural Sciences and Engineering, University of Ljubljana, and four researchers are lectures at the Postgradu

S 70-letnim delovanjem sodi Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU med vodilne biološke raziskovalne skupine v Sloveniji. Njegovi sodelavci se ukvarjajo s temeljnimi in aplikativnimi raziskavami rastlinstva ter živalstva na regionalni in globalni ravni. Raziskovalci inštituta so vpeti v mednarodne povezave, njihove regionalne aplikativne raziskave pa dajejo smernice glede posegov v okolje mnogim naročnikom. Sodelavci inštituta sodelujejo pri pedagoškem procesu ter so mentorji študentom na univerzah doma in v tujini.

BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://bijh.zrc-sazu.si/>

ZNANSTVENI SVET:

**akad. prof. dr. Gregor Anderluh (od 25. 9.), akad. prof. dr. Matija Gogala, akad. prof. dr. Boris Sket (do 7. 5.),
akad. dr. Mitja Zupančič, prof. dr. Andraž Čarni (predsednik), dr. Tatjana Čelik, izr. prof. dr. Urban Šilc,
prof. dr. Simona Kralj - Fišer.**

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: izr. prof. dr. Urban Šilc.

Znanstveni svetniki: zun. član MANU¹ prof. dr. Andraž Čarni, prof. dr. Matjaž Kuntner, izr. prof. dr. Urban Šilc.

Višja znanstvena sodelavca: prof. dr. Simona Kralj - Fišer.

Strokovnoraziskovalni svetnik: dr. Branko Vreš.

Znanstvena sodelavca: dr. Tatjana Čelik, doc. dr. Matjaž Gregorič.

Asistent z doktoratom: dr. Filip Kūzmič.

Asistenti, mladi raziskovalci: Aljaž Jakob, Janko Šet, Tim Prezelj.

Višji strokovni sodelavki: Tjaša Lokovšek, Sanja Behrič.

Strokovni sodelavec: Rok Golobinek (do 31. 3.).

Višji področni referent: Iztok Sajko.

Upokojeni sodelavec: dr. Igor Dakskobler.

¹ Makedonska akademija za znanost in umetnost.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Biodiverzitetna: vzorci, procesi, predikcije in ohranjanje

Oznaka: P1-0236.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Simona Kralj - Fišer.

Sodelavci: S. Behrič, A. Čarni, T. Čelik, I. Dakskobler, R. Golobinek, M. Gregorič, F. Kuzmič, T. Lokovšek, N. Lupše, U. Šilc, B. Vreš (Biološki inštitut Jovana Hadžija); O. Kardoš (Uprava ZRC).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2018 – 31. 12. 2029.

V okviru raziskovalnega programa so nadaljevali z integrativnimi raziskavami biodiverzitet. Analizirali so vzorce in procese ter na osnovi teh raziskav napovedovali posledice človekovega delovanja na biodiverziteti in tako pripomogli k njenemu ohranjanju. Sledili so strategijam za posodobitev metod ter razvoj in implementacijo teh v raziskavah. Sodelovali so pri standardizaciji podatkovnih zbirk, kar omogoča boljše razumevanje in ohranjanje biodiverzitet. Velik del programskega dela naslavlja raziskave sprememb biotske pestrosti v antropocenu. Posebno pozornost so namenili varstveni biologiji. Rezultate so uporabili za izdelavo strategij za blaženje negativnih učinkov človekovega delovanja. Program vključuje mednarodno sodelovanje, znanstvene objave, predstavitve javnosti in izobraževanje študentov, s čimer prispeva k znanstveni odličnosti in obravnavi družbenih izzivov.

Razvoj delujočih protokolov za uporabo eDNA iz mrež pajkov

Oznaka: J1-1703.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matjaž Gregorič.

Sodelavci: T. Čelik, M. Gregorič, S. Kralj - Fišer, M. Kuntner, T. Lokovšek, U. Šilc.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023.

Potekala je zadnja faza izvedbe projekta, v kateri so bioinformatično obdelali pridobljene surove raziskovalne podatke, začeli s pripravo znanstvenih publikacij, nekatere pa tudi že poslali v recenzijo.

fDNAqua – Zbiranje okoljske DNA s pomočjo filtratorskih organizmov: orodje za spremljanje biotske raznovrstnosti vod

Oznaka: J1-3015.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: David Stankovič (Nacionalni inštitut za biologijo).

Vodja na ZRC SAZU: Matjaž Gregorič.

Sodelavec: M. Gregorič.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

V letu 2023 so končali s terenskim delom, večino dela je zavzel laboratorijski del projekta.

Biogeografija naslednje generacije: pajki splavarji kot modelna skupina

Oznaka: J1-50015.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matjaž Kuntner.

Sodelavci: M. Gregorič, S. Kralj - Fišer, M. Kuntner, T. Lokovšek.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

Začeli so z natančnim pregledom nove literature in načrtovanjem terenskega dela v letu 2024. V recenzijo so poslali znanstveni prispevek, ki poda nov taksonomski model in opise štirih novih vrst pajkov z Madagaskarja.

Preučevanje sinergizma med različnimi okoljsko sprejemljivimi načini zatiranja škodljivcev

Oznaka: L4-4554.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Vodja: Stanislav Trdan (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Urban Šilc.

Sodelavca: F. Küzmič, U. Šilc.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

V letu 2023 so izvedli dva popisa plevelne vegetacije (spomladi in jeseni) na poskusnih poljih krompirja, pred saditvijo in po njej, na različnih tretmajih zatiranja škodljivcev.

Zasnova monitoringa divjih opráševalcev v Sloveniji

Oznaka: V1-1938.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerji: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Vodja: Al Vrezec (Nacionalni inštitut za biologijo).

Vodja na ZRC SAZU: Matjaž Gregorič.

Sodelavec: M. Gregorič.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2019 – 31. 3. 2023.

Končali so z morfološko določitvijo in pridobivanjem DNK črtnih kod vseh ulovljenih vrst čebel. Pripravili so znanstveno publikacijo o uporabnosti molekularne identifikacije divjih čebel in njenih trenutnih problemih ter jo poslali v recenzijo. So v pripravi drugih znanstvenih publikacij.

Trajnostni modeli kmetovanja na območjih Natura 2000

Oznaka: V4-2019.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Vodja: Urban Šilc.

Sodelavci: T. Čelik, U. Šilc, B. Vreš.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2020 – 30. 4. 2023.

V letu 2023 so zaključili projekt in rezultate predstavili širši javnosti (na Biotehniški fakulteti in Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije).

Izmenjava znanja in izkušenj v procesu identifikacije NATURA 2000 območij (habitatni tipi in vrste) v Črni gori in Sloveniji ter implementacija metodologij za vzorčenje, obdelavo, analizo, shranjevanje in interpretacijo podatkov

Oznaka: BI-ME/21-22-011.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Branko Vreš.

Sodelavka: T. Čelik.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2023.

Na ekskurziji v Črni gori od 4. 7. do 8. 7. so za kranjsko sito, bazična nizka barja (EU_7230), travnike s stožko (EU_6410) ter visoka barja (EU_7110) na Semolju, Čakorju in v dolini Grebaje (Prokletije) izvedli terenske popise ter zbrali fotografsko in herbarijsko gradivo za nadaljnjo obdelavo.

Ruderalna vegetacija Črne gore

Oznaka: BI-ME/23-24-003.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Filip Küzmič.

Sodelavci: S. Behrič, F. Küzmič, U. Šilc.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2024.

Jeseni 2023 so v Podgorici in njegovi okolici popisovali ruderalno vegetacijo. Naredili so 65 vegetacijskih popisov združb, ki so optimalno razvite v poznopoletnem in jesenskem času. Prepoznali so 28 različnih tipov vegetacije, večino katerih so že uvrstili v doslej opisane asociacije na podlagi objav v znanstveni literaturi.

Sukcesijske spremembe vegetacije v zadnjih 80 letih v južni Dalmaciji

Oznaka: BI-HR/23-24-039.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Urban Šilc.

Sodelavci: S. Behrič, F. Küzmič, U. Šilc.

Obdobje trajanja: 1. 4. 2023 – 31. 3. 2025.

V podatkovno bazo so vnesli originalne popise iz leta 1944. Jeseni leta 2023 so si ogledali teren v okolici Dubrovnika, kjer bodo izvedli vegetacijske popise v naslednjem letu.

Spolno specifični materinski učinki: metodološke in podatkovne osnove za raziskovanje ekstremne spolne velikostne dvoličnosti – MotheriSeD

Oznaka: NRH-2302.

Vrsta projekta: novi raziskovalni horizonti.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Simona Kralj – Fišer.

Sodelavci: M. Gregorič, T. Lokovšek, N. Lupše (Biološki inštitut Jovana Hadžija); J. Mulec (Inštitut za raziskovanje krasa).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2023 – 30. 6. 2026.

V letu 2023 so pripravili podrobno strategijo za raziskave na nivoju genoma in transkriptoma na obeh spolih raziskovalnega modela ter začeli z zbiranjem vzorcev. Z uporabo kvantitativnih genetskih metod so kvantificirali prispevek genetskih in materinskih učinkov k spolni dvoličnosti.

Vključevanje ekosistemskih storitev v trajnostno kmetijstvo na primeru zagotavljanja vrstne pestrosti cvetočih travnikov

Oznaka: Cvetoči travniki.

Vrsta projekta: kohezijski decentralizirani projekt – EKSRP.

Sofinancerja: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vodja: Filip Küzmič.

Sodelavec: F. Küzmič.

Obdobje trajanja: 29. 6. 2021 – 29. 6. 2024.

Opravili so nekaj dodatnih vnosov semenskih mešanic na tarčne površine na partnerskih kmetijah za izboljšanje vrstne sestave travnikov. Izvedli so tudi več izobraževalnih dogodkov (spletna predavanja in praktični prikaz rezultatov).

Ohranjanje skrivališč in bivališč podpornih organizmov za zagotavljanje vrstne pestrosti, ekosistemskih storitev, varovanja naravnih virov in izboljšanja potenciala kmetijskih zemljišč, v luči prilagajanja prihajajočih podnebnih sprememb

Oznaka: Podporni organizmi.

Vrsta projekta: kohezijski decentralizirani projekt – EKSRP.

Sofinancer: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Vodja: Filip Kuzmič.

Sodelavec: F. Kuzmič.

Obdobje trajanja: 18. 5. 2022 – 17. 5. 2025.

Zaključili so s pregledom relevantne biodiverzitete na partnerskih kmetijah in izdelali poročilo. Izvedli so tudi več izobraževanj za partnerske kmetije in širšo javnost.

Izvedba popisov vegetacije v okviru projekta LIFE for Seeds

Oznaka: LIFE for Seeds_vegetacija.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic.

Vodja: Branko Vreš.

Sodelavci: S. Behrič, T. Čelik, I. Dakskobler, F. Kuzmič, I. Sajko, U. Šilc, B. Vreš.

Obdobje trajanja: 19. 11. 2021 – 15. 11. 2023.

Izvedli so popis vegetacije in flore na izbranih vzorčnih ploskvah ter popisnih kvadratih v dveh projektih območjih: Notranjskem regijskem parku (Cerkniško jezero) in Krimskem hribovju – Menišiji, opravili analize vegetacije ter izdelali končno projektno poročilo (<https://lifeforseeds.si/strokovna-porocila/>).

Monitoring, morebitno odstranjevanje ter preprečevanje razraščanja invazivnih, tujerodnih rastlin vzdolž celotne trase in deviacij

Oznaka: Obvoznica Vodice.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: KPL, družba za gradnjo in vzdrževanje cest, zelenih površin ter inženiring, d. o. o.

Vodja: Filip Kuzmič.

Sodelavci: S. Behrič, F. Kuzmič, U. Šilc.

Obdobje trajanja: 22. 2. 2022 – 30. 9. 2023.

Na območju gradnje obvoznice Vodice so opravili mesečne ogledne stanja z vidika prisotnosti invazivnih tujerodnih vrst in predpisali ukrepe za preprečevanje širjenja najdenih vrst. Ob koncu projekta so pripravili končno poročilo, ki vsebuje tudi lokacije najdenih vrst (nobena od njih ni na seznamu invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo EU).

Izvedba monitoringa uspešnosti vzpostavitve habitatnih tipov na območju zadrževalnika Brdnikova

Oznaka: Zadrževalnik Brdnikova.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Javno podjetje vodovod kanalizacija Snaga, d. o. o.

Vodja: Filip Kuzmič.

Sodelavci: S. Behrič, F. Kuzmič, U. Šilc.

Obdobje trajanja: 8. 3. 2022 – 15. 10. 2023.

Drugo leto zapored so na stalnih ploskvah trikrat v letu opravili fitocenološke popise in interpretirali spremembe v primerjavi s prejšnjim letom. Ugotovili so še vedno nizko vrstno pestrost, vendar jasna interpretacija rezultatov zaradi obilnega deževja v tem letu ni bila mogoča (<https://parktivilirozniksisenskihrib.si/stran/porocila-predstavitev-in-raziskovalno-delo>).

Izvedba popisov metuljev v okviru projekta LIFE for Seeds

Oznaka: LIFE for Seeds_metulji.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic.

Vodja: Tatjana Čelik.

Sodelavka: T. Čelik.

Obdobje trajanja: 20. 4. 2022 – 15. 10. 2026.

Izvedli so transektne popise dnevnih metuljev na donorskih in recipientskih površinah v območju Natura 2000 Notranjski trikotnik ter v območju Brejnice (Menišija), ovrednotili sestavo favne metuljev na obeh tipih površin in izdelali letno poročilo (<https://lifeforseeds.si/>).

Delavnice za skupinsko nabiranje semen v okviru projekta LIFE FOR SEEDS

Oznaka: LIFE for Seeds_semena.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic.

Vodja: Sanja Behrič.

Sodelavci: S. Behrič, I. Dakskobler, A. Jakob, F. Küzmič, U. Šilc, B. Vreš.

Obdobje trajanja: 13. 2. 2023 – 15. 2. 2024.

Izvedli so 13 terenskih delavnic, kjer so s partnerji projekta in prostovoljci na vnaprej izbranih lokacijah travnikov nabirali semena rastlinskih vrst, značilnih za ciljne Natura 2000 habitatne tipe projekta. Delavnice so izvedli znotraj Natura 2000 območij Marindol, Vrbina, Goričko, Bohor (Vetrnik), Notranjski trikotnik (Planinsko polje in Cerkniško jezero), Banjšice, Javorniki - Snežnik (Petelinje jezero), Bloščica, Smrekovško pogorje, Pohorje in Julijske Alpe (Jarečica).

Prostorska določitev še ohranjenih površin s HT 6410 in HT 7230 na območju KPLB ter strokovna recenzija predlaganega režima za barjanskega okarčka in HT 6410

Oznaka: KPLB recenzija in travniki.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: JZ Krajinski park Ljubljansko barje.

Vodja: Urban Šilc.

Sodelavci: S. Behrič, T. Čelik, F. Küzmič, U. Šilc, B. Vreš.

Obdobje trajanja: 6. 3. – 30. 10. 2023.

Na terenu so kartirali potencialna dobro naravovarstveno ohranjena travišča (HT 6410 in HT 7230) na Ljubljanskem barju in v podatkovni sloj dodali še novejša podatke o pojavljanju takih habitatnih tipov iz drugih virov. Izdelali so strokovno recenzijo dokumenta »Natura 2000 plačila na Ljubljanskem Barju – Predlog določitve površin za izvajanje režimov«.

Izvedba aktivnosti projekta Biodiversity Genomics Europe – dobava kandidatnih primerkov

Oznaka: ERGA.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Univerza na Primorskem, Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije.

Vodja: Matjaž Gregorič.

Sodelavci: M. Gregorič, F. Küzmič, B. Vreš, T. Čelik, S. Kralj - Fišer.

Obdobje trajanja: 30. 6. 2023 – 31. 12. 2024.

Pridobili so tkivne vzorce za vse objavljenе taksone in jih dostavili koordinatorju slovenskega dela projekta, Univerzi na Primorskem. Vse svoje taksone so že poslali sekvenčnim centrom po Evropi, kjer bodo v letu 2024 pridobili in določili položaj genov v njihovem genomu.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

Koncept soodvisnosti v krasu: povezanost vrtač in jam z vidika antropogenih vplivov

Oznaka: J6-2592.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Geografski inštitut Antona Melika.

Razvoj in optimizacija nekemičnih načinov zatiranja rastlinskih škodljivcev z namenom njihove implementacije v sisteme trajnostnega kmetijstva

Oznaka: L4-3178.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Paleontološki inštitut Ivana Rakovca.

Identifikacija, ovrednotenje in kartiranje ekosistemskih storitev naravovarstveno pomembnejših območij v Sloveniji – NatGuidES

Oznaka: V1-2141.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Geografski inštitut Antona Melika.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Janko Šet

Oznaka: MR-53571.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Matjaž Gregorič.

Drugi mentor: dr. Denis Kutnjak (Nacionalni inštitut za biologijo).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta.

Mladi raziskovalec je končal s pridobivanjem vseh surovih podatkov in njihovo analizo ter začel s pripravo znanstvenih publikacij (prva je v recenziji).

Aljaž Jakob

Oznaka: MR-55879.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Andraž Čarni.

Druga mentorica: Mateja Breg Valjavec.

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta.

V preteklem letu so nadaljevali vzorčenje vrtač v Dinarskem gorstvu. Dopolnili so vegetacijske popise (transekte) in kartirali denrofloro v izbranih vrtačah na tem območju.

Tim Prezelj

Oznaka: MR-57182.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mlademu raziskovalcu: Simona Kralj - Fišer.

Drugi mentor: dr. Paul V. Debes.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Na podlagi dosedanjega znanja in študija literature so pripravili strategijo za potek raziskovalnega dela v okviru doktorske naloge. Naredili so tudi predštudijo in analizo podatkov o spolno specifični rasti pri pajku vrste *Nephilingis cruentata*.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **A. Čarni** je član uredniškega odbora revij *Hacquetia*, *Hladnikia*, *Biologia* (Bratislava, Slovaška), *Biologia Macedonica*, *Drypis*, *Fitosociologia*, *Vegetation of Russia*, *Prilozi MANU*, *Acta Botanica Croatica*, *Tuexenia* in *Plant Biosystems* ter podpredsednik Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za preučevanje vegetacije. Je član svetovalnega odbora komisije za pregled vegetacije Evrope in nomenklaturne komisije Mednarodne zveze za preučevanje vegetacije.
- **T. Čelik** je podpredsednica Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije – Birdlife Slovenia ter članica njegovega upravnega odbora.
- **I. Daksobler** je član uredniškega odbora revij *Hacquetia*, *Proteus*, *Scopolia* in *Wulfenia*.
- **M. Gregorič** je področni urednik revij *The Science of Nature* in *Frontiers in Arachnid Science*, predsednik Društva za popularizacijo znanosti Metamorfoza ter član upravnega odbora mednarodnega društva European Society of Arachnology.
- **S. Kralj – Fišer** je članica uredniškega odbora revije *Hacquetia*.
- **M. Kuntner** vodi mednarodno revijo v odprtem dostopu *Frontiers in Arachnid Science*, je tudi redni član uredniškega odbora pri reviji *Diversity* in recenzentskih odborov pri revijah *Journal of Biogeography* ter *Frontiers in Genetics*. Kot pridruženi profesor občasno predava na Univerzi Hubei (Wuhan, Kitajska), kot znanstveni sodelavec pa gostuje na inštituciji Smithsonian (Washington, Združene države Amerike).
- **F. Küzmič** je član izvršnega odbora Botaničnega društva Slovenije in uredniškega odbora revije *Hladnikia* ter področni urednik pri reviji *Hacquetia*.
- **U. Šilc** je glavni urednik revije *Hacquetia*, urednik pri reviji *Phyton* in član uredniškega odbora revij *Tuexenia* ter *Vegetation Classification and Survey*. Je član sveta pri European Vegetation Archive (EVA). Bil je član habilitacijske komisije na Univerzi na Primorskem in član komisije za zagovor doktorata na Univerzi v Beogradu, Poljoprivredni fakultet. Bil je pedagoški mentor magistrski študentki na Univerzi na Primorskem in doktorski študentki na Univerzi Črne gore.
- **B. Vreš** je podpredsednik mednarodne raziskovalne družbe CLUSIUS v Güssingu (Avstrija), področni urednik za biologijo pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu* in član uredniškega odbora revije *Folia biologica et geologica*.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Wraberjev dan 2023**. Letno srečanje članov Botaničnega društva Slovenije z znanstvenimi in strokovnimi predavanji, lg. 11. 11.
- **Trajnostni modeli kmetovanja na območjih Natura 2000 mogoči z izboljšanjem upravljanja in razvoja kmetijstva**. Zaključna predstavitev dvoletnega ciljnega raziskovalnega projekta. Soorganizatorja: Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS), Ljubljana, 19. 5.
- **Trajnostni modeli kmetovanja na območjih Natura 2000 mogoči z izboljšanjem upravljanja in razvoja kmetijstva**. Zaključna predstavitev dvoletnega ciljnega raziskovalnega projekta. Soorganizatorja: Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 6. 7.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Vodja: F. Küzmič.

Knjižnični fond se je povečal za 58 monografij in 84 enot serijskih publikacij. Prevladujejo publikacije, ki jih je knjižnica pridobila z vpisom zapuščin, nekaj z izmenjavo, manjši del pa z nakupom ali prejemom v dar. Zaključili so z vpisom zapuščine Ernesta Mayerja. Uporabniki knjižnice so bili večinoma sodelavci inštituta ter obiskovalci inštituta iz Slovenije in tujine.

Podatkovna zbirka popisov plevelne vegetacije Evrope

Vodja: F. Küzmič.

Podatkovna zbirka z imenom *European Weed Vegetation Database* nastaja od leta 2015 in je bila leta 2020 vključena v svetovno podatkovno bazo vegetacijskih popisov *sPlot*. Vključena je tudi v *Global Index of Vegetation Databases (GIVD)* in *European Vegetation Archive (EVA)*. S tem so podatki v bazi postali dostopni širšemu krogu zainteresiranih raziskovalcev. V bazi so zbrani vegetacijski popisi z obdelovalnih površin in ruderalnih rastišč z območja cele Evrope, večji del podatkov je iz južne Evrope. Zbirka vsebuje skoraj 25.000 popisov.

Podatkovna zbirka vegetacijskih popisov

Vodja: U. Šilc.

Vegetacija Slovenije – podatkovna zbirka vegetacijskih popisov v programu *Turboveg* – nastaja od leta 2003. V njej so zbrani vsi vegetacijski popisi z ozemlja Slovenije od leta 1932, večinoma narejeni po standardni srednjeevropski metodi (Braun-Blanquet), pokriva pa vse vegetacijske tipe od makrofitskih vodnih združb do gozda. Popisi so iz objavljene literature, sive literature (kot so disertacije, elaborati, poročila), delno tudi iz neobjavljenega popisnega gradiva. Zbirka obsega 25.051 vegetacijskih popisov. Podatkovna baza se uporablja za shranjevanje vegetacijskih popisov, klasifikacijo vegetacije in drugih analiz vegetacije v Sloveniji ter sosednjih državah. Geokodirano je bilo popisno gradivo. Podatkovna baza se aktivno povezuje z bazami na Balkanu (Zagreb, Beograd, Podgorica). Zbirka je del *European Vegetation Archive* (EVA) in *S-Plot*.

Digitalna podatkovna zbirka *FloVegSi* (Favna, flora, vegetacija in paleovegetacija Slovenije)

Vodja: B. Vreš.

Vodje sklopov: T. Čelik – favna metuljev, I. Dakskobler – vegetacija, B. Vreš – flora.

Med izvajanje projektov in raziskovalnega programa spadata tudi vnašanje ter obdelovanje zbranih terenskih podatkov: leta 2023 je bilo skupno vnesenih 2995 popisov oz. 58.500 digitalnih zapisov s florističnimi, fitocenološkimi in favnističnimi (metulji, hrošči idr.) podatki.

Herbarijska zbirka LJS

Vodja: B. Vreš.

Med letom je bilo zbranih okrog 500 herbarijskih pol rastlin, od tega je bilo 480 pol dokumentiranih (digitaliziranih in etiketiranih). Posamezni podatki iz herbarijske zbirke, vodeni v podatkovni zbirki *FloVegSi*, so predstavljeni na spletnem naslovu <http://bijh.zrc-sazu.si/BISER/FloVegSi/Flo/HerbZRC/herbZRC.htm>.

Zbirka pajkov

Vodja: M. Gregorič.

Zbirka vsebuje primerke v etanolu, tkiva za ekstrakcijo DNK in globoko zamrznjeno izolirano genomsko DNK. Primerki so z vseh celin. V letu 2023 so nadaljevali urejanje zbirke.

Lepidopteroška zbirka

Vodja: T. Čelik.

Zbirka prepariranih dnevnih in nočnih metuljev (predvsem iz Slovenije, držav nekdanje Jugoslavije in z ostalega ozemlja Balkanskega polotoka) obsega okrog 152.000 osebkov. Je delno urejena. Od leta 2018 je hranjena v prostoru za suhe zbirke Raziskovalne postaje Barje ZRC SAZU na Igu.

Palinološka zbirka

Vodja: dr. Metka Culiberg (zunanja sodelavka).

Zbirka vsebuje fizikalno in kemično obdelane vzorce peloda, shranjene v glicerinu in tako primerno pripravljene za pelodno analizo. Celotna zbirka vsebuje 8911 vzorcev. Rezultati mikroskopsko analiziranih vzorcev so zabeleženi na kartotečnih lističih oz. v podatkovni bazi in so osnova za izdelavo pelodnih diagramov ter tabel.

Karpološka zbirka

Vodja: dr. Metka Culiberg (zunanja sodelavka).

Zbirka vsebuje podatke na kartotečnih listkih o rastlinskih makroostankih (lesnega oglja, semen in plodov) z arheoloških najdišč od paleolitika do srednjega veka. Del zbirke predstavljajo tudi rastlinski makroostanki in zbirka semen recentnega rastlinstva.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- *Hacquetia* 22/1 in 2. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Batı Akdeniz Ormançılık Araştırma Müdürlüğü, Antalya, Turčija: raziskovalno sodelovanje.
- Behavioural Ecology Group, Department of Systematic Zoology and Ecology, Eötvös Loránd University, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Botanical Museum, Luonnontieteellinen museo, Helsingin yliopisto, Helsinki, Finska: raziskovalno sodelovanje.
- Department of Fish Biology and Aquaculture, Hólar University, Hólar, Islandija: raziskovalno sodelovanje.
- JU Prirodnjački muzej Crne Gore, Podgorica, Črna gora: raziskovalno sodelovanje.
- Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Brno, Češka: raziskovalno sodelovanje.
- National Chung Hsing University, Taichung, Tajvan: raziskovalno sodelovanje.
- Poljoprivredni fakultet, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Prirodno-matematički fakultet, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora: raziskovalno sodelovanje in mentorstvo.
- Prirodno-matematički fakultet, Univerzitet Sv. Kiril i Metodij, Skopje, Severna Makedonija: raziskovalno sodelovanje.
- Prirodoslovni muzej Rijeka, Reka, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Smithsonian National Museum of Natural History, Washington D.C., Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Természettudományi Kar, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budimpešta, Madžarska: raziskovalno sodelovanje.
- Università degli Studi di Torino, Scienze della Vita e Biologia dei Sistemi, Torino, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität für Bodenkultur Wien, Department für Integrative Biologie und Biodiversitätsforschung, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Hamburg, Institut für Zoologie, Department für Biologie, Hamburg, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Rostock, Agrar- und Umweltwissenschaftliche Fakultät, Rostock, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität Wien, Fakultät für Lebenswissenschaften, Department für Botanik und Biodiversitätsforschung, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Université de Rennes, Rennes, Francija: raziskovalno sodelovanje.
- Université Joseph Fourier, Laboratoire d'Ecologie Alpine, Grenoble, Francija: raziskovalno sodelovanje.
- University of Akron, Akron, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University of California Davis, Davis, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University of Iceland, Reykjavik, Islandija: raziskovalno sodelovanje.
- University of Massachusetts-Lowell, Lowell, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- University of the Free State, Bloemfontein, Južnoafriška republika: raziskovalno sodelovanje.
- Šumarski fakultet, Univerzitet u Banjoj Luci, Banjaluka, Bosna in Hercegovina: raziskovalno sodelovanje.
- Sveučilište u Dubrovniku, Dubrovnik, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Dr. Snežana Vuksanović, dr. Nada Bubanja, JU Prirodnjački muzej Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 16.–23. 10.: raziskovalno delo in pregled materiala v bioloških zbirkah.
- Milica Stanišić, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 18. 3. – 11. 4.: obdelava podatkov.
- Doc. dr. Svetlana Ačić, Poljoprivredni fakultet, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija, 7.–13. 9.: obdelava podatkov.
- Prof. dr. Ali Kavgaci, Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Burdur, Turčija, 16.–30. 9.: študij cerovih gozdov v Turčiji.
- Dr. Massimo Domenico Novellino, Dep. of Geosciences, University of Padova, Padova, Italija, 30.–31. 8.: vegetacija Istre.
- Dr. Dejan Mandžukovski, PE Nacionalni šumi, Skopje, Severna Makedonija, 13.–23. 3.: sinteza borovih gozdov na Balkanu.
- Lucia Čahojová, Institute of Botany, Plant science and biodiversity center, Slovak Academy of Science, Bratislava, Slovaška, 12. 6. – 12. 7.: vegetacija na pogoriščih.
- Dr. Paul Debes, Department of Fish Biology and Aquaculture, Hólar University, Islandija, 15.–19. 11.: projektni sestanek.
- Prof. dr. Željko Škvorc, Šumarski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška, 13.–17. 11.: sukcesije.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Andraž Čarni:

- *Vegetation types in dolines on Kras plateau (SW Slovenia)*. European vegetation survey, Rim, Italija, 22. 5. (s soavtorji).
- *The impact of fine-grained silt-clay sediments on biodiversity patterns in dolines on the Kras Plateau (SW Slovenia)*. IAG regional conference on geomorphology: geoheritage and geodiversity, Nevşehir, Turčija, 14. 9. (s soavtorji).
- *Paulin – Hayek*. Predavanje na Paulinovih dnevih, Krško, 14. 9.

Tatjana Čelik:

- *Reintroduction to prevent the extinction of wet ecotype of *Coenonympha oedippus* in Slovenia*. 9th International Symposium *Conserving Lepidoptera in a changing world*, Wyboston Lakes, Združeno kraljestvo, 14. 4.
- *Usklajevanje naravovarstvenih, pridelovalnih in socio-ekonomskih zahtev na pilotnem območju Natura 2000 Ljubljansko barje: izhodiščno stanje, coniranje in naravovarstveni cilji*. Zaključna predstavitev rezultatov projekta CRP V4-2019 »Kmetovanje na območjih Natura 2000«, Ljubljana, 19. 5. (s soavtorji).
- *Upad populacije barjanskega okarčka *Coenonympha oedippus* (Lepidoptera: Nymphalidae) na s požarom prizadetem območju na Krasu*. 6. slovenski entomološki simpozij z mednarodno udeležbo, Izola, 15. 9. (s soavtorji).

Matjaž Gregorič:

- *Bark spiders (Araneidae, Caerostris): new insights into the evolutionary and natural histories of an exceptional genus*. Predavanje na 22. mednarodnem kongresu Mednarodnega arahnološkega društva, Montevideo, Urugvaj, 6. 3. (s soavtorji).
- *Predivo pajkov: Ključna evolucijska pridobitev in biomaterial prihodnosti*. Predavanje na Evropski noči raziskovalcev, Ljubljana, 29. 9.

Matjaž Kuntner:

- *Frontiers in Arachnid Science: Seven grand challenges in our field*. Predavanje na 22. mednarodnem kongresu Mednarodnega arahnološkega društva, Montevideo, Urugvaj, 6. 3.

Filip Küzmič:

- *Vegetation survey methodology in segetal weeds is reported with differing degree of details depending on survey aims – literature review*. Predavanje na znanstveni konferenci *Workshop of the EWRS Working Group »Weed Vegetation and Biodiversity«*, Praga, Češka, 10. 5. (soavtorica J. Bürger).

Urban Šilc:

- *Quercus trojana forests in the Balkan and Apennine peninsulas*. 31st European Vegetation Survey Conference, Rim, Italija, 23. 5. (s soavtorji).
- *Mokrotna travišča, stelniki, barja in mokrišča*. Usposabljanje kmetijskih svetovalcev za področje biotske pestrosti, krajine in podnebnih sprememb, Rodica, 9. 9., in Ptuj, 14. 9.
- *Spremembe plevelne vegetacije 1939–2023 v okolici Ljubljane*. Wraberjev dan 2023 – srečanje slovenskih botanikov, lg, 11. 11. (soavtorja F. Küzmič, S. Behrič).

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Sanja Behrič:

- Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 19.–26. 9.: preučevanje ruderalne vegetacije.
- Sveučilište u Dubrovniku, Dubrovnik, Hrvaška, 18.–19. 9.: preučevanje sukcesij.

Andraž Čarni:

- Šumarski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška, 27.–29. 3., 18.–19. 4., 11.–12. 5., 17. 10., 26. 11.: preučevanje vrtač na Papuku in v okolici Drniša.
- Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad, Srbija, 1.–2. 4.: preučevanje vrtač v okolici Lelića.
- Šumarski fakultet, Univerzitet u Banjoj Luci, Banjaluka, Bosna in Hercegovina, 1.–4. 6., 13.–14. 11., 21.–23. 12.: preučevanje vrtač na Grmeču.

Filip Kūzmič:

- Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 19.–26. 9.: preučevanje ruderalne vegetacije.
- Sveučilište u Dubrovniku, Dubrovnik, Hrvatska, 18.–19. 9.: preučevanje sukcesij.

Urban Šilc:

- Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 19.–26. 9.: preučevanje ruderalne vegetacije.
- Sveučilište u Dubrovniku, Dubrovnik, Hrvatska, 18.–19. 9.: preučevanje sukcesij.
- Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija, 23.–25. 11.: član komisije za zagovor doktorata.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Filip Kūzmič je bil soavtor članka z naslovom »Fifteen emerging challenges and opportunities for vegetation science: A horizon scan by early career researchers«, ki je bil izbran za nagrado urednikov revije *Journal for Vegetation Science* za leto 2022 (<https://vegsciblog.org/2023/01/11/jvs-and-avs-editors-awards-for-2022/>).

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The research at the Jovan Hadži Institute of Biology comprises basic and applied, plant and animal research, on both regional and global scales. The Institute has two subgroups, one for basic botany, the other for basic zoology. Botanists research the ecology, structure, systematics, distribution, conservation, maintenance, and reconstruction of vegetation; this research contributes to sustainable development and conservation of biodiversity. Zoological research delves into taxonomy, systematics, evolutionary biology, biogeography, ethology, ecology, genetics, and genomics; and mainly focuses on spiders and butterflies. The research in 2023 was performed in the framework of the research programme *Biodiversity: patterns, processes, predictions and conservation* and numerous national projects funded by ARIS or other institutions (MKGP, MOP, ZRSVN, DOPPS). The institute also publishes its own scientific journal, *Hacquetia*. The institute collaborates with many Slovenian institutions, national authorities, and non-governmental organizations. Several researchers are involved in pedagogical processes at universities in Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Koper, and abroad (Hubei University, China, Belgrade, Serbia, Podgorica, Montenegro).

<https://bijh.zrc-sazu.si/en>

Inštitut izvaja interdisciplinaren pristop obravnave duševnih stisk in dobrega počutja. Prakticira kontrastne epistemologije in metodologije psihologije, sociologije ter antropologije. Osredotoča se na stiske odraslih v delovnih okoljih, zlasti družbeno prikrajšanih skupin (migrantov) in poklicnih skupin s stalno zdravstveno ogroženostjo (kmetov). Zanje snuje programe krepitev duševnega zdravja.

DRUŽBENOMEDICINSKI INŠTITUT

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://dmi.zrc-sazu.si/>

ZNANSTVENI SVET:

**akad. prof. dr. Marjan Kordaš, akad. prof. dr. Zdravko Mlinar, dr. Sanja Cukut Krilić (predsednica),
izr. prof. dr. Majda Črnič Istenič (podpredsednica), dr. Lilijana Šprah.**

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: dr. Lilijana Šprah.

Višje znanstvene sodelavke: izr. prof. dr. Majda Črnič Istenič, izr. prof. dr. Duška Knežević Hočevar (odsotna 6 mesecev), dr. Lilijana Šprah.

Znanstveni sodelavki: dr. Sanja Cukut Krilić, doc. dr. Nataša Dernovšček Hafner.

Vodilna strokovna sodelavka: viš. pred. Anela Klemenc Bešo.

Asistenta: Dino Manzoni, Mateja Slovenc Grasselli (odsotna 2 meseca).

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Raziskave o duševnih stiskah in dobrem počutju

Oznaka: P5-0439.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Dušanka Knežević Hočevar.

Sodelavci: M. Černič Istenič, S. Cukut Krilič, A. Klemenc Bešo, D. Knežević Hočevar, D. Manzoni, M. Slovenc Grasselli, L. Šprah.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2028.

V letu 2023 so bile opravljene naslednje dejavnosti v okviru posamičnih vsebinskih delovnih paketov: v okviru DP2 in DP5 so nadgradili ter dopolnili obstoječe izobraževalne platforme OMRA z dokazi, podprtimi z večdisciplinarnimi izobraževalnimi vsebinami, in pripravili nabor kazalnikov za spremljanje učinkov implementacije Resolucije o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018–2028 v okviru akcijskega načrta 2024–2026. V okviru DP3 so bile opravljene predvidene analize terenskega gradiva o potrebi po zdravstveni evidenci ter blaginji kmetovalk in kmetovalcev v Sloveniji, kar je bilo predstavljeno na konferenci ESRS (Rennes, Francija) in v dveh soavtorskih člankih posebne številke *Anthropological Notebooks*. V okviru DP4 sta se nadaljevali izvedba in analiza pogovorov na temo duševnega zdravja ter migracij, objavljena sta bila dva izvorna znanstvena članka in dve soavtorski poglavji v znanstvenem zborniku.

Dolgotrajna oskrba ljudi z demenco v teoriji in praksi socialnega dela

Oznaka: J5-2567.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Jana Mali (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za socialno delo).

Vodja na ZRC SAZU: Dušanka Knežević Hočevar.

Sodelavka: D. Knežević Hočevar.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2024.

Delo je bilo namenjeno objavam ugotovitev, kar je vodja projekta izpolnila v obliki soavtorskega prispevka.

Spremembe v kmetijstvu skozi oči in telesa kmetov

Oznaka: J6-2577.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Dušanka Knežević Hočevar.

Sodelavke: M. Černič Istenič, A. Klemenc Bešo, D. Knežević Hočevar, M. Slovenc Grasselli, L. Šprah (Družbenomedicinski inštitut); S. Poljak Istenič (Inštitut za slovensko narodopisje).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2024.

Opravljena je bila dokončna analiza fokusnih skupin in ekspertnih intervjujev z deležniki iz kmetijstva ter zdravstva o oceni potreb po izboljšanju poklicne zdravstvene evidence in terenskih intervjujev s kmetovalci o ozadju njihovih stisk, kar je objavljeno v posebni številki *Anthropological Notebooks 2023*.

Težave v duševnem zdravju migrantk_ov: izkušnje prepoznavne in obravnave

Oznaka: L5-3183.

Vrsta projekta: aplikativni raziskovalni projekt.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Vodja: Sanja Cukut Krilič.

Sodelavci: S. Cukut Krilič, N. Dernovšček Hafner, A. Klemenc Bešo, D. Knežević Hočevar, D. Manzoni, L. Šprah (Družbenomedicinski inštitut); M. Bofulin, M. Gostič, M. Vah Jevšnik (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletna stran:

<https://dmi.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/tezave-v-dusevnem-zdravju-migrantkov-izkusnje-prepoznave-in-obravnave>

Opravljeni so bili raziskovalni pogovori, potekali so prepisi in analiza. Izvedenih je bilo 14 javnih predstavitev na temo projekta, med drugim predavanji in gostovanje v Zagrebu (Hrvaška), objavljena dva izvirna znanstvena članka, en strokovni članek in dve soavtorski poglavji v zborniku. Za tematsko sekcijo revije *Dve domovini* je bilo oddanih pet znanstvenih člankov.

Upravljanje z družbenimi pritiski in osebnimi stiskami na družinskih kmetijah

Oznaka: BI-US/22-24-134.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Dušanka Knežević Hočevar.

Sodelavka: D. Knežević Hočevar.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Na študijskem obisku je junija gostovala prof. dr. Brandi Janssen iz Iowa's Center for Agricultural Safety and Health in Colleague of Public Health, University of Iowa, Združene države Amerike. Opravila je javna predavanja za raziskovalke in raziskovalce ter deležnike iz kmetijstva in ogled pokrajinske strukture slovenskega podeželja.

Opisnjenjevanje o motnjah razpoloženja in pridruženih motnjah

Oznaka: OMRA III.

Vrsta projekta: nacionalni aplikativni projekt.

Sofinancer: Ministrstvo za zdravje.

Vodja: Lilijana Šprah.

Sodelavci: S. Cukut Krilić, N. Dernovšček Hafner, A. Klemenc Bešo, D. Manzoni, L. Šprah.

Obdobje trajanja: 13. 3. 2023 – 17. 11. 2025.

V okviru programa OMRA je bila nadgrajena in posodobljena spletna izobraževalna platformo. Izvedenih je bilo 12 delavnic na temo stresa, motenj razpoloženja, stigme, osebnostnih motenj in iskanja pomoči. V sklopu svetovnih dnevov duševnega zdravja, zavedanja narcistične zlorabe in zdravja je bilo izvedenih več javnih izobraževalnih dogodkov.

Strengthening Farm Health And Safety Knowledge And Innovation Systems [Krepitev znanja in inovacijskih sistemov na področju zdravja in varnosti na kmetijah]

Oznaka: SafeHabitus.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje Evropa.

Sofinancer: European Union, European Commission, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Majda Černič Istenič.

Sodelavci: M. Černič Istenič, S. Cukut Krilić, N. Dernovšček Hafner, A. Klemenc Bešo, D. Knežević Hočevar, D. Manzoni, L. Šprah.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2026.

Delo je bilo namenjeno razvoju ekipe in skupnemu razumevanju pristopov, ki se lahko uporabijo za izvajanje dobrih praks za izboljšanje delovnih pogojev v kmetijstvu. Prvi korak v tej smeri je bil uvodni sestanek, ki mu je sledilo več spletnih seminarjev in usposabljanj. V tem okviru je potekala izvedba srečanja Slovenske skupnosti prakse (CoP). Potekal je pregled literature o psihosocialnih stresorjih v kmetijskem okolju.

Transnational Family Dynamics in Europe [TraFaDy – Dinamika transnacionalnih družin v Evropi]

Oznaka: TraFaDy.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt – COST.

Sofinancer: COST Association.

Vodja: Sanja Cukut Krilić.

Sodelavki: S. Cukut Krilić (Družbenomedicinski inštitut); M. Vah Jevšnik (Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije).

Obdobje trajanja: 3. 10. 2022 – 2. 10. 2026.

Vodja se je udeležila dveh mednarodnih sestankov projekta in sodelovala v več tematskih paketih. Pripravljen je bil soavtorski znanstveni članek o beguncih iz Ukrajine in opravljena predstavitev na temo socialne zaščite transnacionalnih družin v Sloveniji na sestanku akcije. Gostovala je članica akcije iz Litve.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

Population Medicine and Sustainable Development: European Opportunities in collaborating with China to improving global health [Populacijska medicina in trajnostni razvoj: Evropske priložnosti sodelovanja s Kitajsko za izboljšanje globalnega zdravja]

Oznaka: PoPMeD-SuSDeV.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **S. Cukut Krilić** je mentorica doktorandki.
- **M. Černič Istenič** je članica Sveta za ženske na podeželju pri Ministrstvu za kmetijstvo, prehrano in gozdarstvo ter recenzentka Agencije za raziskave (Research Executive Agency – REA) pri EU v okviru programa Obzorje Evropa 2021–27.
- **D. Knežević Hočevar** je pedagoška mentorica dvema doktorandkama.
- **L. Šprah** je mentorica doktorandki in članica interdisciplinarne delovne skupine za evalvacijo implementacije *Resolucije o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018–2028* v sklopu programa Mira (Nacionalni inštitut za javno zdravje RS in Ministrstvo za zdravje).
- **N. Dernovšček Hafner** je članica Etične komisije Onkološkega inštituta.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Ni trajnostnega kmetovanja brez trajnostnega kmeta: varnost, zdravje in dobro počutje kmetov.** Simpozij. Spletni dogodek, 20. 4., <https://dmi.zrc-sazu.si/sl/dogodki/simpozij>.
- **Prvo srečanje Slovenske skupnosti prakse.** Delavnica v okviru Horizon Europe projekta SafeHabitus, Ljubljana, 7. 12.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V letu 2022 je bilo v knjižnico vpisanih 12 monografij.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- Mojca Zvezdana Dernovšek, Lilijana Šprah, Duška Knežević Hočevar, **Depresija in bipolarna motnja razpoloženja: [priročnik za vse, ki si želijo vedeti več o duševnih motnjah in bolje poskrbeti za svoje duševno zdravje]**. Ljubljana: Založba ZRC.
- Mojca Zvezdana Dernovšek, Lilijana Šprah, Duška Knežević Hočevar, **Stres in anksioznost : [priročnik za vse, ki si želijo vedeti več o duševnih motnjah in bolje poskrbeti za svoje duševno zdravje]**. Ljubljana: Založba ZRC.
- Mojca Zvezdana Dernovšek, Lilijana Šprah, Duška Knežević Hočevar, **Vodič po motnjah razpoloženja: [poti iz labirintov: rešitev vedno obstaja]**. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE

Iowa's Center for Agricultural Safety and Health, Iowa, Združene države Amerike: raziskovalno bilateralno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Dr. Brandi Jansen, Iowa's Center for Agricultural Safety and Health, College of Public Health, University of Iowa, Iowa, Združene države Amerike, 6.–18. 6.: bilateralno sodelovanje.
- Dr. Vida Česnuitytė, Mykolo Romerio universitetas, Vilna, Litva, 4.–8. 9.: raziskovalni obisk z naslovom Social Protection And Social Rights Of Transnational Families: Country Reports Development By Sharing International Competences v okviru COST akcije Transnational Family Dynamics in Europe.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Sanja Cukut Krilić

Od 9 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Mental health and forced migration*. Vabljeno predavanje na mednarodnem usposabljanju o duševnem zdravju, travmah in biblioterapiji skozi prizmo medkulturnosti, Ljubljana, 15. 5.
- *Examining vulnerabilities of workers from the former Yugoslavia at the intersection of migration and posting regimes*. Predavanje na znanstveni konferenci *Sociological perspectives on contemporary post-Yugoslav societies*, Beograd, Srbija, 27. 5.
- *Mental health of forced migrants: between stigma, culture and policies*. Predavanje na znanstveni konferenci *Social work and social policy in times of global crises*, Ohrid, Severna Makedonija, 21. 9.

Majda Černič Istenič:

- *Work-life balance on a farm with young children*. Prispevek na mednarodni znanstveni konferenci *ESRS 2023 The future of rural areas in the context of crises*, Rennes, Francija, 6. 7.
- *Informal and formal social support available to injured and ill farmers*. Prispevek na mednarodni znanstveni konferenci *BeSafe International Farm Safety and Farmer Health Conference 2023: Understanding farm safety and farmer health behaviours*, Dublin, Irska, 24. 8.
- *Blaginja in delovni pogoji kmetov v Sloveniji*. Prispevek na domači znanstveni konferenci Slovensko sociološko srečanje *Dolgoživa družba: posledice in izzivi*, Koper, 19. 10.

Duška Knežević Hočevar

Od 1 znanstvene in 1 strokovne predstavitve izpostavljam:

- *Farmers' distress through medical narrative: the case of Slovenia*. Prispevek na mednarodni znanstveni konferenci *ESRS 2023 The future of rural areas in the context of crises*, Rennes, Francija, 4. 7.

Lilijana Šprah

Od 5 znanstvenih predstavitev izpostavljam:

- *Psihosocialna tveganja v kmečkih gospodarstvih in ocena njihovega doprinosa k zdravstvenemu in ekonomskemu bremenu kmetij*. Predavanje na simpoziju *Ni trajnostnega kmetovanja brez trajnostnega kmeta: varnost, zdravje in dobro počutje kmetov*, Ljubljana, 20. 4.
- *Psychiatric readmission and physical comorbidity*. Predavanje na konferenci *World Association on Dual Disorders (WADD) - 7th World Congress*, Portorož, 29. 4.

Dino Manzoni

Od 5 znanstvenih in 1 strokovne predstavitve izpostavljam:

- *The impact of the COVID-19 pandemic on refugee mental health and well-being: a scoping review*. Predstavitve na *26th Ramiro and Zoran Bujas Days: international scientific psychology conference*, Zagreb, Hrvaška, 29. 9. (soavtorica L. Šprah).
- *Razpoložljivost v svetu*. Predstavitve na *9. Kongresu psihologov Slovenije: Jaz in okolje: preplet notranjih in zunanjih svetov*, Portorož, 16.–18. 11.
- *Some reflections on love in the contemporary world*. Predstavitve na *New perspectives in humanities and social sciences: doctoral conference*, Ljubljana, 26. 1.

Nataša Dernovšček Hafner

Od 3 znanstvenih predstavitev izpostavljam:

- *Improving mental health literacy through the OMRA programme*. Predavanje na konferenci *11th European Conference on Mental Health*, Ljubljana, 11. 9. (soavtorica L. Šprah).
- *Psychosocial risks of farmers and farmworkers and their vulnerability to excessive stress, absenteeism, presenteeism, and turnover*. Predavanje na *BeSafe International Farm Safety and Farmer Health Conference 2023: Understanding farm safety and farmer health behaviours*, Dublin, Irska, 24. 8. (soavtorica L. Šprah).

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

S. Cukut Krilić:

- Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, Filozofska fakulteta Univerze u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška, 4.–17. 12.: gostovanje in predavanja v okviru aplikativnega raziskovalnega projekta *Težave v duševnem zdravju migrantk_ov: izkušnje prepoznavne in obravnave*.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

Since 2000, the interdisciplinary research group at the Sociomedical Institute ZRC SAZU has focused its research interests on the phenomena of well-being and mental health. The Institute combines knowledge and research orientations from sociology, anthropology, medical psychology and health psychology. We have started the research programme 'Studies on Distress and Being Well'. The main goal of the programme is to combine the disciplinary diversity (epistemological and methodological) of social sciences, humanities and medicine in the field of adult distress and well-being. In 2023, we upgraded and complemented the existing OMRA educational platforms with evidence-based multidisciplinary educational content. We analysed field material on the need for health records and the well-being of farmers in Slovenia and conducted and analysed interviews on the topic of mental health and migration. We published several original scientific articles and two co-authored chapters in scientific proceedings. As part of the OMRA national health project, staff conducted 12 workshops on improving mental health literacy on mood disorders, personality disorders and stigma and organised three OMRA awareness events on the occasion of World Health Day, World Narcissistic Abuse Awareness Day and World Mental Health Day. In 2023, all planned activities of the basic research project Changes in Agriculture Through the Farmers' Eyes and Bodies were fulfilled. A final analysis of focus groups and expert interviews with agricultural and public health stakeholders to identify the need for improved occupational health records and field interviews with farmers on the background to their hardships was conducted and published in the special issue of Anthropological Notebooks 2023. Prof. dr. Brandi Janssen from the Centre for Agricultural Safety and Health at the University of Iowa and public health colleague visited Slovenia. She gave public lectures to researchers and agricultural stakeholders. As part of the applied research project Mental Health Difficulties Among Migrants, experiences of recognition and treatment, interviews with experts in the field of mental health and migration and with migrants were conducted and analysed; four scientific texts were published and six were submitted for publication.

The Institute cooperates with several institutions in Slovenia, including: University of Ljubljana, Faculty of Arts, Faculty of Social Sciences, Faculty of Social Work, University of Nova Gorica, Sigmund Freud University, Ministry of Labour, Family and Social Affairs, Ministry of Health, Health Insurance Institute of Slovenia, National Institute of Public Health, Ministry of Interior Affairs, Ministry of Agriculture, Forestry and Food. Some of the associates are university professors and invited lecturers who have given lectures and courses at the University of Ljubljana, the University of Zagreb, Croatia, the University of Nova Gorica and the Postgraduate School ZRC SAZU.

<https://dmi.zrc-sazu.si/en>

Inštitut za kulturno zgodovino se posveča preučevanju življenjskih zgodb pomembnih posameznic in posameznikov, ki so s svojim delom zaznamovali življenje v Sloveniji in svetu, biografijam posameznih družbenih skupin ter njihovih kultur in subkultur, izbranim družbenim situacijam in praksam, uporabi sodobnih digitalnih orodij za obdelavo historičnih podatkov ter uporabi slednjih za interdisciplinarno in transdisciplinarno sodelovanje.

INŠTITUT ZA KULTURNO ZGODOVINO

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://ikz.zrc-sazu.si/>

ZNANSTVENI SVET:

**akad. prof. dr. Janez Kranjc (predsednik), akad. prof. dr. Igor Maver, akad. dr. Mitja Zupančič,
prof. ddr. Irena Avsenik Nabergoj, izr. prof. dr. Gregor Pobežin.**

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: izr. prof. dr. Gregor Pobežin.

Namestnica predstojnika: dr. Mateja Ratej.

Znanstvena svetnika: prof. ddr. Igor Grdina, prof. ddr. Irena Avsenik Nabergoj.

Višja znanstvena sodelavka: prof. dr. Urška Perenič.

Znanstveni sodelavci: izr. prof. dr. Gregor Pobežin, dr. Mateja Ratej, dr. Urška Strle, dr. Petra Testen Koren, dr. Neža Zajc.

Višji strokovni sodelavci: Ahac Meden, mag., Rok Kraigher, Živa Borak.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

(Nova) Kulturna zgodovina intelektualne dediščine: slovenski historični prostor v evropskem kontekstu

Oznaka: P6-0440.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Gregor Pobežin.

Sodelavci: I. Grdina, A. Meden, G. Pobežin, P. Testen Koren, N. Zajc.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2028.

V kulturno-, literarno- in političnozgodovinski perspektivi je bila raziskana zgodovina dveh začetkov slovenskega gledališča (1892, 1918), tematizirane so bile strategije zgodovinpisja, ki zadevajo kronikalna poročila o historičnem dogajanju. Tematizirano je bilo razmerje med poročili o ljubljanskem kongresu leta 1821 in tematizacijo tega zgodovinskega dogodka v najboljšežnejši pripovedi Ivana Tavčarja *Izza kongresa*. Prav tako se je začela obravnava velike pridobitve NUK v Ljubljani – dnevnika grofa Janeza Filipa Cobenzla, ki ga je pisal na poti s cesarjem Jožefom II. v Francijo leta 1777. Poleg domačih konferenc sta bili organizirani dve mednarodni konferenci, *Smashing the Silos!* (Gradec, 9. 7.) in simpozij z mednarodno udeležbo *There's History in All Men's Lives* (Ljubljana, 25.–26. 9.). Organizirana je bila tudi razstava *Pot do Novega Slovenskega biografskega leksikona* (29. 8. – 11. 9.), zasnovana ob deseti obletnici izida prvega zvezka *Novega Slovenskega biografskega leksikona*.

Koprska Pretorska palača: podoba, pomen in namen

Oznaka: J6-2588.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Renata Novak Klemenčič (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Gregor Pobežin.

Sodelavca: G. Pobežin (Inštitut za kulturno zgodovino); H. Seražin (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2024.

V okviru projekta je izšla monografija z individualnimi znanstvenimi prispevki *Litterae, picturae tituli que – Pričevanja, teksti in konteksti* (Bibliotheca Iustinopolitana 11, Koper, 2023).

Slovenska intelektualna zgodovina v luči sodobnih teorij religije: od ločitve duhov in kulturnega boja do komunistične revolucije

Oznaka: J6-3140.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Bojan Žalec (Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Irena Avsenik Nabergoj.

Sodelavka: I. Avsenik Nabergoj.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Sodelavka je nadaljevala svoje raziskave razmerja med umetnostjo in religijo v zapisih vplivnih slovenskih teologov, filozofov ter književnikov 20. stoletja. Sodelovala je na dveh mednarodnih konferencah in pripravila dva znanstvena članka za izid v 2024.

Hermenevtični problem razumevanja človeške eksistence in koeksistence v epohi nihilizma

Oznaka: J7-4631.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Dean Komel (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Igor Grdina.

Sodelavec: I. Grdina.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Raziskava je usmerjena k preučevanju recepcije različnih strategij zgodovinskega mišljenja v drugi polovici 20. stoletja. Preučuje se še posebej nihilistični poskus razgradnje zgodovinarskih koncepcij, ki so se izkazale za raziskovalno produktivne v obdobju največjega razmaha zgodovinske vede na Slovenskem (v t. i. Melikovem obdobju).

Materinstvo in reproduktivna politika v 19. in 20. stoletju

Oznaka: J6-4602.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Ana Cergol Paradiž (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Petra Testen Koren.

Sodelavke: U. Strle, P. Testen Koren (Inštitut za kulturno zgodovino); K. Keber (Zgodovinski inštitut Milka Kosa).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

V okviru projekta je bilo opravljeno raziskovalno delo, izsledki raziskav so bili predstavljeni na konferencah. Organiziran je bil prvi večji simpozij *Zgodovina in žensko reproduktivno telo* (Ljubljana, 18. 12.), v pripravi so znanstveni prispevki, ki bodo izšli v monografiji.

Med tradicijo in moderno: slovenski katoliški intelektualci in narodnostno vprašanje v transnacionalni perspektivi (1848–1948)

Oznaka: J5-4595.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Tomaž Ivešič (Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Igor Grdina.

Sodelavec: I. Grdina.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Raziskava je usmerjena k preučevanju dela in nazorov Antona Mahniča, ki v slovenski perspektivi velja za veliko posebnost, primerjalna analiza pa pokaže, da je le eden od številnih obnoviteljev katoliške filozofije in njenih poganjkov v javnem prostoru. Prav tako se raziskuje delo filozofa in zgodovinarja Franca Kovačiča.

Književna republika Borisa Pahorja

Oznaka: J6-4619.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Urška Perenič.

Sodelavci: I. Avsenik Nabergoj, I. Grdina, U. Perenič, G. Pobežin, P. Testen Koren, N. Zajc.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Končano je bilo dokumentiranje še nerazporejenega in bibliotečno neobdelanega korespondenčnega gradiva Borisa Pahorja ter popis Pahorjevih korespondentov v NUK-u. Preučevano je bilo razmerje med pričevanskimi in pripovednimi teksti v opusu tržaškega pisatelja, prav tako pa tudi oblika dnevnika, kakršno uporablja. Odprle so se različne možnosti raziskovanja Pahorjevega avtorskega jaza. Organiziran je bil znanstveni posvet.

Moč čustev in status ženskih likov v različnih literarnih žanrih Stare zaveze

Oznaka: J6-50212.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Irena Avsenik Nabergoj.

Sodelavci: I. Avsenik Nabergoj, G. Pobežin, N. Zajc.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

Izbrane starozavezne pripovedi so analizirali z vidika čustvene dinamike, s poudarkom na mestu in vlogi ženskih likov v svetu starega Izraela. V vplivnih antičnih in sodobnih prevodih Svetega pisma so analizirali rabo besedišča za čustva. Prve izsledke raziskav so predstavili na nekaj mednarodnih konferencah in v več znanstvenih člankih.

In/tangible European Heritage – Visual analysis, Curation and Communication [Ne/otipljiva evropska dediščina – vizualna analiza, ohranjanje podatkov in komunikacija]

Oznaka: InTaVia.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European commission, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Gregor Pobežin.

Sodelavci: Ž. Borak, A. Meden, G. Pobežin, M. Ratej, P. Testen Koren, N. Zajc (Inštitut za kulturno zgodovino); T. Erjavec, A. Lap (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša); N. Juvan Mastnak (Uprava ZRC SAZU); M. Ogrin (Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede).

Obdobje trajanja: 1. 11. 2020 – 31. 10. 2023.

V okviru projekta sta bili organizirani dve mednarodni znanstveni konferenci, in sicer *Smashing the Silos!* (Gradec, 9. 7.) in *There's History in All Men's Lives* (Ljubljana, 25.–26. 9.). Raziskovalke in raziskovalci IKZ so se udeležili več mednarodnih posvetov ter opravili tudi serijo konzorcijskih sestankov. Projekt je bil predstavljen tudi kot primer dobre prakse na sestanku v organizaciji društva Motovila na Ministrstvu za kulturo.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

Etnološke, antropološke in folkloristične raziskave vsakdanjika

Oznaka: P6-0088.

Vodilni inštitut z opisom programa: Inštitut za slovensko narodopisje.

Literarnozgodovinske, literarnoteoretične in metodološke raziskave

Oznaka: P6-0024.

Vodilni inštitut z opisom programa: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede.

PODOBA – BESEDA – ZNANJE. Življenje idej v prostoru med vzhodnimi Alpami in Severnim Jadranom 1400–1800

Oznaka: P6-0437.

Vodilni inštitut z opisom programa: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

Slovenski jezik v sinhronem in diahronem razvoju

Oznaka: P6-0038.

Vodilni inštitut z opisom programa: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.

Latinske in nemške kronike na Slovenskem

Oznaka: J7-2604.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Zgodovinski inštitut Milka Kosa.

Zgodovina ženskega dela v 19. in 20. stoletju na Slovenskem

Oznaka: J6-50190.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za kulturne in spominske študije.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **I. Avsenik Nabergoj** je področna urednica za verstva in teologijo pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*. Bila je članica strokovne komisije za književnost za podelitev Prešernovih nagrad in nagrad Prešernovega sklada. Je področna urednica za književnost in pomočnica glavnega urednika znanstvene revije *Bogoslovni vestnik* ter članica uredniškega odbora znanstvene revije *Romanoslavica* (Bukarešta, Romunija). Deluje kot članica Komisije za znanstvenoraziskovalno delo Teološke fakultete Univerze v Ljubljani. Je redna članica EASA – European Academy of Sciences and Arts, IOSOT – International Organization for the Study of the Old Testament, EABS – European Association of Biblical Studies, ISCH – International Society for Cultural History; AATSEEL – American Association of Teachers of Slavic and East European Languages. Kot poročevalka je sodelovala v več habilitacijskih postopkih na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani in ZRC SAZU. Je mentorica doktorskega študenta na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani.
- **Ž. Borak** je članica ožjega uredniškega odbora *Novega Slovenskega biografskega leksikona* in sodelavka pri inštitutnem knjižnem programu. Kot urednica in prevajalka sodeluje tudi z različnimi slovenskimi založbami.
- **I. Grdina** je član Upravnega odbora Prešernovega sklada. Je tudi član uredništva znanstvenih revij *Dileme*, *Stati inu obstatu* in *Monitor ISH*; prav tako je član strokovne komisije za knjižno in revijalno produkcijo s področij leposlovja ter humanistike na Javni agenciji za knjigo.
- **R. Kraigher** je član ožjega uredniškega odbora *Novega Slovenskega biografskega leksikona* in uredništva spletnega časopisa *Vox alia* Društva ASPI (za podporo odraslim in mladostnikom z aspergerjevimi sindromom) ter član njegovega izvršnega odbora.
- **A. Meden** je področni urednik za uprizoritvene umetnosti, film, popularno glasbo in novomedijsko umetnost pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*, tehnični urednik za spletni portal *Slovenska biografija*, član ožjega uredniškega odbora ter vodja projekta *Podatkovna zbirka Slovenskega biografskega leksikona*.
- **U. Perenič** je članica uredniškega odbora *Slavistične revije*, osrednje slovenske znanstvene revije za jezikoslovje in literarne vede z mednarodnim statusom, ki jo izdaja Slavistično društvo Slovenije, članica komisije za Trubarjeva priznanja (Narodna in univerzitetna knjižnica, 2022–24), predsednica strokovne komisije za literarno nagrado mira (ženski odbor Slovenskega centra PEN), 2022–23, prav tako članica strokovne komisije za knjižno in revijalno produkcijo s področij leposlovja ter humanistike na Javni agenciji za knjigo Republike Slovenije (od sept. 2021). Predsedovala je Programskemu odboru vseslovenskega leta Ivana Tavčarja.
- **G. Pobežin** je član uredniškega odbora pri založbi Univerze na Primorskem, uredniškega odbora mednarodne znanstvene revije *Quaestiones oralitatis*, ki jo izdaja Univerza v Vroclavu (Poljska), zbirke *SITULA – DISSERTATIONES MUSEI NATIONALIS SLOVENIAE* in ožjega uredniškega odbora pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*. Je član Društva za antične in humanistične študije (DAHŠ) ter član ISCH – International Society for Cultural History. Je pedagoški mentor več študentom na podiplomskem študiju in trem študentom na doktorskem študiju.
- **M. Ratej** je sourednica zbirke *Življenja in dela* oz. urednica podzbirke *Biografske študije* in področna urednica pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*. Je članica Založniškega sveta Založbe ZRC. Od decembra 2022 je članica Komisije za etiko, integriteto in enake možnosti v raziskovanju ZRC SAZU.
- **U. Strle** je članica uredniškega odbora mednarodne znanstvene revije o migracijskih temah *Dve domovini/Two Homelands*. Je članica Zgodovinskega društva Ljubljana in Central European Association for Canadian Studies.
- **P. Testen Koren** je glavna urednica *Novega Slovenskega biografskega leksikona*. Je sourednica inštitutske zbirke *Življenja in dela* oz. urednica podzbirke *Kulturnozgodovinske študije*. Je članica uredniškega odbora pri znanstveni reviji *Retrospektive* (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani).
- **N. Zajc** je članica uredniškega odbora znanstvene revije *Gumanitarne nauke v Sibiriji* (Humanistične znanosti v Sibiriji), piska recenzij knjig za znanstveno revijo *Renaissance Quarterly* ter članica NASS – Nordic Semiotics Association, Renaissance Society of America, EABS – European Association of Biblical Studies in IABS – International Association of Byzantine Studies.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Divina, dnevi Andrea Diva iz Justinopolisa**. Mednarodni znanstveni simpozij. Soorganizatorja: Knjižnica Srečka Vilharja Koper in Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper, 9.–10. 3.
- **Recreating, Reforming and Reframing Narratives in Oral and Written Culture: Cognitive, Anthropological and Literary Perspectives**. Mednarodni znanstveni seminar. Soorganizatorja: Univerza v Vroclavu, Poljska, in Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Ljubljana, 21.–23. 6.
- **Smashing the Silos!** Mednarodni znanstveni simpozij v okviru DH2023, Gradec, Avstrija, 9. 7.
- **There's History in All Men's Lives = V življenju slednjega od nas je zgodba**. Mednarodni znanstveni simpozij, Ljubljana, 25.–26. 9.
- **De rebus Turcicis – the Crown Jewel of Venice**. Mednarodni znanstveni simpozij. Soorganizatorja: Knjižnica Srečka Vilharja Koper in Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, Koper, 10. 10.
- **Književna republika Borisa Pahorja**. Znanstveni posvet. Soorganizatorja: Slovenska matica in založba Beletrina, Ljubljana, 29. 11.
- **Zgodovina in žensko reproduktivno telo**. Znanstveni simpozij. Soorganizator: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 18. 12.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnični fond se je povečal za 50 enot, od tega 39 monografij in 11 serijskih publikacij. Knjižnica je največ gradiva pridobila z darovi (28 enot), nekaj tudi z nakupi (8) in zamenjavami (4) ter lastnimi izdajami (10).

Arhiv Slovenskega biografskega leksikona (ASBL)

Urejanje arhivskega gradiva

Sodelavca: R. Kraigher, A. Meden.

Sodelavci v ASBL so v tem letu posredovali informacije tako zainteresiranim uporabnikom arhiva, ki so bili pisci člankov za *NSBL*, kakor tudi NUK-u in drugim, precej gradiva so uporabili pri redakcijah že napisanih člankov za *NSBL*. Osebnih in družinskih map v arhivu je bilo enako število kot v prejšnjem letu (okoli 22.000), sprti pa nastajajo nove digitalne osebne in družinske mape, komplementarno k fizičnim ali samostojno. Zbira se tudi še fizično biografsko gradivo, predvsem časopisni izrezki pomembnejših člankov biografskega značaja o posameznih osebnostih, nekrologi, osmrtnice.

Slovenska biografska podatkovna zbirka

Nadaljevalo se je zbiranje in dopolnjevanje informacij o osebnostih, pomembnih za slovenski prostor. Zbirka je do konca leta narasla za več kot 1000 dodatnih zapisov ter obsega skupno okoli 64.600 oseb in družin (brez podvajanj oz. variantnih zapisov z vodilkami pod različnimi imenskimi iztočnicami, skupaj z njimi pa približno 66.300). Seznam se neprestano tudi kvalitativno izpopolnjuje z novimi podatki in popravki obstoječih imen in zapisov ter osnovnih osebnih podatkov iz različnih, predvsem spletnih virov, večinoma s (pravilnimi) datumi rojstva in pogosto tudi zabeležbami smrti, ki se dopolnjujejo s sprotnim spremljanjem objav v različnih medijih. Obenem s tem poteka vzajemno usklajevanje in popravljanje podatkov v obstoječih spletnih biografskih virih (poleg Slovenske biografije so v uporabi oz. pod kontinuiranim nadzorom še zlasti regionalni leksikoni, Wikipedija itd.). Za zbirko (vsebinsko) skrbi Rok Kraigher.

Podatkovna zbirka Slovenskega biografskega leksikona (PZSBL)

Za celovito upravljanje s podatki, vezanimi na različne vidike priprave in upravljanja projektov SBL, so v 2023 vzpostavili PZSBL, ki bo nadomestila zgoraj omenjeno Slovensko biografsko podatkovno zbirko. Ta omogoča vodenje podatkov o gradivu v mapah ASBL, hrambo digitaliziranega primarnega gradiva ASBL in sprotnega gradiva, ki nastaja v uredništvu NSBL.

Projekt NSBL je s PZSBL dobil bistveno orodje za ažurno vodenje novih biografskih podatkov, zaznanih v raznovrstnem gradivu. Te podatke je zdaj mogoče ustrezno voditi glede na izvor in morebitne spremembe. S tem postaja relevanten vir preverjenih podatkov, ki se ponekod napačno pojavljajo v več predhodnih relevantnih virih.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- **Josip Jurčič (1844–1881): literarno- in kulturnozgodovinski portret.** Uredili Urška Perenič, Neža Zajc. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2023 (Življenja in dela 29. Biografske študije 21).
- **Osebnosti druge svetovne vojne.** Uredila Mateja Ratej. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2023 (Življenja in dela 30. Biografske študije 22).
- **Svetloba tudi v temi: Dante Alighieri (1265–1321), pesnik in vizionar (Ob 700 letnici pesnikove smrti).** Uredila Neža Zajc. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, KUD Logos, 2023.
- Peter Pavel Vergerij ml., **Osem obramb Vergerija, koprškega škofa; O nesreči in preganjanju, ki so ju utrpeli tisti iz Kopra v letu 1548.** Prevod, opombe in spremna besedila Tomaž Jurca. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2023 (Življenja in dela 31. Kulturnozgodovinske študije 7).

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Bar-Ilan University, Ramat Gan, Izrael: mednarodno sodelovanje.
- Inštitut Svetovne literature A. I. Gorkega (IMLI, RAN), Oddelek za staroslovanske književnosti, Moskva, Rusija: konferenčno sodelovanje.
- San Metodio Istituto Superiore di Scienze Religiose Siracusa, Sirakuze, Italija: konferenčno sodelovanje.
- Universität Wien, Dunaj, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- University of Haifa, Hajfa, Izrael: mednarodno sodelovanje.
- Uniwersytet Wrocławski, Wrocław, Poljska: raziskovalno sodelovanje.
- Uniwersytet Gdański, Gdansk, Poljska: konferenčno sodelovanje.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Irena Avsenik Nabergoj:

- *The Origins of the Negative Image of Jews in the Newly Discovered Slovene Spiritual Literature of the Baroque Period*. Predavanje na znanstveni konferenci združenja The American Association of Teachers of Slavic and East European Languages, Filadelfija, Združene države Amerike, spletni dogodek, 18. 2.
- *A Critique of the Austro-Hungarian Empire in the Years Before Its Collapse by the Greatest Slovenian Writer Ivan Cankar*. Predavanje na znanstveni konferenci *Cultural histories of Empire* združenja International Society for Cultural History, Singapur, spletni dogodek, 22. 6.
- *Pahorjeva osebnost in delo v očeh njegovih dopisovalcev*. Predavanje na znanstvenem posvetu *Književna republika Borisa Pahorja*, Ljubljana, 29. 11.

Igor Grdina:

- *Cesarstvo in Cerkev med Augsburgom in Wormsom*. Predavanje na znanstvenem posvetu *Škofja loka 1050*, Škofja Loka, 1. 6.
- *Tavčarjev romanekni vzporednik ljubljanskemu kongresu*. Predavanje na mednarodnem znanstvenem simpoziju *Poklon visoškemu gospodu*, Ljubljana, 22. 11.
- *Osebnost, zgodovina in roman*. Predavanje na mednarodnem znanstvenem simpoziju *Književna republika Borisa Pahorja*, Ljubljana, 29. 11.

Ahac Meden:

- *Narratives of Openness and Degrowth*. Prispevek na delavnici *Degrowth and Anthropology*, London, Združeno kraljestvo, 4. 6.

Urška Perenič:

- *V Zali*. Referat na simpoziju *Poklon visoškemu gospodu*, Ljubljana, 22. 11.
- *Prostorske, časovne in vse druge razsežnosti Pahorjeve pisemske republike: Grafi, zemljevidi, drevesa*. Prispevek na znanstvenem posvetu *Književna republika Borisa Pahorja*, Ljubljana, 29. 11. (soavtorica P. Testen Koren).
- *1969. leto: Boris Pahor in Janez Gradišnik*. Referat na znanstvenem posvetu *Književna republika Borisa Pahorja*, Ljubljana, 29. 11.

Gregor Pobežin:

- *Koncilski kodeksi in pojem natio*. Prispevek na *Colloquia Divina – dnevi Andrea Diva iz Justinopolisa 2023*, Koper, 10. 3.
- *Open challenges in traditional biographical research: novel approaches to biographical research with InTaVia*. Prispevek na DARIAH Annual Event 2023, *Cultural Heritage Data as Humanities Research Data?*, Budimpešta, Madžarska, 7. 6.
- *There's history in all men's lives*. Prispevek na mednarodnem simpoziju *V življenju slednjega od nas je zgodba: dvodnevni mednarodni simpozij na temo biografike in njene vloge ter usode v digitalnem svetu = There's history in all men's lives: a two-day international symposium on the subject of biography and its role/future in the digital world*, Ljubljana, 25. 9.

Urška Strle:

- *Slovensko žensko vprašanje in slovanski Vzhod*. Prispevek na mednarodnem znanstvenem simpoziju *Slovenski pogled na vzhod Evrope skozi zgodovino*, Maribor, 7. 12.

Petra Testen Koren:

- *A Hundred Years in the Making? The New Slovenian Biographical Lexicon*. Prispevek na simpoziju *V življenju slednjega od nas je zgodba: dvodnevni mednarodni simpozij na temo biografike in njene vloge ter usode v digitalnem svetu = There's history in all men's lives: a two-day international symposium on the subject of biography and its role/future in the digital world*. Ljubljana, 25. 9. (soavtorja Barbara Šterbenc Svetina in Martin Grum).
- *Ageing Slovenian domestic servants in Ljubljana (the Kingdom of the SHS) and Trst/Trieste (the Kingdom of Italy) in the interwar period*. Prispevek na mednarodni konferenci *Old Age and Ageing: Historiographic and Socio-Cultural Perspectives*. Koper, 16. 11. (soavtorica Ana Cergol Paradiž).
- *Med zakonodajo in prakso v delovnem kolektivu: ureditev področja porodniškega dopusta v socializmu*. Prispevek na simpoziju *Zgodovina in žensko reproduktivno telo*, Ljubljana, 18. 12.

Neža Zajc:

- *Beauty? Between Art and Creation, between Poetry and Poetics (the historical survey on the universal humanistic view)*. Prispevek na mednarodnem simpoziju *Hermenevtika filozofije z naslovom: On Beauty? The Utopia of Imagination? Here and Now*, Ljubljana, 6. 6.
- *Molitve Sv. Maksima Greka*. Prispevek na V. mednarodni konferenci *Staroslovanske literature in knjižnost: novejšje raziskave in projekti*, spletni dogodek, 12. 6.
- *St. Maximus the Greek (Mihail Trivolis, Arta, cca. 1469–1556, Moscow, Maksim Grek) and (his) Relation to the Venetian-Ottoman Contacts*. Prispevek na mednarodnem znanstvenem simpoziju *De rebus Turcicis – the Crown Jewel of Venice*, Koper, 10. 10.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Irena Avsenik Nabergoj:

- San Metodio Istituto Superiore di Scienze Religiose Siracusa, Italija, 10.–13. 7.: konferenčno sodelovanje; študijski pogovori.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Institute of Cultural History has been operating under the current name since 2005. Its predecessors were the Institute of Biography and Bibliography (1999–2005) and the Section for Biography and Documentation of the Institute of Slovenian Literature and Literary Studies of ZRC SAZU before that (1999). In 2023, the institute employed seven researchers (some of them part-time) and three specialized staff members.

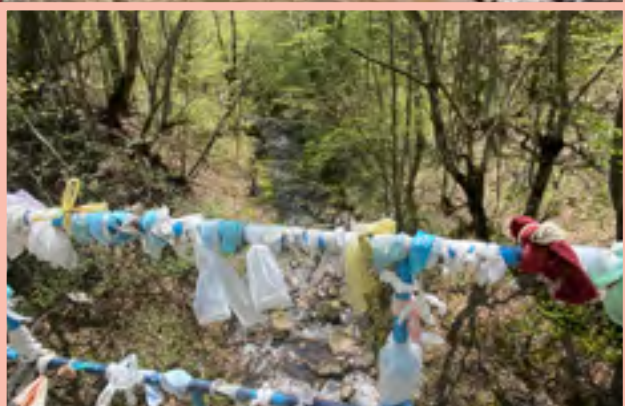
The institute's central activities include the compilation of the *Novi Slovenski biografski leksikon (New Slovenian Biographical Lexicon)*, participation in the making of the web portal *Slovenska biografija (Slovenian Biography)* and studies of Slovenian cultural history, with an emphasis on biographical studies. Individual researchers conduct research also within the frameworks of the programs and projects carried out by other institutes of ZRC SAZU as well as other research institutions. The *Novi Slovenski biografski leksikon* is compiled on the level of ZRC SAZU. In 2023 the institute published four scientific monographs and its members collaborated in other scientific monographs as authors or co-authors. Researchers also took part in scientific symposia in Slovenia and abroad. Work continued on extending and editing the *archival collections* of the *Slovenski biografski leksikon (Slovenian Biographical Lexicon)* and *Slovenska biografska podatkovna zbirka (Slovenian Bio-Bibliographical Database)*. Podatkovna zbirka Slovenskega biografskega leksikona (Slovenian Biographical Lexicon Database) has been created for managing data and archival material from the before mentioned archival collections of the Slovenian Biographical Lexicon and the Slovenian Bio-Bibliographical Database.

<https://ikz.zrc-sazu.si/en>

Inštitut združuje antropološke raziskave v najširšem smislu, z razvijanjem in aplikacijami metod ter tehnik geografskih informacijskih sistemov (GIS) in daljinskega zaznavanja. Pri antropoloških raziskavah je delo osredotočeno na socialnoantropološke študije na Papui Novi Gvineji, v Albaniji, Srbiji, na Mavriciju, v Indiji, Španiji/Baskiji ter na arheologijo in arheoastronomijo Mezoamerike.

INŠTITUT ZA ANTROPOLOŠKE IN PROSTORSKE ŠTUDIJE

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

<http://iaps.zrc-sazu.si>

ZNANSTVENI SVET:

**akad. prof. dr. Matija Gogala, akad. dr. Mitja Zupančič, dr. Tatjana Veljanovski (predsednica),
doc. dr. Maja Petrovič-Šteger (podpredsednica), prof. dr. Ivan Šprajc, doc. dr. Nataša Gregorič Bon, dr. Aleš Marsetič.**

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: prof. dr. Ivan Šprajc.

Znanstvena svetnika: prof. dr. Ivan Šprajc, prof. dr. Borut Telban.

Višji znanstveni sodelavec: izr. prof. dr. Žiga Kokalj.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Nataša Gregorič Bon, izr. prof. dr. Žiga Kokalj, dr. Aleš Marsetič, doc. dr. Maja Petrovič-Šteger, dr. Tatjana Veljanovski, dr. Ana Jelnikar, dr. Saša Čaval.

Asistenti z doktoratom: dr. Nejc Čož, dr. Urša Kanjir, dr. Liza Stančič.

Asistenta: Maja Somrak, Luka Škerjanec.

Asistenti, mladi raziskovalci: Adam Gabrič, Nastja Slavec, Nina Krašovec.

Višji strokovni sodelavec: Peter Pehani.

Strokovna sodelavka: Melita Robič.

Organizacijski enoti

Oddelek za antropološke študije

Vodja: prof. dr. Borut Telban.

Oddelek za daljinsko zaznavanje

Vodja: izr. prof. dr. Žiga Kokalj.

RAZISKOVALNA PROGRAMA IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Antropološke in prostorske raziskave

Oznaka: P6-0079.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Ivan Šprajc.

Sodelavci: N. Gregorič Bon, A. Jelnikar, U. Kanjir, A. Marsetič, P. Pehani, M. Petrovič-Šteger, M. Robič, I. Šprajc, B. Telban, T. Veljanovski.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027.

Ukvarjali so se z analizo časovnih vrst satelitskih posnetkov in uporabo strojnega učenja za klasifikacijo elementov pokrovnosti, detekcijo cest ter napoved razvoja vegetacije. Izsledke so uporabili pri določanju kmetijskih praks na travnikih, spremljanju odziva gozda na meteorološke razmere, določanju fenoloških metrik določenih drevesnih vrst, za spremljanje poplav in požarov. Posebno pozornost so namenili razvoju samodejne verige za ortorektifikacijo visokoločljivih posnetkov, kjer vpeljujejo sodobne metode, ki temeljijo na globokem učenju. Prav tako so v svojih raziskavah analizirali povezavo med spremembami pokrovnosti tal, krajinskimi strukturami ter družbeno-zgodovinskimi dejavniki ob rečnih okoljih v Sloveniji in Albaniji. Razvili so metodološki pristop, ki združuje obsežne podatke daljinskega zaznavanja in zgoščene etnografske podatke.

Opazovanje Zemlje in geoinformatika

Oznaka: P2-0406.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Krištof Oštir (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo).

Vodja na ZRC SAZU: Žiga Kokalj.

Sodelavci: N. Čož, Ž. Kokalj, M. Somrak, L. Stančič.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 12. 2024.

Spletna stran: <https://iaps.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/opazovanje-zemlje-in-geoinformatika>.

Posebno pozornost so posvečali izdelavi in testiranju nove metode za prikaz podatkov aerolaserskega skeniranja ter nadgraditvi prosto dostopnega, odprtokodnega programskega orodja Relief Visualisation Toolbox, ki omogoča njen izračun. Prav tako so se ukvarjali z naprednimi metodami pridobivanja informacij iz podatkov aerolaserskega skeniranja. Na primeru podatkov o antropogenih modifikacijah pokrajine, zlasti o arhitekturnih naselbinskih ostankih in večjih zadrževalnikih vode, ki so jih zgradili Maji v osrednjem nižavju polotoka Jukatan, so testirali uspešnost metod globokega učenja pri zaznavanju tovrstnih ostalin. Podrobno so preučili tudi uspešnost zaznavanja ob upoštevanju različnih vhodnih podatkov, to je različnih prikazov visokoločljivih modelov višin.

ROVI – Združevanje in obdelava radarskih in optičnih časovnih vrst satelitskih posnetkov za spremljanje naravnega okolja

Oznaka: J2-3055.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Krištof Oštir (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo).

Vodja na ZRC SAZU: Tatjana Veljanovski.

Sodelavci: N. Čož, U. Kanjir, Ž. Kokalj, A. Marsetič, L. Stančič, T. Veljanovski.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletni strani:

<https://iaps.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/zdruzevanje-in-obdelava-radarskih-in-opticnih-casovnih-vrst-satelitskih>,

<https://www.fgg.uni-lj.si/raziskovalna-dejavnost/projekti/rovi/>.

Delo je obsegalo segmentacijo visokoločljivih satelitskih in letalskih podatkov ter izboljšanje postopkov poobdelave segmentov. Razvili so metodologije za analizo učinkov predobdelave posnetkov Sentinel-2 in sodelovali pri določanju fenoloških faz izbranih drevesnih vrst v gozdovih Slovenije.

Vizionarske prakse v primerjalni perspektivi: Antropologija imaginarnega

Oznaka: J6-3127.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Maja Petrovič-Šteger.

Sodelavci: N. Gregorič Bon, A. Jelnikar, M. Petrovič-Šteger, B. Telban.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Sistematična analiza literature in pridobljenega gradiva na teme imaginarnega, videnja, horizonta, časovnosti, družbenih sprememb, družbene odgovornosti, družbene blaginje itd.; terensko delo v Srbiji, Albaniji in Indiji; predstavitev rezultatov na mednarodnih konferencah in vabljenih predavanjih.

Ekofiziološki, morfološki in rastni odzivi jelke in bukve vzdolž geografskega gradienta – izhodišče za napovedovanje prihodnih razvojnih trendov

Oznaka: J4-3086.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Matjaž Čater (Gozdarski inštitut Slovenije).

Vodja na ZRC SAZU: Tatjana Veljanovski.

Sodelavca: Ž. Kokalj, T. Veljanovski.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2021 – 31. 10. 2024.

Pripravili so časovne vrste Sentinel-2 iz meteoroloških podatkov za osem lokacij v pogorju Karpatov ter izvedli študijo primerjave in primernosti vegetacijskih indeksov za opazovanje odziva gozda na spreminjajoče se razmere. Sodelovali so tudi pri enaki študiji na satelitskih podatkih MODIS.

Dežela stečkov: multikulturna družbena slika srednjeveške Hercegovine

Oznaka: J6-3145.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Saša Čaval.

Sodelavci: S. Čaval, Ž. Kokalj, A. Marsetič, L. Škerjanec, L. Stančič (Inštitut za antropološke in prostorske študije);

L. Grahek, A. Ragolič (Inštitut za arheologijo).

Obdobje trajanja: 1. 11. 2021 – 31. 10. 2024.

Spletna stran:

<https://iaps.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/dezela-steckov-multikulturna-druzbena-slika-srednjeveske-hercegovine>.

Izvedli so tridimenzionalni zajem serije stečkov s fotogrametrijo in prenosnim ročnim skenerjem za strukturirano svetlobo ter izvedli primerjavo rezultatov obeh metod. Nadaljevali so z izkopavanji grobišča v Milavičih in opravili testno sondiranje prazgodovinske gomile na lokaciji Baljci.

Samodejna ortorektifikacija in registracija optičnih satelitskih posnetkov z uporabo naprednih metod globokega učenja

Oznaka: J2-4488.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Aleš Marsetič.

Sodelavci: N. Čož, U. Kanjir, Ž. Kokalj, N. Krašovec, A. Marsetič, P. Pehani, M. Somrak, L. Stančič, T. Veljanovski.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025.

Poleg zbiranja in priprave pomožnih podatkov so preizkušali metode konvolucijskih nevronske mreže za zaznavanje cest. Pripravljali so programsko ogrodje samodejnega sistema za ortorektifikacijo in registracijo satelitskih posnetkov.

Življenje Skuškovne zbirke: od dnevne sobe do virtualnega muzeja

Oznaka: J6-4618.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Helena Motoh (Znanstveno–raziskovalno središče Koper).

Vodja na ZRC SAZU: Ana Jelnikar.

Sodelavka: A. Jelnikar.

Obdobje trajanja: 1. 5. 2023 – 30. 4. 2026.

V okviru projekta Življenje Skuškovne zbirke so potekale naslednje raziskovalne aktivnosti: analiza in pregled obstoječega obsega predmetov v zbirki Slovenskega etnografskega muzeja, pregled in analiza fotografskega arhiva, pregled arhivske dokumentacije o zgodovini zbirke v SEM.

Vzpon in zaton Majev v osrednjem delu polotoka Jukatana: arheološka prospekcija neraziskanega območja

Oznaka: J6-50195.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Ivan Šprajc.

Sodelavci: N. Čož, Ž. Kokalj, A. Marsetič, I. Šprajc, L. Stančič.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

Za arheološko povsem neraziskano območje v osrednjem delu polotoka Jukatana v Mehiki so pridobili podatke lidarskega skeniranja. S pomočjo teh podatkov bodo opravili terenske preglede, dokumentacijo površinsko vidnih arheoloških ostankov in kamnitih spomenikov ter sondažna izkopavanja.

Večjezični slovar za področje geoinformatike

Oznaka: V2-2133.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za naravne vire in prostor – Geodetska uprava RS.

Vodja: Anka Lisec (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo).

Vodja na ZRC SAZU: Žiga Kokalj.

Sodelavci: Ž. Kokalj, T. Veljanovski (Inštitut za antropološke in prostorske študije); N. Ledinek, M. Sušnik, E. Trivunović, U. Vranjek Ošlak, M. Žagar Karer (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2021 – 28. 2. 2023.

Spletna stran: <https://iaps.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/vecjezicni-slovar-za-podrocje-geoinformatike>.

Vzpostavili so zasnovo in terminološki e-slovar z več kot 200 gesli in pripadajočimi definicijami ter angleškimi in nemškimi ustrezniki. Spletni slovar je pripravljen na način, da ga lahko uporabljajo strokovnjaki z različnih področij.

Prenova Regionalne razdelitve krajinskih tipov in izjemnih krajin v Sloveniji ter njihova digitalizacija

Oznaka: V5-2135.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerji: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za naravne vire in prostor, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Vodja: Mojca Golobič (Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Ž. Kokalj.

Sodelavec: Ž. Kokalj.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Pri projektu skrbijo za zajem, klasifikacijo in pripravo vektorskih podatkovnih slojev krajinskih prvin. V letu 2023 je bilo točno opredeljeno, katere krajinske prvine in na katerih območjih bodo zaznavali.

Prostorska in okoljska rekonstrukcija srednjeveške pokrajine: primer Hercegovine

Oznaka: N6-0284.

Vrsta projekta: projekt komplementarne sheme ARIS.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Saša Čaval.

Sodelavci: S. Čaval, Ž. Kokalj, A. Marsetič, L. Škerjanec, L. Stančič, T. Veljanovski (Inštitut za antropološke in prostorske študije); M. Andrič, N. Caf (Inštitut za arheologijo).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2024.

Spletna stran:

<https://iaps.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/prostorska-in-okoljska-rekonstrukcija-srednjeveske-pokrajine-primer>.

V septembru so izvedli prostorske analize ostalin pašniških skupnosti na lokaciji visokogorske planote Morine. Na podlagi rezultatov teh analiz so na izbrani mikrolokaciji Busovača izvedli arheološki podpovršinski pregled in pedološko vzorčenje zemeljskih profilov.

Na poti k rešitvi enigme o stečkih

Oznaka: N6-0338.

Vrsta projekta: projekt komplementarne sheme ARIS.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Saša Čaval.

Sodelavci: S. Čaval, N. Čož, L. Stančič (Inštitut za antropološke in prostorske študije); N. Caf, A. Ragolič (Inštitut za arheologijo).

Obdobje trajanja: 1. 11. 2023 – 30. 4. 2024.

Začeli so z zbiranjem podatkov o lokacijah za geomorfološka, pedološka in palinološka vzorčenja v naslednjih letih ter s pripravami za terensko delo na različnih najdiščih v Hercegovini, poleg tega so izpeljali raziskavo trga za lidarsko snemanje in nakup določenih inštrumentov.

Ugotavljanje poselitvenega vzorca Majev

Oznaka: BI-US/22-24-037.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Ivan Šprajc.

Sodelavca: Ž. Kokalj, A. Marsetič.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2022 – 30. 6. 2024.

Z ameriškimi partnerji so izmenjali podatke aerolaserskega skeniranja in označene arheološke strukture. Podatki služijo testiranju prenosljivosti metod strojnega učenja za ugotavljanje poselitvenega vzorca Majev.

Dežela stečkov: multikulturalna družbena slika srednjeveške Hercegovine

Oznaka: BI-RS/23-25-056.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Saša Čaval.

Sodelavci: S. Čaval, N. Čož, L. Stančič (Inštitut za antropološke in prostorske študije); N. Caf, A. Ragolič (Inštitut za arheologijo).

Obdobje trajanja: 1. 7. 2023 – 30. 6. 2025.

Srbski kolegi so sodelovali pri arheoloških izkopavanjih v Milavičih, skupaj pa so zbirali prostorske, geološke in dediščinske podatke o posebnostih fenomena stečkov v Srbiji.

AL ars longa

Oznaka: Al ars longa.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Akademsko potovalna agencija Al ars longa, d. o. o.

Vodja: Ivan Šprajc.

Sodelavec: I. Šprajc.

Obdobje trajanja: 12. 11. 2019 – 31. 12. 2023.

V skladu s pogodbo o poslovnem sodelovanju so opravili strokovni vodstvi po arheoloških najdiščih jugovzhodne Mehike.

Vzpostavitev sistema za obdelavo podatkov opazovanja Zemlje na primeru spremljanja kmetijskih zemljišč

Oznaka: SURS GEOS.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Statistični urad Republike Slovenije.

Vodja: Tatjana Veljanovski.

Sodelavci: N. Čož, A. Grlj, U. Kanjir, Ž. Kokalj, A. Marsetič, P. Pehani, M. Somrak, L. Stančič, T. Veljanovski.

Obdobje trajanja: 6. 8. 2021 – 5. 2. 2023.

Spletna stran:

<https://iaps.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/vzpostavitev-sistema-za-obdelavo-podatkov-opazovanja-zemlje-s-studijo>.

Dokončali so zastavljene analize razpoznave kmetijskih praks (kot so košnja, gnojenje, dosemenjevanje, paša) na trajnih travnikih ter določanja prisotnosti namakanja na površinah oljčnikov, hmelja in intenzivnih sadovnjakov z metodami strojnega učenja ter pripravili končno poročilo.

Automatic detection of archaeological features from LiDAR data using machine learning techniques [Samodejno prepoznavanje arheoloških ostalin iz podatkov aerolaserskega skeniranja]

Oznaka: TII ADAF.

Vrsta projekta: mednarodni tržni projekt.

Naročnik: Transport Infrastructure Ireland.

Vodja: Žiga Kokalj.

Sodelavci: N. Čož, Ž. Kokalj, L. Stančič.

Obdobje trajanja: 1. 11. 2021 – 31. 10. 2023.

Razvili so uporabniku prijazno programsko orodje za samodejno prepoznavanje arheoloških znakov iz podatkov aerolaserskega skeniranja z uporabo algoritmov globokega učenja.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

Mladi podjetniki v času negotovosti in spodbujenega optimizma. Etnološka študija podjetništva in etike mladih v sodobni Sloveniji

Oznaka: J6-1804.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko narodopisje.

Biografije poti: hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov

Oznaka: J6-4611.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

i-SLA – Interaktivni atlas slovenskih narečij

Oznaka: L6-2628.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.

Metodološka zrelost zračnega laserskega skeniranja v arheologiji – pilotni projekt

Oznaka: N6-0132.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za arheologijo.

Population Medicine and Sustainable Development: European Opportunities in collaborating with China to improving global health [Populacijska medicina in trajnostni razvoj: Evropske priložnosti sodelovanja s Kitajsko za izboljšanje globalnega zdravja]

Oznaka: PoPMeD-SuSDeV.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

USPOSABLJANJE MLADIH RAZISKOVALCEV

Nastja Slavec

Oznaka: MR-54762.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentorica mladi raziskovalki: Nataša Gregorič Bon.

Somentorica: Maja Petrovič-Šteger.

Izobraževalna ustanova: Podiplomska šola ZRC SAZU.

Mlada raziskovalka je avgusta zaključila osemnajstmesečno etnografsko terensko delo v mestu Pamplona-Iruñea (Španija) in se nato posvetila analizi zbranega gradiva ter pisanju doktorske disertacije. Opravila je vse obveznosti na doktorskem študiju in tudi nadaljevalni tečaj baskovskega jezika.

Adam Gabrič

Oznaka: MR-55889.

Sofinancer: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Žiga Kokalj.

Drugi mentor: Dejan Grigillo (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo.

V letu 2023 je mladi raziskovalec uspešno zaključil drugi letnik doktorskega študija. Ob predstavitvi teme disertacije je izvedel prve preizkuse zastavljene metode in jih predstavil na mednarodni konferenci o prostorskih podatkih.

Nina Krašovec

Oznaka: MR-58022.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Mentor mlademu raziskovalcu: Aleš Marsetič.

Drugi mentor: Dejan Grigillo (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo).

Izobraževalna ustanova: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo.

Poleg doktorskega študija sodeluje mlada raziskovalka tudi pri projektu Samodejna ortorektifikacija in registracija optičnih satelitskih posnetkov z uporabo naprednih metod globokega učenja. V okviru tega se je do sedaj osredotočala na raziskovanje samodejnih metod zaznavanja cest in cestnih osi.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **N. Gregorič Bon** je urednica revije *Anthropological Notebooks* in sourednica inštitutske knjižne zbirke *Prostor, kraj, čas*. Je pedagoška mentorica dvema slovenskima in eni tuji podiplomski študentki.
- **S. Čaval** je članica znanstvenega uredniškega odbora za knjižno serijo *The Slovenian Scientific Series in Humanities (SSSH)*, Univerza na Primorskem, Koper, in revije *Balcanoslavica*, Inštitut za Staroslovansko kulturo, Prilep, Severna Makedonija. Je znanstvena ocenjevalka za Evropsko komisijo pri programu MSCA Doctoral networks, urednica Knjižnih prikazov za *H-Net: Slavery* in članica upravnega odbora društva *Medieval Europe Research Community (MERC)*.

- **Ž. Kokalj** je sourednik inštitutske zbirke monografij *Prostor, kraj, čas* in član mednarodnega uredniškega odbora revije *Geodetski vestnik*. Je član znanstvenega odbora bienalnega simpozija *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji* in mednarodnega srečanja *Training and Research in the Archaeological Interpretation of Lidar (TRAIL)*. Je tudi član *Aerial Archaeology Research Group (AARG)* in *European Geosciences Union (EGU)*. Je pedagoški mentor tuji podiplomski študentki, podiplomskima študentoma in doktorskima študentoma.
- **M. Petrović-Šteger** je članica mednarodnih uredniških odborov revij *Social Analysis Berghahn* (Oxford, Združeno kraljestvo) in *Medicine, Anthropology Theory* (Edinburg, Združeno kraljestvo). Je članica upravnega odbora Cambridge Rivers Group na Univerzi v Cambridgeu (2013–) in članica Society for Ethnographic Theory (HAU, Združeno kraljestvo, 2019–). Prav tako redno deluje kot recenzentka za *Journal of Royal Anthropological Theory* ter kot ocenjevalka raziskovalnih projektov za tuje znanstvene ustanove: Independent Social Research Foundation (London) in Christ College (Univerza v Cambridgeu, obe Združeno kraljestvo).
- **I. Šprajc** je član uredniških odborov pri revijah *Anthropological Notebooks*, *Arqueología Mexicana* in *National Geographic Slovenija*.
- **B. Telban** je koordinator antropološkega modula na Podiplomski šoli ZRC SAZU, podpredsednik Društva antropologov Slovenije, glavni urednik *Anthropological Notebooks*, član mednarodnih uredniških odborov pri revijah *Suomen Antropologi Journal of the Finnish Anthropological Society*, *Ethnos*, *The Asia Pacific Journal of Anthropology*, *Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien* in knjižni zbirki *Studies of the European Society for Oceanists*, Berghahn Books, Združeno kraljestvo. Je je član upravnega odbora European Society for Oceanists za obdobje 2022–2025.
- **T. Veljanovski** je področna urednica (področje geodezije) pri *Novem Slovenskem biografskem leksikonu*.
- **A. Gabrič** je tajnik Ljubljanskega geografskega društva.
- **N. Slavec** je urednica za knjižne recenzije pri reviji *Anthropological Notebooks* in članica European Association of Social Anthropologists.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **QGIS Relief Visualisation Toolbox plugin**. Soorganizator: Aerial Archaeology Research Group, spletni dogodek, 25. 5.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Center for Cultural Heritage Technology, Italian Institute of Technology, Benetke, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Columbia University, New York, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Department of Geography, University of Georgia, Athens, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt (DLR), Oberpfaffenhofen, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Discovery Programme, Dublin, Irska: raziskovalno sodelovanje.
- European University Institute, Firenze, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Global Change Research Institute of the Czech Academy of Sciences, CzechGlobe, Brno, Češka: raziskovalno sodelovanje.
- Heidelberg Institute of Global Health, Heidelberg University, Heidelberg, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Historic Environment Scotland, Edinburg, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- Institute for East and Southeast Studies, Regensburg, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Instituto Nacional de Antropología e Historia, Ciudad de México, Mehika: raziskovalno sodelovanje.
- Karlsruher Institut für Technologie, Karlsruhe, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Leiden University, Leiden, Nizozemska: raziskovalno sodelovanje.
- Maison des Sciences de l'Homme, Université Clermont Auvergne, Clermont-Ferrand, Francija: raziskovalno sodelovanje.
- Middle American Research Institute, Tulane University, New Orleans, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Ohio University, Athens, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Stanford University, Stanford, Združene države Amerike: raziskovalno sodelovanje.
- Sveučilište u Zadru, Zadar, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Transport Infrastructure Ireland, Dublin, Irska: raziskovalno sodelovanje.
- Universidad del País Vasco, San Sebastián-Donostia, Španija: raziskovalno sodelovanje.
- Universitat Ramon Llull, Barcelona, Španija: raziskovalno sodelovanje.
- Università Ca' Foscari Venezia, Benetke, Italija: raziskovalno sodelovanje.
- Université de Franche-Comté, Besançon, Francija: raziskovalno sodelovanje.
- University of Amsterdam, Amsterdam, Nizozemska: raziskovalno sodelovanje.
- University of Kent, Bruselj, Belgija: raziskovalno sodelovanje.
- University of Reading, Reading, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- Univerza Bologna, Bologna, Italija: raziskovalno sodelovanje.

- Univerza v Beogradu, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Univerza v Helsinkih, Helsinki, Finska: raziskovalno sodelovanje.
- Univerza v Tirani, Tirana, Albanija: raziskovalno sodelovanje.
- Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, Bosna in Hercegovina: raziskovalno sodelovanje.
- Zavod za varstvo istorijske, kulturne in prirodne baštine, Banjaluka, Bosna in Hercegovina: raziskovalno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Dr. Eric Hirsch, Brunel University, London, Združeno kraljestvo, 20.–22. 9.: vabljen javno predavanje in raziskovalni seminar.
- Dr. Marja-Liisa Honkasalo, Univerza v Helsinkih, Helsinki, Finska, 18.–20. 4.: vabljen javno predavanje in raziskovalni seminar.
- Prof. Kriti Kapila, King' s College London, London, Združeno kraljestvo, 3.–5. 5.: vabljen javno predavanje in raziskovalni seminar.
- Alice Baudhuin, Liège Université, Liege, Belgija, 13. 2. – 26. 5.: študijsko izpopolnjevanje.
- Ana Burgin, Université Gustav Eiffel, Pariz, Francija, 22. 5. – 11. 8.: študijsko izpopolnjevanje.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Saša Čaval

Od 3 znanstvenih in 5 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Arheologija srednjevekovne Hercegovine sa posebnim osvrtom na stečke*. Vabljen predavanje na Univerzi v Sarajevu, Sarajevo, Bosna in Hercegovina, 17. 3.
- *The Direction of Freedom: Liberty Plight in Colonial Mauritius*. Vabljen predstavitev na mednarodnem simpoziju 29. *European Archaeological Association*, Belfast, Irska, 2. 9.

Nataša Gregorič Bon

Od 6 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Intersecting big and thick data: towards dynamic continuity of Vjosa riverine environment*. Vabljen predavanje na *Institut antropologii i etnologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*, Poznan, Poljska, 25. 4.
- *Dynamic continuity of Vjosa riverine environment*. Vabljen predavanje pri predmetu *Ecology & politics in Southeastern Europe* na *Zentrum für Südosteuropastudien, Universität Graz*, Gradec, Avstrija, 14. 6.
- *Remitting values, reassuring well-being: social entrepreneurship in Albania*. Vabljen predavanje doktorskim študentom na *IQS School of Management, Universitat Ramon Llull*, Barcelona, Španija, 19. 7.

Ana Jelnikar:

- *Women's Voices in Adivasi Literature: Marija Sreš's Short Stories about Sabarkantha Tribal Women*. Vabljen predavanje na St. Xavier's College, Ahmedabad, Indija, 25. 1.
- *Od Tagoreja do misijonark: raziskovalne poti in povezave med Indijo in Slovenijo*. Vabljen pogovor na 23. Šmitkovem večeru, Ljubljana, 28. 3.
- *»My passage to India«: Travelogue as a Gendered Site of Missionary Ideas and Expectations*. Referat na mednarodni konferenci *History of Women Religious of Britain and Ireland (HWRBI), Mission and Movement*, London, Združeno kraljestvo, 8. 6.

Urša Kanjir:

- *Dynamic landscapes of the Vjosa Delta: an intersection of remote sensing and ethnographic research*. Predavanje na *International Vjosa Delta Symposium »An Ecosystem in Transition«*, Vlora, Albanija, 28. 10.
- *Daljnisko zaznavanje pri opazovanju aktualnih naravnih nesreč*. Vabljen predavanje na 6. triennialnem znanstvenem posvetu Dan Bojana Ušeničnika – Naravne nesreče v Sloveniji *»Kompleksne nesreče v spreminjajočem svetu«*, Ig, 9. 11.

Žiga Kokalj:

- *ADAF – Automatic Detection of Archaeological Features*. Predavanje na mednarodnem znanstvenem srečanju *Aerial Archaeology Research Group*, Zagreb, Hrvaška, 22. 9.
- *Airborne lidar for the detection of archaeological features*. Vabljen predavanje na mednarodnem znanstvenem srečanju *Machine learning applied to lidar data for cultural heritage*, Benetke, Italija, 6. 12.
- *Developing a machine learning model for Irish archaeology and a user friendly tool for Automatic Detection of Archaeological Features (ADAF)*. Vabljen predavanje na mednarodnem znanstvenem srečanju *Trust Issues. Artificial Intelligence, Human Cognition, and Archaeology*, Augsburg, Nemčija, 8. 12.

Maja Petrović-Šteger:

- *An anthropology of the imaginal in contemporary Serbia*. Predavanje na mednarodni konferenci »Europe's Past, Present and Future: Utopias and Dystopias«, Reykjavik, Islandija, 28. 6.

Nastja Slavec:

- *Dancing as an euskaldun: reflections on ongoing fieldwork research in Pamplona-Iruñea*. Predavanje na mednarodnem seminarju *News from the field, III International Seminar* na Universidad del País Vasco-Euskal Herriko Unibertsitatea, San Sebastián-Donostia, Španija, 28. 2.
- »Herriaren alde!« (»Za ljudstvo!«): vrednota skupnosti v baskovskem ljudskem plesu. Prispevek na 11. simpoziju raziskovalk in raziskovalcev na začetku znanstvene poti *Skupni problemi skupnega*, Ljubljana, 21. 11.

Ivan Šprajc:

- *Ocomtún: a recently discovered Maya city in the last major blank of the Maya Lowlands*. Vabljen predavanje na University of Wisconsin-Milwaukee, Milwaukee, Združene države Amerike, 10. 11.
- *Začetki mezoameriške astronomije in koledarja*. Predstavitev na dogodku *Odlični v znanosti 2023, Dan ARIS: Podpiramo odličnost*, Ljubljana, 21. 11.

Luka Škerjanec:

- *Digital documenting and acquisitions: example of Milavići in Dabarsko polje*. Vabljen predavanje. Muzej Republike Srpske, Banjaluka, Bosna in Hercegovina, 16. 3. (soavtorja Ž. Kokalj, Aleš Marsetič).
- *3D dokumentiranje in vizualizacija stečkov srednjeveške župe Dabar (BiH): primerjava digitizacije s fotogrametrijo (SfM) in strukturirano svetlobo (SfL)*. Predavanje na strokovnem srečanju *Arheologija v letu 2022*, Ljubljana, 23. 6. (soavtorica S. Čaval).

Borut Telban:

- *Specificity of religious im/materiality in a Sepik (Papua New Guinea) society*. Vabljen predavanje v okviru Anthropology Research Seminar, Brunel University London, spletni dogodek, 3. 10.
- *Relational ontology in a Sepik society*. Predavanje na *Australian Anthropology Society 2023 Conference*, Sydney, Avstralija, 29. 11.

Tatjana Veljanovski:

- *Vzpostavitev sistema za obdelavo podatkov opazovanja Zemlje na primeru spremljanja kmetijskih zemljišč (trajno travinje in vlažnost tal)*. Predavanje na strokovnem srečanju predstavnikom SURS, Ljubljana, 21. 2. (s soavtorji).
- *Vzpostavitev sistema za obdelavo podatkov opazovanja Zemlje na primeru spremljanja kmetijskih zemljišč (trajno travinje in vlažnost tal)*. Vabljen predavanje pri predmetu Geoinformatika III na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo, Ljubljana, 10. 3.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Saša Čaval:

- Bosna in Hercegovina, 15.–22. 3.: terenske raziskave v okviru projektov *Dežela stečkov: Multikulturna družbena slika srednjeveške Hercegovine ter Prostorska in okoljska rekonstrukcija pokrajine*.
- Bosna in Hercegovina, 18. 6. – 15. 7.: terenske raziskave v okviru projektov *Dežela stečkov: Multikulturna družbena slika srednjeveške Hercegovine ter Prostorska in okoljska rekonstrukcija srednjeveške pokrajine*.
- Mavricij, 19. 7. – 15. 8.: terenske raziskave v okviru projektov *Isolation and Segregation Landscape. Archaeology of quarantine in the Indian Ocean World*, University of Amsterdam, Nizozemska, in *MACH – Mauritius Archaeology and Cultural Heritage project group*, Stanford University, Združene države Amerike.
- Bosna in Hercegovina, 4.–9. 9.: terenske raziskave v okviru projektov *Dežela stečkov: Multikulturna družbena slika srednjeveške Hercegovine ter Prostorska in okoljska rekonstrukcija srednjeveške pokrajine*.

Nataša Gregorič Bon:

- Univerza v Baskiji, Španija, 26. 2. – 4. 3.: gostujoča predavateljica v okviru programa *ERASMUS+*.
- Albanija, 20.–26. 3., 29. 5. – 3. 6., 5.–12. 9., 23.–29. 10.: terenske raziskave v okviru projekta *Vizionarske prakse v primerjalni perspektivi: antropologija imaginalnega*.
- Univerza Ramon Llull, Španija, 2. 7. – 1. 8.: raziskovalno delo v okviru projekta *Population Medicine and Sustainable Development: European Opportunities in collaborating with China to improving global health (PoPMeD-SuSDeV)*.

Ana Jelnikar:

- Indija, 23. 1. – 8. 2.: terenske raziskave v okviru projekta *Vizionarske prakse v primerjalni perspektivi: Antropologija imaginarnega*.
- London, 8.–15. 6.: terenske raziskave v okviru projekta *Vizionarske prakse v primerjalni perspektivi: Antropologija imaginarnega*.
- Heidelberg Institute of Global Health, Heidelberg, Nemčija, 1. 10. – 1. 12.: študijski obisk in raziskovalno delo v okviru projekta *Population Medicine and Sustainable Development: European Opportunities in collaborating with China to improving global health*.

Žiga Kokalj:

- Bosna in Hercegovina, 15.–22. 3.: terenske raziskave.
- Univerza na Dunaju, Dunaj, Avstrija, 3.–5. 4.: raziskovalno delo in terenske raziskave.
- Discovery Programme, Dublin, Irska, 10.–14. 6.: raziskovalno delo.
- Bosna in Hercegovina, 4.–9. 9.: terenske raziskave.
- Leibnizov center za informatiko, Dagstuhl, Nemčija, 12.–17. 11.: udeležba na vabljenem seminarju *Vesolje in umetna inteligenca*.

Aleš Marsetič:

- Bosna in Hercegovina, 15.–22. 3.: terenske raziskave in raziskovalno delo v okviru projekta *Dežela stečkov: Multikulturna družbena slika srednjeveške Hercegovine*.
- Mehika, 1. 5. – 9. 6.: rekognosciranje arheoloških najdišč na terenskem delu.

Nastja Slavec:

- Pamplona-Iruña, Španija, 1. 1. – 17. 8.: etnografska terenska raziskava za doktorsko disertacijo.

Liza Stančič:

- Bosna in Hercegovina, 15.–22. 3.: terenske raziskave in raziskovalno delo v okviru projekta *Dežela stečkov: Multikulturna družbena slika srednjeveške Hercegovine*.

Maja Petrovič-Šteger:

- Srbija in Bolgarija, 21. 4. – 1. 5.: terenske raziskave v okviru projekta *Vizionarske prakse v primerjalni perspektivi: antropologija imaginarnega*.
- Združeno kraljestvo, Univerza v Cambridgeu, Oddelek za antropologijo, 24.–27. 7.: delovno srečanje v okviru projekta *Vizionarske prakse v primerjalni perspektivi: antropologija imaginarnega*.
- Srbija, 4.–11. 10.: terenske raziskave v okviru projekta *Vizionarske prakse v primerjalni perspektivi: antropologija imaginarnega*.

Luka Škerjanec:

- Bosna in Hercegovina, 15.–22. 3.: terenske raziskave v okviru projektov *Dežela stečkov: Multikulturna družbena slika srednjeveške Hercegovine* ter *Prostorska in okoljska rekonstrukcija srednjeveške pokrajine*.
- Bosna in Hercegovina, 18. 6. – 15. 7.: terenske raziskave v okviru projektov *Dežela stečkov: Multikulturna družbena slika srednjeveške Hercegovine* ter *Prostorska in okoljska rekonstrukcija srednjeveške pokrajine*.
- Bosna in Hercegovina, 4.–9. 9.: terenske raziskave v okviru projektov *Dežela stečkov: Multikulturna družbena slika srednjeveške Hercegovine* ter *Prostorska in okoljska rekonstrukcija srednjeveške pokrajine*.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The Institute of Anthropological and Spatial Studies, with its Departments for Anthropological Studies and Remote Sensing, combines anthropological research with the development and application of methods and techniques of Geographic Information Systems (GIS) and remote sensing. Our anthropological research has been focused on social anthropology of Papua New Guinea, Albania, Spain, and Bosnia and Herzegovina, and on archaeology and archaeoastronomy of Mesoamerica. Developing the methodology of spatial analyses, which have an important role in our interpretations, we take into consideration specific problems under study and the nature of research. Within the remote sensing research, we investigate the problems of automatic satellite imagery registration and its advanced classification, paying particular attention to the development of new techniques of artificial intelligence and modelling, and the application of remote sensing in various areas.

Our past year anthropological research included analyses, interpretation and publication of formerly acquired data, as well as fieldwork in previously unexplored areas. In the field of spatial studies, we continued with the application of remote sensing and GIS in specific applied projects, both national and international, as well as with the development of novel techniques and methods of data processing, with a special emphasis on laser scanning, object-based satellite image classification and the application of machine learning to remote sensing. Our research activities have been conducted within the programs *Anthropological and Spatial Studies* and *Earth Observation and Geoinformatics*, and in a number of projects covering a wide range of topics, including the applicability of laser scanning in archaeology, high-resolution observations of droughts by modelling satellite and ground data, automatic procedures for the identification of changes in the actual use of agricultural land, comparative anthropological studies of visionary practices and environmental changes related to water, archaeological studies in Herzegovina, and archaeological research in the Maya area.

The Institute collaborated with a number of universities and other institutions, both in Slovenia and abroad, including University of Cambridge, UK, Historic Environment Scotland, UK, King's College, UK, Université Franche-Comté, France, University of Kent at Brussels, Belgium, Univerzitet u Sarajevu, Bosnia and Herzegovina, University of Helsinki, Finland, Instituto Nacional de Antropología e Historia, Mexico, Italian Institute of Technology, Italy, Department of Geography, Columbia University, New York, USA, and Centre de recherche et de documentation sur l'Océanie (CREDO), France.

<https://iaps.zrc-sazu.si/en>

Na Inštitutu za kulturne in spominske študije raziskujejo raznovrstne oblike spominskih praks, povezanih z dogodki, ki so v Sloveniji in jugovzhodni Evropi pomembno zaznamovali 20. stoletje. Posebno pozornost namenjajo večplastnosti spomina, njegovi družbeni vlogi in politični relevantnosti ter povezanosti s kolektivnimi imaginacijami prihodnosti. Ukvarjajo se tudi s spodbujanjem strukturnih sprememb za zagotavljanje enakosti spolov v znanosti.

INŠTITUT ZA KULTURNE IN SPOMINSKE ŠTUDIJE

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA:

ikss.zrc-sazu.si.

ZNANSTVENI SVET

Do 8. 10.: akad. prof. dr. Andrej Kranjc, akad. prof. dr. Renata Salecl, izr. prof. dr. Ana Hofman (predsednica),
dr. Martin Pogačar, prof. dr. Tanja Petrovič.

Od 9. 10.: akad. doc. dr. Branko Senegačnik, akad. prof. dr. Renata Salecl, izr. prof. dr. Ana Hofman (predsednica),
dr. Martin Pogačar, prof. dr. Tanja Petrovič.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: prof. dr. Tanja Petrovič.

Znanstvena svetnika: prof. dr. Oto Luthar, prof. dr. Tanja Petrovič.

Višja znanstvena sodelavka: izr. prof. dr. Ana Hofman.

Znanstvene_i sodelavke_ci: dr. Ksenija Bogetič Pejović, doc. dr. Jasna Fakin Bajec, dr. Katja Kobolt, dr. Iva Kosmos,
doc. dr. Jovana Mihajlovič Trbovc, dr. Martin Pogačar, dr. Manca G. Renko.

Asistentka z doktoratom: dr. Jovita Pristovšek.

Vodilna strokovna sodelavka: Tjaša Cankar.

Samostojna strokovna sodelavka: Teja Komel Klepec.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Historične interpretacije 20. stoletja

Oznaka: P6-0347.

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Oto Luthar.

Sodelavci: J. Fakin Bajec, A. Hofman, T. Komel Klepec, I. Kosmos, O. Luthar, J. Mihajlovič Trbovc, T. Petrovič, M. Pogačar.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2027.

Spletna stran: <https://ikss.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/historicne-interpretacije-20-stoletja>.

Programska skupina je nadaljevala s terenskim in arhivskim delom ter kritično analizo znanstvenih diskurzov ter kulturnih in umetniških praks, povezanih z zgodovinenjem dogodkov, ki so zaznamovali 20. stoletje v Sloveniji in Jugovzhodni Evropi. Članice in člani programske skupine so svoje delo predstavili na številnih mednarodnih konferencah in univerzah (v New Yorku, Varanasiju, Zagrebu, Pulju, Beogradu,

Filadelfiji, Berlinu, Gorici, Tutzingu, Regensburgu itd.). Objavili so tri monografije: *Užaljeno maščevanje: spomin na italijanska fašistična taborišča* (avtorji Oto Luthar, Marta Verginella in Urška Strle), *Affect's Social Lives: Post-Yugoslav Reflections* (urednici Ana Hofman in Tanja Petrovič) in *Naše znanstvenice: Kako so ženske soustvarjale znanost v Jugoslaviji* (urednica Jovana Mihajlovič Trbovc).

Šole in imperialne in transnacionalne identifikacije: Habsburška monarhija, Jugoslavija in Slovenija

Oznaka: J6-2573.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Rok Stergar (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Jovana Mihajlovič Trbovc.

Sodelavka: J. Mihajlovič Trbovc.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 10. 2023.

Spletna stran:

<https://ikss.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/sole-in-imperialne-nacionalne-in-transnacionalne-identifikacije-habsburska>.

Projekt je raziskovalno zaobjel, kako so izobraževalne institucije, učbeniki in učitelji – torej celoten šolski sistem – prispevali h grajenju različnih nacionalnih in/ali državnih identitet na prostoru današnje Slovenije, v času Jugoslavije in po njej. Končni rezultati projekta so bili predstavljeni na panelu »Slovensko šolstvo in nacionalna identiteta« na Slovenskem sociološkem srečanju v Kopru, 19.–21. 10., ter v članku za časopis *Journal of Educational Media, Memory, and Society*.

Oblikovanje novega kulturnega polja v Sloveniji v 1980-ih: civilna družba med nacionalističnimi politikami in medkulturnim sodelovanjem

Oznaka: J6-2576.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Oto Luthar.

Sodelavci: O. Luthar, J. Mihajlovič Trbovc, T. Petrovič, M. Pogačar.

Obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2024.

Spletna stran: <https://utopijarevolucije.zrc-sazu.si>.

Projektna skupina se je posvetila raziskavi procesov historizacije in dehistorizacije emancipatornih zapuščin iz 80. let dvajsetega stoletja. Izsledke svojih raziskav je predstavila na konferencah in vabljenih predavanjih ter prispevala k zbornikom *Affect's Social Lives: Post-Yugoslav Reflections*, *Re-imagining the Balkans: How to think and teach a region in Antifašizam*. V okviru projekta je nastala razstava Slovenski punk in fotografija.

Protesti, umetniške prakse in kultura spomina v post-jugoslovanskem kontekstu

Oznaka: J6-3144.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Gal Kirn (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Ana Hofman.

Sodelavka: A. Hofman.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletna stran: <https://www.ff.uni-lj.si/protesti-umetniške-prakse-kultura-spomina-v-post-jugoslovanskem-kontekstu>.

Člani in članice projektne skupine so se posvetili analizi primerov in primerjalni analizi umetniških praks v kontekstu protestov, urbanih iniciativ ter samoorganiziranih skupin. Izsledke svojih raziskav so predstavili na znanstvenem srečanju in znanstvenih konferencah v New Yorku, Stockholmu, Leipzigu ter objavili več znanstvenih recenziranih člankov in poglavij v monografijah.

Zgodovina ženskega dela v 19. in 20. stoletju na Slovenskem

Oznaka: J6-50190.

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Marta Verginella (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta).

Vodja na ZRC SAZU: Tanja Petrovič.

Sodelavci: M. Grgič Renko, J. Mihajlovič Trbovc, T. Petrovič (Inštitut za kulturne in spominske študije); U. Strle (Inštitut za kulturno zgodovino).

Obdobje trajanja: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026.

Projekt se osredotoča na področja zgodovine dela, zgodovine žensk in študij spola. Prizadeva si preučiti različne oblike, pogoje in dojemanje dela skozi perspektivo spola. Cilj projekta je analizirati različne vrste in oblike ženskega dela v različnih sektorjih od primarnega do kvartarnega ter zaobjema tako hibridno kot intelektualno delo.

Etika, integriteta in enakost spolov v raziskovalnem prostoru Slovenije: med politikami in njihovo implementacijo

Oznaka: V5-2144.

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni program.

Sofinancerja: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije.

Vodja: Jovana Mihajlovič Trbovc.

Sodelavci: J. Fakin Bajec, A. Hofman, T. Komel Klepec, J. Mihajlovič Trbovc, T. Petrovič, M. Pogačar (Inštitut za kulturne in spominske študije); R. Benčin, J. Šumič Riha, T. Troha (Filozofski inštitut); M. Urbanc (Geografski inštitut Antona Melika).

Obdobje trajanja: 1. 9. 2021 – 31. 12. 2023.

Spletna stran:

<https://ikss.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/etika-integriteta-enakost-spolov-v-raziskovalnem-prostoru-slovenije-med>.

V okviru projekta je objavljen *Priročnik za integriteto, etiko in enakost spolov v raziskovalnih organizacijah* (urednika Jovana Mihajlovič Trbovc in Rok Benčin). Prenos znanj na deležnike je dodatno potekal v obliki dogodkov: Izzivi etične presoje raziskav v Sloveniji (3. 4.), Dobre prakse integritete in enakosti spolov v raziskovanju: primeri iz Avstrije (24. 5.), Kako pripraviti načrt za spodbujanje raziskovalne integritete? (22. 9.), Presečišča med etiko, integriteto in enakostjo spolov v znanosti (v soorganizaciji s Komisijo za etiko, integriteto in enake možnosti na področju znanosti, 8. 12.).

Konceptualizacija spola v jeziku in kulturi v primerjalni perspektivi: Črna gora in Slovenija

Oznaka: BI-ME/21-22-029.

Vrsta projekta: mednarodno bilateralno sodelovanje.

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Vodja: Tanja Petrovič.

Sodelavci: A. Hofman, J. Mihajlovič Trbovc, T. Petrovič.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2023.

Spletna stran:

<https://ikss.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/bilateralni-projekt-konceptualizacija-spola-v-jeziku-in-kulturi-v-primerjalni>

V okviru projekta, ki se osredotoča na vozliščne točke v konceptualizaciji spola v jeziku, jezikovnih spremembah, kulturi ter razmerju med spolom in družbeno (ne)enakostjo, sta na ZRC SAZU raziskovalno bivala Branka Živković in Zdravko Babić z Univerze Crne Gore.

Ustvarjanje modernistične prihodnosti: ilustratorke in predstave otroštva v socialistični Jugoslaviji

Oznaka: SOC-ILL.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European commission, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Katja Kobolt.

Sodelavki: K. Kobolt, T. Komel Klepec.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2021 – 30. 9. 2024.

Spletna stran:

<https://ikss.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/ustvarjanje-modernisticne-prihodnosti-ilustratorke-predstave-otrostva-v>

Raziskovalka se je posvetila nadaljnemu raziskovanju razvejane področja literarne in umetniške produkcije ter estetske vzgoje za otroke v socialistični Jugoslaviji, posebno pozornost je namenila umetniškemu delovanju ustvarjalk ter njegovemu vrednotenju. Izsledke raziskave je predstavljala na konferencah in vabljenih predavanjih.

Thinking pandemic societies through metaphor: Language, crisis and coronationalism in the post-Yugoslav area [Razmišljanje o pandemičnih družbah s pomočjo metafore: Jezik, kriza in koronacionalizem na postjugoslovanskem prostoru]

Oznaka: CRISMET.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje 2020.

Sofinancer: European Union, European commission, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Ksenija Bogetič Pejović.

Sodelavki: K. Bogetič Pejović, T. Komel Klepec.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2024.

Spletna stran:

<https://ikss.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/crismet-thinking-pandemic-societies-through-metaphor-language-crisis-and>

Raziskovalka se je posvetila raziskavi procesov jezikovne in konceptualne konstrukcije krize v političnem diskurzu ter drugim oblikam medijskih in digitalnih diskurzov državljanov v postjugoslovanskem prostoru, zlasti v zvezi z diskurzom kolektivnosti, nacionalne pripadnosti in nacionalnega spomina.

European Centre of Excellence on Inclusive Gender Equality in Research & Innovation: Creating Knowledge & Engaging in Collaborative Action [Center odličnosti za vključujočo enakost spolov v raziskovanju in inovacijah: ustvarjanje znanja in spodbujanje sodelovanja]

Oznaka: INSPIRE.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Obzorje Evropa.

Sofinancer: European Union, European commission, Research Executive Agency (REA).

Vodja: Jovana Mihajlović Trbovc.

Sodelavci: T. Cankar, J. Fakin Bajec, A. Hofman, T. Komel Klepec, I. Kosmos, J. Mihajlović Trbovc, T. Petrović, M. Pogačar.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2026.

Spletna stran: <https://inspirequality.eu/>.

Projekt se posveča vključujoči enakosti spolov v raziskavah in inovacijah, skozi raziskovanje pogojev za uspešno izvajanje načrtov za enakost spolov in podpiranje raziskovalnih organizacij po celi Evropi v teh prizadevanjih. V okviru projekta je bil izveden obsežen pregled mednarodne literature in publikacij v lokalnih jezikih ter narejen poglobljen pregled stanja na podlagi informacij, pridobljenih od nacionalnih ekspertov.

Developing Basic Skills with Participatory Media Production [Razvoj osnovnih veščin medijske pismenosti s pripravo participativnih medijskih izdelkov]

Oznaka: MEDIA4ALL.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Erasmus+.

Sofinancer: European Union, European commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency.

Vodja: Jasna Fakin Bajec.

Sodelavki: J. Fakin Bajec, T. Komel Klepec.

Obdobje trajanja: 1. 3. 2021 – 28. 2. 2023.

Spletna stran: <https://sl.media4all-project.com/>.

Cilj projekta MEDIA4ALL je bil spodbujanje razvoja veščin digitalne in medijske pismenosti med starejšimi. Razvili so videofilme, infografike in plakate za ozaveščanje o medijski pismenosti, izvedli izobraževanja ter pripravili smernice o vključevanju veščin medijske pismenosti v vseživljenjsko izobraževanje.

The Museum of the Commons. Towards a Healthier Arts Ecosystem [Muzej skupnega: Za bolj zdrav ekosistem umetnosti]

Oznaka: MoC.

Vrsta projekta: EU centralizirani projekt – Ustvarjalna Evropa.

Sofinancer: European Union, European commission, Education Audiovisual and Culture Executive Agency.

Vodja: Martin Pogačar.

Sodelavca: T. Petrović, M. Pogačar.

Obdobje trajanja: 6. 2. 2023 – 5. 2. 2027.

V okviru projekta, ki ga je razvila evropska konfederacija muzejev sodobne umetnosti L'Internationale, je sodelujoča skupina ZRC sodelovala na rednih sestankih in začela izvajati aktivnosti za organizacijo poletne šole v letu 2024 ter pripravo zbornika *And the Earth along*.

DiverSimili – Il festival della biodiversità [Festival biotske raznovrstnosti]

Oznaka: DiverSimili.

Vrsta projekta: drugi mednarodni projekt.

Sofinancer: Regione autonoma Friuli Venezia Giulia.

Vodja: Jasna Fakin Bajec.

Sodelavka: P. Kolenc (Zgodovinski inštitut).

Obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 27. 9. 2023.

Namen festivala je bil skupaj z mladimi spregovoriti o biodiverziteti v Novi Gorici, vplivu človeka na oblikovanje urbanih zelenih površin, spoznavanju rastlinja in drevesnih vrst. Spraševali so se, kako naravne danosti, ki bogatijo mesto, vplivajo na urbano življenje, kako ohranjati biodiverzitetu in kako javnost ozaveščati o novih zelenih pristopih.

Ab Initio – urbana utopija v okviru projekta Evropska prestolnica kulture 2025

Oznaka: Ab Initio.

Vrsta projekta: nacionalni tržni projekt.

Naročnik: Zavod Magistrala.

Vodja: Jasna Fakin Bajec.

Sodelavka: J. Fakin Bajec.

Obdobje trajanja: 5. 7. – 15. 12. 2023.

Cilj projekta je ovrednotiti dediščino mesta Nova Gorica z analizo literature in poglobljenimi intervjuji z domačini, ki so mesto zgradili in oblikovali. Izvedenih je bilo več intervjujev z lokalnimi prebivalci ter skupaj z zunanjimi sodelavci, soorganizirani so bili klepeti ob klopici in javne predstavitve življenja v Ravnikarjevih oz. ruskih blokkih.

SODELOVANJE V PROGRAMIH IN PROJEKTIH Z DRUGIMI INŠTITUTI

Glasba mladih po 1945 in Glasbena mladina Slovenije

Oznaka: J6-3135.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Glasbenonarodopisni inštitut.

Dediščina za vključujočo trajnostno preobrazbo – HEI-TRANSFORM

Oznaka: J7-4641.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

Made in YU: kako so neljudje gor spravili Jugoslavijo

Oznaka: N5-0134.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije.

Zahodna narodnostna meja v luči sprememb časa

Oznaka: Zahodna meja.

Vodilni inštitut z opisom projekta: Zgodovinski inštitut Milka Kosa.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI:

- **K. Bogetić Pejović** je članica uredniškega odbora mednarodnih znanstvenih revij *Gender and Language* (Equinox) in *Humanities and Social Sciences Communications* (Springer Nature) ter revije *Language.Text.Society*. Je stalna članica znanstvenega odbora mednarodnih konferenc *Researching and Applying Metaphor*.
- **J. Fakin Bajec** je članica uredniških odborov *Izvestja Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici* in revije *Andragoška spoznanja* ter članica Sveta za turizem pri Občini Ajdovščina. Je direktorica dodiplomskega univerzitetnega študijskega programa kulturne zgodovine in podiplomskega magistrskega študijskega programa Humanistični študiji (smer Zgodovine in kulture čezmejnih prostorov) na Fakulteti za humanistiko, Univerza v Novi Gorici. Aktivno sodeluje s srednjimi in osnovnimi šoli iz Vipavske doline in Goriške pri izvedbi izobraževalnih delavnic o ohranjanju ter razvoju kulturne dediščine – novi pogledi, pristopi in razumevanja. Je pedagoška mentorica študentu na dodiplomskem študiju in študentki na doktorskem študiju.
- **A. Hofman** je članica upravnega odbora in izvršilna sekretarka *Seminarja evropskih etnomuzikologov* (*European Seminar in Ethnomusicology*). Je članica upravnega odbora Društva za etnomuzikologijo (Society for Ethnomusicology) in zunanja sodelavka pri Escola de Música da Universidade Federal do Rio de Janeiro (Brazilija). Je pedagoška mentorica dvema študentkama na doktorskem študiju.
- **K. Kobolt** je članica društva za umetnost, teorijo in aktivizem CRVENA (Sarajevo, Bosna in Hercegovina) ter društev Balkanet e.V. (München, Nemčija), District Berlin (Berlin, Nemčija) in Mesto žensk (Ljubljana). Je redna recenzentka revije *Camera Austria* (Gradec, Avstrija).
- **I. Kosmos** je članica uredništva revije *Literatura*, ki jo izdaja Literarno-umetniško društvo Literatura v Ljubljani.
- **O. Luthar** je član uredništva slovenske izdaje *National Geographic* in knjižne serije *Thought, society, culture: Slovenian and South Eastern European Perspectives*, ki izhaja v sodelovanju med ZRC SAZU, SAZU in založbo Peter Lang, ter član organizacijskega odbora Shoda za znanost.
- **J. Mihajlovič Trbovc** je članica Komisije za enake možnosti na področju znanosti, svetovalnega telesa Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije. Je mentorica eni magistrski in eni doktorski študentki. Je predavateljica na magistrskem študijskem programu Humanistični študiji (smer Zgodovine in kulture čezmejnih prostorov) na Fakulteti za humanistiko, Univerza v Novi Gorici.

- **T. Petrović** je urednica zbirke *Kulturni spomin*, ki izhaja pri Založbi ZRC. Je članica uredništva znanstvene revije *Communist and Post-Communist Studies* in svetovalnega odbora Mednarodnega združenja za antropologijo jugovzhodne Evrope (InASEA). Je članica svetovalnega odbora za polje odličnosti Dimenzije evropeizacije na Univerzi v Gradcu (Avstrija). Je tudi častna raziskovalka na Podiplomski šoli za študije vzhodne in jugovzhodne Evrope, Univerza v Regensburgu (Nemčija).
- **M. Pogačar** je glavni urednik zbirke *Thought, society, culture: Slovenian and South Eastern European Perspectives*, ki izhaja v sodelovanju med ZRC SAZU, SAZU in založbo Peter Lang. Poleg tega je tudi član uredniškega odbora revij *Memory Studies* in *Memory, Mind and Media* (od leta 2021 pridruženi urednik), revije *Membrana* ter strokovne spletne revije *Alternator*.

ZNANSTVENI SESTANKI:

- **Dobre prakse integritete in enakosti spolov v raziskovanju: primeri iz Avstrije.** Delavnica. Ljubljana, 24. 5.
- **Izzivi etične presoje raziskav v Sloveniji.** Delavnica. Ljubljana, 3. 4.
- Projekcija dokumentarnega filma **Solčence zahaja.** Ljubljana, 1. 6.
- **Qualitative Comparative Analysis.** Delavnica za člane projekta *INSPIRE*. Ljubljana, 22. 6.
- **Besedila in konteksti decentralizirane zgodovine ženskega in feminističnega upora.** Delavnica za raziskovalke v okviru festivala Mesto žensk. Ljubljana, 25. 10.
- **Pokrajine opravičil: (kontra) produktivnosti opravičil v politiki, umetnosti in institucionalnih infrastrukturah.** Mednarodni interdisciplinarni seminar. Ljubljana, 8. 11.
- **Brezpogojni mir. Politika. Zgodovina. Spomini. Prihodnost.** Mednarodna konferenca. Ljubljana, 22.–23. 11.
- **Presečišča med etiko, integriteto in enakostjo spolov v politiki.** Posvet, organiziran skupaj s Komisijo za enake možnosti na področju znanosti. Ljubljana, 8. 12.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V letu 2023 je bilo v knjižnico vpisanih 581 monografij in 142 zvezkov periodike.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA:

- Branko Šomen, **Molitev za Jasenovac.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Oto Luthar, Urška Strle, Marta Verginella, **Užaljeno maščevanje. Spomin Slovencev na italijanska fašistična taborišča.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Kulturni spomin 8).
- Ivan Tavčar, **4000. Po vzorih dr. Ničmaha napisal dr. Nevésekdo.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Benjamin Abelow, **Kako je Zahod pripeljal vojno v Ukrajino. Kako je politika ZDA in NATA pripeljala do krize, vojne in do tveganja jedrske katastrofe.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Pamflet 8).
- **Affect's Social Lives. Post-Yugoslav Reflections.** Uredili Ana Hofman in Tanja Petrović. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Kulturni spomin 10).
- **105 petkov. Kolesarski protesti 2020–2022.** Uredili Sanja Fidler, Jaša Jenull in Janez Zalaznik. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Manca Juvan in Oto Luthar, **Istanbul, Faces of freedom.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Tomaž Mastnak, **Kovidni režim. Kje smo?** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Pamflet 6).
- Art Spiegelman, **Maus [četrty natis] Zgodba o preživetju (druga, popravljena izdaja v eni knjigi).** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Naše znanstvenice. Kako so ženske soustvarjale znanost v Jugoslaviji.** Uredila Jovana Mihajlović Trbovc. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Kulturni spomin 9).
- **Bela krajina za radovedneže in ljubitelje.** Uredila Tanja Petrović in Andrej Črnič. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Federico Tenca Montini, **Trsta ne damo! Jugoslavija in tržaško vprašanje 1945–1954.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Slovenski punk in fotografija, pregledna razstava. Vidiki slovenskega punk gibanja v fotografiji v obdobju od leta 1977 do sredine osemdesetih ter v obdobju pred punkom in po njem.** Uredili Marina Gržinić in Jovita Pristovšek. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Tomaž Mastnak, **Civilna družba. Osemdeseta: Pojmovnik novega kulturnega polja, 1.** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE:

- Abteilung für Südosteuropäische Geschichte, Karl-Franzens-Universität Graz, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Centre for Women's Studies, Jawaharlal Nehru University, Delhi, Indija: raziskovalno sodelovanje.
- Marthin-Luther Halle-Universität Halle-Wittenberg, Halle (Saale), Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg, Heidelberg, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Das Leibniz-Institut für Ost- und Südosteuropaforschung (IOS) Universität Regensburg, Regensburg, Nemčija: raziskovalno sodelovanje.
- Fakultet muzičkih umetnosti, Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Fakultet političkih nauka, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, Bosna in Hercegovina: raziskovalno sodelovanje.
- Fakulteta za komunikacije, Univerza v Havani, Havana, Kuba: raziskovalno sodelovanje.
- Muzička akademija u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Institut za filozofiju i društvenu teoriju, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Muzikološki institut Srpske akademije nauka i umjetnosti, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Odeljenje za etnologiju i antropologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Pulj, Hrvaška: raziskovalno sodelovanje.
- Tampereen Yliopisto, Tampere, Finska: raziskovalno sodelovanje.
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Toruń, Poljska: raziskovalno sodelovanje.
- Zentrum für Südosteuropastudien der Karl-Franzens-Universität Graz, in Abteilung für Südosteuropäische Geschichte, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Universität für Musik und darstellende Kunst, Dunaj, Avstrija: pedagoško sodelovanje.
- Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija: raziskovalno sodelovanje.
- Lancaster University, Lancaster, Združeno kraljestvo: raziskovalno sodelovanje.
- Fakultet političkih nauka, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija: pedagoško sodelovanje.
- Università degli studi di Trieste, Trst, Gorica, Italija: pedagoško in raziskovalno sodelovanje.

OBISKI NA INŠTITUTU:

- Rimantė Jaugaite, Università di Bologna, Bologna, Italija, 1. 1. – 28. 2.: štipendistka.
- Dr. Jelena Čeriman, Institut za filozofiju i društvenu teoriju, Beograd, Srbija, 1.–10. 2.: raziskovalni obisk.
- Dr. Goran Duplančić, Institut Ruđer Bošković Zagreb, Zagreb, Hrvaška, 20.–22. 2.: pogovor o stripu Vojna.
- Görkem Özdemir, ITU MIAM İstanbul Teknik Üniversitesi Merkezi, İstanbul, Turčija, 1. 3. – 31. 12.: raziskovalno sodelovanje.
- Luciano Zuccaccia, samostojni kulturni delavec, Montefiascone, Italija, 8.–10. 5.: vabljeni predavanje.
- Borislav Čeliković, Službeni glasnik, Beograd, Srbija, 26.–30. 5.: predstavitev knjige.
- Dr. Branka Čeliković, Filološki fakultet Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 7.–12. 6.: bilateralni obisk.
- Dr. Marko Ilić, University of York, Department of History of Art, New York, Združene države Amerike, 11.–13. 6.: vabljeni predavanje.
- Dr. Aleksandar Bošković, Columbia University, New York, Združene države Amerike, 12.–19. 6.: raziskovalni obisk.
- Jorge Antonio Fernandez Acosta, Escuela Nacional de Arte (ENA), Havana, Kuba, 10.–20. 9.: sodelovanje na odprtju razstave v Atriju »Documentos extraviados: Niños de Chernobil en Cuba«.
- Maribel Acosta Damas, Facultad de Comunicacion de la Universidad de La Habana, Havana, Kuba, 10.–20. 9.: sodelovanje na odprtju razstave v Atriju »Documentos extraviados: Niños de Chernobil en Cuba«.
- Sonia Maria Cunliffe Seoane, samostojna kulturna delavka, San Isidro, Čile, 10.–20. 9.: sodelovanje na odprtju razstave v Atriju »Documentos extraviados: Niños de Chernobil en Cuba«.
- Dr. Teodora Konach, Austrian Agency for Research Integrity, Dunaj, Avstrija, 20.–23. 9.: vabljeni predavanje.
- Dr. Ovidiu Tichindeleanu, samostojni kulturni delavec, Cluj, Romunija, 11.–24. 11.: vabljeni predavanje.
- Dr. Zdravko Babić, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Črna gora, 8.–11. 12.: bilateralno sodelovanje.
- Dr. Michael Birenbaum Quintero, Boston University, Boston, Združene države Amerike, 13.–15. 12.: gostujoči seminar.

PREDAVANJA IN REFERATI (IZBOR)

Ksenija Bogetić Pejović:

- *Pandemic language and conflict memory: military metaphors, nationhood and collectivity in the discourses of covid-19 in four post-Yugoslav states.* Gostujoče predavanje v okviru dogodkov *DisTex Talks*, Lancaster, Združeno kraljestvo, 7. 6.
- *A metaphorical approach to investigating crisis discourse: historization, »coronationalism« and fuzzy metaphors in covid-19 discourses of the post-Yugoslav area.* Predavanje na konferenci *Warwick International Conference in Applied Linguistics*, Warwick, Združeno kraljestvo, 27. 6.
- *Metaphors of covid-19: negotiating crises responses, collectivity and memory in the post-Yugoslav area.* Vabljeni predavanje na *LESoL seminar series »Language, society and ethnography«*, University of the Aegean, Department of Social Anthropology and History, spletni dogodek, Mytilene, Grčija, 24. 10.

Jasna Fakin Bajec

Od 4 znanstvenih in 5 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Priložnosti in izzivi sodelovanja med deležniki v procesih upravljanja kulturne dediščine.* Referat na uvodni konferenci raziskovalnega projekta *HEI-Transform: dediščina za vključujočo trajnostno preobrazbo*, Ljubljana, 4. 4. (soavtorja Maša Filipovič Hrast, Matjaž Uršič).
- *Vodna dediščina kot naravni in kulturni vir za boj proti podnebnim spremembam in spodbujanje trajnostnega življenja na čezmejnih območjih.* Predavanje na mednarodnem posvetovanju *Izzivi varstva in valorizacije kulturne dediščine povezane z vodo v čezmejnem območju Goriške*, Gorica, Italija, 14. 6.
- *Nesnovna kulturna dediščina Nove Gorice med pogledi domačinov in strokovne javnosti.* Prispevek na mednarodni konferenci *Heritage on the margins: Central and Eastern Europe perspectives*, Ljubljana, 30. 11.

Ana Hofman

Od 7 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Musical leisure: sonic ties against commodification and exploitative forms of lives.* Vabljeni predavanje na konferenci *Sonic ties: rethinking communities and collectives: ISAScience*, University of Music and Performing Arts Vienna, Dunaj, Avstrija, 28. 8.
- *Strategic amateurism: from subject- to structure-oriented approach to social change.* Referat na 61st International Academic Week 2023 *Wind of change? Academic and artistic perspectives on experiences of change in Southeast Europe*, Tutzing, Nemčija, 5. 10.
- *Music and activism: the post-Yugoslav reflections.* Referat na mednarodni konferenci »Aesthetics of music« v okviru Nišville Jazz festivala, Niš, Srbija, 11. 8.

Katja Kobolt

Od 14 znanstvenih in 1 strokovnega predavanja izpostavljam:

- *Ospoljenje umetniške produkcije za otroke (jugoslovanskega socializma).* Predavanje na mednarodni konferenci *Estetika upora: Partizanska umetnost in feministična partizanska kulturna praksa v Jugoslaviji in na Koroškem*, Celovec, Avstrija, 28. 10.
- *Reclaiming Socialistično otroštvo.* Predavanje na 55. letni konvenciji Združenja za slovanske, vzhodnoevropske in evrazijske študije (ASEEES), Filadelfija, Združene države Amerike, 2. 12.

Oto Luthar

Od 3 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Indignant Revenge. Everyday Life in the Fascist Concentration Camps.* Predavanje na Ohio State University, Columbus, Združene države Amerike, 19. 4., in na Lakeland College, Cleveland, Združene države Amerike, 23. 4.
- *The Way of Things.* Predavanje na Beijing Foreign Studies University. School of European Languages and Cultures Beijing, Peking, Kitajska, 23. 10.

Jovana Mihajlović Trbovc

Od 5 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Representations of WWII in Slovenian history textbooks.* Predavanje na mednarodni konferenci *The transnational history and memory of World War II crimes in Croatia, Bosnia and Herzegovina, Slovenia, and the Northern Adriatic*, Regensburg, Nemčija, 13. 5. (soavtorica T. Pavasović Trošt).
- *Being a woman scientist in socialist Yugoslavia: reflecting on gendered and systemic conditioning in professional biographies.* Predavanje na srečanju *Gender and intersectionality: Approaching women's history through their lived experiences and feminist thought in Yugoslavia in the 20th century*, Ljubljana, 17. 5.
- *Agency in addressing »the erasure« (izbris) in Slovenian public sphere: acknowledgment, redress, apology --- by whom?* Predavanje na konferenci *Pokrajine opravičil: (kontra) produktivnosti opravičil v politiki, umetnosti in institucionalnih infrastrukturah*, Ljubljana, 8. 11.

Tanja Petrović

Od 7 znanstvenih predavanj izpostavljam:

- *Slovenačka alternativna scena 1980-ih: efekti ambivalentnosti*. Predavanje na Inštitutu za filozofijo i družbeno teorijo, Beograd, Srbija, 19. 4.
- *Solidarnost po Jugoslaviji*. Prispevek na mednarodni konferenci *Muzeji za prihodnost*, Ljubljana, 26. 5.
- *What is left of post-socialism? A view from the Balkan periphery*. Predavanje v okviru ERC projekta DEAGENCY, Ljubljana, 18. 12.

Jovita Pristovšek

Od 3 znanstvenih in 2 strokovnih predavanj izpostavljam:

- *Oh Yes: Metelkova City in Ljubljana, Occupied Barracks Complex for Independent Art and Initiative Structures*. Znanstveni prispevek na konferenci *Not for sale / sold out: A gathering on our recent history and trends in cultural diversity in central Europe*, spletni dogodek, Olomouc, Češka, 16. 9. (soavtorica Marina Gržinić).
- *Counter-Archives, Historicized Memory and Aesthetics*. Predavanje na interdisciplinarnem simpoziju *Whether or how to document a self-dismantling archive?*, Dunaj, Avstrija, 17. 9. (soavtorica Marina Gržinić).
- *Archive: Slovenian punk (1977) and the question of history and future*. Predavanje na konferenci *Punk and temporality: Punk Scholars Network 10th Annual Conference & Postgraduate Symposium*, Buckinghamshire New University, High Wycombe, Združeno kraljestvo, 16. 12. (soavtorica Marina Gržinić).

Martin Pogačar:

- *Tin Can and the Work of Art as a Technical Object*. Predavanje na konferenci *Hydropoetics*, Berlin, Nemčija, 8. 10.
- *Railways and dreams: What happened to the infrastructures of socialist childhood*. Predavanje na *ASEEES*, Filadelfija, Združene države Amerike, 2. 12.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Ana Hofman:

- Narodna biblioteka Srbije, Biblioteka grada Beograd, Beograd, Srbija, 26.–28. 1. in 22.–28. 4.: delo v knjižnici in arhivu.

Katja Kobolt:

- Narodna biblioteka Srbije, Biblioteka grada Beograd, Beograd, Srbija, 14.–21. 1. in 25. 5. – 3. 6.: delo v knjižnici in arhivu.
- Nacionalna i univerzitetna biblioteka Bosne i Hercegovine, Biblioteka Sarajeva, Sarajevo, Bosna in Hercegovina, 8.–16. 7.: delo v knjižnici in arhivu.

Jovana Mihajlović Trbovc:

- Narodna biblioteka Srbije, Beograd, Srbija, 29. 10. – 6. 11.: delo v knjižnici.

Oto Luthar:

- Ohio State University, Columbus, Združene države Amerike, 12.–30. 4.: predavanja.
- University of Colorado, Boulder, Združene države Amerike, 1.–12. 5.: raziskovalni obisk.

Tanja Petrović:

- Narodna biblioteka Srbije, Biblioteka grada Beograd, Beograd, Srbija, in Muzej Gornji Milanovac, Gornji Milanovac, Srbija, 15.–18. 3., 1.–5. 6. in 20.–24. 7.: delo v knjižnici in arhivu ter terensko delo.
- Kerala Council for Historical Research, Thiruvananthapuram, Indija, 25.–29. 10.: raziskovalni obisk.

Ksenija Bogetić Pejović:

- Lancaster University, *Centre for Corpus Approaches to Social Science / Department of Linguistics and English Language*, Lancaster, Združeno kraljestvo, 10. 3. – 30. 9.: gostujoča raziskovalka MSCA v okviru projekta CRISMET.

Jasna Fakin Bajec:

- Università degli Studi di Trieste, Trst, Italija, 1. 3. – 30. 5.: gostujoča predavateljica in raziskovalka.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Monografija *Užaljeno maščevanje Ota Lutharja*, Marte Verginelle in Urške Strle je bila nagrajena v okviru programa ARIS Odlični v znanosti.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je objavljena na spletnih straneh inštituta.

SUMMARY

The researchers at the Institute of Culture and Memory Studies ZRC SAZU (IKSŠ) focus on the relationship between language, history and politics of representation in Slovenia and in the wider area of Central and South-Eastern Europe. Our research is distinctly marked by interdisciplinary approaches and research methods that result from members' different professional backgrounds (historiography, anthropology, linguistics, ethnomusicology, cultural studies, ethnology, political science) and their specific approaches.

IKSŠ members continue to run a research programme "Historical interpretations of the 20th century" (in collaboration with a colleague from the Socio-medical Institute and colleagues from the University in Nova Gorica). They participate in several basic research and international projects dealing with the issues of cultural heritage, popular music, the memory of 20th century's seminal events and the traumatic experiences of the Second World War, shaping and negotiating ideas of Europe in its south-eastern regions.

Moreover, the institute is a key actor in driving structural changes in the Slovenian scientific sector towards gender equality and equal opportunities for all, engaged in research, training and policy recommendation in this field. It was involved in the creation, implementation and monitoring of the gender equality plan (GEP) for ZRC SAZU.

In 2022, IKSŠ continued its collaboration with the Faculty of Humanities (University of Nova Gorica), Faculty of Arts and the Faculty of Social Sciences (University of Ljubljana), Ministry of Foreign Affairs and Ministry of Education, Science and Sports of the Republic of Slovenia.

Through bilateral projects, invited lectures and joint publications, IKSŠ continues and intensifies fruitful collaboration with numerous research and higher education institutions: University of Vienna, University of Sarajevo (Faculty of Political Sciences), University of Pula (Centre for Cultural and Historical Research of Socialism), St. Kliment Ohridski University of Sofia (Faculty of Arts), University of Belgrade (Faculty of Philosophy), University of Regensburg, Humboldt University in Berlin, University of Graz, University of the Western Cape, Cape Town, University of Havana, and the Jawaharlal Nehru University, New Delhi.

<https://ikss.zrc-sazu.si/en>

ZRC SAZU

